This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

QH
43
S9
6
8

1817
ARTES VERITAS SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

Carl von

CAROLI A LINNÉ,

Equitis aurati de ſtella polari,

ARCHIATRI REGII, MED. ET BOTAN. PROFESS. UPSAL. ACAD. PARIS. UPSAL. HOLM. PETROPOL. BEROLIN. IMPER. LONDIN. ANGL. MONSP. TOLOS. FLORENT. EDINB. BERN. SOC.

SYSTEMA NATURAE

PER

REGNA TRIA NATURAE,

SECUNDUM

CLASSES, ORDINES, GENERA, SPECIES,

CUM

CHARACTERIBUS ET DIFFERENTIIS.

TOMUS III.

EDITIO DECIMA TERTIA, AUCTA, REFORMATA.

CURA

JO. FRID. GMELIN,

PHILOS. ET MED. DOCTOR. HUJUS ET CHEM. IN GEORGIA AUGUSTA PROF. P. O. ACAD. CAESAR. NATURAE CURIOSORUM ET ELECTORAL. MOGUNTIN. ERFORDENSIS, NEC NON SOCIET. REG. SCIENT. GOETTINGENSIS, PHYSICAE TIGURIN., ET METALLICAE MEMBRI.

LIPSIAE, 1793.

IMPENSIS GEORG. EMANUEL. BEER.

JEHOVAE eſt Terra et plenitudo ejus,
orbis terrae, et quae habitant in eo.
Ipſe ſuper Maria plantavit eam,
et ſuper Eam firmavit flumina.
Adſcenderunt Montes et deſcenderunt Campi
in locum, quem fundavit eis.

DAVID. XXIV. 1, 2, c. IV. 8.

Bot. Gard
Weg
7-24-30
22048

PRAEFATIO AUTORIS.

LITHOLOGIA mihi criſtas non eriget, Lapides enim, quos quondam in deliciis habui, tradita demum aliis diſciplina, ſepoſui, neque nunc, niſi laceſſitus, recepiſſem.

PRIMUS anno 1736 Lapides in *Methodum Syſtematicam* diſpoſui, conſtituendo *Genera* fixa *Characteribus* definita, quae omnia non omnibus inviſa fuiſſe, ex ſcriptis ſucceſſorum intellexi, quamvis nonnulli meis humeris inſiſtentes, circumſpexere altius, quaedam mutando addendoque non ſine ſupercilio.

DEIN ſurrexere varii Lithologi et Mineralogi conſummati: WOLTERSDORF, WALLERIUS, JUSTI, SWAB, CRONSTEDT, VOGEL, qui divino afflatu inſpirati ſua obſervata cum erudito orbe communicarunt, quibus, quod infinito labore et ſudore montium et Naturae abyſſum penetrarunt, ſempiterna ab omnibus aequis cenſoribus debetur gloria; ſapientes enim eruditos maligno dente ſe invicem rodere, non equidem invideo; ſed miror magis; at homo natura malus morum cultura et nobiliore educatione emendandus: de ferro eſt ultima aetas.

MINERALOGI viam Chemicam incedere coacti ſunt pro ſcopo Metallurgo obtinendo, a qua in viam Phyſicam adſcendere allaborarunt; hi lithologiam ſibi vindicarunt tanquam propriam, quemadmodum Medici olim Botanicen. In his primas tenet incertus (*Anonymus in Mineralogia Holm.* 1756. *oct.*) de cujus autore utar verbis Iſaci mutatis: vox Swabii, manus Cronſtedti; illius *) enim dogmata dudum in familiari colloquio audivi, antequam hic adoleverat.

*) *Summus Mineralogus* Ant. Swab *obiit d.* 28. *Jan.* 1768. *aet.* 64.

IPSE Lapides non ſcopo Metallurgico, ſed ut Naturae Conſultus omnibus gentibus utiles conſideravi, Viam Mediam incedere coactus, nec auſus ubique aſſociare germanos fratres (Cretam et Silices;) nec proſcribere Genera, quae Natura civitate donavit (Humum, Cotem, Nitrum;) nec ſeparare, quae haec foederato connubio conjunxit (Spati ſ. Schiſti ſpecies).

LITHOGENESIAM ſtudioſe in itineribus quaeſivi, didicique eam abſolvi Praecipitatione et Cryſtalliſatione, atque Terras proſterni, ſed Quartzum, Spatum, Micamque exſurgere. Terras femineas dein impraegnari a Salibus maſculis, indeque prognaſci Nobiliores; horum vero plurimos a Marte, proteo magis mutabili, pro indole cujuscunque conjugis.

SALIUM metamorphoſin etiamnum occluſam Lithologis ſerio commendo, quae ſi aeque aperta fuerit ac hodie Terrarum janua, nova lux affulgebit Lapidum geneſi. Cryſtallos lapidoſas, quod Salibus dudum ſubjeci (ob rationes alibi *) datas, et pluribus dein confirmatas, adeoque non mutandas) a variis reprehenſus fui, ſed vix ab aliis, quam qui ignorant, quid diſtent Silices a Calce.

PETRARUM ordines nomine, non vero omine, mutavi, uti dudum Mammalia, ne hallucinarentur frivoli.

TERRAS Primitivas lubenter Petris praemiſiſſem, ſi leges Artis et Naturae admiſiſſent, ſed praevidens me incidentem in Scyllam cupientem vitare Charybdin, obſervavi Naturae ſimplex veri ſigillum per circulum incipere, ubi deſinit. **)

Upſaliae 1768.

PRAE-

---

*) *Amoen. acad.* I. *p.* 454.

**) *Salom. Concion.* III. 10.

PRAEFATIO EDITORIS.

Si in omni alia hiſtoriae naturalis parte preſſius ſequi immortalem Autorem, muneris mei eſſe putavi, in hac certe viam ab eo calcatam et praemonſtratam pauliſper deſerere conſultius duxi; non enim merae modeſtiae, ſed veritatis ſigillo notata ſunt, quae in primis ſuae praefationis lineis enunciavit.

Quamvis multa ſagax praevideret, quae noſtra demum aetas in apricum protulit, tam multa tamen, ſive ad principia, ab eo ad explicandam mineralium generationem, et formam praeſentem ſtabilita, ſive ad diſtributionem in claſſes, ordines, genera et ſpecies, ac fundamenta, quibus illa nititur, ſive denique ad notas reſpicias, quibus et genera et ſpecies diſtinxit, tum immutanda, tum addenda occurrunt, quae aut fertili ſuo ingenio hinc inde nimis indulgens, praetervidit B. Autor, aut tum coaevorum ipſorumque ejus popularium, tum mineralogorum noſtram hanc aetatem ornantium *T. Bergmani*, *Scheelii*, *Ferberi*, *Kirwani*, Generoſiſſ. de *Veltheim*, *Trebras* et *Wulfen*, *Sauſſurii*, *Hoepfneri*, *Storrii*, *Mayeri*, *Meyeri*, *Klaprothii*, *Gerhardi*, *Brückmanni*, *Werneri* et praecipuorum Clariſſ. Viri diſcipulorum *Voigtii*, *Karſtenii*, *Widenmanni*, *Hoffmanni*, porro *Pallaſii*, *Georgii*, *Fortis*, *Sc. Brislacii* aliorumque indefeſſa induſtria recentius detexit, aut felicius ingenium dilucidius expoſuit meliusve perſpexit.

Aquae ſuos natales debere terram vel refragatur omnibus quas de ortu terrae ejusque et aquae vera indole concipere licet, conjecturis, vel ambigue ſaltem dictum eſt; plurimam terrae partem, quam noſtra hac aetate et a multis retro ſeculis ſiccam colimus, olim infra aquas haeſiſſe, marisque undis tectam, et ſuperiora terrae noſtrae in plurimis regionibus ſtrata, non conſtent niſi terra ex his aquis, per quas antea diſperſa erat, prae-

cipita-

cipitata et animalium, quae quondam has aquas inhabitabant, ruinis, cuilibet naturae officinam attento animo perluſtranti, ultro patet.

Terras aceſcendo vel putreſcendo gigni non niſi de humo valet; calcem non omnem ex animali regno proficiſci, tot montium calcariorum primaevorum, ſive aetate corporibus animalibus ſuperiorum exempla edocent; argillam plurimam ex fatiſcentibus petris durioribus, ſive ignis ſubterranei vi progenitae fuerint, ſive aliam originem nactae, quales v. g. ſpathum ſcintillans, ſchiſtus, mica &c. tot obſervationes noſtris temporibus ubivis obviae loquuntur; multam arenae partem idem primordium capere, aliam non quidem ex aqua, ſed aquae, dum ex ſummis montium eacuminibus praeceps agitur lapidum fruſta ſecum rapientis et triturando in granula comminuentis vi oriri, neminem, qui naturae continue agentis contemplatione delectatus, latere putem.

Talcum pluresque lapides, quos B. Autor huic generi ſubjecit, et asbeſtos terram continere, quae, quamvis a *B. Marcgraſio* jam tanquam pars princeps evidentiſſime demonſtrata ſit, ab ipſo neglecta fuit, magneſiam albam ſcilicet, novimus omnes; hanc autem ex argilla naſci, quis, quaeſo, aſſeverante quamvis *Linnaeo*, ſibi perſuadebit?

Schiſti partem ex humo naſci, negari vix poteſt; plurimum vero lapidis, hoc nomine deſignati partem, et humo, et omnibus corporibus vivis, ex quorum ruinis humus exſurgit, antiquiorem eſſe, ejus in montibus ſitus luculenter teſtatur.

Ochram in quam ſchiſtus interdum reſolvitur, non a materie ſchiſti ipſius, ſed ab innidulante ſaepius et fatiſcente pyrita proficiſci, facile eſt demonſtratu.

Calcem in ſilicem converti ſunt utique et noſtra hac aetate, qui contendant; at caveant, ne meram ſegregationem particularum ſilicearum a calcareis, quibus ſaepe intertritae ſunt, pro commutatione harum in illuc habeant.

Cryſtallorum generationem ſalis adminiculo mirifice promoveri, ex officinis chemicis conſtat; conſtat etiam, terras aqua acido

acido aëreo impraegnata ſolutas hoc ſenſim ſenſimque effugiente facilius longe cryſtallorum forma praecipitari; neque tamen inde concludi poteſt, omnibus cryſtallis lapideis, ut gignantur, ſale quodam opus eſſe, et multo minus, omnes cryſtallos lapideas ſalem continere, aut ſalia eſſe, quum chemicum ſcrutinium in plurimis certe earum ne miculam quidem ſalis detexerit, et omnibus eſſentiales, ab ipſo B. Linnaeo exactae, ſalium notae deſint.

Colorem lapidum terrarumque caeruleum atque viridem frequentius a ferro provenire, quam quidem a cupro ſerius examen edocuit; magneſiam quoque nigram in tingendis atque pingendis aliis mineralibus ſaepius a natura adhiberi, *Mayeri* inprimis opera novimus.

Metalla ex terra, ſale et ſulphure conſtare vetus quidem eſt opinio; verum an perinde vera, noſtrisque temporibus confirmata? Vix videtur.

Petrificata, uti appellunt, noſtris temporibus omnino viſa ſunt in quartzo et calcario ſpato.

Fiſſuras rupium exſiccatione, aquae ſenſim ſenſimque penetrantis, ſolventis, eluentis, dum in glaciem abis, diſtendentis vi, terrae motibus vehementioribus, ignis ſubterranei violentia natas eſſe, valde probabile eſt.

Molybdaenum metallicae eſſe indolis noſtra aetas confirmavit; metallo tamen et ab omnibus aliis, *B. Linnaeo* jam cognitis, et ab eo metallo, quod tum magneſiae nigrae, tum ſpumae lupi ineſt, quas ille in unum genus cum molybdaeno confuderat, diſtincto.

Lapides judaicos echinorum quorundam aculeis ſuos debere natales, extra omnem dubitationis aleam poſitum eſt.

REGNUM LAPIDEUM.

Fuiſſe HUMOREM rerum initium *Aquamque* Terrae primordium, e quo ſurrexere omnia, teſte Moſe, Thalete, Seneca, manifeſtatur, dum chaoticum Nucleum inundans Mare genitum in ſe foetum lente enititur in *Continentem*, quam, exhalando continuo *Rorem*, in *Nebulas* elevandum, imbribus aethereis rectificatis deciduis quotannis lactat. *Cataclyſmi* univerſalis certa rudera ego nondum attigi, quousque penetravi; minus etiam veram *terram adamiticam*, ſed ubique vidi factas ex Aequore Terras, et in his mera *Rudera* longinqui ſenſim praeterlapſi aevi.

AQUA oceani humida, frigidula, paſſiva, concipiens, ubique foecundata a ſicco, caleſcente, activo, generante AERE, obſervatur in ſinu ſuo intimo praegnans gemino Foetu:

Maſculo ſolubili, acri, claro, cryſtallino SALINO,

Femineo fixato, viſcido, opaco, attractorio TERRENO.

Privignos inſuper duos VEGETABILEM et ANIMALEM, ſeminum catena continuandos, enutriet haec Aqua: Hi ambo in terram reducentur perenni circulo, dum etiam horum haeres erit nutrix Noverca.

SALIA ſapida, polyedra, diaphana, multiplicativa, ſolubilia in particulas minimas infinitas, nihilominus ſemper conformes, concreſcentesque iterum iterumque in majores etiam conformes, generant cryſtalliſando, in et ex *terris* variis, varios Lapides:

NITRUM	Aereum,	obducendo	auget	*Arenam.*
MURIA	Marina,	corrodendo	attrahit	*Argillam.*
NATRUM	Animale,	reſudando	coagulat	*Calcem.*
ALUMEN	Vegetabile,	ramificando	ferruminat	*Humum.*

Sic PATRES *Lapidum.*

TER-

Pholades *inhabitant mare mediterraneum, intra rupium parva foramina, per quae adultiores egredi nequeant, et quidem ad ipſam maris ſuperficiem, nec ultra, ut fluctus hauriant; cumque etiamnum vivae ibi haerent, et reliquerunt ſua foramina cum emortuarum teſtis, ante ſecula rupibus incluſis et inſculptis, et quidem usque in altiſſimas Italiae alpes, teſtes hae ſunt locupletiſſimi aquae ſubſidentiae. Confer* Donat. Act. angl. 1757. n. 50. §. 11.

TERRAE pulvereae, ſicceſcentes, diſſolubiles, fixae, primitivae,
Cryſtalliſando generatae, aut *Praecipitando* prognatae;
Aceſcendo progenitae aut *Putreſcendo* renatae,
e quibus *Cryſtalliſando* l. *Attrahendo* Lapides renaſcuntur, et hi iterum iterumque in Terras elementorum varietate reſolvuntur, regeneranturque, circulo itidem perenni:

Argilla Praecipitatio Marinae aquae viſcidae:
Opaca, plaſtica, friabilis, induranda, apyra.

Arena Cryſtalliſatio Pluvialis aquae turbidae:
hyalina, exſucca, ſcintillans, perſiſtens, vitreſcens.

Humus Reſolutio Vegetabilium aceſcentium:
nigra, bibula, pulverea, flagrans, combuſtibilis.

Calx Reſolutio Animalium putreſcentium:
albida, abſorbens, farinacea, penetrabilis, efferveſcens.

ARGILLA Terra aquae Marinae, Muriae olim oppoſita, ſordida, viſcida, lubrica, impalpabilis, amorpha, tenax, Colore opaca, Humido plaſtica, Solo naturali madida, Siccitate friabilis, Ignitione induranda, Uſtione apyra, at ex miſcela heterogenea in igne polymorpha, ſiccata diutius compreſſaque induratur in raſile *Talcum*, quod reſolutum regeneratur ſaepius in fibroſum *Asbeſtum*, at vero intime reſoluta mire recreſcit in ſquamoſam *Micam*.

ARENA Terra aquae Pluvialis, Nitro aethereo impraegnatae, nitida, fixa, rigida, ſcabra, cryſtallina, disjuncta, Colore hyalina, Humido exſucca, Chalybe ſcintillans, Ignitione perſiſtens, Uſtione determinata vitreſcens, rejecta ad continentem ſiccataque pellitur *Arena mobilis*; haec antiquata friabilis demum evaſit *Arena Glarea*; utraque ſubterranea madens, oblique transverſeque fiſſa, cryſtalliſationis atomis ulterius connectitur in *Cotem*, mixtave peregrinis humoſis ferruminatur in *Sabulum*, et hoc dein in varios *Lapillos*, lapillique in *Saxum*, at vero reſoluta recryſtalliſataque conficit *Quartzum*.

Natura *aequilibrat univerſum rerum Diſcordiis.*
Aqua *humida, viſcida, attractiva*, Argillae.
Aer *ſiccus, acris, cryſtallinus*, Arenae.
ergo *attractio* e viſcido, *cryſtalliſatio* e ſale:
accedit *fermentatio* Vegetabilis, *putrefactio* Animalis,
unde Acidum, inde Alcali.
primum Solidum ponderoſum, Igneum leve eſt.

HUMUS Terra Vegetabilium, Nitri amaſia, aceſcens, Colore nigra, Humidi bibula, Fractura friabilis, Siccitate pulveracea, Ignitione flagrans, Uſtione combuſtibilis, haec diuturna compreſſione induratur in fiſſilem *Schiſtum*, qui paſſim bitumine ſaturatus evaſit *Lithanthrax*; reſolvitur vero Schiſtus non raro in terreſtrem *Ochram*, regenerandam multiplicativa mineraliſatione in *Tophum*.

CALX Terra Animalium, Natri conjux, alcalina, Colore albida, Acidi abſorbens, Raſione obſecundans, ſiccitate farinacea, Ignitione penetrabilis, Uſtione effervеſcens, calcificans peregrina Humoſa Argilloſaque in *Marmor*; at reſoluta ſaturataque acido recryſtalliſatur in *Gypſum*, acido, ſine igne depuratorio, amplius non effervеſcens; utrumque ab elementis reſolvitur in farinoſam *Cretam*, aqua aetherea, teſte Echinita, concreſcentem in *Silicem*; at reſoluta, teſte Stalactita, recryſtalliſatur in Spatum.

Sic MATRES *Lapidum*.

LAPIDES e Terris concreſcunt, reſolvuntur iterum, recreſcunt:

			Reſolvitur	Regeneratur
ARGILLA	attrahitur	in *Talcum*,	in *Lithomargam*,	in *Amiantum*.
ARENA	accreſcit	in *Cotem*,	in *Sabulum*,	in *Saxum*.
HUMUS	ferruminatur	in *Schiſtum*,	in *Ochram*,	in *Tophum*.
CALX	coagulatur	in *Marmor*,	in *Cretam*,	in *Gypſum*.

LAPILLI *Diaphani* e Matre fluida, uti e fixa *Opaci* ſurrexere, Tincti ſaepius alumine Vitriolico, colore varii e Vario; his replentur et conſolidantur rupium vulnera cum Cicatrice.

MICA concretio Argillae, ſquamoſa, flexilis, opaca, nitens, ignitione rigidior, ſed nitidior evadens.

QUARTZUM cryſtalliſatio aquae elementaris, pellucidum, durum, e cavitate aquoſa rupium, ideoque ſemper paraſiticum, obſcuratis ſaepius cryſtallis motu ſ. copia.

SPATUM cryſtalliſatio Aquae calcariae, diaphanum, fragile, cujus rhombos internos a diverſa cryſtallo gnarus diſtinguit; marte adulteratum evadit durius chalybeque ſcintillans.

CRYSTALLI lapidoſae in et ex Aqua, ſale impraegnata, nec ſaturata, atomis terreſtribus impalpabilibus ſcatente, in cavis lapidum retenta, exſurgunt quiete et mora; nec iterum aqua ſolubiles in atomos impalpabiles. Figura polyedra differunt a reliquis omnibus lapidibus nec alia gaudent, quam ſalibus popularibus propria, quae cryſtalliſationis unica cauſſa naturalis hodie nota, nec ſalia figuram determinarent, niſi ſimul incorporando. *Stalactites* ſic accreſcit tunica cryſtallina, uti *Calculus*, at ſine ullo ſale cryſtallos exiſtere nemo poſtulabit, et terram ſalibus cryſtalliſari ſanus nemo dubitabit; harum

harum

rum Pelluciditas ab atomis, Color autem a Metallis; Gemmarum a pelluciditate, duritie, perſiſtentia, colore pretium, impotentis itaque humanae libidinis offuciae.

VITRIOLUM aluminis natum, Metallo maritatum, varium exſurgit et Figura gaudet diverſa pro indole cujuscunque metalli; hujus tres frequentiſſimae ſpecies: *Ferri*, *Cupri*, *Zinci*; illorum totidem vulgatiſſimi fiunt ſulphurei *Pyritae*, horumque totidem frequentiores evadunt terreae *Ochrae*. Pyritae itaque diverſi diverſam aſſumant Figuram; horum terra, in quam reſolvuntur, vulgo audit *Ochra*, quae enim e Ferro *lutea*, uſtulata vero fit *rubra*; quae autem e Cupro ex acido *viridis*, ex alcali *caerulea*, inde lapides *Lutei et Rubri* plerumque e Ferro, uti lapides *virides* et *caerulei* plerumque e Cupro, utraque ochra cryſtalliſando coagulat terras in *Tophos*.

METALLA ſupradecompoſita conſtant e *Terra*, *Sale*, *Sulphure*. Ferrum ubivis praeſentaneum, ſaepe ſolvitur ab elementis, ſoluto ſcilicet ſale vitriolico, praecipitataque terra ochracea; Ferrum cryſtalliſando ferruminat Terras in lapides, abſorptum multiplicatur metallo, ut vidi in littore, *) ſic multoties plus producit, quam primitus acceperat. Stagnans ⊕ in rupium aquam retinentibus fiſſuris tranſit aetate multiplicatum praecipitatumque in venam, quae transverſe diſſecta, fiſſuraque repleta terra peregrina mutabit illico metallicam ibi venam in diverſam, ut ex Ferro Cuprove ſaepe Plumbum Argento dives &c. Vena n. una eademque variabili modificatione ſcatet, ſaepeque o, ⊕, ☍, 🜍, ♂, ♀, ☉, ☽, ☿, ♄, zz, w.

SAXA rupeſtria, ſolidiſſima, profundiſſima, vaſtiſſima, maxime longaeva, tanquam telluris eminentia oſſa, ex Arena, Sabulo, Lapillis, Lapidibusque concreta, immixtis paſſim argillaceis, evadentibus ſaepius Talcoſis, ferruminata demum in ſolidiora, repletisque interſtitiis, cryſtallis Quartzi, Spati Micaeque varie et temere mixtis; haec Temporis natos eſſe ob ſtrata naturae nullus dubitet, ob partes vero eorum conſtitutivas nullus non palpabit. Metallurgi inprimis ſcrutantur hac Minerarum matrices, ex miſcela polymorphas, in igne diverſas.

PETRIFICATA, Marmoreorum montium verius parentes quam nati, tot poſſibilia, quot Animalia Vegetabiliave conſiſtentiora; Sapiens itaque coarctet minus fructuoſam Scientiam, ignotos tamen hodierni orbis incolas non ſusque deque habeat. Modi petrificationis quadru-

*) Tophus marinus.

quadruplices praeprimis obſervantur: *Foſſilia*, *Redintegrata*, *Impreſſa*, *Transſubſtantiata*, ita frequentia in *Marmore*, *Silice*, *Schiſto*, *Cote*, ac inviſa *Apyris*, *Saxo*, *Quartzo*, *Spato* extero.

PARADOXA varia etiamnum ſepoſuit artis calamitas:

Fissuras Rupium conſolidatas clare diſtincteque vidimus, at quae vis valuerit eas frangere, non attigi.

Spatum omne cryſtalliſando genitum ex cavis repletis perſpexi, nec, ſine rhombis, autorum Spatum unquam concepi; at cur in rhombos frangatur, non ſatis intellexi, aut quomodo e cubico-muriatico rhombeum evaſerat.

Amiantum e terra Talci regeneratum vidi, at cauſam non intellexi.

Molybdaenum metallicum eſſe dubitare non potui, Zinco ſaepe praegnans aut Stanno a variis didici, an mere tale non credidi.

Judaicos lapides e corpore cavo petrificata eſſe perſpicio, cum Spato, e fluido generato, ſaepe toti conſtent, at e quo animali orti ſint, me prorſus fugit, quum Echini non mihi ſatisfecerint.

SALIA primaria gaudent propria et determinata figura, ſed mutata ſaepius exoriuntur in diverſam etiam determinatam; at ex qua miſcela propria aut mixtura aliena terrena nondum perſpexere Halurgi. Cumque Metalla ex ſale generantur cryſtalliſando, fruſtra in Metallorum veram transformationem deſudarunt Alchemiſtae, quamdiu haec ſalium metamorphoſis etiamnum lateat, quam adeo neglexerunt Metallurgi, ac in terrarum indole toti fuere.

STRATA Telluris *) ex ruptis montibus conformia ſaepius vidi, nec tamen dixero omnia ejusdem generis eſſe et pelagica:

1. infimum e *Cote*.
2. ſecundum e *Schiſto*.
3. tertium e *Marmore*, nidulantibus Petrificatis Pelagieis, ſaepe etiamnum peregrinis.
4. quartum e *Schiſto*.
5. ſupremum e *Saxo* rupeſtri, ſaepe vaſtiſſimo.

Ocea-

*) Strata terrae *varia*, *aequali ordine et diſtantia conſtanter obſervantur*, *ideoque et haec ſoli accretio*, *tam bene diſtincta*, *multorum ſeculorum potius*, *quam communis cataclyſmi tumultuarium et turbulentum opus cenſeri debeat*. Ramazz. mut. 279.

Oceanum Matrem Telluris eſſe nullus non videre potuit:

a. *Imbribus* nitroſis turbatur, praecipitatur et cryſtalliſatur aqua maris in Arenam, maris fundum obtegentem.

b. *Fuco natante* Pelagus paſſim latiſſimeque obducitur, unde *quies* aquae, non obſecundantis variabili vento.

c. *Humus* emortui Fuci b) ſenſim deſcendit, arena a) levior, dum pergit Fucus b) in pratum natans concreſcere.

d. *Vermes* pelagici: Molluſca, Teſtacea, Litho- et Zoophyta, Piſceſque natantibus ovis, Aveſque compeditae impenneſque ſub prato Fucoſo pelagico c) paſcuntur.

e. Pacata ſub aqua b) depluit ſedimentum Argillaceum, cum ſenſim emortuorum vermium teſtis d) calcareis usque in cumulum altum ſuperficiei maris proximum, dum preſſio excitans aquam b) depellat pelagica d).

f. ad Scopulum formatum, ex ſua lege, rejicit Mare inprimis Fucos copioſos varios, in *humum* deliqueſcentes, usque dum nuda terra inferior *arenacea* a) emineat, quae ſiccata volitat, mixtaque in ſabulum ſaxaque concreſcit.

g. Seculorum dein longiori aevo, temporumque perenni quiete.

1. concreta *Arena* a) in *Cotem* 1) varie ſed proprie fiſſam.
2. ferruminata *Humo* c) in *Schiſtum* 2) lamelloſum, combuſtibilem.
3. indurata *Argilla* e) in *Marmor* 3) a vermibus coagulatum.
4. ferruminata *Humo* f) in *Schiſtum* 4) ſuperiorem, modo priore.
5. concreta *Arena* f) in *Sabulum* 5) immixtis peregrinis.
6. hoc dein in Lapillos, et hi in Saxa, haec in Rupes, ſubſidente demum lente maris aqua evaſit *Mons*; nec potuiſſe altiſſimae Rupes 5) nataſſe ſupra Argillam, dum, antequam calcificaretur, vermes pelagici in ea adoleſcerent, ideoque et Rupes ſaxeas altiſſimas aevi veros filios eſſe, dum omnia obmutuere, ipſi loquantur Lapides *) *tantum aevi longinqua valet mutare vetuſtas.*

SPECIES ſaepiſſime vix ac ne vix quidem ſufficienter determinari queunt, cum in his geneſis ex ovo omnino nulla unquam exiſtat, ſed multiplex mere ludentis naturae polymorphiae varietas ſit et calamitas ipſius artis et Metallurgiae fundamentum. Species itaque heic, qui laborioſe perperam multiplicaverit, aeque ignarus eſt, ac ille, qui omnino diſcordes combinaverit; nec Matrix in his magis diverſas ſpecies diſtinguit, quam in plantis Terrae, Stationes aut ſolum natale, adeoque in Lapidibus plerumque merae ſunt *varietates*, in quibus caecutientes errare certant.

VIA

*) Luc. XII. 40.

VIA triplex tantum per Regnum Lapideum curioſos ducit: Physica, quae deſcendit per Lapidum obſcuras *Geneſes*. Naturalis, quae excurrit per Lapidum apricas *Structuras*. Chemica, quae adſcendit per Lapidum deſtructivas *Analyſes*. Mediam itaque nunc, ut ſemper, tutiſſimam ibit Tyro, ſequendo ubique arctiſſime ſuum filum ariadneum, ne ſemioticen cum therapia confundat Empiricus, nec a deperditis atavis ſaepe dubiam repetat progeniem, minus panophobus fingat in tenebris imaginarios manes, aut ſtolidè e cineribus regenerandum Poëtae Phoenicen; diſcat, quae repugnent conveniantve nomina rebus, ſciatque characteres definiri diagnoſticis, nec Etymo. Haec nec ultra, ne obſcurus videar obſcurioribus.

In manibus terrae, non hic te carmine longo
atque per ambages et longe exorſa tenebo.

SYSTE-

SYSTEMATA
LAPIDUM
Sequentia praecipua ſunt.

BROMEL *Magn.* Bergarter. *Holm.* 1730. *octav. ſuec.*

I. TERRAE.
Bolus.
Lac lunae.
Lithomarga.
Umbra.
🜃 Veronenſis.
Viride montan.
Cimolia.
🜃 colonienſis.
Ochra.
Creta.
Tripolitana.
Porcellana.
Marga.
Gur.
Turfa.

II. SALIA.
⊖ culinare.
Nitrum.
Alumen.
Vitriolum.

III. SULPHURA.
Sulphur.
Bitumen.
Petroleum.
Succinum.
Lithanthrax.

IV. LAPIDES.
1. *Igne perſiſtent.*
Ollaris.
Amiantus.
Asbeſtus.
Fuſorii.

V. 2. *Calcinabiles.*
Calcarius.
Suillus.
Marmor.
Gypſum.
Spatum.
Stalactites.
Fiſſilis.
Specularis.

VI. 3. *Igne Vitreſcentes.*
Arena.
Arenarius.
Gemma.
Granatus.
Silex.
Quartzum.
Cryſtallus.
Fluor.

VII. FIGURATI.
Luſus.
Geographicus.
Aetites.
Oſteocolla.
Fulminaris.
Violaceus.

VIII. PETRIFICATA.
Lithoxyla.
Lithophyta.
Corallia.
Lap. inſectiferi.
Ichthyolithi.
Cruſtacei.
Teſtacei.
Petrif. animalia.

IX. CALCULI.
Bezoar.
Oculi cancrorum.
Margarita.

X. SEMIMETALLA.
Mercurius.
Antimonium.
Biſmuthum.
Zincum.
Plumbago.
Calaminaris.
Magneſia.
Haematites.
Magnes.
Smiris.
Caerul. montanum.
Arſenicum.
Auripigmentum.
Cobaltum.
Pyrites.
Baſaltes.
Sterile nigrum.

XI. METALLA.
Aurum.
Argentum.
Cuprum.
Stannum.
Plumbum.
Ferrum.

Generum nulli Characteres dati.

Violaceus lapis (a Byſſo Jolitho, ipſi innato,) judicatus propria ſpecies.

Arenam ſeparat a Terris.

Sulphur ord. 3. a. Pyrite ord. 10. diſtinguitur.

Serpentinus ad Marmora refertur ab eo et pluribus.

Micam cum calcariis convenire judicat.

Dividit Lapides ſimplices in eos, qui in *igne perſiſtunt*, qui in *igne vitreſcunt*, qui in igne transeunt *in calcem*. Hanc diviſionem aſſumſere dein alii: *Ego* 3, 2, 1. *Woltersdorf* 2, 4, 1. *Wallerius* 3, 2, 1. *Anonymus* 4, 2, 1. *Vogel* 1, 5, 2. mutato ſolo nomine.

Methodus Bromelliana nequit dici Syſtema, quamdiu Clavis Claſſium, characteres Generum, differentiae Specierum, Synonyma Autorum deficiunt.

I. PE-

I. PETRAE.

1. VITRESCENTES.
Cos.
Quartzum.
Silex.

2. CALCARIAE.
Marmor.
Spatum.
Schiſtus.

3. APYRAE.
Mica.
Talcum.
Amiantus.
Asbeſtus.

II. MINERAE.

1. SALIA.
Natrum.
Selenites.
Nitrum.
Muria.
Alumen.
Vitriolum.

2. SULPHURA.
Electrum.
Bitumen.
Pyrites.
Arſenicum.

3. MERCURIALIA.
Hydrargyrum.
Stibium.
Zincum.
Vismuthum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.
Cuprum.
Argentum.
Aurum.

III. FOSSILIA.

1. CONCRETA.
Saxum.
Tophus.
Stalactites.
Pumex.
Aetites.
Tartarus.
Calculus.

2. PETRIFICATA.
Helmintholithus.
Entomolithus.
Ichthyolithus.
Ornitholithus.
Zoolithus.
Phytolithus.
Graptolithus.

3. TERRAE.
Marga.
Ochra.
Creta.
Argilla.
Arena.
Humus.

TERRIS initium facere ſuadet geneſis, ſed repugnant Leges Syſtematis.

Terrae enim omnium conſenſu conſtituunt ordinem naturalem, non igitur dividendae in diverſas claſſes.

Species congeneres ſepararentur a ſociis. *Argillae* aliae apyrae vireſcentes, calcariae aliae.

Ochrae tum praecederent Metalla, ante datam ideam Metallorum, quorum tamen progenies ſunt, ne dicam, quod aliae ad cuprum, ferrum, Wismuthum &c. aliae referendae eſſent.

Species Terrarum aliae *primitivae* petris anteponendae, aliae *derivativae*, petris poſtponendae.

FOSSILIA ſi inter petras et mineras dividerentur, etiam *Tophi* et *Stalactitae* ad diverſa genera traherentur a genere ſuo naturali.

PETRIFICATA plurima ſubjicerentur *Calcariis* petris, nonnulla *Combuſtibilibus*, pauca *Pyritae*, *Cupro*, *Bitumini* &c.

CRYSTALLOS quod ſubjecerim Salibus, ne quemquam offendat, mutet vocem Salis in *Cryſtalli*, ſi magis placeat, in verbis erimus faciles; Anne idem, utrum dicas Salia ſub Cryſtallorum geneſi determinaſſe figuram, aut Salium elementa conſtitutiva? Sic Selenites a Creta in aqua ſoluta inſtillato acido vitriolico, v. *Act. Berol. v.* 5. 6. inſperſione pulveris terreſtris ſubtiliſſimi in puncto cryſtalliſationis Salium, lapillos prodire dudum vidit *Boyle*.

I. PE-

I. PETRAE.

I. HUMOSAE.
1. Schiſtus.

II. CALCARIAE.
2. Marmor.
3. Gypſum.
4. Stirium.
5. Spatum.

III. ARGILLACEAE.
6. Talcum.
7. Amiantus.
8. Mica.

IV. ARENATAE.
9. Cos.
10. Quartzum.
11. Silex.

V. AGGREGATAE.
12. Saxum.

II. MINERAE.

I. SALIA.
13. Nitrum.
14. Natrum.
15. Borax.
16. Muria.
17. Alumen.
18. Vitriolum.

II. SULPHURA.
19. Ambra.
20. Succinum.
21. Bitumen.
22. Pyrites.
23. Arſenicum.

III. METALLA.
24. Hydrargyrum.
25. Molybdaenum.
26. Stibium.
27. Zincum.
28. Vismuthum.
29. Cobaltum.
30. Stannum.
31. Plumbum.
32. Ferrum.
33. Cuprum.
34. Argentum.
35. Aurum.

III. FOSSILIA.

I. PETRIFICATA.
36. Zoolithus.
37. Ornitholithus.
38. Amphibiolithus.
39. Ichthyolithus.
40. Entomolithus.
41. Helmintholithus.
42. Phytolithus.
43. Graptolithus.

II. CONCRETA.
44. Calculus.
45. Tartarus.
46. Aetites.
47. Pumex.
48. Stalactites.
49. Tophus.

III. TERRAE.
50. Ochra.
51. Arena.
52. Argilla.
53. Calx.
54. Humus.

I. PETRAE Lapides ſteriles, *nati, e Terreno, cohaeſione.*
ſimplices *absque peregrino (Sale, Sulphure, Mercuriove).*
fixae, *nec intime menſtruo ſolubiles.*
ſimilares, *particulis temere coadunatis.*

1. Humosae e Vegetabilium terra *depoſitae.*
Combuſtibiles, *accenſae ardentes in cineres.*
Pulvere aceroſo *groſſiore leviore.*

2. Calcariae ex animalium terra.
Penetrabiles *igne et poroſiores evadentes.*
Pulvere farinaceo, *uſtulatae fatiſcentes in farinam.*

3. Argillaceae e Maris ſedimento viſcido.
Indurandae, *igne duriores rigidiores.*
Pulvere lubrico, *ante uſtionem.*

4. Arenatae ex Aetheris aqua pluviali *praecipitante.*
Scintillantes *chalybe percuſſae, duriſſimae.*
Pulvere ſcabro, *vitri inſtar particulis angulato.*

5. Aggregatae, mixtae e *quatuor* (1, 2, 3, 4) *praecedentibus.*
Participantes *itaque particulis conſtitutivis priorum.*
Pulvere diverſo *ſecundum naturam conſtituentium* (1-4).

II. MINERAE Lapides foecundi, *nati e Salino, cryſtalliſanda.*
Compoſitae *e Petra praegnante peregrino (Sale, Sulphure, Mercurio).*
Solubiles *intime in appropriato menſtruo (Calces quidem diſſolubiles in terram, at non intime ſolubiles).*
Cryſtallinae, *certe (antequam adolevere) cryſtalliſando genitae.*

1. Salia Lingua *humida dignoſcenda.*
Sapida in *Aqua.*
Solubilia *Aqua.*

2. Sulphura Naſo *emuncto dignoſcenda.*
Odora *in Igne et flagrantia.*
Solubilia *Oleo.*

3. Metalla Oculis *claris dignoſcenda.*
Splendida, *in igne fuſilia, ponderoſiſſima.*
Solubilia *menſtruis acidis appropriatis.*

III. FOSSILIA: Lapides ambigui, *nati ex alterutro.*
Modificata *e Petris aut Mineris.*

1. Petrificata.
Signata *figura referente Naturale quoddam.*

2. Concreta.
Coagulata *particulis temere conglutinatis.*

3. Terrae.
Pulveriſatae, *nec particulis connatis.*

CLAS-

CLASSIS I.

P E T R A E.

I. HUMOSAE.

1. SCHISTUS fiſſilis.

II. CALCARIAE.

2. MARMOR amorphum, effervescens.
3. GYPSUM amorphum, fixum.
4. STIRIUM fibroſum.
5. SPATUM rhombeum.

III. ARGILLACEAE.

6. TALCUM ſolidum.
7. AMIANTUS fibroſus.
8. MICA ſquamoſa.

IV. ARENATAE.

9. COS fragmentis granulatis.
10. QUARTZUM fragmentis angulatis.
11. SILEX fragmentis convexis.

V. AGGREGATA.

12. SAXUM particulis heterogeneis mixtis.

PETRAE natura eruenda ex ſua Matre Terra.

Terrae matres ſunt praeprimis quatuor:

Humus lutoſa, Vegetabilis, Combuſtibilis.
Calx teſtacea, Animalis, efferveſcens.
Argilla apyra, Aquatilis, induranda.
Arena mobilis, Aquatilis, indurata.

I. HUMOSAE ex Humo Vegetabili, ignitae ardentes combuſtibiles.
Humus lente depoſita in aqua, ergo horizontalis fiſſilis.
Argillaceae particulae ſaepe cum Humo depoſitae,
ergo etiam Schiſtus ſaepe ſubargilloſus.
Acidum minerale paludum ſaepe inquinavit Ferro,
ergo uſtulatae reddunt terram ochraceam rubram.
Accenſae ardent vegetabili, niſi nimis Metallo inquinatae.

II. CALCARIAE ex Teſtaceis ſ. Lithophytis in terram mutatis.
Calx enim omnis e Regno Animali pregnata.
efferveſcentes et ſolubiles acido, utpote alcalinae,
niſi antea acido ſaturatae, uti Gypſum.
combuſtae et aqua exſtinctae fatiſcunt in farinam.
vi calcinandi ſ. Petrificandi multiplicativa pollent,
in Humoſis, vegetabilibus, animalibus; argillaceis?

III. ARGILLACEAE ex Viſcido marino in Terram coacto.
Raſiles Tritura lubrica, cum e Viſcido molli natae.
Indurandae in igne aridioresque evadunt et duriores.
Apyrae quondam dictae.

IV. ARENATAE ex Atomis aquae, in Arenaceam ſubſtantiam connatis.
ortae ex Aqua aethereo-pluviali.
Particulis durae ſcabrae, radentes.
Chalybe ſcintillantes ob ſoliditatem et duritiem; nec aliae niſi
aliquot Spata metallico indurata.
Vitreſcentes quondam dictae.

V. AGGREGATAE ex praecedentium particulis mixtis.
Induratae e terra quacunque, poroſae.
Interſtitia cava repleta fuere aqua terreſtri, quae enata in particulas ſolidas addidit miſcelam e Quartzo, Spato, Mica.
igne conſiderandae ſecundum qualitates immixtas.

CLAS-

CLASSIS II.

M I N E R A E.

I. SALIA.

13. NITRUM frigido-acidum, eſſentiale.
14. NATRUM amaricans, alcaleſcens.
15. BORAX ſubſapidum, alcaleſcens.
16. MURIA acutum, medium.
17. ALUMEN auſterum, acidum minerale.
18. VITRIOLUM ſtipticum, acidum minerale.

II. SULPHURA.

* *Unctuoſa, Inertia.*

19. AMBRA. Fumo ambroſiaco.
20. SUCCINUM. Fumo ſuaveolenti.
21. BITUMEN. Fumo gravi.

** *Mineraliſata, Metallica.*

22. PYRITES. Fumo acuto, luteo.
23. ARSENICUM. Fumo alliaceo, albo.

III. METALLA.

* *Friabilia,* Semimetalla *vulgo.*

24. HYDRARGYRUM fluidum, ſiccum.
25. MOLYBDAENUM inquinans, non fuſile.
26. STIBIUM fibroſum, friabile.
27. ZINCUM rimoſo-malleabile.
28. VISMUTUM laminoſo-malleabile.
29. COBALTUM compactum, fragile.

** *Malleabilia,* Metalla *proprie dicta.*

30. STANNUM albiſſimum mutum.
31. PLUMBUM caeruleſcens mutum.
32. FERRUM fuſceſcens ſonorum.
33. CUPRUM rufum ſonorum.
34. ARGENTUM albiſſimum ſonorum.
35. AURUM luteum mutum.

MINERAE omnes cryſtalliſando natae ſunt; *exceptis Sulphuribus unctuoſis.*

Peregrina *iſta, quae continent minerae, ſunt Chemicorum tria: Sal, Sulphur, Mercurius.*

Minerae *dignoſcendae a ſuo peregrino denudando, et inde Genera eorumque characteres deducenda, quemadmodum in Plantis ab interna fructificatione.*

Salia in Aqua ſoluta *cryſtalliſantur diminutione vehiculi, quiete, frigore.*

Polyedra, *e planis et rectis angulis eſſe omnia Salia docent eorum Cryſtalli.*

Cryſtalli figurae *in eodem Genere ſaepe aliquatenus mutantur, neque hoc ſine numine; nihil enim agit, ſine ſufficienti cauſa, Natura, a qua nihil ſupervacaneum, nihil perperam peragitur; quod ſerior Nepotum dies extricabit: Multae errantes obſervationes per tenebricoſas Naturae latebras tandem reperiant ejusdem viam.*

Lapidoſas cryſtallos *ſecundum figuras retuli, quatenus hic dies admiſit.*

Terram *via humida cryſtalliſari poſſe absque ſale, primum credo dum videro; via ſicca res aliena eſt.*

Sulphura in igne *dant fumum et flammam, in oleo ſolvuntur; ſcatent etiam ſale, decompoſita.*

Unctuoſa *cum Reſinis Vegetabilium conveniunt in plurimis; an e Vegetabili principio orta?*

Mineraliſata *ſcatent Salino metallica.*

Metalla Regulum *dant nitentem, opacum, in igne fluidum: Molybdaeno excepto hodie ignoto.*

Metamorphoſis metallorum *etiamnum latitans fruſtra in Vulcani templo, at potius in Naturae ſacratiſſimis quaerenda; pauci parentes certe plurimos produxere filios alienos. Mars omnino polygamus fuit.*

	pondus.	fuſio.	amalg.	color.	conſiſtentia.	ſonus.	menſtr.
Platinum	22000 -	9 -	0	album	- - - - -		▽R
Aurum	19640 -	6 -	1	flavum,	malleabiliſſ. ductile	mutum	▽R
Argentum	11091 -	5 -	2	album,	malleabiliſſ. ductile	ſonorum	▽F
Cuprum	8843 -	7 -	7	rufum,	malleabile,	ſonorum	▽F
Ferrum	8000 -	8 -	8	fuſcum,	malleabile,	ſonorum	▽F
Plumbum	11325 -	4 -	3	caerul.alb.	molle,	mutum	▽F
Stannum	7400 -	3 -	4	album,	ſtridenti-flexile	mutum	▽R▽F
Cobaltum	- -	-		album,	fragile - - - -		▽R▽F
Viſmutum	9700	-	6	flavo alb.	laminoſo-malleabile,	ſonorum	▽F
Zincum	7000 -	2 -	5	album,	rimoſo-malleabile,	ſubſonorum	▽F
Stibium	- -	6 -	9	album,	fragiliſſimum - -		▽F
Hydrargyrum	13590 -	1		album,	fluidum	mutum	▽F

Qualitas ♂ *nigrans, auſterum, ſtipticum.*
♀ *viridè ſ. caeruleum corroſivum.*
♃ *album, exſiccans.*
♄ *albidum, dulcificans.*
♁ *rapax, excepto auro;* Lupus Metallorum.
☿ *penetrans, ſalivans, amalgamans,* Servus fugitivus.

CLAS-

CLASSIS III.

F O S S I L I A.

I. PETRIFICATA.

* *Vera.*

36. ZOOLITHUS.	*Petrificatum*	Mammalis.
37. ORNITHOLITHUS.	*Petrificatum*	Avis.
38. AMPHIBIOLITHUS.	*Petrificatum*	Amphibii.
39. ICHTHYOLITHUS.	*Petrificatum*	Piſcis.
40. ENTOMOLITHUS.	*Petrificatum*	Inſecti.
41. HELMINTHOLITHUS.	*Petrificatum*	Vermis.
42. PHYTOLITHUS.	*Petrificatum*	Vegetabilis.

** *Ficta.*

43. GRAPTOLITHUS.	*Petrificatum*	ſimulans.

II. CONCRETA.

* *Naturalia.*

44. CALCULUS.	*Concretum intra* Animale.
45. TARTARUS.	*Concretum intra* Vegetabile.
46. AETITES.	*Concretum intra* Lapidem.

** *Elementaria.*

47. PUMEX.	*Concretum in* Igne.
48. STALACTITES.	*Concretum in* Aëre.
49. TOPHUS.	*Concretum in* Aqua.

III. TERRAE.

* *Derivativae.*

50. OCHRA.	Terra metallica.

** *Primitivae.*

51. ARENA.	Terra ſcabra.
52. ARGILLA.	Terra plaſtica.
53. CALX.	Terra effervescens.
54. HUMUS.	Terra combuſtibilis.

I. PETRI-

I. PETRIFICATA *Montium calcariorum non filii, ſed parentes ſunt, cum omnis Calx oriatur ab Animalibus.*

Corpora petrificanda *ſunt ſolida: Teſtae, Oſſa, Ligna.*

Succulenta *deliqueſcunt et corrumpuntur, antequam indureſcant Lapidoſa.*

Occurrunt *per totum orbem, modo Calx adſit; in ſummis Peruviae montibus exulant.*

Petrificantia varia:

Calx *vi calcifica mutat corpora aliena in calcariam ſubſtantiam* e. gr. *Schiſtum in Marmor. It. wgoth. 87.* Silex *ex Calce connatus, fovet itaque Petrificata.*

Vitriola *ferruminando conglutinant et penetrant:* Tophus marinus *aliique continent interdum Conchilia.*

Schiſtus *ex Humo ſ. Arena offert ſaepe veſtigia rerum impreſſarum ante coaleſcentiam.*

Succinum *proprie huc non referendum, cum contineat et ab aëris corruptione praeſervet incluſa olim corpora intra Reſinam.*

Modi

Transubstantiata, *quae tota materia, praeprimis externa immutata, perſtitere.*

Redintegrata, *ex iis, quae aetate evanuerunt relicta cavitate et hac dein referta materia lapideſcente in formam impreſſam: Hyſterolithus.*

Impressa, *ubi corpus petrificans compreſſum retinet figuram impreſſi: Ichthyolithus, Phytolithus.*

Incrustata, *more Stalactitae, ab aqua calcaria inprimis thermali; haec vix Petrificata ſubeant cum ejusmodi arte ſ. injectione corporum efficiantur, quotquot volupe erit.*

Fossilia, *vulgo dicta, ſunt Teſtae ſ. Oſſa ſolo glutine ab aevo orbata: Teſtacea, Lithophyta, Ligna.*

Specificum nomen *Animalis aut Plantae addatur, ubi liquet; noſcat igitur Ectypum animale ſ. vegetabile, qui dignoſcat protypum lapideum; diſtincta obſervabit, dubia extricabit, relinquendo quisquilias.* Juvat *Deperdita Teſtacea et Lithophyta diſtincte proponere, quae vel illuſtrant* Naturae *cognitionem, vel* Terrae *geneſin; caeterum courctet ſteriliorem ſcientiam.*

Geſneri Joh. de Petrificatis. *Lugdb.* 1758. *oct. opt.*

II. CONCRETA: *in his determinatur ſubſtantia coagulata: Ochracea, Marmorea, Gypſea, Striata, Spatoſa, Argillacea &c.*

III. TERRAE pulvereae *ſunt Petrarum matres, pauciores earum filiae.*

Primitivae *ſ. Primigeniae, quae ex Elementis, Animalibus aut Plantis Regno Lapideo illatae fuere.*

Derivativae, *quae a Lapidibus pulveriſatis exortae ſunt.*

Haec

Haec hactenus B. Linnaeus, *cujus verba ſtudio nullibi interpolavi, ne mutilaſſe vel adulteraſſe videar, quae augere atque emendare ſerioribus obſervationibus motus omnem operam navavi.*

Plurima ſcilicet ſunt, quae ut ab ordine, a B. *Viro* ſtabilito, diſcedam, ſuadent et jubent, ut tamen in enumerandis ſpeciebus et citandis earum ſynonymis mineralium a Linnaeo denominatorum mentionem injiciam, et aliqua ejus genera parum certe immutata retineam.

Primo Claſſium Partitio naturae minus conſentanea, et Foſſilium Claſſis expungenda, mihi quidem, videtur, quae enim huic ſubjiciuntur mineralia, aut nequaquam ſpectant ad regnum minerale, quippe in vegetabilibus animalibusque ſecundum aut praeter naturam genita, quemadmodum tartarus et calculus, aut non vera ſua indole notisque eſſentialibus, verum nunc naſcendi modo, nunc forma externa a reliquis diſcrepantia, quemadmodum cetera, quae vocat B. Vir Concreta et Petrificata, aut lapidibus petrisve, ex quibus fatiſcentibus oriuntur, aut quas accumulata et coagmentata gignunt, quemadmodum plurimae terrae, aut metallis, quemadmodum ochrae, juſtius accenſentur.

Quum in diſtribuendis per claſſes et ordines mineralibus, modi quo generantur, ſuamque, qua nobis ſeſe offerunt, formam induunt, et originis ipſius nullam habendam eſſe rationem, contendam, nollem ex eo concludi, me contemplationem iſtarum Naturae nunquam quieſcentis virium nauci habere, aut petrificatorum, uti quidam appellare geſtiunt, enarrationem inutilem; illa Sapiente digniſſima tot egregiis obſervationibus naturalem ditavit ſcientiam, haec, etſi hinc inde in inanem micrologiam degeneraverit, novas haud raro, nullibi certe, quantum quidem novimus, in omni terrarum orbe, in primitivo ſuo ſtatu hactenus obvius, forſan deperditas et ex vivorum corporum indice deletas animalium vegetabiliumque ſpecies oſtendit, aliorum atque aliorum mutatam eſſe patriam teſtatur, montium multorum, potiſſimum calcariorum originem, atque alternationes in omni telluris noſtrae ſuperficie per multorum ſeculorum ſeriem factas aperte loquitur.

At quum origo multorum mineralium et naturae vis, cujus efficacia producta ſunt, dubia ſit, ſatius mihi videtur, ab hoc lubrico partitionis fundamento abſtinere; non enim exercitatis in rerum natura ſcrutanda viris ejusmodi opera, verum tironibus potiſſimum inſerviunt, quibus maxime opportunae et facilime obviae notae in dignoſcendis mineralibus potius conducunt. Addam tamen appendicis in modum Catalogum corporum tum vegetabilium tum animalium inter mineralia inventorum, excluſis tamen iis, quae nequaquam aut parum mutata infra terram occurrunt.

Neque

Neque video, quidni ſinguli ordines, quos B. Autor alteri claſſi ſubjicit, totidem claſſes conſtituant; certe non arridet ratio hujus diſtributionis ab eo ipſo reddita, neque majus intercedit diſcrimen inter metalla et petras, quam quidem inter metalla et ſalia.

Inter metalla molybdaenae genus in tria dirimendum, nempe Molybdaenae, Magneſiae et Witframi, reſtituendum huic Claſſi *Arſenicum* et praeterea addenda genera Uranii, Niccoli et Platinae.

Sulphurum ſ. Phlogiſtorum mineralium claſſi adjicienda adhuc genera Graphitae et Mellitae. Salibus genera Ammoniaci, Vitriolati, Amari, et exterminanda omnia, quae, quamvis forma externa quodammodo accedunt ad ſalia, charactere tamen eorum, quem ipſe *Linnaeus* eſſentialem agnovit, ſapore et ſolubilitate in aqua carent, omnibusque reliquis notis petris ſimiles.

Petrae dividendae mihi potius videntur, ſecundum terram, quae non quidem copia, ſed ita ſemper in iis dominatur, ut characterem praecipuum imprimat 1) in talcoſas, in quibus multum magneſiae albae haeret. 2) in ponderoſas, quae terram ponderoſam principem agnoſcunt. 3) in calcareas, in quibus calx dominatur. 4) in argillaceas, in quibus terra ab alumine denominata eminet. 5) in ſiliceas, in quibus terra vitreſcibilis potiorem partem efficit. 6) in adamantinas, in quibus terra ſpathi adamantini occurrit. 7) in aggregatas, ex petris praecedentium ordinum compoſitas.

I. TER-

I. TERRAE.

1. MACRAE.
   Humus.
   Creta.
2. PINGUES.
   Argilla.
   Marga.
3. MINERALES.
   Salinae.
   Sulphureae.
   Metallicae.
4. ARENACEAE.
   Arena.
   Glarea.
   Metallicae.
   Animales.

II. LAPIDES.

1. CALCARII.
   Calcareus.
   Marmor.
   Gypſum.
   Spatum.
2. VITRESCENTES.
   Fiſſilis.
   Cos.
   Silex.
   Petroſilex.
   Quartzum.
   Cryſtallus.
3. APYRI.
   Mica.
   Talcum.
   Ollaris.
   Corneus.
   Amiantus.
   Asbeſtus.
4. SAXA.
   Simplicia.
   Mixta.
   Griſea.
   Petroſa.

III. MINERAE.

1. SALIA.
   Vitriolum.
   Alumen.
   Nitrum.
   Muria.
   Alcalia.
   Acida.
   Neutra.
   Ammoniacum.
   Borax.
2. SULPHURA.
   Bitumen.
   Succinum.
   Ambra.
   Sulphur.
3. SEMIMETALLA.
   Hydrargyrum.
   Arſenicum.
   Cobaltum.
   Antimonium.
   Wismuthum.
   Zincum.
4. METALLA.
   Ferrum.
   Cuprum.
   Plumbum.
   Stannum.
   Argentum.
   Aurum.

IV. CONCRETA.

1. PORI.
   ignei.
   aquei.
2. PETRIFICATA.
   vegetabilia.
   corallia.
   animalia.
   teſtacea.
3. FIGURATA.
   Lithomorphi.
   Lithoglyphi.
   Lithotomi.
4. CALCULI.
   Vegetabilium.
   Animalium.

Primus ſpecies in Regno lapideo rite determinavit.

Analyſin lapidum pulchre reſolvit.

Qui Sulphureas montium exhalationes (Bergſchwaden) intelligit ac Matrices Metallorum concipit, eum non latebit Metallorum geneſis 224.

Mephitis terreſtris ſalium pater judicatur 180.

Lapides primaevos inter reliquos etiamnum occurrere admittit e. gr. jaspides 101, Quartzi ſpecies 106, Micas 132.

I. TERRAE.

1. MACRAE.
Humus.
Calcareae.
Gypſeae.
Manganenſes.

2. TENACES.
Argilla.
Marga.

3. MINERALES.

4. DURAE.
Glarea.
Tripela.
Carmentum.
Arena.
Ar. metallica.
Ar. animalis.

II. LAPIDES.

1. CALCAREI.
Calcareus.
Marmor.
Spatum.

2. Gypſum.
Fluor mineralis.

2. VITRESCENTES.
Cos.
Spat. ſcintillans.
Quartzum.
Gemma.
Granatus.
Silex.
Petroſilex.
Achates.
Jaſpis.

3. FUSIBILES.
Zeolithus.
Baſaltes.
Magneſia.
Schiſtus.
Margodes.
Corneus.

4. APYRI.
Mica.
Talcum.
Steatites.
Serpentinus.
Ollaris.
Asbeſtus.
Amiantus.

5. SAXA.
mixta.
aggregata.

III. MINERAE.

1. SALIA.
Acida.
Vitriolum.
Alumen.
Nitrum.
Muria.
Natron.
Alc. volatile.
Neutra.
Ammoniacum.
Borax.

2. SULPHURA.
Bitumen.
Succinum.
Ambra.
Sulphur.

3. SEMIMETALLA.
Mercurius.
Arſenicum.
Cobaltum.
Niccolum.
Antimonium.
Wismuthum.
Zincum.

4. METALLA.
Ferrum.
Cuprum.
Plumbum.
Stannum.
Argentum.
Aurum.
Platina.

IV. CONCRETA.

1. PORI.
ignei.
aquei.

2. PETRIFICATA.
Vegetabilia.
Corallia.
Zooli.
Helmintholithi
—— teſtaceorum.
Entomolithi.
Amphibiolithi.
Ichthyolithi.
Ornitholithi.
Zoolithi.
Anthropolithi.

3. FIGURATA.
Lithomorphi.
Lithoglyphi.
Lithotomi.

4. CALCULI.
vegetabilium.
animalium.

I. TERRAE.

1. ARGILLOSAE.
   Argilla.
   Humus.
2. ALCALINAE.
   Creta.
   Marga.

II. LAPIDES.

1. VITRESCENTES.
   Gemma.
   Cryſtallus.
   Quartzum.
   Arenarius.
   Corneus.
   Spat. vitreſcens.
   Saxum.
   Pumex.
2. ARGILLOSI.
   Smectis.
   Aſbeſtus.
   Talcum.
   Mica.
   Schiſtus.
3. GYPSEI.
   Gypſum.
   Alabaſtrum.
   Spat. gypſeum.
4. ALCALINI.
   Calcarius.
   Marmor.
   Spat. alcalin.
   Tophus.
   Stalactites.
   Margodes.

III. SALIA.

1. ACIDA.
   Acidum purum.
   Vitriolum.
   Alumen.
2. ALCALINA.
   Alcali fixum.
   Alcali volatile.
3. MEDIA.
   Natrum.
   Nitrum.
   Sal commune.

IV. BITUMINA.

1. FLUIDA.
   Oleum montan.
2. SOLIDA.
   Ambra.
   Succinum.
   Pix montan.
   Sulphur.

V. SEMIMETALLA.

1. FLUIDA.
   Hydrargyrum.
2. SOLIDA.
   Antimonium.
   Zincum.
   Bismuthum.
   Arſenicum.

VI. METALLA.

1. NOBILIA.
   Aurum.
   Argentum.
2. IGNOBILIA.
   Cuprum.
   Ferrum.
   Stannum.
   Plumbum.

VII. PETREFACTA.

1. SANGUINEORUM.
   Zoolithus.
   Ornitholithus.
   Ichthyolithus.
2. INSECTORUM.
   Entomolithus.
   Gammarolithus.
   Echinites.
   Encrinus.
   Caput meduſae.
3. TESTACEORUM.
   Tubulites ſimplex.
   — polythalamius.
   Cochlites.
   — polythalamius.
   Conchites.
4. VEGETABILIUM.
   Stelechites.
   Lithoxylum.
   Lithobiblion.
   Carpolithus.
   Phytolithus.
5. MARINORUM.
   Corallites.
   Porites.
   Fungites.

I. TER-

Humum ex vegetabili vel animali ortam ſenſim in Argillam tranſire, (quod eget demonſtratione) n. 6.
Saxum omne chalybe percuſſum ſcintillas dare n. 13.
Pumicem vulcani progeniem non eſſe n. 14.
Atramentarius lapis e vitriolo eroſo provenit n. 24.
Cobaltum conjungitur genere cum Arſenico n. 30.
Ferrum nativum verum nunquam exſtitit n. 34.
Linnaeus certe omnium primus, ſecundum leges ſyſtematicas, in claſſes et ordines redigere Mineralogiam tentavit. *Praef.*
Spatum dividit inter 3 diverſiſſima genera, imo ordines; in Vitreſcens, Gypſeum, Alcalinum.

I. TERRAE.

1. DISSOLUBILES.
   Argilla.
   Marga.
   Smectis.
   Morachtus.
   Tripela.
2. INDISSOLUBILES.
   Creta.
   Lithomarga.
   Arena.

II. LAPIDES.

1. LAMELLOSI.
   Spatum.
   Mica.
   Talcum.
2. FILAMENTOSI.
   Amianthus.
   Asbeſtus.
   Inolithus.
3. SOLIDI.
   Silex.
   Quartzum.
   Calcareus.
   Gypſeus.
   Fiſſilis.
   Smectis.
4. GRANULATI.
   Arenarius.
   Jaſpis.

III. SALIA.

1. ALCALIA.
   Alcali fixum.
   Alcali volatile.
2. ACIDA.
   Acid. vitriolicum.
   — nitroſum.
   — muriaticum.
3. MEDIA.
   Muria.
   Natrum.
   Nitrum.
   Ammoniacum.
4. STYPTICA.
   Alumen.
   Vitriolum.

IV. INFLAMMABILIA.

1. GENUINA.
   Bitumen.
   Sulphur.
2. SPURIA.
   Humus.

V. SEMIMETALLA.

1. nonMALLEABILIA.
   Wismuthum.
   Cobaltum.
   Arſenicum.
   Antimonium.
2. SUBMALLEABILIA.
   Zincum.
3. FLUIDA.
   Mercurius.

VI. METALLA.

1. FLEXILIA.
   Plumbum.
   Stannum.
2. DURA.
   Cuprum.
   Ferrum.
3. FIXA.
   Argentum.
   Aurum.

VII. HETEROMORPHA.

1. PETREFACTA VERA.
   Anthropolithus.
   Zoolithus.
   Ornitholithus.
   Ichthyolithus.
   Amphibiolithus.
   Entomolithus.
   Helmintholithus.
   Zoophytolithus.
   Conchyliolithus.
   Coralliolithus.
   Phytolithus.
2. PETREFACTA SPURIA.
   Typolithus.
   Metrolithus.
   Incruſtatum.
   Induratum.
   Terrefactum.
3. FIGURATA.
   Lithomorphus.
   Lithoglyphus.

I. METALLA.

1. NOBILIA.
   - Aurum.
   - Argentum.
2. IGNOBILIA.
   - Cuprum.
   - Ferrum.
   - Stannum.
   - Plumbum.

II. SEMIMETALLA.

- Argentum vivum.
- Antimonium.
- Vismuthum.
- Zincum.
- Arſenicum.

III. PHLOGISTICA

1. FLUIDA.
   - Bitumen.
2. DURA.
   - Lithanthrax.
3. MINERALISATA.
   - Sulphur.

IV. SALIA.

1. ACIDA.
   - Vitriolum.
   - Alumen.
2. ALCALIA.
   - Fixa.
   - Volatilia.
3. MEDIA.
   - Muria.
   - Nitrum.
   - Borax.
   - Ammoniacum.

V. PETREFACTA.

1. ANIMALIA.
   - Terreſtria.
   - Aquatica.
2. PLANTAE.
   - Terreſtres.
   - Marinae.
3. OBSCURA.
   - Belemnites.
   - Hyſterites.
   - Judaicus.
   - Aſteria.
   - Bufonites.
   - Oolithus.
4. FIGURATA.
   - Aetites.
5. CRYSTALLI.
   - Quartzoſi.
   - Gypſei.
   - Spatoſi.

V. TERRENA.

1. NOBILES.
   - Adamas.
   - Sapphirus.
   - Smaragdus.
   - Amethyſtus.
   - Topazius.
   - Turcois.
   - Opalus.
   - Chryſolithus.
   - Hyacinthus.
2. SEMINOBILES.
   - Cryſtallus.
   - Carneolus.
   - Achates.
   - Chalcedonius.
   - Onyx.
   - Sardonyx.
   - Malachites.
   - Lazuli.
3. APYRI ignobiles.
   - Talcum.
   - Mica.
   - Molybdaena.
   - Vitrum moſchow.
   - Steatites.
   - Corneus.
   - Jaſpis.
   - Asbeſtus.
4. CALCARII.
   - Marmor.
   - Gypſum.
   - Spatum.
5. VITRESCENTES.
   - Cos.
   - Quartzum.
   - Silex.
   - Schiſtus.
   - Serpentinus.
   - Tripela.
   - Pumex.
   - Granites.
   - Saxum.
   - Argilla.
   - Marga.
   - Limus.
   - Umbra.

I. TER-

Cobaltum ſpeciem eſſe arſenici ſtatuit.

I. TERRAE.

1. CALCAREAE.
   Purae.
   Vitriolaceae.
   Phlogiſticae.
   Argillaceae.

2. SILICEAE.
   Adamas.
   Sapphirus.
   Topazius.
   Smaragdus.
   Quartzum.
   Silex.
   Jaſpis.

3. GRANATINAE.
   Granatus.
   Baſaltes.

4. ARGILLACEAE.
   Porcellana.
   Lithomarga.
   Bolus.
   Tripolitana.
   Argilla.

5. MICACEAE.
   Mica pura.
   Mica martialis.

6. FLUORES.
   Indurati.

7. ASBESTINAE.
   Asbeſtus.
   Amiantus.

8. ZEOLITHICAE.
   Zeol. purus.
   Zeol. metallicus.

9. MAGNESIAE.
   Magneſia terrea.
   Magneſia indurata.

II. SALIA.

1. ACIDA.
   Vitriolum.
   Muria.

2. ALCALINA.
   Fixa.
   Volatilia.

III. PHLOGISTICA

Ambra.
Succinum.
Petroleum.
Sulphur.
Phlogiſtic. terreum.
— metallicum.

IV. METALLA.

1. PERFECTA.
   Aurum.
   Argentum.
   Platina.
   Stannum.
   Plumbum.
   Cuprum.
   Ferrum.

2. SEMIMETALLA.
   Hydrargyrum.
   Wismuthum.
   Zincum.
   Antimonium.
   Arſenicum.
   Cobaltum.
   Niccolum.

Syſtema eſt mere Metallurgicum, e principiis Chemicis petitum, proprium nec compilatum.

Excluduntur genera plura: *Cos*, *Schiſtus*, *Humus*, *Tophus*, *Stalactites*, *Aëtites*, *Calculus*, *Nitrum*. Appendici inſeruntur *Saxum*, *Pumex*, *Petrificata*.

Terras dari ſtatuit *Siliceam*, *Granatinam*, *Micaceam*, *Magneſiam*, *Zeolithicam*, *Chryſolampadis*.

Cryſtallos negat a Salibus oriri; figuras earum magis curioſas quam utiles judicat, quum in cryptis exſtruendis nullus numerat earum latera; Terras etiam poſſe aſſumere figuram cryſtallinam absque ſale; dari cryſtallitationes metallorum fuſione, ergo Cryſtallorum cauſam non a ſalibus.

Colores Gemmarum a Metallis originem ducere dubitat.

Calces exſtitiſſe credit ante vitarum et plantarum exiſtentiam.

Strata terrae negat conformia eſſe.

Definitiones characteriſticas inutiles judicat, ſufficere noſſe.

I. TERRAE.

1. ARGILLACEAE.
Argilla.
Bolus.
Limus.
Smectis.
Lithomarga.
Tripela.

2. CALCARIAE.
Creta.
Lac lunae.

3. SILICEAE.
Arena.

4. MARGACEAE.
Marga.

5. SELENITICAE.
Farina foſſilis.
Terra ſpatoſa.
Nihil foſſile.

6. TALCOSAE.
Terra talcoſa.

7. MICACEAE.
Mica ☉, ☽.
Vitr. ruſſicum.
Molybdaena.

8. INFLAMMABILES.
Sulphureae.
Bituminoſae.
Umbra.

9. SALINAE.
Vitriolicae.
Aluminoſae.
Nitroſae.
Muriaticae.

10. METALLICAE.
☉, ☽, ♄, ♃, ♀, ♂.
♂ mica.
Ochra ♂, ♀.
Cadmia.
Cobolti 🜃.
Arſenici 🜃.
Mercurialis. 🜃.

11. HUMUS.
Ruralis 🜃.

II. LAPIDES.

1. ARGILLACEI.
Steatites.
Nephriticus.
Serpentinus.

2. CALCAREI.
Calcarius L.
Suillus L.
Stephani L.
Marmor.
Quadrum.
Armenius.

3. MARGACEI.
Dendrites.
Gypſeus.
Tophus.

4. SELENITICI.
Gypſum.
Alabaſtrum.

5. PYROMACHI.
Cos.
Silex.
Corneus.
Quartzum.

6. SCHISTOSI.
Argilloſi.
Calcarii.
Metallici.
Aluminoſi.

7. FOLIOSI.
Micacei.
Spatoſi.
Pſeudogalena.

8. PLUMOSI.
Amiantus.
Asbeſtus.

9. SALINI.
Atramentarius.
Aluminoſus.
Sal caedumm.

10. METALLICI.
☽, ♄, ♂, ♃, ♀, Z.

11. FUSILES.
Pumex.
Zeolithus.

12. PETRAE.

13. NOVI.
Trip.

III. PETRIFICATA

1. ANIMALIA.
Anthropolithus.
Zoolithus.
Ornitholithus.
Entomolithus.
Ichthyolithus.
Helmintholithus.
Amphibiolithus.
Zoophytolithus.

2. PHYTOLITHA.
Phytotypolithus.
Lithoxylon.
Rhizolithus.
Lithocalamus.
Lithophyllum.
Carpolithus.

3. LITHOPHYTA.
Madrepora.
Millepora.
Tubipora.
Keratophyta.

4. LITHOTOMI.
Aetites.
Variolithus.

5. PORI.
Tophus.
Stalactites.
Incruſtatum.

IV. SALIA.

1. STYPTICA.
Vitriolum.
Alumen.

2. FUSILIA.
Nitrum.
⊖ amarum.
Tincal.

3. INDURANDA.
Muria.

4. VOLATILIA.
Ammoniacum.
Arſenicum.

5. ALCALIA.
⊖ perſicum.
Aphronitrum.
⊖ cretae.

V. COMBUSTIBILIA.

1. SULPHURA.
Sulphur.

2. BITUMINOSA.
Bitumen.
Gagas.
Succinum.
Copal.
Ambra.
Lithanthrax.

3. SEVUM.

4. BALSAMUM.

VI. METALLA.

1. PERFECTA.
Aurum.
Argentum.
Plumbum.
Stannum.
Cuprum.
Ferrum.

2. SEMIMETALLA.
Zincum.
Vismutum.
Antimonium.
Cobaltum.
Mercurius vivus.
Platina.

I. ME-

Arſenicum ad ſalia refertur.

I. METALLA.

1. PERFECTA.

a. Fixiora.

Aurum.
Platina.
Argentum.

b. minus fixa.

Plumbum.
Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Zincum.

2. IMPERFECTA.

Mercurius.
Viſmuthum.
Niccolum.
Arſenicum.
Antimonium.
Cobaltum.
Magneſia.
Molybdaena?
Wolframum?

II. SALIA.

1. EX ACIDO ET METALLO CONFLATA.

Vitriola vulgaria.
Argentum corneum.
Mercurius ſublimatus.
Flos cobalti.
Flos viſmuthi.
Pſeudogal. phoſphoreſc.
Spatum plumbi.
Ferrum aquar. mineral.

2. EX ACIDO ET ALCALI MINERALI CONFLATA.

Muria.
Sal Glauberi.
Borax.

3. EX ACIDO ET ALCALI VEGETAB. CONFLATA.

Nitrum.

4. EX ACIDO ET ALCALI VOLATILI CONFLATA.

Ammoniacum.

5. EX ACIDO ET TERRIS CONFLATA.

⊖ amarum.
Alumen.
Sal cretae.
Sal ſedativum.
Gypſum.
Spat. ponderoſum.
Fluor mineralis.

6. EX ACIDO ET INFLAMMABILIBUS CONFLATA.

Acidum vitr. nat. Sienenſe.
Minerae arſenici.
Sulphur.
Succinum.
Auripigmentum.
Riſigallum.

7. ALCALIA.

minerale.
vegetab. aq. mineralium.

III. TERRAE.

1. *Simpliciores.*

a. Siliceae.

α. quartzoſae.

Adamas.
Rubinus.
Sapphirus.
Topazius.
Beryllus.
Smaragdus.
Chryſolithus.
Turmelinus.
Hyacinthus.
Granatus.
Amethyſtus.
Praſius.
Morion.
Cryſtallus.

Quartzum diaphanum.
Petref. quartzoſa.
Vitra vulcania.
β. corneae.
Nephriticus.
Chalcedonius.
Carneolus.
Onyx.
Sardonyx.
Oculus felis.
Sapis ophthalmius.
Achates.
Pyromachus.
Corneus.
Petrefacta.
Lavae corneum aemul.
γ. jaspideae.
Heliotropius.
Sil. aegyptius.
Jaſpis nigr.
Petrefact.
Lav. jaſp. aemul.
b. Aluminares.
Terr. alum. nativ.
Corium montan.
Suber montan.
Lithomarga.
Terr. porcellana.
Terra fiſtularia.
Bolus.
Terr. miracul. Saxon.
Terra fullon.
Argill. efferveſc.
Umbra.
Rubrica.
Mica.
Schörl.
Cret. nigr.
Schiſt. pur.
Jaſp. immatur.
Petrefact. alum.
Lavae alum.
c. Muriaticae.
Tripela.
Cret. hiſpanic.
Cret. brianzon.
Steatites.
Serpentinus.
Ollaris.
Talcum.
Asbeſtus.
Pumex.
Lap. filtrar.
d. Calcariae.
α. Purae.
Agaric. mineral.
Creta.
Oſteocolla.
Lap. travertin.
Calcarius.
Lumachella.
Marmor alb.
Spatum calcar.
Stalactit. calcar.
Petrefact. calcar.
β. Mixtae.
a. acidis.
Alabaſtrum.
Gypſum.
b. metallis.
Turcoſa.
Malachites.
Ferrum ſpatoſum.
Stann. ſpatoſum.
c. inflammabilibus.
Suillus.
Waſſerblende.
Marm. variegat.
2. Compoſitae.
a. bigenerae.
α. ex terra ſilicea et caluminari.
Opali.
Oculus mundi.
Chryſopras.
Spatum ſcintillans.
Quartzum pingue et opacum.
Jaſpis variegata.
Poudingſtone.
Porphyrius.

Granites.

Granites.
Gneiſſum.
Murckſtein.
Lapis ſtraterius.
Lap. filtr. ſpurius.
Lap. arenae vulg.
Areno vulgaris.
Argilla communis.
Brecciae nonnullae.
Lavae nonnullae.
β. ex terra ſilicea et muriatica.
Lapis amygdalinus.
Ophites.
Brecciae nonnull.
Lavae nonnullae.
γ. ex terra ſilicea et calcaria.
Lapis amygdal. nucl. calcariis.
Lapis lazuli.
Lapis piceus.
δ. ex terra aluminari et muriatica.
Peperino.
Caementum.
Terra puzeolana.
Lavae nonnullae.
ε. ex terra aluminari et calcaria.
Spatum ponderoſum.
Margae.
Ardeſia impura.
ζ. ex terra muriatica et calcaria.
Aſchengebirge.
Salzſtein.
Tophi thermarum.
b. trigenerae.
α. ex terra ſilicea, alumin. et muriatica.
Baſaltes.
Schiſti nonnulli.
Brecciae nonnullae.
β. ex terra ſilicea, alum. et calcar.
Zeolithus.
Fluor mineral.
Brecciae nonnull.
Lutum commune.
γ. ex terra ſilicea, muriatica et calcar.
Peperino di Marino.
Grünſtein.
Breccia rupeſtr. ciner.
Schiſti nonnulli.
γ. ex terra alumin. muriat. et calcar.
Trapezium.
Cos.
Schiſtus vetuſtus.
Brecciae nonnull.
c. quadrigenerae, ex terra ſilicea, aluminari, muriatica et calcaria.
Porphyrellus.
Saxum metalliferum.
Brecciae nonnullae.
Humus.

IV. INFLAMMABILIA.

1. *Sulphura.*
2. *Petrolea.*
3. *Succina.*
4. *Bitumina.*

I. SALIA.

I. SALIA.

1. ACIDA.
vitriolicum.
nitroſum.
muriaticum.
fluoris mineral.
arſenici.
molybdaenae.
lapidis ponderoſi.
phoſphori.
boracis.
ſuccini.
aëreum.

2. ALCALIA.
minerale.
volatile.

3. NEUTRA.
Nitrum.
Sal digeſt. Sylv.
Sal Glauber.
Nitr. quadrangul.
Sal commune.
Sal ſecret. Glaub.
Nitrum flammans.
Sal ammoniacum.
Borax
Alcalia atrata.

4. TERRESTRIA.
Spatum ponderoſ.
Spat. ponderoſ. muriat.
Gypſum.
Nitrum calcar.
Sal ammon. fixum.
Calx aërata.
Sal amarum.
Magneſia ſalit.
Magneſia nitrata.
Magneſia aërata.
Alumen.

5. METALLICA.
Vitriol. cupri.
Vitriol. ferri.
Ferrum aërat.
Vitriol. Zinci.
Vitriolum niccoli.
Magneſium ſalit.

6. TRIPLICIA.
Sal commun. magneſ. ſalit. inquinat.
Sal amar. vitriolo mart. inquinat.
Alumen vitriol. mart. impurum.
Alum. vitriol. cobalt. inquinat.
Vitriol. cupri ferreum.
Vitriol. ferri niccol. inquinat.
Vitriolum cupri ferreo et zincino inquin.

II. TERRAE.

1. PONDEROSA.
aërata.
vitriolata.
petroleo imbut. Lap. hepatic.

2. CALX.
aërata.
aërata, petrol. imb. Lap. ſuill.
fluorata. Flav.
ac. pecul. imb. Lap. ponder.
aërata magn. ſalit. inquin.
aërata argillac. inquin.
aërata ſiliceo inquin.
aërata argill. et ſilic. inquin.
aërata ferro et magn. inquin.

3. MAGNESIA.
aërata ſilic. adunat.
ſiliceo intim. adunat.
argillac. ſilic. et pyrit. adun.
argill. ſilic. pyrit. et petrol. adun.

4. ARGILLA.
ſiliceo adunata. Porcell.
ſilic. et mart. adunata.
ſiliceo et calcar. adunat.
ſiliceo et magneſ. adunat.
Sulphoris acid. et alc. veget. inquinata.
ſiliceo, pyritaceo et petrol. inquin.

ſiliceo

ſiliceo infra ponder. dimid. et
paux. calc. unit. Gemma.
ſilicea dimid. part. et paux.
calc. aër. mixt. Schoerl.
ſilicei dimidiae parti et paux.
calc, laxe unit. Zeolithus.
ſiliceo copioſo et magneſ.
unit. Mica.

5. SILICEA,
argill. et calc. parciſſ. Quartzum.
argillae adunat. Chalcedonius &c.
argill. valde martial. adun.
martiali gravidata.
argill. et paux. calc. unit.
argill. et paux. magneſ. adun.
magneſ. calc. fluorat. et aërat.
cupro ferroque calcinat.
adunat. Chryſopraſus.

III. BITUMINA.

1. SULPHUR.
commune.
Plumbago.
Molybdaenum.
2. PETROLEUM.
3. ADAMAS.

IV. METALLA.

Aurum.
Platina.
Argentum.
Hydrargyrum.
Plumbum.
Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Viſmutum.
Niccolum.
Arſenicum.
Cobaltum.
Zincum.
Antimonium.
Magneſium.

APPENDIX I.

Combinationes.

I. Duplices.

1. Salinicum.
Salino.
terreſtri.
bituminoſo.
metallico.
2. terreſtris, cum
terreſtri,
bituminoſo,
metallico.
3. bituminoſi cum
bituminoſo,
metallico.
4. metallici cum,
metallico.

II. Triplices.

1. Salini cum
terreſtri et bituminoſo,
terreſtri et metallico.
bituminoſo et metallico.
2. terreſtris cum.
bituminoſo et metallico.

III. Quadruplices.

Salini cum
terreſtri, bituminoſo et metallico.

APPENDIX II.

Petrefacta.

Calx ſalina ſub form. organ.
Ferrum ſalinum ſ. f. o.
Calx aërata ſ. f. o.
Argilla ſ. f. o.
Terra ſilicea ſ. f. o.
Terra organica.
Petroleum corpora organica imbuens.
Argentum ſub f. organ.
Hydrargyr. ſ. f. o.
Cuprum ſ. f. o.
Ferrum ſ. f. o.
Zincum ſ. f. o.

I. TERRAE.

1. CALX.
pura.
aërata.
Spatum.
pellucidum.
opacum.
Stalactites.
Tophus.
Incruſtata.
Petrefacta.
Agaricus mineralis.
Creta.
Calcarius.
Oolithus.
Lapis portlandicus.
Schiſtus calcarius.
Marmor.
vitriolata, Gypſum.
Selenites.
Alabaſtrum.
fluorata. Fluor mineralis.
pellucidus.
opacus.
acido wolframi nupta.
Lapis ponderoſus.
magneſiae nupta.
Spatum compoſitum.
Lapis Creuzenwaldenſis.
Argillae mixta.
Marga.
Lapis travertinus.
terrae ponderoſae mixta.
terrae ſiliceae miſta.
Spatum ſtellatum.
Arenarius calcarius.
petroleo impraegnata.
Suillus.
pyritae miſtus.
ferro junctus.
ferro et lapid. ponderoſo miſtus.
compoſitae.
ex meris calcareis.
ex calcareis et baryticis.
ex calcareis et muriaticis.
Marmor glandul. ſerpentin.
Pietra talchina.
Verde antico.
ex calcariis et argillis.
cum Schiſto.
marmor campanum.
florentinum
cipolinum Rom.
Cnlotte.
Amygdalites.
cum mica.
Cipolinum Autun.
Calcarius micaceus.
ex calcariis et ſiliceis.
ex calcariis et quartzo.
Quartzo et Puddingſt. calcareum.
Calcareus cum venis quartzi
ex calcariis et lavis.
Civerchina.
Marmor cum venis lavae.
ex calcariis et pluribus aliis.
Quartzo ſpat. ſcint. et mica calce connexa.
Calcar. cum ven. ſchoerl. et mic.

2. BARYTES.
aërata.
vitriolata.
fluorata.
acido wolframi nupta.
terrae ſiliceae ferroque mixta.
terrae ſiliceae et petrol. mixta.
Lapis hepaticus.

3. MAGNESIA.
aërata.
pauciſſimae terrae peregrinae miſta.
ſiliceae. Spuma maris.
calcariae et ferro.
argillae, talco et ferro.
quadruplo terrae ſiliceae et pauciſſ. argill.
Steati-

Steatites.
Lapis ſaponarius.
Ollaris.
terrae ſiliceae, calcar. et pauciſſ. argill. et ferro.
Amiantus.
Suber montanum.
terrae ſiliceae, ſcalcariae, ponderoſae, argillae et ferro.
Amiantus.
pura
aequali ſiliceae fere, ¼ arg. ⅛ aq. $\frac{1}{10}$ - ⅛ ferr.
Serpentinus.
duplo ſiliceae, et aequal. fere argill.
Talcum.
Vitr. moſcoviticum.
fluorata.
acido wolframi nupta.
compoſita.
ex lapidibus muriaticis meris.
Steatites cum talco.
Serpentini cum ven. aut glandul. ſteatit.
ex lapid. muriat. et calcar.
ex lapid. muriat. et ponderoſ.
ex lapid. muriat. et argillis.
Steatit. c. arg. indurat.
Steatit. c. ſchiſto.
Serpentin. c. ſchiſto.
Saponar. cum mica.
ex muriat. et ſiliceis.

4. ARGILLA.
acido aëreo ſaturata.
Lac lunae.
acido aëreo impraegnata.
Argilla.
fuſibilis.
apyra.
Marga.
fullonia.
ſiltularia.
porcellana.
Lutum.
Terra lateritia.
Bolus.
vulcania.
puteolana.
Caementum.
Tufa.
Cineres vulcan.
Tripela.
acido vitrioli ſaturata.
alum. embryonat.
acido ſalis ſaturata.
paulo majori porti ſilic. minori magneſiae et minori adhuc calc. ferr. nupta.
Mica pura.
Schiſti.
purpureus.
purpuraſcens.
Ardeſia.
pyritoſus.
bituminoſus.
argilla $\frac{3}{12}$ ſilic. terr. et paux. ferri miſta.
Schiſtus argillaceus.
Arenar. argillac.
Corneus.
Killas.
Toadſtone.
Zeolithus.
Lapis pireus.
Rubrica.
Argillae compoſitae.
ex mere argillaceis.
ex terr. argilloſ. et calcar.
Marmo nero antico.
ex terra argill. et ponderoſ.
ex terra argill. et magneſia.
ex terra argill. et ſilicea.
ex terra argill. et pluribus aliis.

5. SILI-

5. SILICEAE.
Quartzum.
Cryſtallus.
opacum.
Arena.
Pyromachus.
Petroſilex.
Jaſpis.
Silex nobilis.
Gemmae.
Amethyſtus.
Chryſopraſus.
Lapis lazuli.
Lapis nephriticus.
Spatum ſcintillans.
Zeolithus ſiliceus.
Granatus veſarianus.
Granatus vulgaris.
Schoerl.
Schoerl. columnaris.
Turmalinus.
Baſaltes.
Rocoleg. rag.
La cos.
Pumex.
Spatum ferriferum muriat.
Cos turcica.
Rag. ſtone.
Arenarius.
Arena ferri calce caementum.
Compoſitae.
ex ſiliceis et ſiliceis.
ex ſiliceis et calcariis.
ex ſiliceis et baryticis.
ex ſiliceis et muriaticis.
ex ſiliceis et argillaceis.
ex ſiliceis et pluribus aliis.

II. SALIA.
1. ACIDA.
acetum.
vitriolicum.
ſalis communis.
fluoris mineralis.
ſuccini.
phoſphori.
molybdaenae.
arſenici.
lapidis ponderoſi.
2. ALCALIA.
vegetabile.
minerale.
volatile.
3. NEUTRA.
Tartarus vitriolatus.
Sal Glauberi.
Sal ſecretus Glauberi.
Selenites.
Sal amarum.
Alumen.
Minerae aluminis.
Vitriolum ferri.
Vitriolum cupri.
Vitriolum zinci.
Vitriolum cobalti.
Vitriolum niccoli.
Vitriolum magneſiae.
Vitriolum argenti.
Vitriolum mercurii.
Vitriolum plumbi.
Nitrum vulgare.
Nitrum cupicum.
Nitrum calcarium.
Nitrum muriaticum.
Sal digeſtivum Sylv.
Sal culinare.
Sal ammoniac.
Terra ponderoſ. ſalit.
Sal ammon. fixum.
Sal. amar. muriatic.
Alumen muriaticum.

Cuprum

Cuprum ſalitum.
Magneſia ſalita.
Hydrargyrum ſalitum.
Borax.

III. INFLAMMABILIA.

1. AEREA.
Aër inflammabilis.
Aër hepaticus.

2. LIQUIDA.
Naphtha.
Petroleum.
Maltha.

3. SOLIDA.
Aſphaltum.
Sevum minerale.
Gagates.
Lithanthrax.
Geanthrax.
Turfa.
Succinum.
Ambra.
Copal.
Sulphur.

IV. METALLA.

1. PERFECTA.
Aurum.
Platina.
Argentum.
Hydrargyrum.

2. IMPERFECTA.
Cuprum.
Ferrum.
Stannum.
Plumbum.

3. SEMIMETALLA.
Zincum.
Antimonium.
Arſenicum.
Viſmuthum.
Cobaltum.
Niccolum.
Magneſia nigra.
Wolframum.
Molybdaena.
Saturnites.

I. TERRAE.

1. SILICEAE.

Lapis diaboli.
Adamas.
Chryſoberyllus.
Circonius.
Hyacinthus.
Chryſolithus.
Granatus.
Rubinus.
Sapphirus.
Topazius.
Smaragdus.
Beryllus.
Scorlus.
Lapis thumenſis.
Quartzum.
Corneus.
Pyromachus.
Chalcedonius.
Lithoxylon.
Heliotropius.
Chryſopraſus.
Silex ſchiſtoſus.
Obſidianus.
Catophthalmus.
Prehnites.
Zeolithus.
Lapis lazulus.

2. ARGILLAE.

Argilla pura.
Terra porcellana.
Argilla vulgaris.
Jaſpis.
Opalus.
Lapis piceus.
Spatum adamantinum.
Feldſpatum.
Schiſtus argilloſus.
Schiſtus inflammabilis.
Terra aluminis.
Schiſtus aluminaris.
Lapis aluminaris.
Nigrica.
Coticula.
A. tripolitana.
Mica.
Chlorites.
Chalcolithus.
Hornblenda.
Wacca.
Baſaltes.
Lava.
Pumex.
A. veronenſis.
Lithomarga.
Sapo montanus.
A. ochra.

3. TALCA.

Steatites.
Nephrites.
Terra fullonum.
Talcum plaſticum.
T. medicinale.
Serpentinus.
Talcum.
Asbeſtus.
Cyanites.
Actinotus.

4. CALCARIAE.

aëratae.
lactiformis.
Creta.
Marmor.
compactum.
lamelloſum.
Stalactites.
Piſolithus.
Spatum ſchiſtaceum.
Spatum magneſiacum.
Suillus.
Marga.
Schiſtus margac. bitumin.

phoſpho-

phoſphoſatae.
Apatites.
boraxatae.
Boracites.
fluoratae.
Fluor mineral.
vitriolatae.
Gypſum.
Selenites.

5. PONDEROSAE.
Witherites.
Spatum ponderoſum.

II. SALIA.

1. VITRIOLICA.
Vitriolum nativ.
Halotrichum.
Alumen butyraceum.
Salamar. nativ.

2. NITROSA.
Nitrum vulgare.

3. MURIATICA.
Sal commune.
Sal ammoniacum.

4. BORAX.

5. ALCALIA.
Alcali minerale nativ.

III. INFLAMMABILIA.

1. BITUMINA.
Naphtha.
Petroleum.
Aſphaltum.
Lithanthrax.
Spiſſexylon.
Succinum.
Meliedites.

2. SULPHURA.
Sulph. nativ. vulgare.
Sulph. nativ. vulcanium.

3. GRAPHITES.

IV. METALLA.

Platinum.
Aurum.
Hydrargyrum.
Argentum.
Cuprum.
Ferrum.
Plumbum.
Stannum.
Viſmutum.
Zincum.
Antimonium.
Cobaltum.
Niccolum.
Magneſia.
Molybdaenum.
Arſenicum.
Scheelium.

TERMINI
Uſurpati ARTIS.

I. NOTARUM EXTERNARUM.

1. COLORIS.
   a. albi.
      niveus.
      rubeſcens.
      flaveſcens.
      cineraſcens.
      argenteus.
      vireſcens.
      caeruleſcens.
      lacteus.
      ſtanneus.
   b. cinerei.
      infumatus.
      margaritaceus.
      caeruleſcens.
      vireſcens.
      flaveſcens.
      rubeſcens.
      plumbeus.
      chalybeus.
      nigricans.
   c. nigri.
      cineraſcens.
      caeruleſcens.
      vireſcens.
      fuſceſcens.
      ferreus.
      aterrimus.
   d. caerulei.
      indicus.
      berolinenſis.
      lazureus.
      ſmaltinus.
      violaceus.
      lavendulaceus.
      caeleſtis.
      cineraſcens.
   e. viridis.
      aeruginoſus.
      thalaſſinus.
      gramineus.
      pomaceus.
      porraceus.
      olivaceus.
      pſittacinus.
      aſparaginus.
   f. flavi.
      ſulphureus.
      citreus.
      aureus.
      pyritaceus.
      aurichalceus.
      melleus.
      cereus.
      ſtramineus.
      iſabellinus.
      ochraceus.
      vinaceus.
      aurantius.
   g. rubri.
      auroreus.
      lateritius.
      coccineus.
      hyacinthinus.
      ſanguineus.
      cochenillinus.
      cupreus.
      cinnabarinus.
      Karmeſinus.
      perſicinus.
      roſeus.
      carneus.
      obſcurus.
      fuſceſcens.
   h. fuſci.
      rubeſcens.
      caryophyllinus.
      flaveſcens.
      tombacinus.
      hepaticus.
      nigricans.
   i. ſuperficialis.
      puvoninus.
      iridinus.
      columbinus.
      chalybeus.
   k. varii.
      variabilis
      pro ſitu ad lucem.
4. COHAESIONIS.
   a. Solida.
      α. continua.
         fragilia.
         tenacia.
         plaſtica.
         ſubductilia.
         ductilia.
         rigida.
         flexilia.
         elaſtica.
         molliſſima, ut unguis digiti veſtigia imprimat.
         mollia, ut cultro rad. queant.
         duriuſcula, cultro vix raſilia.
         dura ad chalybem ſcintillantia.
         duriſſima, limae reſiſtentia.

β. fria-

β. friabilia.
ſegregata.
coagmentata.
pulverulenta.
ſquamoſa.
b. Fluida.
tenacia.
tenuia.
2. NITORIS.
inconſpicua i. e. ſplendore omni orba.
micantia.
nitidula.
nitida.
nitidiſſima.
nitore
vulgari.
vitreo.
cereo.
matris perlarum.
adamantino.
ſemimetallico.
ſpeculari.
metallico.
obumbrante.
3. PELLUCIDITATIS.
Opaca.
Subopaca i. e. ad tenuiores modo margines pellucida.
diaphana.
ſemipellucida.
pellucida
hyalina leviſſime tincta.
5. TEXTURAE.
a. compactae
feſtucariae particulis
majoribus.
minoribus.
vitreae.
planae
conchaceae.
planioris.
concavioris.
perfectioris.
imperfectioris.
minutioris.
craſſioris.
ſcoriaceae.
inaequalis.
granulatae.
minutim.
craſſius.
uncinulatae.
terreae.
ſubtilioris.
craſſioris.
b. fibroſae, fibris
tenerioribus.
craſſioribus.
rectis.
curvis.
parallelis.
divergentibus.
ſtellatis.
faſciculatis.
ſparſis.
c. radiatae, radiis
latioribus.
anguſtioribus.
longioribus.
brevioribus.
rectis.
curvis.
parallelis.
divergentibus.
faſciculatis.
ſtellatis.
ſpinoſis.
d. lamelloſae, lamellis
rectis.
curvis.
indeterminate.
undulatim.
ſphaerico-convexis.
frondoſis.
parallelis.
divergentibus.
ſecantibus.
dupliciter.
tripliciter.
quadruplicites.
ſextupliciter.
e. ſchiſtoſae, partibus
tenuioribus.
craſſioribus.
rectis.
curvis.
indeterminate.
undulatim.
6. SUPERFICIEI.
pinguia.
macra.
frigida.
frigidiuſcula.
tepida.
inaequalia.
laevia.
aſpera (granulis minimis aequalibus.)
ſcabra.
foveolata foveolis
cubicis.
pyramidalibus.
tabulatis.
conicis.
ſphaericis.
ſtriata.
transverſim.
longitudinaliter.
diagonaliter.
alternatim, (alternante ſtriarum directione.)
decuſſatim.
plumoſa (i. e. ſtriis e media longitudinali oblique transverſim excurrentibus.)

7. PONDERIS.
ponderoſiſſima (i. e. pondere ſpecifico aquam ſexies et ultra ſuperantia.)
ponderoſa (i.e. aquam quater et ultra ſuperantia.)
leviuſcula (i.e. aquam bis et paulo ultra ſuperantia.)
levia, (aquam parum ſuperantia.)
natantia.

8. FIGURAE.
a. fragmentorum in quae foſſile ſecedit.
a. ſponte.
α. granulata, granulis
craſſioribus.
ſubtilioribus.
majoribus.
minoribus.
rotundatis.
ſubſphaericis.
lentiformibus.
angulatis, angulis
communibus.
elongatis.
majoribus.
β. cruſtoſa, cruſtis
craſſioribus.
tenuioribus.
rectis.
angulatis.
ſphaericis.
concentricis.
conicis.
γ. bacillaris, bacillis
craſſioribus.
tenuioribus.
rectis.
curvis.

b. mallei ictu.
α. regularis.
cubicae.
rhomboidalis.
trapezoideae.
pyramidalis.
dodecaëdriae.
β. irregularis.
indeterminatae,
marginibus
obtuſis.
acutis.
feſtucariae.
diſcoideae.
cuneatae.

b. totius foſſilis.
a. minus regularis.
vulgaris, amorpha.
filiformis.
capillaris.
dentiformis.
denticulata.
reticulata.
arboreſcens.
fruticoſa.
ramoſa.
pectinata.
tubuloſa.
fiſtularis.
rotundata.
farta.
nucleo
mobili Aëtites.
fixo. Gaodes.
vacua.
botryoides.
ſphaerica.
ſphaeroides.
elliptica.
amygdalina.
reniformis.
tuberoſa.
membranacea.
ſpecularis.
foraminuloſa.
celluloſa cellulis
ſimplicibus.
tetraëdris.
hexaëdris.
polyedris.
rotundis.
duplicibus.
ſpongioſa.
veſiculoſa.
eroſa.
perforata.

b. regularis. Cryſtalli
α. Tabulae.
tetraëdrae t. I. II. III. f. 17.
rectangulae.
obliquangulae,
pentaëdrae tab. I. II. III. f. 29.
hexaëdrae.
octaëdrae.
aequilaterae.
inaequilaterae.
tenuioris.
craſſioris.
perfectae.
angulis in aciem terminatis
omnibus.
nonnullis.
ſparſae.
coagmentatae.
inordinatim.
decuſſatim.
in cellulas.
pyramides.
globulos.
lentes.
amygdalos.
acus.
ad latera adnatae.

β. Cubi

β. Cubi. ſ. Teſſerae.
rectanguli ſ. veri.
obliquang. ſ. rhombi.
majoribus.
minoribus.
minimi.
lateribus planis.
concavis.
convexis.
altern. conv.
et plan.
marginib. } truncatis.
angulis. } omnibus.
nonnul-
lis.
ſuperficie terminali
in aciem abeunte.
ſparſi.
incluſi.
connati.
decuſſatim.
aggregati
ſeriatim.
in globulos
uvae formam.
faſciculatim.
ſtellatim.
in pyramides.
ramos.
arbuſculos.
cellulas. longosferming
γ. Priſmatis.
triedri.
tetraëdri.
pentaëdri.
hexaëdri.
octaëdri.
enneaëdri.
rectanguli.
obliquanguli.
aequilateri.
inaequilateri.
lateribus
anguſtioribus.

altern. terminat.
in planis.
convexis.
ventricoſis.
incurvis.
ſuperficie terminali
utraque } abeunte
alterutra } in
aciem.
pyramidem.
aequalis later. nu-
meri.
minoris.
latioris.
tenuioris.
acicularis.
capillaris.
marginibus truncatis
alternis omnibus.
ſparſi.
cohaerentis.
lateraliter.
baſi.
apice.
per medium trans-
eund.
cum alio
aut aliis.
aggregat.
inordinatim.
ſtellatim.
faſciculatim.
ſeriatim.
graduatim.
pectinatim
in olivae formam.
amygdalae —
uvae —
renis —
globi —
pyramidis —
columnae —
priſmatis —

aciculae formam.
bacillorum —
gemmarum —
δ. Pyramidis.
triëdrae.
tetraëdrae.
hexaëdrae.
octaëdrae.
ſimplicis.
duplicis.
priſmati ſuperimpo-
ſitae.
inverſae.
rectae.
truncatae
apice.
marginibus
baſeos.
lateralibus.
lateribus
latioribus.
anguſtioribus.
acicularis.
capillaris.
aequalibus.
inaequalibus.
altern. majoribus.
planis.
convexis.
concavis.
intus cavae.
auctae altera pyra-
mide
apice
alterutro
utroque
baſi communi.
ad latera.
ſolitariae.
ſparſae.
aggregatae.
inordinate.
ſeriatim.
graduatim.

divergendo
rosae in modum.
ſtellatim.
faſciculatim.
mergitis forma.
gemmae —
globi —
renis —
grancrum —
bacillorum —
triſtae —
cellularum —
arbuſculae —
muſci —
ramorum —
fruticeti. —
reticulatim.
in columnas.
tabulam.
pyramidem.
cohaerentis.
latere.
apice.
medio.
geminae.
tergiminae.
plures.
ε. Lentis i. e. pyramidis obſcurae duplicis depreſſae: angulis corporeis obtuſiſſimis.
tetraedrae.
hexaedrae.
vulgaris.
ſellae in modum curvatae.
ſolidae.
intus cavae.
ſolitariae.
aggregatae in
uvae forma.
uvae —
globi —
granulorum forma.
cellularum —
inordinate.
connexae.
parallelae.
ζ. Dodecaedri:
perfecti.
minus perfecti.
marginibus
truncatis.
in aciem terminatis.
9. LOCI, in quo, MODI quo occurrunt.
α. rupeſtria, quae integros montes, aut portionem praecipuam, ſtrata, rupes conſtituunt.
β. paraſitica.
libera
aliis incluſa
vaga
fruſtis majoribus.
rotundatis.
angulatis.
acutangulis.
obtuſangulis.
granulis.
adhaerentia
corticis forma.
membranae —
bractearum —
granorum —
inhaerentia
ſparſim.
punctatim.
per venas.
glandulas.
fruſtula.
amorpha.
cryſtallina.
majora.
minora.
minima.
ſtrata.
10. COLORIS, quo inquinant alia corpora contactu.
ſcriptura.
tritura.
ejusdem cum foſſili ipſo coloris.
alieni.

11. SENSATIONIS, quam linguae imprimunt
adhaerent
inſipida.
ſapida, ſaporis
argillacei.
ſubdulcis.
ſtiptici.
amari.
lixivioſi.
ſalſi.
acris.

12. ODORIS, quem exhalant.
ſponte.
trita
per ſe
cum aliis.
calefacta.
prunis inſperſa
alcalini.
empyreumatici.
bituminoſi.
ſulphurei.
arſenicalis.

13. SONI, quem edunt
agitata.
cum aliis collidentia.
muta.
ſonora.
ſonitu campanae aemulo crepitantia.

II. NOTARUM PHYSICARUM.

attractoria, quae ferrum trahunt.

retractoria, quae a magnete trahuntur.

intractabilia, quae non trahuntur.

electrica, quae trita aut calefacta moleculas minus ponderoſas trahunt.

phoſphoreſcentia, quae
trita,
ſolis radiis
aut igni expoſita
aut prunis inſperſa
} in tenebris? lucem ſpargunt.

humeſcentia, quae ſenſim aquam imbibunt.

bibula, quae aquam avidius abſorbent.

fatiſcentia, quae ſponte in aëre dilabuntur.

III. NOTARUM CHEMICARUM.

1. petitarum a mutatione, quam ignis infert.

α. volatilia, quae leni colore
ſemivolatilia, quae prunis inſperſa
fixa, quae ne violento quidem igne
} in vapores abeunt.

β. fumantia, quae igne tractata fumum
ſcintillantia, quae igne tractata ſcintillas
inflammabilia, quae igne tractata flammam
} emittunt.
conſueti
alieni
} coloris.

γ. variabilia, quae igni expoſita mutant colores.

decrepitantia, quae igni expoſita crepitum edunt.

detonantia, quae prunis inſperſa detonant.

ſpumeſcentia, quae igni expoſita ſpumeſcunt.

intumeſcentia, quae igni expoſita intumeſcunt.

liquabilia, quae igni expoſita liquantur.

vitreſcentia, quae ignis vi
ſola
cum aliis mixta in
vitrum abeunt,
pellucidum.
diaphanum.
opacum.
excolor.
tinctum.

calcinabilia, quae ignis vi cohaeſione partium orbantur.

induranda, quae igni expoſita indurantur.

apyra, quae ignis fuſorii vi maxima non liquuntur.

2. petitarum ab efficacia ſolventium.

α. efferveſcentia
facile et ilico.
demum, poſtquam raſa ſunt et lente.
cum aqua forti.
cum oleo vitrioli.
non efferveſcentia.

β. Solubilia.
facile.
difficulter.
caloris ope.
ſine calore in
aqua.
oleis.
alcalibus.
aqua forti.
aqua regis, quarum colorem mutat, vel non mutat,

 tota,

tota.
pro parte.
ut abeant cum ſolvente
in cryſtallorum }
in gelatinae } ſpeciem
in neutram }
non ſolubilia.

γ. Solventia.
via humida. }
via ſicca. }
terras. }
metalla. }

Inſtrumenta Lithologi parata erunt primario:
Malleus, *Culter*, *Chalybs*, *Aqua fortis*, *Aqua regis*, *Lixivium cauſticum*, *Lixivium ſanguinis*, *Borax*, *Acidum oſſium*, *Alcali minerale*, *Gurgulio* ſ. Fiſtula flammi potens abaque folle.

Signa
☉ Aurum.
☽ Argentum.
☽☉ Platina.
♀ Cuprum.
♂ Ferrum.
♄ Plumbum.
♃ Stannum.
♁ Antimonium.
☿ Hydrargyrum.
W Wismutum.
ZZ Zincum.
Magneſia.
Molybdaena.

Signa
Wolframum.
Uranites.
Niccolum.
K Cobaltum.
o‑o Arſenicum.
🜍 Sulphur.
🜖 Vitriolum.
⦶ Nitrum.
⊖ Muria.
O Alumen.
🜅 Aqua fortis.
🜆 Aqua regis.

Semi-

Semitae DEI in Abyſſo.

SYSTEMA
REGNI MINERALIS.

I. TERRAE.

𝔄. SIMPLICIORES.

A. TALCOSAE.

a. pinguia.

1. Talcum.

b. macre.

2. Serpentinus.
3. Asbeſtus.
4. Actinotus.
5. Hornblenda.

B. PONDEROSAE.

6. Barytis.
7. Croſſopetra.

C. CALCARIAE.

a. puriores.

8. Creta.
9. Tophus.
10. Spathum.
11. Schiſtolithus.
12. Inolithus.
13. Stalactites.
14. Piſolithus.
15. Marmor.

b. minus purae.

α. efferveſcentes.

16. Suillus.
17. Tremolites.
18. Stellaris.
19. Humus.
20. Marga.
21. Magneſiata.

β. non efferveſcentes.

22. Gypſum.
23. Hepaticus.
24. Lazurus.
25. Fluor.
26. Apatices.
27. Boracites.

D. ARGILLACEAE.

28. Aluminaris.
29. Argilla.
30. Puteolana.
31. Caementum.
32. Carioſus.
33. Ardeſia.
34. Baſaltes.
35. Lava.
36. Mica.
37. Opalus.
38. Zeolithus.
39. Scorſus.

E. SILICEAE.

a. fixae.

α. impurae.

40. Gemma.
41. Olivinus.
42. Feldſpatum.
43. Pyromachus.
44. Petroſilex.
45. Jaſpis.
46. Smiris.
47. Circonius.
48. Amarus.
49. Lydius.
50. Chlorogranatus.

β. puriores.

51. Arena.
52. Quartzum.
53. Chalcedonius.

b. volatiles.

54. Adamas.

F. ADAMANTINAE.

55. Adamantinus.

B. AGGREGATAE.

A. particulis magis minusve cryſtallinis, nullo viſibili caemento intermedio cohaerentibus.

56. Granites.

57. Gneiſſum.

B. fruſticulis heterogeneis maſſae alterius lapidis immerſis.

58. Porphyrius.

59. Amygdalites.

C. fragmentis lapidum caementi ope conglutinatis.

60. Breccia.

61. Arenarius.

II. SALIA.

62. Natrum.

63. Borax.

64. Muria.

65. Nitrum.

66. Mirabile.

67. Amarum.

68. Alumen.

69. Vitriolum.

III. PHLOGISTA.

70. Turfa.

71. Bitumen.

72. Mellites.

73. Succinum.

74. Ambra.

75. Graphites.

76. Sulphur.

IV. METALLA.

77. Uranium.

78. Wolframum.

79. Magneſia.

80. Stibium.

81. Zincum.

82. Molybdaena.

83. Stannum.

84. Cobaltum.

85. Ferrum.

86. Arſenicum.

87. Cuprum.

88. Niccolum.

89. Wismutum.

90. Argentum.

91. Plumbum.

92. Hydrargyrum.

93. Aurum.

94. Platina.

Appendix.

V. LARVATA.

A. animalium.

A. Mammalium.

95. Anthropolithus.

96. Zoolithus.

B. Avium.

97. Ornitholithus.

C. Amphibiorum.

98. Amphibiolithus.

D. Piſcium.

99. Ichthyolithus.

E. Inſectorum.

100. Entomolitus.

F. Vermium.

101. Conchyliolithus.

102. Coralliolithus.

B. Vegetabilium.

103. Phytolithus.

I. LAPIDES e terris induratis compactis natae, in has iterum fatiſcentes, natura repugnante, dirimuntur ab his, cum iis potius in unam claſſem conjungendi, ſummae ignis violentiae reſiſtunt, ne hi- lum quidem eorum in vapores reſolventi, ſapore omnes odore plurimi orbi.

1. Talcosae (plurimae) molles et molliſſimae magneſiam albam potiſ- ſimum continent, nulla unquam corporum vivorum veſtigia; in montibus primariis, magis adhuc in ſecundariis obviae, nonnul- lae quoque ſtrata et montium partes praecipuas conſtituentes, aliae potius paraſiticae: igne nec calcinantur, nec, niſi Horn- blendam, et ipſum Actinotum Asbeſtumque ferriferum excepe- ris, facile liquantur, ſed indurantur.

2. PONDEROSAE terrae, gravitate ſpecifica prae reliquis eminentes facilius liquantur igne, non niſi paraſiticae, neque unquam vi- vorum corporum veſtigia continentes molles et duriuſculae con- flantur potiſſimum ex terra ponderoſa dicta.

3. Calcariae, aliae ex teſtaceis et coralliis natae, aliae primitivae, aliae rupeſtres, aliae paraſiticae multae non raro corporum vivo- rum veſtigiis refertae, pauciſſimis exceptis, molliſſimae, molles et duriuſculae, igne evadunt magis poroſae; puriores omnes cum aqua forti efferveſcunt, et fere totae ſolvuntur.

4. Argillaceae aliae molliſſimae, plaſticae, linguae adhaerentes, hu- mectatae ſibi proprium odorem ſpirantes, igne indurantur, ex du- rioribus fatiſcentibus non raro ortae animalium et vegetabilium veſtigia ſaepe impreſſa offerunt, aliae molles vel duriuſculae ignis vi liquantur potius, quam indurantur; harum plures rupeſtres, aliae, pauciores tamen, durae eandem ab igne ſubeunt muta- tionem.

5. Siliceae durae et duriſſimae acidorum, ſi fluoris acidum excipias, vim eludunt, certe pro parte; aliae rupeſtres, aliae paraſitae, il- lae non raro veſtigia corporum vivorum prae ſe ferentes.

6. Adamantinus duriſſimus, paraſiticus propriam ſibi in nullo alio foſſili hactenus detectam terram continet.

7. Aggregatae e quinque prioribus conflantur, et indolem partis do- minantis ſequuntur.

II. SALIA.

Novam utique terrae ſimplicis ſpeciem conſtituere videtur, nuper in antro Sydney novae Hollandiae reperta plumbaginis micaeque miculis et arenae granulis miſta, a *Wedgewoodio* act. angl. vol. 80 p. 2. p. 306. deſcripta; reſiſtit illa quidem vitrioli et nitri acidis, quamvis fortiſſimis et bullienti- bus; ſolvitur autem ſalis culinaris acido, et conſtantius adhuc aqua regis, at

II. SALIA, ſapore, ſolubilitate in aqua ab omnibus aliis, ſpecie ſaporis, gradu ſolubilitatis inter ſe diſtinguuntur.

III. PHLOGISTA ſolubilitate in oleo, et fumo flammave, quam igni expoſita monſtrant grato vel ingrato, innocuo vel funeſto, ex colore vel tinctu dignoſcuntur.

IV. METALLA nitore, pondere ingenti, fluxu, quem in igne experiuntur ſibi proprio, ſolubilitate in acidis diſcernuntur.

V. LARVATA non foſſilia ſui generis, ſed ratione materiae, qua conſtant, ad praecedentes claſſes amandanda non differunt, niſi forma, quam corporibus alterius naturae regni debent.

CLAS-

ut tamen lenis calor iterum expellat; ex hac ſolutione non quidem per ſanguinis lixivium, verum per ſalia lixivioſa omnis generis, ex meraco quoque ſalis acido per ſimplicem aquam, lacteo ſemper colore, praecipitata, facile in igne fundenda; carbonum pulveri intertrita, neque haec neque alia ſimplex et pura terra, quamvis ignis violentiae ſummae in vaſis ab omni metallica labe liberis expoſita in metallum, idque ſui generis coire viſa eſt.

Altera, uti quidem hactenus videtur, a reliquis diſtincta terra ſimplex latet in lapide friabili parum nitente diaphano, ex albedine in aſparagi virorem vergente, prope Strontian in Scotia reperto, diu pro barytide Witheringii habito; affinitate, quam cum aëre fixo alit, calore, quem uſta et aquae immerſa excitat, ſolutione quam ſubit, et facilima ad aëris acceſſum praecipitatione ponderoſae ſimilis; at inſons, minus ponderoſa aërem fixum igne facilius dimittens, quamvis difficilius, quam quidem calcaria, a qua etiam eo abludit, quod ſolutio in aqua forti facta, facilime cryſtallos tabulares exhibet, et charta illi intincta, ſiccata, et candelae accenſae admota cum flamma laete purpurea ardet. *Crawford* apud *Dunçam* medical commentaries. Dec. II. Vol. 4. p. 436. et Memoirs of the ſociety of Mancheſter. Vol. 3. p. 599.

CLASSIS I.

TERRAE.

I. TALCOSAE.

1. TALCUM.	Pingue attactu.
2. SERPENTINUS.	Macer, textura feſtucaria, inconſpicuus.
3. ASBESTUS.	Macer, fibroſus, inconſpicuus.
4. ACTINOTUS.	Macer, nitens.
5. HORNBLENDA.	Macra, lamelloſa, atra.

II. PONDEROSAE.

6. BARYTIS.	Acido vitrioli bulliente ſolubilis.
7. CROSSOPETRA.	Acido vitrioli non tota ſolubilis.

III. CALCARIAE.

8. CRETA.	Inquinans.
9. TOPHUS.	Poroſus, ex aqua praecipitatus.
10. SPATUM.	Lamellatum, vi in fragmenta rhombea diſcedens.
11. SCHISTOSPATHUM.	Undulato-ſchiſtoſum.
12. INOLITHUS.	Fibroſus, aqua forti totus cum efferveſcentia ſolubilis.
13. STALACTITES.	In aëre ex aqua praecipitatus.
14. PISOLITHUS.	Ex globulis conflatus.
15. MARMOR.	Compactum aut granulatum.
16. SUILLUS.	Tritura foetens.
17. TREMOLITES.	Radiatus, aqua forti ex parte ſolubilis.
18. STELLARIS.	Stellatim fibroſus, igne facile liquandus.
19. HUMUS.	Friabilis, exſiccatione expalleſcens.
20. MARGA.	Igne indureſcens, paulo fortiori vitreſcens.
21. MAGNESIATA.	Igne nigreſcens.
22. GYPSUM.	Calcinatum cum aqua in aëre indureſcens.
23. HEPATICUS.	Tritura aut igne hepar ſulphuris ſpirans.
24. LAZURUS.	Duriuſculus opacus, colore caeruleo ab inſperſis acidis non alterabili.
25. FLUOR.	A vitrioli acido calente infuſo aërem acidum vitrum corrodentem dimittens.
26. APATITES.	Prunis inſperſus lucem eximiam vireſcentem ſpargens, igne non facile liquabilis.
27. MORACITES.	Cubicus, durus.

IV. ARGILLACEAE.

28. ALUMINARIS.	Macra, tota fere aqua forti ſolubilis.
29. ARGILLA.	Pinguis attactu, plaſtica, igne indureſcens.
30. PUTEOLANA.	Friabilis, cum aqua et calce ſubacta ad aërem indureſcens.
31. CAEMENTUM.	Solidum, contuſum cum aqua et calce ſubacta ad aërem indureſcens.
32. CARIOSUS.	Scaber, in aqua in pulverem dilabens.
33. ARDESIA.	Fiſſilis, humectata argillam ſpirans.
34. BASALTES.	Inconſpicuus opacus, compactus, coloris obſcuri, facile fatiſcens, in vitrum nigrum igne abiens.
35. LAVA.	Vulcani vel ignis ſubterranei vi nata.
36. MICA, ſquamoſa.	
37. OPALUS.	Amorphus, compactus, igne vix liquabilis.
38. ZEOLITHUS.	Igne facile cum ebullitione fluens, et dum in fluidum ſtatum tranſit, lucem ſpargens.
39. SCORLUS.	Igne fluens, nullum tamen lumen emittens.

V. SILICEAE.

40. GEMMA.	Cryſtallina, dura et duriſſima, in tenebris lucens.
41. OLIVINUS.	Facile fatiſcens, in igne difficulter fluens.
42. FELDSPATUM.	Lamelloſum, igne facile in vitrum pellucidum abiens, facile fatiſcens.
43. PYROMACHUS.	Nec fatiſcens, nec igne liquandus, fragmentis convexis.
44. PETROSILEX.	Igne liquandus, diffractus feſtucas referens.
45. JASPIS.	Opacus, igne colorem mutans, neque tamen liquabilis, fragmentis convexis.
46. SMIRIS.	Amorphus, difficile liquabilis, duriſſimus.
47. CIRCONIUS.	Ponderoſus, intus nitidiſſimus, incurvo-lamelloſus.
48. AMARUS.	Tenax, viridis, diffractus feſtucas referens.
49. LYDIUS.	Fiſſilis, opacus, coloris obſcuri.
50. CHLOROGRANATUS.	Viridis, cryſtallinus, igne facile liquabilis.
51. ARENA.	Granula ſicca, dura, ſcabra.
52. QUARTZUM.	Apyrum, acidis, praeter fluoris acidum, reſiſtens, fragmentis angulatis.
53. CHALCEDONIUS.	Apyrum, acidis reſiſtens, fragmentis magis convexis.
54. ADAMAS.	Duriſſimus, igne volatilis.

VI. ADA-

VI. ADAMANTINAE.

55. ADAMANTINUS. Apyrus, fixus, durus, lamelloſus.

VII. AGGREGATAE.

56. GRANITES, continuus.

57. GNEISSUM, fiſſile.

58. PORPHYRIUS, particulis cryſtallinis paſtae lapideae immerſis.

59. AMYGDALITES, glandulis rotundatis in maſſa lapidea nidulantibus.

60. BRECCIA. Fragmentis lapidum per caementum lapideum aut metallicum conglutinatis.

61. ARENARIUS. Granulis lapidum ſiliceorum per caementum lapideum aut metallicum conglutinatis.

I. TALCOSAE.

I. TALCUM. Ex magneſia alba, terra ſilicea et phlogiſto conflatum.

Molle, attactu pingue, polituram non-admittens.

Igne indurandum, cum aqua forti non efferveſcens, oleum abſorbens.

Spuma maris. Meerſchaum. 1. T. album tenax ad aërem indureſcens. *J. Beckmann comment. Goetting.* 4. *p.* 47. *Wiegleb n. chem. Entd.* 8. *p.* 8. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 201. *n.* 5. Argilla (lithomarga) flaviсans ſolideſcens impalpabilis.

Brünnich in traduct. *Cronſtedt mineralog.* §. 85. 1. 2. Meerſchaum.

Habitat venis exilibus humo tectum in Natolia, Thracia, Graecia, Cherſoneſo taurica *et ipſa* America *ſeptentrionali.*

fullonum. 2. T. tinctura tenax.

Hoffmann bergmaenn. Journ. 1789. 1. *p.* 157.

Habitat in Cornubia *et* Bedfordia Angliae, *in* Luſatia *et* Saxonia, *in hac prope* Roſſwein *alta ſtrata conſtituens, humo tecta, ex flaveſcente aut vireſcente cinereum, ex vireſcente album, viride aut carneum, fullonum uſu celebre.*

porcellanum. 3. T. album viridi tinctum tenax igne paulo vehementiori in porcellanum abiens.

Guettard et Lavoiſier act. Pariſ. pro 1778. *p.* 433. 434.

Habitat in Lotheringia, 30 *pedes profundis ſtratis* 7-8 *pedes altis, porcellanae parandae inſerviturum.*

Chlorites. Sammterde. 4. T. friabile, ſquamoſum viride humectatum argillam ſpirans, igne fortiori in ſcoriam nigram abiens.

Habitat in Helvetia *et* Sabaudia, *cryſtallo montanae creberrime inſperſum.*

ſquamoſum. 5. T. friabile ſquamoſum apyrum.

Hoffmann bergmaenn. Journ. 1789. 1. *p.* 160.

Habitat prope Freybergam Saxoniae.

radiatum. 6. T. argenteum, pinguis nitoris lamellis flexilibus ſtellatis.
Habitat in valle Tremola, *monti* S. Gotthardi *confini*,

cosmeticum. 7. T. ſubflexile diaphanum undulatim lamelloſum nitidum, in fragmenta diſcoidea diſcedens.
Syſt. nat. I. *p.* 156. *n.* 1. Talcum particulis impalpabilibus diaphanis molliuſculis convexis fiſſilibus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 59. *n.* 7. Mica (talcoſa) lamellis flexuoſis friabilibus vireſcenti-albidis diaphanis.
Cronſt. mineral. 95. *n.* 2. V. 1. Mica ſquamoſa martialis.
Wall. min. 127. *Syſt. mineral*, *p.* 374. *n.* 5. Talcum albicans, lamellis ſubpellucidis.
Woltersd. mineralog. 17. Talcum molliuſculum friabile vireſcens.
Dal. pharmac. 46. Talcum officinarum.
Talcum lamellis ſubdiaphanis flexilibus albis. *Carth. miner.* 15.
Habitat paraſiticum in regno Neapolitano, valle Tellina, Tyroli, Saxonia, Sileſia, Suecia, *ex dilute viridi argenteum, alias ex vireſcenti cinereum, viride, rubrum, flavum vel flaveſcens, aliquando arbuſcularum imaginibus pictum, uſu cosmetico, olim quoque medicato clarum.*

brianzonicum. 8. T. rigidum inconſpicuum ſcriptura inquinans minutiſſime lamelloſum.
Cronſt. miner. §. 80. Creta brianzonica.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 375. *n.* 10. Talcum ſolidum durius ſemipellucidum pictorium.
Cartheuſ. min. 15. Talcum ſubdiaphanum denſum albeſcens, lamellis minutiſſimis.
Habitat prope Briancon Galliae, *album vel viride, ſcriptorio et pictorio uſu totum.*

Smectis. 9. T. rigidum inconſpicuum tritura nitens, ſcriptura alba inquinans, diffractum feſtucas referens, ſubdiaphanum apyrum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 52. *n.* 4. Talcum ungue raſile, albo inquinans.
Wolt. min. 16. Smectis opacus mollis albicans.
Vog. miner. 100. Steatites, Lendites, Smectis, Creta cimolia.
Coſt. foſſil. 60. Argilla indurata vireſcens Morochtos.
α. Steatites ſolidior.
a. opacus. *Wall. ſyſt. miner.* 1. *p.* 383. *n.* 3. Steatites opacus particulis inconſpicuis ſolidus durior pictorius.

 b. dia-

Speckſtein. b. diaphanus.

Wall. ſyſt. min. 1. *p.* 384. *n.* 4. Steatites particulis impalpabilibus mollis ſemipellucidus.

Cronſt. miner. §. 81. Argilla indurata particulis impalpabilibus ſolida.

S. *β. Steatites* mollior. *Cronſt. miner.* §. 80.

Spaniſche Kreide. a. ſubdiaphanus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 381. *n.* 2. Steatites particulis impalpabilibus mollis lubricus inquinans.

Seifenſtein. b. ſubopacus.

γ. Steatites cryſtallis hexaëdro priſmaticis in pyramidem hexaëdram terminatis. *Abich, Raepke et Beyer chem. Annal.* 1784. 1. *p.* 430. 2. *p* 447. *et* 1785. 1. *p.* 266.

Habitat in Sina, Norwegia, Suecia, Cornubia, Saxonia, Franconia, *et baſaltae innidulans ad* Rheni ripas, *et prope* Goettingam, *album, ex vireſcente albunt, viride cinereum, flaveſcens, rubeſcens, non raro venis, quae ſaepe ſaponis veneti picturam mentiuntur, aut arbuſcularum imaginibus varium, ſtatuis, ſcutulis, vaſis, praeſertim igni exponendis, furnorumque partibus ignem violentum experturis eximie inſerviens, purgatorio, ſcriptorio, pictorio, coſmetico quoque uſu veniens.*

Ollaris. Topfſtein. 10. T. rigidum opacum inconſpicuum undulatim lamelloſum in fruſta diſcoidea diſcedens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 52. *n.* 5. Talcum opacum ſolidum ſubvireſcens, particulis ſubſquamoſis.

Wall. min. 133. Lapis lebetum.

Wall. ſyſt. min. 1. *p.* 387. *n.* 7. Steatites opacus particulis micaceis mixtus ſolidus, calcinatione mica alba vel flava nitens.

Wolt. min. Smectis opacus duriuſculus variegatus.

Carth. min. 26. Smectis micaceus durus ex griſeo vireſcens.

Habitat in Ruſſia (*prope* Troizka,) Norwegia, Suecia, Sileſia, Saxonia, Thuringia, Franconia, Tyroli, Elba, *et potiſſimum in* Valle Tellina, *ejusque cum* Mediolanenſi Ducatu *confiniis, ſaepe alta ſtrata conſtituens, atque utplurimum micam argenteam inſperſam habens, ollis aliisque id genus vaſis, furnis, praeſertim fuſoriis, caminis, aedificiorum fundamentis agregie conducens, frequentiſſime ex vireſcente cinereum.*

Schiſtoſum. Talkſchiefer. 11. T. nitidum ſubflexile lamelloſum in tabulas fiſſile. *Storr. Alpenr.* 2. *p.* 285-289.
Wall. miner. ſyſt. 1. *p.* 388. *n.* 8? Steatites particulis micaceis mixtus, mollis, lamellaris, pictorius, calcinatione mica alba vel flava nitens.
Habitat in Suecia? Rhaetia, *album, ex vireſcente album, vireſcens, ex cinereo vireſcens, ſanguineum aut obſcure rubrum, tectis aptiſſimum.*

2. SERPENTINUS.

Ex magneſia alba, calce ferri, et terra ſilicea, conflatum, quibus frequenter terra aluminaris, rarius calcaria accedit.

Macer attactu, polituram admittens.

Igne indurandus, neque cum aqua forti efferveſcens, neque oleum abſorbens.

Nephriticus. Nierenſtein. 1. S. porraceus ſemipellucidus attactu pinguiuſculus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 53. *n.* 7. Talcum praepoliendum viride ſubdiaphanum, particulis ſubfibroſis.
Carth. miner. 26. Smectis ſubtilis duriuſculus viridis, fragmentis ſubfiſſilibus.
Wolt. min. 16. Smectis ſubdiaphanus durus viridis.
Wall. miner. 52. Gypſum viride ſemipellucidum fiſſile.
Wall. ſyſt. miner. 1. *p.* 386. Steatites ſemipellucidus, particulis minoribus, ſolidus, colore eminentiori virideſcens, durus polituram admittens.
Dal. pharm. 52. *Vog. min.* 102. Lapis nephriticus.
Habitat ad Amazonum *fluvium* Americae, *ad montem* Altai Sibiriae, *in* Suecia, Saxonia, Bohemia, Sileſia, *montibus* carpathicis et rhaeticis, *in oriente variis ornamentis atque utenſilibus inſerviens.*

genuinus. Serpentinſtein. 2. S. opacus inconſpicuus diffractus feſtucas referens igne dealbandus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 52. *n.* 6. Talcum praepoliendum viridimaculatum opacum, particulis granulatis.

Wall. min. 131. Ollaris ſolidus vireſcens maculoſus, polituram admittens.

Wall. ſyſt. mineral. 1. *p.* 385. *n.* 5. Steatites opacus particulis diſtinguendis ſolidus, coloribus eminentioribus maculoſus, durus polituram admittens.

Wolt. min. 16. Smectis opacus duriuſculus vireſcenti-maculatus.

Coſt foſſil. 266. Marmore-proſeron obſcure viride.

Worm. muſ. 43. *Myl. ſaxon.* 1. *p.* 31. Marmor ſerpentinum Zeblizenſe.

Cronſt. min. 76. Argilla indurata ſolida particulis majoribus.

Vog. miner. 103. Lapis ſerpentinus.

Habitat in monte Tſchircai Sibiriae, *in montibus* Dalecarlicis, Scoticis, Hercynicis, Saxonicis, Franconicis, Carpathicis, Stiriacis, Tyrolenſibus, Italicis, *praeſertim* Pedemontii, Genuae, Hetruriae, Elbae, *in quibus ampla ſtrata conſtituit, vagus prope* Genevam, *frequentius maculis, ſtriis, venis, punctis varius, quam unicolor, creberrime viridis, aut niger, rarius cinereus vel ruber, rariſſime flavus, caeruleus vel albus, aedificiis, eorumque partibus elegantioribus, vaſis varii generis, praecipue ignem violentum experturis inſerviens.*

fiſſilis. Chlorit-ſchiefer. 3. S. viridis in tabulas fiſſilis.
Habitat in Norwegiae *montibus, matrix cryſtallorum ferri retractorii.*

cryſtallinus. 4. S. viridis, cryſtallos aciculares referens.
Habitat in Saxonia, Helvetia, Sabaudia *in ſuperficie cryſtalli montanae.*

3. ASBESTUS. Macer, fibroſus, mollis, levis et natans igne fragilis, paraſiticus. Ex magneſia alba et terra ſilicea, utplurimum quoque aluminari conflatus, cui ſaepius calx ferri, rarius terra calcaria accedit.

* *fibris omnibus parallelis, fragmentis feſtucas referentibus.*

Amiantus. 1. A. natans, fibris tenerrimis ſeparabilibus ſummopere flexilibus.

Syſt.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 55. *n.* 1. Amiantus fibroſus, fibris ſeparabilibus flexilibus tenacibus.

Wall. min. 140. Amiantus fibris mollibus parallelis facile ſeparabilibus.

Cronſt. miner. 105. Byſſus.

F. L. Brückmann theſes phyſicae ex hiſtoria curioſa lapidis του ἀσβεστου, ejusque praeparatorum &c. Brunsv. 1727. 4.

Ciampini de incombuſtibili lino ſ. lapide amiantho ejusque filandi modo epiſtolaris diſſertatio. 1691. 4.

Habitat frequens in ſerpentino in montibus Ural Sibiriae, *in* Lapponia, Suecia, Saxonia, Franconia, Bohemia, Sileſia, Hungaria, Luſitania, *elegantiſſimus in* Candia, Cypro, Corſica, Pedemontio, Valle Tellina, *ſericei interdum nitoris, utplurimum albus, vel ex vireſcente albus, rarius carneus, ochraceus aut viridis.*

maturus. 2. A. durior, fibris arctius cohaerentibus tenacibus ſeparabilibus. *Wall. ſyſt. min.* 1. *p.* 395. *n.* 2.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 55. *n.* 2. Amiantus (plumoſus) fibroſus, fibris ſeparabilibus flexilibus fragilibus pappoſis.

Cronſt. miner. §. 105. 2. Aſbeſtus fibris parallelis martialis fragilior.

Habitat in Suecia, *in tomentum potius, quam in fila ſeparabilis, ferro ſcatens, hinc vireſcens, et igne in ſcoriam nigram liquandus.*

fragilis. Glasamiant. 3. A. vitri nitore reſplendens, fibris ſeparabilibus fragillimis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 55. *n.* 3. Amiantus fibroſus, fibris ſeparabilibus rigidis nitidis fragilibus.

Wall. ſyſt. min. 1. *p.* 397. *n.* 4. Aſbeſtus rigidus, fibris parallelis ſubtiliſſimis fragillimis.

Habitat in Sibiria *et* Suecia, *interdum aluminis plumoſi titulo in officinis venalis, intus ſumtum deleterium, extrinſecus olim membris paralyticis adſperſus, cinereus aut vireſcens.*

vulgaris. 4. A. inconſpicuus fibris rigidis cohaerentibus fragmentis feſtucas longiores referentibus.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 55. *n.* 4. Amiantus (immaturus) fibroſus, fibris connatis angulatis rigidis opacis.

Wall mineral. 144. *Vog. min.* 171. Amiantus fibris parallelis durioribus non ſeparabilibus.

Wall. ſyſt. miner. 1. *p.* 396. *n.* 3. Aſbeſtus durus lignoſus, fibris parallelis arcte cohaerentibus non ſeparabilibus.

Habitat in Sibiria, Lapponia, Suecia, Sileſia, Saxonia, Franconia, Tyroli, *viridis vel cinereus, rarius in aureum inclinans.*

Tortuoſus. 5. A. durior, fibris tortuoſis rigidis arctius connexis faſciculatis.

Syſt. nat. I. *p.* 157. *n.* 10. Talcum fibris rigidis faſciculatis intortis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 57. *n.* 10. Amiantus ſolidus, faſciculis fibrarum contortis rigidis.

Wall. miner. 145. Aſbeſtus fibris faſciculatis e centro varie radiantibus.

Wall. ſyſt. miner. I. *p.* 398. *n.* 6. Aſbeſtus ſolidus, fibris in faſciculos compactis duriſſimis, alio lapidum generi immixtis.

Habitat in Sueciae fodina Norbergenſi.

** *fibris intricatis, in fragmenta obtuſangula diſcedentes.*

Suber. Bergkork. 6. A. flexilis ſuber referens aquam cum ſtrepitu imbibens, linguae adhaerens.

Syſt. nat. I. *p.* 159. *n.* 3. Aſbeſtus ſolidiuſculus flexilis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 56. *n.* 7. Amiantus corticoſus flexilis ſuberoſus.

Wall. min. 143. *et ſyſt. min. p.* 400. *Vog. min.* 172. Aſbeſtus fibris flexilibus inordinate ſe intercuſſantibus leviſſimus.

Habitat in Sueciae *et* Saxoniae *fodinis, albus, cinereus, vireſcens, dilute flaveſcens.*

Lignum. Bergholz. 7. A. lignum referens textura et colore. *Hoffm. bergm. Journ.* 1789. I. *p.* 393.

Habitat prope Clauſen *in* Tyroli.

Caro. Bergfleiſch. 8. A. flexilis natans lamellis craſſioribus.

Syſt. nat. I. *p.* 159. *n.* 1. Aſbeſtus ſolidiuſculus fiſſilis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 56. *n.* 8. Amiantus corticoſus flexilis natans.

Wall. miner. 142. Amiantus fibris durioribus in lamellas craſſas compactis, ponderoſus.

Habitat in Sueciae *fodinis ferreis, agarici medullam aut corium equinum praeparatum facie vel textura referens, albicans; extima ſuperficia contexta ſaepius pilis tenuiſſimis,*

mis, breviſſimis, confertiſſimis, erectis, quibus ſuperinducta eſt membrana nigra inaequalis; habitus hornblendae, ſed mollities colorque diverſiſſima.

Aluta. Bergleder. 9. A. flexilis natans lamellis tenuioribus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 57. *n.* 9. Amiantus corticoſus, flexilis membranaceus natans.
Wall. min. 141. *et ſyſt. min.* 1. *p.* 399. *n.* 7. Amiantus fibris molliotibus intertextis, in lamellas, compactus levis. *Wall. min.* 141.
Veg. miner. 171. Aluta montana.
Habitat in Sibiria, Ruſſia, Suecia, Hungaria, Carinthia, Carniolia, Tyroli, Salzburgo, Valle Tellina, Gallia, *albus, cinereus, vel dilute flaveſcens.*

argentifer. Bergzunder. 10. A. flexilis ex fuſceſcente ruber lamellis tenuioribus, argento larvato gravidus.
Lehmann phyſic. chem. Schrift. Berlin. 1761. 8. *p.* 186.
Habitat in fodinis Hercyniae Clausthalenſibus, Carolina *et* Dorothea.

4. ACTINOTUS. Ex magneſia alba, majore calcis ferreae copia, et plurima terra ſilicea conflatus.
Macer, nitens, rigidus, fragilis, paraſiticus, utplurimum viridis, *ſponte in fragmenta* granulata, vi in fragmenta indeterminata diſcedens.
Igne cum ebullitione in globulum pellucidum ſexcolorem liquandus.

fibroſus. 1. A. opacus mollis intus micans fibroſus: fibris divergentibus.
Hoffmann bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 163. *Karſten ibid. p.* 399.
Habitat cum pyrite in Saxoniae *fodinis* e. g. Catharina *prope* Raſchau, *vitrei nitoris, aliquando ex cineraſcente albus, vel ex vireſcente aut rubeſcente albus aut cinereus, attactu pinguiuſculus.*

2. A.

vulgaris. Strahl-ſchoerl. 2. A. nitidus duriuſculus pellucidus vel diaphanus radians.
Karſten bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 400.
Cronſt. miner. §. 74. Baſaltes particulis fibroſis.
Wall. ſyſt. miner. 1. *p.* 322. Baſaltes radiis minimis, fibroſis nitidis compoſitus.

α) A. radiis parallelis.

β) A. radiis divergentibus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 56. Amiantus (radians) fibroſus, fibris concentratis divergentibus rigidis.
Vogel miner. 171. Asbeſtus faſciculatus.
a) radiis faſciculatis.
b) radiis ſtellatis. Stiernſlag.

γ) A. radiis ſparſis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 54? Talcum (aceroſum) ſolidum, particulis aceroſis ſparſis rigidis.
Cronſt. miner. §. 105. a? Asbeſtus fibris conſtans abruptis et conglutinatis.
Wall. miner. 145. *ſyſt. min.* 1. *p.* 398? Asbeſtus fibris ſparſis.
Vog. min. 171. Lapis aceroſus.

δ) A. pellucidus priſmatibus hexaëdris elongatis compreſſis.
Habitat in Succiae *fodinis ferriferis, in* Saxoniae *fodinis, in* Franconiae, Tyrolis *montibus, aliquando ex vireſcente albus, aut ex rubeſcente fuſcus, facile frangendus, paulisper pinguiuſculus attactu.*

vitreus. 3. A. vitrei nitoris ſemipellucidus duriuſculus ſubfibroſus.
Karſten bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 401.

β) A. priſmatibus elongatis hexaëdris in bacillos coadunatis.
Karſt. bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 401.
Habitat in montibus Salzburgenſibus, *frequentius ex viridi albus in argenteum colorem vergens, radiis anguſtis aut fibris, interdum anguloſis conſtans, fragillimus, et facillime diffringendus.*

5. HORN-

5. HORNBLENDA. Ex magneſia alba, aequali calcis ferreae, et fere aequali terrae calcariae copia conflata.

Mollis opaca, coloris utplurimum obſcuri, ſcriptura inquinans, lamelloſa, diffracta in fragmenta indeterminata diſcedens.

Igne cum ebullitione in globulum nigrum opacum liquanda.

Vulgaris. 1. H. vix nitens in quavis directione diffracta obſcuri coloris et lamellas radiosve monſtrans.

Syſt. nat. 1. *p.* 156. *n.* 2. XII. 3. *p.* 53. *n.* 9. Talcum (Corneus) ſolidum ſuberoſum nigrum, ſuperficie atra glabra, tritura albida.

Waller. miner. p. 240. Pſeudogalena durior cinereo nigra teſſularis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 359. Corneus facie ſpathuſea ſtriata.

Cronſt. mineral. §. 88. Bolus indurata particulis ſquamoſis.

Habitat potiſſimum tanquam pars variarum terrarum aggregatarum, ferri quoque calcibus induratis inhaerens rarius ſola in ſchiſti ſpeciem concreta integra ſtrata conſtituens, in Suecia, Burgundia, Saxonia, Luſatia, Bohemia, Carpathicis *montibus obſcure viridis vel nigra raro priſmatica, parum nitens, lamellis non raro incurvis, duplici via ſub angulo obliquo utplurimum ſe ſecantibus, fragmentis, in quae ſponte diſſolvitur, creberrime granulatis, rarius incurvo-cruſtoſis, in furnis ferri fuſoriis egregii uſus.*

Labradorica. 2. H. ſubopaca nitidula lamellis incurvis, diffractae ſuperficie interna ex cupreo nigra. *Hoffmann bergm. Journ.* 1789. 1. *p.* 391.

Habitat vaga in inſula S. Pauli *ad littora* Labrador Americae *borealis, fragmentis, in quae ſponte ſecedit, incurvo cruſtoſis; an diſtincta hujus generis ſpecies?*

3. H.

basaltina. 3. H. nitida durinſcula ſcriptura ex cineraſcente alba inquinans, longitudinaliter diffracta lamellas rectas oſtendens, priſmata hexaedra et octaedra utrinque in aciem terminata utplurimum exilia referens.

Hoffm. bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 508.

Habitat in waccis, baſaltis, lavis Europae, *firmiſſime innata; utrum certe hujus generis; an potius ad olivinum ſpectat?*

ORDO II.

An Blenda granatina et turmalina, fragmentis convexis ab aliis diſtans, quas Cl. Noſe orograph. Briefe I. p. 121. Baſalti rhenano innidulantes vidit, diſtincta hujus aut ſcorli ſpecies; an varietas baſaltinae?

ORDO II.

TERRAE PONDEROSAE.

quae terram ponderoſam largiorem continent.

6. BARYTIS. Ex terra ponderoſa fere tota conſtans.

Ponderoſa, paraſitica, fragillima, macra, mollis.

Acido vitrioli forti bulliente tota ſolvenda, igne primum cohaeſione partium orbanda, tum ſine ebullitione liquanda.

* *aëre fixo impraegnatae, quem demum, ſi ignis vi liquantur, neque tunc omnem dimittunt, hinc efferveſcentes cum acidis.*

Witheringii. 1. B. figurae communis, texturae aequabilis.
Withering. act. angl. 74. 2. *p.* 293.
Sage apud la Metherie journ. de phyſ. 1788. *Apr. Dun.*
Habitat in Lancaſtria *prope* Anglezark, *in* Cambaia *prope* Aſaph, *in* Scotia, *diaphana, vireſcens, frequentius alba, lamelloſa, crebro terra calcaria, aut aluminari, calce ferrea aut baryte vitriolica inquinata.*

lamelloſa. 2. B. lamelloſa, figurae cryſtallinae, ſemipellucida exterius laevis, intus nitens.

α. priſmatibus tetraëdris obliquangulis faſciculatis. *Bergman chem. Annal.* 1784. 2. *p.* 388.

β. priſmatibus hexaëdris, utrinque pyramide hexaëdra terminatis. *Walt. bergm. Journ.* 1790. 9. *p.* 225.

γ. tabulis tetraëdris obliquangulis: marginibus terminalibus obtuſis in aciem exeuntibus, acutis truncatis. *Bendheim Schr. berl. Naturf.* 4. *p.* 396.

δ. pyranidibus hexaëdris duplicibus.

Habitat α) *in* Scotia *prope* Leadhills, β et δ) *in* Lancaſtria *prope* Anglezark, β) *in* Saxoniae *fodina* Freybergenſi *ab* Iſaaco *denominata, alba, diaphana.*

** *Vi-*

** *Vitrioli acido ſaturatae, bini cum acidis non efferveſcentes, poſtquam inter prunas candefactae ſunt, in tenebris lucentes.*

terreſtris. 3. B. friabilis.
Chaulk. α. pulverulenta.
β. coagmentata.

Habitat in Angliae *fodinis plumbariis provinciarum* Stafford *et* Dekby, *in* Saxoniae *fodinis quibusdam* Freybergenſibus, *in foveolis tenacius cohaerentis nidulans, ex flaveſcente aut rubeſcente alba.*

compacta. 4. B. ſubopaca nitida, diffracta feſtucas referens: fragmentis indeterminatis acutangulis.

Habitat in Saxoniae *et* Angliae *fodinis, ex flaveſcente alba vel cinerea, dilutiſſime flava vel pallide carnea, figurae communis, reniformis aut hemiſphaericae, intus micans, vel parum nitens, vel omnis nitoris expers, fractura rariſſime terram referens.*

bononienſis. 5. B. diaphana nitida ſubfibroſa, diffracta in fragmenta ſubrhomboidea diſcedens.

Syſt. nat. I. *p.* 182. *n.* 4. *Muſ. Teſſin.* 66. *n.* 4. Stannum ſpati.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 99. *n.* 6. Muria (phoſphorea) lapidoſa ſpatoſa aggregata lenticularis centricoſo-ſeſſilis ſubefferveſcens.

Dal. pharm. 48. *Worm. muſ.* 46. *Vogel min.* 161. Lapis bononienſis.

Aldr. muſ. 688. Lapis illuminabilis.

Bert. nat. 224. Phoſphorus I. petra lucida bononienſis.

Act. Stockh. 1753. *Cronſt. miner.* §. 18. *n.* 2. A. Spatum bononienſe.

Waller. min. 50. Gypſum irregulare lamelloſum, calcinatum in tenebris lucens.

Waller. ſyſt. min. 1. *p.* 162. Gypſum ſpathoſum globoſum ſemipellucidum.

Marſigl. diſſert. epiſt. du foſforo minerale. 4. *Lipſ.* 1698.

Habitat prope Bononiam Italiae *vagus, fragmentis obtuſangulis ſubrotundis ſuperficie inaequalibus, colore fumum referens, ſecundum certas directiones fiſſus fibroſus, alias potius lamellatus, interdum ſponte in fragmenta granulata diſcedens.*

6. B.

lamellata. 6. B. intus micans frondoſe lamelloſa, fragmentis, in quae ſponte ſecedit, cruſtoſis: cruſtis craſſioribus lamellas ſub angulo recto ſecantibus.

Hoffmann bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 227.

Habitat in Saxoniae *et* Tranſilvaniae *fodinis nonnullis* Freybergenſibus, *alba vel cinerea, dilutiſſime flaveſcens, aut ex fuſceſcente rubra, interdum forma lentium exilium aut tabularum tetraëdrarum in ovi, renis, ſphaerae ſpeciem aggregatarum, reniformis, aut celluloſa.*

vulgaris. 7. B. lamelloſa diffracta in fragmenta rhomboidalia, ſponte in cruſtoſa convergentia diſcedens.

α) figurae communis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 161. Gypſum irregulare ſpathaſcum graviſſimum

Cronſt. mineral. §. 18. 2. B. Marmor metallicum opacum.

β) figurae cryſtallinae.

Cronſt. mineral. §. 19. E. 2. Marmor metallicum druſicum.

a) tabularum
- a) tetraëdrarum
  - obliquangularum
  - rectangularum.
  - perfectarum.
  - angulis obtuſioribus
  - faciebus duabus terminalibus
  - faciebus omnibus terminalibus
  - faciebus et angulis
  - angulis truncatis
  - } in aciem terminatis.
  - connatarum
  - in cellulas
    - tabulas
    - faſciculos
    - amygdalos
    - lentes
    - globulos
  - } aggregatarum.
- b) hexaëdrarum.
- c) octaëdrarum.

b) priſmatum
- a) tetraëdrorum.
  - rectangulorum.
  - obliquangulorum.
  - craſſiorum.
  - acicularium.
  - capillarium.

F perfe-

perfectorum.
utrinque pyramide tetraëdra terminatorum.
faciebus terminalibus in aciem, rarius duplicem, terminatis.
ſparſis
connatis.
parallele.
decuſſatim.
aggregatis
in faſciculos
— bacillos, *Stangenſpat.*
v. Born Index foſſ. Prag. 8. 1. 1772. *p.* 34. Baſaltes albus cryſtallis hexaëdro-priſmaticis truncatis inordinatim aggregatis.
Ferber Briefe aus Waelſchland über natürliche Merkwürdigkeiten dieſes Landes. Prag. 1773. 8. *p.* 281. Stangenſpat.

b) hexaëdrorum
perfectorum.
utrinque pyramide tetraëdra terminatorum.
utrinque in aciem terminatorum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 90. *fig.* 16. Natrum (criſtatum) lapidoſum ſpatoſum decaëdrum priſmaticum apice parallelo.
Muſ. Teſſ. 26. *n.* 2. Natrum ſpatoſum; cryſtallis truncatis apice compreſſis.
Amoenit. acad. 1. *p.* 474. *n.* 2. 3. 4. *t.* 16. *f.* 2. 4. Cryſtallus natriformis ſpatoſa hyalina ſ. incarnata.
Cronſt. min. §. 19. E. 2. A. Marmor metallicum druſicum criſtatum.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 164. *n.* 9. c. Gypſum cryſtalliſetum criſtatum.
aciebus integris.
aciebus truncatis.
angulis terminalibus truncatis.
connatorum
ſuperimpoſitorum.
adnatorum.
decuſſantium.
in cellulas.
ſolitariorum.

c) pyramidis.
duplicis tetraëdrae.

d) lentis.
tetraëdrae planae.

Habitat

Habitat, frequens metallorum, etiam nobilium, matrix, Norwegiae, Hercyniae, Thuringiae, Saxoniae, Bohemiae, Sileſiae, Sueciae, Hungariae, Tranſilvaniae *fodinis, rarius inconſpicua, quam, in cryſtallis potiſſimum nitida, nonnunquam nitidiſſima, ſuperficie ſcabra, cryſtallorum laevi, utplurimum diaphana, in cryſtallis pellucida, rarius ſemipellucida vel ſubopaca, frequentiſſime nivea, argentea vel ex caeruleſcente, cineraſcente, vireſcente, rubeſcente aut flaveſcente alba, crebro carnea, infumata, mellea, vinacea, rarius olivacea, vel ex vireſcente aut flaveſcente cinerea, vel ex cineraſcente nigra, rariſſime caerulea, lamellis utplurimum rectis, interdum incurvis, fragmentis, in quae quaſi ſponte ſaepe diſcedit, cruſtoſis: cruſtis nunc tenuioribus nunc craſſioribus rarius incurvis, quam rectis, parandis teſtis, in quibus argentum igne depuratur, idonea.*

ſtillatitia. 8. B. formae rotundatae, vel alia corpora obducens.

Habitat in Hercyniae *monte* Iberg, *ortu et forma externa ſtalactitae, reliquis dotibus barytidi vulgari ſimilis.*

7. CROSSOPETRA.

Ex terra ponderoſa, plurima ſilicea, pauca aluminari conflata.

Leviuſcula, dura, paraſitica, macra, cryſtallina.

Acido vitrioli etiam bulliente non tota ſolubilis, *igne difficilius liquanda.*

hercynica. 1. Cr. tabulis vel priſmatibus tetraedris rectangulis altero fine in aciem terminatis transverſe ſtriatis, binis ſecundum longitudinem cruciatim invicem ſecantibus.

Kreuzkriſtalle.

Heyer chem. Ann. 1789. 1. *p.* 212. *et Beytr. zu den chem. Annal.* 2. *p.* 36.

Habitat ſpato calcario inſidens in fodinis Hercynicis *prope* Andreasberg, *cryſtallis aggregatis minoribus, partim exiliſſimis, rarius pellucidis, quam diaphanis aut opacis, la-*

 cteis,

ctis, hyalinis, flaveſcentibus, ad chalybem non ſemper ſcintillans; in vitro tamen rimas agens, addita borace vel oſſium acido igne cum ebullitione liquanda.

ſcotica. 2. Cr. tabulis vel priſmatibus tetraëdris rectangulis altero fine in aciem exeuntibus non connexis. *Graſchke Bergbauk.* I. *p.* 399.

Habitat in Scotiae *fodinis prope* Strontian, *cryſtallis quoque majoribus diſtincta.*

ORDO III.

ORDO III.

TERRAE CALCARIAE.

Ex terra calcaria potiſſimum conflatae.

8. CRETA. Ex terra calcarea et aëre fixo conflata, paucis peregrinis immiſtis.
Friabilis, cum acidis efferveſcens et tota fere in his ſolubilis.
Igne in calcem abiens, ne fortiſſimo quidem in vitrum.

conchacea. 1. Cr. ex teſtaceis exilibus et exiliſſimis non cohaerentibus conſtans non inquinans, inconſpicua.
Muſchelſand.
Syſt. nat. I. *p.* 206. Creta terreſtris conchacea.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 206. Calx (conchacea) ſolubilis furfuracea.
Cronſt. mineral. §. 281. 1. b. Humus conchacea.
Waller. miner. 7. *n.* 2. Humus animalis non terrifica.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 24. *n.* 8. b. Humus animalis conchacea.
Habitat in Helſingiae, Roſlagiae, Hetruriae *maritimis*, *in* Saxonia *prope* Pirnam, Palatinatu Rhenano *prope* Alzei, Wirtembergia *prope* Heidenheim, *vix*, *nec ſemper humo tecta.*

granulata. 2. Cr. granulis rotundatis glaberrimis lacteis opacis non inquinantibus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 208. *n.* 8. Calx (teſtacea) ſolubilis arenaceo-granulata rotundata glaberrima.
Habitat v. g. *ad* inſulae Aſcenſionis *littora*, *teſtudini Mydae ad deponenda ova inſerviens*, *ex teſtaceis et lithophytis a fluctibus maris*, *aut calcariis durioribus a fluviorum torrentibus comminutis*, *contritis*, *laevigatis nata.*

teſtacea. 3. Cr. ex teſtis teſtaceorum comminutis nata, inconſpicua non inquinans.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 207. *n.* 4. Calx (teſtacea) ſolubilis ſquamoſa cinerea.
Habitat in Belgii, Angliae c. c. *maritimis.*

ſquamoſa. 4. Cr. ſquamis pinguiuſculis niveis nitidis inquinantibus.
Gerhard Beytr. z. Mineralr. 1. p. 359. Talcum terreum.
Habitat prope Geram Variſcorum.

pulverulenta. 5. Cr. pulverulenta inconſpicua ſcabra inquinans.
Habitat v. g. *in* Anglia, *cretam ſcriptoriam, in regione* Romae; *omnem terrae ſuperficiem tegens.*

farinacea. Bergmeel. 6. Cr. natans laxe cohaerens inquinans: particulis ſubtilioribus.
Syſt. nat. I. *p.* 206. Creta terreſtris alba ſ. purpuraſcens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 206. *n.* 2. Calx ſolubilis purpurea.
Waller. miner. p 10. Creta fragilior et groſſior rudis alba.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 26. *n.* 2. Creta pulverulenta rudis.
Cronſt. miner. § 5. I. 1. Creta pura pulverulenta.
Habitat in depreſſioribus, antris, ad radices montium calcariorum, *ex detritis horum et per aquam abductis particulis, vel fatiſcente ſtalactite vulgari nata, utplurimum alba, rarius rufa, flava, viridis, cinerea, fuſca, interdum in loco natali fluida, incruſtandis parietibus hinc inde adhibita.*

ſcriptoria. Kreide. 7. Cr. ſolida ſcabra linguae parum adhaerens inconſpicua opaca ſcriptura inquinans, fragmentis indeterminatis.
Syſt. nat. I. *p.* 206. *Muſ. Teſſin. p.* 108. Creta ſubrupeſtris alba.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 206. *n.* 1. Calx (Creta) ſolubilis impalpabilis cohaerens.
Carth. miner. 9. Creta dura.
Waller. miner. 8. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 15. *n.* 1. Creta cohaerens ſolida.
Cronſt. miner. §. 6. Creda ſolida friabilis.
Coſt. foſſil. 77. Creta vulgaris.
Habitat in Daniae, Angliae, Galliae, *maritimis, integros colles conſtituens, echinorum et teſtaceorum veſtigiis referta, rarius cinerea, quam alba, ſcriptorio et delineatorio aliisque uſibus celebris.*

9. TOPHUS. Ex terra calcaria potiſſimum conſtans.
Ex aqua infra aquam praecipitatus.
Poroſus, inconſpicuus.

communis. 1. T. in aquarum frigidarum per montes et ſtrata calcaria ductarum fundum, delabens, figurae communis.
Syſt. nat. I. *p.* 191. XII. 3. *p.* 183. *n.* 3? *Muſ. Teſſ.* 76. *n.* 4? *Schreb. lithol.* 94. Stalactites marmoreus ſolidus.
Wall. ſyſt. min. 2. *p.* 389. *n.* 10? Stalactites calcareus ſolidus vel cruſtoſus, figura incerta.
Cronſt. miner. §. 12. 1. c. Stalactites figura incerta.
Habitat per omnem terrarum orbem, *nunc ad aërem indurandus, nunc fatiſcens, aliorum atque aliorum colorum, prima ſaepius ſtratorum calcareorum materia, calci urendae, aedificiis ſtruendis, moſaicae picturae fundamento ſternendo (pietra travertina) inſerviens,*

Oſteocolla. 2. T. calcarius ſubcylindricus perforatus. *Syſt. nat.* I. *p.* 189. XII. 3. *p.* 189. *n.* 16. *Muſ. Teſſin.* 72. *n.* 2.
Vog. min. 258. Tophus margaceus cylindricus perforatus.
Gron. ſuppl. 16. *n.* 8. Tophus argillae ramoſus et fiſtuloſus.
Wolt. min. 43. *Baum. min.* 1. *p.* 194. Stelechites radix petrificata, cortice arenaceo lapideſcente.
Wall. min. 335. Petrificatum vegetabile radiis arborum.
Wall. ſyſt. min. 2. *p.* 382. *n.* 6. Stalactites calcareo arenoſus circa radicem Vegetabilem concretus.
Act. angl. 1745. *p.* 378. *Act. berol. Cronſt. min.* §. 283. b. *Dal. pharm.* 43. Oſteocolla.
Habitat in Sileſia, Marchia, *principatu* Goettingenſi, *longus, teretiuſculus, congeſtus e terra calcaria, ſpongioſa inaequali albida, natus e materia calcaria, tenuiſſima, frequenter ſabulo aut argillae mixta, et ſaepe variarum arborum, pini, quercus, fraxini, populi altius ſepultis radicibus circumnata; radices hae tractu temporis, humidi affluxu carioſae, putrefactae, colliqueſcentes, excavatae largiuntur locum oſteocollae, dum cavitates replentur aquis ſoluta et allata terra calcaria, ut omne cavum prorſus repleat; docent hoc ligni, corticis nervorumque contextus celluloſi, qui amplectuntur foſſilis ramenta arctius.* D. Gleditſch *ep.* 1747.
Olim a chirurgis in curandis oſſium fracturis adhibitus.

incru-ſtans. Rinden-ſtein. 3. T. corpora vegetabilia et animalia quaſi cortice obducens eorumque figuram ſibi ſumens.

Syſt. nat. I. *p.* 191. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 76. *n.* 1. Stalactites cretaceus incruſtans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 183. *n.* 1. Stalactites vegetabilia incruſtans.

Gren. ſuppl. 55. *n.* 6. Stalactites argillae calcariae hypnum involvens.

Wall. min. 329. Porus aquae cruſtaceus circa alia corpora concretus.

Wall. ſyſt. miner. 2. *p.* 380. *n.* 5. Stalactites calcareus cruſtaceus vel per ſe in canalibus vel circa alia corpora duriora concretus.

Carth. min. 23. Calcarius ex aqua generatus.

Habitat in Suecia, Germania &c. *ramulos, folia arborum, aculeos, muſcos, plantas alias potiſſimum aquaticas, ova, cancros, aves earumque nidos et partes varias obducens, et aërem arcendo contra putredinem muniens, ut certe multi, quos vocant ornitholithi, aſtacolithi, lithobiblia huc potius ſpectent.*

lebetum. Waſſer-ſtein. 4. T. lebetum, in quibus aqua coquitur parietibus internis adhaerens.

Syſt. nat. I. *p.* 32. *n.* 1. XII. 3. *p.* 188. *n.* 12. *Schreb. lithol.* 86. Tophus calcarius lebetum.

Wall. miner. 297. Porus aqueus aqua ſimplici generatus.

Wall. ſyſt. miner. 2. *p.* 392. *n.* 15. Tophus ſuſibilis terreſtris, aqua ſimplici generatus.

Habitat in ahenis aliisque vaſis, *in quibus aqua coquitur, terram, quam aëris fixi interventu diſſolutam tenuerat, hoc per ignem fugato dimittens, in fontana aqua copioſius, quam in pluviali, rarius ab omni terra ſilicea liber.*

thermalis. 5. T. receptaculorum et canalium aquae thermalis fundum et parietes obducens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 189. *n.* 13. Tophus calcarius granulatus.

Vand. diſſ. 18. Lapis in canalibus.

Habitat in thermis e. g. Carolinis, Wisbadenſibus *et aliis, ut ſaepe repleat canales, frequentius albus, quam tinctus, interdum eleganter pictus, nunc minus, nunc magis compactus, nonnunquam adeo, ut egregiam polituram admittat.*

P. Fr. Uibelacker Syſtem der Carsbader Sinters &c. Erlang. fol. Ausg. I-IV. 1781. 1782.

6. T.

Cremor. 6. T. lamelloſus: lamellis diaphanis.

Gerhard Mineralſ. p. 45. n. 1. Porus pulverulentus, lamellis amorphis.

Habitat in aquis *praeſertim* calidis, *terram calcariam continentibus, quarum ſuperficiei pelliculae ad inſtar innatat*

teſtaceus. 7. T. e teſtarum fragmentis aggregatis conſtans, nondum induratus.

Habitat paſſim in Anglia, Hiſpania, Gallia, Palatinatu rhenano, Wirtembergia, Gadibus *aedificiis ſtruendis inſerviens.*

10. SPATUM. Ex terra calcaria, plurimo aëre fixo et aqua conſtans.
Lamelloſum, nitidum, paraſiticum molle, leviuſculum, in fragmenta rhomboidea diſſiliens.
In igne crepitans.

* *figurae communis.*

opacum. 1. Sp. opacum vel ſubopacum.

Syſt. nat. I. *p.* 153. *n.* 4. XII. 3. *p.* 49. *n.* 5. Spatum ſolubile ſubdiaphanum compactum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 137. *n.* 1. Spathum rhomboidal opacum.

Cronſt. miner. §. 10. 2. *β.* Spathum calcareum rhomboidal opacum.

β) fragmentis irregularibus.

Syſt. nat. I. *p.* 153. *n.* 7. XII. 3. *p.* 49. *n.* 7. Spatum (calcarium) ſolubile ſubopacum compactum, fragmentis ſubſquamoſis.

γ) nitore variabili.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 49. *n.* 16. Spatum (fugax) ſolubile opacum ſecundum ſitum lucis fugax.

Habitat in Norwegia, Suecia, Germania, Helvetia, Hungaria, γ) *cruſtae lividae ad inſtar, cujus particulae omnes angulis ſuis unum latus ſpectent, in aliorum lapidum ſuperficie, ceterum frequentiſſime album, aliquando cinereum, caeruleſcens, vireſcens, flaveſcens, rubrum, nigricans.*

arenarium. 2. Sp. diaphanum, lamellis inordinatim congeſtis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 50. *n.* 9. Spatum (confuſum) ſolubile ſubdiaphanum, rhombis confuſis.

Wall. min. 55. Spatum particulis diſperſis irregularibus.

Wall. ſyſt. min. 1. *p.* 138. *n.* 3. Spathum particulis diſperſis rhomboidalibus irregulariter congeſtis.

Habitat in Suecia *et* Saxonia, *album, griſeum, rubrum, fuſcum aut viride.*

pellucidum. 3. Sp. pellucidum.

α) hyalinum.

Syſt. nat. I. *p.* 153. *n.* 1. XII. 3. *p.* 48. *n.* 1. Spatum (ſpeculare) ſolubile pellucidum, objectis ſimplicibus.

Waller. min. 56. *et ſyſt. min.* 1. *p.* 139. *n.* 4. a. Spathum pellucidum molle album.

Cronſt. miner. §. 10. 1. α. 2. 1. Spatum rhomboidale diaphanum non duplicans album.

Scheuchz. it. alp. p. 324. *et* 542. Androdamus Plinii.

β) tinctum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 50. *n.* 6. Spatum ſolubile pellucidum coloratum.

Muſ. Teſſ. 16. *n.* 8. Spatum compactum pellucidum tinctum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 139. *n.* 4. b. c. d. e.

Cronſt. miner. §. 10. 1. α. 2. 2.

γ) objecta duplicans.

Syſt. nat. I. *p.* 153. *n.* 2. XII. 3. *p.* 48. *n.* 2. Spatum ſolubile pellucidum objecta duplicans.

Cronſt. miner. §. 10. *n.* 1. α. 1. Spatum rhomboidale diaphanum objecta duplicans.

Carth. min. 12. Spatum informe molle diaphanum objecta duplicans. *Carth. min.* 12.

Waller. miner. 57. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 140. *n.* 5. Spatum pellucidum objecta duplicans.

Woltersd. min. 19. Spatum alcalinum amorphum islandicum.

Er. Bar-

Spatum in cippis Runicis recreſcere ex ipſius ſaxi litteris excavatis, memorabile eſt. It. gotl. 327.

Spati generationem videre eſt in Stalactita.

Spati particulae rhombeae probe diſtinguendae a cryſtallis; cryſtalli enim ſpatoſae diverſiſſima figura gaudent ab earum particulis rhombeis conſtitutivis.

Er. Bartholini experimenta cryſtalli islandici disdiaclaſtici, quibus mira et inſolita refractio detegitur. Hafn. 1669. 4. Cryſtallus islandicus.

Habitat in Ruſſiae, Lapponiae, Norwegiae, Sueciae, Saxoniae, Hercyniae, Helvetiae *montibus*, γ) *frequentius in* Islandia, β) *flavum flaveſcens*, *olivaceum*, *vireſcens, caeruleſcens*, *infumatum*, *nigricans*, *rarius rubrum aut venis pictum*, *interdum poſt calcinationem inter prunas peractam in tenebris lucens.*

** *figurae peculiaris.*

cellulo-ſum. 4. Sp. ſuperficie in cellulas partita. *Habitat in* Hungaria, Hercynia.

ſtalactiti-cum. 5. Sp. figurae ſubcylindricae.
β) Spatum batryoides.
γ) Spatum fruticuloſum.
Habitat v. g. *in* Bohemia, Hungaria.

globoſum. 6. Sp. figurae ſubgloboſae denſum.
Syſt. nat. I. *p.* 195. XII. 3. *p.* 179. *n.* 4. Aetites (marmoreus) marmoreus, embryonibus fixis cryſtallinis Natri Hyodontis.
It. oel. 136. *Act. Stockh.* 1740. *t.* 2. *f.* 18. *Muſ. Teſſ.* 80. *n.* 3. Pomum cryſtallinum.
Cronſt. miner. §. 11. b. 2. Spatum druſicum cryſtallis pyramidalibus concretis.
β) Spatum reniforme.
Habitat v. g. *in* Hungariae *et* Tranſilvaniae *fodinis*, Helvetia, Suecia *intus ſaepe ex cryſtallis prismaticis aut pyramidalibus ſtellatim convergentibus conflatum.*

inane. 7. Sp. ſubgloboſum: globis inanibus.
v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 9.
Habitat in fodina Hungariae Schemnizenſi a Chriſtina *denominata.*

*** *figurae cryſtallinae.*

bractea-tum. 8. Sp. tabulis hexaëdris.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 143. *n.* 6. l. m. *Born ind. foſſ.* 1. *p.* 8. 2. *p.* 80. Spathum cryſtalliſatum lamelloſum.
β) tabulis ſuborbicularibus.

Syſt.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 86. *n.* 5. γ. *Amoen. acad.* I. *p.* 479. *t.* 16. *f.* 18. Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa plana ſuborbicularis hexaëdra.

v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 80. Spathum cryſtalliſatum ſuborbiculare.

γ) tabulis ſparſis.

δ) tabulis imbricatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 86. *n.* 5. δ. *Amoen. acad.* I. *p.* 480. *t.* 16. *f.* 19. Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa plana trifariam imbricata.

ε) tabulis in ſeries aggregatis.

Karſten Lesk. Mineralkab. I. *p.* 256.

ζ) tabulis in roſae formam aggregatis.

η) tabulis in cellulas aggregatis.

v. Born ind. foſſ. I. *p.* 8. Spatum calcarium figuratum lamelloſum: lamellis maeandriformibus.

ϑ) tabulis in priſma aggregatis.

v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 80. Spathum cryſtalliſatum lamelloſum album, lamellis diſtinctis in priſma aggregatis.

ι) tabulis in pyramidem aggregatis.

Karſten Lesk. Mineralkab. I. *p.* 256.

Habitat in Nericia Sueciae, Scotia, Hercynia, Saxonia, Bohemia, Hungaria, Tranſilvania, *rarius flaveſcens, melleum, carneum aut roſeum, quam album, nunc pellucidum, nunc diaphanum, nunc ſubopacum, colore, nitore, pelluciditatis gradu interdum matrem perlarum referens.*

cubicum. 9. Sp. cryſtallis perfecte cubicis aggregatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 99. *n.* 5? Muria (teſtarum) lapidoſa ſpatoſa aggregata ſparſa efferveſcens.

Wall. ſyſt. miner. I. *p.* 141. *n.* 6. a. Spathum cryſtalliſatum cubicum.

Habitat in Dalecarlia Sueciae, *in* Saxoniae *fodinis prope* Kamsdorf *et* Scharfenberg, *in* Temeſienſi *prope* Moldava, *cubis minutis, rarius mali perſicae flores colore aemulantibus, quam albis, interdum in uvae aut ſphaerae ſpeciem aggregatis.*

rhombeum. 10. Sp. cryſtallis aggregatis cubicis: faciebus obliquangulis. Fig. 22.

Syſt. nat. I. *p.* 164. *n.* 4. *t.* 8. *f.* 13. XII. 3. *p.* 100. *n.* 9. *Amoen. acad.* I. *p.* 481. *t.* 16. *f.* 21. *Schreb. lith.* 44. *Muſ. Teſſin.* 36. *n.* 7. Muria lapidoſa ſpatoſa ſolitario-rhombea fixa.

Carth.

Carth. min. 13. Spathum cryſtalliſatum, cryſtallis rhomboidalibus.

β) Spatum rhombeum: marginibus duobus obtuſis oppoſitis truncatis.

Karſten Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 260.

γ) Spatum rhombeum: faciebus convexis.

Karſten Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 259.

Habitat in Saxoniae, Thuringiae, Franconiae *fodinis, ut plurimum album.*

triedrum. 11. Sp. priſmatibus triedris pyramide triedra terminatis.

Gerh. Mineralſ. p. 47. Porus priſmaticus.

Habitat - - -

tetraëdrum. 12. Sp. priſmatibus tetraëdris. *v. Born ind. foſſ.* 1. *p.* 6. 8. 2. *p.* 78.

β) Spatum priſmatum faciebus alternis anguſtioribus.

γ) Spatum ſuperficie rugoſa.

δ) Spatum priſmatum faciebus terminalibus in aciem exeuntibus.

ε) Spatum priſmatibus utrinque pyramide tetraëdra terminatis.

Habitat in Sileſiae *fodinis prope* Schmotſeifen, Hungariae *fodinis prope* Schemniz *et* Boinick, *in* Carniolicis *prope* Idriam, *ſtiriacis prope* Eiſenerz, *bohemicis prope* Joachimsthal, ſaxonicis *prope* Freyberg, ſcoticis *prope* Strontian, *nunc opacum, nunc pellucidum, frequentius album, quam rubeſcens aut vireſcens.*

priſmaticum. 13. Sp. priſmatibus perfectis hexaëdris. Fig. 5.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 86. *n.* 5. Nitrum (truncatum) lapidoſum ſpatoſum octaëdrum, priſmate hexaëdro utrinque truncato.

Amoen. acad. 1. *p.* 479. *t.* 16. *f.* 16. *Muſ. Teſſin.* 28. *n.* 4. Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa utrinque truncata.

Cronſt. miner. §. 11. a. Cryſtalli ſpatoſi hexagoni truncati.

Wall. miner., 58. *f.* 5. Spatum cryſtalliſatum priſmaticum hexaëdrum truncatum?

Wall. ſyſt. miner. 1. *p.* 142. *n.* 6 f. Spathum cryſtalliſatum hexangulare priſmaticum oblique truncatum.

Wolt. miner. 19. Spatum alcalinum priſmaticum hexaëdrum utrinque truncatum.

β) Spatum priſmaticum, faciebus terminalibus convexis.

γ) Spatum faciebus terminalibus in aciem terminatis.

δ) Spatum priſmaticum: faciebus alternis anguſtioribus. Fig. 6.

Amoen.

Amoen. acad. 1. *p.* 479. Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa, priſmatis lateribus alternis anguſtioribus.

ε) Spatum priſmaticum: faciebus duabus oppoſitis reliquas longe ſuperantibus.

ζ) Spatum priſmaticum in igne lucem ſpargens.

Habitat in Hercyniae, Saxoniae, Sileſiae, Hungariae, Derby Angliae, Norwegiae *liberum in humo prope* Bejonam Aquitaniae *fodinis*, ζ) *in* Arragonia *et* Valencia Hiſpaniae, *utplurimum album et frequenter pellucidum, cryſtallis*, δ) *interdum geminis, crebrius aggregatis ſparſim aut in ſeries, nonnunquam ita ut gradus ſcalae referant, majoribus vel tenuioribus.*

dodecaëdron. 14. Sp. priſmatibus hexaëdris utrinque pyramide triedra terminatis, Fig. 11.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 91. *n.* 11. Natrum lapidoſum ſpatoſum dodecaëdrum priſmate hexaëdro, pyramidibus triedris: planis omnibus pentagonis.

Muſ. Teſſin. 26. *t.* 2. *f.* 5. Nitrum ſpatoſum caulescens, pyramidibus triedris lateribus pentagonis.

Scop. hydrarg. Cryſtallus ſpatoſa priſmatica ſuberecta pellucida vitrea.

Wall. ſyſt. miner. 1. *p.* 143. *n.* 6. 1. Spatum cryſtalliſatum dodecaëdrum.

β) Spatum pyramidum marginibus truncatis.

γ) Spatum pyramidum apicibus truncatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 86. *n.* 6. Natrum (14edrum) lapidoſum ſpatoſum decateſſeraëdrum, priſmate triedro ſubhexagono, pyramidibus truncatis.

Amoen. acad. 1. *p.* 479. *t.* 16. *f.* 17. Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa utrinque truncata triquetra: angulis omnibus planis.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 143. *n.* 6. k. Spathum cryſtalliſatum tetradecaëdrum priſmaticum.

δ) Spatum pyramidum faciebus convexis.

ε) Spatum priſmate breviſſimo.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 5. *t.* 1. *f.* 2.

ζ) Spatum cryſtallis in globi faciem aggregatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 191. *n.* 19. Tophus (ſpatoſus) ſpatoſus ſubrotundus tunicatus, marginibus ſerratis.

Muſ. Teſſin. 14. *n.* 1. Spatum orbiculatum tunicatum marginibus ſerratis.

Habitat in Palatinatus rhenani, Hercyniae, Saxoniae, Sileſiae, Hungariae, Temeſiae, Tranſilvaniae, Angliae

(Derby)

(Derby) *fodinis, utplurimum pellucidum, rarius flaveſcens aut vireſcens, quam album, pyramidibus interdum depreſſis cryſtallis, nunc tenuioribus, nunc craſſioribus, geminatim ſibi adnatis, ſub angulo recto ſe ſecantibus, aut in ſeries, faſciculos, bacillos, globi, olivae, pyramidis formam aggregatis.*

octodecaedrum. 15. Sp. priſmatibus hexaëdris utrinque pyramide hexaëdra terminatis.

β) Spatum priſmatibus hexaëdris ſupra pyramide hexaëdra terminatis: pyramidis marginibus priſma verſus incurvis.

Ferber 3 *Briefe p.* 50.

γ) Spatum (cordatum) priſmatibus hexaëdris pyramide hexaëdra terminatis, media ſui parte inverſe ſibi oppoſitis.

Ferber 3 *Briefe p.* 50.

Habitat in Hercyniae *et* Angliae (Derby *et* Cumbriae) *fodinis, album, vel flaveſcens, pyramide terminali interdum altera triedra aucta.*

Hyodon. 16. Sp. pyramide duplici hexaëdra. Fig. 31.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 92. *n.* 13. Natrum lapidoſum marmoreo-ſpatoſum obliquum dodecaëdrum, pyramide hexaëdra.

Amoen. ac. 1. *p.* 480. *n.* 22. Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa acaulis, pyramidibus aequalibus.

Muſ. Teſſin. 26. *n.* 1. *t.* 2. *f.* 7. *et* 28. *n.* 5. Nitrum irregulare ſpatoſum acaule, pyramidibus trigonis: lateribus rhombeis carinatis: et Nitrum ſpatoſum acaule utrinque pyramidatum: pyramide ſuperiore ſubulata.

Wall. miner. 58. *n* 3. Spatum cryſtalliſatum ſexangulare.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 141. *n.* 6. c. Spathum cryſtalliſatum hexangulare pyramidale duplicatum.

Cronſt. miner. §. 11. 1. b. 1. Cryſtalli ſpatoſi pyramidales diſtincti.

β) pyramidibus cavis inanibus.

γ) pyramide utraque ad apicem altera triedra aucta.

δ) marginibus pyramidum obtuſis.

ε) pyramide alterutra longiori.

Amoen. acad. 1. *p.* 477. *t.* 16. *f.* 9. 10. *Muſ. Teſſin.* 28. *n.* 5. Cryſtallus nitriformis ſpatoſa acaulis, pyramide ſuperiore ſubulata.

ζ) cryſtallis in faſciculos aggregatis.

Amoen. acad. 1. *t.* 16. *f.* 11. Cryſtallus nitriformis ſpatoſa acaulis aggregata faſciculata decumbens.

Habitat

Habitat in Angliae (*potiſſimum* Derby,) Sueciae (*prope* Dannemora *et* Sahlberg,) Hercyniae, Salzburgi, Hungariae *fodinis, frequentius album, quam flaveſcens, nunc pellucidum, nunc opacum, cryſtallis ſaepe exilibus, rarius transverſim ſulcatis, interdum in ſeries ordinatis, aut in arbuſculas aggregatis.*

ſexangulare. 17. Sp. pyramide hexaëdra ſimplici.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 141. *n.* 6. b. Spathum cryſtalliſatum hexangulare pyramidale.

β) Spatum pyramide ad apicem altera triedra aucta.

γ) Spatum cryſtallis alia corpora aculeorum ad inſtar obſidentibus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 142. *n.* 6. d. Spathum cryſtalliſatum hexangulare pyramidale, ſuperficie aculeata.

Habitat in Sueciae (*prope* Dannemora,) Hercyniae, Thuringiae, Saxoniae, Hungariae *fodinis, cryſtallis nunc majoribus nunc minoribus, nunc latioribus nunc anguſtioribus, interdum capillaribus, rarius inverſis, nonnunquam ſub angulo recto ſe ſecantibus, faſciculatim, ſtellatim, in bacilli, mergetis, arbuſculae, pyramidis hexaëdrae duplicis formam aggregatis.*

pentaëdrum. 18. Sp. pyramide pentaëdra ſimplici.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 6. Spatum calcarium cryſtalliſatum pellucidum album, cryſtallis pyramidatis pentagonis aggregatis.

Habitat in Hercynia, *album, pellucidum aggregatum.*

pentagonum. 19. Sp. pyramide pentaëdra duplici.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 6. 7.

Habitat in Hungaria *et* Comitatu Tyrolenſi, *nunc opacum, nunc pellucidum, utplurimum album, rarius aurorae colore conſpicuum, cryſtallis non raro inanibus: faciebus inaequalibus.*

pyramidale. 20. Sp. pyramide triedra duplici.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 5. 6. 2. *p.* 78.

β) Spatum baſeos communis angulis truncatis.

Karſten Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 258.

γ) Spatum cryſtallis inanibus.

Karſten Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 262.

Habitat in Scotiae, Angliae, Hercyniae, Magdeburgi, Saxoniae, Tyrolis, Sileſiae, Hungariae *fodinis, nunc opacum, nunc pellucidum, frequentius album, quam cinereum*

reum aut alius coloris, pyramide utraque vel alterutra interdum elongata et acuta, rarius diagonaliter ſtriata, cryſtallis utplurimum minutis, aut in ſeries, cellulas, roſae, globi, granorum ſpeciem digeſtis.

trigonum. 21. Sp. pyramide triedra ſimplici. Fig. 37.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 92. *n.* 12. Natrum (urinoſum) lapidoſum marmoreo-ſpatoſum erectum, pyramide triedra.

Wall. ſyſt. min. 1. *p.* 142. *n.* 6. 9. Spatum cryſtalliſatum triangulare.

β) cryſtallis inanibus.

γ) pyramidis baſeos angulis truncatis.

δ) pyramidis apice excavato.

ε) pyramide ad apicem altera adhuc aucta.

ζ) cryſtallis imbricatim aggregatis.

Cryſtallus ſubnitriformis ſpatoſa aggregata trifariam imbricata. *Amoen. acad.* 1. *p.* 478. *t.* 16. *f.* 14.

Nitrum ſpatoſum acaule, pyramide triquetra acute imbricata. *Muſ. Teſſ.* 28. *n.* 6.

Habitat in Sueciae (Sahlberg,) Angliae (Derby,) Hercyniae, Saxoniae, Luſatiae, Stiriae, Vicentiae, Hungariae, Temeſiae *fodinis, nunc opacum, nunc pellucidum, utplurimum album, rarius fuſceſcens aut flaveſcens, rariſſime olivaceum, cryſtallis frequentius minutis, nunc latioribus, nunc anguſtioribus, interdum capillaribus, nunc longioribus, nunc brevioribus, aliquando depreſſis, ſparſim vel imbricatim aggregatis, vel in renis aut granorum ſpeciem congeſtis.*

lenticulare. 22. Sp. cryſtallis lentis formam prae ſe ferentibus.

Muſ. Teſſin. 28. *t.* 2. *f.* 1. Natrum lenticulare acaulon.

Habitat in Hercyniae, Thuringiae, Saxoniae, Bohemiae *fodinis, utplurimum album, ſaepe pellucidum, aut nucleo lacteo per corticem diaphanum translucente conſpicuum, cryſtallis interdum cavis, frequenter hexaëdris, interdum ephippii in modum incurvis, ſparſim in cellulas, roſae aut granorum ſphaericorum formam aggregatis.*

granatinum. 23. Sp. dodecaëdrum ex pentagonis conflatum.

Gerb. Mineralſ. p. 49. *n.* 12. Porus granaticus.

Habitat in Angliae, Hercyniae, Saxoniae, Sileſiae, Carinthiae, Hungariae, Temeſiae *fodinis, utplurimum album, rarius flaveſcens, an mera cubici aut dodecaëdri varietas?*

chryſoli- thinum. 24. Sp. viride priſmatibus hexaëdris, utrinque pyramide hexaëdra terminatis. *Werner bergm. Journ.* 1790. 7. *p.* 74 &c. *Romé de l'Isle cryſtallogr. ed.* 2. *vol.* 2. *p.* 272. Chryſolithe,
Habitat in Hiſpania *prope* Carboneira, *ſubdurum, cum aqua forti parum effervescens in fragmenta indeterminata diſſiliens, prunis injectum non lucens, tranſverſim fractum texturam conchaceam referens, ponderis ſpecifici* 3098:1000, *cryſtallis minutis ſolitariis intus interdum cavis; an hujus generis?*

11. SCHISTOSPATUM.

Ex terra calcaria, plurimo aëre fixo et aqua conſtans, cum acidis efferveſcens.

Lamelloſum: lamellis incurvis, paraſiticum molle in fragmenta indeterminata diſſiliens, leviuſculum, attacta pinguiuſculum.

In igne crepitans.

fiſſile. 1. Sch. album.
Syſt. nat. I. *p.* 153. *n.* 1. XII. 3. *p.* 48. *n.* 3. Spatum ſolubile diaphanum fiſſile album.
Wall. min. 59. *et ſyſt. miner.* 1. *p.* 138. *n.* 2. Spatum lamelloſum molle.
Carth. min. 12. Spatum informe molle diaphanum, lamellis minutiſſimis.
Cronſt. miner. §. 10. 2. Spatum lamelloſum.
β) Schiſtoſpatum lamellis undulatis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 49. *n.* 4. *It. wgoth.* 131. Spatum (undatum) ſolubile lamelloſum undulatum album.
Habitat rarius in Norwegiae (*prope* Königsberg *et* Eger) *et* Saxoniae (*prope* Schwarzenberg) *fodinis*, *β*) *in ſabulo* Daliae ſuecicae *prope* Köpmanneficell, *fragile, formae communis, ex cineraſcente aut rufeſcente album, nunc opacum, nunc ſubopacum, rarius diaphanum intus nitens, nitore externo pinguedinem referens.*

12. INO-

12. INOLITHUS. Ex terra calcaria aëre fixo et pauca aqua conſtans, aqua forti totus cum efferveſcentia ſolvendus.

Fibroſus, paraſiticus, mollis, leviuſculus, in fragmenta indeterminata acutangula diſſiliens.

filamentoſus. 1. I. fibris parallelis. *Gerb. Mineralſ. p.* 52.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 47. *n.* 2. Stirium (marmoreum) diaphanum ſolubile fibroſum.
It. ſcan. 121. Alabaſtrites.
Walter. ſyſt. miner. 1. *p.* 127. *n.* 6. a. Calcareus figuratus filamentoſus.
β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 184. *n.* 8. *Muſ. Teſſin.* 76. *n.* 5. Stalactites (ſtiriaceus) fibris transverſis.
γ) *Vandell. diſſ.* 16. Tophus alter.
Habitat in Ruſſia, Dalecarlia, Scania, Polonia, Marchia, Saxonia, Bohemia, γ) *in* thermis Aponi, *rarius pellucidus, quam diaphanus aut opacus, fibris nunc rectis nunc incurvis, nunc longioribus nunc brevioribus, nunc anguſtioribus nunc latioribus, ut radios fere dixeris, albus, interdum flaveſcens aut fuſceſcens, rarius caeruleus, nonnunquam alia corpora quaſi cortice obducens.*

aceroſus. 2. I. fibris faſciculatis. *Gerb. Mineralſ. p.* 53. *n.* 3.
Habitat in Hungariae (Schemniz) *fodinis, albus, interdum flaveſcens, luteus, ex luteo fuſcus, vel carneus.*

ſtellaris. 3. I. fibris ſtellatim divergentibus, formae communis.
Gerb. Mineralſ. p. 52. *n.* 2. Inolithus radians.
Habitat in Marchiae *calcariis montibus*, Bohemiae *et frequens in* Hungariae *fodinis, albus, interdum flaveſcens aut cinereus.*

Flos ferri. 4. I. ramuloſus, fibris ſtellatim divergentibus.
Syſt. nat. I. *p.* 191. *n.* 3. XII. 3. *p.* 183. *n.* 4. *Scop. hydrarg.* Stalactites marmoreus ramuloſus.
Carth. mineral. 71. Ferrum mineraliſatum ramoſum album, ramis erectis acuminatis glabris nitentibus.

 Walter.

Waller. miner. 244. *n.* 1. Minera ferri alba germinans.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 388. *n.* 9. d. Stalagmites coralloideus.
Habitat, quamvis ferri expers, aut certe inops, ferri mineris utplurimum inſidens, potiſſimum in ferrifodinis Heidenheimenſibus Wirtembergiae, Eiſenerzenſibus Stiriae, Hüttenbergenſibus Carinthiae, *etiam in* Schemnizenſibus Hungariae; *utplurimum niveus, interdum flaveſcens.*

13. STALACTITES. Ex terra calcaria, aëre fixo et aqua conflatus, ex aqua in aëre praecipitatus. Diaphanus, intus inconſpicuus, in fragmenta indeterminata diſſiliens, in cruſtas concentricas ſecedens.
In aedificiis, inprimis ſubterraneis, et antris, potiſſimum calcariorum montium obvius.

Spatoſus. 1. St. pendulus intus lamelloſus diaphanus.
Syſt. nat. I. *p.* 191. *n.* 5. XII. 3. *p.* 184. *n.* 7. *Muſ. Teſſin.* 78. *n.* 6. Stalactites marmorea ſpatoſus ſolidus.
Cronſt. miner. §. 12. 2. Stalactites ſolidus, particulis ſpatoſis.
Carth. miner. 13. Spatum molle ex aqua deſtillante generatum.
Habitat in antro Baumanni Hercyniae, Nebelloch Wirtembergiae, Adrianopoli, *prope* Rothomagum *in* Normannia &c, *varias formas indutus.*

Stiria. 2. St. pendulus concentrico-cruſtoſus.
Wall. miner. 329. Porus aquae ſtillatitius in aëre ſub ſtillicidio concretus pendulus.
Wall. ſyſt. miner. 2 *p.* 386. *n.* 8. Stalactites calcareus ſtillatitius ſub ſtillicidio concretus pendulus.
α) cylindricus.
a) inanis ſ. fiſtuloſus.
b) ſolidus.

a) Pria-

a) Priapolithus. *Marcorelle act. Pariſ. peregr.* 7. *n.* 4.
Calites, Phalloides. *Wall. ſyſt. miner.* 2. *p.* 601, *n.* 1. f.
b) Stalactites fungiformis. *Wall. ſyſt. min.* 2. *p.* 388. *n.* 9. c.

β) conicus.

a) inanis ſ. fiſtuloſus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 190. *n.* 18. Tophus (turbinatus) calcarius turbinatus multicorticatus interne imbricatus.
Cronſt. miner. §. 12. d. Stalactites conis concretis excavatis.

b) apice perforatus.
Syſt. nat. I. *p.* 191. *n.* 2. XII. 3. *p.* 183. *n.* 2. *Muſ. Teſſin.* 76. *n.* 2. Stalactites (ſtillatitius) cretaceus tunicato-cruſtaceus, apice perforato natroſo.
Cronſt. miner. §. 12. b. Stalactites coniformis perforatus.

c) ſolidus.

γ) alius nunc magis teretis nunc magis compreſſae formae, referens v. g. radices.

a) zedoariae.
b) ireos florentinae.
c) zingiberis, Zingiberites.

Habitat in aedificiorum *partibus et generibus, ex lapidibus calcariis aut cum caemento calcario exſtructis, in antris montium calcariorum, in quae aqua ſtillat, etiam in* fodinis *ſtratis calcareis propinquis* e. gr. *prope* Helſingburg Scaniae, *prope* Oſterwalde Saxoniae *inferioris, in antro* Baumanni, *prope* Eula, Branick *et* Koſors Bohemiae, *ad ſalinas* Auſtriae *ſuperioris, prope* Rodnan Tranſilvaniae, *in* Tyroli, *prope* Stuttgardiam *et in antro* Nebelloch Wirtembergiae, *prope* Befort Sundgaviae &c. *utplurimum albus, interdum griſeus, fuſcus aut flaveſcens, intus inconſpicuus.*

Stalagmites. 3. St. ſeſſilis faciebus ſphaericis conſpicuus.
Wall. ſyſt. miner. 2. *p.* 387. *n.* 9. Stalactites calcareus poſt ſtillicidium, figura globoſa, botryitica vel alia concretas.

α) globuloſus.

a) globulis ſejunctis.
b) globulis geminis conjunctis. Orchiti. *Wall. ſyſt. miner.* 2. *p.* 601. *n.* 1. g.

β) noduloſi.
Bellaria lapidea, Confetto di Tivoli.

γ) reniformes.

δ) mammillares.

ε) Carpolithi *multi.*

ζ) Stalactitae braſſicam cauliflorum referentes
γ) Chirlti.
ι) Sceliti.
Habitat in fundo antrorum *et* fodinarum *in* montibus *praeſertim* calcariis exſculptarum, α) *frequens prope* Turrick *ad* montes Carpathicos, β) *frequens circa* Tiburtium.

solidus. 4. St. ſeſſilis ſolidus.
Syſt. nat. I. *p.* 191. XII. 3. *p.* 183. *n.* 3. *Muſ. Teſſin.* 76. *n.* 4. *Schreb. lith.* 94.
Cronſt. min. §. 12. c, Stalactites figura incerta.
Daubent. act. Pariſ. 1754. Albâtre calcaire.
Habitat Adrianopoli *in* antro Baumanni *aliisque ejus generis*, *in* Saxonia (*prope* Annaberg,) Bohemia, Stiria, Wirtembergia *diaphanus*, *polituram admittens quaſi pinguiuſculam*, *lacteus*, *venis*, *ſtriis*, *maculis rubris*, *roſeis*, *flavis*, *fuſcis*, *cinereis varius*, *cinereus*, *ruber*, *flavus*, *fuſcus*, *raro caeruleus*.

14. PISOLITHUS. Ex terra calcarea, pauciſſima arena et ferri calce, aëre fixo et aqua conſtans.

Molle, ſubopacum, intus inconſpicuum, in fragmenta indeterminata diſſiliens, in grana ſphaerica ſecedens.
Texturae concentrice lamelloſae.
Prope thermas obvius.

carolinus. 1. Pisolithus.
Syſt. nat. I. *p.* 189. *n.* 2. Tophus calcareus thermarum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 189. *n.* 14. Tophus (Oolithus) calcarius globulis piſiformibus cruſtatis congeſtus.
Cronſt. miner. §. 12. I. a. Stalactites teſtaceus globoſus.
Worm. muſ. 52. Piſa carolina.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 384. *n.* 7. a. Oolithus majoribus globulis, piſi magnitudine.
Habitat prope thermas Carolinas Bohemiae, *in* Sileſia, Hungaria, *amplum in* Bohemia *ſtratum conſtituens*, *ex flaveſcente albus*, *ut tamen aliquando in fuſcum inclinet*, *rarius reniformis*, *ſingulis globulis incluſo nuclei loco arenae granulo*.

15. MAR-

15. MARMOR. Ex terra calcaria, aëre fixo et aqua conflatum.

Duriuſculum, macrum, formae communis leviuſculum, integros montes, vel magnam eorum portionem conſtituens, aut vagum.

Igne in calcem vivum abiens, acidis cum effervefcentia magnam partem ſolubile.

Hammites. 1. M. opacum inconſpicuum compactum in granula rotunda ex minoribus globulis aggregata ſecedens.

Rogenſtein. *Syſt. nat.* I. *p.* 151. *n.* 2. XII. 3. *p.* 43. *n.* 12. *Schreb. lith.* 17. Marmor granis globoſis cruſtatis confertiſſimis.

It. gotl. 266. Oolithus.

Vogel miner. 256. Piſolithus.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 383. *n.* 7. Stalactites calcareus globularis minoribus globulis cruſtaceis ſine baſi concretus.

β) Oolithus, Phacitas, globulis magnitudine ovorum piſcium.

γ) Cenchrites, globulis magnitudine ſeminum milii.

δ) Meconites, globulis magnitudine ſemina papaveris aequantibus.

Habitat in montibus ſtratariis Gothlandiae, Saxoniae, Thuringiae, Ducatus Brunsvicenſis, Galliae, Helvetiae, *ampla utplurimum et in eodem monte plura ſtrata conſtituens, obſcure cinereum aut fuſcum, aut ex utroque colore miſtum, rarius ſubopacum, fragmentis, in quae diſſilit, ſetis obtuſangulis, granis, in quae ſecedit nunc majoribus, nunc minoribus, rarius animalium partium veſtigia continens.*

granulare. 2. M. ſubopacum lamelloſum intus micans duriuſculum in grana ſponte ſecedens, polituram non admittens.

Syſt. nat. I. *p.* 152. *n.* 6. XII. 3. *p.* 41. *n.* 6. Marmor (rude) particulis granulatis micantibus.

Waller. min. 39. Calcareus particulis ſcintillantibus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 122. *n.* 2. Calcareus granularis denſus, particulis micantibus immixtis.

Cronſt. miner. § 8. Lapis calcareus particulis granulatis.

Carth. min. 22. Calcarius rudis micans nitorem aſſumens.

Wolt. min. 19. Calcarius lapis amorphus rudis dictus polituram non admittens.

Coſt. foſſ. 152. Saxum calcareum ſcintillans albidum.

Gerb. Mineralſ. p. 40. *n.* 4. Marmor Piperites.

Habitat in montibus ſimplicibus, antiquioribus, *quorum partem ſaepe potiorem, aut ampliſſima ſtrata conſtituit, nunquam vivorum corporum veſtigia includens, granis nunc majoribus, nunc minoribus albidum, cinereum, atrum, fuſcum, rubrum, flaveſcens aut variegatum, lamellis rectis, ſolo argilloſo emendando, aedificiis exſtruendis, viis plateisque ſternendis, calci urendae, quam tamen rarius bonam largitur, et fundendis ferri mineris inſerviens.*

micans. 3. M. diaphanum album lamelloſum intus micans duriuſculum in grana ſubtilia ſponte ſecedens, polituram admittens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 42. *n.* 7. Marmor particulis ſpatoſo-ſquamoſis.

Waller. miner. 40. Calcareus particulis diſperſis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 124. *n.* 4. a. *et p.* 120. *n.* 8. a. Calcareus particulis ſpathoſis diſperſis planis irregulariter diſpoſitis nitentibus et Marmor unicolor album.

Cronſt. miner. §. 9. 2. 3. Lapis calcareus particulis ſquamoſis ſ. ſpathoſis.

β) Marmor (tardum) particulis ſubimpalpabilibus, album diaphanum. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 41. *n.* 5.

γ) Marmor (decuſſatum) particulis oblongis depreſſis decuſſato-ſparſis. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 42. *n.* 8.

Syſt. nat. I. *p.* 152. *n.* 7. Marmor ſolubile particulis micantibus radiantibus.

δ) Marmor (aceroſum) particulis oblongis aceroſis longitudinaliter ſparſis? *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 42. *n.* 9.

ε) Pietra elaſtica. *Ferber Brief. a. Welſchland. p.* 110.

Habitat in montibus ſimplicibus antiquioribus, *ampliſſima in his ſtrata conſtituens, omni vivorum corporum veſtigio orba in* Finnia, Dalecarlia, Gothia *orientali*, Walsmannia Sueciae, *in* Saxonia *prope* Crotendorf, Neudorf, Ehrenfriedensdorf, *in* Haſſia *prope* Hochſtetten, *in* Franconia *prope* Wonſiedel, *in* Bohemiae *ferrifodinis* Presnizenſibus, *in* Temeſiae *cuprifodinis*, *in* Tranſilvania, Carniolia, Auſtria *prope* Traunſtein, *in* Tyroli, *in* Helvetia, *in montibus* Pyrenaeis *prope* Loubie, *in* Hetruria *prope* Seravezza *et* Montagnucha, *olim prope* Carrara, *et in inſulis* Paros *atque* Antiparos, *rarius in uſtrinis adhibitum, frequen-*

quentius ab antiquiſſimis jam temporibus ſtatuis et elegantioribus aedificiorum partibus, artis ope interdum coloribus variis tinctum pictumque, non raro quartzi grana immixta ſibi habens, ut non efferveſcet modo tardius, ſed ad chalybem ſcintillet.

ſquamoſum. 4. M. granulare denſo intime miſtum.
Cronſt. miner. §. 9. 1. Lapis calcareus particulis ſquamoſis rudioribus.
Noſe orograph. Br. Siebeng. 2. *p.* 4. ſchuppichte Kalkſtein.
Habitat Garpenbergae *et in* Finnia Sueciae, *album, vel ex ruſeſcente flavum, montium ſimplicium partem ſaepe praecipuam conſtituens, corporum vivorum veſtigiis privum, calcem praebens non optimae notae.*

poroſum. 5. M. poris pertuſum inconſpicuum opacum, polituram non admittens.
α) Marmor (Filtrum) poris pertuſum aquam diſtillans. *Gerh. Mineralſ. p.* 40. *n.* 5.
Habitat in Marchiae *lapidicinis* Rüdersdorfienſibus.
β) Marmor ſpongioſum. *Eſſai de mineral. des monts pyren.*
Habitat in montibus Pyrenaeis *ad montem* Loarde, *et in terra* Bearn.
γ) Marmor exeſum. *Born ind. foſſ.* 2. *p.* 77.
Habitat prope Idriam Carnioliae.
δ) Marmor celluloſum. *Born ind. foſſ.* 2. *p.* 77.
Habitat in Alſatia *et* montibus Giganteis Bohemiae. *Pori ex pyrita olim innidulante, fatiſcente, atque eluto.*

margodes. 6. M. denſum inconſpicuum ſubopacum, polituram non admittens, fragmentis convexis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 41. *n.* 4. Marmor (fiſſile) particulis ſubimpalpabilibus fiſſile albidum.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 353. *n.* 3. Margodes facie marmorea, particulis ſubtiliſſimis, polituram admittens, dendriticus.
Gronov. ſupell. 99. 102. Schiſtus pallido-albus ſ. Marmor pappenheimenſe.
Coſt. foſſ. 169. Schiſtus calcareus flavo-albidus.
Habitat in montibus ſtratariis, *frequens potiſſimum in* circulorum Germaniae Bavarici, Franconici *et* Suecici confluxu, *ex flaveſcente vel ruſeſcente albidum, paucula argilla inquinatum, crebro ſpati venis diaphanis exaratum et arbuſcularum imaginibus pictum, non raro piſcium et cancro-*

crorum aquas dulces inhabitantium, rarius teſtaceorum veſtigiis impreſſis condecoratum, ampla ſtrata in tabulas findenda conſtituens.

ſtratarium. 7. M argilla inquinatum humeſcens in igne crepitans, ex ſtratis horizontalibus conflatum.

Syſt. nat. I. *p.* 151. *n.* 4. XII. 3. *p.* 42. *n.* 10. *Muſ. Teſſ.* 12. Marmor particulis argilloſis, fragmentis horizontalibus.

Coſt. foſſil. 155. Saxum rubrum ſplendidum duriſſimum.

Gerb. Mineralſ. p. 40. *n.* 3? Marmor zonatum.

It. oel. 51. *it. ſcan.* 107. Alwarſten.

It. wgoth. 21. c. Taelgſten.

Habitat in Oelandia *rupeſtri*, Scania, Kinnekulle Sueciae *monte, rimis horizontalibus et perpendicularibus fiſſum, petrefactis ſcatens, ſtratis ſuperioribus inferiora duritie ſuperantibus.*

florentinum. 8. M. argilla inquinatum opacum denſum polituram admittens, pictura rudera aedificiorum referens.

Syſt nat. XII. 3. *p.* 41. *n.* 3. Marmor particulis impalpabilibus opacum compactum poliendum flavicans.

Waller. ſyſt. min. 1. *p.* 133. *n.* 10. a. Marmor pictorium, regiones vel urbes deſolatas repraeſentans.

Coſt. foſſ. 183. *n.* 18. Schiſtus florentinus variegatus, regiones deſolatas et aedificiorum rudem affabre prae ſe ferens.

Calc. muſ. 419 *Linck. oryct.* 14. *Lang lap. fig.* 33. *Baier oryct.* 44. *Myl. ſaxon.* 1. *p.* 17. *Scheuchz. muſ.* 98. 248. Marmor florentinum.

Imper. nat. l. 24. *c.* 24. Marmor de monte Sinai.

Habitat in Italia *media, monte* Viennenſi Leopoldi, *monte* Sinai, *ex flaveſcente cinereum, picturis utplurimum fuſcis.*

nobile. 9. M. ſubopacum denſum textura feſtucas referens, polituram egregiam admittens, coloris altioris.

Syſt, nat. I. *p.* 152. *n.* 8. XII. 3. *p.* 40. *n.* 2. *Muſ. Teſſ.* 10. *n.* 1. Marmor ſolubile, particulis impalpabilibus raſilibus, et Marmor particulis ſubimpalpabilibus opacum compactum poliendum.

Wall. miner. 45. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 129. *ſqq. n.* 8. 9. 11.

Cronſt. miner. §. 7. Marmor.

Wolt. min. 19. Marmor polituram admittens.

Carth. miner. 23. Calcareus ſubtilis nitorem aſſumens, eleganter coloratus.

α) M.

unicolor. α) M. colore unico aequabili. *Wall. ſyſt. miner.* I. *p.* 129. *n.* 8.

a) *rufum.* Numidium.
b) *carneum.*
c) *rubrum.*
d) *cinnamomeum.* Marmo canello.
e) *flavum.* Phengites.
f) *pallidum.* Polombino antico.
g) *caeſium.* Bardiglio, Venetum. *Coſt. foſſ. p.* 193. *n.* 10.
h) *caeruleum.* Chium et Narbonenſe.
i) *viride.* Verdello. *Coſt. foſſ. p.* 199. *n.* 13.
k) *lividum.* Pardalium.

β) variegatum. *Waller. min. ſyſt.* I. *p.* 131. *n.* 9.

a) *faſciatum.*
b) *ſtriatum.*
c) *lineatum*, Marmo ſcritto.
d) *venoſum.*
e) *colore altero ſenſim in alterum diffluente*, Marmo miſchio.
f) *maculoſum*, Brocatello.
g) *ocellatum* e. g. Occhio di pavone.
h) *punctatum.*
i) *irroratum*, Marmo polveroſo.
  a) *album*, africanum.
  b) *nigrum*, canarienſe.
  c) *luteum*, Porta ſanta.
  d) *purpuraſcens*, Lesbium.
  e) *viride*, Lacedaemonicum. *Coſt. foſſ. p.* 199. *n.* 7.

Habitat ineffabili colorum et picturarum varietate in montibus ſtratariis, potiorem montium rupiumque calcariarum recentiorum conſtituens, petrefactis potiſſimum marinis, et inprimis teſtaceis refertiſſimum, ut ex his natum eſſe ſole clarius pateat, uſtum, calcem largiens eximium, alias a multis retro ſeculis ſculptoriae artis princeps materia, et nobilioribus aedium domuumque partibus inſerviens.

vulgatum. 10. M. ſubopacum denſum textura feſtucas referens, coloris vilioris.

Waller. ſyſt. min. I. *p.* 119. *n.* 1. Calcareus ſolidus particulis impalpabilibus et indiſtinctis.

Habitat cum nobili, vix niſi colorum minori varietate et elegantia diſtinctum, et ejusdem originis, calci vivae urendae potiſſimum inſerviens.

11. M.

ſiſſile. 11. M. opacum denſum ex ſtratis tenuioribus compoſitum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 39. *n.* 12. Schiſtus (efferveſcens) ſcriptura cana, fuſcus efferveſcens.

Vogel miner. p. 150. *n.* 6. Schiſtus calcareus.

Pott. Lithogaogn. 1. *p.* 44. Fiſſilis calcareus.

Habitat in Suecia, Anglia, Hiſpaniae *monte* Calpi *prope* Gibraltar, *nunc unicolor griſeum aut fuſcum, nunc bicolor, ſtratis alternis albis, ruſeſcentibus, fuſcis, griſeis, nigris aut vireſcentibus.*

ſtrumoſum. 12. M. argilla inquinatum in ſphaeras cavas intus cryſtallinas ſecedens.

Syſt. nat. I. *p.* 151. *n.* 3. *Muſ. Teſſin.* 12. Marmor ſolubile, fragmentis ſubrotundis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 43. *n.* 11. Marmor particulis argilloſis, aetitis cryſtallinis ſparſis.

It. wgoth. 21. 28. Gorſten.

Habitat in Sueciae *monte* Kinnekulle, *pluvia tempore humeſcens, an diſtincta hujus generis ſpecies?*

16. SUILLUS. Ex terra calcaria, aëre fixo bitumine et pauca aqua conflatus.
Tritus foetorem urinoſum ſpirans.
Acidis fere totus cum efferveſcentia ſolubilis.
Igne in calcem vivam egregiam abiens.

marmoreus. 1. S. opacus denſus ater polituram egregiam admittens, fragmentis ſubconvexis.

Syſt. nat. I. *p.* 168. *n.* 7. XII. 3. *p.* 111. *n.* 9. α. *Muſ. Teſſ.* 42. *n.* 4. Bitumen marmoreum foetidum compactum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 40. *n.* 2. *β.* Marmor nobile nigrum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 130. *n.* 8. b. Marmor unicolor nigrum.

Cronſt. miner. §. 23. A. Terra calcarea phlogiſto ſimplici mixta ſolida particulis impalpabilibus.

Vog. min. p. 107. Lapis ſuillus.

Caſt. foſſil. 186. Marmor nigreſcens.

Habitat in montibus ſtratariis e. g. Sueciae, Belgii, Thuringiae, Franconiae, Bohemiae, Sileſiae, *petrefactis corpori-*

poribus ſaepe refertiſſimus, intus inconſpicuus, in fragmenta indeterminata diſſiliens, pavimentis, monumentis ſepulcralibus, aliis artis ſculptoriae operibus inſerviens, egregium calcem praebens.

ſchiſtoſus. 2. S. opacus denſus fiſſilis, fragmentis planis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 40. *n.* 1. Marmor (ſchiſtoſum) particulis impalpabilibus, nigrum, ſcriptura alba.

It. ſcân. 121. 143. 148. 156. Fliſten.

Gerh. Minerall. p. 52. Dyſodes (fiſſilis) textura terrea granulata.

Gron. ſuppl. 10. *n.* 7. 8. Schiſtus fuſcus fragilis, Lapis folinus, qui ferro attritus urinam folium redolet.

Coſt. foſſ. 172. Schiſtus fuſco-cinereus Lapis ſuillus dictus.

Habitat e. g. *in* Sueciae, Sileſiae, montibus ſtratariis, *lithanthratum frequens comes, filicum, aliarumque plantarum potiſſimum aquaticarum, etiam piſcium imaginibus impreſſis non raro ornatus, nunc niger, nunc ex flaveſcente fuſcus aut cinereus, nunc ſabellinus.*

lamelloſus, 3. S. textura lamelloſa.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 111. *n.* 9. *β. γ. δ.*

Gerh. Minerall. p. 54. *n.* 3. Dyſodes (ſpathoſus) textura lamelloſa.

Cronſt. §. 23. B. C. D.

Waller. ſyſt. min. 1. *p.* 144. *n.* 7. a. Spathum frictione foetidum micans.

Habitat in Sueciae, Thuringiae *montibus calcariis, paraſiticum, atrum vel fuſcum, rarius ochroleucum, lamellis nunc majoribus, nunc minoribus.*

cryſtallinus. 4. S. pyramidibus hexaëdris elongatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 111. *n.* 9. E. *It. wgoth.* 21. Bitumen ſuillum cryſtallinum.

Syſt. nat. XII. 3. *p* 86. *n.* 8. Nitrum (ſuillum) lapidoſum ſpatoſum ſedecaëdrum foetidum.

Act. Stockh. 1759. *p.* 26. Lapis ſuillus.

Wall. miner. 59. *n.* 1. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 147. *n.* 7. b. Lapis ſuillus priſmaticus.

β) cryſtallis divergentibus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 144. *n.* 7. c. Lapis ſuillus radiatus.

γ) cryſtallis in ſphaeram aggregatis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 144. *n.* 7. d. Lapis ſuillus ſphaericus.

Cronſt. miner. §. 22. I. E.

Habitat in Sueciae *terris*, Weſtrogothia, Oelandia, *in* Iageia.

17. TRE-

17. TREMOLITES. Ex terra calcaria, plurima terra ſilicea, pauca magneſia, aqua et aëre fixo conflatus.

Radiatus, duriuſculus, nitens, fragilis, acu attritus in tenebris lucem ſpargens.

Aqua forti cum aliqua effervefcentia ex parte ſolubilis.

Hoepfneri. 1. Tremolites. *Ferber Brief. mineralog. Innhalts &c. p.* 22.
Habitat in valle Tremola *ad montem* S. Gotthardi Helvetiae, *utrum diſtincti generis? an cum ſtellari potius conjungendus? aut zeolitho adſcribendus?*

18. STELLARIS. Ex terra calcaria, pauciori ſilicea, pauca aqua et ferri calce compoſitus.

Stellatim fibroſus, ſericei nitoris mollis, paraſiticus.

Igne facile cum ebullitione fundendus.

Aqua forti cum effervefcentia ex parte ſolubilis.

Tranſilvaniae. 1. Stellaris. *Fichtel et Bindheim Schrift. berl. Naturf.* 3. *p.* 442. *&c.*
Habitat prope Unterſchebeſch Tranſilvaniae *in marmore micante duriori albus aut thalaſſinus; an zeolithi ſpecies?*

19. HU-

19. HUMUS. Ex terra calcaria, pauciori ſilicea, inflammabili, aëre fixo et ferri calce compoſita.

Ex corporibus animalibus et vegetabilibus putredine diſſolutis ſuperſtes.

Levis, friabilis, aquam imbibens, ſed non retinens, macra, ſcabra, humida, coloris obſcurioris.

Cum aqua forti efferveſcens; igne leniori in cinereo, fortiori in vitrum ſpumidum abiens.

animalis. 1. H. impalpabilis aquam avidiſſime imbibens, rudis vix, uſta ſatis ſenſibiliter cum aqua forti efferveſcens.
Syſt nat. I. *p.* 209. *n.* 8. 9. XII. 3. *p.* 212. *n.* 14. Humus animalis impalpabilis.
Waller. miner. 7. *n.* 1. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 23. *n.* 8. a. Humus animalis terrificata.
Cronſt. §. 246. Humus diverſorum animalium.
Habitat in coemiteriis ex animalibus putrefactis ſuperſtes, alba, vel cinerea, leviſſima, lacuſtri fertilior.

daedalea. 2. H. fuſca ſubtiliſſima.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 209. *n.* 1. Humus vegetabilis impalpabilis fuſca.
Habitat paſſim et ubivis, *ex fimo animalium potiſſimum nata, adeo ſubtilis, ut cum aqua per pannum et chartam griſeam tranſeat, optimum ideo plantarum plurimarum hortenſium alimentum et ſolum.*

ruralis. 3. H. humectata atra, ſicca cineraſcens.
Syſt. nat. I. *p.* 209. Humus vegetabilis communis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 209. *n.* 2. Humus vegetabilis perfecte pulveriſata atra.
Wolt. min. 11. Humus nigreſcens hortorum.
Waller. min. 1. Humus atra communis.
Waller. ſyſt. min. 1. *p.* 13. *n.* 1. *Cronſt. miner.* §. 293. 3. Humus atra.
Carth. miner. 53. Humus pura.

Habitat

Habitat ubique ex vegetabilibus in ſicco loco ſenſim putrefactis ſuperſtes, plantarum communis matrix, hortenſibus fertiliſſimum ſolum praebens.

pauperata. 4. H. aquam cito dimittens, ſicca farinoſa.
Syſt. nat. XII. 3. n. *p.* 209. *n.* 3. Humus vegetabilis ſubfarinoſa.
It. wgoth. 240. Rökjord.
Habitat in ericetis, *plantis utilibus plurimis funeſta, et ſiccis potiſſimum annis inviſa agricolis, ſicca enim adeo levis, ut a vento abigatur.*

alpina. 5. H. fuſca particulis majoribus.
Syſt. nat. XII. 3 *p.* 210. *n.* 5. Humus vegetabilis groſſe pulveriſata fuſca.
Habitat in alpibus *vulgatiſſima, alpinis ſtirpibus egregie conducens, aliis minime.*

efferveſcens. 6. H. ab aqua abſorpta diutius retenta intumeſcens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 210. *n.* 4. Humus vegetabilis aceroſa, ſicco friabilis.
It. wgoth. 240. Humus ſpongioſa.
Habitat paſſim in ſubhumidis, *an ex radicibus in pulverem fatiſcentibus orta? ſerius exſiccanda, horticolis et agricolis inviſa, cum tempore vernali a gelu nocturno aeſtuque diurno attollatur, et pullulantes plantas ejiciat atque eradicet, ut pereant.*

Lutum. 7. H. leviſſima non combuſtibilis, humida nigra.
Syſt. nat. I. *p.* 209. *n.* 3. XII. 3. *p.* 210. *n.* 7. Humus vegetabilis aceroſa paludum.
Carth. miner. 53. Humus limoſa aquatica.
Wolt. miner. 11. Humus atra paluſtris.
Waller. miner. 5. Humus vegetabilis lutoſa.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 19. *n.* 5. Humus aceroſa paluſtris.
Cronſt. miner. §. 293. B. 2. Humus lacuſtris.
Habitat in paludibus *ſub aqua, e plantis paluſtribus ſenſim corruptis nata, adeo levis, ut aquae agitatae diu inhaereant, ſolo arenaceo corrigendo conducens.*

martialis. 8. H. colore friabili tincta.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 16. *n.* 2. Humus colorata martialis.

Ludw.

Ludw. de terr. muſ. Dresd. p. 164. Humus ochra martiali tincta.

Carth. miner. 53. Humus metallica aut ſemimetallica.

damaſcena. β) Humus ochraceo rufa vegetabilis. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 211. *n.* 10.

Waller. miner. 8. Humus rubra.

tinctoria. γ) Humus vegetabilis atro-tinctoria paludum. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 211. *n.* 8.

Coſt. foſſil. 89. Ochra nigra argillacea.

Habitat nunc flaveſcens, nunc ex flavo fuſca, nunc rubella, nunc purpurea, colores hos ferri calci debens in Suecia, β) *in* Anglia, Germania, Syria, γ) *in* Smolandiae *et* Scaniae *paludibus et alnetis, haec ruſticis ad veſtimenta lanea atro colore imbuenda adhibita.*

picea. 9. H. atra, exſiccatione conſolideſcens. *Hiſcan.* 194. 256.

Habitat in Scaniae *interdum agris, proprium colendi modum requirens.*

muriatica. 10. H. fuſca, ſaporis ſalſi.

Syſt. nat. XII 3. *p.* 205. *n.* 20. Argilla mixta margacea efferveſcens fuſca muriatico-ſalſa.

Cronſt. miner. p. 125. Terra e palaeſtina.

Habitat in Deſerto mari rubro *confini*, Aegypto, Syria.

20. MARGA. Ex terra calcaria et argilla, utplurimum quoque ferri calce compoſita.

Mollis, opaca, formae communis, intus terrea, levis, ut cum aqua vulgari agitando miſceri queat, in montibus ſtratariis obvia.

Aqua forti cum efferveſcentia ex parte ſolubilis.

Igne induranda, et fortiori in vitrum fundenda.

terrea. 1. M. friabilis macra ſubaſpera.

Syſt. nat. I. *p.* 206. *n.* 2. Creta argillacea fiſſili-friabilis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 204. *n.* 17. Argilla mixta pallida acido efferveſcens.

Cronſt. miner. 26. Marga friabilis.
Carth. min. 6. Argilla rudis calcaria igne indureſcens.

α) *Waller. miner. p.* 15. *n.* 2. Marga argillacea, pinguedinem imbibens, calore indurabilis.
**Waller. ſyſt. miner.* 1. *p.* 69. *n.* 1. Marga argillacea lubrica friabilis plaſtica.

β) *Waller. miner. n.* 26. Marga fullonum ſaponacea lamelloſa.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 71. *n.* 2. Marga argillacea compacta arida, particulis ſubtiliſſimis pura.
Carth. miner. p. 7. *n.* 1. Smectis ſubtilis arida cum acidis effervefcens.

γ) *Waller. ſyſt. miner.* 1. *p.* 72. *n.* 3. Marga cretacea inquinans.

δ) *Waller. miner. n.* 27. Marga in aëre deliqueſcens, pinguefaciens.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 72. *n.* 4. Marga arenaſea, particulis arenaſeis mixta, arida, deliqueſcens, pinguefaciens.

Habitat paſſim per ſtrata, in Europa, *tenax, coloris varii ſiccatione expalleſcens, cruda cum aqua ſpumeſcens, non uſtulata, agris fertiliſſima, cum ſiccata non induretur, nec radiculas comprimat, ſed friabilis evadat et aquae auctumno potiſſimum ſtagnantis acidum abſorbeat; et ad fluxum minerarum ferri facilitandum adhibitu; interdum a mica innidulante micans, aut gipſi particulis vel arenae* (δ) *granulis inquinata, ab his aſpera et igne in vitrum pellucidum tranſiens, incruſtandis vaſis argillaceis aptiſſimum; rariſſime metallis aliis praegnans praeter ferrum, cujus calce facta quoque uſtione adhuc tingitur, dominante ceterum modo* (γ) *terra calcaria, adeo interdum, ut calx, quamvis non optimae notae, ex ea uri queat, modo* (α. β) *argilla, ut lubrica ſit attactu, et parando tartari cremori aut depurando ſaccharo, fullonum uſui, nonnunquam adeo, ut conficiendis fiſtulis tabacariis et vaſis myrrhinis, quae fayance audiunt, adhibeatur.*

nilotica. 2. M. farinoſa ſubfuſca, uſtulata cinerea, humo miſta.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 205. *n.* 19. Argilla mixta humo ſubfuſca effervefcens non inquinans.
Muſ. Teſſin. 110. Argilla ſubfuſca.

β) *Waller. min. p.* 31. Marga fuſoria vitrificationem admittens.
Waller. ſyſt. min. 1. *p.* 75. *n.* 6. Marga farinacea mollis non cohaerens.

Habitat in Aegypti agris a Nili *aquis recedentibus relicta, fertiliſſima, β) in* Uplandia Sueciae *poliendo non lubrica.*

fatiſcens. 3. M. molliſſima fiſſilis cineraſcens in aëre fatiſcens.
Syſt. nat. 1. *p.* 154. XII. 3. *p.* 38. *n.* 8. *Muſ. Teſſ.* 16. *n.* 5. Schiſtus (margaceus) ſcriptura rubra.
Cronſt. miner. §. 27. Marga indurata aëre fatiſcens.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 73. *n.* 5. Marga indurata fiſſilis friabilis aëre fatiſcens.
Habitat per ſtrata jam craſſiora jam tenuiora, ſaepe inter ſtrata calcaria intermedia, in Suecia, Germania, Helvetia, *agris perinde proficua, ac terrea, in flaveſcentem, vireſcentem, caeruleſcentem, rufum colorem interdum vergens.*

poroſa. 4. M. indurata poroſa ex aquis praecipitata in fragmenta indeterminata diſſiliens.
Syſt. nat. I. *p.* 189. *n.* 5. XII. 3. *p.* 186. *n.* 1. Tophus (Ludus) glareoſo-argillaceus polymorphus.
Waller. miner. 331. Porus aqueus ſolidus ſub aqua minus ſ. non fluente depoſita materia concretus.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 394. *n.* 17. Tophus ſolidus margaceus, ſub aqua minus vel non fluente depoſita materia concretus.
Cronſt. miner. §. 28. A. Marga indurata amorpha.
β) *Syſt. nat* XII. 3. *p.* 190 *n.* 17. Tophus (argillaceus) calcario argillaceus amorphus.
Habitat in Angliae, Sueciae, Germaniae *aquarum, potiſſimum ſtagnantium fundo, a multa ferri calce inhaerente uſtulando rubeſcens, ea partim de cauſſa in ferri uſtrinis mineris eliquandis addita, alias albida, aut cinerea.*

ſchiſtoſa. 5. M. indurata non fatiſcens cineraſcens texturae ſchiſtoſae in fragmenta diſcoidea diſſiliens.
Cronſt. miner. §. 28. B. Marga indurata ſtratis continuis.
β) M. ſchiſtoſa cruda viridis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 37. *n.* 4. Schiſtus (viridis) ſcriptura alba efferveſcens viridis.
de Coſta foſſ. 183. Schiſtus viridis.
Habitat per ſtrata in Germania, Hetruria, *aedificiis, tectis praeſertim, viis quoque publicis adhibita, micae interdum* (Macigno, Pietra di torre) *particulis inſperſis micans, cupri calcibus aut mineris innidulantibus nonnunquam foeta, alia quoque foſſilia interdum continens, in* Bohemiae *monte* Luſihizenſi *forma globoſa, et adeo columnari obvia.*

bitumino-ſa. 6. M. indurata non fatiſcens nigra pinguiuſcula intus nitidula texturae ſchiſtoſae in fragmenta diſcoidea diſſiliens.

Syſt. nat. I. *p.* 179. *n.* 9. *Schreb. lith.* 63. *Inſt. min.* 92. Cuprum ſchiſti.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 145. *n.* 11. Cuprum (ſchiſtoſum) matrice ſchiſtoſa.

Waller. miner. 281. Minera cupri lapidi fiſſili inhaerens.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 292. *n.* 18. Cuprum corroſum vel diverſimode mineraliſatum, ſchiſto inhaerens.

Habitat in montibus ſtratariis Thuringiae, Hennebergiae, Haſſiae, *a bitumine, quo perfuſa eſt, nigra, atque inflammabilis, difficulter fundenda, marinarum plantarum veſtigia impreſſa ſibi ſaepe monſtrans, crebro etiam innidulans cuprum, rarius nativum, quam calcis aut mineras, inter has frequentiſſime pyritaceam, ſaepius piſcis facie indutam.*

anonyma. 7. M. intus micans duriuſcula coloris obſcure ferrei. *de Serviere et Vincent de Villas chem. Annal.* 1784. 2. *p.* 287.

Habitat in Gallia *prope* S. Ambroix, *polituram quodammodo admittens, et ad chalybem parumper ſcintillans, praeter pauxillum terrae ſchiſtoſae, ſulphuris et quartzi,* $\frac{7}{27}$ *ferri,* $\frac{7}{10}$ *argillae, et* $\frac{62}{100}$ *terrae calcariae continens.*

21. MAGNESIATA.

Ex terra calcaria, pauca magneſia nigra, aëre fixo et aqua conſtans.

Duriuſcula, Lamelloſa, ſponte in grana ſecedens.

Ad aërem ſenſim colorem ſuperficiei mutans, tardius, et ſaepe non niſi facta trituratione cum acidis efferveſcens.

In igne nigreſcens.

granularis. 1. M. ſubopaca, in igne tranquilla, diſſiliens in fragmenta indeterminata, formae communis.

Cronſt. miner. §. 9. C. 1. α. *not.*

Bergm.

Bergm. de min. ferr. alb. §. X. *et de tab. ferrum.* §. XVII.
de Morvaan nov. act. Divion. 1783. *ſem.* 2. *p.* 9. &c.
Habitat paſſim in Suecia, *prope* Tunaberg, *in* Sudermannia, *in paroecia* Uplandiae Lena, *etiam prope* Brion *in* Burgundia, *marmori ſquamoſo extrinſecus ſimilis, at uſtione nigreſcens, et* ⅔ *ponderis ſui amittens, et calcem praebens eximiam, arenae parum ferentem et caemento pro pavimentis et aedificiorum partibus ſub aqua poſitis cito indurando aptiſſimam.*

flexuoſa. 2. M. intus nitidula, ſcriptura cana inquinans, in fragmenta indeterminata diſſiliens, lamellis incurvis.
Karſt. Lesk. Mineralkab. I. *p.* 274.
Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. *p.* 191.
Habitat in Hercynia, Saxonia e. gr. *prope* Camsdorf, Scharfenberg, *paraſitica, ex rufeſcente vel cinereo alba.*

ſpatoſa. 3. M. intus nitidula ſcriptura cana inquinans, in fragmenta rhomboidalia diſſiliens, lamellis rectis.
Karſt. Lesk. Mineralkab. I. *p.* 273. &c.
Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. *p.* 189. &c.
α) formae communis.
β) reniformis.
γ) forma cryſtallorum nitidarum ſaepe exilium, nunc ſparſarum, nunc in ſeries aggregatarum.
a. lentis.
a. communis.
b. ephippium curvatura referentis.
b. rhombi.
a. faciebus planis.
b. faciebus convexis.
c. pyramidis hexaedrae ſimplicis acuminatae.
a. plenae.
b. intus cavae.
Habitat in Hercyniae, Saxoniae *fodinis, nunc diaphana, nunc ſubopaca, rarius opaca, coloris ex cinereo, rubello aut flaveſcente albi, iſabellini, roſei, carnei vel ex fuſceſcente rubri, in ſuperficie ſaepe diverſi ex flaveſcente cinerei, vel ex flaveſcente aut nigricante fuſci, non raro cum nitoris metallici ſpecie conjuncti; minore magneſiae nigrae portione, et plenaria fere ferri inopia a ferro ſpatoſo diſtans.*

22. GYPSUM. Ex terra calcaria et vitrioli acido conſtans.

Leve, molliſſimum, frigidiuſculum.

Cum aqua forti utplurimum non efferveſcens, igne difficilime liquandum, leniori in pulverem tranſiens, qui cum aqua non ebullit, ſed cum ea in paſtam ſubactus ad aërem induratur et diſtenditur.

terreum. 1. G. pulverulentum niveum.

Charpent. miner. Geogr. Churſ. p. 334.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 207. *n.* 6. Calx (Gur) fixa impalpabilis farinoſa.

Waller ſyſt. miner. 1. *p.* 34. Gypſum terreſtre farinaceum.

Cronſtedt miner. §. 14. Terra gypſea pulverulenta.

Baum. miner. 1. *p.* 145. Nihil album foſſile nativum ſpurium

Habitat v. g.) *in* Saxonia *in fiſſuris et ad radicem montium et rupium gypſearum, nunc aquae interventu fere fluida, nunc ſicca, et farinam externa facie mentiens; β) in* Sueciae *paludibus.*

arenaceum. 2. G. granulis ſubdiaphanis albis ſegregatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 208. *n.* 7. Calx (alabaſtrina) fixa pulvereo granulata ſubaequalis ſubdiaphana.

Schreb. lith. 144. Arena gypſea.

Habitat in Thuringia, *arenam facie externa referens, ex alabaſtro fatiſcente natum.*

Alabaſtrum. 3. G. denſum macrum parum nitens in fragmenta indeterminata diſſiliens, formae communis, polituram admittens.

Syſt. nat. I. *p.* 152. *n.* 11. Marmor fixum particulis arenaceis micantibus.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 45. *n.* 3. Gypſum particulis impalpabilibus, diaphanum.

Waller. min. p. 51 *et ſyſt. miner.* 1. *p.* 154. *n.* 1. Gypſum particulis minimis punctis nitens, polituram admittens.

Vog. min. 119. Alabaſtrum.

Carth. miner. 24. Gypſus informis ſubtilis nitorem aſſumens.

Cronſt.

Cronſt. miner. §. 15. A. Terra gypſea indurata ſolida, particulis impalpabilibus.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 184. *n.* 5. Stalactites (Grignardus) gypſeus ſolidus.

Cronſt. miner. §. 20. 1. Stalactites gypſeus particulis impalpabilibus.

Habitat in Perſiae, Hetruriae, Siciliae, Hiſpaniae, Galliae, Helvetiae, Sueviae, Auſtriae, Franconiae, *terrae* Waldeccenſis, Angliae (Derby) *montibus ſtratariis, in vicinia fontium ſalſorum et ſalis gemmae non infrequens, ad radicem montium* Hercynicorum, *in* Thuringia, Sibiria *integros montes vel ampla ſaltem eorum ſtrata conſtituens, rarius ſemipellucidum vel ſubopacum, utplurimum diaphanum, niveum, ochroleucum, canum, infumatum, ex flaveſcente cinereum, melleum, carneum, rarius fuſcum, vireſcens aut nigricans, maculis, venis, ſtriis aut faſciis undulatis vel rectis, picturis arbuſcularum et mapparum geographicarum varium, ſaepius ſtalactitae in morem natum, ſtatuis, urnis, aedificiorum partibus nobilioribus internis inſerviens.*

fibroſum. 4. G. macrum fragile fibroſum in feſtucas longas diſſiliens, formae communis.

Syſt nat. I. *p.* 152. *n.* 10. Marmor fixum, filamentis perpendicularibus parallelis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 47. *n.* 1. Stirium (gypſeum) pellucidum fixum fibroſum.

Baum. min. 1. *p.* 204. Inolithus.

Carth. min. 18. Inolithus fragmentis indeterminatis.

Cronſt. min. §. 17. Gypſum fibroſum.

Wall. miner. 49. *et ſyſt. miner.* 1. Gypſum filamentis parallelis compoſitum.

Wolt. min. 18. Spatum gypſeum fibroſum.

β) Stirium (alabaſtrinum) pellucidiſſimum fixum coadunatum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 47. *n.* 3.

Waller. miner. 1. *p.* 160. *n.* 6. Gypſum ſolidum pellucidum fibroſum.

γ) Stirium (baſaltinum) obſcurum fixum, ramentis decuſſatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 47. *n.* 4.

Habitat, raro integros montes conſtituens, in Scaniae fodinis aluminaribus, *in* Oelandia, Weſtrogothia, Livonia, Curonia, Thuringia, Franconia, Suecia, Sina e. c. *β*) *in* Hiſpania *et monte* Jura Helvetiae, *γ*) *in* Nericia Sueciae, *fibris frequentius flexuoſis, quam rectis, parallelis,*

lelis; quam γ) ſparſis, faſciculatis aut ſtellatis, frequentius unicolor, quam ſtriatum, album et rufeſcens, quam cinereum, carneum aut melleum, uſtione ſemper album, diaphanum, rarius ſemipellucidum, congeneribus purius, hinc modulis, in quos metalla effunduntur, praeprimis aptum.

ſchiſtoſum. 5. G. macrum in fragmenta indeterminata diſſiliens fibroſo-lamelloſum: fibris brevibus lamellas perpendiculariter ſecantibus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 161. *n.* 7. c. Gypſum ſtriatum, fibris magis contuſe et quaſi in lamellas congeſtis.

Habitat in Thuringia, Wirtembergia, *album.*

radiatum. 6. G. macrum parallele radiatum in fragmenta indeterminata diſſiliens.

Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 288.

Habitat, radiis nunc anguſtioribus nunc latioribus, prope Coburgum *et in* Comitatu Mansfeldenſi.

uſuale. 7. G. macrum lamelloſum: lamellis utplorimum ſphaericis, in fragmenta indeterminata diſſiliens.

α) intus nitens.

Syſt. nat. I. *p.* 152. *n.* 9. Marmor fixum, particulis difformibus.

Syſt. nat XII. 3. *p.* 45. *n.* 2. Gypſum particulis arenaceis micantibus.

Vogel miner. p. 118. Gypſum.

Cronſt. miner. §. 16. Gypſum particulis micaceis.

Waller. miner. p. 57. Gypſum particulis parallelepipedis et globoſis concretum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 157. Gypſum particulis arenaceis micantibus.

β) intus inconſpicuum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 45. *n.* 1. Gypſum (argilloſum) particulis argilliformibus opacis.

Muſ. Teſſin. 14. *n.* 12. Marmor fixum lamellatum, particulis ſpatoſis.

Carth. min. 24. Gypſus informis rudis, nitorem non aſſumens.

Wolt. miner. 18. Gypſus colore ingrato.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 156. *n.* 2. Gypſum particulis minimis indiſtinctis facie terrea.

Habitat

Habitat in Norwegiae, Livoniae, Poloniae, Silefiae, Marchiae, Saxoniae, Thuringiae, Hercyniae, Luneburgi, Angliae, Hiſpaniae, Galliae, Sueviae *montibus ſtratariis, integros interdum montes, aut ſtrata eorum praecipua conſtituens, frequens circa thermas et fontes ſalſos, boraciłae, rarior metallorum matrix, aut corporum larvatorum, granis, in quae ſponte ſecedit, nunc majoribus, nunc minoribus, adeo laxe interdum cohaerentibus, ut mollis arenarii inſtar levi inter digitos tritu divelli queant, diaphanum, rarius ſemipellucidum, utplurimum inauratum, vel ex flaveſcente aut nigricante cinereum, canum, ochroleucum aut carneum, rarius melleum, ab aqua tranſtillante interdum adeo eroſum, ut fiſtulas referat, uſum caemento, ſtatuis, modulis, in quos metalla effunduntur, aliis uſibus inſerviens.*

lamellare. 8. G. nitens in fruſta indeterminata diſſiliens formae communis lamelloſum: lamellis incurvis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 158. *n.* 4. Gypſum lamellare, lamellis inordinatis.

Habitat in Thuringia, Wirtembergia, Hiſpania, *nunc diaphanum, nunc opacum, infumatum, album vel flaveſcens.*

ſpeculare. 9. G. pellucidum album nitens formae communis in fragmenta rhomboidalia ſpecularia diſſiliens, lamelloſum, lamellis rectis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 159. *n.* 5. Gypſum lamellare pellucidum, lamellis rhomboidalibus.

Cronſt. miner. §. 18. 1. A. Spatum gypſeum diaphanum.

Muſ. Teſſin. 14. Marmor indicum fixum, particulis impalpabilibus pellucidis.

Vog. min. p. 159. Glacies Mariae.

Carth. min. 12. Spatum informe molle, lamellis parallelis aequalibus.

Habitat paraſiticum in montibus ſtratariis, rariſſime in ſimplicibus, *crebro in vicinia* fontium ſalſorum *et in* ſalifodinis, *frequentior paulo minerarum matrix, quam reliquae ſpecies, aqua parumper ſolubile, uſtione pelluciditatem exuens, tum caemento, pigmentis a paſtel cognominatis, depurando argento, ſubtilioribus imaginibus et formis inſerviens, interdum in grana majora, rarius in bacillos aut cruſtas ſecedens, bracteis tenuioribus pauliſper tinnitantibus, et tenuiſſimis, in quas divelli poteſt, ſubflexilibus, album.*

glaciale. 10. G. pellucidum album nitens formae communis in fragmenta cuneiformia diſſiliens lamelloſum: lamellis rectis parallelis.

Syſt. nat. I. *p.* 162. *Muſ. Teſſ.* 24. *n.* 3. Selenites ſpatoſo-gypſeus cuneiformis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 90. *n.* 8. Natrum lapidoſum gypſeo-ſpatoſum fuſiforme pellucidum.

Cronſt. miner. §. 19. *n.* 1. A. Gypſum cryſtalliſatum cuneiforme.

Habitat cum ſpeculari, cui proxime affine, an vere diſtinctum?

Selenites. 11. G. pellucidum nitens rhombeum lamelloſum: lamellis rectis parallelis, in fragmenta rhomboidalia diſſiliens. Fig. 17.

Syſt. nat. I. *p.* 162. *n.* 1. *t.* 18. *f.* 3. *Muſ. Teſſin.* 24. *n.* 1. Selenites ſpatoſo-gypſeus rhombeus.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 91. *n.* 9. Natrum lapidoſum gypſeo-ſpatoſum decaëdrum rhombeum.

Amoen. acad. 1. *p.* 475. *t.* 12. *f.* 3. Cryſtallus gypſea ſolitaria rhombea hyalina diaphana.

It. oel. 79. *ſcan.* 121. Sal petrifactum.

Del. pharm. 46. *Aldrov. muſ.* 678. *Worm. muſ.* 56. *Muſ. angl. t.* 21. *f.* 5. 6. *Rumpf. muſ. t.* 52. *f.* 1. 12. Selenites.

Waller. miner. p. 46. *n.* 1. *t.* 1. *f.* 3. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 163. *n.* 9. 2. *t.* 1. *f.* 14. Gypſum cryſtalliſatum figura rhomboidali.

Habitat cum glaciali *et* ſpeculari, *etiam inter* Scaniae *ſchiſtum aluminarem, cryſtallis nunc majoribus, nunc minoribus, ſe decuſſantibus, aut lateraliter inter ſe connatis, ſparſim, faſciculatim, ſtellatim aggregatis, utplurimum album, rarius flavum.*

teſſulare. 12. G. pellucidum album nitens lamelloſum: lamellis rectis, in fragmenta rhomboidalia diſſiliens cubicum.

α) angulis duobus truncatis. Fig. 29.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 91. *n.* 10. Natrum (pyritiforme) lapidoſum ſpatoſum regulare dodecaëdrum.

β) angulis quatuor truncatis. Fig. 16.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 91. *n.* 9. *β.* Natrum angulis truncatis 14edrum.

Habitat in Germania, *α) trapeziis* 10 *minoribus, et pentagonis* 2 *majoribus, β) trapeziis* 8, *rhombis* 4, *quadratis* 2 *conſtans.*

13. G.

tetraëdrum. 13. G. pellucidum album nitens tetraëdro priſmaticum in fragmenta rhomboidalia diſſiliens lamelloſum: lamellis rectis.
Gerhard Beytr. z. Mineralr. 1. *p.* 272. Spathum columnare.
Habitat capillaris in Marchia *prope* Freyenwalde.

priſmaticum. 14. G. pellucidum album nitens hexaëdro-priſmaticum in fragmenta rhomboidalia diſſiliens, lamelloſum: lamellis rectis.
α) priſmatibus truncatis.
β) faciebus terminalibus in aciem terminatis. F. 15.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 90. *n.* 7. Natrum (flexile) lapidoſum gypſeo-ſpatoſum decaëdrum priſmaticum flexile, particulis ſpatoſis oppoſitis.
Syſt. nat. I. *p.* 24. *n.* 2. β. *Muſ. Teſſin.* 24. *n.* 2. Selenites ſpatoſo-gypſeus priſmaticus.
Amoen. acad. 1. *p.* 476. *n.* 2. Cryſtallus ſelenitica gypſea ſubſolitaria priſmatica hyalina ſubdiaphana.
γ) faciebus terminalibus pyramide triedra terminatis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 87. *n.* 9. Nitrum (baſaltinum) gypſeum opacum dodecaëdrum, priſmate compreſſo hexaëdro, pyramide triedra.
δ) faciebus terminalibus pyramide tetraëdra terminatis.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 291.
Habitat cum glaciali *et* ſpeculari, α) v. g. *prope* Freyenwalde *in* Marchia, *et in* Auſtria *ad ſalinas* Auſſea β) *in* Helvetia, Hercynia, Thuringia, Saxonia, Marchia, γ) *in montibus* Suecicis Nericiae, δ) *in* Thuringia, Luſatia *cryſtallis interdum magnis, utplurimum mediocribus, etiam capillaribus ſaepe duabus faciebus glabris, reliquis priſmatis longitudinaliter ſtriatis, nonnunquam geminis aut ſtellatim aggregatis.*

pyramidale. 15. G. album nitens pellucidum in fragmenta rhomboidalia diſſiliens triedro-pyramidale lamelloſum: lamellis rectis.
v. Born ind. foſſil. 2. *p.* 85.
Habitat in canalibus, *per quos aqua ſalſa ſalinarum* Auſtriae *ſuperioris ducitur.*

lenticulare. 16. G. album nitens pellucidum in fragmenta rhomboidalia diſſiliens lenticulare lamelloſum: lamellis rectis.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 292.
β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 93. *n.* 14? Natrum (embryonatum) lapidoſum, ſquamis ligulatis ſubimbricatis canaliculatis opacis.

Muſ.

Muſ. Teſſin. 46? Pyrites (embryo) cryſtalliſatus triqueter, ſquamoſo-imbricatus.

Habitat prope Sangershauſen, Thuringiae, *nunc ſolitarium, nunc parallele aut in* hemiſphaeria *aggregatum et concretum.*

globoſum. 17. G. macrum in fragmenta indeterminata diſſiliens globoſum.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 16. 17. 2. *p.* 86.

Habitat in Hungaria *prope* Balobanya *et* Schemniz, *rarius fuſcum, quam album, opacum, quam diaphanum, globis jam ſolidis, jam inanibus, nunc vacuis, nunc gypſo cryſtallina refertis.*

ſtillatitium. 18. G. ex aqua praecipitatum macrum lamelloſum: lamellis rectis, in fragmenta indeterminata diſſiliens, fragmentis, in quae ſponte ſecedit corticoſis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 184. *n.* 6. Stalactites (ambiguus) gypſeo-ſpatoſus ſolidus.

Cronſt. miner. §. 20. 2. Stalactites gypſeus, textura ſpatoſa.

α) formae communis.

β) formae conicae.

γ) formae ramoſae, Leckſtein.

δ) formae undulatae, Schriftſtein, Bandſtein.

ε) formae vermiculatae, Kroesſtein, Kragenſtein.

Habitat album, griſeum, rarius flavum α) *in* Dalecarlia Sueciae, β) *in* Sicilia, γ) *in ſalinarum plurimarum parietibus ex ramiſculis arborum compaginatis, per quos aqua ſalſa ſtillat,* δ) *et* ε) *in ſalifodinis* Galliciae.

23. HE-

23. HEPATICUS. Ex terra calcaria, etiam ponderoſa, vitrioli acido et phlogiſto conſtans.

Mollis, lamelloſus, formae communis; ſponte aut frictione praegreſſa hepar ſulphuris olens; cum acidis non efferveſcens.

Igne leniori in pulverem abiens, qui cum aqua in paſtum ſubactus ad aërem induratur.

ſolidus. 1. H. denſus in fragmenta indeterminata diſſiliens polituram admittens.

Gerb. Beytr. z. Mineralr. 1. *p.* 281.

Habitat in comitatu Mansfeld.

ſquamoſus. 2. H. opacus intus micans lamellis minimis convexis ſparſis in fragmenta indeterminata diſſiliens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 112. *n.* 10. Bitumen (hepaticum) gypſeum foetidum amorphum.

Cronſt. miner. §. 24. Terra calcarea phlogiſto et acido vitrioli mixta.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 165. *n.* 10. Gypſum textura irregulari, facie ſpathaſea, frictione foetidum.

Habitat nigricans, fuſcus, flaveſcens, aut ex flaveſcente albus in Norwegia (Kungsberg,) Scania (Andrarum,) Thuringia, Bohemia, *ſali gemmae non raro vicinus, ampla et profunda ſtrata interdum conſtituens, nonnunquam ſtrata margae bituminoſae cupriferae tegentia.*

ſpatoſus. 3. H. nitens diaphanus infumatus in fragmenta rhomboidalia diſſiliens lamelloſus: lamellis rectis.

Habitat cum praecedentibus paraſiticus in comitatu Mansfeld.

24. **LAZURUS.** Ex terra calcaria, cujus exigua pars vitrioli acido nupta, ferri et pauciſſima argenti calce conſtans.

Opacus, duriuſculus, caeruleus, denſus, incus inconſpicuus, in fragmenta indeterminata diſſiliens, tritum pulverem album exhibens.

Ab acidis inſtillatis nec colorem mutans neo efferveſcens, igne facile in vitrum ſpumidum abiens.

orientalis. 1. Lazurus.

Syſt. nat. I. *p.* 176. *n.* 6. Cuprum (Lazuli) caeruleum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 145. *n.* 12. Cuprum? (Lazuli) caeruleum ſcintillans ♂, ☽.

Cronſt. miner. §. 109. I. B. Zeolites particulis impalpabilibus argento et ferro miſtus.

Waller. miner. p. 91. Jaſpis colore caeruleo et alio mixto, cuprifer.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 312. *n.* 3. Zeolites particulis ſubtiliſſimis, colore albo et caeruleo, argentum continens.

Habitat in Sibiria *meridionali*, Bucharia, Sina *ſeptentrionali*, *regno* Tibetano, Perſia, Natolia, *pretioſus, polituram marmoris admittens, leviuſculus, punctis, glandulis, venis ſpati efferveſcentis albi, quartzi albi et pyritae durorum varius, diu in acidis morando colorem exuens, vitrioli acido bulliente totus ſolvendus, vaſis et ornamentis pretioſis et pigmento egregio Ultramarini nomine celebri inſerviens.*

25. FLU-

25. FLUOR. Ex terra calcaria et acido ſui generis conſtans.

Subponderoſus paraſiticus, nunquam durus, ad aquae bullientis aeſtum uſque excalefactus in tenebris lucens.

Cum acidis non efferveſcens, ſed mineralibus bullientibus totus ſolvendus, et tum aërem acidum proprii odoris et indolis ſpirans.

Solus igne difficulter, una cum terra calcaria puriore facilime in vitrum tenuiſſimum liquandus.

pulverulentus. 1. Fl. albida inconſpicua, pulverulenta: particulis majoribus non cohaerentibus.

Gr. v. Lemberg chem. Annal. 1787. 2. *p.* 441. Phoſphoreſcirende Erde.

Klaproth 1787. 1. *p.* 52. 1789. 1. *p.* 13.

Habitat in Hungariae *comitatu* Marmoros *medius inter quartzum venam 4 pedum efficiens.*

compactus. 2. Fl. ſubdurus compactus: texturae planae diaphanus fragilis in fragmenta indeterminata diſſiliens, formae communis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 99. *n.* 7. Muria (Chryſolampis) lapidoſa ſubquartzoſa aggregata ſparſa fixa.

Wall. miner. p. 90. Spatum ſolidum plus minus pellucidum, particulis non diſtinguibilibus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 172. *n.* 1. Fluor mineralis, particulis impalpabilibus facie vitrea.

Cronſt. miner. §. 98. Fluor particulis impalpabilibus figura indeterminata.

Habitat in Suecia (*prope* Yxſiö) Hercynia (*prope* Stollberg et Strasberg, *heic vena ad 2 usque orgyas alta*) *principatu* Halberſtadienſi, Bohemia, *ex viridi canus, ut tamen nunc*

---

* In Thuringia *tamen prope* Steinbach *plures rupes* (Flusberge) *eminent, ex mero fluore conflati. Voigt min. u. bergm. Abh.* 2. *p.* 61. *Pondus ſpecificum* = 3148 *ad* 3184 : 1000.

nunc propius in vireſcentem, nunc magis in albidum colorem inclinet, fragmentis, in quae ſponte ſecedit, grana majora referentibus; aut corticoſis; egregie cum reliquis ſpeciebus et explorandis et quae difficilius liquantur, liquandis mineris, atque una cum gypſo aut barytide cortici vitreo vaſis metallicis ſuperinducendo inſerviens.

ſpatoſus. 3. Fl. ſubdurus nitens fragilis formae communis in fragmenta pyramidalia diſſiliens lamelloſus.

Syſt. nat. I. *p.* 164. *n.* 5. *Muſ. Teſſin.* 36. *n.* 6. Muria lapidea phoſphorans.

Syſt. nat. XII 3. *p.* 100. *n.* 8. Maria lapidoſa ſpatoſa aggregata ſparſa fixa.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 173. *n.* 2. Fluor mineralis, facie ſpatacea, particulis nitentibus.

Rinm. act. Stockh. 1747. 168. Spatum lucens.

Baum. miner. I. *p.* 244. 262. Fluor ſpatoſus.

Cronſt. miner. §. 99. Fluor ſpatoſus.

β) fragmentis, in quae ſponte ſecedit, grana minima referentibus.

Cronſt. min. §. 100. γ. Fluor cryſtalliſatus, figura ſphaerica.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 175. *n.* 3. Fluor mineralis granularis, granulis cryſtallinis compoſitus.

Habitat in Norwegiae, Sueciae, Angliae, Hiſpaniae, Saxoniae, Sileſiae *fodinis*, *prope* Sulzbacchle *in* Wirtembergia, *prope* Brienz *in* Helvetia, *albus, infumatus, viridis, caeruleus, violaceus, purpureus, roſeus, melleus, aut vel arbuſcularum imaginibus pictus, varius, ſemipellucidus aut diaphanus, in fragmenta triedra, rarius tetraëdra diſſiliens, polituram admittens, praegreſſa leniſſima uſtulatione elegantiorem, lamellis rariſſime curvis, fragmenta, in quae ſponte ſecedit, grana majora aut minora, rarius bacillos, rariſſime divergentes, referentibus.*

tabularis. 4. Fl. tabulis rhombeis oblongis.

Storr Alpenr. 2. *p.* 46.

Waller. ſyſt. min. I. *p.* 177. *n.* 4. d. Fluor cryſtalliſatus lamellaris.

Habitat in Helvetia, Alſatia, Saxonia.

cubicus. 5. Fl. ſubdurus nitens laevis lamelloſus fragilis in fragmenta pyramidalia diſſiliens, cubicus.

Cronſt. miner. §. 100. Fluor cryſtalliſatus cubicus.

Waller.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 176. *n.* 4. *α.* Fluor cryſtalliſatus rhomboidalis.

α) cubis perfectis.
β) cubi angulis truncatis.
γ) cubi marginibus truncatis.
δ) cubi angulis marginibusque truncatis.
ε) cubi marginibus in aciem terminatis.
  a) faciebus planis.
  b) faciebus concavis.
ζ) cubi marginibus pyramide triedra terminatis.
  Hoffmann bergm. Journ. 1789. I. *p.* 229.
  Ferber 3 *Briefe p.* 53.
  Habitat in Suecia, Anglia (Derby *et* Northumbria,) Hiſpania, Gallia, Hercynia, Saxonia, Sileſia, *eadem colorum varietate, quam ſpatoſus, ſaepe pellucidus, rariſſime opacus, cryſtallis majoribus, minoribus, minimis, ſolidis, cavis, ſupra apertis, clauſis, aquae guttulam alia foſſilia includentibus, plane vacuis, ſe includentibus, ſic ſuperimpoſitis, decuſſatim, lateraliter, inordinatim concretis, ſparſim in renis vel globi imperfecti ſpeciem aggregatis.*

pyramidalis. 6. Fl. ſubdurus nitens lamelloſus fragilis in fragmenta pyramidalia diſſiliens.

α) pyramide ſimplici.
  a) inverſa. *Werner von aeuſſerl. Kennz. p.* 172.
  b) recta.
    α) triedra.
      †) truncata.
        Pini nouv. cryſtalliſ. de feldſp. &c. Milan. 1779. 8.
      ††) faciebus ſphaericis.
        Gerh. Mineralſ. p. 72.
    β) hexaëdra, faciebus ſphaerico-concavis.
      Werner von aeuſſerl. Kennz. p. 176.
β) pyramide duplici.
  tetraëdra.
  Syſt. nat. I. *p.* 165. *n.* 5. XII. 3. *p.* 102. *n.* 5? Alumen (ſpatoſum) lapidoſum calcario-ſpatoſum diaphanum.
  Amoen. acad. I. *p.* 481. Cryſtallus aluminiformis ſpatoſa imbricata obtuſa.
  Cronſt. miner. §. 100. *δ.* Fluor cryſtalliſatus octaëdricus.
  Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 176. *n.* 4. b. Fluor mineralis cryſtalliſatus octaëdricus.
  Vog. miner. 164. Pſeudo-amethyſtus, Pſeudo-ſmaragdus.

Habitat rarior in Nericia Sueciae, Saxonia, Bohemia *in ducatu* Milanenſi, *eadem colorum varietate conſpicuus, quam ſpathoſus.*

26. APATITES. Ex terra calcaria et phoſphori acido conſtans. Fragilis, duriuſculus. Aqua forti ſolubilis, prunis inſperſus lucem vireſcentem in tenebris ſpargens, igne difficilius liquandus.

rupeſtris. 1. A. compactus opacus albidus.
Cronſt. jour. de phyſ. 1788. *Aug. p.* 248.
Habitat in Hiſpaniae provincia Eſtremadura, *integros colles et ſtrata cum quartzi ſtratis alterna conſtituens, in pago* Logroſen *aedificiorum materia princeps, fortiori igne in ſpeciem encauſti albi abiens.*

octaedrus. 2. A. nitore pinguiuſculus paraſiticus in fragmenta indeterminata diſſiliens ſemipellucidus texturam minute granulatam transverſim fractus lamelloſam monſtrans, tabulis octaëdris.
Karſten Schr. berl. Naturf. 9. *p.* 355.
Habitat in Saxonia *prope* Ehrenfriedersdorf.

tabularis. 3. A. nitore pinguiuſculus paraſiticus in fragmenta indeterminata diſſiliens ſemipellucidus texturam minute granulatam, transverſe autem fractus lamelloſam monſtrans, tabulis hexaëdris.
Karſten Schr. berl. Naturf. 9. *p.* 355.
Habitat in Saxonia *prope* Ehrenfriedersdorf.

priſmaticus. 4. A. nitore pinguiuſculus paraſiticus ſemipellucidus ſubponderoſus in fragmenta indeterminata diſſiliens texturam minutim granulatam transverſe autem fractus lamelloſam monſtrans, priſmatibus hexaëdris.
Schnecker chem. Annal. 1785. 1. *p.* 446.
Werner bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 76.
Klaproth bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 294. *et chem. Annal.* 1789. 1. *p.* 10. 117.
Karſten Schr. berl. Naturf. 9. *p.* 355.

Habitat

Habitat in Saxonia *prope* Ehrenfriedersdorf *et* Schneeberg, *in* Bohemia *prope* Kuttenberg *et* Schlackenwald, *ſaepe cum ſtanni mineris et fluore obvius, frequentius viridis, dilute violaceus, rubellus aut albus, quam ochroleucus, cinereus, caeruleus, aut caryophyllinus, igne colorem et pelluciditatem amittens, vix tamen liquandus, creberrime longitudinaliter ſtriatus, cryſtallis parvis, nunc ſolitariis, nunc inordinatim cohaerentibus, prismatibus jam perfectis, jam alterutro vel utroque fine in pyramidem hexaëdram terminatis, nunc marginibus lateralibus in aciem terminatis, terminalibus autem una cum angulis truncatis, nunc marginibus lateralibus rotundatis, ut cylindros mentiantur, ponderis ſpecifici* = 3218 : 1000.

columnaris. 5. A. nitore pinguiuſculus paraſiticus ſemipellucidus in fragmenta indeterminata diſſiliens texturam minutim granulatam transverſe autem fractus lamelloſam monſtrans, prismatibus octaedris.

Karſten Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 283.

Habitat in Saxonia *prope* Schneeberg *et* Ehrenfriedersdorf.

triedrus. 6. A. nitore pinguiuſculus, paraſiticus ſemipellucidus in fragmenta indeterminata diſſiliens, texturam minutim granulatam transverſe fractus lamelloſam monſtrans, prismatibus triedris.

Karſten Schr. berl. Naturf. 9. *p.* 355.

Habitat in Saxonia *prope* Ehrenfriedersdorf.

27. BORACITES. Ex terra calcaria, majore magneſiae albae portione, multo ſale ſedativo, et paucula terra aluminari, ſilicea et ferri calce conſtans.

Durus, lamelloſus, leviuſculus, cubicus.

Cum acidis non efferveſcens; igne primo decrepitans, fortiori in vitrum flavicans abiens.

cubicus. 1. Boracites.

Weſtrumb chem. Annal. 1788. 1. *p.* 483. *et Schr. berl. Naturf.* 9. *p.* 13. Sedativſpat.

Heyer chem. Annal. 1788. 2. *p.* 21. Sedativſpat.

Laſius chem. Annal. 1787. 2. *p.* 333. Würflichte Quarzcryſtallen.

Habitat Luneburgi *in gypſo uſuali nidulans, cubis utplurimum ſolitariis, raro, niſi exiles ſint, integris, frequentius angulis et marginibus truncatis, ita ut* 26 *facies prae ſe ferat degenerans cubus, angulis nunc omnibus in triangula, nunc* 4 *in triangula,* 4 *alterni in ſexangulas facies abeuntibus, ita ut corpus ex faciebus* 10 *ſexangulis, quarum* 4 *minores,* 4 *triangulis, et* 12 *parallelogrammis conſtet, utplurimum hyalinus, rarius cinereus, aut in violaceum vel thalaſſinum colorem vergens.*

ORDO IV.

ORDO IV.

TERRAE ARGILLACEAE.

Ex terra aluminari potiſſimum compoſitae.

28. ALUMINARIS. *Fere tota ex terra* aluminari conſtans.

Macra, *levis*, *inconſpicua*, *terrea*, *linguae parumper adhaerens*, *inquinans*.

Aqua forti fere tota ſolubilis, *igne ſe contrahens et indureſcens*, *fortiori*, *quo candet*, *lucem ſpargens*.

nativa. 1. Aluminaris. *Schreber Naturf.* 15. *p.* 209.

Habitat reniformis vel botryoïdes in Sileſiae *principatu* Münſterberg, *in* Britannia, Longobardia, *et praeſertim* Halae Saxonum *in horto paedagogii*, *heic innidulantibus quartzi granis et gypſi cryſtallis pauliſper impura*, *molliſſima*, *alba*, *in fragmenta indeterminata diſſiliens.*

29. ARGILLA. Ex terra aluminari et ſilicea, utplurimum etiam ferri calce et phlogiſto conſtans.

Opaca, inconſpicua, formae communis, attactu blanda, terrea, leviuſcula, mollis, aquam et oleum imbibens et retinens, utroque emollitu, priori plaſtica, *et odorem ſibi proprium ſpirans.*

Cum aqua forti non efferveſcens, igne ſe contrahens et indureſcens.

porcellana. 1. A. macra alba friabilis linguae perparum adhaerens, uſtione alba, et fortiſſimo in porcellanam abiens.

Cronſt. mineral. §. 78. A. Terra porcellanea.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 51. *n.* 9. Argilla apyra macra pura.

Carth. miner. 5. Argilla rudis pura igne indureſcens.

α) coagmentata.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 200. *n.* 1. Argilla (apyra) apyra albida.

Wall. miner. 19. Argilla apyra.

β) pulverulenta.

Wall. miner. 23. Marga porcellana.

Vogel miner. 33. Argilla porcellana.

2) micae particulis immiſtis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 200. *n.* 3. Argilla (porcellana) albida ſubfarinacea, atomis nitidis.

Habitat rarior per ſtrata in Japonia, Sina, Sibiria (e. g. *prope* Arſzamas,) Hungaria (*prope* Felſobanya *et* Schemniz,) *in* Italia (*prope* Berganum, Tretto, Baudiſſé,) *in* Galliae *provinciis:* Forez, Burgundia, Campania, Alvernia, Britannia, Normannia, Picardia, Hannonia, Flandria, Belgio foederato (*prope* Maſtricht,) Daniae *inſula* Bornholm, *in* Suecia, *potiſſimum in* Scania, *in* Sileſia (*prope* Gieren,) *in* Bohemia (e. gr. *prope* Gaden,) *in* Saxonia (*prope* Aue, Elterlein, *et* Seidliz,) *in circulo* Salica *prope* Guemriz, *ad montem* rheno inferiori *confinem* Drachenfels *in* Franconia (*prope* Kizingen *et* Norimbergam,) Wirtembergia (*prope* Hornberg,) *in* Paſſavia, *prope* Hallein Salisburgi,

prope

prope Vordernberg Stiriae, *et prope* Viennam, *ſaepiſſime ex feldſpato fatiſcente nata, vaſis porcellanis inſerviens in* Japonia *forma radicis arboris reperta.*

Leucargilla. 2. A. molliſſima attactu pinguiſſima linguae adhaerens, tritura nitens, uſtione primum nigricans, tum expalleſcens, apyra.

Syſt. nat. I. *p.* 207. *n.* 5. Argilla nivea hinc inde incarnata.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 200. *n.* 2. Argilla apyra lubrica.

Carth. miner. 6. Argilla ſubtilis igne indureſcens et palleſcens.

Cronſt. miner. §. 79. Terra porcellanea phlogiſto aliisque heterogeneis minima portione miſta.

Vogel miner. 32. Leucargilla Plinii ſ. Argilla fiſtularis.

Waller. min. 24. Marga argillacea pinguedinem imbibens calore indurabilis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 93. *n.* 10. Argilla apyra pinguis lubrica.

Habitat paulo frequentior in Scania (*prope* Böſſerup,) Belgio (*prope* Maſtricht,) Gallia (*prope* Montmartre,) Colonienſi *terra* (*ad lacum* Lach,) Haſſia (*prope* Almerode,) Saxonia (*prope* Mehren *et* Wieſenthal,) *cinerea, nigricans, nigra, violacea, carnea, ochracea, maculis, venis, ſtriis variegata, quartzi pyritaeve fruſtis immiſtis ſaepe impura, in fragmenta indeterminata interdum convexa diſſiliens, fiſtulis tabaci, vaſis, furnis, furnorumque partibus violentiam ignis expertaris, vaſis figulinis nobilioribus egregie inſerviens.*

Lithomarga. 3. A. friabilis attactu pinguiſſima micans ſquamoſa.

Syſt. nat. I. *p.* 204. Marga argillacea albida.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 51. *n.* 1. Talcum ſubfriabile album ſubſquamoſum.

Vogel miner. 11. Argilla ſubtilis indurata ex fiſſuris petrarum &c. *p.* 37. Medulla ſaxorum.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 51. *n.* 1. Talcum (viridans) ſubfriabile viride inquinans.

γ) *Schütz nov. act. Ac. Caeſ. Nat. Curioſ. Vol.* III. *app.* Terra miraculoſa Saxoniae.

δ) *v. Trebra chem. Ann.* 1784. 1. *p.* 387. Phoſphoreſcirendes Steinmark.

Brückmann chem. Annal. 1785. 1. *p.* 449.

Habitat in aliis lapidibus *nidulans nunc pulverulenta, nunc coagmentata, poſteriori in caſu linguae adhaerens et tritura nitens, nonnunquam in fragmenta convexa diſſiliens,*

 pennae

pennae acie trita (δ) in tenebris ſcintillas lucidas ſpargens, et igne pauliſper indurata (γ) polituram admittens, utplurimum ochroleuca, alias ex cineraſcente vel rufeſcente alba, margaritacea, lavendulacea, violacea, carnea, ex fuſceſcente rubra, aut ex rubello fuſca, hepatica, ochracea, (β) viridis, unicolor, aut maculoſa, venoſa vel ſtriata.

fullonica. 4. A. pinguis tritura nitens lamelloſa in aqua in pulverem dilabens in aëre fatiſcens, igne fortiori in vitrum lacteum abiens.

Wall. ſyſtem. miner. I. *p.* 48. *n.* 7. Argilla vitreſcens parum indurata, particulis impalpabilibus, exſiccatione lamellaris vel rhomboidalis.

Carth. miner. p. 8. *n.* 2. Smectis ſubtilis cum acidis non efferveſcens.

Lehm. mineral. p. 28. Smectis.

de Coſta foſſ. p. 69. *n.* 1. Marga viridi-fuſca, Terra fullonica vulgo dicta.

Habitat in Anglia, Suecia, Saxonia, Luſatia *nunc fuſca, nunc cinerea, nunc ex vireſcente alba, nunc viridis; nunc carnea, terrae calcariae circiter* $\frac{3-4}{100}$, *et totidem calcis ferreae continens, an diſtincta hujus generis ſpecies? fullonia uſu celeberrima, oleum avidiſſime imbibens.*

cruſtacea. 5. A. pinguis lamelloſa in aqua in fruſta dilabens et agitatione ſpumans igne fortiori in vitrum ſpumidum abiens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 201. *n.* 7. Argilla (fullonica) fiſſilis friabilis lubrica, in aqua ſpumans.

Schreb. lithol. 132. Argilla fiſſilis.

Wolt. miner. 11. Argilla ſubtilis pinguis in aqua cito liqueſcens.

Waller. miner. p. 26. Argilla fullonum ſaponacea lamelloſa.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 10. *n.* 6. Argilla vitreſcens ſaponacea, exſiccatione cruſtacea.

Cronſt. §. 85. A. α. Lithomarga.

Habitat in Sueciae *monte* Osmund, *cinerea.*

lemnia. 6. A. pinguis attritu nitens linguae parum adhaerens molliſſima leviuſcula texturae conchaceae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 201. *n.* 6. Argilla incarnata fracturis glaberrimis.

Cronſt. miner. §. 85. B. Lithomarga, Terra lemnia.

Waller.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 11. *n.* 6. C. Argilla cruſtacea incarnata.

Dal. pharmac. 20. *n.* 2. Terra lemnia.

da Coſta foſſil. 14. Terra lemnia rubra.

Habitat in Lemno, Sileſia, *magneſiam quoque, terram calcariam et ferri calcem continens, in aqua cum ſtrepitu in fruſta diſſiliens, rarius dilute carnea, quam obſcure iſabellina, aut dilute hepatica, interdum maculis aut arbuſcularum imaginibus nigris varia, olim Medicis uſitata.*

Sapo. 7. A. pinguis leviuſcula molliſſima tritura nitens, linguae adhaerens, ex fuſceſcente nigra.

Werner apud Cronſt. mineral. §. 84. Bergſeife.

Habitat in Polonia *prope* Olkutſch, *texturae terreae.*

communis. 8. A. molliſſima pinguis linguae adhaerens plaſtica pauliſper inquinans texturae terreae igne rubeſcens, fortiori in vitrum vireſcens abiens.

Cronſt. §. 90. A. Argilla communis.

Woltersd. miner. 11. Argilla rudis ſabulo deſtituta.

α) *Syſt. nat.* I. *p.* 207. *n.* 4. Argilla caeruleſcens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 202. *n.* 9. Argilla (communis) humido caeruleſcens uſtione rufeſcens.

Waller. min. 16. Argilla vitreſcens rudis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 40. *n.* 1. Argilla vitreſcens rudis, rimis ſub exſiccatione inordinatis.

Vogel miner. 28. Argilla vulgaris.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 207. *n.* 3. XII. 3. *p.* 202. *n.* 10. Argilla (figulina) ſiccitate rupturis ſubteſſellata.

Waller. miner. 17. Argilla teſſulata figulina.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 44. *n.* 3. Argilla vitreſcens, exſiccata teſſularis.

Lehmann miner. 16. Marga.

γ) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 202. *n.* 11. *it. wgoth.* 251. 267. Argilla incarnata.

δ) *Vogel miner.* 31. Linus. Terra lateritia.

Habitat per omnem terrarum orbem, *ampla ſaepius et alta, parum ceterum a ſuperficie diſtantia ſtrata conſtituens, vegetabilium veſtigia impreſſa prae ſe ferens, rimis innumeris crebro fiſſa, ex caeruleſcente vel flaveſcente cinerea, infumata, obſcure caeruleſcens, rarius viridis aut carnea, nunc minore, nunc* (δ) *majore terrae ſiliceae copia praegnans, vulgatiſſima vaſorum figulinorum et laterum materies, plurima ex fatiſcentibus durioribus nata.*

indurata. 9. A. mollis pinguiuſcula linguae parum adhaerens in aqua dilabens et emollienda.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 62? Argilla arcte cohaerens lapidea; et *p.* 380. *n.* 1? Steatites argillaſeis particulis arcte cohaerentibus durus.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 1. *p.* 10. *n.* 5. Argilla vitreſcens, exſiccata granularis.

Habitat per omnem terrarum orbem, *leviuſcula, ex flaveſcente, caeruleſcente aut vireſcente cinerea, et rufeſcente, fuſca, ſordide roſea, aut viridis, aut maculis rotundatis varia, texturae terreae, ut tamen nunc plana magis ſit, nunc ad feſtucas propius accedat, rarius ad ſchiſtum; interdum adeo dura, ut lapidis loco aedificiis inſerviat.*

fiſſilis. 10. A. molliſſima ſubmacra linguae parum adhaerens texturae ſchiſtoſae in fragmenta diſcoidea diffiſſiens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 38. *n.* 7? Schiſtus (argillaceus) ſcriptura cinerea, friabilis cinereus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 45. *n.* 4. Argilla vitreſcens, exſiccata fiſſilis.

Habitat ubique terrarum e. g. *in* Suecia, Saxonia, *circulo* Salico, *ſtrata ampla conſtituens, lithanthraci creberrime vicina, cujus etiam bitumine perfuſa, eoque denigrata, alias cinerea, rarius caerulea, ex caeruleo aut rubro flavicans, aut fuſca, interdum micans, vegetabilium, praeſertim filorum veſtigia impreſſa, ſaepe monſtrans aqua emollienda.*

ſterilis. 11. A. ſubmacra lamelloſa ſiccata alba, igne rufeſcens parum indureſcens, paulo fortiori liquanda.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 203. *n.* 14. Argilla mixta ſubfiſſilis glareoſa.

Cronſt. miner. §. 90. A. E. Argilla Björklera.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 45. *n.* 4. a. Argilla fiſſilis alba.

Habitat in Sueciae, *praecipue* Sudermanniae, *campis ſteriliſſimis, ſolis fere betulis favens, integra ſtrata cum arenae ſtratis alterna conſtituens.*

bulloſa. 12. A. pinguis mollis tritura nitens linguae parum adhaerens plaſtica cinerea igne rubeſcens et bulloſa.

Habitat in Tranſilvania.

Bolus. 13. A. pinguis attritu nitens ore liqueſcens, aqua difficilius emollienda et minus tenax, texturae conchaceae, igne rubeſcens et facilius liquanda.

Syſt.

Syſt. nat. I. *p.* 207. XII. 3. *p.* 203. *n.* 13. *Muſ. Teſſ.* 110.
Schreb. lith. 136. Argilla ore liqueſcens.
Carth. miner. 6. Argilla ſubtilis, aqua in maſſam unctuoſam diſſolubilis.
Woltersd. miner. 11. Argilla ſubtilis pinguis.
Waller. miner. 13. *n.* 6. Argilla pinguis.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 49. *n.* 8. Argilla vitreſcens ſubtiliſſima pinguis, exſiccatione ſolida.
Cronſt. miner. §. 86. *Vogel min. p.* 36. Bolus.

β) Terra luſitanica odorata e regione Eſtremos.

Habitat in Italia, Gallia, Germania, Armenia, *ſaepe ex fatiſcentibus lavis nata, utplurimum obſcure rubra, aut fuſca, interdum flava, carnea, aut cinerea, varietate innumera, prope* Idriam Carnioliae *cinnabari, prope* Kapnick Hungariae *argento foeta, olim medicorum uſu celebris; v. Ludwig de terris.*

Sinenſis. 14. A. ſubmacra rufa punctis maculisque ochraceis varia, aqua emollienda.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 261. *n.* 4. Argilla flaveſcens; punctis maculisque ferreo-ochraceis.
Cronſt. miner. §. 84. A. Terra porcellana marte mixta.

Habitat in Gallia (*prope* Montmartre,) *in* Sinae *collibus, heic goſſypii, oryzae, indigoferae ſolum conſtituens, lateribus infra aquam adhibendis egregie inſerviens.*

Rubrica. 15. A. mollis inquinans linguae adhaerens rubra fragilis aqua vix emollienda texturae terreae.
Syſt. nat. I. *p.* 204. *n.* 2. Marga ochracea rubra.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 51. *n.* 3. Talcum ſubfiſſile rubrum inquinans.
Carth. min. 73. Ferrum terreſtre durum manus inquinans.
Coſt. foſſ. 88. Creta rubra.
Cronſt. miner. §. 86. 1. β. 3. Bolus rubra durior.
Waller. miner. 266. Ochra rubra cretacea.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 260. *n.* 22. c. Ochra ferri rubra cretacea ſolida.
Dal. pharmac. 23. *n.* 5. Rubrica fabrilis.
Vogel miner. 178. Rubrica.

Habitat in Sibiria (*ad fluvios* Baunt *et* Jeſchanska,) Dalecarlia, Haſſia (*prope* Thalitter,) Bohemia, Luſatia, Gallia, *frequens minerarum ferri, quo ipſa abundat, comes.*

16. A.

lutea. 16. A. molliſſima inquinans lutea ochracea.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 521. Gelbe Erde.
Habitat in Luſatia *ſuperiore prope* Wehrau.

viridis. 17. A. pinguiuſcula mollis compacta viridis igne intumeſcens primo nigreſcens, poſt in colorem rubrum denique flavum tranſiens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 203. *n.* 13. *s.* Bolus viridis.
Cronſt. miner. §. 86. 1. V. Terra verde.
Habitat, ſaepius intra amygdaliten, in monte Veronenſi Baldo, Suecia, Normannia (*prope* Pontaudemer,) Saxonia (*prope* Planiz) *et* Bohemia (*prope* Besniz, Wiſchockzan *et* Brammy,) *pigmentum in aëre conſtans exhibens.*

Tripolitana. 18. A. macra ſubſcabra mollis leviuſcula linguae adhaerens, difficulter liquanda attritu ad metallum metallicum nitorem aſſumens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 202. *n.* 8. Argilla ſcabra nitidula flaveſcens inquinans.
Woltersd. min. 11. Argilla ſubtilis macra.
Cronſt. miner. §. 89. Terra tripolitana.
Vog. miner. 38. *Carth. miner.* 8. Tripela.
Wall. miner. 33. Glarea indurata cohaerens aſpera.
Wall. ſyſt. miner. 1. *p.* 91. *n.* 1. Tripela ſolida.
Habitat in inſula maris auſtralis Tanna, *regno* Tunetano *et* Neapolitano, ruſſico (*ad fluvium* Uda,) *prope* Fedotiewa *et* Caſimova, *in* Suecia (*prope* Snaflanda,) *in* Flandria (*prope* Oudenarda,) Bohemia, Auſtria (*prope* Crems,) Bavaria (*prope* Dirfurt,) Wirtembergia (*prope* Calw,) Franconia (*prope* Schillingsfürſt,) Saxonia (*prope* Potſchappel *et* Naumburg,) Weſtphalico *circulo* (*prope* Fürſtenberg *et* Duisburg,) *et in* Haſſia (*prope* Grünberg *et* Darmſtadt,) *etiam prope* Francofurtum *ad* Moenum, *in montibus ſtratariis, non raro una cum ſulphure, aut foliorum impreſſis veſtigiis condecorata, ſtrata conſtituens, aut rimas explens, frequentius iſabellina, dilute ochracea, aut ex flaveſcente cinerea, quam alba, aut aliis coloribus tincta, texturae terreae, lapidibus durioribus et metallis poliendis, modulis etiam, in quos vitra nobiliora et metalla effunduntur, egregie inſerviens.*

tumeſcens. 19. A. igne rufeſcens, ſicca ſpongioſa aquam cum intumeſcentia avidiſſime imbibens, et pertinaciſſime retinens.
Syſt. nat. 1. *p.* 207. *n.* 8. Argilla mixta arenacea.

Syſt.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 203. *n.* 15. Argilla mixta poroſa glareoſa.

Waller. min. 18. Argilla rubens aqua intumeſcens; eandemque diu retinens.

Wall. ſyſt. min. 1. *p.* 43. *n.* 2. Argilla vitreſcens, aqua intumeſcens, ſub exſiccatione membranacea.

Cronſt. miner. §. 90. A. 1. ζ. Argilla intumeſcens.

Vogel miner. 30. Argilla fermentans.

Habitat paſſim in campis, potiſſimum Sueciae, *ſterilibus, dum ſuperficies corii inſtar exſiccatur, intus pultis inſtar molliſſima, hinc primo vere ſub pedibus obumbulantium fluctuans tremensque, aedificiis et hominibus periculoſa.*

grandaeva. 20. A. macra, ſubplaſtica, igne rufeſcens et indureſcens, ſicca friabilis ſubpulverulenta aquam cum intumeſcentia lente imbibens.

Syſt. nat. I. *p.* 207. *n.* 9. Argilla arenacea ſabuloſaque.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 204. *n.* 16. Argilla mixta glarea, arena ſabuloque, aeſtate ſublapideſcens.

Cronſt. miner. §. 90. A. 1. ζ. 2. Argilla intumeſcens lapidoſa.

Waller. miner. 32. Glarea argilloſa.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 56. *n.* 12. Argilla vitreſcens, glarea mixta.

Habitat in Suecia, *praeſertim in* Dalecarlia, *griſea, fuſca aut rubeſcens, aeſtate adeo indureſcens, ut nec malleus, nec cuneus penetrent, cribrata pro exſtruendis piſtorum fornacibus praeſtantiſſima.*

ſoluta. 21. A. ſubmacra, humida ſubplaſtica, ſicca pulverulenta, igne in vitrum ſolidum abiens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 207. *n.* 5. Calx (paluſtris) fixa pulverea plaſtica.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 61. *n.* 14. Argilla vix cohaerens farinacea.

Habitat in Suecia, *potiſſimum ſub paludibus, griſea vel alba, haec parietibus dealbandis adhibita.*

arvenſis. 22. A. cinerea, humectata in glebulas compingenda, ſub exſiccatione rimas magnas agens tandem pulverulenta igne vitreſcens.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 55. *n.* 11. Argilla vitreſcens, humo mixta.

Habitat frequens in agris cultis.

23. A.

Umbra. 23. A. bitumine perfuſa fuſca ſcriptura inquinans, uſtione ruſeſcens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 204. *n.* 18. Argilla humoſa fuſca inquinans.
Woltersd. miner. 11. Argilla pictoria fuſca.
Waller. miner. 3. Humus nigro-brunnea.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 17. *n.* 3. Humus colorata bituminoſa fuſca, et p. 60. nr. 13. g. h. i. Argilla mineralis fuſca, obſcure fuſca et nigricans.
Cronſt. §. 283. 2. Mumia vegetabilis.
Baum. miner. 1. *p.* 42. Terra Umbria.
Lehm. miner. 24. Umbra.
Habitat in Italia, Germania (e. gr. *prope* Erfurtum,) Scania, Anglia, *pictoribus uſitata.*

vitriolacea. 24. A. fuſca ſtiptica aquam cum gallis coctam denigrans.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 205. *n.* 21. Argilla mixta fuſca vitriolico ſalſa.
Habitat ſub paludibus *paſſim, ab innidulante et fatiſcente pyrita nato.*

ſalſa. 25. A. ſaporis ſalſi.
Hiaerne tentam. chem. 1.
v. Born ind. foſſil. 2. *p.* 98.
Habitat in maritimis *et* confiniis ſalifodinarum, e. gr. auſtriacarum, ſalisburgenſium tranſilvanicorum, *muria praegnans, cinerea vel rubra.*

cobaltifera. 26. A. nigra cum borace igni expoſita vitrum caeruleum exhibens.
Geſn. hiſt. cobalt. 1. *p.* 21. 35.
Habitat in Wirtembergiae *fodinis.*

cuprifera. 27. A. fuſca ſpiritui ſalis ammoniaci excalefacto colorem caeruleum conciliāns.
v. Born Brief. 7. *p.* 33. 34. 8. *p.* 43.
Habitat in fodinis Temeſienſibus, *ferri cuprique calcem continens, ita ut cupri* $\frac{2-6}{100}$ *exhibeat.*

argentifera. 28. A. mollis plaſtica fuſione cum plumbo argentum exhibens.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 83. 84.
Ferber üb. die Gebirg. u. Bergw. in Ungarn. p. 57.
Habitat in Bavaria *prope* Creisdorf, *in* Hungaria *prope* Schemnitz, *cinerea, flaveſcens aut ex flavo rubra, ad* $\frac{7}{100}$ *argenti continens.*

29. A.

auriſera. 29. A. mollis plaſtica caeruleſcens fuſione cum plumbo aurum exhibens.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 67.
Habitat in Tranſilvaniae *fodinis prope* Herczigan *et* Facebai.

30. PUTEOLANA.

Ex terra aluminari ſiliceaque et ferro, utplurimum etiam terra calcaria conſtans.
Friabilis.
Cum aqua et calce ſubacta adeo indureſcens, ut ab aqua non penetrari poſſit, igne facile liquanda in ſcoriam nigram.

genuina. 1. P. obſcurius tincta magnetis imperium facilime ſequens.
Cronſt. miner. §. 207. *n.* 8. 1. Terra pouzzolana.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 95. *n.* 1. Caementum pulverulentum non cohaerens.
Habitat in Italiae *montibus ignivermis, etiam exſtinctis, frequens circa* Neapolin *et* Romam, *hinc inde in integros colles aggregata, caemento aquae impenetrabili egregie inſerviens, obſcure rubra, fuſca aut nigra.*

aſſimilis. 2. P. obſcurius tincta magneti vix obediens.
Fauj. de S. *Fond* ſur la maniere de reconn. les differ. eſpec. de Pouzzolane. Amſterd. 1780. 8.
Habitat in Gallia, e. g. *in* Occitania (*prope* Chenavari,) *hinc inde in* Germania, e. g. *in* Brisgovia (*prope* Breyſach,) *in* Haſſia (*prope* Echzel,) *in* Franconia (*ad montem* Pferdekopf,) *an ex fatiſcentia lapidum argillaceorum nata?*

Cineres. 3. P. cinerea pulverulenta.
Cronſt. miner. §. 297. Cineres vulcanorum.
Habitat in vicinia montium ignivomorum e. g. Italiae, *a quibus ſummo cum impetu ad immenſam ſaepe altitudinem, et ad aliquot interdum milliarium diſtantiam extruditur, in terram relabendo in clivos aggregata, aut immenſam aream obtegens, aut integras urbes ſepeliens,*

non

non raro tantopere ſubtilis, ut per inviſibiles rimas ciſtarum arctiſſime clauſarum penetrat, ferri magnatim ſequentis non parum continens.

arenacea. 4. P. cinerea ex granulis ſegregatis conſtans.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 181. *n.* 5. Pumex (cinerarius) pulvereus arenaceus.
Cronſt. miner. §. 297. Scoriae pulverulentae.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 375. *n* 1. Porus igneus arenarius.
α). granis minoribus. Rena del Veſuvio.
β) granis majoribus. Lapilli del Veſuvio.
Habitat cum praecedente; *evidentius ex comminutis ignis ſubterranei productis durioribus orta.*

31. CAEMENTUM.

Ex ferro, terra aluminari, plurima ſilicea, utplurimum quoque parciori calcaria conſtans.

Duriuſculum, leviuſculum, poroſum, texturae terreae, aquam, cui immergitur cum ſibilo imbibens, ſiccum et digito perſtrictum ſtrepens, aſperum, inconſpicuum.

Comminutum et cum aqua et calce ſubactum adeo indureſcens, ut ab aqua non penetretur, igne facile in ſcoriam nigram abiens.

Tufa. 1. C. in clivos integros et ſtrata ampliſſima montibus ignivomis vicina aggregatum, formae communis.
Ferber Br. aus Welſchl. p. 67. 139. 144-147. 235-238.
Givani litolog. Veſuvian. p. 174.
Habitat in vicinia montium ignivomorum, praeſertim Italiae, *frequens circa* Neapolin *et* Romam, *ex conglutinata puteolana* (1. 3. 4) *natum, aliorum lapidum ad inſtar exſtruendis domibus a multis retro temporibus inſerviens frequen-*

quentiſſime infumatum, cinereum, nigricans, fuſcum, ochroleucum, ex flaveſcenti cinereum aut ex fuſco luteum, rarius ruſeſcens vireſcens aut variegatum, cryſtallis hornblendae baſaltinae, ſcorli granatim, feldſpati, micae miculis, pumicis fruſtis, rarius oſſibus, teſtaceis, fructibus durioribus plenum; non raro cum acidis pauliſper efferveſcens, nunc ad aërem fatiſcens, nunc potius indureſcens.

Tarras. 2. C. ſtrata ampla argilla fertili tecta conſtituens formae communis.

Cronſt. miner. §. 207. *n.* 8. 2. Caementum induratum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 97. *n.* 2. Caementum induratum lapideum.

Vogel nov. comment. Goett. t. 3.

Cartheuſ. mineral. Abhandl. 2. *p.* 20.

Collin. journ. d'un voyag. miner. cap. 17. *p.* 288. *ſqq.*

Habitat ad Rheni ripas, *potiſſimum in* Archiepiſcopatu Colonienſi (*prope* Andernach) *et in* Haſſia (*prope* Lindenſtrut, Grunberg, Bockenheim, Darmſtadt, Nidda, Eichelſachſen, *et ad montem* Vogelberg,) *utplurimum infumatum aut nigricans, ut aedes ex eo exſtructae triſtitiae ſenſum animo infundant, cryſtallos hornblendae, et micam, argillam, fruſtula quartzi, ardeſiae, marmoris, pumicis, maculas vitro aemulas ſaepe continens, in propriis molendinis comminuta caemento aquae impenetrabili inſerviens; an ex fatiſcente et denuo indureſcente porphyrii ſpecie natum?*

columnare. 3. C. priſmaticum.

α) priſmatibus hexaëdris. *v. Veltheim n. chem. Entd.* 7. *p.* 74.

β) priſmatibus pentaëdris. *C. Chrn. Gmelin Naturf.* 23. *p.* 115.

Habitat ad Rheni *ripas,* α) *prope* Andernach, β) *prope* Neuwied, *frequens quoque ad* Aetnae *radicem.*

32. CARIOSUS. Ex terra aluminari, ſilicea et calcarea cum ferri parca portione conſtans.

Levis, mollis, poroſus, in aqua in pulverem dilabens.

Cum aqua forti efferveſcens; igne indureſcens pauliſper rufeſcens.

Anglorum, I. Carioſus,
Rottenſtone. *Waller. ſyſt. miner.* 1. *p.* 92. *n.* 2. Tripela carioſa.
da Coſta foſſil. 87. Creta fuſca terra carioſa dicta.
Habitat in Angliae *provincia* Derby, *potiſſimum ſupra lithanthracem, iſabellinus, obſcure cinereus aut fuſcus, ab Anglis artificibus ad polienda metalla et lapillum varia genera adhibitus.*

33. AR-

33. **ARDESIA.** Ex terra aluminari et ſilicea conſtans, quibus utplurimum pauxillum calcis ferreae et terrae calcariae, ſaepe etiam aliquid magneſiae et petrolei accedit.

Mollis, texturae ſchiſtoſae, in fragmenta (utplurimum) diſcoidea diſſiliens, opacus, formae communis, aquam imbibens, ſed lente, ita ut non emolliatur, humectatus odorem argillae ſpirans.

Cum aqua forti non efferveſcens, igne paulo fortiori in ſcoriam turbidam abiens; in montibus primaevis (in his pingui nitore conſpicuus) aeque ac in ſtratariis obvius, integros montes et praecipuas eorum partes conſtituens.

Novacula. 1. A. nitidula intus micans ſubopaca duriuſcula exvireſcente cinerea, ſcriptura albida.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 37. *n.* 1? Schiſtus ſcriptura alba ater ſolidus poliendus.

Woltersd. miner. 17. Schiſtus niger durus ſubtilis.

Waller. miner. 64. Fiſſilis ſolidus mollior, lamellis craſſioribus.

Baum. miner. 1. *p.* 219. Lapis lydius.

Habitat in montibus ſchiſtoſis ſtrata conſtituens v. g. parcius in Oelandia, *in* Franconia *prope* Lauenſtein, *polituram imperfectam aſſumens, aëre et oleo pingui indureſcens, hoc imbutus coticulae loco inſerviens.*

tabularis. 2. A. nitidula mollis ex cineraſcente nigra ſcriptura albida, bracteis rectis.

Syſt. nat. I. *p.* 154. XII. 3. *p.* 37. *n.* 2. Schiſtus tabularis ſcriptura nivea, ater impalpabilis aequalis fiſſilis.

Coſt. foſſil. 165. Schiſtus niger polituram quodammodo admittens.

Waller. miner. p. 62. Fiſſilis ſubtilior niger, polituram quodammodo admittens.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 336. *n.* 1. Schiſtus ſubtilior niger, raſura albus, polituram aliquo modo admittens.

Scheuchz. alp. 1. *p.* 19. *et* 2. *p.* 47. *et* 3. *p.* 7. Lapis fiſſilis niger glaronenſis.

Cronſt. miner. §. 91. B. 1. *α.*

Habitat in Scaniae, Helvetiae (*praeſertim* Glaronenſis,) Franconiae (*prope* Lehſten,) Saxoniae (*prope* Wurzbach) montibus, *polituram imperfectam admittens, maculis interdum obſcurioribus orbiculatis aut oblongis varia, raſa leviſſime cum aqua forti efferveſcens, leviuſcula, menſis, tabulis calculatoriis ſtilis inſerviens.*

tegularis. 3. A. nitidula ſubduriuſcula ex caeruleſcenti nigra ſcriptura cinerea, bracteis rectis.

Syſt. nat. I. *p.* 154. XII. 3. *p.* 38. *n.* 5. Schiſtus (Ardeſia) ſcriptura cinerea, caeruleſcenti niger tinnitans.

Wolt. min. 17. Schiſtus niger durus rudis.

Coſt. foſſil. 181. Schiſtus caeruleus.

Wall. miner. p. 63. Fiſſilis durus caeruleſcens.

Wall. ſyſt. miner. 1. *p.* 337. *n.* 2. Schiſtus durus raſura albeſcens clangoſus.

Carth. miner. 25. Fiſſilis durus rudis ex nigro caeruleſcens.

β) Ardeſia rubra. *Cronſt. miner.* §. 91. B. 1. *β.*

γ) Ardeſia purpurea. *Kirw. miner. p.* 86. *ſp.* 6. *var.* 1.

δ) Ardeſia purpuraſcens. *Kirw. miner. p.* 88. *ſp.* 6. *var.* 2.

ε) Ardeſia ex vireſcenti cinerea. *Waller. ſyſt. min.* 1. *p.* 338. *n.* 2. b.

Habitat in Spitsberga Suecia e. g. Jemtiae alpinis, Helſingia, Weſtmannia, Scania, Anglia, Hercynia, Saxonia, Franconia &c. *interdum vivorum corporum, praeſertim mariorum veſtigiis ornata, aut arbuſcularum imaginibus picta, aut mica vel pyritae particulis inſperſis nitens, aut quartzi granulis largius immiſtis ſolito durior, aquam non hauriens, tectis aedificiorum inſerviens.*

ſolida. 4. A. nigricans texturae ex ſchiſtoſo compactae tinnitans ſcriptura cinerea.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 38. *n.* 6. Schiſtus ſcriptura cinerea, nigricans ſolidus tinnitans.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 342. *n.* 7? Schiſtus ſolidus durus difficulter vel non in lamellas diviſibilis.

Habitat

Habitat in Suecia, Hiſpania, nova Hiſpania, *in feſtucas diſſiliens, nigreſcens, fuſca, griſea aut rufeſcens.*

compactiſſima. 5. A. obſcura compactiſſima ſolidiſſima duriuſcula ſcriptura exalbida.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 39. *n.* 13. Schiſtus compactiſſimus.

Habitat rariſſima in Sina, *nigra aut fuſca, exterius glabra inaequalis, intus compactiſſima; an diſtincta hujus generis ſpecies?*

atrata. 6. A. texturae ſchiſtoſo-lamelloſae molliſſima, ſcriptura albida.

Syſt. nat. I. *p.* 154. XII. 3. *p.* 37. *n.* 3. *it. wgoth.* 28. *Schreb. lith.* 30. Schiſtus ſcriptura alba, nigricans ſubfriabilis.

Waller. miner. 66. Fiſſilis mollior friabilis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 341. *n.* 6. a. c. e. Schiſtus diverſo colore, niger raſura cinereum, ceteris vero coloribus concolorem exhibens pulverem ſiccus macer fragilis.

Coſt. foſſil. 167. Schiſtus niger.

Habitat in Lapponia, Scania, *aliis* Sueciae *provinciis, macra, nigricans, fuſca aut flaveſcens, igne agitata crepitans, fortiori in vitrum ſpumoſum convertenda, raſa cum aqua forti pauliſper efferveſcens.*

undulata. 7. A. nigra texturae undulatim ſchiſtoſae.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 345. *n.* 9. d. Schiſtus carbonarius, lamellis fluctuantibus.

Habitat in Finnia *et* Jemtia, *nunc mollior, igne in ſcorias poroſas, nunc paulo durior, igne in vitrum ſolidum convertenda.*

bituminoſa. 8. A. molliſſima pinguiuſcula obſcura trituta nitens, ſcriptura nigra texturae recto-ſchiſtoſae in fragmenta diſcoidea diſſiliens, in igne fumans aut flammam concipiens, in aperto expalleſcens.

Cronſt. miner. §. 159. Brandſchiefer.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 1. *p.* 344. *n.* 9. b. c. Schiſtus ſolidus craſſus non fiſſilis, raſura nigra, carbonarius.

da Coſta foſſil. 168. 4. Schiſtus terreſtris niger carbonarius.

γ) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 39. *n.* 10. Schiſtus (communis) ſcriptura nigra, ater ſolidus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 340. *n.* 5. Schiſtus niger pinguis, igne fumans vel odorem ſpargens, raſura niger.

δ) *Cronſt. miner.* §. 158. Kolon.

Habitat in Sueciae, Angliae, Luſatiae, *aliarum terrarum montibus ſtratariis, ſtrata ſaepe ampla efficiens, ſtratis*

lithanthracum et minerarum aluminis crebro vicina, petroleo, interdum quoque vitrioli acido perfuſa, aut pyritae glebulis veniſve immixtis ſcatens, hinc nigra, hinc in igne odorem, fumum, flammam ſpargens, non raro ſulphuream, hinc in igne aperto cum ponderis jactura albeſcens aut caneſcens, probabiliter ex argilla fiſſili bitumine penetrata nata.

Kellas. 9. A. texturae fibroſae linguae parum adhaerens. *Bergm. Journ.* 1790. 7. *p.* 12. &c.
Habitat in Cornubiae *montibus, cupri ſcannique venas interdum utrinque cingens, nunc plumbei, nunc rufeſcentis coloris.*

Nigrica. 10. A. atra macra molliſſima inquinans ſcriptura atra texturae incurvo-ſchiſtoſae in fragmenta diſcoidea aut feſtucas longas diſſiliens, in igne rubeſcens.
Syſt. nat. I. *p.* 154. XII. 3. *p.* 38. *n.* 9. *Muſ. Teſſin.* 18. *n.* 6. Schiſtus ſcriptura atra, ater inquinans.
Woltersd. 17. Schiſtus niger friabilis inquinans.
Carth. miner. 25. Fiſſilis friabilis niger manus inquinans.
Waller. miner. 67. *Baum. miner.* I. *p.* 219. Fiſſilis mollis friabilis pictorius.
Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 343. *n.* 8. Schiſtus mollis niger raſura ater pictorius.
Habitat in Weſtrogothia Sueciae (*ad* Hunnenberg,) Franconia (*prope* Ludwigſtatt,) *et* Italia, *ſaepe aluminis mineris vicina, pictorum uſu celebris, bitumine et ferri calce dives, ideo igne torta odorem minus gratum ſpargens, et rubrum colorem induens, tum rubricae loco adhibenda.*

teſſularis. 11. A. molliſſima ſubponderoſa in fragmenta trapezoidea diſſiliens, texturae ſchiſtoſae.
Gerh. Beytr. z. Mineralr. I. *p.* 343. *n.* 5. Schiſtus (rhombeus) tabulis quadrangularibus.
Habitat fuſca, lutea aut viridis in Sileſiae *principatu* Liegniz *prope* Goldberg, *et in comitatu* Glaz *prope* Neudorf, *integros montes conſtituens.*

34. BA-

34. BASALTES. Ex terra aluminari, plurima ($\frac{1}{2}$) ſilicea, et ($\frac{1}{4}$) ferri calce conſtans, quibus non raro pauxillum terrae calcariae, magneſiae albae et nigrae accedit.

Opacus inconſpicuus, macer, tritura cana (utplurimum), in fragmenta indeterminata diſſiliens, in aëre in argillam fatiſcens.

Cum aqua forti non efferveſcens; igne paulo fortiori in vitrum ſolidum nigrum abiens.

Schiſtoſus. 1. B. ater, texturae ſchiſtoſae.

Habitat in montibus baſaltiferis Rheni *inferioris ripae, et* Goettingae *vicinis, olivini nidulis ſcatens.*

columnaris. 2. B. obſcurus compactus duriuſculus tenax in fragmenta priſmatica granulata ſponte ſecedens.

Baum. miner. 1. *p.* 220. Baſaltes.

Carth. min. 21. Smectis cryſtalliſatus, cryſtallis oblongis irregularibus.

Waller. miner. 139. Corneus cryſtalliſatus priſmaticus lateribus inordinatis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 319. *n.* 9. Baſaltes figura columnari, lateribus inordinatis, cryſtalliſatus.

Habitat faſtigia montium praerupta coni truncati formam interdum prae ſe ferentia ſaepe conſtituens granitae, gneiſſo, marmori, waccae, argillae, arenae, arenario, lithanthraci, ſuperimpoſitus rarius per gneiſſum trajiciens, in maris auſtralis *inſulis, potiſſimum* nova Seelandia, nova Hiſpania, *in* Sicilia, Italia, *meridionali* Gallia, Irrlandia, Scotia *et* inſulis *vicinis, inſulis* Feroë, Islandia, Sileſia, Hungaria (*prope* Schemniz, Cremniz, Kreutz) *occidentali* Bohemia, *ſuperiori* Luſatia, Saxonia, Thuringia, Hennebergo, *et vicinis* Franconiae *montibus, in* Palatinatu *ſuperiori*, Wetteravia, Fulda, Haſſia, Goettingenſi diſtrictu, Naſſovia, *ad* ripas Rheni *inferioris, ex vireſcenti cinereus, ex rufeſcenti fuſcus, creberrime ex*

 cine-

cineraſcenti niger, innumera aliorum foſſilium innidulantium varietate conſpicuus, aut arborum imaginibus, quas magneſiae nigrae debet, pictus, ferro interdum adeo dives, ut a magnete trahatur, et in uſtrinis magno cum fructu ferri mineris adjiciatur fragmentis in quae ſecedit, rarius regularibus, rarius tabularibus, utplurimum magnis et priſmaticis, ſaepe enormis et longitudinis et diametri, creberrime hexaëdris, interdum tetraëdris, (angulis rarius obliquis quam rectis) pentaëdris aut heptaëdris, rarius triedris, octaedris aut majori facierum numero conſpicuis, fragmentorum a loco natali avulſorum angulis ſaepe rotundatis aut detritis, priſmatibus nunc rectis, rarius flexuoſis, nunc continuis, rarius articulatis, nunc perpendicularibus, nunc obliquis, nunc ſparſim decumbentibus, rarius ſe decuſſantibus et ſecantibus, interdum vitri more fragilibus et campanae inſtar tinnitantibus, lapidis lydii, bibliopegis incudis loco inſerviens, ſternendis plateis, ſtruendis aedificiis, aliis uſibus eximie conducens, utrum ignis filius an aquae ſedimentum?

pyramidalis. 3. B. obſcurus compactus in fragmenta pyramidalia ſponte ſecedens. *Hacquet chem. Annal.* 1788. 1. *p.* 522.

Habitat in Bohemiae *montibus prope* Auſſig, *fragmentis elongatis triedris, in* Hungaria (*prope* Schemniz *et* Cremniz) *fragmentis tetraëdris.*

tunicatus. 4. B. compactus ſponte in fragmenta cruſtoſa ſecedens: cruſtis ſphaericis concentricis.

Habitat cum columnari, *hoc mollior, dilutius tinctus, et facilius fatiſcens.*

Wacca. 5. B. mollis fragilis compactus tritura nitidulus ſponte non in fragmenta ſecedens.

Karſten Magaz. für Helvet. Naturk. 3. *p.* 234.

Habitat in Bohemiae *et* Saxoniae *montibus, etiam grandaevis, nunc ſtrata ampla efficiens, nunc venae inſtar rimas explens, non raro venis metalliferis dives, frequentius cinereus aut vireſcens, quam niger, texturae planae, quam granularis, crebra columnaris baſis, quo tamen longe celerius, fatiſcit, olivini nihil includens.*

Trapezum. 6. B. duriuſculus compactus aquam imbibens in aëre ruféſcens et lamellatim fatiſcens, in igne crepitans et cum ſtrepitu diſſiliens.

Syſt.

Syſt. nat. I. *p.* 154. *n.* 4. *Muſ. Teſſin.* 16. Schiſtus cinereus ſolidiuſculus, ſcriptura cana.

Syſt. nat. I. *p.* 188. *n.* 25. Saxum impalpabile calcarium ſchiſtiforme cinereum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 72. *n.* 2. Saxum impalpabile ſchiſtoſum ſubcalcarium, fragmentis rhombicis.

It. wgoth. 211. Saxum ſchiſtoſum calcarium cinereum.

Cronſt. miner. §. 265. Saxum compoſitum jaſpide martiali molli ſeu argilla molli indurata et - - - -

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 361. *n.* 4. Corneus durus particulis minimis terreis in fragmenta cubica vel rhomboidalia fiſſus.

Habitat in Scandinaviae *montibus, praeſertim* Hunneberg, *in* Anglia, Scotia, Pyrenaeis, Germania, *integros hinc inde montes aut ampla eorum ſtrata conſtituens, ſaepius venae inſtar ſecans, in profundo rimas innumeras agens, et ſaepe in priſmata tetraëdra, rarius pentaëdra aut triedra fiſſus, cinereus, fuſcus aut niger, igne leniori rufeſcens, eoque tortus a magnete trahitur; cum aqua forti pauliſper efferveſcit; vitro nigro parando, compactior lapidis lydii loco inſerviens.*

35. LAVA. Ex terra aluminari, plurima ſilicea et ferri calce conſtans, quibus non raro pauxillum terrae calcariae et magneſiae albae accedit.

Coloris (utplurimum) obſcurioris, tritura cana, macra, in fragmenta indeterminata diſſiliens, in aëre in argillum fatiſcens.

Ignis vi aperta liquante progenita, in montibus ignivomis obvia; igne denuo liquanda in vitrum nigrum.

compacta. 1. L. ſubopaca compacta duriuſcula texturae conchaceae.

Givani litologia Veſuvian. p. XLIX. *et* 84.

Habitat in montibus ignivomis *eorumque vicinia, ignis in minus alterata; ut lapidis, ex quo conflata fuit, manifeſta utplurimum prae ſe ferat veſtigia, et indolem, fre-*

 quen-

quentius nigra, quam cinerea, fuſca, aut rubra, rarius alba, rariſſime viridis aut caerulea, crebro etiam innidulantibus innumeris foſſilibus heterogeneis, aut antea infixis, aut poſtea natis et per aquam praecipue depoſitis variegata, in priſmata granulata, aut fragmenta cruſtoſa concentrico-ſphaerica aliquando ſponte ſecedens, aut ſtiriae in modum in foveis montium pendula ac formata; aedificiis, et nobilioribus ſaepe eorum partibus exſtruendis, ſtatuis &c. inſerviens; an ex marga petroſilice hornblenda, aliisque liquatu facilioribus nata?

vitrea. 2. L. diaphana nitens compacta dura texturae conchaceae.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 182. *n.* 7. Pumex vitreus ſolidus.
Cronſt. miner. §. 292. Achates islandicus niger.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 378. *n.* 5. Porus igneus lapideus ſolidus vitreus.
Vandell. therm. 5. Vitrum foſſile.
Givani litolog. Veſuv. p. 128. &c. Vetrificazioni compatte.
β) Lava filamentis vitreis. *Hamilt. act. angl. vol.* 70. *ad ann.* 1780. *P.* 1. *n.* 4.
Habitat in montibus ignivomis novae Hiſpaniae, regni Peruani, Islandiae Hecla, Italiae Veſuvio, *in* inſulis Pontia, Pentellaria Paſchali, (*hinc inde etiam in aliis regionibus, v. in* Hungaria *ſuperiore, in quibus ignis ſubterraneus, aut pyrita, aut lithanthracibus fotus, graſſatus eſt, ſimile quid*) *non raro alia quoque immerſa continens nunc magis nunc* (Smalti) *minus diaphana, utplurimum atra, rarius cinerea, virideſcens, caeruleſcens, aut alba, frequentiſſime formae communis, rarius ſtalactitae, aut* (*in inſula* Pontia) *globi formam induta, aut pyramidis pentaëdrae formam referens, reliquis ſpeciebus difficilius liquanda, ferri quoque minorem multo copiam continens, terrae calcariae et magneſiae albae expers; olim pro globulis veſtimentorum adhibita; novae Hiſpaniae et regni Peruani incolis in ſpeculi locum, non ſemper ad chalybem ſcintillans.*

ſcoriacea. 3. L. bulloſa ſcabra intus nitens texturae conchaceae.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 277. *n.* 3. b. Porus igneus lapideus facie ſcoriacea ſolidus.
Givani litolog. Veſuvian. p. 146. &c. Vetrificazioni poroſa peſante.
de Dolomieu Memoir. ſur les isles Ponces &c. nr. III. 1.
Habitat in montibus ignivomis, *frequens in* Aetnae *effluviis lavam compactam utplurimum tegens, rarius fuſca, quam nigra,*

nigra, interdum quoque heterogenea continens, facilius reliquis ſpeciebus fatiſcens, quibus ceterum ſimilis, frequentiſſime nigra, interdum levis, ſuperficie non raro undulata.

porosa. 4. L. opaca inconſpicua poroſa leviuſcula. -
Givani litolog. Veſuv. p. 150. &c. Scorie leggiere.
de Dolomieu Memoir. ſur les I. l. Ponc. &c. n. 11.
Habitat in montibus ignivomis *eorumque vicinia, frequentior in iis, qui noſtra hac aetate adhuc exardeſcunt, quam in exſtinctis, frequentius ex apice montis protruſa, quam ex lateribus effluens, ardente lavae fluvio obſtaculis impedito atque inturgeſcente ſaepe progenita, frequentius nigra quam rubra magneſia alba reliquis ditior, quo magis poroſa, eo magis.*

Pumex. 5. L. opaca inconſpicua parallela fibroſa poroſa levis aſpera.
Bimsſtein. *Syſt. nat.* I. *p.* 192. *n.* 1. XII. 3. *p.* 181. *n.* 1. Pumex (Vulcani) ſchiſti niger.
Dal. pharmac. 43. *Cronſt. miner.* §. 295. Pumex.
Waller. miner. p. 328. Porus igneus lapidis asbeſti.
Waller ſyſt. miner. 2. *p.* 375. *n.* 2. Porus igneus lapideus poroſus fibroſus levis, aquis innatans.
Givani litolog. Veſuvian. p. 140. Vetrificazioni filamentoſe.
Habitat in montibus ignivomis, Islandiae Hecla, Italiae Veſuvio, *vicinarum inſularum,* Ventotiene, Iſchia, Zanone, Pontia, Volcano, Liperi, *etiam in inſulis nonnullis archipelagi* e. g. Santorin, *et maris auſtralis* e. g. Tanna *et* nova Seelandia, *ſaepe aliis vulcani productis incluſa a maris undis eluta et ad remota interdum littora devecta* (*in* Aetna *nulla,*) *etiam in regionibus exardeſcente lithanthracum ſtrato aut indicia montium olim ignivomorum non omni dubio majora prae ſe ferentibus exuſtis* v. gr. *prope Caſſellas, in* Haſſia, *ad* Rheni *ripas a* Neuwied *ad* Confluentiam *usque et ultra, in* Bohemia *prope* Eger *et in* monte Schlatniz*enſi et* Salniz*enſi in* Naſſovia *prope* Datweiler *in* Occitania, Italia *ſuperiori et media obvia, interdum in columnas regulares ſecedens, rarius fuſca aut nigra, quam flaveſcens, albida, aut cinerea, fibris interdum minus conſpicuis, utplurimum cavernoſa, aquae ſalſae innatans, plurima aquae communi, feldſpati, ſcorli, micae particulas non raro inſperſas continens, poliendis vitris, lapidibus duris, metallis idonea, vitrum ex asbeſto, an ex ardeſia, lithanthrace et pyrita, an ex ſchiſto micaceo et granita liquata faciliori nata?*

6. L.

ſpuria. 6. L. incendiorum terrae ex ardentibus carbonum foſſilium ſtratis natorum filia.

Habitat e. gr. *in* Bohemia *prope* Bilin, Seidſchütz, Laun, Soboſan, Naſſovia *prope* Datweiler, Hungariae *monte* Schater *nunc poroſa*, *nunc compacta*, *nunc magis*, *nunc minus ponderoſa*, *ſpadicea*, *lateritia*, *cinerea*, *atra*, *caerulea*, *ferri*, *chalybis*, *iridis coloribus ludens*.

36. MICA. Ex terra aluminari et ſilicea atque phlogiſto conſtans, quibus utplurimum ferri calx et pauxillum magneſiae albae, interdum pauxillum magneſiae nigrae accedit.

Glabra, macra, nitens, mollis, flexilis, incurve lamelloſa, in fragmenta granulata ſponte ſecedens, in diſcoidea facilime diſſiliens, leviuſcula, paraſitica.

Igne leniori non mutanda, vehementiori in vitrum durum hinc inde bulloſum liquanda.

membranacea. ruſſiſches Glas. 1. M. pellucida: lamellis amplis facilime ſeparabilibus elaſticis parallelis.

Syſt. nat. I. *p.* 155. *n.* 1. XII. 3. *p.* 58. *n.* 1. Mica membranacea fiſſilis flexilis pellucida hyalina.

Carth. miner. 14. Mica lamellis diaphanis latis tenuiſſimis flexilibus.

Cronſt. miner. §. 94. A. 1. Mica conſtans lamellis magnis parallelis.

Wolt. miner. 17. Mica fiſſilis membranis diaphanis.

Wall. miner. 120. *et ſyſt. miner.* 1. *p.* 369. *n.* 1. Mica membranaeca pellucidiſſima flexilis alba.

Bommer. miner. 216. Argyrolithus.

Habitat in Malabaria, Sibiria (*prope* Irkuz *ad lacum* Bajkal *et* Fauly,) Ruſſia (*prope* Archangel,) Finnia, Wermelandia (*prope* Elfdalen,) Galliae *provincia* Vivarais, Sabaudia (*prope* Genevam) *maſſis aliquot ulnarum interdum diame-*

diametra, granitae partem conſtituens lamellarum ſumma flexilitate facile a gypſo ſpeculari et glaciali diſcernenda.

laminoſa. 2. M. diaphana colorata: lamellis amplis parallelis facilime ſeparabilibus.

Syſt. nat. I. *p.* 155. *n.* 2. XII. 3. *p.* 58. *n.* 2. Mica membranacea fiſſilis flexilis ſubdiaphana albida.

Cronſt. miner. §. 95, 1. Mica lamelloſa martialis.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 369. *n.* 2. Mica membranacea ſemipellucida rigida.

Habitat potiſſimum in granite montium primaevorum, *utplurimum infumata aut nigra, interdum fuſca, aurea, rubra, aut alba, rariſſime ſola in ſchiſti ſpeciem concreſcens.*

ſquamoſa. 3. M. ſubopaca: lamellis minoribus ſparſis incurvis.

Waller. miner. 130. *ſyſt. miner,* I. *p.* 370. *n.* 3. Mica ſquamulis rigidis inordinate mixtis.

α) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 58. *n.* 3. Mica ſquamoſa rigidula argentata.

Cronſt. miner. §. 94. 2. Mica ſquamoſa.

Woltersd. miner. 17. Mica compacta, membranis ſquamoſis, argentea.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 58. *n.* 4. Mica ſquamoſa rigidula aurata.

Cronſt. miner. §. 95. 2. Mica ſquamoſa martialis.

Habitat, tanquam pars conſtituens, in granite *multisque aliis ſaxis, metallicè cupri, argenti, auri nitore non raro alias innumeris flavi, rubri, fuſci, nigri, cinerei, viridis coloris varietatibus conſpicua.*

undulata. 4. M. lamellis undulatis aureis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 60. *n.* 10. Mica flexuoſo-undulata, ſquamis auricoloribus.

Waller. miner. 124. Mica particulis fluctuantibus.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 372. *n.* 4. b. c. Mica fiſſilis, lamellis fluctuantibus et Mica fiſſilis, lamellis reflexis.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 155. *n.* 5. Mica particulis lamellatis, ad angulum acutum ſtriatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 59. *n.* 6. Mica (hungarica) lamellis flexuoſis fragilibus auratis.

Woltersd. min. 17. Talcum molliuſculum friabile, colore aureo.

Wall.

Wall. min. 128. Talcum luteum, lamellis opacis, fragiliſſimum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 375. *n.* 9. Talcum luteum, lamellis flexuoſis opacis friabiliſſimum.

Carth. min. 15. Talcum lamellis opacis rigidis luteis.

Habitat in Dalecarliae *fodinis β) in* Dalecarlia.

hemiſphaerica. 5. M. lamellis hemiſphaericis concentricis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 59. *n.* 8. Mica ſquamis hemiſphaericis.

Waller. miner. 125. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 373. *n.* 6. Mica hemiſphaerica.

Habitat in Finlandiae paroecia Kimito, *ſaxi fatiſcentis partem conſtituens, nitidiſſima, alba, ſemen piſi dimidiatum magnitudine et figura referens.*

ſtriata. 6. M. lamellis in radios tranſeuntibus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 372. *n.* 5. Mica particulis oblongis tenuioribus acuminatis.

Cronſt. §. 94. 3. Mica particulis aceroſis.

Habitat in Sueciae *ſaxis, cinerea vel nigra, igne albeſcens vel flaveſcens hornblendae accedens.*

cryſtallina. 7. M. tabulis hexaedris.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 60. *n.* 9. Mica ſquamis erectis paſſim triquetro-conniventibus.

Cronſt. miner. §. 95. 5. Mica druſica.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 373. *n.* 7. Mica figura determinata druſica.

Habitat in Dalecarliae *fodinis, in* Sahlbergenſi, Zinnwaldenſi, *tabulis nunc ſparſis, nunc ſtellatim aggregatis, nunc in columnas diſpoſitis.*

priſmatica. 8. M. fuſca, priſmatibus enneadris.

Klaproth bergm. Journ. 1790. 9. *p.* 227.

Hoffm. bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 156.

Habitat in fodina Schneebergenſi Saxoniae, Pini *prope* Aue, *ſaxo ex quartzo et feldſpato compoſito innidulans, opaca, intus parum nitens.*

37. OPA-

37. OPALUS. Ex terra aluminari et plurima ſilicea cum pauca ferri calce conſtans, cui interdum pauxillum magneſiae albae aut terrae calcariae accedit.
Duriuſculus, nitens, vix unquam opacus, texturae conchoideae, levis, in fragmenta indeterminata diſſiliens, paraſiticus, formae utplurimum communis, *facile rimas agens.*
Igne difficilime liquandus.

hydrophanus. Weltauge. 1. O. ſubopacus in liquidis pellucidus coloremque mutans, linguae adhaerens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 69. *n.* 6 *δ. Wall. miner.* 83. *ſyſt. min.* I. *p.* 283. *n.* 21. Achates unguium colore in aëre opaca aqua pellucens.
Brückmann von dem Weltauge oder Lapide mutabili. *Brunsv.* 1777.
Liebenroth üb. Nat. u. Menſch verm. mineral. Gegenſt. in Sachſ. 2. *Samml.* §. 28. *p.* 49.
Habitat in inſularum Feroenſium, Islandiae, Britanniae, Hetruriae, Hungariae, Sileſiae, Poloniae, Saxoniae, (*praeſertim prope* Hubertsburg,) Goettingiae *piceis, nobilibus, vulgaribus et vilioribus, chalcedoniis, praſiis, chryſopraſis, nephritico, ſerpentino, granite, jaſpide, porphyrio argilla indurata, albus, eburneus, ochroleucus, vitellinus, rufeſcens aut vireſcens, rarius, ſi unquam, pyramidis triedrae forma comparens.*

piceus. Pechſtein. 2. O. nitoris cerei, texturae imperfectius conchaceae.
Habitat, rarius aut nunquam magnam montium partem conſtituens, quam aliis foſſilibus, magnis ſaepe, maſſis innidulans in inſulis Islandia, Elba, *in* Gallia *prope* Meſnil-Montant, *etiam in* Alvernia, Forez, Britannia (*prope* Pompéen,) Bavaria (*prope* Qizersdorf,) *in* Tranſilvania (*prope* Hermanſtadt, Szent-Irnae *et* Nagyag,) *in* Hungaria, (*prope* Boinik, Koenigsberg, Schemniz, Cremniz, Jacobian, *inter* Eperias *et* Tokai, *et in valle* Siroka,) *in montibus* giganteis, *in* Saxonia (*prope* Miſenam

inter Dreſdam et Pleniz,) nova Hiſpania *infumatus, ex cinereo niger, ex vireſcente fuſcus, olivaceus, gramineus, pſittacinus, caeruleſcens, caeruleus, aut ruber, diaphanus, ſemipellucidus, aut ſubopacus, ſegmentis, in quae ſponte ſecedit, granulatis, interdum ligni fragmenta includens.*

ligneus. 3. O. ſubopacus longitudinaliter diffractus fibroſam texturam monſtrans in fragmenta cruſtoſa ſponte ſecedens.

Karſt. Lesk. Mineralkab. I. *p.* 170. Holzopal.

Habitat maſſis utplurimum ingentibus in comitatu Hungariae Liptovienſi, *facile in fragmenta, nonnunquam in feſtucas longas diſſiliens, interdum opacus, rarius diaphanus, fibris utplurimum rectis, cruſtis, in quas ſponte ſecedit craſſis, nunc rectis, nunc incurvis, crebrius ſtriatus, quam unicolor, lacteus, ex rufeſcente albus, achroleucus, ex flaveſcente cinereus, fuſci capillorum aut caryophyllorum aut in luteum vergatis coloris, ochraceus, vel hyacinthinus.*

cereus. 4. O. ſemipellucidus levis flavus, texturae perfecte conchaceae.

Werner in Cronſt. Mineral. §. 55. *p.* 122.

v. Fichtel Karpath. p. 408.

Habitat fruſtis rotundatis jaſpidi ſaepe et argillae induratae inhaerens Polonia *prope* Radomiſchel *in* Hungaria *ſuperiori prope* Telkobanya, *flavedine propius nunc ad ceream, nunc ad melleam accedente, nunc pauliſper in fuſcum colorem vergente, fragilis, intus valde nitens, fragmentis, in quae diſſilit, acutis, interdum fere diſcoideis.*

vilior. 5. O. durus leviuſculus facile diſſiliens in fragmenta acuta.

Karſt. Lesk. Mineralkab. I. *p.* 168.

Habitat in Polonia *prope* Radomiſchel, Sileſia *prope* Coſemütz, Bohemia, Hungaria (*prope* Tſcherweniza *et* Telkobanya,) Auſtria (*prope* Primerſtorf,) Saxonia (*prope* Freyberg, Eibenſtock *et* Johanngeorgenſtadt,) *et prope* Francofurtum *ad* Moenum (*ad* Aveſtein,) *diaphanus vel ſubopacus, rarius opacus rariſſime pellucidus, texturae nunc magis, nunc minus perfecte conchaceae, nitoris nunc majoris nunc minoris utplurimum vitrei, colorum albi, cinerei, viridis, fuſci, rubri, nigri, varietate magna conſpicuus, interdum maculoſus.*

6. O.

vulgaris. 6. O. colorem pro ſitu ad lucem varians duriuſculus leviuſculus diaphanus fragmentis, in quae diſſilit, obtuſiuſculis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 68. *n.* 6. *α.* Silex vagus reflexione et refractione varians, albus.

Waller. miner. 82. Achates fere pellucida, colores pro ſitu ſpectatoris mutans.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 280. *n.* 19. Achates fere pellucida, colores ſub refractione et reflexione varians.

Habitat utplurimum aliis lapidibus inhaerens, et formae communis, rarius reniformis aut botryoides, in Polonia (*prope* Radomiſchel,) *in* Sileſia (*prope* Coſemüz *et* Schwentich,) *in* Saxonia (*prope* Johanngeorgenſtadt, Eibenſtock, Schneeberg *et* Freyberg,) *prope* Francofurtum *ad* Moenum, Hungaria (*prope* Tſcherweniza, *heic interdum lichenes includens*, *in* Islandia *et inſulis* Feroe, *intus utplurimum parum nitens, interdum ſubopacus, lacteus, ochroleucus, ex flaveſcenti aut vireſcenti cinereus rarius porraceus olivaceus aut rubellus, aquae guttam interdum includens, rarius texturae in planam vergentis, aut matris perlarum inſtar nitens aut punctis quaſi argenteis micans.*

nobilis. 7. O. ſemipellucidus intus valde nitens levis duriuſculus colore vivaci pro ſitu ad lucem vario fragmentis, in quae diſſilit acutis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 68. *n.* 6. *β.* Opalus Paederota.

Plinius hiſt. mund. 37. *c.* 6. *Haſſelq. it.* 508? *Cronſt. miner.* §. 55. a. Opalus Nonnii.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 281. *n.* 19. b. Opalus colore olivari, reflexione ruber.

Johann apocal. 21. 11? Lapis praeſtantiſſimus Jaſpis.

Habitat ad radicem montium Carpathicorum *in* Hungaria *prope* Tſcherweniza, *argillae ferriferae incluſus, heic jam anno* 1400 *erutus, rarior in* Saxonia *prope* Freyberg, *utplurimum lacteus luci recta obverſus flavus, oblique eam recipiens viridis, flavus, ruber aut caeruleus, ſaepius fere pellucidus, rarius fere diaphanus, rariſſime vermem includens.*

38. **ZEOLITHUS.** Ex terra aluminari pauca et plurima ſilicea conſtans, quibus aliquid terrae calcariae et pauxillum calcis ferreae et aquae accedit.

Leviuſculus, in fragmenta (utplurimum) indeterminata diſſiliens, paraſiticus, fragmentis, in quae ſponte ſecedit granularibus.

Aqua forti ſine efferveſcentia ſolubilis, et cum ea in gelatinae ſpeciem ſaepe abiens igne cum ebullitione facile liquandus, in vitrum album, initio ſpongioſum, aquae ſupernatans et primo fluxus momento ſplendorem emittens.

farinaceus. 1. Z. albus friabilis.
Knoch Beytr. zu chem. Annal. 2: *p.* 20.
Habitat in Islandia, *et* Hercynia (*prope* Andreasberg,) *ex fatiſcentia congenerum natus.*

lamelloſus. 2. Z. ſolidus intus nitens rufeſcens diaphanus lamelloſus: lamellis undulatis fragilibus.
Knoch Beytr. chem. Annal. 2. *p.* 27. *f.* 17. 18. 19.
Rinman nov. act. Stockh. 5. *ad* 1784. 1. *p.* 52. Gäſten.
Habitat in Oſtrogothia *et* Islandia, *interdum in fragmenta cruſtoſa ſecedens, duriuſculus.*

radiatus. 3. Z. ſolidus matris perlarum inſtar nitens radiatus: radiis convergentibus.
Cronſt. miner. §. 111. 3. A. Cryſtalli zeolitis pyramidales concretae ad centrum tendentes.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 313. *n.* 9. Zeolites facie ſelenitica lamellaris.

Habitat

Habitat in Islandia *inſulis* Feroë, Lapponia, Jemtia *et* Hercynia, *radiis nunc ſtellatis, nunc faſciculatis, albus, aut flavus, duriuſculus.*

fibroſus. 4. Z. ſolidus matris perlarum inſtar nitens fibroſus: fibris convergentibus.

Cronſt. miner. §. 110. Zeolites ſpatoſus.

Waller. Syſt. miner. 1. *p.* 311. *n.* 2. Zeolites particulis minoribus, granularis mollior.

Vogel miner. 189. *Act. Stockh.* 1756. *p.* 120. Zeolitus.

Habitat in Islandiae lavis, *frequens chalcedonii comes, in* Scotiae, Haſſiae, Thuringiae, Galliae baſaltis, *rarior in* Hercynia, *utplurimum albus, rarius rubellus, fuſceſcens, flavus, aut cinereus, fibris tenuioribus aut craſſioribus, nunc faſciculatis, nunc ſtellatis et in globi magis minusve perfecti formam non raro aggregatis, diaphanus, rarius ſemipellucidus, duriuſculus.*

ſtillatitius. 5. Z. ſolidus ſubcylindricus rufeſcens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 185. *n.* 12. Stalactites (zeolithus) ſpatoſus rufeſcens.

Habitat paſſim in rupium rimis, *an diſtincta ſpecies?*

clavatus. 6. Z. ſolidus diaphanus matris perlarum inſtar nitens ſulcatus clavae forma.

Knoch Beytr. chem. Annal. 2. *p.* 17. *f.* 6-8.

Habitat gregarius in inſulis Feroe, Islandia, Jemtia, Hercynia, *heic argento rubro et ſpati ſpeciebus variis inſidens, lacteus, rarius flavicans.*

tabularis. 7. Z. ſolidus ſemipellucidus duriuſculus matris perlarum inſtar nitens, tabulis hexaedris.

Fichtel Karpath. p. 660?

Knoch Beytr. chem. Annal. 2. *p.* 16. *f.* 1. 3. 4. 5.

Habitat in Islandia, Hercynia, Tranſilvania, *rarius lacteus aut ruber quam ex caeruleſcenti albus, utplurimum faciebus brevioribus ſingulis in binos rhombos, terminatis.*

cubicus. 8. Z. albus ſolidus ſubpellucidus duriuſculus matris perlarum inſtar nitens, cubis exilibus aggregatis.

Habitat in inſulis Feroë, Islandia, Luſatiae *ſuperioris (ad montem* Lauſche) *baſalta.*

priſmaticus. 9. Z. albus pellucidus nitens duriuſculus: priſmatibus tetraedris.

α) priſmatibus rectangulis.
a) perfectis.
Cronſt. miner. §. 111. B. Criſtalli zeolitis diſtinctae figura priſmatica truncata.
b) utrinque in aciem terminatis. *Knoch Beytr. z. chem. Annal.* 2. *p.* 133.
c) pyramide tetraëdra terminatis. *Karſt. Lesk. Mineralkab.* 1. *p.* 133.
d) aequilateris.
e) compreſſis. *Karſt. Lesk. Mineralkab.* 1. *p.* 133.
α) cruciatim ſe perforantibus. *Karſt. Lesk. Mineralkab.* 1. *p.* 133.
f) aggregatis.
α) faſciculatim.
β) ſtellatim.
β) priſmatibus obliquangulis.
Habitat in inſulis Feroë, Islandia, b. c. (e a) *in* Hercynia, a) *in* Jemtia, *priſmatibus interdum minutis.*

capillaris. 10. Z. niveus nitens duriuſculus: pyramidibus capillaribus.
Cronſt. miner. §. 111. C. Criſtalli Zeolitis capillares.
α) pyramidibus ſegregatis.
β) pyramidibus faſciculatim congeſtis.
Habitat in inſulis Feroë, Jemtia, *baſalte* Iſenacenſi.

ſcintillans. 11. Z. durus nitens. *Bergm. chem. Annal.* 1784. 2. *p.* 392. *Graſchke Bergbauk.* 1. *p.* 398.
a) formae communis.
b) ſuperficiebus ſphaericis inaequalis.
c) priſmatibus perfectis hexaedris: faciebus convexis.
Habitat in Suecia *rarior prope* Edelfors, *etiam in* Weſtrogothiae *et* Scotiae *baſaltis prope* Edinum, *et* Dumbarton, γ) *prope* Strontian *rarius fibroſus aut radiatus, quam compactus, albus, canus, iſabellinus, aut ruber, egregiam polituram admittens.*

viridis. 12. Z. pomaceus durus ſemipellucidus texturae partim lamelloſae partim radiatae.
Prehnit
Claproth Schr. berl. Naturf. 8. *p.* 217. *Haſſenfratz journ. de phyſ.* 1788. *Febr. p.* 81. *Werner bergm. Journ.* 1790. 1. *p.* 99. Prehnit.
Sage journ. de phyſ. 1789. *Jun. p.* 447. Chryſolithe du cap de bonne eſperance.
Hacquet Schr. berl. Naturf. 4. *p.* 25. *t.* 3. *f.* 17. Kriſtalliſirter Praſer.

α) for-

α) formae communis.
β) forma prismatis tetraëdri compreſſi.
Habitat ad Caput bonae ſpei, *et* (*prope* Dunglaſs) *in* Scotia, *polituram egregie admittens, interdum in porraceum aut olivaceum colorem vergens, formae communis aut cryſtallorum utplurimum exilium nitidarum, rarius priſmatum rectangulorum tetraëdrorum utrinque in aciem terminatorum, quam tabularum aut hexaëdrarum aut crebrius tetraëdrarum obliquangularum, ad margines terminales ſaepe truncatarum, frequentius in tabulas tetraëdras, faſciculos, farciminum ſpeciem aggregatarum, quam ſolitariarum, transverſim fractus minutim granulatus, in fragmenta granularia, rarius in bacillos ſecedens.*

columnaris. 13. Z. priſmaticus transverſe ſtriatus, longitudinaliter diffractus texturae fibroſae trahsverſim lamelloſae.
v. Fichtel et Bindheim Schr. berl. Naturf. 3. *p.* 447. &c. 452. &c.
Habitat (*prope* Schebeſch) *in* Tranſilvaniae *marmore micante ſparſus, priſmatibus nunc ſolitariis, nunc aggregatis, nunc tetraëdris nunc hexaëdris, utplurimum albis, rarius caeruleſcentibus, thalaſſinis aut ſtramineis, majorem longe, quam congeneres* ($\frac{12}{48}$) *terrae calcariae, minorem aluminaris continentibus.*

Cyanites. 14. Z. fragiliſſimus diaphanus nitens ponderoſus duriuſculus transverſim ad chalybem ſcintillans in feſtucas longas diſſiliens, texturae lamelloſo-radiatae. *Werner bergm. Journ.* 1790. 1. *p.* 164.
Cyanit
Sauſſure fil. journ. de phyſ. 1789. *Mart. p.* 213. *et Sage Jul. p.* 39. Sapparre.
Hoffmann bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 29. Cyanit.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 33? Baſaltes caeruleus.
v. Born Briefe üb. miner. Gegenſt. 7. *p.* 39? *Ferber n. Beytr. z. Mineralg.* 1. *p.* 106? *et* 3. *mineralog. Briefe. p.* 46? *Stütz Abh. der boehm. Privatgeſ.* 3. *p.* 332? Blauer Schoerl.
Herrmann chem. Annal. 1789. 1. *p.* 224? Aquamarinfarbiger Schoerl.
Habitat in montium Carpathicorum *ramo*, Wallachiam *a* Tranſylvania *ſeparante, ad montem* S. Gotthardi Helvetiae, *in provincia* Lugdunenſi (*prope* Symphorian) Galliae, *in* Hiſpania, Scotia, Tiroli (*ad montem* Greiner,) *in* Auſtria (*prope* Meiſſau?) *in* bannatu Temeſienſi? (*prope* Saska,) *in montibus* Nertſchinsk Sibiriae? *in* Saxonia?

xonia? (*prope* Geyer,) *ad* Rheni *ripas prope* Andernacum? *in fragmenta cruſtoſa, interdum in granularia aggregata, ſecedens, colore caeleſti intermiſto albidus vel cinereus, lamellis incurvis, frequentius radiis utrisque ſemipellucidis conſtans, bis tenuiſſimis, ſparſis, parallelis aut faſciculatis, et majori duritie, et faciliori in igne fluxu a mica et talco ſatis diſtinctus.*

conglomeratus. 15. Z. granulis, in quae ſecedit, laevigatis vitrei nitoris concentrice cruſtoſis.
v. Fichtel Karpath. p. 365. 648.
Habitat in collibus, *monti* Hungariae Pap-Laſſo *vicinis, magnas maſſas conſtituens, jaſpidis venis exaratus; an bujus generis?*

combuſtus. 16. Z. poroſus. *v. Fichtel Karpath. p.* 357. 647. 653.
Habitat in Hungariae *monte* Schator, *an ex granite liquato natus, albidus, aut nigricans.*

quartzoſus. 17. Z. nigricans texturae aequabilis in fragmenta acuta diſſiliens nitoris pinguis. *v. Fichtel Karpath. p.* 652.
Habitat in Hungaria, *prope* Talkobanga *integrum montem conſtituens.*

varius. 18. Z. texturae vitreae nitoris pinguis nigricans: granulis albis immerſis. *v. Fichtel Beytr. p.* 657.
Habitat in Hungaria *prope* Glashütte; *an bujus generis diſtincta ſpecies?*

argenteus. 19. Z. diaphanus rimoſus coloris argentei. *v. Fichtel Karpath. p.* 659.
Habitat vagus in Hungaria *prope* Reklin.

bohemicus. 20. Z. lamelloſus igne non efferveſcens ſed in vitrum pellucidum confluens. *Fichtel Karpath. p.* 662.
Habitat in Bohemia *prope* Kunyetiz *inter* Koeniggraez *et* Pardubiz, *amygdalitae innidulans.*

39. SCOR-

39. SCORLUS. Ex terra aluminari et ſilicea, calcaria et utplurimum calce ferrea conflatus, quibus interdum aliquid magneſiae albae et nigrae accedit.

Durus, in fragmenta indeterminata diſſiliens, intus nitens, paraſiticus.

Cum aqua forti non efferveſcens, igne facile in vitrum abiens.

granatinus. Leucit 1. Sc. albus duriuſculus difficilius igne fundendus facile fatiſcens.

Givani litolog. Veſuv. p. 38. Granati vianchi di Napoli.

T. Bergman de prod. vulcan. opuſc. vol. 3. *p.* 206.

Habitat in Veſuvii *potiſſimum lavis, marmoribus aliisque granatum facie externa aemulans, at ferri expers, nunc vitri inſtar pellucidus, nunc opacus.*

vitreus. Axinit 2. Sc. fragilis nitens texturae minutim conchaceae, facile cum ſpuma liquandus.

Klaproth Mag. für Helv. Naturk. 1. *p.* 180. Violetter Schoerl.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 54. 261. Thumer Stein.

α) formae communis diaphanus aut ſubopacus in ſfragmenta cruſtoſa ſponte ſecedens.

β) cryſtallis nitidiſſimis pellucidis vel ſemipellucidis ſubpriſmaticis: faciebus rhomboidalibus utplurimum longitudinaliter ſtriatis.

Habitat in Saxonia *prope* Thum *et* Schneeberg, *in* Delphinatu *prope* Bourg d'Oiſans, Armentieres *et* Balme d'Auris, *in montibus* Pyrenaeis *prope* Bareges, *in* Norwegia *prope* Kongsberg, *utplurimum caryophyllinus, colore nunc magis in rubrum, nunc magis in violaceum, nunc potius in nigrum vergente, rarius margaritaceus aut ex vireſcente cinereus, leviuſculus.*

tabularis. 3. Sc. canus ſemipellucidus tabulis tenuiſſimis tetraedris in tabulas craſſiores aggregatis. *Hoffmann bergm. Journ.* 1788. 1. *p.* 57.

Habitat una cum vitreo in Delphinatu *prope* Bourg d'Oiſans, *compactus, ſubnitidus, intus parum micans, texturae ad planam accedentis, tabularum faciebus lateralibus cylindrica-concavis, terminalibus utplurimum ſubconvexis.*

genuinus. 4. Sc. ponderoſus opacus niger, tritura dilute cinerea.
Stangen-ſchoerl. *Syſt. nat.* I. *p.* 181. *n.* 2. Stannum cryſtallis columnaribus nigris.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 95. *n.* 3. Borax (Baſaltes) lapidoſus columnaris politus, pyramidibus triquetris.

Cronſt. miner. §. 75. 4. Baſaltes cryſtalliſatus.

Waller. miner. ſp. 139. Corneus cryſtalliſatus priſmaticus, lateribus inordinatis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 319. *n.* 2. Baſaltes figura columnari lateribus inordinatis, cryſtalliſatus.

Habitat in Zeylonae, Madagaſcariae, Hiſpaniae, Italiae, Sabaudiae, Vallis Tellinae, Rhaetiae, Helvetiae, Galliae, *et montium potiſſimum* Pyrenaeorum, Cornubiae, Groenlandiae, Norwegiae, Sueciae, Sileſiae, Moraviae, Hungariae, Saxoniae, Hercyniae *lavis, granitis, gneiſſis variis, aqua forti fere totus ſolvendus, ferro interdum adeo dives, ut magneti admotus ejus directionem mutet, nunc formae communis, in fragmenta granularia, frequentius, et tum etiam facilius in bacillos tenues, rectos parallele, faſciculatim aut ſtellatim ſecedens, nunc forma cryſtallorum, rarius granatos mentientium, quam priſmatum, quae longitudinaliter ſtriata, rariſſime aciculariā, vulgo mediae, rarius inſignis magnitudinis, crebrius triedra, aut enneaedra, utrinque utplurimum in pyramidem triedram terminata, quam hexaedra apparent.*

electricus. 5. Sc. excalefactus corpuſcula levia altero fine attrahens altero excutiens.
Turmalin. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 72. *n.* 4. Borax diaphanus ſubopacus purpureus maxime electricus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 315. *n.* 6. Zeolites facie vitrea, calefactus cineres aliaque levia corpora attrahens et repellens, electricus.

Act. pariſ. 1717. *p.* 9. *Flor. zeyl.* 8. *Act. berol.* 1756. *p.* 105. Lapis electricus.

Vogel miner. 191. *Act. Stockh.* 1768. *p.* 7. Aſchendreker, Trip, Tourmalin.

Habitat in Zeylonae *fluviis*, Braſilia, Caſtilia, *inſulis Galliae vicinis, in* Groenlandia *montibus* Ural *et* Nertſchinſk Sibi-

Sibiriae, *montibus* Norwegiae, Sueciae, Helvetiae (Grimſel *et* S. Gotthardi,) *et* Germaniae e. g. *in monte* Greiner, *prope* Francofurtum *ad* Moenum, *prope* Selb *in* Franconia, *prope* Ehrenfriedersdorf, Annaberg, Dorfchemniz *et* Freyberg *in* Saxonia, *gneiſſo aliisque ſaxi ſpeciebus innidulans, a quibus ſaepe avulſus, et aquarum vi deletis angulis ad fluviorum ripas granorum forma dimittitur, alias priſmatibus tenuibus ſaepe longitudinaliter ſtriatis pyramide tetraëdra terminatis tri-vel enneaedris, rarius tetraëdris, hexaëdris aut heptaëdris, rarius quoque formae communis in bacillas ſecedens, ſubponderoſus, texturae conchaceae, utplurimum pellucidus et valde nitens, hinc gemmae loco habitus, quamvis duritie plurimis ejus ſpeciebus inferior, interdum diaphanus coloris creberrime obſcuri, fuſci aut viridis, rarius rubri, caerulei aut flavi, igne difficilius liquandus, aequabiliter excalefactus favillae pulviſculos altera parte attrahens, altera repellens, altera excalefactus, altera refrigeratus utraque attrahens,* P. Hermanno, *quum in* Zeylona *commoraretur, jam cognitus, ponderis ſpecifici* = 3086 *ad* 3155 : 1000.

ORDO V.

TERRAE SILICEAE.

Ex terra ſilicea praeſertim conflatae, durae.

40. GEMMA: Ex terra ſilicea et aluminaris ſaepe paulo majori portione conflata, quibus utplurimum aliquid terrae calcariae et calcis ferreae accedit.
Macer, intus valde nitens, rariſſime opacus vel ſubopacus, nunquam duriuſculus aut mollis, in fragmenta indeterminata diſſiliens, paraſitica, in tenebris lucens, frictione excalefacta corpuſcula leviora trahens.
Alcali igne liquato non ſolvenda.

Rubinus. 1. G. duriſſima ponderoſa rubra texturae lamelloſae, directione mutata conchaceae, coloris in igne et tritura tenaciſſima, priori non liquanda.

Syſt. nat. I. *p.* 165. *n.* 6. XII. 3. *p.* 102. *n.* 6. *β. Muſ. Teſſin.* 38. *n.* 3. Alumen (Gemma pretioſa Rubinus) lapidoſum pellucidiſſimum ſolidiſſimum rubrum.

Cronſt. miner. §. 43. *β.* Adamas ruber.

Waller. miner. 111. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 235. *n.* 2. Gemma pelluciddiſſima duritie ſecunda, colore rubro in igne permanente.

Juſt. miner. 377. *Vogel miner.* 143. *Baum. miner.* 1. *p.* 229. Rubinus.

Habitat in Braſilia *et* Oriente, *potiſſimum regnis* Pegu *et* Zeylon, *duritie ſpatum fere triplo ſuperans, calcariae terrae et calcis ferreae aliquid quoque continens, poſt adamantem inter gemmas pretioſiſſima, colore nunc pallidiori, nunc magis ſaturato ceraſino aut in violaceum vergente, rarius dilute roſeo aut ex rubro et albo miſto, ſtriisque flavis vario, aut partim rubro partim caeruleo rariſſime in vireſcentem vergente, aut variabili, forma priſmatis tetraëdri, aut tabulae triedrae: faciebus termi-*

nali-

nalibus in aciem exeuntibus, aut pyramidis triedrae ſimplicis, crebrius tetraëdrae duplicis, ad margines interdum truncatae, ſaepe quoque angulis aquae vi detritis forma granorum rotundatorum, ſaepe pellucidus, rarius ſemipellucidus aut opacus.

Sapphirus. 2. G. duriſſima ſubponderoſa caerulea tritura alba texturae ſubincurvo-lamelloſae, igne non fundenda, at colorem omnem exuens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 103. *n.* 6. γ. Alumen lapidoſum pellucidiſſimum ſolidiſſimum caeruleum.

Cronſt. mineral. §. 44. *Juſt. miner.* 378. *Baum. miner.* I. *p.* 230.

Vogel miner. 146. Saphyrus.

Waller. miner. 112. Gemma pellucidiſſima, duritie tertia, colore cyaneo igne fugaci.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 237. *n.* 3. Gemma pellucidiſſima, duritie tertia, colore caeruleo in igne forti fugaci.

Habitat poſt rubinum pretioſiſſima et duriſſima in Braſilia, *in* India, *potiſſimum regnis* Pegu *et* Zeylon, *ad* perſicos *fines regni* Ruſſici, *in* Bohemia (*inter* Bilin *et* Merowiz,) *et in* Galliae *provincia* Velay (*prope* Puy,) *utplurimum libera et angulis detritis rotundata in fluviis eorumque ripis, arena, humo, rarius aliis foſſilibus adnata, et tum forma cryſtallorum transverſe ſtriatorum, nunc priſmatum hexaëdrorum rectangulorum, aut tetraëdrorum obliquangulorum inaequilaterorum, crebrius pyramidum hexaëdrarum ſimplicium vel duplicium, nunc pellucida et aequabiliter tincta nunc ſemipellucida, nunc diaphana, nunc nubeculis albis turbida, in igne una cum colore evanidis (quo caſu ſaepe pro adamante venit, duritie tamen longe inferior, per uſtionem adhuc magis imminuta,) colore nunc aequabili, nunc in cryſtallis praeſertim, apicem verſus magis diluto, nunc ſaturatiori magis et puriori berolinenſi, indico violaceo aut lazureo, nunc dilutiori in viridem, flaveſcentem, cinereum, album vergente, nunc pro vario ad lumen ſitu variabili, ſemper aliquid terrae calcariae et pauxillum calcis ferreae continens; dum ignis vim experitur, lumen egregium ſpargens.*

Topazius. 3. G. ſubduriſſima ponderoſa flava textura lamelloſa transverſim fractae conchacea, igne non fundenda, at fortiore colorem omnem exuens.

Syſt.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 94. 2. *α.* Borax (Gemma nobilis Topazius) lapidoſus priſmaticus pellucidus: pyramidibus truncatis, flava.

Muſ. Teſſin. 32. *n.* 14. Nitrum quartzoſum coloratum.

Cronſt. miner. §. 45. *Juſt. miner.* 381. *Vogel miner.* 141. *Baum. miner.* 1. *p.* 232. Topazius.

Waller. ſyſt. mineral. 1. *p.* 239. *n.* 4. Gemma pellucidiſſima, duritie quarta, colore aureo in igne fugaci.

Habitat rarius libera, et angulis detritis rotundata, quam aliis mineralibus adhuc inhaerens et adhaerens ac nativae formae adhuc particeps, in Sibiriae *montibus* Uralenſibus *et* Nertſchinskenſibus, *etiam ad* perſicos *fines imperii* Ruſſici, *in* India *et vicinis inſulis, praeſertim* Zeylona, *in* Braſilia, Sileſia (*prope* Strigonium,) Bohemia (*inter* Bilin *et* Merowiz,) *et potiſſimum* Saxonia (*prope* Zinnwalde, Altenberg, Ehrenfriedersdorf *et* Auersbach,) *formae interdum communis, tum in fragmenta granularia ſecedens, crebro priſmaticae, priſmatibus longitudinaliter ſtriatis nunc ſolitariis, nunc geminis aut ternis cruciatim diſpoſitis, nunc aggregatis, rarius tetraëdris rectangulis vel obliquangulis, quam octaëdris inaequilateris, pyramide irregulari raro octaëdra, (braſil. tetraëdra) aut (ſibirica) in aciem terminatis nunc pellucidis, nunc ſemipellucidis, nunc diaphanis, interdum ſat inſignibus, flavedine modo dilutiore, modo ſaturatiore, utplurimum vini colorem mentiente, at etiam in album cinereum, viriſcentem, et viridem colorem ipſum vergente, leniori ignis vi in ruborem aliquando abeuntem, ut rubinum ſimulet, ponderis ſpecifici* = 3531 *ad* 3564 : 1000.

Hyacinthus. 4. G. dura lamelloſa pellucida rubedinis ſibi propriae priſmatibus tetraëdris utrinque pyramide tetraëdra terminatis, igne non fundenda colorem amittens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 85. *n.* 3. *α.* Nitrum lapidoſum quartzoſum octodecaedrum purpureo-fulvum.

Waller. ſyſt miner. 1. *p.* 240. *n.* 4. i. Topazius flave rubens.

Juſt. miner. 385. *Vogel miner.* 145. *Baum. miner.* 1. *p.* 235. Hyacinthus verus.

T. Bergm. de terr. gemm. §. 7. *de tub. ferrum.* §. 17. *opuſc.* 2. *p.* 103. 104. 476. 478. 480. Hyacinthus.

Reuſs Orogr. des boehm. Mittelg. p. 148.

Habitat in Oriente *et* Bohemia, *ejusdem cum topazio duritiei, at minorem terrae ſiliceae, majorem* ($\frac{2}{5}$) *aluminaris, calcariae* ($\frac{1}{5}$), *et* ($\frac{13}{100}$) *calcis ferreae continens, ponderis ſpecifici* = 3687 *ad* 3760 : 1000.

5. G.

Sabandica. 5. G. dura pellucida, colore rubro in igne fugaci, igne non fundenda.

Ferber n. Beytr. z. Mineralg. 1. *p.* 585.

Habitat in Variſciae *fluvio* Goetſch *prope* Lengefeld, *forma granorum rotundatorum, magnitudine ſeminis piſi aut fabae, uſtione dealbata hinc inde pro adamante venalis.*

Rubicellus. 6. G. dura, coloris ex rubello in luteum vergentis in igne fugacis, igne non fundenda.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 236. *n.* 2. d. Rubinus colore rubeo ſubflavo.

Habitat in India, *topazio mollior, coloris impuri minus grati.*

Spinellus. 7. G. dura coloris rubri, tritura rubella igne non fundenda.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 236. *n.* 2. c. Rubinus colore rubeo ſubalbo.

Klapr. Schr. berl. Naturf. 9. *p.* 340.

Habitat in India, *coloris ſaepe amoeni non raro puniceì, tum magni aeſtimata, pondere ſpecifico rubino inferior, topazio mollior, ultra* ¾ *terrae aluminaris, pauxillum calcis ferreae, et pauciſſimam terram calcariam continens.*

Aqua marina. 8. G. dura pellucida lamelloſa dilute thalaſſina igne non fundenda, in fragmenta trapezoidea diſſiliens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 95. *n.* 2. γ. Borax lapidoſus prismaticus pellucidus: pyramidibus truncatis caeruleo-virens.

Cronſt. miner. §. 47. η. 1. Aqua marina.

Vogel miner. 146. Beryllus Aqua marina.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 242. *n.* 5. c. Smaragdus caeruleo viridescente colore.

Habitat in Braſilia, India, *montibus* Sibiriae Nertſchinskenſibus, *in* Saxonia (*prope* Schneeberg *et* Eibenſtock) *et in?* Bohemia (*prope* Gresniz) *topazio proxime affinis, nunc formae communis, in fragmenta cruſtoſa ſecedens, nunc cryſtallorum, topazii cryſtallis ſimilium, ponderis ſpecifici* = 3521 *ad* 3548 : 1000.

Schorlites. 9. G. ſubdura ſubponderoſa diaphana coloris ex vireſcente aut flaveſcente albi in igne conſtantis, in igne non fundenda.

Wern. Ueberſ. v. Cronſt. Miner. p. 169. Weiſſer Stangenſchoerl.

T. Bergm. chem. Annal. 1784. 2. *p.* 391. Weiſſer Schoerl.

Klaproth chem. Annal. 1788. 1. *p.* 290. Schoerlit.

Gutan-

Gutanner chem. Ann. 1786. 1. *p.* 525? Weiſſer Schoerl aus Braſilien.

Ferber 3 miner. Brief. p. 46? Weiſſer prismatiſcher Schoerl.

Habitat in Braſilia? *prope* Bonnam *in monte* Godesberg? *in* Saxonia, *prope* Altenberg *una cum mica et quartzo, ex mera, ſi pauciſſimam aquam excipias, terra ſilicea et aluminari, et aequali fere utriusque parte conſtans, congeneribus mollior, texturae ex compacta inaequali lamelloſae, nunc formae communis, in bacillos, tenues, rectos, parallelos ſecedens, nunc forma prismatis perfecti hexaëdri.*

Beryllus. 10. G. dura coloris ex caeruleo viridis in igne conſtantis, igne non fundenda, texturae conchaceae, ſi transverſim frangatur, lamelloſae, forma prismatum hexaëdrorum longitudinaliter utplurimum ſtriatorum.

Cronſt. miner. §. 42. 2. Beryllus.

Hoffmann bergm. Journ. et Bindheim Schr. berl. Naturf. 10. *p.* 35. &c. 1788. 1. *p.* 253. Beryll.

Gerhard Grundr. p. 286. Aquamarinſchoerl.

Habitat in montium Saxoniae Faſtenberg (*prope* Johanngeorgenſtadt) *et* Sibiriae Tigeretskenſium, Nertſchinskenſium, Uralenſium, Dauuricorum, *quartzo, granita, wolframo &c. cryſtallis variae magnitudinis, nunc diaphanis, nunc pellucidis, rarius ſolitariis aut geminis, quam aggregatis, interdum faſciculatis, colore nunc ad viridem, nunc ad caeruleum propius accedente rarius in flavum vergente, aut variabili, igne turbidus, pauciorem terram aluminarem* ($\frac{6}{21}$) *et calcariam* ($\frac{2}{21}$) *ferrique pauxillum* ($\frac{1\frac{1}{2}}{100}$) *continens; ponderis ſpecifici* = 2250 *ad* 2782 : 1000.

Chryſoberyllus. 11. G. dura pellucida viridis intus nitidiſſima, texturae conchaceae.

Waller. ſyſt. mineral. 1. *p.* 244. *n.* 6. c. Chryſolithus colores reflectens diverſos.

Habitat nunc detritis angulis rotundata, nunc laeviſſima, hexaëdro-vel heptaëdro-priſmatica, coloris inter tinctum aſparagi et olivaceum intermedii, interdum pro ſitu ad lucem variabilis, in Braſilia, Zeylona, *et?* Nertſchinskenſibus *Sibiriae montibus, ponderis ſpecifici* = 3698 *ad* 3719 : 1000.

Chryſolithus. 12. G. ſubdura pellucida leviuſcula coloris viridis in igne fugacis, fortiori fundenda, et dum in fluidum ſtatum tranſit, lucem ſpargens; texturae conchaceae.

Syſt.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 94. *n.* 2. *β.* Borax lapidoſus prismaticus pellucidus: pyramidibus truncatis, virens.

Cronſt. mineral. §. 46. *s.* *Waller. miner.* 115. Topazius Chryſolithus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 243. *n.* 6. Gemma pellucidiſſima, duritie ſexta, colore viridi ſubflavo in igne fugaci.

Juſt. miner. 384. *Vog. miner.* 147. *Baum. miner.* 1. *p.* 234. Chryſolithus.

Habitat in Braſilia, Zeylona, Sibiriae *montibus* Nertſchinskenſibus *et* Uralenſibus, Tranſilvaniae Szeliczenſibus, *comitatu* Glaz, *et* (*prope* Schüttenhofen) *in* Bohemia, *nunc detritis angulis rotundata, nunc cryſtallarum forma, (ex ſtriarum decurſu) topazium fere aemulans nunc forma prismatum enneaedrorum altero ſive pyramide tetraëdra truncata terminatorum, ignis vi pelluciditate orbanda ponderis ſpecifici* = 3340 *vel* 3410 : 1000.

Smaragdus. 13. G. dura pellucida leviuſcula coloris graminei in igne in caeruleum abeuntis, refrigeratae redeuntis, fortiori liquanda, texturae conchaceae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 95. *n.* 2. *δ.* Borax lapidoſus prismaticus pellucidus: pyramidibus truncatis, viridis.

Cronſt. miner. §. 48. *Juſt. miner.* 379. *Vogel miner.* 145. *Baum. miner.* 1. *p.* 233. *Waller. miner.* 114. Smaragdus gemma.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 241. *n.* 5. Gemma pellucidiſſima, duritie quinta, colore viridi in igne permanente.

Habitat in montibus inter Aegyptum *et* Aethiopiam *intermediis, in regno* Peruano, *in diſtrictu* Ruſſici *imperii* Orenburgenſi, *ad* Perſiae fines, *in* Kirgilarum *terra, in* Norwegia? (*prope* Ordal) Bohemia? *et* Burgundia? *paucam terram ſiliceam, pauciorem calcariam, et parciorem adhuc ferri calcem continens, rarius pomacea, vel auri miculis quaſi conſita, rarius formae communis, quam cryſtallorum laevium utplurimum hexaëdro-prismaticarum, marginibus interdum truncatis nunc ſolitariarum, nunc aggregatarum, ſaepius ad margines aut laterales aut terminales, aut omnes, aut ad angulos truncatarum, aut marginibus terminalibus in aciem exeuntibus conſpicuarum, poſt ſapphirum pretioſiſſima.*

Lyncurius. 14. G. dura pellucida ſubponderoſa recta lamelloſa coloris hyacinthini igne modico perſiſtentis, fortiori paulo facile in ſcoriam opacam ſpumidam convertenda.

Cronſt.

Cronſt. miner. §. 69. A. 2. o. Hyacinthus gemma.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 253. *n.* 4. a. b. Gemma granatica, colore igneo, et Gemma granatica, colore flaveſcente.

Habitat in Helvetia, Norwegia, Groenlandia, Sibiriae *montibus* Nertſchins*kenſibus et* Uralen*ſibus*, Zeylona, Braſilia, *nunc forma granorum rotundatorum in arena aut terra haerens, nunc forma priſmatum hexaëdrorum utrinque pyramide triedra terminatorum aliis lapidibus innidulans, ſpato duplo durior, ab infuſis acidis mineralibus fortioribus colorem exuens.*

Granatus. 15. G. dura ponderoſa rubra texturae inaequalis, igne leniori colorem ſervans, paulo fortiori in ſcoriam opacam fuſcam ſpumidam abiens.

Syſt. nat. I. *p.* 181. *n.* 3. Stannum cryſtallis teſſellatis rubicundis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 72. *n.* 5. Borax teſſellatus ſolidus politus ſcintillans.

Vogel miner. 144. *Baum. min.* I. *p.* 238. Granatus.

Cronſt. miner. §. 69. A. *et ?* 70. Granatus martialis et ? Granatus crocis martis et jovis mixtus.

Waller. miner. 117. Gemma plus minus pellucida, duritie octava, colore obſcure rubro in igne permanente.

Woltersd. miner. 32. Stannum polyedrum regulare ſubrubrum.

Gronov. ſuppl. 10. *n.* 42. 43. Stannum polyedrum regulare purpuraſcens.

α) pellucida.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 253. *n.* 4. Granatus cryſtalliſatus pellucidus rubens nitens, in igne colorem retinens, lapide liqueſcente.

β) opaca.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 252. *n.* 3. Granatus cryſtalliſatus opacus, in igne colorem retinens fuſibilis.

a) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 73. *n.* 6. Borax (Margodes) teſſellatus argillaceus opacus.

γ) in fragmenta granularia ſecedens.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 250. *n.* I. Granatus figura indeterminata, particulis granulatis.

Waller. miner. 103. Quartzum granaticum.

Cronſt. miner. §. 69. A. I. Granatus particulis granulatis, figura indeterminata.

δ) in fragmenta cruſtoſa ſecedens.

Waller.

Waller. Syſt. miner. 1. *p.* 251. *ſ.* 2. Granatus figura inde-terminata, lamelloſus.

α) formae communis.

ζ) forma granorum, detritis angulis rotundatorum liberorum in fluviis, humo, arena obviorum.

γ) forma crystallorum, aliis utplurimum innidulantium, laevium.

a) pyramidis.

α) tetraëdrae duplicis.

*) apicibus truncatis. Fig. 36.

b) pyramidis octaëdrae duplicis.

*) utroque apice pyramide altera tetraëdra depreſſa auctae. *Amoen. acad.* 1. *p.* 482.

**) marginibus inter pyramides primitivas et acceſſorias truncatis, 32edra.

c) pyramidis triedrae, marginibus lateralibus et baſeos truncatis. Fig. 37.

d) pyramidis hexaëdrae, marginibus baſeos truncatis, Fig. 2.

β) priſmatis hexaëdri.

a) perfecti. *Fichtel von Karpath. p.* 232.

b) utrinque pyramide triedra terminati. Fig. 26.

α) faciebus laevibus.

β) faciebus diagonaliter ſtriatis.

c) marginibus priſmatis truncatis. Fig. 32.

δ) marginibus omnibus truncatis. Fig. 28.

ι) dodecaëdri. Fig. 11.

Amoen. acad. 1. *p.* 482. *t.* 16. *f.* 25.

Habitat innumera etiam coloris in nigrum, fuſcum, purpureum, ſanguineum, flavum vergentis varietate in Madagaſcar, Aethiopia, India *viciniſque inſulis*, Syria, Armenia, Sibiria, Islandia, Groenlandia, Lapponia, *et plurimis aliis* Europae, *potiſſimum quoque* Germaniae *regionibus, inter quas* Bohemia *eminet, et in* Tranſilvania *luxus materies multiplex, ponderis ſpecifici* = 3491 *ad* 4230 : 1000 *majorem, quam congeneres, terrae ſiliceae copiam continens; an huc ſpectet ſcorlus ruber?*

41. OLIVINUS. Ex plurima terra ſilicea, pauciori aluminari et ferri calce conſtans. In baſalte nidulans, intus nitens, formae utplurimum communis, durus, in aëre fatiſcens; In igne difficulter liquandus.

Werneri. 1. O. tinctus diaphanus, texturae conchaceae in fragmenta indeterminata diſſiliens.
Werner bergm. Journ. 1790. 7. *p.* 55. Olivin.
Voigt Reiſ. durch Weim. u. Eiſen. 2. *p.* 108. Grüner Schoerl.
Joſ. Mayer Abh. der boehm. Geſellſch. 3. 1787. *p.* 266.
Hoffm. bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 242. Chryſolithus.
Habitat in Galliae, Hungariae, Bohemiae, Luſatiae, Saxoniae, Thuringiae, Fuldae, Haſſiae, Goettingae, Rheno *vicinis baſaltis, nunc granorum forma, nunc majoribus fruſtis innidulans, formae communis, viridis, utplurimum olivaceus, interdum in fuſcum colorem vergens, ponderis ſpecifici* = 3225 : 1000. *aliquando hyacinthinus in pulverem ochraceum fatiſcens.*

vitreus. 2. O. pellucidus vix tinctus texturae vitreae in fragmenta indeterminata diſſiliens, ſuperficiebus ſphaerice convexis.
Voigt Beſchr. des Hochſt. Fuld. &c. *p.* 171. Weiſſe glaſige Lava.
Habel in Klipſt. miner. Briefw. II. 3. *p.* 270. *Gerhard chem. Annal.* 1785. 1. *p.* 57. Mülleriſches Glas.
Habitat in Alvernia, Germania (*prope* Francofurtum *ad* Moenum, *inter* Hanoviam *et* Budingam,) *in* Sileſia (*heic ſerpentino inſidens,*) *interdum botryoides, aut ſtillatitius, vitrum ſimulans in igne lacteſcens.*

ſpatoſus. 3. O. diaphanus albus texturae lamelloſae in fragmenta rhomboidalia diſſiliens.
Noſe orograph. Brief. 1. *p.* 224. Feldſpat.
Habitat in baſalte Goettingenſi, *et* Rhenano *ad montem* Mendenberg *Feldſpato affinis, at durior, et longe difficilius fundendus.*

fibroſus. 4. O. diaphanus albus fibroſus durus nitens.
v. H. miner. Beob. Baſalt. a. Rhein p. 111.
Habitat ad Rheni *ripas prope* Unkal, *baſaltae innidulans, fragilis.*

42. FELD-

42. FELDSPATUM. Ex terra ſilicea plurima, pauciori aluminari, pauciſſima ferri calce et fluoris acido conſtans.

Durum, leviuſculum, nitens, lamelloſum, in fragmenta faciebus tetragonis conſpicua diſſiliens, in argillam fatiſcens, paraſiticum.

Cum aqua forti non efferveſcens, igne facile ſine ebullitione in vitrum pellucidum abiens.

cubicum. 1. F. ex rufeſcente fuſcum, nitoris vitrei, texturae ſubfeſtucariae, in fragmenta cubica non ſpecularia diſſiliens, in cruſtoſa ſecedens. *Karſt. bergm. Journ.* 1788. 2. *p.* 809 &c. *Habitat rarius in* Saxonia, *formae communis, diaphanum, aut ſubopacum, congeneribus difficilius in igne fluens.*

vulgare. 2. F. nitoris vitrei texturae lamelloſae in fragmenta rhomboidalia diſſiliens: faciebus quatuor ſpeculi inſtar nitentibus.
Syſt. nat. I. *p.* 153, *n.* 6. Spatum fixum ſcintillans.
Cronſt. miner. §. 66. H. Spatum ſcintillans.
Wallen. miner. 61. Spatum durum lateribus nitidis ad chalybem ſcintillans.

α) opacum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 50. *n.* 12. Spatum (campeſtre) fixum opacum rufeſcens ſcintillans.
Carthenſ. miner. 13. Spatum informe durum ſubdiaphanum.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 205. *n.* 1. Spatum ſcintillans, opacum, durum, planis regularibus.

β) diaphanum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 50. *n.* 13. Spatum (ſiliceum) fixum diaphanum album ſcintillans.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 206. *n.* 2. Spathum ſcintillans diaphanum, planis minus regularibus.

γ) formae communis.

 δ) forma

δ) *forma cryſtallorum.*
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 207. *n.* 3. Spathum ſcintillans cryſtalliſatum.
Cronſt. miner. §. 66. 2. Spatum ſcintillans druſicum.
a) priſmatum.
a) acicularium. *Pini ſur des nouv. cryſtall. de feldſpat. Milan.* 1779. 8.
b) parallelepipedorum. *Noſe orogr. Br.* 1. *p.* 130.
c) craſſiorum lateribus magis aequalibus.
1 rectangulorum.
† tetraedrorum. *Voigt bergm. Abhandl.* 1. *p.* 200.
†† hexaëdrorum. *Pini ſur des nouv. cryſt. de feldſpat.*
††† octaëdrorum. *Pini ſur des nouv. cryſt. de feldſpat.*
11 obliquangulorum.
† tetraëdrorum. *Cronſt. miner.* §. 66. 2. *α.*
†† hexaëdrorum. *Karſt. Lesk. Mineralk.* 1. *p.* 175.
Habitat ubique terrarum *in* montibus primaevis, *granitae porphyrii et gneuſſi genuini partem conſtituens, in argillam porcellanum fatiſcens, utplurimum carneum aut lacteum, interdum ex rufeſcente flaveſcente, caeruleſcente album, rarius olivaceum, thalaſſinum, aut caeleſtis coloris, nonnunquam ſuperficie modo luteſcente, ſaepe in fragmenta granularia ſecedens, lamellis rarius incurvis.*

variabile. 3. F. nitoris vivacis coloris pro ſitu ad lucem variabilis texturae lamelloſae, in fragmenta rhomboidalia diſſiliens: faciebus quatuor ſpeculi inſtar nitentibus.
Schreber Naturf. 24. *p.* 196. d. *Annone Beſch. berl. Naturf.* 3. *p.* 178.
Leske Naturf. 12. *p.* 145. Labradorſtein.
Habitat ſimiliter, uti videtur, tanquam pars granitae, in inſula S. Pauli, Americae *maxime ſeptentrionali finitima, rarius in aliis regionibus, in inſula* Ruſſici *imperii* Tunis-Oſtrof, *in montibus* Uralenſibus, *in* Ingria *prope* Petropolin, *in* Italia, *et praeſertim* Sabaudia, *in* Bohemia *ad* Iſuram, *in* Luſatia *prope* Loebau, *in* Saxonia *prope* Geyer, *in circulo* Salico *prope* Halam, *fruſtis utplurimum rotundatis, ſcorlum, micam, pyriten innidulantem ſaepe continentibus, ex atro cinereum, diaphanum, vel ſemipellucidum, eximio nitore per polituram mirifice exaltando et magis adhuc egregio colorum caeruleorum, viridium, flavorum, rubrorum luſu ſpectabile, ſaepe in fragmenta granularia, rarius in cruſtoſa ſecedens.*

4. F.

lunare. 4. F. pellucidum album nitoris eximii, texturae recte lamelloſae in fragmenta rhomboidalia diſſiliens.

Θεοφρας. περι Λιθ. ὑαλοειδης.

Plinius hiſtor. mund. libr. 37. *c.* 9. 10. Aſteria, Aſtrios, Androdamas.

Brückmann Beytr. z. Abh. v. Edelſt. p. 129. Mondſtein, Waſſeropal.

Dutens des pierr. précieuſ. p. 111. Pierre de la lune.

Morell. Magaz. für Helvet. Naturk. 2. *p.* 84. Adularia.

Scopol. delic. inſubr. 3. *p.* 75. Pedionites,

Habitat in inſula Zeylon, *in monte* Delphinatus *aedibus* S. Chriſtophori *vicino*, *in* monte nigro Occitaniae, *in* Saxonia *prope* Altranſtedt, *in* Bohemia *ad* Iſuram, *in* Valle tellina *prope* Caſtion, *praecipue in monte* S. Gotthardi, *et potiſſimum ad montem* Stella, *nunc formae communis, nunc detritis angulis rotundatum, nunc tabulas tetraedras, nunc priſmata, frequentius obliquangula, tetraëdra, aut hexaëdra repraeſentans, texturae interdum ad fibroſam accedentis, pro ſitu ad lucem vario matris perlarum ſplendorem, aut colorem dilute carneum monſtrans, gemmis adſcriptum.*

Oculus cati. 5. F. diaphanum, texturae ad conchaceam accedentis, fibras parallelas intus monſtrans, in fragmenta minus regularia diſſiliens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 69. n. 6. γ. *Cronſt. miner.* §. 55. c. Silex (Opalus) Pſeudoopalus (Oculus cati) reflexione varians.

Juſt. miner. p. 383. Lapis elementaris.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 282. *n.* 20. Achates plus minus opaca, colores vel lucem diverſimode reflectens.

Habitat in Sibiria, Zeylona, *gemmis vulgo adſcriptum, dubii etiamnum generis, partium conſtituentium mixtione, vix enim ultra* ($\frac{1}{12}$) *terrae ſiliceae continere, teſtis eſt Gerbardus, lacteo, argenteo, ochroleuco, aureo, melleo, cupreo, rufeſcente, caeruleſcente, thalaſſino, olivaceo, vireſcente, ex vireſcente vel flaveſcente cinereo, ex luteſcente vel rufeſcente fuſco, fuſceſcente, chalybeo, nigricante aut nigro, pro vario ad lucem ſitu vario, et in determinato ſitu arcam luminoſum, monſtrans, ſaepe ſemipellucidum, hactenus non niſi fruſtorum rotundatorum forma repertum.*

43. PYROMACHUS. Ex terra ſilicea, aluminari ($\frac{1}{4}$) et calcaria ($\frac{1}{16}$) conſtans.

Durus, diaphanus leviuſculus, texturae conchaceae, in fragmenta indeterminata valde acutangula diſſiliens, rarius in fragmenta concentrice cruſtoſa ſecedens, nitore vix ullo conſpicuus, in montibus ſtratariis potiſſimum obvius, rarius ſtrata ipſa conſtituens.

Solus igne non liquandus.

cinereus. 1. P. caneſcens ad ſubopacum accedens, texturae ad feltucariam accedentis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 68. *n.* 3. Silex (marmoreus) vagus, cortice marmore duro, fragmentis ſubdiaphanis caneſcentibus.

It. wgoth. 73. Silex cinereus.

Habitat vagus, cortice duro marmoreo albo obductus in Luſatia, Lituania, *in monte* Möſſeberg Weſtrogothiae *ad petroſilicem accedens; an diſtincta bujus generis ſpecies?*

ſtriatus. 2. P. albus, texturae ad fibroſum accedentis. *Waller. ſyſt. miner.* 1. *p.* 266. *n.* 7.

Habitat in Angliae *montibus cretaceis.*

cretaceus. 3. P. tinctus diaphanus, texturae perfecte conchaceae.

Syſt. nat. I. *p.* 150. Silex cretaceus vagus.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 67. *n.* 1. Silex vagus, cortice cretaceo, fragmentis opacis laevibus.

Cronſt. mineral. §. 61. Silex communis Pyromachus.

Waller. miner. 77. Silex corneus intrinſece aequalis duriſſimus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 262. *n.* 4. Silex opacus, fractura nitens, cretaſeus durus.

Woltersd. miner. 14. Corneus lapis opacus rudis, colore ingrato.

Vogel miner. p. 130. Corneus ſclopetarius.

Baum.

Baum. miner. 1. *p.* 254. Pyromachus ſ. Silex ignarius,

Hacquet. ill. carp. ſept. 1. *p.* 54. *ſqq.*

Habitat in Galliae, Angliae, Daniae, Scaniae *campis maritimis vagus, alias forma communi, fruſtorum angulatorum, perforatorum, granorum, tuberum, globorum, intus nonnunquam cavorum, rarius per ſtrata, montibus, praeſertim calcariis incluſus, hinc toties cortice calcario veſtitus, utplurimum fumi colore conſpicuus, interdum ex flaveſcente cinereus, ochraceus, fuſcus, etiam maculatus aut ſtriatus, ſuperficie nunc inaequali, nunc ſcabra, nunc laevi, igni excitando, ſclopetis, domibus ſtruendis, plateis ſternendis, vitro parando, laevigandis variis &c. inſerviens.*

ſemipellucidus. 4. P. laevis ad ſemipellucidum accedens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 67. *n.* 2. Silex (Pyromachus) vagus, cortice glabro, fragmentis diaphanis glaberrimis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 265. *n.* 6. Silex ſemipellucidus intrinſece aequabilis, mollior.

Habitat cum cretaceo, rarior tamen, in Gallia, Wirtembergia, Franconia, Islandia, *candidus, melleus, rubeſcens, caeruleſcens, aut variegatus; ejusdem cum cretaceo uſus.*

cryſtallinus. 5. P. pyramide triedra depreſſa.

α) duplici. *Werner apud Cronſt. miner. p.* 137. *Hoffm. bergm. Journ.* 1788. 1. *p.* 282.

β) ſimplici. *Karſt. Lesk. Mineralkabin.* 1. *p.* 113.

Habitat in Saxonia, α) *prope* Johanngeorgenſtadt, β) *prope* Schneeberg.

44. PETROSILEX. Ex plurima terra ſilicea, pauciori ($\frac{11}{16}$) aluminari, pauciſſima ($\frac{1}{16}$) calcaria conſtans.
Subdurus leviuſculus, in montibus primaevis aeque ac ſtratariis obvius, nitoris expers, in fragmenta indeterminata diſſiliens, textura feſtucas referens.
Ignis vi liquandus.

opacus. 1. P. ſubopacus formae communis.
Cronſt. miner. §. 92. Petroſilex, lapis corneus.
α) textura feſtucas minores referens.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 268. *n.* 9. Petroſilex opacus, aequabilis et laevis mollior.
a) coloribus per ſtrata alternantibus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 71. *n.* 16. Silex (polyzonias) rupeſtris: ſtratis diverſicoloribus.
β) textura feſtucas majores referens.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 267. *n.* 8. Petroſilex opacus ſquamoſus, facie fere granulari, mollior.
a) colore vireſcente.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 70. *n.* 12. Silex (vireſcens) rupeſtris nudus opacus vireſcens.
Habitat frequens in Suecia, Germania, *trochitis interdum* (e. g. *prope* Goettingam) *et crebro aliis foſſilibus innidulantibus refertus, hinc inde vagus, creberrime inſigni tinctus varietate cinereus; rarius ochroleucus, fuſcus, vireſcens, aut variegatus, aliquam nonnunquam polituram admittens.*

diaphanus. 2. P. ſubdiaphanus formae communis.
Syſt. nat. I. *p.* 150. *Schreb. lithogr.* 14. Silex marmoreus rupeſtris.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 70. *n.* 11. Silex (Petroſilex) rupeſtris, cortice lacteo, ſubdiaphanus.
Muſſ. Teſſ. 8. *n.* 5. Silex Pſeudoachates.
Waller. miner. 150. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 271. *n.* 12. Petroſilex ſemipellucidus compactus mollior.
Woltersd. miner. 87. Petroſilex ſemipellucidus.

Baum.

Baum. minen. 1. *p.* 255. Petroſilex jaſpideus.
Habitat cum opaco, cinereus albus, ochroleucus, roſeus carneus, ex fuſco ruber, ex luteo vel rubro fuſcus, viridis, variegatus, nitidam ſaepe polituram admittens.

crystallinus. 3. P. cryſtallis ſcabris, intus crebro cavis. *Beyer chem. Annal.* 1786. 1. *p.* 63. *et Beytr. z. chem. Annal.* 2. *p.* 190.
α) priſmaticis.
a) hexaëdris.
a) perfectis.
b) utrinque ſuperficiebus convexis } terminatis.
c) —— pyramide triedra } terminatis.
β) cubicis.
γ) tabularibus.
a) hexaëdris.
δ) pyramidalibus.
a) duplicibus.
a) tetraëdris.
b) triedris.
†) depreſſis.
b) ſimplicibus.
a) triedris minimis acuminatis.
Habitat in Saxonia *prope* Schneeberg, *non primitivus, ſed modulo, ut videtur, a ſpato mutuato, tenui terreo cortice interdum obductus.*

45. JASPIS.

Ex terra ſilicea, pauciori aluminari et ferri calce conſtans.

Subdurus, opacus, in fragmenta indeterminata diſſiliens, texturae conchaceae, leviuſculus, nunc vagus, nunc montium, prioris quoque aetatis, partem praecipuam conſtituens, formae communis.

Igne colorem mutans.

aegyptia. 1. J. coloris obſcurioris ſtriis ſtratiſve concentricis diverſicoloribus picturisque nigris arbuſcularum varia.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 68. *n.* 4. Silex (Haemachates) vagus, cortice ochraceo, opacus, concentrico variegatus.

Muſ. Teſſin. 4. Silex vagus rotundatus concentrico-corticoſus.

Cronſt. miner. §. 60. 6. *α.* Caillon d'Egypte.

Vogel miner. 138. Pierre d'Egypte.

Habitat in Aegypto (*prope* Suez,) *et?* Lotharingia (*prope* Freiſee;) *monte* Bogolhegi Hungariae, *forma globi imperfecti aut placentae ſcabrae obvia, intus micans, congeneribus durior, coloribus ex luteo fuſco, hepatico, iſabellino, et ex flaveſcente cinereo, per ſtrias alternantibus varia, egregiam polituram admittens, hinc ſcatulis pro pulvere naſali, utrisque ejusmodi vaſis et ornamentis adhibita.*

faſciata. 2. J. colore per ſtrata alternante intus nitoris expers texturae imperfectius conchaceae.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 301. *n.* 2. 1. Jaſpis variegata faſciata.

Habitat, integra utplurimum ſtrata conſtituens, in Hercynia, Saxonia (*prope* Wolftiz *et* Gnantſtein *inter* Chemnitiam *et* Lipſiam,) *in* Sibiria (*prope* Orsk &c.,) *coloribus ochroleuco et ſubcaryophyllino, vario cinereo et caeruleo, cinereo et rubro, viridi et fuſco, viridi et albo, viridi et rubro, per ſtrata, rarius curva aut concentrica alternis, quarzo mollior, egregiam utplurimum polituram admittens.*

porcellanea. 3. J. dura intus rimoſa, texturae a conchacea in planam vergentis.

Hoffm. bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 390. *Karſt. Leſk. Mineralk.* 1. *p.* 160. Porcellanjaſpis.

Reuſs Orogr. des boehm. Mittelg. p. 133.

Habitat integra ſtrata conſtituens in Bohemia *prope* Stracke, Schwinſchiz, Leſſa, Laun, Luſchiz, Czernodol, *rarior in* Saxonia *prope* Plaunitz, *argillam exſiccatam interna facie referens, et ex argilla ferrifera per incendium lithanthracum indurata proveniens, ſtraminei, cani, margaritacei aut lavendulacei coloris.*

vulgaris. 4. J. ſubdura intus micans aut nitens, unicolor, venoſa aut maculata.

Cronſt. miner. §. 63-65. Jaſpis.

α) unicolor.

Syſt. nat. I. *p.* 150. *Schreb. lith.* 16. Silex margaceus rupeſtris.

Syſt.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 71. *n.* 13. *et* 14. Silex (Jaſpis) rupeſtris nudus opacus cinereus, et Silex (Rubicator) rupeſtris nudus opacus ruber ſolidus.

Waller. miner. 89. 86. Jaſpis unicolor.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 297. *n.* 1. *et p.* 304. *n.* 5. Jaſpis particulis ſubtiliſſimis unicolor, et Jaſpis opacus particulis diſtinctis, rudis facie granulari.

Cartheuſ. miner. 29. Jaſpis rudis.

β). variegata.

Cronſt. §. 64. 1. *a.* Jaſpis rubra maculis veniſque flavis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 299. *n.* 2. Jaſpis particulis ſubtiliſſimis, ſolida, opaca, variegata.

Habitat nunc vaga, nunc aliis incluſa, nunc ſtrata ampliora et partem praecipuam conſtituens in Caucaſo, *montibus* Sibiriae Tſchirçai, Uralenſibus, Nertſchinskenſibus, *in montibus* giganteis, ſaxonicis, thuringicis, hercynicis, *per totam* Europam, *frequens quoque in* Oriente, *in* nova Hiſpania, *innumera colorum albi, cinerei, flavi, fuſci, nigri, et rubri potiſſimum varietate pluribus ſaepe ſimul, conſpicua, ferri interdum valde dives et tum facili ignis vi liquanda, cupro etiam* (*in* Temeſia) *et* auro larvato (*in* Hungaria) *aliquando praegnans, eximiam polituram admittens, hinc variis ſculptorum et architectorum operibus inſerviens.*

46. SMIRIS. Ex terra ſilicea et pauciſſimo ($\frac{21}{410}$) ferro conſtans.
Duriſſima, formae communis, opaca, magnetem ſequens, tritura rubra.
Ignis vi non fundenda.

poliens. 1. Smiris. *Wiegleb chem. Annal.* 1786. 1. *p.* 492.

Syſt. nat. I. *p.* 176. *n.* 11. Ferrum intractabile ſquamoſoſtriatum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 139. *n.* 17. Ferrum retractorium rubicoſum vitrum arans.

Waller. miner. 267. Ferrum mineraliſatum, minera duriſſima rapaci ſolida magneti refractaria.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 243. *n.* 9. Ferrum mineraliſatum duriſſimum, particulis duriſſimis aceroſis, tritura fuſca aut rubente.

Wol-

Woltersd. miner. 31. Ferrum amorphum petrae vitreſcentis.

Cronſt.,miner. §. 211. 2. Minera ferri retractoria tritura rubra.

Cartb. mineral. 72. Ferrum mineraliſatum duriſſimum fuſcum.

Habitat in Oriente, *inſulis* Archipelagi, Samo *et* Naxo, Bohemia, Saxonia (*prope* Schneeberg,) Hiſpania, *regno* Peruano, *micae, talco, ſaxo grandaevo innidulans, ex caeruleſcente nigrâ, interdum cinerea aut griſea, ob ferri inopiam et inſignem duritiem vix inter ferri mineras connumeranda, propter hanc poliendis metallis, lapidibus, vitro inſerviens, eum in finem, ſaepe molendinarum vi, in tenerrimum pollen comminuta.*

47. CIRCONIUS. Ex terra ſilicea, duplo majore (et ultra) ſibi propriae terrae copia, et pauciſſima ($\frac{1}{100}$) calce metallica, partim ferrea partim niccolina conſtans.

Duriſſimus, ponderoſus, nitore adamantem ſimulans, paraſiticus, lamelloſus: lamellis incurvis, cryſtallinus.

Ignis vi non fundendus.

zeylonicus. 1. Circonius. *Karſten apud Lempe Magaz. der Bergbauk.* 4. *p.* 99. *Klaproth Schr. berl. Naturf.* 9. *p.* 173.

Habitat in inſula Zeylon, *forma priſmatum tetraëdrorum rectangulorum, utrinque pyramide, tetraëdra terminatorum, aut pyramidum duplicium tetraëdrarum, vini flavedine tinctus, frequentius ex vireſcente cinereus aut albus, aut ex cineraſcente albus, colore ſaepius in viridem, flavum, fuſcum, violaceum vergente, gemmae titulo haud indignus, ponderis ſpecifici* = 4416 *ad* 4700 : 1000.

48. AMA-

48. AMARUS. Ex terra ſilicea, pauciori magneſia alba, pauciſſima aluminari et calcaria, ferroque ($\frac{1}{10}$) conſtans.

Durus, tenax, ſubopacus, pingui-uſculus, viridis, textura feſtucas referens, in fragmenta indetermi-nata diſſiliens, formae communis.

Ignis vi non fundendus.

amazoni-cus, 1. Amarus. *Hoepfner Magaz. für die Naturk. Helvet.* 1. *p.* 257.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 302. *n.* 4. Jaſpis uniepior, particulis ſubtiliſſimis viſu et attactu pinguis, durus.

Habitat in Oriente, nova Seelandia, Amenia *meridionali, montibus* ſabaudicis, *et* helveticis, *nunc vagus, nunc montium partem praecipuam conſtituens, colore in caeruleſcentem, in feſtucis prominentibus in lacteum vergente, veteribus jam, qui varia in eum inſculpſere, cognitus, ab Orientis et novae* Seelandiae *incolis variis ornamentorum, vaſorum, armorum generibus adbibitus.*

49. LYDIUS. Ex terra ſilicea, pauca calcaria, magneſia alba, ferri calce et phlogiſto conſtans.

Durus, leviuſculus, opacus, compactus cinereus aut niger, ſchiſtoſus, formae communis, in fragmenta indeterminata diſſiliens, nunc vagus, nunc montium partem praecipuam conſtituens.

Ignis vi non fundendus.

ſiliceus, 1. L. ſubopacus textura feſtucas referens, intus nitoris expers. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 71. *n.* 15? Silex rupeſtris nudus opacus ru us lamellatus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 299. *n.* 1. g. Jaſpis unicolor nigra.

Karſten Magaz. für Helv. Naturk. 3. *p.* 219. Hornſchiefer.

Habitat

Habitat in Sibiria, Suecia, Saxonia (*prope* Wildruff, Gersdorf, Reichenbach,) Lusatia, Hercynia, *ripa* Rheni *inferiore* (*ad montem* Sniderkunzberg) Helvetia (*ad montem* Scheidek,) *integra montium ſtrata conſtituens, vagus quoque ad fluvios* e. g. Germaniae *varios*, e. gr. Salam, Werram.

geminus. 2. L. texturae planae interdum ad conchaceam accedentis, intus parumper micans. *Hoffmann bergm. Journ.* 1788. 1. *p.* 293.

Habitat cum ſiliceo, e. g. *in* Saxonia (*prope* Burkersdorf *et* Reicherbach,) *vagus quoque ad fluvium* Tmolum, *ſaepius quartzi venis canis exaratus.*

50. CHLOROGRANATUS.

Ex terra ſilicea, multa ferri calce, ſat multa terra calcaria, interdum quoque aluminari conſtans. Durus, nunquam opacus aut ſubopacus, cryſtallinus. Igne facile liquandus.

verus. 1. Chl. viridis, igne candente melleus. *Wiegleb chem. Annal.* 1788. 1. *p.* 200. *Voigt mineral. u. bergm. Abh.* 1. *p.* 15-22.

α) pyramide duplici octaedra, ad utrumque apicem altera tetraedra aucta.

β) prismate hexaedro utrinque in pyramidem triedram terminato.

Habitat in Bohemia (*prope* Lichtewalleſtein,) *in* Saxonia (*prope* Ehrenfriedersdorf, Breitenbrunn, Eibenſtock, Schwartzenberg,) *in* Franconia (*ad montem* Ehrenberg *prope* Ilmenau) *nunc porri, nunc olivae virore tinctus, nunc diaphanus, nunc pellucidus, argilla interveniente integra ſaepe ſtrata conſtituens, ob facilem in igne fluxum, et ferri copiam* ($\frac{1}{4}$), *quam continet, in uſtrinis ferri mineris adjectus; ponderis ſpecifici* = 3754 *ad* 3757 : 1000.

2. Chl.

diſſilit. 2. Cal. rubet cubicali. *Weſtrumb chem. Abhandl.* 1789. 2. p. 26 &c.

Habitat - - - plurimam ($\frac{1}{3}$) *aëre fixo praegnantem terram calcariam, parciorem ferri* ($\frac{1}{10}$) *copiam continens, cryſtallis exilibus aggregatis; arenario friabili inſidentibus; an hujus generis?*

51. ARENA. Ex lapidibus ſiliceis comminutis nata.

Aſpera, dura, ſicca, conſtans granis non cohaerentibus; aqua non penetrandis.

Ignis vi ſola non fundenda, una cum alcali fixo fuſa in vitrum abiens.

* *ex pyromacho comminuto profecta.*

ſilicea. 1. A. ex pyromacho nata.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 199. *n.* 14. *Kalm. it.* I. *p.* 359. *Carth. miner.* 10. Arena ſilicea.
Habitat in Angliae *provincia* Buckingham.

** *ex quartzo progenita.*

† *impuriores.*

Sabulum. 2. A. granis angulatis inaequalibus majoribus.
Syſt. nat. I. *p.* 207. *n.* 7. *Muſ. Teſſin.* 112. Arena heterogenea ſaxoſa e mica, quartzo, ſpato.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 198. *n.* 9. Arena heterogenea difformis angulata.
Waller. miner. 34. Arena particulis groſſioribus inaequalibus.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 106. *n.* 7. Arena ſaxoſa.
Carth. miner. 10. Arena particulis diſſimilaribus.
Habitat ubique *in* ſterilibus *montoſis, rupeſtribus, direction ex fatiſcente granite generata, hinc ſaepius immixtae micae, feldſpati, argillae particulas monſtrans, viis publicis ſternendis et caemento calcario parando inſerviens.*

micacea. 3. A. ſquamulis micae colore et nitore aurum argentumve referentibus crebris interſitis nitens.

Syſt.

Syſt. nat. I. *p.* 208. *n.* 6. XII. 3. *p.* 198. *n.* 11. *Muſ. Teſſin.* 112. *Gronov. ſuppl.* 14. *n.* 2. 3. Arena micacea ſquamoſa nitens.

Waller. miner. 37. Arena micans.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 105. *n.* 6. Arena micacea nitens.

Carth. miner. 10. Arena nitida.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 198. *n.* 10. Arena (Caſſerita) quartzoſa rotundata ſubdiaphana mixta particulis micaceis.

Habitat in Suecia, Germania, β) *ad inſulam* Caſſeritem, *nata ex deſtructis* granitis *et affinibus ſaxis, abluta, ſi quam continuerunt, per aquam argillâ ex feldſpato fatiſcente nata, ſcriptis litteris ornamenti craſſa inſperſa.*

ruſtica. 4. A. granis ſubrotundatis inaequalibus majoribus.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 197. *n.* 8. Arena heterogenea inaequalis ſubrotundata.

Waller. miner. 33. Arena quartzoſa tenuior particulis aequalibus rotundatis.

Carth. miner. 10. Arena groſſiuſcula quartzoſa, particulis anguloſis.

Habitat paſſim in Europa, *inprimis ad littora aevi, pavimentis adſpergendis inſerviens, particulas lamelloſas quaſi ſpati immixtas continens.*

colorata. 5. A. granis rotundatis minutis ſubdiaphanis ferri calce tinctis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 196. *n.* 2. Arena quartzoſa rotundata ſubdiaphana colorata.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 197. *n.* 7. Arena (ochracea) ſubfuli-cea ochracea rufa.

γ) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 197. *n.* 3. Arena (lacuſtris) quartzoſa angulato rotundata diaphana hyalina.

Habitat in America meridionali Europa, *flaveſcens ad lacuum littora, alias flava, lutea aut teſtacea, rarius rubra in mari* Baltico Germaniam *verſus violacea, litteris adſpergendis, et ambulacris hortorum pulcrioribus inſerviens.*

Glarea. 6. A. granulis minutiſſimis argillae pulverulentae commixtis.

Syſt. nat. I. *p.* 208. *n.* 1. XII. 3. *p.* 197. *n.* 6. *Muſ. Teſſin.* 110. Arena ſubfarinacea pulverulenta impalpabilis apyra.

Waller. miner. 31. Glarea mobilis vulgaris pulverulenta.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 87. *n.* 2. Glarea particulis inaequalibus mixta pulverulenta vulgaris.

β) *Waller. miner.* 31. 3. Glarea ſterilis fuſoria.

Waller.

Waller. ſyſt. mineral. I. *p.* 86. *n.* I. Glarea particulis ſubtiliſſimis durior aequabilis.

Habitat in Europae campis ſilvaticis *ſteriliſſimis*, *pinetis*, *ericetis*, *ſicca mobiliſſima*, *humida ſubplaſtica*, *hinc praeſertim ſi cum aceto in paſtam redacta manum prementem dimittat*, *metallis fuſis recipiendis inſerviens.*

†† *rariores.*

horaria. 7. A. granis majoribus aequalibus rotundis diaphanis albidis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 197. *n.* 4. Arena (campeſtris) quartzoſa rotunda diaphana pallida.

Waller. miner. ſp. 35. Arena quartzoſa, particulis aequalibus rotundis.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 103. *n.* 3. Arena quartzoſa, particulis majoribus aequalibus rotundis.

Carth. miner. 10. Arena groſſiuſcula quartzoſa particulis rotundis.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 197. *n.* 5. Arena (margaria) quartzoſa rotundata alba ſuperficie ſubverrucoſa.

Habitat in campis *praeſertim* ſilvaticis, *clepſydris adhibita.*

mobilis. 8. A. granis minimis rotundatis diaphanis albis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 196. *n.* I. Arena quartzoſa rotundata diaphana hyalina.

Waller. miner. ſp. 30. Glarea mobiliſſima impalpabilis fluida albicans.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 101. *n.* I. Arena quartzoſa mobiliſſima impalpabilis fluida albicans.

α) *Syſt. nat.* I. *p.* 208. *n.* 3. Arena quartzoſa vento volatilis.
Carth. miner. 10. Arena ſubtilis mobilis levis.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 208. *n.* 4. Arena quartzoſa rotundata aequalis.

γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 208. *n.* 2. *Muſ. Teſſin.* 110. Arena quartzoſa impalpabilis.

Habitat α. β. in Mari *et* maritimis, *γ. in* ſcaturiginibus, *ſicca a ventis nivis inſtar in acervos coacta*, *loca mutando plantarum incolentium radices aëri exponit*, *vicinos agros*, *campos*, *vicos ſuffocat*, *aërem obnubilat*, *elymo et arundine arenariis*, *tritico repente*, *ſalicum ſpeciebus nonnullis &c. coërcenda*, *vaſorum metallicorum mundationi et politurae inſerviens.*

52. QUARTZUM. Ex terra ſilicea, pauciſſima ($\frac{3}{10}$) aluminari, et calcaria ($\frac{1}{100}$) conſtans.

Durum, leviuſculum, fragile, intus nitens, in fragmenta indeterminata marginibus acutis diſſiliens, ſaepius paraſiticum, in montibus omnis aetatis obvium in aërem fatiſcens.

Solum ignis vi non liquandum, cum alcali fixo in vitrum durum pellucidum ignis vi confluens.

fibroſum. 1. Q. diaphanum albidum fibroſum: fibris craſſioribus parallelis, formae communis.
v. Born. ind. foſſ. 1. *p.* 21. 2. *p.* 92.
Habitat in Hungariae *montibus* Carpathicis, *et* (*prope* Kabiſchau) Sileſia, *album.*

foveolatum. 2. Q. ſuperficie foveolis inaequali, formae communis.
Habitat in Hungaria (*prope* Schemniz,) Bohemiae (*prope* Ratieborziz,) Saxoniae (*prope* Freyberg *et* Schneeberg,) *et* Sueciae (*prope* Sunnerſkog) *fodinis, utplurimum album, rarius violaceum aut ochraceum, utplurimum diaphanum, interdum opacum, foveolis creberrime cubicis, rarius parallelepipedis aut triedro-pyramidalibus, aut ſphaericis aut tabularibus.*

foraminulentum. 3. Q. foraminibus rotundis profundis pertuſum formae communis.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 98. 99.
Habitat in Saxonia (*prope* Freyberg) *et* Hungaria (*prope* Schemniz) *album, caneſcens, aut ochraceum, foraminibus utplurimum anguſtis, interdum flexuoſis.*

eroſum. 4. Q. foveolis et cavitatibus plurimis vacuis exilibus plenum, formae communis.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 26.

Habitat

Habitat in Hungariae *fodinis* Schemnizenſibus, *album, violaceum, aut obſcure vireſcens.*

celluloſum. 5. Q. lamelloſum: lamellis contiguis verticalibus lapidem in cellulas diſpertientibus, formae communis.
Cronſt. miner § 51. C. Quartzum purum textura ſpatoſa.
v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 25.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 19. 98.
α) cellulis ſimplicibus.
a) trigonis.
b) tetragonis.
c) hexagonis.
d) polygonis.
e) rotundis.
† minutis. Quartzum ſpongioſum.
f) in gyros tranſeuntibus.
β) duplicatis.
Habitat in Sibiria (*prope* Catharinopolin,) Hungaria, (*prope* Schemniz *et* Neoſolium,) Bohemia (*prope* Joachimsthal,) Saxonia (*prope* Schneeberg *et* Freyberg,) *et* Palatinatu rhenano, *nunc album, nunc ferri calce magis minusve tinctum.*

lamelloſum. 6. Q. lamelloſum: lamellis parallelis, formae communis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 66. *n.* 5? Quartzum (fiſſile) lamellatum.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 215. *n.* 7? Quartzum lamellis compoſitum.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 25. 2. *p.* 91.
Habitat in Hungariae (*prope* Schemniz) *et* Bohemiae (*prope* Mies *et* Joachimsthal) fodinis, *lacteum, album, violaceum aut fuſcum, lamellis ſaepius ita coadunatis, ut inciſum videatur quartzum, et, prouti in celluloſo, interdum tenuiſſimis.*

criſtatum. 7. Q. ſuperficie ſulcis parallelis teneris exarata, formae communis.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 98.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 25. 2. *p.* 91.
Habitat in Saxoniae (*prope* Freyberg *et* Schneeberg,) *et?* Hungariae (*prope* Schemniz) fodinis, *album, violaceum aut ex luteo fuſcum.*

globuloſum. 8. Q. forma magis minusve rotundata, pellucidum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 66. *n.* 7. 8. Quartzum (ſelectum) vagum

gum rotundatum, cortice laevigato, et: Quartzum (nobile) vagum rotundatum cortice glaberrimo nitido.

α) forma globi.
  a) perfectioris.
    a) denſi.
    b) intus cavi.
  b) imperfectioris.
    a) compreſſi.
β) forma ovi.
  a) perfectiori.
  b) minus perfecta.
    a) ad amygdalae figuram accedente.
γ) forma renis.
δ) tuberoſum.

Habitat nunc vagum ad Aſiae, Africae, Europae *aquas dulces, potiſſimum fluvios, fluviorumque derelictas quoque ripas, nunc aliis laxioribus et durioribus foſſilibus impactum* e. g. *in* Hungaria *prope* Schemniz, *in* Luſatia *ſuperiori, in* Saxonia *prope* Freyberg, Lipſiam &c. *utplurimum album.*

cylindricum. 9. Q. in cylindros ſecedens.
Wern. Ueberſ. Cronſt. Miner. p. 111.
Karſt. Lesk. Mineralk. 1. *p.* 105. 106.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 25.

α) in cylindros parallelos.
Gerhard Beytr. z. Mineralr. 1. *p.* 82. *n.* 3. Quartzum cylindricum.

β) in cylindros divergentes.
Gerhard Beytr. z. Mineralr. 1. *p.* 82. *n.* 4. Quartzum radiatum.

Habitat in Hungaria (*prope* Schemniz,) *in* Luſatia (*inter* Biſchofswerda *et* Bauzen) *in* Saxonia (*prope* Freyberg,) *et in* Alſatia (*prope* fanum S. Mariae,) *album, ſubopacum, cylindris nunc tenuioribus nunc craſſioribus.*

granulare. 10. Q. in fragmenta granularia ſecedens.
Wern. Ueberſ. v. Cronſt. Mineral. 1. *p.* 111.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 106.
Syſt. nat. I. *p.* 47. XII. 3. *p.* 66? Quartzum (cotaceum) granulatum.
Waller. miner. 100? *ſyſt. miner.* 1. 214. *n.* 6? Quartzum granulatum cohaerens.

Habitat

Habitat granis frequentius exilibus et ſubtilibus, quam craſſis, interdum vagus, in Norwegia, Hiſpania, Gallia, Saxonia *album, variegatum, vireſcens, rubrum, aut ex luteo fuſum, granulis nonnunquam ita diſpoſitis, ut politura accedente luci oppoſitum* (Avanturino) *egregium fulgorem reflectat.*

Stillatitium. 11. Q. ex aqua particulis quartzi impraegnata ſenſim depoſitum, ſaepe alia corpora quaſi cortice obducens.

Syſt. nat. I. *p.* 191. *n.* 6. XII. 3. *p.* 185. *n.* 9. Stalactites quartzoſus granulatus.

Habitat in Islandia (*prope fontem* Geiſer,) *in* Sueciae *fodina* Grengie, *in* Hungaria (*prope* Ujbanga,) *diaphanus, utplurimum albus, interdum flaveſcens aut rubellus, ſaepe ex criſtallis exilibus, pyramidem tetraëdram duplicem referentibus in cruſtam cohaerentibus conſtans; an diſtincta ſpecies?*

Fragile. 12. Q. formae communis, textura feſtucas referens, ſponte non in fragmenta ſecedens.

Syſt. nat. I. *p.* 149. *n.* 4. XII. 3. *p.* 66. *n.* 4. Quartzum (opacum) rupeſtre ſubopacum.

Waller. miner. 102. Quartzum opacum fragile et rigidum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 211. *n.* 1. Quartzum fragile rigidum, facie granulari.

Cronſt. miner. §. 51. B. Quartzum purum textura granulata.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 149. XII. 3. *p.* 65. *n.* 3. *Muſ. Teſſin.* 6. Quartzum (lacteum) rupeſtre album diaphanum.

Waller. miner. 98. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 213. Quartzum ſolidum opacum duriſſimum aqueo-lacteum.

Habitat in rupibus, *fiſſuris* montium, *quas explet, nunc ſubopacum, nunc diaphanum, rarius ſemipellucidum, utplurimum album, ſaepius lacteum, interdum dilute vireſcens aut rubrum.*

Praſius. 13. Q. viride diaphanum textura feſtucas rudiores referens.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 279. *n.* 18. Achates pellucida nebuloſa virideſcens.

Cronſt. miner. §. 73. 2. α. Smaragdmatt.

Habitat vagum aut paraſiticum in Aegypto? Sileſia (*prope* Coſemiz) Bohemia (*in* Mumnelgrunde *ad* Iſarum) Saxonia (*prope* Breitenbrunn *et* Scheibenberg) *et* Franconia (*prope* Steinheide,) *colore propius nunc ad ſmaragdum, nunc ad porrum, nunc ad piſtacias, nunc ad olivas accedens, rarius caeruleſcens, aut venis maculisve caeruleſ-*

centibus, albis, rubris, fuſcis pictum, nunc formae communis, nunc forma pyramidum hexaedrarum, rarius forma prismatum hexaëdrorum pyramide hexaëdra terminatorum, nunc forma tabularum hexaëdrarum ſeriatim in prisma hexaëdrum aggregatarum, polituram haud mediocrem admittens, et a multis inter gemmas relatum.

pingue. 14. Q. formae communis contactu pinguiuſculum, texturae ad minutim conchaceam accedentis, in fragmenta ſponte non ſecedens.

α) album.

a) pellucidum.

Syſt. nat. I. *p.* 149. Quartzum aqueum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 65. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 6. Quartzum (hyalinum) rupeſtre hyalinum pellucidum.

Woltersd. miner. 14. Quartzum diaphanum.

Waller. miner. 97. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 212. *n.* 3. Quartzum ſolidum pellucidum.

Cronſt. miner. §. 51. 1. A. α. Quartzum purum particulis impalpabilibus ſuperficie polita diaphanum.

Carth. miner. 20. Quartzum informe diaphanum.

b) diaphanum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 212. *n.* 2. Quartzum ſolidum attactu pingue, facie nitente.

Cronſt. miner. §. 51. 1. A. β. Quartzum parum particulis impalpabilibus, ſuperficie polita, album.

c) tinctum.

Syſt. nat. I. *p.* 149. *n.* 3. XII. 3. *p.* 65. *n.* 2. Quartzum (coloratum) rupeſtre tinctum.

Waller. miner. 99. Quartzum ſolidum opacum coloratum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 213. *n.* 5. Quartzum ſolidum coloratum.

Habitat ubique terrarum, *nitore quoque ſaepius pinguedinem referens, non raro acus apice tentatum in tenebris ſcintillas lucidas ſpargens, variis pelluciditatis gradibus conſpicuum, metallorum calcibus nativis minerisque, frequentiſſime ferri, rarius cupri, magneſiae, cobalti, hydrargyri aut argenti nigro, fuſceſcente,* (e. gr. *prope* Rabenſtein *in* Bavaria, *prope* Oberſteinbach *in* Franconiae *finibus*) *roſeo, rubro, caeruleo, luteo, viridi, margaritaceo, cinereo, fumi colore perfuſum, aut arbuſcularum imaginibus pictum.*

tabulare. 15. Q. texturae conchaceae cryſtallis tabularibus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. *p.* 274.
v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 91.
Habitat in Hungaria (*prope* Schemniz) *et* Saxonia (*prope* Freyberg,) *utplurimum album, rarius obſcure vireſcens, tabulis raro triedris, frequentius rhombicis.*

cubicum. 16. Q. texturae conchaceae, cryſtallis cubicis ſaepiſſime intus cavis.
α) faciebus quadratis.
v. Born ind. foſſ. I. *p.* 21.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. *p.* 275.
Karſt. Lesk. Mineralk. I. *p.* 104.
β) faciebus rhombicis.
v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 89.
Karſt. Lesk. Mineralkab. I. *p.* 104.
Habitat α) *in* Suecia (*prope* Helſſekulle) Hungaria (*prope* Cremniz *et* Schemniz,) *et in* Saxonia (*prope* Schneeberg,) β) *in* Bohemia (*prope* Mies) *et in valle* Sabaudiae Bijoux, *formam a cryſtallo alterius generis nactum, cujus fatiſcentis locum occupavit, aut cavitatem internam explevit, aut quam quartzi materies ſenſim indurata obduxit, hinc cryſtallo priori fatiſcente atque eluta cavum, cavitate interna, non raro quoque ſuperficie externa quartzo pyramidali obſeſſa, cryſtallis utplurimum aggregatis et minoribus, albis canis, margaritaceis aut ex fuſco rubris, pellucidis, diaphanis vel ſubopacis.*

octaëdricum. 17. Q. texturae conchaceae pyramide duplici tetraëdra.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 102. *n.* 4? Alumen (quartzoſum) lapidolum quartzoſum extus nigrum.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. I. *p.* 275.
Habitat in Saxonia *prope* Schneeberg, *canum, margaritaceum aut ex fuſco rubrum, formam ſuam eadem ratione nactum, qua cubicum, crebro intus cavum.*

triedrum. 18. Q. texturae conchaceae, pyramide triedra ſimplici.
v. Born ind. foſſil. 2. *p.* 88. 89.
Habitat in Suecia (*prope* Heslekullè) *et in* Saxonia (*prope* Schneeberg,) *cryſtallis aggregatis, ſaepe inanibus, interdum pellucidis, rufeſcentibus aut albis.*

pyramidale. 19. Q. texturae conchaceae pyramide hexaëdra ſimplici transverſim ſtriata.

Wern. Ueberſ. v. Cronſt. Mineral. p. 110-113.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 22.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 268. 273.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 102. 103.
α) pyramide perfecta.
v. Born ind. foſſ. 1. *t.* 2. *f.* 10.
β) pyramide ad apicem truncata.
v. Born ind. foſſ. 1. *t.* 2. *f.* 2.
γ) pyramide ad apicem altera hexaedra aucta.
δ) pyramide ad apicem et baſin altera hexaedra aucta.
Habitat in Helvetia, *in* Ducatu Bipontino, Hungaria (*prope* Schemniz,) Sileſia (*prope* Prieborn *et* Krummendorf,) Bohemia (*prope* Przibram,) Saxonia (*prope* Geyer, Mutſchen,) Gersdorf, Freyberg, Schneeberg,) Hercynia (*prope* Andreasberg,) *et* Anglia (*prope* Briſtol,) *rarius opacum, quam pellucidum, creberrime album, interdum, pallide rubrum, flaveſcens, aut ex rubro flaveſcens, cryſtallis utplurimum in granorum, renis, gemmae formam aggregatis, nonnunquam cavae chalcedonii ſphaerae incluſis.*

Pſeudadamas. 20. Q. texturae conchaceae pyramide hexaedra duplici non ſtriata.
α) pyramide perfecta. Fig. 3.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 84. *n.* 2. ε. *Muſ. Teſſin.* 30. *n.* 1. Nitrum (Cryſtallus) cryſtallis acaulibus utrinque pyramidatis.
Wallen. ſyſt. miner. 1. *p.* 218. *n.* 9. c. Cryſtallus montana utrinque acuminata ſine prismate.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 23-25. 2. *p.* 90. 91.
β) baſeos communis marginibus truncatis. Fig. 2.
a) regulari.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 84. *n.* 2. δ. Nitrum (Cryſtallus) cryſtallis ſubacaulibus utrinque pyramidatis.
b) faciebus omnibus inaequalibus.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 25. *t.* 2. *f.* 13. Quartzum cryſtalliſatum dodecaëdrum, planis irregularibus.
c) baſi communi obliqua.
γ) pellucidum.
Bocc. muſ. t. 304. Iris.
a) particulis opacis incluſis.
δ) opacum.
Habitat in Hungaria, *prope* Felſobanya, Schemniz *et* (*potiſſimum* γ) *in comitatu* Marmoros, *in* Carniolia (*in montibus* Slivenza,) Bohemia (*prope* Schlackenwald *et* Ratiborziz,) *in* Luſatia *ſuperiori*, *in* Saxonia (*prope* Freyberg *et* Schneeberg,) *in* Hercynia (*prope* Stollberg, Lautenthal,

thal, Wildenmann,) *in* Ducatu Bipontino, (*prope* Berſchweiler,) *in* Anglia (*prope* Briſtol Buxton *et in provinciis* Cornubia (Northumberland,) *et in* Jemtia Sueciae, *creberrime album, interdum ruſeſcens, aut nigreſcens, rarius intus cavum, cryſtallis minoribus, non raro liberis, crebro quoque aduatis et inter ſe cohaerentibus, in renis interdum aut gemmae formam aggregatis.*

Cryſtallus. Bergkriſtall. 21. Q. album pellucidum, texturae conchaceae, priſmate hexaëdro transverſe ſtriato.

Syſt. nat. I. *p.* 163. *n.* 2. XII. 3. *p.* 84. *n.* 2. *Muſ. Teſſin.* 30. *n.* 10. Nitrum lapidoſum quartzoſum octdecaëdrum hyalinum.

Waller. miner. 104. *Scheuchz. it.* 243. *t.* 6. *Welſch hecaſt.* I *p.* 54. *Worm. muſ.* 99. *Wolff. haſſ. t.* 1. *f.* 1. 4. 6. Cryſtallus hexagona non colorata.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 217. *n.* 9. Cryſtallus montana hexagona pellucida aquea.

Cronſt. miner. §. 52. 2. *A.* Quartzum cryſtalliſatum diaphanum aqueum.

Gesn. figur. 21. *et* 18. *f.* 1. 2. *Rumpf. muſ. t.* 52. *f.* 5. 3. 4. Cryſtallus montana.

α) priſmate oblique truncato.

v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 89. *t.* 1. *f.* 4. Quartzum cryſtalliſatum, columna hexaedra oblique truncata.

β) priſmatis fine alterutro in pyramidem triedram terminato.

v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 89. Quartzum cryſtalliſatum, columna hexaedra transverſim crenata, apice triedro.

Karſt. Lesk. Mineralk. 1. *p.* 102.

γ) priſmatis fine alterutro terminato in pyramidem hexaedram non ſtriatam.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 217. *n.* 9. a. Cryſtallus montana apice unico.

a) duobus priſmatibus communem. *Andr. Br. a. d. Schweiz p.* 55.

b) duplicem. *Born ind. foſſ.* 1. *t.* 2. *f.* 9. *Andr. Br. a. d. Schweiz. p.* 53.

c) regularem.

d) faciebus alternis majoribus.

e) facie una omnes reliquas ſuperante. *Andr. Br. a. d. Schweiz t.* 11. *f.* h.

f) faciebus omnibus inaequalibus.

δ) priſmatis fine utroque terminato, in pyramidem hexaëdram non ſtriatam. Fig. 1.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 216. *n.* 9. b. Cryſtallus montana utrinque acuminata.

a) faciebus aequalibus.

b) faciebus inaequalibus.

ε) priſmatis marginibus rectis.

ζ) priſmatis marginibus omnibus aut nonnullis baſin verſus extrorſum flexuoſis.

Cryſtallus ventricoſa.

η) priſmatis faciebus omnibus aequalibus.

ϑ) priſmatis faciebus binis oppoſitis multo latioribus. Fig. 4.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 84. *n.* 2. *β. Muſ. Teſſin.* 24. *n.* 15. Cryſtallus lateribus 2 oppoſitis latioribus.

v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 21. 2. *p.* 89. Quartzum cryſtalliſatum parallelopipedum.

ι) priſmatis faciebus omnibus inaequalibus.

κ) cryſtallo ſolida.

λ) cryſtallo intus cava.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 85. *n.* 4. Nitrum (inane) lapidoſum quartzoſum cavum.

Amoen. acad. 1. *p.* 478. *n.* 14. *t.* 16. *f.* 12. Cryſtallus nitriformis quartzoſa aggregata fiſtuloſa.

Waller. miner. 108. *n.* 4. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 218. *n.* 9. d. Cryſtallus montana cavitate hexangulari.

a) vacua.

b) aëris bullam, aquae guttam, cryſtallum minorem, alia foſſilia includente.

μ) cryſtallo craſſiori priſmati tenuiori inſidente.

v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 22. *t.* 2. *f.* 4. 2. *p.* 89. 90. Quartzum cryſtalliſatum clavatum.

ν) cryſtallo tenuiori priſmati craſſiori inſidente.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 23. *t.* 2. *f.* 5. Quartzum clavatum pyramide minore columnae craſſiori adnata.

ξ) priſmati tenuiori, globulis binis inaequalibus intermediis pyramide duplici latiori ſuperimpoſita.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 23. *t.* 2. *f.* 6. Quartzum pyramide hexaëdra craſſiore columnae nodoſae impoſita.

ο) cryſtallis ſolitariis.

a) liberis.

b) baſi adnatis.

π) cry-

Exſpectabunt nobiſcum eruditi, quibus argumentis atque experimentis Cl. *Minevini* (*apud* Candida *ſulla* formaz-*del molybdeno.* N. 1785. *p.* 53.) *demonſtraturus ſit, quartzum perinde ac micam et talcum ex phoſphori acido et terra ſilicea conſtari.*

π) cryſtallis geminis terniſve.
Zwillings-Trillingskryſtall.
a) baſi priſmatis utriusque cryſtalli cohaerente. Sceptercryſtall.
b) perlatus cohaerentibus.
c) ſeſe mutuo perforantibus.

ρ) aggregatis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 84. *n.* 2. ζ. *Amoen. acad.* I. *p.* 477. *n.* 10. *t.* 16. *f.* 6. *Muſ. Teſſin.* 32. *n.* 11. 12.
a) ſeriatis.
b) faſciculatis.
c) convergentibus. *v. Born ind. foſſ.* I. *t.* 2. *f.* 16.
d) decumbentibus.
e) cryſtallum majorem aut aliud foſſile aculeorum echini ad inſtar obſidentibus.
f) imbricatis.

Habitat innumerabili magnitudinis, formae, combinationis, pelluciditatis, in eadem ſaepe cryſtallo, potiſſimum paulo majori, diverſae varietate, interdum cruſta opaca chloritae, argillae, pyritae, ochrae ferri, obductum, aut corpora minus pellucida, micae, hornblendae miculas, actinoti, ſcorli ſpicula, pyritae particulas includens per omnem terrarum orbem, *magnitudine eminens in antris montium* grandaevorum Sabaudiae, Helvetiae, Carpathicis, Sileſiae, Bohemiae, Saxoniae &c. *ſuperficie interdum aſpera, aut quaſi carioſa.*

Pſeudo-gemma. 22. Q. tinctum pellucidum, texturae conchaceae, priſmate hexaëdro transverſe ſtriato.
Syſt. nat. I. *p.* 163. *n.* 3. XII. 3. *p.* 85. *n.* 3. Nitrum (Fluor) lapidoſum quartzoſum, octdecaëdrum.
Cronſt. mineral. §. 52. D. 2. α. β. Quartzum cryſtalliſatum.
Wolt. miner. 13. Cryſtallus tincta.
Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 220. *n.* 10. Cryſtallus montana hexagona clara colorata.

Morrion. α. nigricans. *Baum. miner.* I. *p.* 232. *n.* 2.
Rauchtopas. β. caryophyllinum. *Waller. ſyſt. miner.* I. *p.* 222. *n.* 10. h.
Pſeudorubinus. γ. rubrum. *Waller. miner.* 105. *ſyſt. miner.* I. *p.* 221. *n.* 10. a. *Baum. miner.* I. *p.* 320.
Pſeudo-hyacinthus. δ. fulvum. *Baum. miner.* I. *p.* 235. *Waller. ſyſt. miner.* I. *p.* 222. *n.* 10. e.
Citrinus. ε. flavum.

Baum.

Baum. miner. I. *p.* 231. *Waller. ſyſt. miner.* I. *p.* 222. *n.* 10. d. Pſeudotopazius.

Pſeudo-chryſolithus. ζ. porraceum. *Baum. miner.* I. *p.* 236. *Waller. ſyſt. miner.* I. *p.* 222. *n.* 10. g.

Pſeudo-ſmaragdus. η. gramineum. *Waller. ſyſt. miner.* I. *p.* 222. *n.* 10. f.

Pſeudo-beryllus. ϑ. cyaneum. *Baum. miner.* I. *p.* 236.

Pſeudo-ſapphirus. ι. caeruleum. *Baum. miner.* I. *p.* 231.

Habitat cum cryſtallo, *β. et* ε. *reliquis frequentius, et inſignis quoque interdum magnitudinis; omnes varietates pro gemmis hinc inde veniunt, a quibus tamen longe minori duritie et ſplendore, diverſa penitus cryſtallorum forma dignoſci facile poſſunt.*

Amethyſtus. 23. Q. violaceum, texturae formae pelluciditatis variae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 85. *n.* 3. δ. Nitrum (Fluor) violaceum.

Juſt. miner. 380. *Vog. miner.* 142. *Baum. miner.* I. *p.* 235. Amethyſtus.

Cronſt. miner. §. 52. D. 2. γ.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 221. *n.* 10. b. Cryſtallus colorata violacea.

Habitat in Hungariae (*prope* Schemniz,) Sileſiae, *comitatus* Glaz, Bohemiae, Saxoniae (*prope* Wieſenbad, Drehbach, Marienberg, Heidelberg, Schneeberg, Wolkenſtein, Cunersdorf, Schlotwiz *et* Halsbach,) Palatinatus *et* Ducatus Bipontini, Sueciae, novae Hiſpaniae, Zeylonae *montibus ac fodinis, nunc vagum, fruſtis rotundatis, nunc adnatum, ſaepe cavis chalcedonii globis incluſum, formae communis, aut forma pyramidum ſimplicium hexaedrarum, quarum baſis non raro priſmatis hexaedri oblique ſtriati veſtigio aucta eſt, aut evidentiori priſmate hexaedro ſuſtinetur, colore violaceo nunc ſaturatiori, nunc dilutiori in eadem ſaepe cryſtallo diverſo, interdum in lacteum cinereum, rubrum, fuſcum, rarius in pomaceum aut olivaceum vergente, aut vario, nunc pellucidum, nunc ſemipellucidum, nunc diaphanum, texturae alias conchaceae, alias feſtucariae, alias divergenti-fibroſae, ſaepe ſponte in fragmenta anguloſo-cruſtoſa, aut granularia, aut in bacillos ſecedens, ponderis ſpecifici interdum* = 2750 : 1000.

Pſeudo-cryſtallus. 24. Q. opacum priſmate hexaëdro utroque aut alterutro fine in pyramidem hexaëdram terminato.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 85. *n.* 3. 2. Nitrum (Fluor) opacum.
Cronſt. miner. §. 52. D. 1. Cryſtallus montana opaca.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 216. *n.* 8. Quartzum rude cryſtalliſatum.
Habitat in Hungaria, Carniolia, Bohemia, Saxonia, Suecia, Barbaria, *cryſtallis nunc liberis nunc adnatis, griſeis, variegatis, nigris, lacteis, rubris.*

53. CHALCEDONIUS.

Ex terra ſilicea, pauciſſima aluminari ($\frac{4}{25}$-$\frac{1}{60}$) interdùm quoque ($\frac{1}{10}$) calcaria, et ferreae calcis veſtigio conſtans.

Durus, leviuſculus, intus nitens, in fragmenta indeterminata marginibus acutis diſſiliens, compactus, in aëre non fatiſcens, texturae magis minusve perfecte conchaceae, nunquam opacus, tenax; polituram egregiam admittens, utplurimum formae communis.

Ignis violentiam eludens.

Cacholonius. 1. Ch. lacteus ſubdiaphanus ignis vi opacus.

Cronſt. miner. §. 57. 3. *a.* Kacheloug.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 272. *n.* 13. Achates opalina tenax fractura inaequali.
Habitat vagus in et ad Buchariae *et* Mongoliae *fluviis, in inſulis* Feroë *et* Islandia, *genuini ſtratis incluſus*, Palatinatu, *Calmuccis ad formanda ex eo ſimulacra atque imagines inſerviens.*

2. Ch.

genuinus. 2. Ch. cinereus texturae planae, formae communis, non ſponte in fragmenta ſecedens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 69. *n.* 8. Silex vagus ſubdiaphanus cornei coloris, concentrice varius.

Cronſt. miner. §. 57. 3. γ. *Baum. miner.* I. *p.* 252. Chalcedonius.

Waller. miner. 80. *ſyſt. miner.* I. *p.* 275. *n.* 15. Achates vix pellucida nebuloſa, colore griſeo mixta.

Habitat nunc vagus, nunc amygdalitae innidulans, nunc achatae partem potiſſimam conſtituens, rarius nunc globi cavi intus cryſtallis alius generis referti figura in venis per montium ſtrata reptantibus ad Nili *ripas in* Aegypto, *in* Zeylon, *et reliquis* Orientis *partibus, in* Sibiria, *inſulis* Feroë, Islandia, Scania, *in* Saxonia *ſuperiori* (*prope* Chemniz, Mutſchen, Planiz, Gersdorf *et* Freyberg) *et inferiori* (*prope* Ilefeld *et* Brunsvicam,) *et in* Thuringia (*ad montem* Schneekopf,) Palatinatu *et reliquis terris* Rhenanis, Carinthia, Franconia, Bohemia, Sileſia (*prope* Bunzlau *et* Groswaldiz,) Hungaria (*prope* Caſchau, Boinick) Pedemontio, Hetruria, *alba, colore nunc margaritaceo, nunc infumato, nunc ex flaveſcente, vireſcente aut caeruleſcente cinereo, utplurimum ſemipellucidus, rarius diaphanus, ſuperficie utplurimum inaequali, textura interdum ad conchaceum accedente; rarius ad feſtucariam.*

caeruleus. 3. Ch. caeruleus, texturae planioris ſemipellucidus, formae communis non ſponte in fragmenta ſecedens.

Habitat in inſulis Feroë *et* Islandia, Scotiae *littora*; Saxonia (*prope* Rochliz.) Bohemia, Palatinatu, Ducatu Bipontino, Hungaria, Tranſilvania, *colore nunc magis ad cinereum aut lacteum, nunc propius ad caeruleum accedente, nunc inter violaceum et lavendulaceum intermedio, aut ſapphirino, ceterum genuino ſimilis.*

niger. 4. Ch. niger, luci obverſus obſcure ſanguineus texturae planioris ſubdiaphanus.

Werner Ueberſ. v. Cronſt. p. 139.

Hoffmann bergm. Journ. 1787. I. *p.* 283.

Habitat in Saxonia *prope* Chemniz, *porphyrio innidulans.*

fuſcus. 5. Ch. fuſcus texturae nunc planioris nunc conchaceae diaphanus.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 274. e. Carneolus fuſcus.

Habitat

Habitat ad Sibiriae *fluvium* Tom, *vagus*, *in* Saxonia *prope* Chemniz *porphyrio innidulans*.

luteus. 6. Ch. luteus, texturae ex plana in conchaceam vergentis.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 273. *n.* 14. d. Carneolus flaveſcens.
Habitat in Sibiriae *fluvio* Tom *vagus*, *in* Zeylona, Hungaria (*in valle* Brunova *montibus* Carpathicis *contermina*,) Saxonia (*prope* Gerzdorf *et* Chemniz) *colore propius nunc ad vini, nunc ad cerae, nunc ad mellis tinctum accedente*.

Carneolus. 7. Ch. ſanguineus ſemipellucidus, texturae conchaceae.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 69. *n.* 9. Silex vagus diaphanus unicolor ruber.
Waller. miner. 79. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 273. *n.* 14. *Cronſt. miner.* §. 58. α. *Baum. miner.* 1. *p.* 251. Carneolus.
Woltersd. mineral. 14. Corneus lapis diaphanus polituram admittens ruber.

β?) *Syſt. nat.* I. *p.* 197. XII. 3. *p.* 179. *n.* 3. *Muſ. Teſſin.* 80. *n.* 5. Aëtites (Haemachates) ſiliceus embryonibus fixis cryſtallinis nitri quartzoſi.
Breyn monogr. Lipſ. 1722. 4. Melo montis Carmel.
Imper. nat. 740. *Myl. ſax.* 2. *p.* 5. Uterus cryſtallinus.
Habitat in Oriente, e. g. Zeylon, Sibiria, *ad fluvios* Tom, Jeligna, Aijan *et* Olognaca, Armenia, Palaeſtina, Aegypto, Sileſia, Bohemia (*prope* Tarnau,) Luſatia (*prope* Koenigsbrück,) Saxonia (*prope* Chemniz *et* Rochliz) *et* Palatinatu, *colore nunc dilutiori*, *nunc ſaturatiori*, *nunc aequabili*, *nunc inaequabili*, *utplurimum ſemipellucidus*, *rarius diaphanus*, *crebrius nubeculis turbidus*, *frequentiſſime*, *formae communis*, *rarius globi intus cavi et quartzi cryſtallis referti forma conſpicuus*.

Sardus. 8. Ch. pallidus punctis guttisque ſanguineis varius.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 68. *n.* 5. Silex vagus, cortice ochraceo ſubdiaphanus intricato-variegatus.
Cronſt. mineral. §. 60. δ. Gemma divi Stephani.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 145. Punctagat.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 274. *n.* 14. f. Carneolus albeſcens punctulis rubris.
Habitat in India, Sardinia, Palatinatu (*prope* Oberſtein,) *Margraviatu* Badenſi *nunc cinereus*, *nunc lacteolus*, *rarius fuſcus*.

9. Ch.

dendriticus. 9. Ch. pallidus arbuſcularum imaginibus ſaturatioribus pictus.
Cronſt. miner. §. 59. *β. et* §. 60. *γ.* Mochus, Pierre de Mocca.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 285. *n.* 22. l. Achates figurata.
Habitat in inſula Zeylon, Sina, Arabia, Islandia, Normannia, Palatinatu Rhenano, *Ducatu* Bipontino, *albus vel cinereus, imaginibus nigris, fuſcis, rubris aut viridibus, magni, potiſſimum in* Oriente, *aeſtimatus.*

maculatus. 10. Ch. maculis colore et pelluciditatis gradu diverſis inſignitus.
Habitat in inſulis Zeylon, *Ducatu* Bipontino, Feroë, *et* Palatinatu rhenano (*prope* Oberſtein,) e. g. *vini colore conſpicuus maculis obſcurioribus, margaritaceus aut ex luteo fuſcus annulis lacteis, lacteus, maculis nigris, aut rubris ſanguineus maculis fuſcis aut lacteis, ex cinereo, gramineo et olivaceo, aut ex fuſco, rufeſcente et lacteolo colore varius.*

faſciatus. 11. Ch. faſciis colore et pelluciditatis gradu diſtinctis.
Habitat in inſulis Zeylon, Feroë *et* Islandia, Bohemia, Saxonia (*prope* Schlotwiz, Palatinatu rhenano (*prope* Oberſtein) *et Ducatu* Bipontino, *nunc cinereus ſubpellucidus faſciis lacteis diaphanis, rarius roſeis aut viridibus, nunc caeruleſcens aut ſanguineus faſciis albis cinereisve, anguſtioribus, latioribus, aequalis, inaequalis latitudinis, parallelis confluentibus, rectis, anguloſis, undulatis.*

Onyx. 12. Ch. in fragmenta concentrice cruſtoſa colore et pelluciditatis gradu diverſa ſecedens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 69. *n.* 7. Silex vagus ſtratis diverſicoloribus.
Cronſt. miner. §. 56. *Baum. miner.* 1. *p.* 253. Camehuja, Memphites.
Waller. miner. 81. *ſyſt. miner.* 1. *p.* 276. *n.* 16. Achates vix ſemipellucida faſciis et ſtratis diverſe coloratis ornata.
β) *Cronſt.* §. 59. 5. *α.* Sardonyx.
Habitat in Oriente, *ad fluvium* Tom Sibiriae, *rarius in* Sileſia, Bohemia, Luſatia (*prope* Koenigsbrück,) Saxonia (*prope* Zwickau,) *et Ducatu* Bipontino, *fragmentis nunc tenuioribus, nunc craſſioribus, colore nunc cinereo et nigro, nunc albo, carneo et nigro, nunc ſanguineo et albo,* (Sardonyx,) *nunc albo et cinereo* (Chalcedonyx,) *cereo et melleo, alternantibus, congenerum fere duriſſimus, igni vi colorem exuens, et in fragmenta diſſiliens, inter gemmas ſculptas Veterum frequens.*

13. Ch.

ſtillatiti-les. 13. Ch. ex aqua ejus principiis gravida praecipitatus.

α) includens aut incruſtans alia corpora.

a) lichenes et alia vegetabilia. *Ferber bergmaens. Nachr. &c. p.* 75. *v. Born ind. foſſ.* 1. *p.* 28.

b) cryſtallos, hinc cryſtallorum facie apparens. *Brückmann chem. Ann.* 1786. 2. *p.* 488. *et* 1790. 1. *p.* 99; *Karſt. Lesk. Mineralkab.* 1. *p.* 118.

c) alia foſſilia. *Karſt. Lesk. Mineralkab.* 1. *p.* 117.

β) globoſus, globis undique nodoſis cavis.

γ) reniformis.

δ) botryoides.

ε) cylindricus, cylindris.

a) ſolidis.

b) intus cavis.

Habitat in inſulis Feroë, *et* Islandia, *in montibus* giganteis Bohemiae, *in* Saxonia (*prope* Schneeberg, Gersdorf, Freyberg,) *in* Thuringia (*prope* Hohenſtein,) *in Ducatu* Brunsvicenſi, Palatinatu rhenano, *et vicinis terris, in* Franconia (*principatu* Baruthino,) Carinthia (*prope* Hüttenberg, Hungaria (*prope* Boinick) αa) *in comitatu* Grumbacenſi *ad* Rhenum, *et in* Hungaria (*prope* Lehotca *ad* Cremniz,) αb) *in* Tranſilvania, Saxonia (*prope* Freyberg,) Alvernia Galliae, *textura interdum ad fibroſam accedente.*

cryſtallinus. 14. Ch. caeruleſcens, forma priſmatum hexaëdrorum divergentium. *v. Fichtel von Karpath. p.* 138.

Habitat in Tranſilvaniae *valle prope* Tatareſchel, *jaſpidi luteae involutus.*

viridis. 15. Ch. ſemipellucidus texturae planioris viridis.

Habitat rarior in inſulis Feroë, *colore nunc ad gramineum, nunc ad aeruginoſum propius accedente.*

Chryſopraſus. 16. Ch. viridis intus vix nitens ſubſemipellucidus, texturae planioris.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 85. *n.* 3. *η.* Nitrum (Fluor) viride pallidius.

Cronſt. miner. §. 46. *ζ.* Chryſopras.

Lehmann act. Berol. ad 1755. *p.* 200.

Habitat aliis foſſilibus, in ſtrata diſpoſitis innidulans non adnatus in Sileſia (*prope* Graeche *et* Coſemüz,) Bohemia (*prope* Tarnau, *et in* Mummelgrund *ad* Iſaram) *et* Weſtphalia (*ad montem* Altenberg *prope* Stachlau,) *varius du-*

 riuſcu-

riuſculus, utplurimum duritie ad ſmaragdum accedens, nunc ſemipellucidus, nunc fere diaphanus, creberrime pomaceus, rarius gramineus, dilute porraceus aut olivaceus, vel ex vireſcente cinereus, aut albus, praeter conſueta chalcedonii principia calcis niccolinae quoque pauxillum continens, cui tinctum ſuum debet.

Heliotropius. 17. Ch. diaphanus texturae conchaceae viridis punctis guttisque ſanguineis opacis notatus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 300. *n.* 2. g. Jaſpis variegata obſcure viridis, punctulis rubris.

Cronſt. miner. §. 64. 1. α. Jaſpis pura viridis punctis rubris.

Habitat in Aegypto, Sibiria, Islandia, Bohemia (*ad montes* giganteos) *et* Franconia (*ad montem* Steinhauk *prope* Oberſteinbach,) *texturae nunc perfectius nunc imperfectius conchaceae, colore ſaepius porraceo, interdum dilutius viridi, vel ad aeruginoſum aut olivaceum propius accedente, punctis guttisque inſperſis majoribus vel minoribus, rarioribus vel magis confertis, ſaepius etiam maculis et lineolis olivaceis vel ochraceis inſignitus.*

54. ADA-

Chalcedonii *ſpecies fere omnes ſemigemmarum nomine multis venientes, gemmarum loco, ſigillis, ſimulacris aliis ornamenti generibus inſerviant; gemmarum ſculptorum e Veteribus relictarum princeps materies.*

54. **ADAMAS.** Ex terra ſilicea et - - - conſtans. Subponderoſus, duriſſimus, lamelloſus, intus nitorem egregium ſibi proprium monſtrans, in fragmenta indeterminata diſſiliens, paraſiticus, in tenebris eximie lucens, frictione excalefactus, corpora leviora trahens.

In igne crepitans, pelluciditatem exuens, tandem coruſcando in bullas et vaporem reſolutus.

pretioſiſſimus. 1. Adamas.

Syſt. nat. I. *p.* 165. *n.* 6. XII. 3. *p.* 102. *n.* 6. *α.* *Muſ. Teſſin.* 38. *n.* 3. Alumen lapidoſum pellucidiſſimum ſolidiſſimum hyalinum.

Cronſt. miner. §. 42. A. *α.* Adamas gemma.

Vogel miner. 137. Adamas.

Juſt. miner. 376. *Baum. miner. p.* 225. Damant.

Waller. miner. 110. Gemma pellucidiſſima, duritie ſumma, colore aqueo, igne perſiſtens, octaëdra turbinata.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 230. *n.* 1. Gemma pellucidiſſima omnium duriſſima, pulveriſata nigreſcens.

α) forma cryſtallorum.

a) priſmatum.

a) hexaëdrorum.

†) utrinque pyramide triedra terminatorum; faciebus omnibus convexis.

††) utrinque pyramide hexaëdra terminatorum.

b) octaëdrorum.

†) pyramide irregulari truncata terminatorum faciebus priſmatum ipſorum inaequalibus.

††) faciebus terminalibus in aciem exeuntibus.

b) pyramidum duplicium.

a) tetraëdrarum.

b) triedrarum depreſſarum ſcabrarum faciebus convexis, ad ſingulos baſeos communis angulos pyramide tetraëdra auctarum.

β) forma rotundata.

Habitat in Indiae *inſula* Borneo, *peninſculus* Ormus *et* Malacca, *regnis* Viſapur, Bengala *et* Golconda, *potiſſimum circa* Colur, Mengelegheri, Gadicottah, *et* Parteal, *et in* Braſiliae *provincia* Serro da Frio *prope fluvium* Milhoverde, *rariſſime aggregatus, et adnatus, utplurimum vagus in arena aut humo, terra etiam ſaepiſſime obductus, duritiei gradu diverſo, ſemper tamen eo, ut limam vel optimam eludat, nec niſi ſuo ipſius pulvere poliri et laevigari queat, rarius diaphanus, quam ſemipellucidus aut pellucidus, nebulis tamen, maculis, interdum glaciem aut plumam referentibus turbatus, aut rimoſus, rarius mediae magnitudinis, nunquam inſignis, utplurimum dilute cinereus in flavum colorem nonnunquam vergens, aut dilute fuſcus, crebro quoque ex luteo fuſcus, nigricans, aut chalybeus, interdum citrinus, rarius roſeus, rariſſime caeruleus, viridis aut pluribus coloribus in eodem lapide conſpicuus, omnium gemmarum pretioſiſſima, luxus et fraudis materia princeps.*

ORDO VI.

ORDO VI.

TERRAE ADAMANTINAE.

Ex terra adamantina potiſſimum conflatae.

55. ADAMANTINUS. Ex terra adamantina et plurima aluminari conſtans.

Duriſſimus, ponderoſus, lamelloſus: lamellis rectis tripliciter ſe ſecantibus, in fragmenta rhomboidalia diſſiliens.

Apyrus igne, quamvis aëre vitali efflato, vix emolliendus.

Corundum. 1. ADAMANTINUS. *Klaproth chem. Annal.* 1789. 1. *p.* 7. *Groſchke Bergbauk.* 1. *p.* 400.

Habitat in Sinae, Indiae (*prope* Bombai,) Galliae (*praeſertim* Pictaviae) *et* Hiſpaniae *granito*, *diaphanus*, *poſt polituram matris perlarum inſtar nitens*, *duritie ſmaragdo ſimilis*, *ferri retractorii nigri particulis inſperſis adeo dives*, *ut ipſe ſaepius in pulverem contuſus a magnete trahatur*, *colore cinereo*, *nigricante*, *capillarum aemulo*, *rarius ſpadiceo*, *formae interdum communis*, *crebrius hexaëdro-priſmaticae*, *pulvere in* India *et* Sina, *ad ſcindendas et poliendas gemmas adhibito.*

ORDO VII.

TERRAE AGGREGATAE.

Ex terris praegreſſorum ordinum aggregatis conflatae.

56. GRANITES. Ex partibus, quarum plures cryſtallorum forma conſpicuae, nullo intermedio caemento cohaerentibus, ordine nullo determinato aggregatis compoſitus, texturae potiſſimum granulatae.

Montium primaevorum, altiſſimorum in catenis cohaerentibus medium conſtituentium materies praecipua et nucleus.

Durus, lente fatiſcens.

ſimplex. 1. Gr. ex feldſpato et quartzo compoſitus.

Syſt. nat. I. *p.* 187. *n.* 10. XII. 3. *p.* 75. *n.* 14. Saxum (morenſe) coriaceum ſpatoſum ruſeſcens, granis quartzoſis hyalinis.

Habitat in montibus Sabaudicis (*vagus prope* Genevam,) Helveticis (e. gr. *ad* Grimſel) Naſſavicis (*prope* Sonnenberg,) Sibiricis (*ad fluvium* Neiwa) *et* Scoticis (*prope* Port-ſoy) *nunc hac nunc illa parte dominante, feldſpathi partibus ita interdum cum quartzo diaphano combinatis, ut litteras ſyriacas referant.*

genuinus. 2. Gr. ex feldſpato, quartzo et mica compoſitus.

Syſt. nat. I. *p.* 187. *n.* 11. XII. 3. *p.* 76. *n.* 19. Saxum ſpatoſum quartzoſum micaceumque rufeſcens.

Cronſt. miner. §. 268. 10. 2. Granites durus.

Haſſelq. it. 526. Petra Moſis.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 407. Saxum quartzo, ſpato ſcintillante et mica in diverſa proportione mixtis compoſitum.

β) fatiſcens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 76. *n.* 20. Saxum (fuſorium) micaceum quartzoſum ſpatoſumque ſubfriabile.

Cronſt.

Cronſt. miner. §. 268. 10. 1. Granites particulis conſtans parum cohaerentibus.

γ?) *Syſt. nat.* I. *p.* 186. *n.* 6. XII. 3. *p.* 78. *n.* 31. Saxum ungermannicum.

δ?) *Syſt. nat.* I. *p.* 186. XII. 3. *p.* 77. *n.* 26. *it. ſcan.* 165. Saxum montanum.

Habitat vulgatiſſimus in montibus primaevis (*licet aliquando ſecundarius*) totius terrarum orbis, *vagus quoque in* planitiebus, *innumerabili duritiei, proportionis, diſtributionis, coloris partium conſtituentium varietate, accedentibus non raro alienis adhuc e. g. ſcorli, hornblendae, granati cryſtallis, ſteatitae, amari, argillae particulis aucta; igne violento liqueſcens, ut tamen quartzum intemeratum permaneat, feldſpatho ſaepius carneo, quartzo utplurimum albo, rarius vireſcente, egregiam interdum polituram admittens, hinc jam a multis retro ſeculis architecturae elegantiori, et variis ornamentorum generibus adhibitus.*

Syenites. 3. Gr. ex feldſpato, quartzo, et hornblenda compoſitus.
Plinius hiſtor. mund. l. 36. *c.* 8? Syenites.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 506.
Karſten Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 12.
Habitat in Aegypto, Graecia, Norwegia, Saxonia, Hercynia, Suevia, Stiria, *nunc rudius, nunc ſubtilius aut minutius granulatus, partibus, quibus conſtat, diverſiſſima proportione mixtis, quartzo et feldſpato utplurimum albis, hornblenda nigra, aut ex atro viridi.*

ſcorlinus. 4. Gr. ex feldſpato, quartzo et ſcorlo compoſitus.
Edelfeld nov. act. Stockh. 1784. *p.* 103.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. *p.* 21. Granites baſalticus.
Habitat in Sueciae *paſſim*, Sileſiae (*prope* Friedeberg,) Helvetiae *montibus.*

granaticus. 5. Gr. ex feldſpato, quartzo et granatis compoſitus.
Edelf. nov. act. Stockh. 1784. *p.* 103.
Hoepfn. Mag. für Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Sueciae, Helvetiae *montibus.*

viridis. 6. Gr. ex feldſpato, quartzo et amaro compoſitus.
Hoepfn. Mag. für Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetia *et* Sabaudiae *montibus.*

talcoſus. 7. Gr. ex feldſpato, quartzo et talco compoſitus.
Anon. chem. Annal. 1785. 2. *p.* 23.
Habitat in Auſtria *ſuperiori* (*prope* Linz).

micaceus. 8. Gr. ex feldſpato et mica compoſitus.
Sauſſ. voyag. dans les alp. 1. *p.* 183.
β) *Syſt. nat* 1. *p.* 164. *n.* 6. *Muſ. Teſſin.* 36. Muria ſaxi ex mica ſpatoque.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 76. *n.* 21. Saxum (fatiſcens) ſpatoſum micaceumque ſalſum fatiſcens.
Waller. miner. 166. Saxum in aëre deliqueſcens nitroſum.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 409. *n.* 3. k. Granites fuſcus aëre deſtructibilis.
Habitat rariſſimus in Helvetia *et* Sileſia, *vagus prope* Genevam *et* Veſuvium, β) *in* Finlandia *et* Gotlandia.

calcarius. 9. Gr. ex feldſpato et ſpato calcario conflatus. *Gioen. litolog. Veſuv. p.* 49 51. 71.
Habitat circa Veſuvium, *fragilis*, *vix duriuſculus*, *cum acidis efferveſcens*, *non raro ſcorlum*, *aut undcum mica argillam*, *aut micam*, *aut utrumque*, *admixta ſibi habens*; *an hujus generis?*

grandaevus. 37. Gr. ex mica et hornblenda compoſitus.
Syſt. nat. I. *p.* 189. *n.* 20. XII. 3. *p.* 79. *n.* 35. Saxum micaceum ſpatoſum nigricans: particulis decuſſantibus ferreis.
Cronſt. miner. §. 267. 9. Saxum compoſitum mica et hornblenda.
β) Saxum viridi-caeruleſcens. *It. ſcan.* 21.
Habitat, *rupeſtris quoque*, *in* Helvetiae *et* Sueciae *montibus variis*, *in monte* Hennebergiae, Ehrenberg, *in* Bohemia *prope* Orpar, *non raro venis ferri dives*, *obſcure virens*, *utplurimum in* Sueciae *uſtrinis* Smolandicis *ferri mineris lacuſtribus ad facilitandum fluxum additus.*

ſcorlaceus. 10. Gr. ex feldſpato et ſcorlo compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae *montibus*, *circa* Veſuvium, *accedente non raro mica*, *aut hornblenda.*

ſquamoſus. 11. Gr. ex feldſpato et hornblenda compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae *montibus*, *in* Zeelandia, *accedente interdum quoque mica*, *aut ſcorlo.*

granatinus. 12. Gr. ex feldſpato et granatis compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 68.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae *montibus, et* Seelandia, *in* Veſuvio.

nitens. 13. Gr. ex feldſpato, granatis et mica compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *tab.* 3.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

tricolor. 14. Gr. ex feldſpato, granatis et ſcorlo compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 64. 67.
Habitat circa Veſuvium, *admiſtis interdum quoque mica et olivinis.*

dichrous. 15. Gr. ex feldſpato, ſcorlo granatino et genuino compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 70. 75.
Habitat circa Veſuvium.

albo-fuſcus. 16. Gr. ex feldſpato, ſcorlo granatino et mica compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 71.
Habitat circa Veſuvium.

elegans. 17. Gr. ex feldſpato, granatis et actinoto compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 69.
Habitat circa Veſuvium.

micans. 18. Gr. ex feldſpato, mica et ſcorlo compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 73. 75.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus, et* Veſuviae *nunc mica, nunc ſcorlo dominante, nunc majoribus, nunc minoribus particulis immiſtis, interdum granatis immerſis.*

lamelloſus. 19. Gr. ex feldſpato, mica et hornblenda compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus, nunc hac, nunc illa dominante, particulis majoribus minoribusve immiſta.*

cretaceus. 20. Gr. ex feldſpato mica et creta compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 45.
Habitat circa Veſuvium.

Gioeni. 21. Gr. ex feldſpato, granatis et hornblenda compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 75.
Habitat circa Veſuvium.

varius. 22. Gr. ex feldſpato, actinoto et ſcorlo compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 62. 63.
Habitat circa Veſuvium, *intermiſtas interdum micae nigrae aut hornblendae lamellas aut priſmata oſtendens.*

leucomelas. 23. Gr. ex feldſpato, actinoto et hornblenda compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 63.
Habitat circa Veſuvium.

muriaticus. 24. Gr. ex feldſpato, mica et amaro compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *t.* 3.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

ſerpentinus. 25. a) Gr. ex feldſpato, ſerpentino et quartzo compoſitus.
Fichtel Karpath. p. 310.
Habitat in Tranſilvaniae *montibus, facile in argillam fatiſcens.*

Garpenbergenſis. 25. b) Gr. ex quartzo dominante et mica compoſitus.
Syſt. nat. I. *p.* 186. *n.* 4? XII. 3. *p.* 75. *n.* 18? Saxum cotaceum quartzoſum album, fragmentis illinitis mica alba.
Cronſt. miner. §. 260. 2. 1. Saxum compoſitum particulis quartzoſis et micaceis diſtinctis.
β) micae lamellis aureis vel argenteis ita inſperſis, ut politus egregio nitore refulgeat (Avanturino).
γ?) *Syſt. nat.* I. *p.* 188. *n.* 23. XII. 3. *p.* 78. *n.* 30. Saxum metalliferum.
Habitat in Sueciae (*prope* Garpenberg) *venas cupri ferens,* Sileſiae, (*prope* Giaren,) Saxoniae, Helvetiae *montibus* Veſuvio, *β) vagus in* Hiſpania, Saxonia (*prope* Dresdam *ad* Albim).

bicolor. 26. Gr. ex quartzo, mica et ſcorlo compoſitus.
Hoepfn. Magaz. für Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

corneus. 27. Gr. ex quartzo, mica et hornblenda compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

triplex. 28. Gr. ex quartzo, mica et granatis compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

glacialis. 29. Gr. ex quartzo, mica et amaro compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281. 282.
Habitat in Helvetiae *et* Sabaudiae *montibus altiſſimis.*

inconſpicuus. 30. Gr. ex quartzo, et hornblenda compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae *montibus, etiam prope* Altenberg *in* Saxonia.

31. Gr.

helveticus. 31. Gr. ex quartzo, hornblenda et granatis compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

variegatus. 32. G. ex quartzo, hornblenda et amaro compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

capillaris. 33. Gr. ex quartzo pellucido et actinoti ſpiculis compoſitus.
Herrmann chem. Annal. 1788. 2. *p.* 416. Haarſtein.
Habitat vagus in Sibiriae vallibus uralenſibus, *prope* Genevam, *inter* Brixiam *et* Brandſol *et alibi in* comitatu Tirolenſi, *inter* Feiſtriz *et* Carnowiz Stiriae, *inter* Borkersdorf *et* Frauenſtein *et alibi in* Saxonia, *ad montem* Fichtelberg, *egregiam polituram admittens, actinoti ſpiculis nunc viridibus, nunc flavicantibus, nunc rubellis, nunc obſcure rubris, nunc nigris.*

melaleucos. 34. Gr. ex quartzo et ſcorlo compoſitus.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 406. *n.* 1. Saxum ex quartzo et baſaltico lapide miſtum.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae, Sueciae *montibus.*

Hoepfneri. 35. Gr. ex quartzo, hornblenda et ſcorlo compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

efflorescens. 36. Gr. ex quartzo, ſcorlo et amaro compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Habitat in Helvetiae *montibus, ſale amaro efflorescente interdum dives.*

tirolenſis. 37. Gr. ex quartzo, ſcorlo et granatis compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 281.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. *p.* 22.
Habitat in Helvetiae *et* Tirolis (*prope* Zillerthal) *montibus.*

bavaricus. 38. Gr. ex quartzo et granatis compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. *p.* 22.
Habitat in Helvetiae, Sueciae (*prope* Sunnerſkog *et* Sala,) Saxoniae (*prope* Hartmansdorf,) Auſtriae (*prope* Goettweia,) Hungariae, Tirolis *et* Bavariae *montibus, vallibusque conterminis, etiam fodina* Temeſienſi (*prope* Dogneſka) *granatis rubris, quartzo cinereo aut vireſcenti, rarius gramineo.*

39. Gr.

57. GNEISSUM. Ex partibus ſaepe quoque cryſtallorum forma conſpicuis nullo intermedio caemento cohaerentibus, interdum per ſtrata alternantibus compoſitum, texturae ſchiſtoſae, rarius fibroſae.

In montibus aetate ad graniteos quam proxime accedentibus obvius, ſtratis ejus quoque ſaepius granitae ſuperincumbentibus.

Durus, apyrus, non fatiſcens.

fornacum. 1. Gn. quartzo dominante et mica compoſitum.

Ställſten. *Syſt. nat.* I. *p.* 187. *n.* 15. XII. 3. *p.* 79. *n.* 33. Saxum arenoſo micaceum fiſſile cinereum, interſtinctis atomis quartzoſis micaceisque.

Cronſt. miner. §. 260. Saxum compoſitum particulis quartzoſis et micaceis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 410. *n.* 5. Saxum quartzo et mica mixtum fiſſile.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 77. *n.* 27. Saxum (mareſtrandenſe) micaceum quartzoſum fiſſile; micis albis nitidiſſimis ſubimpalpabilibus.

γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 188. *n.* 17. XII. 3. *p.* 77. *n.* 25. Saxum (Roeroſienſe) miaceum nigro micaceo alboque quartzoſo-cotaceo alternatis.

δ) *Syſt. nat.* I. *p.* 186. *n.* 8? XII. 3. *p.* 75. *n.* 15? Saxum (decuſſatum) cotaceum quartzoſum incarnatum micis ſparſis atris erectis decuſſantibusque.

ε) *Waller. ſyſt. miner.* I. *p.* 411. *n.* 6. Saxum quartzo et ſteatite mixtum fiſſile.

ζ) *Syſt. nat.* I. *p.* 187. *n.* 13. XII. 3. *p.* 77. *n.* 24. Saxum (tritonium) micaceum ſubfiſſile incarnatum granis quartzoſis.

Habitu innumerabili proportionis, combinationis, diſtributionis, coloris, duritiei varietate in novae Seelandiae, Norwegiae, Sueciae, Bohemiae, Carinthiae, Tirolis *montibus, etiam pyrenaeis, fundo fornacum fuſoriarum, architecturae aliquando etiam elegantioris operibus egregie inſerviens.*

2. Gn.

micaceum. 2. Gn. ex mica dominante et quartzo compoſitum.

Glimmer-ſchiefer. *Werner Claſſif. d. Gebirgsart. p.* 10. §. 9. *Voigts Br. über Gebirgsl. p.* 15. *n.* 4. Glimmerſchiefer.

Habitat in Luſatia *et* Thuringia (*prope* Ruhla,) *heic integros montes conſtituens, argentum colore et nitore aemulans, micae lamellis tenerrimis denſe ſibi incumbentibus, egregie nonnunquam in tabulas tenues, rectas fiſſile, tum teſtis inſerviens, quartzo per venulas aut granula, aut ſtrata ampliora intermiſſo.*

alpinum. 3. Gn. ex quartzo, mica et granatis compoſitum.

Syſt. nat. I. *p.* 187. *n.* 12. XII. 3. *p.* 77. *n.* 22. Saxum micaceum ſubfiſſile cinereum, granis granatinis quartzoſisque.

Cronſt. mineral. §. 261. Saxum compoſitum mica quartzo et granato.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 412. *n.* 7. Saxum quartzo, mica et granatis mixtum, fiſſile.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 77. *n.* 23. Saxum (granoſum) aceroſum ſolidum atrum, granis granatinis.

γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 187. *n.* 14. XII. 3. *p.* 78. *n.* 28. Saxum (punctatum) micaceum fiſſile incarnatum, granis granatinis.

δ) *Syſt. nat.* I. *p.* 188. *n.* 19. XII. 3. *p.* 80. *n.* 36. Saxum impalpabile micaceum quartzoſum ſubferreum, granis granatinis.

It. wgoth. 73. Saxum clangoſum.

Habitat in ſummis Europae *e. gr.* Lapponiae, Norwegiae, Sueciae, Saxoniae, Luſatiae, Sileſiae, Bohemiae, Moraviae, Stiriae, Carinthiae, Salisburgi, Tyrolis, Helvetiae, Sabaudiae, *etiam* Carpathicis *montibus, mica utplurimum argentea, nunc dominante, nunc aequabiliter diſtributa, nunc vix conſpicua, granatis crebrius rubris, quam fuſco, nunc formae communis et inſignibus, nunc formae cryſtallinae minoribus, nunc minimis, nunc frequentioribus, nunc rarioribus, laminis, in quas finditur interdum undulatis, lapidis molaris loco, modo quartzum dominetur, eximie inſerviens, accedente nonnunquam ſcorlo, talco aut feldſpato nova varietate nata.*

ſcorlinum. 4. Gn. ex quartzo, mica et ſcorlo compoſitum.

Habitat in Sabaudiae (*prope* Chalanches,) Helvetiae (*e. gr. in monte* S. Gotthardi,) Hungariae (*prope* Schemniz, *auri argentique venas includens*,) Bohemiae (*prope* Ratieborziz,) Saxoniae (*prope* Geyer,) Norwegiae *montibus et fodinis*.

5. Gn.

57. GNEISSUM. Ex partibus ſaepe quoque cryſtallorum forma conſpicuis nullo intermedio caemento cohaerentibus, interdum per ſtrata alternantibus compoſitum, texturae ſchiſtoſae, rarius fibroſae.

In montibus aetate ad graniteos quam proxime accedentibus obvius, ſtratis ejus quoque ſaepius granitae ſuperincumbentibus.

Durus, apyrus, non fatiſcens.

fornacum. 1. Gn. quartzo dominante et mica compoſitum.

Ställſten. *Syſt. nat.* I. *p.* 187. *n.* 15. XII. 3. *p.* 79. *n.* 33. Saxum arenoſo micaceum fiſſile cinereum, interſtinctis atomis quartzoſis micaceisque.

Cronſt. miner. §. 260. Saxum compoſitum particulis quartzoſis et micaceis.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 410. *n.* 5. Saxum quartzo et mica mixtum fiſſile.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 77. *n.* 27. Saxum (mareſtrandenſe) micaceum quartzoſum fiſſile; micis albis nitidiſſimis ſubimpalpabilibus.

γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 188. *n.* 17. XII. 3. *p.* 77. *n.* 25. Saxum (Roeroſienſe) micaceum nigro micaceo alboque quartzoſo cotaceo alternatis.

δ) *Syſt. nat.* I. *p.* 186. *n.* 8. XII. 3. *p.* 75. *n.* 15. Saxum (decuſſatum) cotaceum quartzoſum incarnatum micis ſparſis atris erectis decuſſantibusque.

ε) *Waller. ſyſt miner.* I. *p.* 411. *n.* 6. Saxum quartzo et ſteatite mixtum fiſſile.

ζ) *Syſt. nat.* I. *p.* 187. *n.* 16. XII. 3. *p.* 77. *n.* 24. Saxum (tritonium) micaceum ſubfiſſile incarnatum granis quartzoſis.

Habitus innumerabili proportionis, combinationis, diſtributionis, coloris, duritiei varietate in novae Seelandiae, Norwegiae, Sueciae, Bohemiae, Carinthiae, Tirolis *montibus, etiam pyrenaeis, fundo fornacum fuſoriarum, architecturae aliquando etiam elegantioris operibus egregie inſerviens.*

2. Gn.

micaceum. 2. Gn. ex mica dominante et quartzo compoſitum.
Glimmer-ſchiefer. *Werner Claſſif. d. Gebirgsart. p.* 10. §. 9. *Voigts Br. über Gebirgsl. p.* 15. *n.* 4. Glimmerſchiefer.
Habitat in Luſatia *et* Thuringia (*prope* Ruhla,) *heic integros montes conſtituens, argentum colore et nitore aemulans, micae lamellis tenerrimis denſe ſibi incumbentibus, egregie nonnunquam in tabulas tenues, rectas fiſſile, tum tectis inſerviens, quartzo per venulas aut granula, aut ſtrata ampliora intermiſſo.*

alpinum. 3. Gn. ex quartzo, mica et granatis compoſitum.
Syſt. nat. I. *p.* 187. *n.* 12. XII. 3. *p.* 77. *n.* 22. Saxum micaceum ſubfiſſile cinereum, granis granatinis quartzoſisque.
Cronſt. mineral. §. 261. Saxum compoſitum mica quartzo et granato.
Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 412. *n.* 7. Saxum quartzo, mica et granatis mixtum, fiſſile.
β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 77. *n.* 23. Saxum (granoſum) aceroſum ſolidum atrum, granis granatinis.
γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 187. *n.* 14. XII. 3. *p.* 78. *n.* 28. Saxum (punctatum) micaceum fiſſile incarnatum, granis granatinis.
δ) *Syſt. nat.* I. *p.* 188. *n.* 19. XII. 3. *p.* 80. *n.* 36. Saxum impalpabile micaceum quartzoſum ſubferreum, granis granatinis.
It. wgoth. 73. Saxum clangoſum.
Habitat in ſummis Europae e. gr. Lapponiae, Norwegiae, Sueciae, Saxoniae, Luſatiae, Sileſiae, Bohemiae, Moraviae, Stiriae, Carinthiae, Salisburgi, Tyrolis, Helvetiae, Sabaudiae, *etiam* Carpathicis *montibus, mica utplurimum argentea, nunc dominante, nunc aequabiliter diſtributa, nunc vix conſpicua, granatis crebrius rubris, quam fuſco, nunc formae communis et inſignibus, nunc formae cryſtallinae minoribus, nunc minimis, nunc frequentioribus, nunc rarioribus, laminis, in quas finditur interdum undulatis, lapidis molaris loco, modo quartzum dominetur, eximie inſerviens, accedente nonnunquam ſcorlo, talco aut feldſpato nova varietate nata.*

ſcorlinum. 4. Gn. ex quartzo, mica et ſcorlo compoſitum.
Habitat in Sabaudiae (*prope* Chalanches,) Helvetiae (*e. gr. in monte* S. Gotthardi,) Hungariae (*prope* Schemniz, *auri argentique venas includens,*) Bohemiae (*prope* Katieborziz,) Saxoniae (*prope* Geyer,) Norwegiae *montibus et fodinis.*

5. Gn.

Altenbergense. 5. Gn. ex quartzo, mica et ſcorlite compoſitum.
Habitat in Saxonia (*prope* Altenberg,) *ſtanni venas fovens.*

radians. 6. Gn. ex quartzo, mica et actinoto compoſitum.
Cronſt. mineral. §. 261. 33.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 413. *n.* 8. Saxum quartzo, mica et baſalte mixtum fiſſile.
Habitat in Jemtia Sueciae (*prope* Handoel).

Saxonum. 7. Gn. ex quartzo, mica et feldſpato conſtans.
Werner Claſſif. d. Gebirgsart. p. 8. §. 8. Gneiſs.
Voigt Brief. u. Gebirgsl. p. 13. *n.* 2. Gneuſz.
Habitat in Sileſiae, Bohemiae, Saxoniae, Hennebergae, Helvetiae, Sabaudiae *montibus*, *rarius in* carpathicis, *mica crebrius dominante, feldſpato minimam partem efficiente, ſaepius, interdum fere omni in argillam fatiſcente, alias innumerabili proportionis, et coloris partium conſtituentium varietate conſpicuum.*

Bornii. 8. Gn. ex quartzo, mica et argilla compoſitum.
Born ind. foſſ. 1. *p.* 153. 2. *p.* 147. Gneiſſum.
β) argilla martiali.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 74. *n.* 12. *It. ſcan.* 80. Saxum (novaculare) cotaceum albo micaceum incarnatum ſubſtriatum.
Cronſt. miner. §. 262. 4. 1. Saxum compoſitum mica, quartzo et forſan argilla martiali, particulis diſtinctis.
Habitat in montibus metalliferis Temeſienſibus (*inter* Moldava *et* Saska, *prope* Dognaska, Hungaricis (*prope* Neoſolium *et* Hodritſch,) Bohemicis (*prope* Catharinaberg, Orpes, Ratiborziz, Graupen, Platte *et* Joachimsthal,) Saxonicis (*prope* Geyer *et* Freyberg,) *et* Suecicis (*prope* Carlscrona, β) *in* Scania Sueciae, *coticulae loco ad acuendos enſes et cultros adhibitum.*

Jemticum. 9. Gn. ex quartzo, mica et ſteatite compoſitum.
Edelſ. nov. act. Stockh. 1784. *p.* 93.
Habitat in Jemtiae *montibus altioribus; lente fatiſcendo a congeneribus diſcrepans.*

Spatoſum. 10. Gn. ex quartzo, ſcorlo et feldſpato compoſitum.
Anonym. chem. Annal. 1785. 2. *p.* 23.
Habitat in Saxonia *prope* Halbendorf.

11. Gn.

topaſinum. 11. Gn. ex quartzo, ſcorlo et topazio compoſitum.
Werner Claſſif. Gebürgsart. p. 15. §. 18. Topasfels.
Habitat ad Schneckenſtein *prope* Auerbach *in* Voigtlandia.

corneum. 12. Gn. ex quartzo et hornblende compoſitum.
Syſt. nat. I. *p.* 156. *n.* 4? Talcum particulis impalpabilibus, lamellis parallelis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 53. *n.* 8? Talcum (lamellare) lamellatum fragili-durum glaberrimum ſubdiaphanum.
Waller. miner. 138. Corneus fiſſilis, lamellis parallelis.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 358. *n.* 2. Corneus rigidus non nitens apparenter lamellis parallelis.
Hoffm. bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 507. *et Kurſt. Lesk. Min.* 2. *p.* 17. Hornblendſchiefer.
β) *Syſt. nat.* I. *p.* 156. *n.* 5. XII. 3. *p.* 54. *n.* 11. Talcum (Coriaceus) membranaceum flexuoſum rigidum.
Waller. miner. 136. Corneus mollior ſuperficialis contortus.
Habitat in Suecia *et* Saxonia (*prope* Voigtsberg, Dorfchemniz, Großhartmansdorf, Miltiz) *et* Luſatia, *ſtrata integra efficiens, ex vireſcente atrum, aut ex atro viride, tritum ex vireſcente cinereum, duriuſculum, textura radiata, in fragmenta diſcoidea diſſiliens, micae atomis interdum immiſſis, aut granatis.*

argilloſum. 13. Gn. ex quartzo et argilla compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 275.
Habitat in montibus Carpathicis.

gotianum. 14. Gn. ex ardeſia et mica compoſitum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 79. *n.* 34. Saxum ſchiſtoſum fiſſile fuſcum, atomis micaceis oblique truncatum.
Cronſt. miner. §. 262. 4. 2? Saxum compoſitum mica, quartzo et forſan argilla martiali, particulis minoribus.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 417. *n.* 11. Saxum ſchiſto et mica mixtum.
Habitat in Norwegia, Suecia, *duriuſculum, igne liqueſcens, incolis ad poliendos cultros inſerviens, hinc vix hujus generis.*

ſteatiticum. 15. Gn. ex ſteatite et mica conflatum.
Cronſt. miner. §. 263. 5. Schneideſtein.
Storr Alpenr. 2. *p.* 269. 285-289?
Habitat in Norwegiae, Sueciae, Tirolis, Rhaetiae, Bohemiae, Hungariae *montibus, muris fuſoriorum furnorum et ſi in tabulas tenues findatur, tectis, eximie inſerviens, mollis, an igitur hujus generis.*

16. Gn.

granaticum. 16. Gn. ex ſcorlo genuino, granatis et feldſpato compoſitum.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 64.
Habitat circa Veſuvium.

bicolor. 17. Gn. ex ſcorlo et feldſpato compoſitum.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 72.
Habitat circa Veſuvium.

olivinum. 18. Gn. ex mica, granatis et olivino compoſitum.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 54.
Habitat circa Veſuvium.

lucidum. 19. Gn. ex mica et hornblenda compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 276. 279.
Habitat in Sueciae *et* Carpathicis *montibus.*

triplex. 20. Gn. ex mica, hornblenda et quartzo compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 276. 279.
Habitat in Carpathicis *montibus.*

ſyeniticum. 21. Gn. ex hornblenda, feldſpato et quartzo compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 279.
Habitat in montibus Carpathicis.

ſquamoſum. 22. Gn. ex hornblenda et feldſpato compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 279.
Habitat in montibus Carpathicis.

granatinum. 23. Gn. ex hornblenda et granatis compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 246. 280. 287.
Habitat in montibus Carpathicis.

ſplendidum. 24. Gn. ex hornblenda, mica et granatis compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 246. 287.
Habitat in montibus Carpathicis.

quadruplex. 25. Gn. ex hornblenda, mica, granatis et quartzo compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 246. 287.
Habitat in montibus Carpathicis.

lamelloſum. 26. Gn. ex hornblenda et ſcorlo compoſitum.
v. Fichtel Karpath. p. 280.
Habitat in montibus Carpathicis.

baſalticum. 27. Gn. ex mica et ſcorlo electrico compoſitum.
Anon. chem. Annal. 1785. 2. *p.* 23.
Habitat in valle Salisburgenſibus *et* Tirolenſibus *communi* Zillerthal.

28. Gn.

glanduloſum. 28. Gn. ex mica et granatis compoſitum.
v. *Fichtel Karpath. p.* 246. 287.
Habitat in montibus Carpathicis.

durum. 29. Gn. ex mica, granatis et quartzo compoſitum.
v. *Fichtel Karpath. p.* 246. 287.
Habitat in montibus Carpathicis.

quartzoſum. 30. Gn. ex granatis et quartzo compoſitum.
v. *Fichtel Karpath. p.* 246. 287.
Habitat in montibus Carpathicis.

micans. 31. Gn. ex marmore micante et mica compoſitum.
α) mica aurea per marmor ſparſa.
v. *Borch. mineral. ſicil.* Avanturino.
β) mica viride per ſtrata digeſta.
Ferber. Br. a. Welſchl. p. 251. Marmo Cipolino.
Habitat α) *vagum in* Siciliae *antro montis* Caputo, β) *in* Graecia; *an hujus generis?*

58. PORPHYRIUS. Ex cryſtallis alterius generis foſſili formae communis quaſi paſtae immerſis compoſitus. Aetate, duritie, duratione, colore quam maxime varius.

a. *talcoſi.*

talcoſus. 1. P. ex talco et quartzi cryſtallis immerſis conſtans.
Storr Alpenr. 2. *p.* 280.
Habitat in Valle Tellina *prope* Clavennam, *argentei coloris.*

ponderoſus. 2. P. ex talco et barytide vulgari compoſitus.
Storr Alpenr. 2. *p.* 266.
Habitat in Valle Tellina *prope* Caſtion, *dilute virens.*

rhaeticus. 3. P. ex talco, barytide et ſpato conſtans.
Storr Alpenr. 2. *p.* 209.
Habitat ad montem Rhaetiae Deſpin, *thalaſſinus vel albus.*

b. *ſerpentini.*

arenarius. 4. P. ex ſerpentino et quartzi cryſtallis minoribus immiſtis compoſitus.
Herrmann ural. Erzgeb. 2. *p.* 321. Saxum ſerpentinum.

Laſius Beob. üb. Harzgeb. 1. *p.* 166. 2. *p.* 483. *n.* 60. Mit Sand gemiſchter Serpentinſtein.
Ferber Br. a. Welſchland. 23. *p.* 363.
Habitat in Uralenſium Sibiriae *montium parte orientali, in montibus* Auſtriae *interioris*, Salisburgenſibus, tyrolenſibus, genuenſibus, ſabaudicis, hercynicis (*prope* Treſenburg,) *durus, rupes et montium partem praecipuam conſtituens, micae quoque non raro particulis inſperſis.*

aciculaeis. 5. P. ex ſerpentino et ſcorli ſpiculis immerſis compoſitus.
v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 148? Ophiter particulis baſaltinis mixtus.
Sauſſur. it. alp. 1. *p.* 105.
β) cryſtallis ſcorli ſeſe decuſſantibus Creuzſtein.
Habitat in montibus Temeſienſibus (e. gr. *prope* Saska,) Hungaricis (*prope* Schemniz,) *et* Stiriacis *vagus prope* Genevam, *olivaceus, caeruleſcens vel cinereus.*

granatinus. 6. P. ex ſerpentino et granatis compoſitus.
Charpent. Geogr. Churſ. p. 179.
Habitat in Saxonia *prope* Zoebliz.

ſpurius. 7. P. ex ſerpentino, ſpato et mica compoſitus.
Ferber Br. aus Welſchl. 19. *p.* 334.
Habitat in Hetruriae *montibus* Imprunetae vicinis, *ſtrata horizontalia conſtituens, viridis, ſpato albo, mica ex vireſcenti argentea teſſulari.*

Granitone. 8. P. ex ſerpentino et feldſpato compoſitus.
Ferber Br. aus Welſchl. 19. *p.* 334.
Habitat in montibus Hetruriae, Imprunetae *et* Prato *vicinis, viridis, feldſpati albi prismatibus immerſis varius, mica ex argenteo viridi teſſulari utplurimum accedente, lapidis molaris loco interdum inſerviens.*

micaceus. 9. P. ex ſerpentino et micae lamellis conſtans.
Charpent. Geogr. Churſ. p. 178.
Ferb. Br. a. Welſchl. 19. *p.* 332.
Sauſſur. it. alp. 1. *p.* 135.
β) micae aureae variabilis parallele et recte lamelloſae nidulis fartus.
v. Trebra Erfahr. v. Inn. d. Geb. p. 97.
Schröt. n. Litterat. d. Naturg. 4. *p.* 232.
Herrmann ural. Erzg. 2. *p.* 323.

Habitat

Habitat in montibus Hetruriae (*prope* Impruneta *et* Prato,) Genuenſibus (Bocchetia *et valli* Polzevera *conterminis*,) Sabaudicis (*prope* Genevam,) *et* Saxonicis (*prope* Zoebliz,) β) Hercynicis (Paſte,) Franconicis (Fichtelberg,) *et* Uralenſibus Sibiriae.

asbeſtinus. 10. P. ex ſerpentino et asbeſti ſericeo nitore conſpicui fibris compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 19. *p.* 332.
Charpent. Geogr. Churſachſ. p. 178.
Habitat in montibus Saxoniae, Franconiae, Hercyniae, Hetruriae.

ferrifer. 11. P. ex ſerpentino et cryſtallis ferri nitidi compoſitus.
Charpent. Geogr. Churſachſ. p. 179.
Ferb. Br. a. Welſchl. 23. *p.* 377.
Sauſſ. it. alp. 1. *p.* 79.
Habitat in Saxoniae (*prope* Zoebliz) *et* Pedemontii (*prope* Feneſtrella) *montibus*, *vagus prope* Genevam.

c. *amari.*

helveticus. 12. P. ex amaro et hornblenda compoſitus.
Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae *montibus*, *viridis.*

alpinus. 13. P. ex amaro et feldſpato compoſitus.
Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae *alpibus.*

micans. 14. P. ex amaro et mica compoſitus.
Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

bicolor. 15. P. ex amaro et granatis compoſitus.
Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. *p.* 279.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

ſpiculatus. 16. P. ex amaro et ſcorlo compoſitus.
Hoepfn. Mag. Helv. Naturk. 1. *tab.* 2.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

d. *calcarii.*

calcarius. 17. P. ex calcario lapide et quartzi cryſtallis innidulantibus compoſitus.
Habitat in confluxu circulorum Germaniae Franconici, Suevici *et* Bavarici, *texturae ſchiſtoſae.*

Macigno. 18. P. ex marga indurata et plurima mica compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 7. *p.* 96. *et* 19. *p.* 324.
Habitat in Hetruria (*prope* Fieloli) *et* Elba, *cinereus, colore nunc magis in flaveſcentem, nunc potius in caeruleſcentem vergente, poſterior in aëre nigreſcens et fatiſcens, ſtrata horizontalia, inferiora duriora conſtituens, ſtruendis domibus inſerviens.*

auſtriacus. 19. P. ex marga indurata et ſcorlo compoſitus. *Born ind. foſſ.* 1. *p.* 34.
Habitat in Auſtria *prope* Traunſtein.

e. *argillacei.*

granitoides. 20. P. ex argilla et plurimo feldſpato compoſitus.
Noſe orogr. Br. ü. Siebengeb. p. 106. 110. 111. Granitporphyr.
Habitat ad Rheni *inferioris, in* Saxonia *prope* Altenberg, *prope* Giebichenſtein *ripas, facile fatiſcens, accedente interdum pauciſſimo quartzo vel mica.*

granaticus. 21. P. ex argilla, feldſpato, granatis et pauciſſimo quartzo compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 24.
Habitat in Haſſia *prope* Wittelsberg.

cotiarius. 22. P. ex argilla et quartzi cryſtallis compoſitus.
Noſe orogr. Br. ü. Siebengeb. p. 14. *et Charpent. Geogr. Churſ. p.* 49. 50. 61. 62. 65. 140. Porphyrartiger Geſtein.
Schulz. n. hamb. Mag. St. 33. Mergelſtein.
Voigt Gebirgsart. nr. 7. Porphyr.
Charpent. Geogr. Churſ p. 149. Zechſtein.
Laſius Harzgeb. 1. *p.* 255. 2. *n.* 78. Cottenſtein.
Habitat ad Rheni *ripas, in* Thuringia, *prope* Giebichenſtein, *ad* Hercyniae *radicem prope* Ilefeld, *in* Saxonia, Luſatia *feldſpati particulis ſaepe immixtis interdum adhuc conſpicuis, non raro tamen fatiſcentibus et vacuas foveolas relinquentibus.*

metallifer. 23. P. ex argilla, quartzi cryſtallis et aliis compoſitus.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 154. 155. Saxum metalliferum.
Habitat in Temeſiae, Tranſilvaniae, Hungariae, *potiſſimum, etiam* Bohemiae, *et* Tirolis *montibus, venis metallicis refertus, albus, albidus, cinereus aut caeruleſcens, argillae et quartzo ſemper aut feldſpato, aut actinoto, aut hornblenda, aut mica, aut lithomarga, aut pluribus ſimul accedentibus.*

24. P.

transilvanicus. 24. P. ex argilla et micae cryſtallis compoſitus.
Karſt. Leſk. Mineralkab. 2. *p.* 24.
Habitat in Tranſilvania *prope* Felſobanya.

delphinatus. 25. P. ex argilla, ſcorlo et asbeſto compoſitus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 57.
Habitat in Delphinatu (*prope* Bourg d'Oiſans,) *argilla ferri calce impraegnata, ſcorlo duplicis generis, alio vitreo, alio ferri ochra extrinſecus inquinato, ſemipellucido, duro, cano, compacto, intus parum micante, in fragmenta acutangula diſſiliente, forma tabularum tenuiſſimarum tetraëdrarum cylindrice ad latera excavatarum in tabulas denuo aggregatarum conſpicuo.*

ſpadiceus. 26. P. ex argilla et granatis compoſitus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 246.
Habitat paſſim e. gr. *prope* Schneeberg *in* Saxonia, *integrum ſub humo ibi ſtratum efficiens, ferri mineris in uſtrinis additus, argilla ſcilicet ferri calce divite, granatis ex fuſceſcente rubris.*

chlorogranaticus. 27. P. ex argilla et chlorogranatis compoſitus.
Habitat in Saxonia *prope* Eibenſtok.

f. *baſaltici.*

antiquus. 28. P. ex trapezio et feldſpato compoſitus.
Cronſt. miner. §. 265.
Ferb. Br. a. Welſchl. 16. *p.* 265. Porfido verde.
Habitat . . . *trapezio viridi, cryſtallis feldſpati albis, et ſcorli nigris vario.*

Angliae. 29. P. ex trapezio et quartzi cryſtallis compoſitus.
Withering act. angl. 72. *p.* 2. *n.* 20. Rowley mag.
Habitat in Anglia.

tinnitans. 30. P. ex trapezio et ſcorli ſpiculis conſtans.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 410. *n.* 12. Saxum corneo trapezio et baſalte mixtum.
Habitat in Weſtrogothia Sueciae, *digito impoſitus duroque corpore percuſſus tinnitans.*

acerosus. 31. P. ex trapezio et hornblendae cryſtallis minimis innatis compoſitus.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 362. *n.* 4. f. Corneus trapezius particulis aceroſis.

Macigno. 18. P. ex marga indurata et plurima mica compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 7. *p.* 96. *et* 19. *p.* 324.
Habitat in Hetruria (*prope* Fieſoli) *et* Elba, *cinereus, colore nunc magis in flaveſcentem, nunc potius in caeruleſcentem vergente, poſterior in aëre nigreſcens et fatiſcens, ſtrata horizontalia, inferiora duriora conſtituens, ſtruendis domibus inſerviens.*

auſtriacus. 19. P. ex marga indurata et ſcorlo compoſitus. *Born ind. foſſ.* 1. *p.* 34.
Habitat in Auſtria *prope* Traunſtein.

e. *argillacei.*

granitoides. 20. P. ex argilla et plurimo feldſpato compoſitus.
Noſe orogr. Br. ü. Siebengeb. p. 106. 110. 111. Granitporphyr.
Habitat ad Rheni *inferioris*, *in* Saxonia *prope* Altenberg, *prope* Giebichenſtein *ripas, facile fatiſcens, accedente interdum pauciſſimo quartzo vel mica.*

granaticus. 21. P. ex argilla, feldſpato, granatis et pauciſſimo quartzo compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 24.
Habitat in Haſſia *prope* Wittelsberg.

cotiarius. 22. P. ex argilla et quartzi cryſtallis compoſitus.
Noſe orogr. Br. ü. Siebengeb. p. 14. *et Charpent. Geogr. Churſ. p.* 49. 50. 61. 62. 65. 140. Porphyrartiger Geſtein.
Schulz. n. bamb. Mag. St. 33. Mergelſtein.
Voigt Gebirgsart. nr. 7. Porphyr.
Charpent. Geogr. Churſ. p. 149. Zechſtein.
Laſius Harzgeb. 1. *p.* 255. 2. *n.* 78. Cottenſtein.
Habitat ad Rheni *ripas*, *in* Thuringia, *prope* Giebichenſtein, *ad* Hercyniae *radicem prope* Ilefeld, *in* Saxonia, Luſatia *feldſpati particulis ſaepe immixtis interdum adhuc conſpicuis, non raro tamen fatiſcentibus et vacuas foveolas relinquentibus.*

metallifer. 23. P. ex argilla, quartzi cryſtallis et aliis compoſitus.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 154. 155. Saxum metalliferum.
Habitat in Temeſiae, Tranſilvaniae, Hungariae, *potiſſimum, etiam* Bohemiae, *et* Tirolis *montibus, venis metallicis refertus, albus, albidus, cinereus aut caeruleſcens, argillae et quartzo ſemper aut feldſpato, aut actinoto, aut hornblenda, aut mica, aut lithomarga, aut pluribus ſimul accedentibus.*

24. P.

tranſilva- 24. P. ex argilla et micae cryſtallis compoſitus.
nicus. *Karſt. Leſk. Mineralkab.* 2. *p.* 24.
Habitat in Tranſilvania *prope* Felſobanya.

delphina- 25. P. ex argilla, ſcorlo et asbeſto compoſitus.
tus. *Hoffmann bergm. Journ.* 1788. 1. *p.* 57.
Habitat in Delphinatu (*prope* Bourg d'Oiſans,) *argilla ferri calce impraegnata, ſcorlo duplicis generis, alio vitreo, alio ferri ochra extrinſecus inquinato, ſemipellucido, duro, cano, compacto, intus parum micante, in fragmenta acutangula diſſiliente, forma tabularum tenuiſſimarum tetraëdrarum cylindrice ad latera excavatarum in tabulas denuo aggregatarum conſpicuo.*

ſpadiceus. 26. P. ex argilla et granatis compoſitus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 246.
Habitat paſſim e. gr. *prope* Schneeberg *in* Saxonia, *integrum ſub humo ibi ſtratum efficiens, ferri mineris in uſtrinis additus, argilla ſcilicet ferri calce divite, granatis ex fuſceſcente rubris.*

chlorogra- 27. P. ex argilla et chlorogranatis compoſitus.
naticus. *Habitat in* Saxonia *prope* Eibenſtok.

f. *baſaltici.*

antiquus. 28. P. ex trapezio et feldſpato compoſitus.
Cronſt. miner. §. 265.
Ferb. Br. a. Welſchl. 16. *p.* 265. Porfido verde.
Habitat [illegible] *trapezio viridi, cryſtallis feldſpati albis, et ſcorli nigris vario.*

Angliae. 29. P. ex trapezio et quartzi cryſtallis compoſitus.
Withering act. angl. 72. *p.* 2. *n.* 20. Rowley-rag.
Habitat in Anglia.

tinnitans. 30. P. ex trapezio et ſcorli ſpiculis conſtans.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 410. *n.* 12. Saxum corneo trapezio et baſalte mixtum.
Habitat in Weſtrogothia Sueciae, *digito impoſitus duroque corpore percuſſus tinnitans.*

acerosus. 31. P. ex trapezio et hornblendae cryſtallis minimis innatis compoſitus.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 362. *n.* 4. f. Corneus trapezius particulis aceroſis.

Cronſt. miner. §. 265. 1. Saxum compoſitum jaſpide martiali molli ſeu argilla molli indurata, et - - - particulis majoribus acerofis.
Habitat in montibus Hunneberg, Kinnekulle, Stollberg, Sueciae, *obſcure cinereus aut niger.*

ſquamoſus. 32. P. ex trapezio et mica compoſitus.
Waller. ſyſt. mineral. 1. *p.* 363. *n.* 4. g? Corneus trapezius, ſquamulis oblique nitentibus.
Habitat in Sueciae *montibus.*

lamelloſus. 33. P. ex wacca et hornblenda compoſitus.
Karſt. Mag. Helv. Naturk. 3. *p.* 234.
Habitat in Saxonia.

ſpatoſus. 34. P. ex wacca et ſpato calcareo compoſitus.
Karſt. Mag. Helv. Naturk. 3. *p.* 234.
Habitat in Saxonia *et* Bohemia, *etiam prope* Francofurtum *ad* Moenum.

nigerrimus. 35. P. ex wacca nigra, et micae cryſtallis nigris compoſitus.
Widenmann Magaz. Helv. Naturk. 4. *p.* 196. 197.
Werner bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 853.
Habitat in Saxoniae *monte* Scheibenberg *prope* Annaberg, *et aliis, prope* Joachimsthal Bohemiae.

aegyptius. 36. P. ex baſalte et hornblenda compoſitus.
Werner bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 853.
α) hornblendae cryſtallis nigerrimis minimis firmiſſime innatis.
β) hornblendae maculis majoribus vireſcentibus.
Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 274. Pietra d'Egitto, Pietra nefritica.

baſalticus. 37. P. ex baſalte et feldſpato, interſitis interdum quartzi et micae particulis compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 272.
Habitat - - - *in monumentis Romae aſſervatis obvius.*

Pedicularis. 38. P. ex baſalte et ſcorli granatini cryſtallis compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 272. 274.
β?) ſcorli granatini cryſtallis acus capitulum vix ſuperantibus.
Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 275. Baſalte pidouhioſo.
Habitat e. g. *in* Italia *in monumentis antiquis Romae aſſervatis hinc inde obvius, hornblenda aut ſcorlo genuino accedente non raro auctus; utrum fundamentum in β) viride ſemper verus baſaltes?*

39. P.

fuldenſis. 39. P. ex baſalte et granatis compoſitus.
Habitat ad montem Pferdekopf *epiſcopatus* Fuldenſis.

olivinus. 40. P. ex baſalte et olivinis compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 90.
Habitat circa Veſuvium, *granatos quoque interdum continens.*

g. *ex lavis conflati.*

vulcanicus. 41. P. ex lava et hornblenda compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 11. *p.* 178.
Habitat prope montes ignivomos, e. gr. Veſuvium.

ocellatus. 42. P. ex lava et ſcorli granatini cryſtallis compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 97-100. 102. 103. 109. 123.
Ferber Br. a. Welſchl. 11. *p.* 176. 178. 179.
Habitat prope montem Veſuvium, *niger, cinereus aut ruber, ſaepius quoque ſcorlum genuinum, interdum micam, rarius feldſpatum aut granatos includens.*

bacillaris. 43. P. ex lava et ſcorli genuini prismatibus hexaëdris compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 92-110.
Ferber Br. a. Welſchl. 11. *p.* 167. 177. 179.
β) *Ferber Br. a. Welſchl.* 18. *p.* 320. Granito di Cortona.
Habitat prope montem Veſuvium, *in inſulis* Marcheſas, *nunc niger, nunc cinereus, nunc ruber, ſcorli cryſtallis interdum valde obtuſangulis, modo tenuioribus, modo craſſioribus, nonnunquam ſtriatis, nigris, albis, aut chryſolithum, ſmaragdum, topazium, hyacinthum colore referentibus, intermiſtis interdum quoque actinoti, granati aut ſcorli granatini cryſtallis.*

nitidulus. 44. P. ex lava et mica compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 89. 102. 118.
Habitat prope montes ignivomos, *non raro quoque cryſtallos ſcorli granatini vel gemini continens, aut granatos, aut utrosque.*

decipiens. 45. P. ex lava et feldſpato compoſitus.
Gioeni litolog. Veſuv. p. 123.
de Dolomieu mem. ſur les isles ponc. et catal. raiſonn. des produits de l'Etna &c. *à Paris* 1788. 8.
Habitat in Sicilia, *et ad* Veſuvium, *utplurimum quoque hornblendam, rarius micam aut ſcorlum includens.*

h. *ex piceo conflati.*

piceus. 46. P. ex piceo, feldſpato et quartzo compoſitus.
Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 491.
Habitat in Saxonia *prope* Miſenam, *montes integros cum montibus ex porphyrio argillaceo conſtructis alternos conſtituens, ſtratis horizontalibus, in coloris nigri, viridis, fuſci, vel rubri.*

i. *ex petroſilice compoſiti.*

ſchiſtoſus. 47. P. ex petroſilice et feldſpato conſtans, texturae ſchiſtoſae.
Charpent. Geogr. Churſ. p. 21. 24. 25. 28. *Voigt Br. üb. Gebirgslehr. p.* 43. *n.* 7. Hornſchiefer.
Wern. Claſſificat. Gebirgsart. p. 11. §. 11. Porphyrſchiefer.
Noſe orogr. Br. üb. Siebeng. 1. *p.* 17. Hornporphyr.
Habitat frequens in Bohemia, Luſatia, Thuringia, *epiſcopatu* Fuldenſi, *vix metallifer, utplurimum cinereus, rarius niger, arbuſcularum imaginibus* (*in* Bohemia *ſaepius*) *pictus*, Italia *interdum ad baſaltem accedens, igne quoque facile baſalte tamen difficilius et in vitrum flaveſcens liqueſceus, in fragmenta granularia ſecedens, petroſilici et feldſpato diverſiſſima ratione inter ſe miſtis, non raro accedente hornblenda, rarius micas granatis, ſpato, rarius marmoris venis exaratus.*

nothus. 48. P. ex petroſilice et feldſpato compoſitus, texturae feſtucariae.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 25.
α) texturae ad conchaceam accedentis.
Noſe orogr. Br. üb. Siebeng. 1. *p.* 16. Hornſteinporphyr.
β) feldſpato intime et ſubtiliſſime interſito.
Noſe orogr. Br. üb. Siebeng. 1. *p.* 16. Hornquartzporphyr.
Laſius Beob. üb. Harzgeb. p. 17. 112. 123-126. 473. *n.* 27. 487. *n.* 73. Hornartiger Trapp.
γ) accedentibus petroſilici et feldſpato jaſpidis particulis.
Voigt Br. üb. Gebirgsl. nr. 6. *Laſius Beob. üb. Harzgeb. p.* 250. &c. *Noſe orogr. Br. üb. Siebeng.* 1. *p.* 16. Hornartiger Porphyr.
δ) accedente petroſilici et feldſpato quartzo.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 27.
ε) accedente petroſilici et feldſpato hornblenda.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 27.

Habitat

Habitat inſigni quoad rationem partium conſtituentium et colorem varietate in Italiae *inferioris*, Hungariae, Carinthiae, Bohemiae, Luſatiae, Saxoniae, Hercyniae, Rheno *inferiori conterminis*, Daniae *quoque montibus, non raro quoque hornblendam, micam, ſcorlum inſperſa monſtrans.*

duriſſimus. 49. P. ex petroſilice et quartzo compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 110.
Habitat v. g. *in* Tirolis *montibus.*

tricolor. 50. P. ex petroſilice, quartzo et granatis compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 27.
Habitat in Hungaria.

corneus. 51. P. ex petroſilice, quartzo et hornblenda compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 27.
Habitat in Bohemia *et* Saxonia.

rochlizenſis. 52. P. ex petroſilice, quartzo et mica compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 109.
Habitat in Saxonia, *ex rubello margaritaceus.*

inaequalis. 53. P. ex petroſilice et mica compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

ſcorlaceus. 54. P. ex petroſilice et ſcorlo compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Storr Alpenr. 2. *p.* 231. 265.
Habitat in Helvetiae, Rhaetiae, Vallis Tellinae *montibus.*

baryticus. 55. P. ex petroſilice et barytide compoſitus.
Storr Alpenr. 2. *p.* 231.
Habitat in Rhaetiae *monte* Muſchelhorn.

ſpataceus. 56. P. ex petroſilice et ſpato compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Storr. Alpenr. 2. *p.* 266.
Habitat in Helvetiae *et* Vallis Tellinae *montibus.*

radians. 57. P. ex petroſilice et actinoto compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 109.
Habitat in Suecia *prope* Sahlberg.

k. *ex jaſpide compoſiti.*

genuinus. 58. P. ex jaſpide et feldſpato compoſitus.
Syſt. nat. I. *p.* 189. *n.* 21. XII. 3. *p.* 72. *n.* 1. Saxum (Porphyrius) impalpabile, ſtriis, punctis maculisque ſparſis ſpatoſis.

Schreb.

Schreb. lithol. 78. Saxum impalpabile ſiliceum fuſcum, granis ſpatoſis rubeſcentibus et albis.
Cronſt. miner. §. 264. 6. Saxum compoſitum jaſpide et feldſpato, interdum mica et baſalte.
Waller. miner. ſp. 94. Jaſpis duriſſima rubens, lapillulis variis inſperſis.
Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 414 *n.* 9. Saxum jaſpide et ſpato ſcintillante mixtum.
Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 260. Porphyr.
Coſt. foſſ. 283. Porphyrites.
Habitat in Aegypto, Arabia, Graecia, Italia (*potiſſimum in territorio civitatum* Bergami *et* Breſciae,) Sabaudia, Helvetia, Burgundia, *montibus* Vogeſis, *aliisque* Galliae *meridionalis partibus*, Tiroli, Bohemia, Saxonia, Thuringia *finitimis* Franconiae *partibus*, Hercynia, Scandinavia, Sibiria, *tum vagus, tum rupes, montes, horumve partem praecipuam conſtituens, opacus, texturae ad conchaceam, rarius ad ſchiſtoſam accedentis, durus et egregiam polituram admittens, hinc toties in monumentis veterum obvius, et adhuc nobilioribus praeſertim aedificiorum partibus inſerviens, in fragmenta indeterminata diſſiliens, igne facile liqueſcens, formae utplurimum communis, rariſſime priſmaticae, tum accedentibus aliis atque aliis peregrinis*, e. gr. *hornblenda, mica, ſcorlo, quartzo, tum partium conſtituentium colore, forma, diſtributione, varia inter ſe ratione infinitum in modum varians, feldſpato utplurimum albo, nonnunquam rubello, punctorum, ſtriarum, macularum, priſmatum forma jaſpidi immerſo, interdum fatiſcente, ut vacua remaneant, quae occupaverat, loca, jaſpide nunc rubra, nunc fuſca, nunc nigra, nunc viridi, rarius obſcure cinerea, aut bicolore*, e. gr. *nigra et viridi, rubra et aurantia.*

corſicanus. 59. P. ex jaſpide? et actinoto compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 21. *p.* 357. Marmo verde di Corſica.
Habitat in inſula Corſica, *albus, maculis violaceis, radiisque actinoti viridibus varius; an huc ſpectat?*

amiantinus. 60. P. ex jaſpide, asbeſto et quartzo compoſitus.
Habitat vagus in comitatu Mansfeld, *jaſpide rubra, asbeſto vireſcente, quartzo albo.*

nitens. 61. P. ex jaſpide et mica compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Natur. I. *p.* 278.
Habitat in Helvetia *et* (*prope* Annaberg) *in* Saxonia.

ſcorlinus. 62. P. ex jaſpide et ſcorlo compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Habitat in Helvetia.

granatifer. 63. P. ex jaſpide et granatis compoſitus.
Born ind foſſ. 1. *p.* 32. 2. *p.* 94.
Habitat in Auſtria (*prope* Crems) *et* Islandia, *jaſpide viridi.*

efferveſcens. 64. P. ex jaſpide et ſpato compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Habitat in Helvetia.

cryſtallinus. 65. P. ex jaſpide et quartzi cryſtallis compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Habitat in Helvetia.

Achates. 66. P. ex jaſpide, quartzo fragili, cryſtallo, amethyſto, chalcedonio genuino, carneolo et onyche, petroſilice, pyromacho, pluribus vel paucioribus ſimul compoſitus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 70. *n.* 10. Silex rupeſtris, cortice rude nodoloſo, ſubdiaphanus.
Muſ. Teſſin. 8. *n.* 6. Silex rupeſtris ſuperficie nodoſa tunicata.
Woltersd. miner. 14. Corneus lapis diaphanus variegatus.
Waller. miner. 84. *et ſyſt. miner.* 1. *p.* 284. *n.* 22. Achates duriſſima fere pelluceus, diverſis coloribus nitens, variegata.
Baum. miner. 1. *p.* 250. *Rumpf muſ. t.* 56. *f.* A-D. *Cronſt. miner.* §. 61. Achates.

faſciatus. α) partibus conſtituentibus per faſcias rectas rarius undulatas colore diverſas alternantibus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 139. Bandachat.

anguloſus. β) ex fragmentis anguloſe cryſtoſis compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 140. Veſtungsachat.

annulatus. γ) annulis pictus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 143. Ringachat.

ruralis. δ) picturas campeſtres referens.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 145. Landſchaftsachat.

muſcoſus. ε) muſcorum icones referens.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 145. Mooſachat.

ſtellaris. ζ) punctis ſtellaribus inſignitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 146. Sternachat.

ruderalis. η) ex fragmentis indeterminatis compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 146. Trümmerachat.

Habitat

Schreb. lithol. 78. Saxum impalpabile ſiliceum fuſcum, granis ſpatoſis rubeſcentibus et albis.

Cronſt. miner. §. 264. 6. Saxum compoſitum jaſpide et feldſpato, interdum mica et baſalte.

Waller. miner. ſp. 94. Jaſpis duriſſima rubens, lapillulis variis inſperſis.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 414. *n.* 9. Saxum jaſpide et ſpato ſcintillante mixtum.

Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 260. Porphyr.

Coſt. foſſ. 283. Porphyrites.

Habitat in Aegypto, Arabia, Graecia, Italia (*potiſſimum in territorio civitatum* Bergami *et* Breſciae,) Sabaudia, Helvetia, Burgundia, *montibus* Vogeſis, *aliisque* Galliae *meridionalis partibus*, Tiroli, Bohemia, Saxonia, Thuringia *finitimis* Franconiae *partibus*, Hercynia, Scandinavia, Sibiria, *tum vagus, tum rupes, montes, horumve partem praecipuam conſtituens, opacus, texturae ad conchaceam, rarius ad ſchiſtoſam accedentis, durus et egregiam polituram admittens, hinc toties in monumentis veterum obvius, et adhuc nobilioribus praeſertim aedificiorum partibus inſerviens, in fragmenta indeterminata diſſiliens, igne facile liqueſcens, formae utplurimum communis, rariſſime priſmaticae, tum accedentibus aliis atque aliis peregrinis*, e. gr. *hornblenda, mica, ſcorlo, quartzo, tum partium conſtituentium colore, forma, diſtributione, varia inter ſe ratione infinitum in modum varians, feldſpato utplurimum albo, nonnunquam rubello, punctorum, ſtriarum, macularum, priſmatum forma jaſpidi immerſo, interdum fatiſcente, ut vacua remaneant, quae occupaverat, loca, jaſpide nunc rubra, nunc fuſca, nunc nigra, nunc viridi, rarius obſcure cinerea, aut bicolore*, e. gr. *nigra et viridi, rubra et aurantia.*

corſicanus. 59. P. ex jaſpide? et actinoto compoſitus.

Ferber Br. a. Welſchl. 21. *p.* 357. Marmo verde di Corſica.

Habitat in inſula Corſica, *albus, maculis violaceis, radiisque actinoti viridibus varius; an huc ſpectat?*

amiantinus. 60. P. ex jaſpide, asbeſto et quartzo compoſitus.

Habitat vagus in comitatu Mansfeld, *jaſpide rubra, asbeſto vireſcente, quartzo albo.*

nitens. 61. P. ex jaſpide et mica compoſitus.

Hoepfn. Magaz. Helv. Natur. 1. *p.* 278.

Habitat in Helvetia *et* (*prope* Annaberg) *in* Saxonia.

ſcorlinus. 62. P. ex jaſpide et ſcorlo compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Habitat in Helvetia.

granatifer. 63. P. ex jaſpide et granatis compoſitus.
Born ind foſſ. 1. *p.* 32. 2. *p.* 94.
Habitat in Auſtria (*prope* Crems) *et* Islandia, *jaſpide viridi.*

efferveſcens. 64. P. ex jaſpide et ſpato compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Habitat in Helvetia.

cryſtallinus. 65. P. ex jaſpide et quartzi cryſtallis compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Habitat in Helvetia.

Achates. 66. P. ex jaſpide, quartzo fragili, cryſtallo, amethyſto, chalcedonio genuino, carneolo et onyche, petroſilice, pyromacho, pluribus vel paucioribus ſimul compoſitus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 70. *n.* 10. Silex rupeſtris, cortice rudi noduloſo, ſubdiaphanus.
Muſ. Teſſin. 8. *n.* 6. Silex rupeſtris ſuperficie nodoſa tunicata.
Woltersd. miner. 14. Corneus lapis diaphanus variegatus.
Waller. miner. 84. *et Syſt. miner.* 1. *p.* 284. *n.* 22. Achates duriſſima fere pelluceus, diverſis coloribus nitens, variegata.
Baum. miner. 1. *p.* 250. *Rumpf muſ. t.* 56. *f.* A-D. *Cronſt. miner.* §. 61. Achates.

faſciatus. α) partibus conſtituentibus per faſcias rectas rarius undulatas colore diverſas alternantibus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 139. Bandachat.

angulosus. β) ex fragmentis anguloſe cryſtoſis compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 140. Veſtungsachat.

annulatus. γ) annulis pictus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 143. Ringachat.

ruralis. δ) picturas campeſtres referens.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 145. Landſchaftsachat.

muſcoſus. ε) muſcorum icones referens.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 145. Moosachat.

ſtellaris. ζ) punctis ſtellaribus inſignitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 146. Sternachat.

rudealis. η) ex fragmentis indeterminatis compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 146. Trümmerachat.

Habitat

Habitat infinita fere varietate (micrologia lithophilorum et fraudibus lithopolarum hinc inde acuta, ſive indolem, proportionem et diſtributionem partium conſtituentium, ſive tinctum et colorum temperaturam, ſive duritiem, et nitorem; eum potiſſimum, qui politura conciliatur, ſive durabilitatem ſpectes, elegantior et copioſior in Saxonia, Palatinatu, *Ducatu* Bipontino, *in aliis* Rheno *irrigatis terris, alias quoque in* Hercynia (*prope* Ilefeld *et in terra* Walkenried,) Haſſia (*prope* Gundershauſen *et* Dianenberg,) Thuringia, Franconia, Wirtembergia, Bavaria, Bohemia, Sileſia, Hungaria, Temeſia, Sibiria, Candia, Sicilia, Hetruria, *territorio* Breſciano, Vogeſis, Anglia, Scania, Islandia, Zeylona, *nunc vagus, nunc argillae induratae innidulans, rarius in venis, rariſſime ſtalactitae forma obvius, ornamentis, aedificiorum partibus nobilioribus, gemmae quoque loco hinc inde inſerviens.*

59. AMYGDALITES.

Ex glandulis alterius generis foſſili formae communis innidulantibus.

In montibus potiſſimum ſerioris aetatis occurrens, ſaepe ad aërem fatiſcens.

a. *talcoſi.*

[illegible]ticus. 1. A. ex ſteatite et petroſilice compoſitus.
Storr Alpenr. 2. *p.* 214.
Habitat in Rhaetiae *monte* Deſpiner Alp, *dilute viridis, petroſilice cinereo.*

fornacum. 2. A. ex ſteatite et barytide compoſitus.
Storr Alpenr. 2. *p.* 51. 92. Giltſtein.
Habitat in Bernatum *valle* Urſeren, *cujus incolis in craſſas laminas diſciſſus in fornaces adaptatur, ex vireſcente cinereus, barytidis canae glandulis prominentibus aſper, vix in vaſa tornandus, igne, niſi ſatis craſſis tabulis illi exponatur, rimas agens.*

glanduloſus. 3. A. ex ſerpentino et marmore vel ſpato compoſitus.
Habitat in Italia, *et* (*prope* Schwarzenberg) *in* Saxonia.

homogeneus. 4. A. ex ſerpentino et ollari compoſitus.
Habitat in Saxonia (*prope* Zoebliz).

leucochloros. 5. A. ex ſerpentino et quartzo compoſitus.
Habitat in Suecia *prope* Sala.

granaticus. 6. A. ex asbeſto et granato compoſitus.
Born ind. foſſ. 1. *p.* 32.
Habitat in Temeſia (*prope* Dognaska,) Tiroli (*prope* Sterzing) *et* Lapponia, *accedente interdum mica.*

b. *calcarii.*

Ophites. 7. A. ex marmore et ſerpentino compoſitus.
Cronſtedt miner. §. 209. 1. 1-3. Saxum compoſitum particulis calcareis et argillaceis.
Habitat in Suecia, Italia, Africa *meridionali, utplurimum albus, ſerpentino viridi aut nigro.*

hetruſcus. 8. A. ex macigno et ſerpentini, marmoris aut argillae glandulis compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 19. p. 324.
Habitat in Hetruria (*prope* Fieſoli,) *aedificiis exſtruendis frequenter adhibitus.*

c. *argillacei.*

primigenius. 9. A. ex argilla et quartzo compoſitus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 80. *n.* 37? Saxum lapillis, ſabulis argillàque connatum.
Habitat in Suecia.

asbeſtinus. 10. A. ex argilla, asbeſto et granatis compoſitus.
Ferber Beytr. z. boehm. Mineralg. p. 51.
Habitat in Bohemia (*prope* Orpes) *venam ferri fovens, accedente ſcorlo, ſpuma lupi mica, hornblenda non raro auctus.*

lamelloſus. 11. A. ex argilla, hornblenda et ſpato compoſitus.
Habitat in Saxonia (*prope* Schneeberg).

caementarius. 12. A. ex caemento et lavis compoſitus.
Habitat frequens in Italia *inferiori et media.*

Wacca. 13. A. ex wacca et ſpato compoſitus.
Karſt. Magaz. Helv. Naturk. 3. *p.* 224 *ſq.*
Habitat frequens in Saxonia.

14. A.

ſordidus. 14. A. ex wacca et quarzo compoſitus.
Werner chem. Annal. 1789) 1. *p.* 131.
Habitat in Bohemia (*prope* Joachimsthal).

ſerpentinus. 15. A. ex trapezio et ſerpentino compoſitus.
Habitat in Italiae, Sileſiae *montibus ſtratariis, trapezio utplurimum fuſco, ſerpentino obſcure viridi; fructus et ſemina elliptica vel globuloſa non raro mentiente, hinc inter carpolithos relato.*

ſteatiticus. 16. A. ex trapezio et ſteatite compoſitus.
Habitat in Ducatu Bipontino, *et* Franconia.

vulgaris. 17. A. ex trapezio et ſpato compoſitus.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 424. *n.* 17. a. Saxum glanduloſum baſi corneo trapezio cum glandulis albis.
Habitat in Norwegiae, Angliae (*potiſſimum provincia* Derby,) Italiae, Ducatus *Bipontini, ripae* Moeni *fluvii, epiſcopatus* Foldenſis, Hercyniae (*prope* Sealen, *inter* Oſterode *et* Clausthal, *prope* Ilefeld,) Saxoniae (*prope* Zwickau,) Bohemiae, Sileſiae, Hungariae (*prope* Stiaoniza) *montibus ſtratariis; achatae et chalcedonii frequens matrix, ſpato, ſemper albo, interdum argilla viridi obducto, nunc glandulis majoribus, nunc globulis particulisque minoribus rarioribus aut copioſioribus per reliquam maſſam diſperſo, nunc rubram, nunc fuſcam, nunc viridem, nunc ex vireſcenti cineream, nunc nigram, accedente interdum praeterea mica; vel argilla viridi, vel feldſpato.*

gypſeus. 18. A. ex trapezio et ſelenite compoſitus.
Habitat in Ducatu Bipontino.

varioloſus. 19. A. ex trapezio et lithomarga compoſitus.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 98.
Habitat in Bohemia, Saxonia, *lithomarga alba.*

aeruginoſus. 20. A. ex trapezio et argilla viridi compoſitus.
Habitat in Bohemia (*prope* Brammey *in montibus giganteis,*) Saxonia (*prope* Zwickau,) *et* Hercynia (*prope* Ilefeld,) *trapezio utplurimum fuſco.*

zeolithicus. 21. A. ex trapezio et zeolithi globulis compoſitus.
Habitat in Ducatu Bipontino.

tuberoſus. 22. A. ex trapezio et quartzi glandulis compoſitus.
Habitat e. gr. *prope* Francofurtum *ad* Moenum.

23. A.

chalcedonius. 23. A. ex trapezio et chalcedonio compoſitus.
Habitat prope Francofurtum *ad* Moenum, *et prope* Budingum, *chalcedonio crebro botryoide, nonnunquam vitri ad inſtar fere pellucido, aut opalum ſimulante.*

chloroſtictos. 24. A. ex baſalte columnari et ſteatite compoſitus.
Habitat in baſaltiferis rheno inferiori, et Goettingae *vicinis, ſteatitae glandulis vireſcentibus minoribus, rarioribus, baſalte nigro.*

ſpatoſus. 25. A. ex baſalte columnari et ſpato compoſitus.
Habitat e. gr. *in* Haſſiae *montibus baſaltiferis.*

marmoreus. 26. A. ex baſalte columnari et marmoris glandulis compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. p. 286.
Habitat e. gr. *in media* Italia *prope* Radicofani.

argilloſus. 27. A. ex baſalte columnari et argillae glandulis compoſitus.
Habitat e. gr. *in* Galliae *meridionalis montibus baſaltiferis.*

radians. 28. A. ex baſalte columnari et zeolithi glandulis ſtellatim fibroſis compoſitus.
Habitat in Galliae *meridionalis*, Haſſiae, Thuringiae, Luſatiae *montibus baſaltiferis.*

piceus. 29. A. ex baſalte columnari et piceo compoſitus.
Habitat in montibus baſaltiferis, Goettingae *vicinis.*

olivinus. 30. A. ex baſalte columnari et olivino compoſitus.
Habitat in Galliae *meridionalis*, Goettingae *vicinis*, Haſſiae, Thuringiae, Franconiae (Rhoenberge,) Saxoniae, Luſatiae, Bohemiae *montibus baſaltiferis.*

durus. 31. A. ex baſalte columnari et quarzi glandulis compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. p. 274.
Habitat in Italia.

granitoides. 32. A. ex baſalte columnari et granitae glandulis compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. p. 273.
Habitat in Italia *et meridionali* Gallia.

ferrifer. 33. A. ex baſalte columnari et ferro ſpatoſo compoſitus.
Habitat in montibus baſaltiferis, Moeno *vicinis.*

brecciatus. 34. A. ex lava et marmoris glandulis compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 14. *p.* 226. 18. *p.* 312.
Habitat in Italiae *mediae montibus olim ignivomis, vagus quoque ad fluvios.*

argillaceus. 35. A. ex lava et argillae glandulis compoſitus.
Habitat in Italia *meridionali, et media.*

ſchiſtiferus. 36. A. ex lava et ardeſiae fruſtis compoſitus.
Habitat in Sicilia *et vicinis inſulis.*

albo-maculatus. 37. A. ex lava et zeolithi glandulis compoſitus.
Habitat in Sicilia.

gemmifer. 38. A. ex lava et olivino compoſitus.
Ferber Br. a. Welſchl. 11. *p.* 173.
Habitat frequens ad Veſuvii *radicem.*

pyromachus. 39. A. ex lava et pyromachi glandulis compoſitus.
Habitat ad Veſuvii *radicem.*

inconſpicuus. 40. A. ex lava et quartzi glandulis conflatus.
Habitat in Sicilia.

achatoides. 41. A. ex lava et chalcedonio compoſitus.
Habitat in Islandia.

ferruginoſus. 42. A. ex lava et ferri minera compoſitus.
Habitat in Islandia.

d. *ſilicei.*

margodes. 43. A. ex petroſilice et margae glandulis compoſitus.
Sauſſur. voy. dans les alp. 1. *p.* 141.
Habitat vagus prope Genevam.

ſimilaris. 44. A. ex petroſilice et argillae glandulis compoſitus.
Habitat in Bohemiae (*prope* Przibram,) Saxoniae (*prope* Marienberg) *et* Bipontinis *fodinis, frequens minerarum matrix.*

jemticus. 45. A. ex petroſilice et zeolithi glandulis compoſitus.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 47.
Habitat in Jemtia Sueciae.

quartzifer. 46. A. ex petroſilice et quartzi glandulis compoſitus.
Charpent. Geogr. Churſ. p. 286.
Habitat in Saxonia (*prope* Schneeberg *et* Johanngeorgenſtadt).

Cronſtedtii. 47. A. ex jaſpide, ſpato et ſerpentini glandulis compoſitus.
Cronſt. miner. §. 266. Saxum baſi jaſpidea martiali cum fragmentis ſpati calcarei et ſerpentini, figura elliptica.
Waller ſyſt. miner. 1. *p.* 424. *n.* 17. b. Saxum glanduloſum baſi jaſpidea, glandulis albis et viridibus.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 151.
Habitat in Norwegia (*prope* Moſs) *et* Saxonia (*prope* Zwickau,) *ruber, glandulis albis viridibusque varius.*

albo-guttatus. 48. A. ex jaſpide et ſpati glandulis compoſitus.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 152.
Habitat in Bohemia *prope* Stitz, *ex cinereo viridis.*

albo-fuſcus. 49. A. ex jaſpide et lithomarga compoſitus.
v. Born ind. foſſ. 2 *p.* 146.
Habitat in Bohemia *prope* Bukau.

cinereus. 50. A. ex jaſpide et zeolitho compoſitus.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 151.
Habitat in India.

helveticus. 51. A. ex jaſpide et amaro compoſitus.
Hoepfn. Magaz. Helv. Naturk. 1. *p.* 278.
Habitat in Helvetiae *montibus.*

ſibiricus. 52. A. ex jaſpide et quartzo compoſitus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 78. Saxum impalpabile jaſpideum rubrum, maculis albis quartzoſis.
Habitat in Sibiria (*praecipue ad fluvium* Ural,) Italia (*prope* Breſciam,) Wirtembergia (*prope* Stuttgardiam,) Saxonia.

Jaſponyx. 53. A. ex jaſpide et onyche compoſitus.
Habitat rarior in Saxonia, Palatinatu rhenano, *Ducatu* Bipontino.

albo-viridis. 54. A. ex quartzo et ſerpentino compoſitus.
Habitat in Suecia (*prope* Sahla).

tricolor. 55. A. ex quartzo et gypſo rubro nigroque compoſitus.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 86.
Habitat in Saxonia (*prope* Marienberg,) *minerae ferri matrix.*

60. BRECCIA. Ex fragmentis lapidum utplurimum rotundatis per caementum terreum aut metallicum conglutinatis conſtans.

In montibus recentioribus tantum occurrens.

a. *talcoſae.*

ſerpentina. 1. Br. ex fragmentis ſerpentini minoribus ope margae induratae micaceae conglutinatis.
Habitat in Pedemontio.

b. *calcariae.*

calcaria. 2. Br. ex fragmentis marmoris rudis ope terrae calcariae conglutinatis.
Habitat paſſim in vallibus montibus calcariis conterminis.

marmorea. 3. Br. ex fragmentis marmoris nobilis ope terrae calcariae conglutinatis.
Cronſt. miner. §. 269. I. 1. Marmo brecciato.
Habitat in Italia, *egregiam polituram admittens, variegata.*

Lumachella. 4. Br. ex teſtaceis coralliisque eorumve fragmentis ope terrae calcariae conglutinatis.
Cronſt. miner. §. 269. I. 2. Lumachella.
Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 257.
Habitat in Norwegia, Suecia, Germania, *potiſſimum teſtaceis adhuc egregie ſplendentibus ſpectabilis in* Carinthia, *in* Italia, *eximie ſaepius variegata, et nitidam polituram admittens.*

ſchiſtoſa. 5. Br. ex ardeſiae fragmentis argillae fuſcae ope conglutinatis compoſita.
Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 430. Saxum petroſum ſchiſtoſum, fragmentis ſchiſti compoſitum.
Habitat in monte Suecico Weſtrogothiae, Hunneberg.

c. *argillaceae.*

argilloſa. 6. Br. ex trapezii fragmentis jaſpidi conglutinatis.
v. Born ind. foſſ. I. *p.* 156.
Habitat in Norwegia.

7. Br.

basaltina. 7. Br. ex baſaltae columnaris fragmentis argillae ope conglutinatis.
Noſe orogr. Br. üb. Siebeng. 1. *p.* 163.
Habitat ad Rheni *inferioris ripas, in montibus* Honderberg *et* Wolsberge.

lavina. 8. Br. ex lavae fragmentis terrae calcariae ope conglutinatis.
Habitat in Sicilia *aliisque regionibus montibus* ignivomis *viciniis.*

Cicerchina. 9. Br. ex lavae fragmentis et ſpati granis albis ope terrae calcariae conglutinatis.
Ferber Br. a. Welſchl. 7. *p.* 96. Cicerchina.
Habitat in Italia, *praeſertim* Hetruria (*prope* Fieſoli) *poliendo marmori inſerviens.*

d. *ſiliceae.*

helvetica. 10. Br. ex petroſilicis fragmentis ope margae conglutinatis.
Andreae Br. a. d. Schw. p. 36. &c. Nagelfluh, Nagelfels.
Habitat frequens in Helvetia, *potiſſimum meridionali et occidentali, tum vaga, tum in rupes colleſque aggregata, in magna* Helvetiae *parte inter principes aedificiorum materias, animalium,* v. g. *dentium ſquali veſtigiis impreſſis interdum conſpicua, polituram non admittens.*

cornea. 11. Br. ex petroſilicis fragmentis argillae ope conglutinatis.
v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 156.
Habitat in Carniolia (*prope* Idriam) *et* Saxonia (*prope* Schneeberg,) *accedentibus poſteriori ſpati quoque fruſtulis.*

mixta. 12. Br. ex petroſilicis quartzique fragmentis terrae calcariae ope conglutinatis.
Habitat in Saxonia *prope* Annaberg.

Silicina. Pudding-ſtone. 13. Br. ex petroſilicis quartzique fragmentis jaſpidis ope conglutinatis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 80. *n.* 39. Saxum ſilicibus cretaceis jaſpide connatum.
Vog. mineral. 128. Silex concretus.
Cronſt. miner. §. 271. Saxum ſilicibus amorphis materia jaſpidea conglutinatum.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 428. *n.* 5. Saxum petroſum ſiliceum, diverſis ſilicibus concretum.
Habitat in Anglia, Rheno, Bohemia *egregiam polituram admittens, variegata, jaſpide utplurimum ſpadiceo, vaſis et ornamenti generibus variis inſerviens.*

fruticuloſa. 14. Br. ex petroſilicis fragmentis luteis arbuſcularum imaginibus nigris inſignitis rubriſque compoſita.

Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 259. Pietra frutilioſa orientale.

Habitat in Oriente.

aegyptia. 15. Br. ex petroſilicis viridis fragmentis conglutinata.

Ferber Br. a. Welſchl. 16. *p.* 259. Breccia verde d'Egitto.

Habitat in Aegypto, *vix polituram admittens, viridi fragmentorum colore nunc clariori, nunc obſcuriori, granitae fragmentis interdum intermiſtis.*

cupriſera. 16. Br. ex petroſilicis quartzique fragmentis aerugine conglutinatis.

Cronſt. miner. §. 275. 3. 1. 1.

Habitat in Sibiria, *cupro adeo dives, ut cum fructu eliquetur.*

jaſpidea. 17. Br. ex jaſpidis fragmentis jaſpidis ope conglutinatis.

Cronſt. miner. §. 270. Saxum fragmentis jaſpidis materia jaſpidea conglutinatum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 429. Saxum petroſum jaſpideum, fragmentis jaſpidis conglutinatis compoſitum.

Habitat in Italia *et* (*prope* Frejus) Galloprovincia.

quartzoſa. 18. Br. ex quartzi fragmentis quartzi ope conglutinatis.

Cronſt. miner. §. 270. Saxum fragmentis quartzoſis conglutinatum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 428. *n.* 4. Saxum petroſum quartzoſum, fragmentis quartzoſis concretum.

Habitat in Jemtia, Smolandia Sueciae.

glanduloſa. 19. Br. ex quartzi fragmentis arenarii ope conglutinatis.

Syſt. nat. I. *p.* 186. *n.* 5. XII. 3. *p.* 73. *n.* 8. Saxum (aethereum) cotaceum quartzoſum, particulis lacteis.

Waller. miner. 164. Saxum petroſum arenaceo ſiliceum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 427. *n.* 3. Saxum petroſum arenario-ſiliceum ab arena vel ſabulo cum ſilicibus concretum.

β?) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 62. *n.* 4. Cos tigrina.

Habitat in Dalecarlia, Nericia, Geſtricia Sueciae, Normannia, Germania (*prope* Goettingam).

indeterminata. 20. Br. ex fragmentis variorum lapidum ſimpliciorum, inter quos quartzum eminet, compoſita.

Habitat paſſim in Germania.

21. Br.

porphyrea. 21. Br. ex fragmentis porphyrii jaſpidis aut porphyrii ope conglutinatis.

Cronſt. miner. §. 273. 5. 1. Breccia porphyrea.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 430. *n.* 8. Saxum petroſum porphyreum, fragmentis porphyris conglutinatis compoſitum.

Habitat in Dalecarliae *monte* Hykieberg, *et rupe* Serna, *in monte* Schwalbenſtein Hennebergae (*prope* Ilmenau).

arenaria. 22. Br. ex fragmentis arenarii conglutinatis compoſita.

Cronſt. miner. §. 273. 5. 3. Saxum fragmentis conſtans ſaxorum conglutinatorum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 427. *n.* 2. Saxum petroſum arenarium, fragmentis lapidis arenarii conglutinatis compoſitum.

Habitat in Dalecarlia.

ſaxoſa. 23. Br. ex fragmentis variorum lapidum aggregatorum conglutinata.

Cronſt. miner. §. 273. 5. 2. Breccia indeterminata.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 430. *n.* 9. Saxum petroſum lapidibus ſaxoſis concretum.

Habitat in Dalecarlia, Normannia Sueciae.

ſterilis. 24. Br. ex fragmentis variorum lapidum tum ſimpliciorum tum aggregatorum conglutinata.

Voigt Verz. Samml. v. Gebirgsart. p. 15. *n.* 15. 16. Rothes Todtes Liegendes.

Habitat in Thuringiae, Haſſiae *montibus, margae bituminoſae ſtratis, ſuppoſita.*

 61. ARE-

61. ARENARIUS. Ex granulis arenae conglutinatis compoſitus.

In montibus ſtratariis obvius, integra ſtrata, rupes, colles montes conſtituens, utplurimum formae communis et in fragmenta indeterminata diſſiliens.

α ſimpliciores.

a. *caemento ſiliceo.*

Flexilis. 1. A. elaſticus durus apyrus particulis ſubſquamoſis.
Gaſſend. vit. Peireſc. Hag. Comit. 1655. *p.* 155. Cor flexilis.
Brückmann chem. Ann. 1784. 2. *p.* 441. Elaſtiſcher Stein.
Crell chem. Annal. 1785. 2. *p.* 479.
Habitat in Braſilia, *canus, aſper, cum acidis non efferveſcens, majoribus quoque fruſtis ſi flectatur, priorem in ſitum reſiliens, et huc illuc vacillando ſonitum levem edens, igne candente ne hilum quidem ſui ponderis, et, quod minores particulas ſpectat, pelluciditatis amittens.*

Avanturino. 2. A. durus politura egregium nitorem acquirens: granulis ſpadiceis inaequaliter tinctis.
Daubenton et Saye act. Pariſ. ann. 1781. *p.* 1-7.
Khun Abh. d. boehm. Geſ. d. Wiſſ. ann. 1788. *p.* 118.
Habitat in Hiſpania, Britannia, Bohemia, Saxonia (*prope* Lipſiam) *vagus.*

Cos. 3. A. durinſculus fragilis polituram non admittens: granulis minoribus aequalibus.
Syſt. nat. I. *p.* 147. *n.* 2. XII. 3. *p.* 61. *n.* 1. *It. ſcan.* 321. *Muſ. Teſſin.* 2. *n.* 4. 5. Cos (cotaria) particulis mere glareoſis impalpabilibus friabilibus.
Waller. miner. 73. Cos particulis arenoſis aequalibus minoribus, coticularis.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 190. Cos arenacea, particulis ſubtiliſſimis dura, coticularis.
Woltersd. miner. 14. Arenarius ex arena compactus.
Carthenſ. miner. 28. Arenarius duriuſculus granulis parvis aequalibus.

Cronſt.

Cronſt. miner. §. 274. 3. a. Lapis arenarius glutine incognito mollior.

Coſt. foſſil. 132. Saxum arenarium album ſuecicum.

Habitat frequens in Suecia, *potiſſimum* Dalecarlia, Weſtrogothia, Scania, *in* Polonia, *in* Germania, *potiſſimum* Luſatia, Saxonia, Thuringia, Haſſia, Megalopolitano *ducatu*, Holſatia, Leodio, Lotharingia, Helvetia, Tranſilvania *et in* Hiſpania, *rufa*, *flaveſcens*, *alba*, *aut cinerea*, *interdum micae particulis inſperſis micans*, *teſtaceorum veſtigiis crebro dives*, *lapicidis phthiſeos genere*, *quam pulvis excitat*, *funeſtus*, *eoti gyratili*, *caſiculae raſili*, *aedificiis*, *nobilioribus quoque interdum eorum partibus*, *ſtatuis adeo inſerviens.*

coagmentatus. 4. A. poroſus aquam non transmittens, granulis paulo majoribus hyalinis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 63. *n.* 9. Cos particulis arenaceis hyalinis disjunctis coagmentatis.

Habitat in Europa *auſtrali*, *e cavitate rupium*, *panis triticei inſtar poroſus*, *granulis pellucidis rigidis paſſim connexis.*

foraminulentus. 5. A. leviuſculus exeſus, aquam transmittens, granulis minoribus.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 198. *n.* 9. Cos particulis arenoſis minoribus, variis foraminulis inordinate diſtincta.

Habitat in Ingermannia, *aedificiis*, *etiam nobilioribus adhibitus.*

Filtrum. 6. A. durus aquam transmittens, granulis aequalibus majoribus.

Syſt. nat. I. *p.* 148. *n.* 8. XII. 3. *p.* 63. *n.* 10. Cos particulis arenaceis aequalibus aquam tranſmittendo ſtillans.

Waller. miner. 14. Cos particulis arenoſis majoribus aquam transmittens.

Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 197. *n.* 8. Cos particulis arenaſcis puris, aquam transmittens.

Woltersd. miner. 14. Arenarius lapis poroſus aquam transmittens.

Coſt. foſſil. 143. Saxum arenarium cinereum, Filtrum.

Habitat in inſulis Canariis, *ad* novae Hiſpaniae *littora*, *in* Fennonia, Saxonia, *et* (*prope* Libochowiz) Bohemia; *utplurimum cinereus*, *granis pellucidis angulatis*, *olim aquae marinae edulcandae fruſtra*, *hodienum liquoribus turbidis clarificandis adhibitus.*

fundamentalis. 7. A. ſubdurus, granis inaequalibus angulatis majoribus ſubopacis.

Syſt. nat. I. *p.* 148. *n.* 5. Cos ſolidiuſcula, particulis arenaceis quartzoſis ſubopacis ſubangulatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 64. *n.* 16. Cos particulis angulatis opacis fixis rigidis.

Waller. miner. ſp. 77. *ſyſt. miner.* I. *p.* 195. *n.* 6. Cos particulis arenoſis diſtinctis dura vulgaris.

Cronſt. miner. §. 274. 3. 3. Lapis arenarius glutine incognito.

Coſt. foſſil. 140. *n.* 27. Saxum arenarium.

Habitat in Anglia (*comitatu* Devonienſi *et* Ceſtrienſi) *et* Suecia (*potiſſimum* Roſlagiae *maritimis*, Weſtrogothia, Angermannia, Weſtmannia, Nericia, *attactu rigidus*, *et difficulter caeduus*, *mitiori igne in arenam dilabens*, *albus*, *cinereus*, *virideſcens*, *fuſcus*, *rubens*, *vel flaveſcens*, *aquam non bibens*, *ſatis ſolidus*, *horizontaliter fiſſilis aedium fundamentis inſerviens*.

b. *caementa calcaria.*

cryſtallinus. 8. A. durus canus, cryſtallis rhombicis aggregatis: granis ſpati ope conglutinatis.

Laſſone act. Pariſ. ann. 1777. *p.* 43.
Hacq. Schr. berl. Naturf. 2. *p.* 142.
Ferber Bemerk. in Neuſ. bet. &c. *p.* 51.

Habitat in Gallia, *prope* Metas Lotharingiae, Cabillonum Burgundiae, *potiſſimum prope* Fontem Bellaqueum *inſulae* Franciae, *granis circiter* 5, *ſpato* 3 *partes conſtituentibus*.

ſtillatitius. 9. A. durus canus, forma ſtalactitae.

Laſſone act. Pariſ. ann. 1777. *p.* 43.

Habitat prope Fontem Bellaqueum Galliae.

margaritarius. 10. A. ex granis pellucidis inaequalibus cretae albae ope conglutinatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 74. Saxum cotaceum arenae margaritariae quartzoſum.

Habitat in Nericia Sueciae, *ſuperficie micante*, theſſelius.

Helenae. 11. A. friabilis granis nigris cinereisque cretae albae ope cohaerentibus.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 73. *n.* 7. Saxum cotaceum friabile calcareo-arenoſum.

Habitat

Habitat in inſula S. Helenae, *friabilis, calcem uſtione exhibens flaveſcentem et arenoſam.* Ekeberg.

livonicus. 12. A. canus ad aërem indureſcens, granis minoribus creta alba conglutinatis.
Cronſt. miner. §. 274. 2. 2. Lapis arenaceus glutine calcareo, particulis inviſibilibus.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 192. Quadrum albeſcens.
Habitat in Livonia, *uſtione flaveſcens.*

ſcanicus. 13. A. granis viridibus pellucidis, marmore albo conglutinatis.
Cronſt. miner. §. 274. 2. 1.
Habitat in Scania *prope* Bäckeſkog.

calcarius. 14. A. cinereus, granis minoribus cretae ope conglutinatis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 62. *n.* 3. *Muſ. Teſſin.* 2. *n.* 2. Cos particulis glareoſis marmoreisq.
It. wgoth. 21. Calx hepatica.
Habitat in monte Sueciae Kinnekulle, *ſtratum infimum conſtituens, candefactus cum ſono violento diſſiliens; an vero diſtincta ſpecies?*

Quadrum. 16. A. duriuſculus, granis minoribus margae ope conglutinatis.
Syſt. nat. I. *p.* 147. *n.* 1. XII. 3. *p.* 61. *n.* 2. *Muſ. Teſſin.* 2. *n.* 1. 3. *Schreb. lith.* 1. Cos particulis glareoſis margaceo argillaceis, bibula ſubefferveſcens.
Waller. miner. 75. Cos particulis minimis glareoſis mollis caedua.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 191. *n.* 4. Cos particulis impalpabilibus, efferveſcens mollis caedua.
Vogel miner. 110. Cos caedua, Quadrum Caeſalpini.
Worm. muſ. 57. Arenarius ex Gotlandia.
Cronſt. miner. §. 274. 1. 2. Lapis arenarius glutine argilla communi.
Habitat in Gotlandia *et* Dalecarlia Sueciae, *in* Anglia, Germania, Gallia (*comitatu* Kulcinonenſi,) *ut plurimum canus, interdum griſeus, flaveſcens aut rubens, rimas horizontales et obliquas agens, in ſolo humidus et facilime caeduus, ad aërem indureſcens, ſub dio fatiſcens, in ſicco bibulus, gelu diſſiliens, architectorum uſu clarus.*

ſulphureus. 15. A. granis ſuilli ope conglutinatis.
Heidinger phyſ. Arb. eintr. Fr. zu Wien I. 4. *p.* 7. Schwefelſtein.
Habitat in ſaliſodinis Galliciae *prope* Wielicżka.

c. *caemento argillaceo.*

porcellanus. 17. A. granis argillae porcellanae ope conglutinatis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 64. *n.* 14. Cos particulis arenaceis argillaceisque.
Cronſt. miner. §. 274. I. I. Lapis arenaceus glutine argilla porcellanea.
Habitat in Scaniae *fodina lithanthracum prope* Boſerup, *in ſolo mollis, ad aërem indureſcens, igne non liquandus.*

Fahlunenſis. 18. A. granis minimis albis argillae vulgaris rufae ope conglutinatis.
Syſt. nat. I. *p.* 186. *n.* 2. XII. 3. *p.* 74. *n.* 11. Saxum cotaceum rufum, atomis quartzoſis albis.
Habitat Fahlunae, *in* Suecia, *conſtituens baſin cuprifodinae.*

coloratus. 19. A. granis minoribus ſubaequalibus tinctis.
Syſt. nat. XII. *p.* 64. *n.* 13. Cos particulis arenaceis ſubaequalibus colorata.
Habitat hinc inde, *flavus, viridis, caeruleus aut ruber, an diſtincta hujus tribus ſpecies?*

ſtratarius. 20. A. durus, granis aequalibus diaphanis.
Syſt. nat. I. *p.* 147. *n.* 4. XII. 3. *p.* 63. *n.* 12. *Muſ. Teſſin.* 4. *n.* 8. *It. ſcan.* 329. Cos particulis arenaceis quartzoſis aequalibus diaphanis compactis.
Habitat paſſim *frequens, copioſus in* Scania, *ad aërem indureſcens, ſub mari ſalſus, hinc antequam muris inſeratur, elixandus.*

friabilis. 21. A. granis minimis laxiſſime cohaerentibus.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 63. *n.* 8. Cos particulis arenaceis digito friabilibus.
Habitat Helſingburgi *in* Scania.

fiſſilis. 22. A. in tabulas fiſſilis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 62. *n.* 7. Cos particulis arenaceis fiſſilibus, lamellis fragilibus.
Waller. miner. 76. Cos lamellis fiſſilibus.
Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 196. *n.* 7. Cos in lamellas fiſſilis.
Carth. miner. 28. Arenarius fragmentis fiſſilibus.
Habitat frequens in Suecia, Anglia, Hiſpania, Germania, *duritie, colore (albo praeſertim et rufeſcente,) granorum magnitudine et pelluciditate, tabularum, in quas finditur, craſſitie varians, niſi nimis ſit poroſus, tectis inſerviens.*

glareoſus. 23. A. mollis, granis minimis.
Waller. ſyſt. miner. I. *p.* 188. *n.* 2. Cos glareoſa, particulis impalpabilibus, mollis.
Habitat paſſim in Suecia, Anglia, *regno* Peruviano, *griſeus, rubens, flaveſcens aut vireſcens.*

d. *caementi locum ſupplente calce metallica.*

amnigenius. 24. A. durus, granis parciore ferri calce conglutinatis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 80. *n.* 38. *Muſ. Teſſin.* 72. Saxum lapillis ſabulis ochra connatum.
Cronſt. miner. §. 274. 4. Lapis arenaceus ochra martis conglutinatus.
Habitat hinc inde in Germania, Suecia, *potiſſimum* Oſtrobothnia, *ſemper coloratus, ruber vel flavus; accolae fluvii* Haukipudas *in* Oſtrobothnia *ſabulum e fundo fluvii effodiunt, in acervos colligunt, et per unum alterumque annum ſub Dio relinquunt, hoc temporis ſpatio ita conferruminatum, ut focum exinde ſtruant.*

ferruginoſus. 25. A. granis largiore ferri calce conglutinatis.
Cronſt. miner. §. 246. 4. Eiſenſanderz.
Habitat paſſim in Germania, *ferri adeo dives, ut cum fructu eliquari poſſit.*

cobaltifer. 26. A. granis cobalti calce conglutinatis.
Cronſt. miner. §. 276. 3.
Habitat in Sueviae *fodinis.*

cuprifer. 27. A. granis aeruginis ope conglutinatis.
Cronſt. miner. §. 276. 2.
Habitat in Sibiriae, Haſſiae *fodinis.*

β) *magis compoſiti.*

griſeus. 28. A. granis inaequalibus argillae induratae ope conglutinatis, quartzi et ardeſiae fragmentis saepius immidulantibus.
v. Trebra Erf. v. Inn. d. Geb. Br. 5. *p.* 69. *Ilſemann et Weſtrumo chem. Ann.* 1785. 2. *p.* 431. *et* 1786. 2. *p.* 241. *Laſius Beob. üb. d. Harzgeb.* 1. *p.* 141. Grauwacke.
Habitat in Sibiriae Uralenſibus, Saxoniae (*prope* Braunsdorf,) Franconiae (*in principatu* Coburgenſi *et* Meinungenſi,) Naſſoviae *montibus, ad* Rheni *ripas, frequentiſſimus in* Hercynia, *ſtratis cum ſtratis ardeſiae et lydii alternantibus, venis metallicis foetus, argilla ex caeruleſcente cinereo in nigrum vergente, granis utplurimum albis, rarius vireſcentibus, aut rubris, ceterum magnitudine

dine et proportione mirifice variis, interdum ſpati venis exaratur, aut bitumine perfuſus, aut animalium aut vegetabilium veſtigia ferens, rarius mica innidulante conſpicuus.

novacularis. 29. A. granis minoribus micae miſtis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 74. *n.* 12. *It. ſcan.* 80. Saxum cotaceum albo-micaceum incarnatum ſubſtriatum.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 193. *n.* 5. Cos ſaxoſa, particulis diſtinctis, arenaſeo-micaſeis, fragilis.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 75. *n.* 13. *It. ſcan.* 129. Saxum (Stenonis) cotaceum flaveſcens, micis minutiſſimis nigris.

γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 186. *n.* 1. XII. 3. *p.* 74. *n.* 9. Saxum (undulatum) cotaceum ſubfiſſile rufum undatum, atomis micaceis ſparſis.

Syſt. nat. p. 148. *n.* 7. Cos particulis angulatis opacis, ſuperficie undulata.

Habitat paſſim in montibus et rupibus arenariis, potiſſimum recentioribus, rufeſcens, β) *flaveſcens,* γ) *rufus, mica alba, aut in* β) *nigra, illius particulis nunc oblongis et longitudinaliter congeſtis, nunc punctatim inſperſis, coticulae loco ad enſes cultrosque acuendos inſerviens,* β) *montem* Scaniae Stenshufwud *conſtituens,* γ) *durus in* Dalecarlia *inter* Sernam *et* Linam *obvius, in laminas craſſas undulatas fiſſilis.*

molaris. 30. A. durus, ex granis inaequalibus angulatis quartzi et feldſpati interſperſa mica compoſitus.

Syſt. nat. I. *p.* 148. *n.* 6. XII. 3. *p.* 64. *n.* 15. *Muſ. Teſſin.* 4. *n.* 10. Cos particulis inaequalibus quartzoſis glareoſisque.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 199. *n.* 10. Cos particulis majoribus ſabuloſis diverſae naturae coalita.

Carth. miner. 27. Arenarius durus granulis inaequalibus.

Wolt. miner. 14. Arenarius ex ſabulo compactus.

Coſt. foſſ. 137. Saxum arenarium, Lapis molaris.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 187. *n.* 16. XII. 3. *p.* 75. *n.* 17. Saxum (molinum) cotaceo-quartzoſum micaceum.

Habitat paſſim in Europa, *potiſſimum in* Sueciae *provinciis* Uplandia, Sudermannia, Scania, β) *in* Smolandia, Weſtrogothia, Fennonia, *partium conſtituentium indole ad graniten accedens, quartzi granulis pellucidis majoribus, feldſpati minimis, magis opacis et cinereis, in frumenti molendinis frequenter adhibitus.*

31. A.

compactus. 31. A. durus, quartzi granis minimis ochroleucis, et granati rubris.
Syſt. nat. I. p. 147. n. 3. XII. 3. p. 63. n. 11. *Muſ. Teſſin.* 4. n. 7. Cos particulis arenaceis impalpabilibus compactiſſimis.
β) *Syſt. nat.* I. p. 187. n. 14. XII. 3. p. 78. n. 28. Saxum (punctatum) micaceum fiſſile incarnatum, granis granatinis.
Habitat in Sueciae *provinciis* Dalecarlia, Weſtrogothia, β) *in* Scania, *occurrens, fiſſilis, mica argentea interſperſa diſtinctus.*

radians. 32. A. durus, ſcorli nigri columnis ſtellatim digeſtis granatique purpurei granis inſperſis variegatus.
Syſt. nat. XII. 3. p. 74. n. 10. Saxum cotaceum ſtriis atris radiantibus granatisque ſparſis.
Habitat in Sueciae *monte argenteo occidentali, pallidus.* Tidſtröm.

decuſſatus. 33. A. durus ex albo ruſeſcens, hornblendae, ſquamis atris erectis et decuſſantibus varius.
Syſt. nat. I. p. 186. n. 8. XII. 3. p. 75. n. 15. Saxum cotaceum quartzoſum incarnatum, micis ſparſis atris erectis decuſſantibusque.
Habitat in Suecia (Kallmorae).

frumentalis. 34. A. talci lamellis interſperſis maculisque lanceolatis varius.
Syſt. nat. XII. 3. p. 75. n. 16. *Muſ. Teſſ.* 72. Saxum cotaceo-talcoſum, maculis lanceolatis ſparſis.
Habitat in Germania.

varioloſus. Tigerſten. 35. A. albus foraminibus ferrugineis pertuſus aquam transmittens, granis minoribus.
Syſt. nat. XII. 3. p. 62. n. 5. *Muſ. Teſſin.* 4. n. 6. Cos particulis glareoſis, maculis ſparſis eroſis ferrugineis.
It. ſcan. 13. Cos ſolidiuſcula alba, cortice flaveſcente, maculis fuſcis friabilibus.
Habitat in Nericia *et* Weſtrogothia Sueciae, *maculis et foraminibus a pyritae glandulis innidulantibus in ochram fatiſcentibus natis.*

CLASSIS II.

S A L I A.

2. NATRUM. Saporis lixivioſi.

3. BORAX. Igne ſpumans, et paulo fortiori in vitri ſpeciem abiens.

4. MURIA. Aquam fortem in aquam regiam convertens.

5. NITRUM. Acido vitrioli fortiſſimo irrigatum vapores rutilos eructans.

6. MIRABILE. Cum carbonum pulvere igni candenti expoſitum ſulphur exhibens, ſolutione aquoſa a natro non turbata.

7. AMARUM. Saporis amari, ſolutione aquoſa a natro turbata.

8. ALUMEN. Saporis auſteri, ſolutione aquoſa a lixivio caerulei Berolinenſis non turbata.

9. VITRIOLUM. Saporis auſteri, ſolutione a lixivio caerulei Berolinenſis turbata.

S A L I A.

62. NATRUM. Saporis lixivioſi.

Cum acidis effervеſcens; factas terrarum metallorum in acidis ſolutiones turbans.

antiquorum. 1. N. inodorum ſiccum purius.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 88. *n.* 1. Natrum nudum terreſtre.
Walterſd. miner. p. 298. Sal perſicum.
Waller. miner. 181. Alcali orientale impurum terreſtre antiquorum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 61. *n.* 1. Alcali minerale impurum terreſtre.
Cronſt. miner. §. 135. 1. 1. Alcali minerale purum.
Juſt. miner. 267. Sal alcali minerale.
Habitat in Sina, Bengala, Caucaſi *parte meridionali et ſeptentrionali*, Syria, Aegypto, Nubia, Teneriffa, *meridionali potiſſimum* America, Dania (*in* Hafniae *muris efflorеſcens*,) Italia (*in* Veronenſis *arcis fornicibus*,) *in* Helvetiae *antris nonnullis*, *in* Franconia (*ex moeniis* Erlangenſibus e. g. *efflorеſcens*,) Bohemia (*prope* Bilin;) *et* Hungaria, *beit ericeta a* Debrezino *ad* Sigethum *uſque protenſa vere et aeſtate pruinae ad inſtar operiens*, *crebro creta*, *ferri calce*, *magis adhuc muria et mirabili inquinatum*, *album*; *ex gneiſſo non raro efflorеſcens modo purum ſit*, *totum aqua ſolvendum*; *qua ſenſim exhalente in cryſtallos abit tetraëdro-priſmaticas utrinque in aciem terminatas*, *clariſſimas quidem*, *et ad aërem cito in pulverem impalpabilem niveum fatiſcentes*, *cum calce et oleo egregium ſaponem exhibens*, *igne facile liqueſcens*, *cum terra ſilicea in vitrum egregium convertendum*.

aciduIare. 2. N. inodorum aqua ſolutum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 63. *n.* 2. Alcali minerale in acidulis et thermis hoſpitans.
Habitat in acidulis *et* thermis *pluribus*, *etiam* Germaniae, e. g. Selteſanis, *in* Aegypti *lacubus quibusdam*, Alexandriae *et* Roſettae *interjectis*.

murorum. 3. N. inodorum cum terra calcarea commiſtum.
Syſt. nat. I. *p.* 161. *n.* 3. *It: ſcan.* 299. Natrum murorum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 88. *n.* 2. Natrum nudum calcarium.

Cartheuſ. miner. 32. Alcali fixum, muris fornicatis adhaerens.

Cronſt. miner. §. 136. Alcali ſalis communis terra calcarea parva portione combinatum.

Woltersd. miner. 300. Aphronitrum.

Lerch. oryctol. 44. Aphronitrum ſ. flos ferri ex antiquis muris.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 65. *n.* 3. 1. Alcali minerale calcarea terra mixtum, corporibus ſuperficialiter adhaerens magis compactum.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 161. *n.* 1. Natrum marmoris.

It. oel. 147. Sal calcarium.

Habitat in muris calcis ope *exſtructis* v. g. *in moeniis urbis vetuſtae tataricae* Bolghari, β) *in* Marmore, *pruinae inſtar efflorescens, non totum aqua ſolvendum.*

volatile. 4. N. foetidum terris aliisve ſalibus immiſtum.

Cronſt. miner. §. 141. 2. Alcali volatile terris mixtum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 68. *n.* 1. Alcali volatile nudum, terris et lapidibus inhaerens.

Halinatron. β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 64. *n.* 3. b. Aphronitrum ſtriatum foetens.

Habitat in humo, creta, ſuillo, argillis, β) *in natro murorum, ex corporibus vivis deſtructis ortum trahens.*

63. BORAX.

Saporis ad lixivioſum accedentis.

Subponderoſa, ſemipellucida, nitens, inodora, fixiſſima.

Aquam plurimam, ut ſolvatur, requirens, ſolutione a natro non turbata.

Igne facilime liquanda in vitrum clariſſimum, et alia quoque corpora fixa ſecum in vitrum convertens.

ſedativa. 1. B. purior nulli natro intricata, ad aërem non mutabilis.

Hoefer ſal ſale ſedativo naturale di Toſcana. *Flor.* 1778. 8.

Maſcagni dei lagoni del Seneſe e del Volterrano. *Sien.* 1779. 8.

Habitat

Habitat in Hetruria, *partim aqua ſoluta, partim forma globularum utplurimum nivearum; interdum ſordidarum, ardeſiae, aut luto lacuum Sienenſium et Volterraneorum adhaerens, cum natro in verum ſal neutrum abiens, ſquamis argenteo nitore conſpicuis, attacta pinguibus conſtans, vix in veras cryſtallos cogenda, vini quoque ſpiritu ſolvenda, et ſtammae, qua hic ardet, colorem in viridem convertens.*

Tincal. 2. B. natro dominanti juncta, in aëre fatiſcens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 94. *n.* 1. Borax nudus.

Waller. miner. 191. *et* 192. Borax crudus caeruleſcens hexangularis, et Borax depuratus albus octangularis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 82. *et* 85. *n.* 1. 2. Borax crudus ſaponaceus et Borax ſale alcalino minerali mixtus.

Cronſt. miner. §. 138. Borax.

Grill et Engeſtröm act. Stockh. 34. *p.* 317. 319. Poun.

Blane, Rovato et Saunders act. angl. 77. 2. *p.* 297. 302. *et* 79. 1. *p.* 97.

Habitat in India, Japonia, *regno* Tibetano *et* Peruano, *partim aqua ſoluta, ex qua ſicco calidoque anni tempore immenſis interdum maſſis fundum petit, partim forma ſolida granorum, fabarum, cryſtallorum exilium ſemipellucidarum ad ſui ſolutionem, frigidae ſaltem aquae multum requirens, qua partim exhalante in cryſtallos duras pellucidas, transverſim ſubtiliſſime ſtriatas, priſmaticas, utrinque pyramide triedra terminatas, nunc hexaëdras* (f. 10. 34.) *nunc tetraëdras* (f. 14.) *abit, igne facilime fluens, primo in ſpumam niveam opacam, poſtea in vitrum abiens, et alia etiam corpora ſecum in vitrum convertens, hinc metallis, praeſertim nobilioribus coadunatis, gemmis arte parandis &c. inſerviens.*

64. MURIA. Saporis ſalſi.
Facile aqua ſolvenda, ſolutione à natro non turbata.
Cum acidis dilutis non efferveſcens, ab acido vitrioli fortiori infuſo excalefacta, efferveſcens, et vaporem cinereum ſuffocantem tetri odoris eructans.
Aquam fortem in aquam regis commutans.

aquatica. 1. M. fixa decrepitans formae cubicae aqua ſoluta.
marina. α) *Syſt. nat.* I. *p.* 164. *n.* 1. XII. 3. *p.* 98. *n.* 1. *Wall. ſyſt. miner.* 2. *p.* 55. *n.* 4. a. b. d. Muria marina.
Cronſt. miner. §. 130. Sal marinum.
Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum aquae marinae.
lacuſtris. β) *Cartheuſ. miner.* 37. Muria lacuſtris.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 56. *n.* 4. c. Sal marinum in fundis lacuum concretum.
fontana. γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 164. *n.* 2. XII. 3. *p.* 98. *n.* 2. *Waller. ſyſt. miner.* 1. *p.* 57. *n.* 5. *Schreb. lithol.* 42. Muria nuda fontana.
Cronſt. miner. §. 131. Sal fontanum.
Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum aquae fontanae.
thermalis. δ) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 98. *n.* 4. Muria nuda thermalis.
Habitat α) *in* mari *omni*, β) *frequens in* imperii ruſſici *partibus orientalibus et meridionalibus*, γ) *per omnem terrarum orbem*, *frequens quoque in* Germania, δ) Aponi *in* Italia, *aqua aëris et ignis auxilio avolante, et reliquis heterogeneis ſeparatis excocta*, *rarius niſi ex lacubus ſicco anni tempore aut ſummo atmoſphaeram ſtringente frigore ſponte delabens.*

montana. 2. M. fixa decrepitans ſicca pura, cum vitrioli acido mirabile genuinum producens.
Syſt. nat. I. *p.* 164. *n.* 3. XII. 3. *p.* 98. *n.* 3. Muria nuda foſſilis.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 53. *n.* 1. Muria foſſilis pura.
Cronſt. miner. §. 129. Sal montanum.
Woltersd. miner. 23. Sal commune nudum ſolidum foſſile;
Dal. pharmac. 30. *Geſn. figur.* 34. b. Sal gemmae.

β) efflo-

β) efflorefcens.

γ) *Muſ. Teſſin.* 36. *n.* 4. Muria nuda ſtalacticoſa perforata.

δ) forma cubica, Zielona, Grünſalz.

Habitat in vicinia fontium *et* lacuum ſalſorum, *in* India, Armenia (*praeſertim prope* Teflis,) Arabia, Perſia, *regno* Tibetano, Sibiria (e. g. *prope* Orenburg *et* Ilezku,) Moldavia; Wallachia (*prope* Ocria,) Tranſilvania (*prope* Torda, Dees *et* Parait,) Hungaria *ſuperiore* (*prope* Soowar, Marmoros, Ronaſek, Eperies,) Gallicia (*prope* Wieliczca *et* Bochnia,) Silefia, Auſtria *ſuperiori* (*prope* Gmünd, Iſchel *et* Hablſtadt,) Stiria (*prope* Auſſee,) Berchtesgada, Salisburga (*prope* Hallein,) Tiroli (*prope* Halle,) Calabria (*prope* Altomonte,) Sicilia (*prope* Caſtrogiovani, Camerata, la Cattolica, Regalmutto, Caltaniſetta,) Hiſpania (*prope* Cortona, Cervera, Valtiera *et* Mingranilla,) Anglia (*prope* Northwich,) *regno* Chilenſi (*provinciis* Copiapio *et* Coquimbo,) *et* Peruano (*prope* Jùlloma *et* Yocalla, *et ad fluvium* Longacallo, *etiam in* Algeria, *in hac integros paſſim montes, in aliis terris immenſas, quamcunque dimenſionem reſpicias, maſſas conſtituens, materies fontium ſalſorum, in fragmenta granularia ſecedens, nunc pellucida, nunc ſemipellucida, nunc diaphana, nunc recte, rarius incurvo-lamelloſa, nunc parallele, crebrius incurvo-fibroſa, nunc nebuloſa, aquae guttam interdum includens, aut ſphaericis ſuperficiei impreſſis veſtigiis conſpicua, intus nitens, tritura cana, utplurimum alba, aut margaritacea, nonnunquam nigricans, nigra, vireſcens, flaveſcens, flava, rufeſcens, carnea, ſpadicea, violacea, lavendulacea aut caerulea, aut variegata.*

impura. 3. M. decrepitans fixa ſicca, cum vitrioli acido mirabile genuinum generans, terrae miſta.

α) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 54. *n.* 2. Muria foſſilis terra mineraliſata.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 55. *n.* 3. Muria foſſilis lapide mineraliſata.

Habitat in Galliciae, Salisburgi *ſalifodinis, gypſo, humo, margae, argillae intermiſta muria, aut argilla muriae interſperſa.*

febrifuga. 4. M. fixa decrepitans ſicca cum vitrioli acido mirabile potaſſinum progenerans.

Prouſt Beytr. 2. *chem. Ann.* 3. *p.* 466.

Habitat rarior in Hiſpania, *ex aqua exhalante forma cubi delabens.*

ammoniaca. 5. M. acris igne in fumum album convertenda cum calce trita odorem alcalinum emittens, ad aërem humeſcens.

Cronſt miner. §. 132. Sal commune alcali volatili ſaturatum.

α) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 77. *n.* 1. Sal ammoniacum in flores vel laminas concretum.

Model üb. ein natürl. oder gewachſ. Salmiak. Leipz. 1758. 8.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 78. *n.* 2. Sal ammoniacum in glebas igne ſubterraneo concretum.

Ferber Br. a. Welſchl. 11. *p.* 182.

Habitat α) purior diaphana in Perſia, Turcheſtania *potiſſimum, et* Calmuckia, *ex ſuperficie terrae, vel rupibus efflorëſcens, β) in montibus ignivomis aut aliis terrae incendiis devaſtatis, e. gr. in* Veſuvio, Solfatara, *in* Aetnae *vicinia, in inſulis* Aeoliis, *etiam in* Angliae *nonnullis lithanthracum fodinis, rarius pura alba diaphana, quam ſulphure, alumine, vitriolo ferri tincta colore flavo, ex flaveſcenti cinereo, ſordide pomaceo aut atro, facilime aqua ſolvenda, et hac avolante in ſpicula flexilia concreſcens, modo, quo ſibi mutuo nectuntur, pennae radios referentia.*

65. NITRUM.

Saporis amaricantis, refrigerantis.
Facile aqua ſolvendum, ſolutione a natro infuſo non turbata.
Cum acidis dilutis non efferveſcens, ab acido vitrioli fortiſſimo infuſo vapores rutilos acres ſuffocantes eructans.
Prunis inſperſum detonans.

nativum. 1. N. fixum nudum purum non deliqueſcens, aqua, qua ſolutum fuerat, exhalante cryſtallos hexaëdro-prismaticas utrinque pyramide hexaëdra inaequali terminatas exhibens.

Fortis del nitro minerale. Neap. 1787. 8.

E. W. Zimmermann voyage à la nitriere naturelle, qui ſe trouve à Molfetta en Pouille. *à Paris* 1789. 8.

Habitat in Virginia, *regno* Peruano, Hiſpania, Sicilia, Calabria, *et potiſſimum* Apulia, *album, refrigerans et putredinem arcens, igne facile liqueſcens, aliaque ſecum corpora liquans, hinc in parandis vitris, et fundendis metallis nobilioribus adhibitum, pulveris pyrii princeps materia,*

ria, aquam fortem quoque exhibens, rarius forma cryſtallorum, earumque quidem exilium, quam bracteolarum, bacillorum, cruſtae, aut eﬄoreſcentis quaſi lanae obvium.

humoſum. 2. N fixum ad aërem non deliqueſcens, aqua qua ſolutum fuerat exhalante in priſmata hexaëdra utrinque pyramide hexaëdra inaequali terminata concreſcens, humo aut cretae miſtum.

Syſt. nat. I. *p.* 163. *n.* 1. XII. 3. *p.* 84. *n.* 1. Nitrum (nativum) humoſum.

Woltersd. miner. 23. Nitrum nudum humoſum.

Waller. miner. 165. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 45. *n.* 1. Nitrum terra mineraliſatum.

Habitat in aedificiorum partibus humidis, ſoli et pluviae *minus expoſitis, aut maris undis crebro humectatis, his ſuneſtiſſimum; alba utplurimum eﬄoreſcentia ſe prodens.*

cubicum. 3. N. fixum, aqua, qua ſolutum fuerat exhalante in cryſtallos rhombicas concreſcens.

Nauwerk chem. Annal. 1784. 2. *p.* 314.

Habitat utplurimum cum nitro humoſo, *rarius* e. g. *in cella quadam* Hercyniae *inferioris ſolum ex muris eﬄoreſcens.*

flammans. 4. N. prunis inſperſum in fumum abiens, a calce intertrita odorem alcalinum ſpargens, ad aërem deliqueſcens.

Cartheuſ. miner. 38. Nitrum ſemivolatile terrae immixtum.

Habitat cum nitro humoſo.

66. **MIRABILE.** Saporis amari.
Paulo difficilius aqua frigida ſolvendum, ſolutione a natro non turbata.
Cum acido nullo effervefcens.
Cum carbonum pulvere igni candenti expoſitum hepar ſulphuris exhibens.

genuinum. 1. M. ſaporis refrigerantis igne facile liquandum, aqua qua ſolutum fuerat ſenſim exhalante in cryſtallos pellucidiſſimas priſmata hexaëdra inaequilatera referentes ad aërem fatiſcentes concreſcens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 89. *n.* 3. *δ.* Natrum nudum fontanum ſaturatum.
Woltersd. miner. 25. Natrum nativum acidularum.
Liſt. font. angl. Haffm. diſſ. de ſal. carol. Sal purgans.
Cronſt. miner. §. 126. Acidum vitrioli alcali minerali ſaturatum.
Carth. miner. 38. Natrum thermarum et acidularum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 70. *n.* 1. Sal neutrum compoſitum alcali minerali et acido vitriolico.
Habitat ſolutum in aquis mineralibus e. gr. thermis Carolinis, *et una cum muria in* fontibus ſalſis *multis*, *ſiccum*, *rarius cryſtallorum*, *ſtiriae aut glebarum quam pulveris albi effloreſcentis forma*, *in muris* e. gr. Hafniae, Hamburgi *humidiuſculis*, *in vicinia* ſalifodinarum (v. gr. *prope* Auſſee *in* Stiria,) *et in montibus* valeſiacis; *natroque antiquorum interſitum in* Helvetia, Stiria, Hungaria, *remedium purgans et refrigerans eximium.*

potaſſinum. 2. M. ſaporis debilioris, igni expoſitum decrepitans, nec niſi fortiſſimo liquandum, aqua difficilius ſolvendum, cryſtallis ad aërem conſtantibus.
Prouſt Beytr. z. chem. Annal. 3. *p.* 466.
Habitat rarius cum nitro humoſo in Hiſpania.

ſemivolatile. 3. M. aere igni expoſitum in fumos abiens ad aërem deliqueſcens, calci intertritum odorem alcalinum ſpargens.
Habitat rarius in montibus olim et nunc ignivomis.

4. M.

ſulphureum. 4. M. igni expoſitum in fumos abiens ad aërem deliqueſcens, calci intertritum alcalinum, ab aqua forti affuſa ſulphuris ardentis odorem ſpargens.

Habitat in montibus ignivomis, *aliisque* terrae ſtratis *incendium foventibus*, *in* Solfatara Neapolitana, *in lacubus* (Lagoni,) *etiam prope* Caſtel nuovo Hetruriae, *rarius album et purum, quam ſulphure, ferri vitriolo, riſigallo colore cinereo, flavo vel obſcuro tinctum, ſaepe texturae fibroſae.*

67. AMARUM. Saporis amari.

Aqua facilime ſolvendum, ſolutione a natro infuſo lacteſcente.

Ignis vi facilime liquandum, nec detonans, nec decrepitans.

genuinum. 1. A. in igne ſpumans, aqua, qua ſolutum fuerat, exhalante, cryſtallos exhibens ad aërem fatiſcentes tetraëdro-priſmaticas, utrinque pyramide tetraëdra terminatas.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 89. *n.* 3. Natrum nudum fontanum ſaturatum epſamenſe.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 71. *n.* 2. Sal neutrum compoſitum terra ſolubili alcalina, et acido vitriolico.

Storr de ſale alpino diſſ. Tubing. 1787. 4.

Habitat frequens tum ſolutum in aquis multis medicatis, amaritie ſua efficacibus e. gr. Saidſchützenſibus Bohemiae, *tum ſiccum album, inſtar pulveris aut nivis, aut ſpiculorum ſubtilium ſtellatim diſpoſitorum, aut glebarum intus parallele fibroſarum, ex marga, ardeſiis, lapide amaro ſaxisque ex eo partim conflatis, etiam in vicinia lithanthracum effloreſcens, aut gipſo incluſum in* Hiſpania, *lacuum* Hetruriae *ripis*, Modena, Parma, Pedemontia, Sabaudia, Rhaetia, Helvetia, Salisburgo, Croatia, Bohemia, Thuringia, Hercynia, Anglia, Normannia.

muriaticum. 2. A. in aëre deliqueſcens, a vitrioli acido adfuſo aut ignis paulo majore violentia vapores cinereos acres tetri odoris eructans.

Habitat ſolutum in aqua maris *aliisque* ſalſis, *aquam fortem in regiam commutans, ſpiritu vini quoque ſolvendum.*

calcarium. 3. A. in aëre deliqueſcens, a vitrioli acido affuſo vapores cinereos acres tetri odoris, igni expoſitum nullos eructans.

Cronſt. miner. §. 21. Terra calcarea acido ſalis communis ſaturata.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 75. *n.* 6. Sal neutrum terra calcarea et acido ſalis compoſitum.

Habitat ſolutum in aqua maris *aliisque* ſalſis, *parumper ſiccum tempore diu ſicco prope* Hildeshemium *occurrens, ſimiliter aquam fortem in regiam convertens, et ſpiritu vini ſolvendum, ſolutione a vitrioli acido inſtillato lacteſcente.*

nitroſum. 4. A. in aëre deliqueſcens, a vitrioli acido fortiori et calido infuſo vapores rutilos eructans, ſolutione aquoſa ab eodem acido non turbata.

Habitat in humo *et* muris, *cum nitro humoſo interdum effloreſcens, in igne cum ſtrepitu intumeſcens, neque prunis injectum detonans, ſpiritu vini ſolvendum, aqua, qua ſolutum fuerat, ſenſim exhalante, in cryſtallos tetraëdroprismaticas oblique truncatas concreſcens.*

murale. 5. A. in aëre deliqueſcens a vitrioli acido fortiori et calido infuſo vapores rutilos eructans, ſolutione aquoſa ab eodem acido lacteſcente.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 46. *n.* 2? Nitrum terra calcarea mixtum, muris lapidibus aut ſaxis ſuperficialiter inhaerens.

Habitat utplurimum cum nitro humoſo, *vini ſpiritu quoque ſolvendum.*

animale. 6. A. non deliqueſcens igne difficilius liquandum, ejus tamen vi vapores rutilos eructans.

Sage act. Pariſ. ann. 1777. *p.* 433.

Habitat paſſim cum nitro humoſo, *ex nitri acido oſſiumque terra conſtatum.*

68. ALU-

68. ALUMEN. Saporis auſteri, dulciuſculi.
Solutione aquoſa a natro quidem, neque tamen a lixivio caerulei Berolinenſis turbata.
Ignis prima vi cum ſpuma liqueſcens, in maſſam ſpongioſam abiens, vel ſumma ejus violentia mox vix liquandam.

phoſphoreum. 1. A. igni violentiori expoſitum diſſiliens, ex phoſphori acido et terra aluminari conſtans.
Prouſt Annal. de chim. 1. *n.* 8. *p.* 196. Grénat de Valence.
Habitat in Valentia Hiſpaniae, *an hujus claſſis et generis?*

muriaticum. 2. A. igni violentiori expoſitum aut vitrioli acido fortiori irrigatum vaporem cinereum acrem tetri odoris eructans.
β?) *Balduſſari act. Sien.* 4. *p.* 1. &c. Sale di creta.
Habitat β) *in parte* Hetruriae Sienenſi, *tempeſtate ſicca in ſolo argilloſo pulveris inſtar progerminans, etiam in antris rupiumque fiſſuris lanae aut cruſtae albae facie obvium, ſaporis tamen potius amari, quam auſteri.*

nativum. 3. A. a vitrioli acido adfuſo nullos vapores emittens, nudum ſiccum.
Syſt. nat. I. *p.* 165. *n.* 1. XII. 3. *p.* 101. *n* 1. Alumen nudum.
Waller. miner. 171. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 32. *n.* 1. Alumen nativum.
Carth. miner. 41. Alumen nudum purum.
Cronſt. miner. §. 124. 2. 2. 1. Acidum vitrioli argilla ſaturatum.
α) forma pulveris efflorefcentis.
β) ſolidum formae communis, inconſpicuum.
γ) ſolidum inconſpicuum, forma ſtalactitae.
δ) ſolidum ſerici inſtar nitens, intus fibroſum.
Wolt. min. 21. Alumen nativum plumoſum.
ε) cryſtallis pyramidem tetraëdram duplicem referentibus. Fig. 23.
Habitat in Aegypto, *inſula* Milo *aliisque* archipelagi, Malta, Aeoliis *multis, potiſſimum* Lipari, Volcano, Stromboli, *in* Sicilia (e. gr. *prope* Petraglia, Gampiglieri *et ad montem* Roſſo,) *in* Veſuvio *et* Solfatara *regni* Neapolitani,

tani, *in lacubus*, (Lagoni) Hetruriae, *in* Helvetia (e. gr. *ad montem* S. Gotthardi,) *in* Stiria (*prope* Schladming,) *in* Auſtria (*prope* Crems,) *in* Bohemia, Hungaria, Lapponia Lalenſi, Suecia (*ad montem* Hunneberg,) *frequentiſſime in ardeſiis nidulans, aut ex iis ſub dio efflorefcens, facile in cryſtallos duras, pellucidas, in aëre conſtantes concreſcens, artificum et medicorum uſu celebre.*

ſolutum. 4. A. a vitrioli acido adfuſo nullos vapores eructans nudum, aqua ſolutum.

Richter chem. Annal. 1788. 1. *p.* 324.

Habitat paſſim in Sibiria, Italia, *prope* Halam Magdeburgicam.

Halotrichum. 5. A. a vitrioli acido adfuſo nullos vapores eructans ſiccum non deliqueſcens fibroſum nitoris ſericei.

Scopoli de hydrargyro Idrienſi tentam. Venet. 1761. *p.* 68.

Habitat in Sicilia *fodinis ad montem* Niſo *in* Carnioliae Idrienſibus, *in* Hetruriae *lacubus*, *in* Hiſpania *prope* Alcaunez, *in* Hungaria *prope* Neoſolium, *in* Auſtriae (*prope* Goettwig) *et* Auſſiae (*prope* Whitehaven) *lithanthracibus, niveum, ad aërem flaveſcens, et nitorem amittens, fibris confertis, utplurimum parallelis et incurvis, rarius ſtellatim diſpoſitis.*

butyraceum. 6. A. in ſolo nativo flavum, molle et attactu pingue, ad aërem ſolideſcens album cerei nitoris lamelloſum.

Habitat in Sibiria, *et* (*prope* Muſkau) *ſuperiori* Luſatia, *parte acidi, non terrae aluminari, ſed ferri calci juncta.*

terreum. 7. A. a vitrioli acido adfuſo nullos vapores eructans, argillae molli immiſtum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 23. *n.* 3. Alumen terra mineraliſatum.

Habitat frequens in vicinia montium ignivomorum Aetnae *et* Veſuvii, *in inſula* Milo, *in* Occitania Galliae (*inter* Vals *et* Aſprejone,) *in* Auſtria (*prope* Crems,) Hungaria (*prope* Tajoba,) Luſatia *ſuperiori* (*prope* Muſkau,) Marchia (*prope* Freyenwalde,) Saxonia (*prope* Torgau, Düben *et* Schwemſel,) Thuringia (*prope* Ekardsberg,) *et* Scania (*prope* Boſerup,) *rarius album, quam a bitumine, quo perfuſum eſt, fuſcum, vel nigrum, tuncque utplurimum cum fumo tetri odoris, et cum flamma ardens, interdum ſponte ſub dio exardeſcens, non raro tum demum alumen ſuum manifeſtans.*

8. A.

romanum. 8. A. a vitrioli acido adfuſo nullos vapores eructans, linguae adhaerens inquinans argillae induratae puriori miſtum.

Syſt. nat. I. *p.* 165. *n.* 3. XII. 3. *p.* 102. *n.* 3. Alumen marmoris.

Waller. miner. 174. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 34. *n.* 4. Alumen lapide calcareo albo aut rubente mineraliſatum.

Cronſt. miner. §. 124. 2. 2. 1. Argilla pura acido vitrioli imbuta.

Ferber Br. a. Welſchl. 15. *p.* 238.

Mazèas act. Pariſ. peregr. 5.

Sc. Breislac ſagg. di oſſerv. ſulla Tolfa &c. Rom. 1786. 8.

(*Andreae*) *Br. a. d. Schweiz.* 1763. *p.* 236.

Habitat in Helvetia, *in monte* S. Gotthardi *et* Briſtenſtock *integras excelſas rupes conſtituens pyritae punctulis, aut vitrioli ferri glebulis perfuſas, venulis montem percurrens in* Anglia (*prope* Whitby,) *et* Britannia (*prope* Poliniere,) *hinc inde in* Hetruria, *potiſſimum in* Statu eccleſiaſtico (Tolfae *prope* Centumcellas,) *heic quoque in montes ſatis excelſos aggregatum, quartzi albi venis hinc inde tranſeuntibus, cum acidis non effervescens, poſt aliquam demum ſub dio moram, aut uſtionem alumen prodens, album, roſeum, cinereum aut margaritaceum.*

commune. 9. A. ab acido vitrioli infuſo nullos vapores eructans, ardeſiae bitumine perfuſae immiſtum.

Syſt. nat. I. *p.* 165. *n.* 2. XII. 3. *p.* 101. *n.* 2. Alumen ſchiſti.

Cartheuſ. miner. 41. Alumen fiſſili inhaerens.

Woltersd. miner. 21. *et* 152. Alumen bituminoſum lapideum, et Schiſtus aluminoſus.

Waller. miner. 173. Alumen lapide fiſſili mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 35. *n.* 6. Alumen ſchiſto mineraliſatum.

Cronſt. miner. §. 124. 2. 3. Argilla martialis et phlogiſtica acido vitrioli imbuta.

α) molliſſimum attactu macrum in fragmenta trapezoidea diſſiliens.

Cronſt. miner. §. 124. 2. 3. 1. Schiſtus aluminoſus lamelloſus regularis.

Karſt. Mag. Helv. Naturk. 3. *p.* 204.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 550.

nitens. β) duriuſculum, intus nitens undulatum ſchiſtoſum attactu pinguiſculum, in fragmenta indeterminata diſſiliens.

Cronſt. miner. §. 124. 2. 3. 2. Schiſtus aluminoſus undulatus.

Karſt. Mag. Helv. Naturk. 3. *p.* 205.
Hoffm. bergm. Journ. 1788. 2. *p.* 501.

γ) paululum effervescens.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 35. *n.* 5. Alumen lapide calcareo bituminoſo nigro mineraliſatum.

Habitat in Sibiria (*montibus* Ural *et* Altai,) Ruſſia, Norwegia, Scania (*prope* Andrarum,) Oelandia, Weſtrogothia, Jemtia, Nericia, Sueciae, Scotia, Anglia (*prope lithanthraces*,) Vogeſis Helvetia, Auſtria (*prope* Crems *et* Thalern,) Bohemia (c. gr. *prope* Commotau,) Luſatia *ſuperiori* (*prope* Muſkau,) Saxonia (*prope* Braunsdorf, Belgern, Düben, Cellerode,) Voigtlandia (*prope* Reichenbach *et* Limbach,) Thuringia (*prope* Saalfeld,) *principatu* Leodienſi (*prope* Mallieu,) β) *in* parochia Näs Jemtiae, *et prope* Reichenbach, γ) *prope* Andrarum, *in montibus ſtratariis integra ſtrata conſtituens, rarius globi forma, quam communi, nigrum, pyritae miculis aut glebulis inſperſis vix carens, pariter non raro demum ſub dio fatiſcendo, aut poſt uſtionem alumen prodens, alumen ferri expers difficilime exhibens.*

turfae. 10. A. ab acido vitrioli infuſo nullos vapores eructans, turfae immiſtum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 33. Alumen turfa mineraliſatum.
Swab act. Stockh. 28. *p.* 37.

Habitat in Scania (*prope* Helſingburg) *et* Gallia (Beauvaiſis).

69. VITRIOLUM.

Saporis auſteri.
Solutione aquoſa tum a natro tum a lixivio caerulei Berolinenſis turbata.
Molliſſimum, ſub dio fatiſcens.
Ignis vi aquae inſtar liqueſcens, eaque perſeverante veram metalli calcem relinquens.

magneſii. 1. V. roſeum, ſolutione aquoſa a natro infuſo ſedimentum ochroleucum, a lixivio caerulei Berolinenſis viridulum dimittens.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 51?

Habitat in Herrengrund *prope* Neoſolium Hungariae, *an vere ex magneſio et vitrioli acido conſtitutum?*

2. V.

niccoli. 2. V. viride, ſolutione aquoſa a natro infuſo ſedimentum ex albo viride dimittente.

Cronſt. miner. §. 123. 2. 4. Vitriolum ferrum et nickolum continens.

Habitat in Helſingiae *fodinis* Suecicis *prope* Loos, *niccolo ochraceo inhaerens, praeter niccolum ferrum quoque continens.*

zinci. 3. V. album, a natro et lixivio caerulei Berolinenſis infoſo ſedimentum album dimittens; aqua, qua ſolutum fuerat, exhalante in priſmata tetraëdra utrinque pyramide terminata concreſcens. Fig. 9.

Syſt. nat. I. *p.* 166. *n.* 4. XII. 3. *p.* 104. *n.* 3. Vitriolum (album) zinci album dodecaëdrum priſmaticum.

Brandt act. Upſ. 1735. *Waller. miner.* 167. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 24. *n.* 3. *Cronſt. miner.* §. 122. 3. Vitriolum zinci.

Woltersd. miner. 21. Vitriolum nativum album zinco impraegnatum.

Habitat in Sueciae, Hercyniae, Bohemiae, Auſtriae, Hungariae *fodinis zinci mineras exhibentibus, ex his farinae inſtar effloreſcens, interdum, ſtiriae, rarius communi aut cryſtallina obvium, vix unquam ferri expers, hinc a gallarum tinctura inſtillata ſolutio ejus nigricat, uſu medico ophthalmico et emetico celebre.*

cupri. 4. V. caeruleum acre, ſolutione aquoſa a natro volatili largiter infuſo ſuaviſſime caeruleſcente.

Syſt. nat. I. *p.* 166. *n.* 2. XII. 3. *p.* 104. *n.* 2. Vitriolum (cyprinum) cupri caeruleum dodecaëdron.

Amoen. acad. 1. *t.* 12. *f.* 24. *Cronſt. miner.* §. 122. 2. 1. 1. 2. Vitriolum veneris ſ. cyprinum.

Woltersd. miner. 21. Vitriolum nativum viride cupro impraegnatorum.

Waller. miner. 165. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 20. *n.* 1. Vitriolum cupri caeruleum nativum.

hermaphroditum. β) ferreo cupreum cyaneum. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 105. *n.* 4. *Waller. miner.* 168. *n.* 1. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 26. *n.* 4. a. Vitriolum mixtum cupro et ferro.

Cronſt. miner. §. 123. 2. 1. Vitriolum cuprum et ferrum continens.

cupratum. γ) V. zinceo-cupreum caeruleum. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 105. *n.* 7. *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 26. *n.* 4. d.

Cronſt. miner. §. 123. 2. 4. Vitriolum cupro-zinceum.

δ) V.

triplum. δ) V. ferreo-zinceo-cupreum cyaneum. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 105. *n.* 5.

Waller. miner. 168. *n.* 2. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 26. *n.* 4. b. Vitriolum cupro ferreo-zincinum.

Cronſt. miner. §. 123. 2. 2. Vitriolum et ferrum et zincum et cuprum continens.

Habitat crebrius ſolutum in aquis fodinarum Irrlandiae (*prope* Wicklow,) Galliae (*prope vallem* Leicrinet,) Elbae, Siciliae (*prope* Gampiglieri *et* Petraglie,) Venetarum (*prope* Agorth,) Rhaetiae, Cypri, Hungariae (*prope* Neoſolium *et* Schmoelniz,) Bohemiae (*prope* Frankenau, Kuttenplan *et* Grosliz,) Saxoniae (*prope* Altenberg,) Hercyniae (*ad montem* Rammelsberg,) Haſſiae (*prope* Silberg,) Sueciae (*prope* Fahlun,) Norwegiae *et* Sibiriae *quam ſiccum, ex cupri mineris ſulphureis fatiſcentibus efflorescens, rariſſime,* e. gr. *in* Auſtria (*prope* Spiz,) Tranſilvania (*prope* Salatina,) *et* Sibiria (*ad montem* Altai *in fodinis* Loctewskenſibus,) *nunquam non praeter cuprum aut ferri aut zinci aut utriusque majorem minorenve copiam continens, caeruleo colore, dum fatiſcit, in flavidum abeunte, nauſeoſum, amarum, injecto ſolutioni aquoſae ferro cuprum metallicum uplurimum dimittens.*

ferri. 5. V. viride, ſolutione aquoſa a natro infuſo ſedimentum ochraceum dimittente, a gallarum tinctura nigricante, nudum.

Syſt. nat. I. *p.* 166. *n.* 1. XII. 3. *p.* 104. *n.* 1. Vitriolum (martis) ferri viride hexaëdrum.

Cronſt. miner. §. 122. 2. 1. 1. 1. Vitriolum martis ſimplex.

Woltersd. min. 21. Vitriolum nativum viride martiale.

Waller. miner. 166. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 22. *n.* 2. Vitriolum ferri viride nativum.

ferratum, β) V. zinceo ferreum viride. *Syſt. nat. p.* 105. *n.* 6.

Cronſt. miner. §. 123. 2. 3.

Habitat tum ſolutum in aquis mineralibus et fodinarum nonnullis, tum ſiccum rarius omni cupro liberum, interdum zinco inquinatum, facilius congeneribus, et in pulverem quidem flaveſcentem fatiſcens, saporis adſtringentis, ſolutione aquoſa a gallarum infuſo in atramentum convertenda, a lixivio ſanguinis caeruleum Berolinenſe dimittente, in montibus ignivomis et ardentibus, in lithanthracum, *ferri, aliisque fodinis, ex quibus pyrites ſimilesque minerae eruuntur, in regno* Neapolitano (*in* Veſuvio

ſuvio *et* Solfatara,) Sicilia (*prope* Petraglia *et* Gampigliari,) Elba, Hetruria (e. gr. *in lacubus* Sienenſibus, Hungaria, Carniolia (*prope* Idriam,) Auſtria (*prope* Goettwig) *terris* rhenanis (e. gr. *bipontinis mercurii fodinis*,) Hercynia (*in monte* Rammelsberg,) Saxonia (*prope* Raſchau *et* Annaberg,) *et* Anglia (*prope* Whitehaven,) *farinae, lanuginis aut cruſtae albae facie ex pyritis efflorescens, interdum ſtiriae forma, aut glebarum, intus nonnunquam parallele fibroſarum et ſericeo nitore nitentium obvium, medicorum, pictorum, tinctorum aliorumque artificum uſu multiplici clarum.*

terreum. 6. V. ſolutione aquoſa a gallarum tinctura nigricante terrae miſtum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 26. Vitriolum terra mineraliſatum.

Habitat paſſim in Italia e. gr. *in* Solfatara, *prope* Viterbo *et* Monte fiaſcone, *in* Hungaria (*prope* Cremniz,) *terra ut plurimum argillacea, flavum, rubrum, caeruleum, viride aut nigrum.*

atramentarium. 7. V. ſolutione aquoſa a gallarum tinctura nigricante, lapidi intermiſtum non ſchiſtoſo.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 106. *n.* 8. Vitriolum mineraliſatum lapide friabili.

Cartheuſ. miner. 45. Vitriolum lapide immiſtum.

Woltersd. miner. 49. Vitriolum rude minerali alio miſtum.

Waller. miner. 170. *Baum. miner.* 2. *p.* 85. Lapis atramentarius.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 27. *n.* 6. Vitriolum lapide mineraliſatum.

Chalcitis. α) rubrum.

Sory. β) cinereum.

Melanteria. γ) nigrum.

Miſy. δ) flavum.

Habitat in Hercyniae *monte* Rammelsberg, *ex pyrite fatiſcente natum.*

ſchiſti. 8. V. ſolutione aquoſa a gallarum tinctura nigricante, ardeſiae miſtum.

Habitat in Franconia, *prope* Creilsheim, *a pyrite inſperſo fatiſcente natum.*

S 9. V.

turfae. 9. V. ſolutione aquoſa a gallarum tinctura nigricante turfae immiſtum.

Cronſt. miner. §. 282. 2. 2. 1.

Habitat in Sueciae *palude* (*monti* argenteo orientali *vicina*,) *in* Boruſſia (*prope* monaſterium Olivae,) Saxonia (*prope* Schmiedeberg) *et* Gallia (*terra* Beauvaiſis,) *nunquam cum flamma ardens.*

CLASSIS III.

PHLOGISTA.

70. TURFA. Ex fibris vegetabilium bitumine perfuſis contexta.

71. BITUMEN. Igni expoſitum odorem gravem ſpargens.

72. MELLITES. Cryſtallorum forma conſpicuus.

73. SUCCINUM. Igni expoſitum odorem ſuavem ſpirans, paulo difficilius liqueſcens.

74. AMBRA. Igni expoſitum odorem ſuavem ſpirans, facilime liqueſcens.

75. GRAPHITES. Solus difficilime exardeſcens.

76. SULPHUR. Cum flamma caerulea et vapore acido ſuffocante ardens.

PHLOGISTA.

70. **TURFA.** Coloris utplurimum obſcuri, texturae magis minusve fibroſae.
Cum vapore naribus ingrato oculisque infeſto utplurimum ardens.
Ex radiculis aliisque vegetabilium partibus minus magisve alteratis et bitumine perfuſis compoſita.

ceſpitoſa. 1. T. albida levis facile cum flamma paucoque vapore celeriter in cineres converſa.

ericetorum. α) T.

muſcoſa. β) T.

Habitat potiſſimum in ericetis, *terrae ſuperficiem tegens, aut ſolo humi ſtrato contecta, ſaepe congeneribus ſtratis amplioribus profundius ſitis, ex ericae muſcorumque radicibus vix alteratis nata, hinc pallida, cana, aut ochroleuca, adeo levis, ut fruſtum* 14 *pollices longum*, 6 *latum*, *et* 4 *altum pondere non niſi* 13-15 *uncias aequet, ardendo oculis et naribus minus ingrata, at fugacem modo et leviſſimum calorem praebens, plurimosque cineres relinquens.*

foliata. 2. T. texturae ad lamelloſam accedentis.
Cronſt. miner. §. 291. 5. 2. 1. 2.
Habitat paſſim in paluſtribus, *in exiles colles aggregata, ex pluribus ſtratis inaequalibus chartae foliorum ad inſtar ſeparabilibus conſtans, vegetabilibus, ex quibus componitur jam paulo magis alteratis, quam in ceſpitoſa.*

maritima. 3. T. tardius et cum foetore oculis naribusque infeſtiſſimo ardens.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 20. *n.* 6. b. Darry.
Habitat ad littora maris *depreſſiora, in vicinia quoque* fontium ſalſorum, *ſatis ponderoſa, coloris obſcuri, calorem, quam ceſpitoſa, longe majorem, ardendo ſubminiſtrans, at difficilius exardeſcens.*

paluſtris. 4. T. obſcuri coloris ad aërem conſolideſcens et citius cum vapore magis tolerabili exardeſcens.
Syſt. nat. I. *p.* 209. *n.* 2. XII. 3. *p.* 210. *n.* 6. Humus vegetabilis intertexta fibroſa ſicco induranda.

Waller.

Waller. miner. 11. Humus vegetabilis turfacea fibroſa.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 21. *n.* 7. Humus fibroſa combuſtibilis.

Cartheuſ. miner. 53. Humus denſa radicibus vix mutatis intertexta.

Habitat in omnis *fere* telluris paludibus *ceſpitoſa, cui ſaepius ſubjacet, magis ponderoſa, ita ut fruſtum* 14 *pollices longum*, 6 *latum, et* 4 *altum libram* 1¼-1¾ *pondere aequet, egregium fuei in multis terris pabulum* v. Degner *diſſ. de turfis, Ultraj.* 1729. 8. J. Beckmann *Beytr. z. Geſch. d. Erf. vol.* 2. *n.* 2.

picea. 5. T. coloris obſcuri ad aërem conſolideſcens attactu pinguiuſcula bitumine largius perfuſa, hinc majore cum aeſtu et foetore ardens.

Cronſt. miner. §. 284. 2. 1. 1. *et* §. 291. 5. 2. 1. 1. Turfa ſolida aëre indureſcens.

Habitat tum, in montium, *etiam altiorum et ex granite potiſſimum conflatorum* planitie, *tum in aquis* ſtagnantibus, *ex his, in* Belgio *praeſertim, piſcaturae ſpecie eruta* (Baggertorf,) *egregium, etiam in carbonem verſa, modo caute facta ſit uſtio, ignis pabulum, congeneribus magis ponderoſa, ita ut fruſtum*, 14 *pollices longum*, 6 *latum, et* 4 *altum, libras duas pondere aequet.*

71. BITUMEN. Facile cum flamma exardeſcens, ardendo odorem gravem ſpargens, pingue.

Naphtha. 1. B. fluidum albicans volatile maxime inflammabile.

Syſt. nat. I. *p.* 168. *n.* 1. XII. 3. *p.* 109. *n.* 1. Bitumen fluidum albicans.

Waller. miner. 192. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 89. *n.* 1. *Carth. miner.* 47. Bitumen fluidiſſimum leviſſimum.

Woltersd. miner. 24. Oleum montanum ignem attrahens.

Kaempf. amoen. exot. 273. *S. G. Gmelin it.* 3. *p.* 43. Naphtha albicans.

Pſiland. act. Pariſ. 1736. *Cronſt. miner.* §. 146. 3. 1. 1. Naphtha.

Habitat potiſſimum in Perſiae *borealis peninſula* Abſcheron *prope* Baku, *odoris ſummopere penetrantis, adeo levis ut ipſi vini ſpiritui ſupernatat, adeo volatilis, ut exhalationibus ſuis atmoſphaeram regionis, in qua occurrit, impleat, magnorum redituum fons largus.*

Petroleum. 2. B. liquidum tinctum.

Syſt. nat. I. *p.* 168. *n.* 2. XII. 3. *p.* 109. *n.* 2. Bitumen liquidiuſculum fuſco-rufeſcens.

Waller. miner. 194. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 90. Bitumen fluidum craſſius.

Cartheuſ. miner. 47. Bitumen fluidum ſpiſſiuſculum.

Woltersd. miner. 24. Oleum montanum luteum ſ. badium.

Cronſt. miner. §. 147. 2. Petroleum.

Arioſt. oleum montis Zibini. Mutin. 1698. 12.

Bouillet. mem. ſur l'huile de petrole de Gabian. Beliers 1752. 4.

Habitat nunc aquis innatans in Perſiae (*ſ. antiquae* Mediae) (*peninſulis* Boral *et* Abſcheron, *in* Sibiria (*e. gr. prope* Semenowa,) *in* Weſtphalia (*in lithanthracum fodinis* Mindenſibus,) Bavaria (*prope* Tegernſee,) Helvetia (*prope* Bernam *et* Chatonoy,) *in* Alſatia, Alvernia, Vaſconia, *et* (*prope* Gabian,) Occitania Galliae, *in* Sicilia (*prope* Petraglie,) *et potiſſimum in Ducatibus* Parmenſi, Placentino *et* Mutinenſi, *praeſertim ad montem* Chiaro *et* Zibio, Dacia, *potiſſimum prope* Herſchan, *nunc ex terris, potiſſimum calcareis, aut ferri mineris guttatim quaſi exſudans in* Suecia (*in parochia* Raettwick *et in monte* Oſmund *et* Möſſeberg,) Scotia (*prope* Edinum,) Marchia (*prope* Freyenwalde,) Auſtria (*prope* Gaeming,) Wirtembergia (*prope* Boll,) Alſatia (*prope* Sulz,) *odoris minus ingrati, cum flamma caerulea ardens, vini ſpiritui innatans ad aërem ſpiſſeſcens et nigreſcens, alias flaveſcens, rufeſcens, aut ſubfuſcum, rarius rude nigricans, membris contra frigus muniendis aliisque uſibus inſerviens.*

Maltha. 3. B. ſpiſſum nigrum, digitis tangentibus adhaerens.

Syſt. nat. I. *p.* 168. *n.* 3. XII. 3. *p.* 110. *n.* 3. Bitumen tenax nigrum.

Waller. miner. 195. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 92. *n.* 3. Bitumen ſegne craſſum nigrum.

Cronſt. miner. §. 148. Petroleum tenax.

Woltersd. miner. 24. Oleum montanum liquido tenax.

Habitat, utplurimum aquis innatans, in mari mortuo Palaeſtinae, *prope* Babyloniam, *in* Arabia (*prope* portam inferni,) *in* Perſia, Sinae *lacubus inſignibus*, Sibiria (*prope* Semenowa *et* Jacutſchkina,) *in* Sueciae *fodinis* (Dannemorenſi *et* Moos,) Anglia (*in* Colebrookdale,) Gallia (*prope* Clarimontum,) Sicilia (*prope* Leonforte, Bircone, Girgenti, Polizzi, Canallotte, Symmete,) Helve-

Helvetia (*prope* Orbe, *in balneo* Nydelbad *et* valle Leeben,) *in inſula* Barbados *et vicinis, interdum ex terris calcariis exſtillans.*

elaſticum. 4. B. fuſcum ſolidum elaſticum.
Groſecke Bergbauk. I. *p.* 400.
la Mether. journ. de phyſ. 1787. *Oct. p.* 311.
Habitat cum ſpato et galena in fodinis Anglicis *comitatus* Derbyenſis *reſinae vegetabili, quam vocant elaſticum, ſimilimum, ut tamen vitrioli naphtha non ſolvatur.*

Mumia. 5. B. nigrum inodorum calore leni emolliendum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 110. *n.* 4. Bitumen ſubfriabile piceum.
Haſſelq. it. 537. Mumia mineralis.
Kaempf. amoen. exot. faſc. 2. *p.* 430. *et* 3. *p.* 517. *Pharmac. Wirt.* 119. Mumia nativa perſica.
Habitat in Perſiae *provincia* Duraab *in antro montis* Caucaſici Benna, *ab imperantibus clauſo et mirifice cuſtodita picem ſutoriam prima facie referens, inſipidum, prunis injectum petroleum olens, ut tamen aliquid ſulphurei odoris interſit, e naphtha indurata, ut videtur, natum, Perſis maximo pretio habitum, et addita tertia aut media cerae parte vulnerarii loco crebro adhibitum.*

Aſphalthum. 6. B. opacum, coloris obſcuri igne facilime liqueſcens cum ſpiritu nitri fumante efferveſcens, nitens.
Syſt. nat. I. *p.* 168. *n.* 4. A. XII. 3. *p.* 110. *n.* 5. Bitumen friabile atrum.
Cartheuſ. miner. 48. Bitumen ſolidum fragile glabrum nitidum nigrum.
Waller. miner. 195. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 93. *n.* 4. Bitumen ſolidum coagulatum friabile.
Woltersd. miner. 25. Pix montana dura fragilis nitida.
Cronſt. miner. §. 149. 3. 1. Petroleum induratum.
Habitat nunc in aliis phlogiſtis, aut terris calcariis, aut arenariis nidulans, aut venarum inſtar haec percurrens, rarius ipſum ſtrata conſtituens, aut, quemadmodum in planitie (Turlane) *inſulae* Trinitatis, *terrae ſuperficiem tegens, ſolis aeſtivi ardore liqueſcens, alias in maritimis* novae Hiſpaniae, *portu avana, ad fluvium* Wolga *et in promontorio ſeptentrionali* Caucaſi, *in* Norwegia (*prope* Kongsberg,) Suecia (*in* Oelandia *et prope* Dannemora,) *in* Dania, Anglia (*prope* Colebrookdale,) Gallia, Italia (*prope* Belluni,) Tranſilvania, Sileſia (*in principatu*

Schweidniz,) Saxonia (*prope* Grosvoigtsberg,) *circulo ſalico*, (*prope* Langenbogen,) Hercynia (*in monte* Iberg,) *comitatu* Marchienſi, Naſſovia (*prope* Kirchheim) *et* Palatinatu (*prope* Moersfeld *et* Spizenberg,) *ad candelam facilime liqueſcens, cerae ſigillatoriae, oleo ſolutum vernici nigrae inſerviens, nunc facilius nunc difficilius ardens rarius totum flamma conſumtum, quam ſcorias nitentes nigras, fragiles relinquens, frequentius nigrum aut fuſcum, quam flavum, rarius in loco natali* e. gr. *in montibus* Carpathicis *cerae inſtar molle, et ſine fumo aut fuligine ardens, aut* e. gr. *prope* Jaſſy *in* Moldavia, *manu calida jam emolliendum, aut* e. gr. *in principatu* Neocomenſi (*prope* Valtravers) *ejus tenacitatis, ut paſtae inſtar cultro incidi queat.*

Ampelites. 7. B. nigrum opacum fragile intus terreum.

Syſt. nat. I. *p.* 168. *n.* 5? XII. 3. *p.* 110. *n.* 6? *Muſ. Teſſin.* 40. *n.* 1. *Schreb. lith.* 49. Bitumen humi turfae.

Waller. miner. 197. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 96. *n.* 5. Bitumen terra mineraliſatum ſolidum friabile.

Carth. miner. 48. Bitumen ſolidum terreſtre friabile.

Woltersd. miner. 25. Pix montana rudis ceſpitibus intertextis.

Cronſt. miner. §. 149. 3. 2. Pix montana impura.

Habitat in Sibiria, *et paſſim per* Europam, e. gr. *in* Lotharingia, Helvetia, Suecia, *ſcorias multas plumbei coloris poſt uſtionem relinquens.*

Gagas. 8. B. compactum nigrum opacum tenax texturae conchaceae intus nitens, natans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 111. *n.* 8. Bitumen ſolidum purum natans.

Waller. miner. 199. Bitumen duriſſimum lapideum purum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 106. *n.* 7. Bitumen duriſſimum purum polituram admittens aquis innatans.

Woltersd. miner. 25. Pix montana dura compacta polituram admittens.

Cronſt. miner. §. 283. 3. 1. 1. 1. Vegetabile lithanthrace impraegnatum.

Vogel miner. 327. *Baum. miner.* 1. *p.* 34. Gagas.

Habitat ſaepius ipſum ſtrata conſtituens, aut in lithanthrace nidulans, in montibus ſtratariis, ad pontum Euxinum, *ad fluvium* Syrjak *imperii* Ruſſici, *in* Scania (*prope* Boſerup,) Norwegia (*prope* Kongsberg,) Islandia, Scotia, Anglia (*potiſſi-*

(*potiſſimum in* Leiceſtria *et* Lancaſtria,) *in* Hiſpania (*prope* Valenciam, Arenas *et* Bellonico,) *in* Gallia, Sicilia (*prope* Petraglie, Paterno, Compigliare, Bronte, Cataneam, *et paſſim in vicinia* Aetnae,) *in* Wirtembergia (*prope* Balingam *et thermas* Boltenſes,) *in* Saxonia (*prope* Lipſiam) *et* Sileſia (*prope* Waldenburg *et* Tannenhauſen,) *interdum venis ſelenitae, aut ſtriis lithanthracis vel argillae fiſſilis varium, adeo tenax ut tornari poſſit, atque egregiam polituram admittens, frictione excalefactum potentius aliis phlogiſtis mineralibus ſolidis leviora corpora trahens, igne leni ebulliendo liqueſcens, igne etiam leni exagitatum tetrum odorem ſpargens, et cineres canos ferriferos facile in vitrum abeuntes relinquens, variis operibus oleoque ſolutum vernici nigrae inſerviens.*

Lithanthrax. 9. B. opacum nigrum fragile cum flamma ardens et ardendo fumum nigrum eructans.

Syſt. nat. I. *p.* 168. *n.* 6. XII. 3. *p.* 111. *n.* 7. *Muſ. Teſſin.* 42. *n.* 3. Bitumen ſchiſtoſum.

Waller. miner. 198. Bitumen lapide fiſſili mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 98. *n.* 6. Bitumen lapideum ſchiſto vel aliis terris mixtum et induratum.

Woltersd. miner. 25. Pix montana dura rudis fragilis.

Cronſt. miner. §. 157. 2. Phlogiſton argilla mixtum.

Triewald act. Stockh. 1740. &c. Stenkol.

Tilly ſur l'exploitation du charbon de terre. Paris 1758.

Breuling ſylva ſubterranea. Hal. 1693. 12.

Habitat in plurimis telluris, *etiam* Europae, *potiſſimum* Angliae *montibus ſtratariis, praeſertim ex marmore aut ardeſia fabrefactis, aluminis vitriolique mineris, fontibus ſalſis et mineralibus, baſaltae quoque columnari ſaepe vicinum, argilla fiſſili fatiſcente bitumine perfuſa non raro ſeſe prodens, ſtrata nunc ampliora, nunc tenuiora, plurima utplurimum ſibi incumbentia ſtratis aliis diſcreta conſtituens, horizonti nunc magis nunc minus parallela, ſaepius pyrite foetum, hinc accenſum ſulphuris vaporem eructans, non raro iridis coloribus in ſuperficie ludens, varius cubicum, texturae nunc conchaceae, nunc ſchiſtoſae, interdum fatiſcens et inquinans, optimum fuci pabulum.*

Sevum. 10. B. album ſubfragile natans, facile cum flamma caerulea ardens.

Act. Stockh. 5. *art.* 1. 2. *Vogel mineralſ.* 343. Sevum minerale.

Habitat in Fennonia *in maritimis pago* Narko *vicinis, et ad* lacum Loja, *in amygdalorum oleo calido, et ſi quidem alcali acuatur ipſo vini ſpiritu ſolvendum, ambra levius celeriter cum multo fumo ardens, ſevum referens; an hujus regni.*

72. MELLITES. Mollis, fragilis, pellucidus, vitreo nitore nitens, textura conchaceae, ſubmelleus.

Pyramis tetraëdra duplex: faciebus laeviſſimis.

Werneri. 1. Mellites. *Karſt. Lesk. Mineralkab.* 1. *p.* 334.

Habitat in Saxonia *prope* Artern *in ſtratis ligni ſubterranei bituminoſi, et in* Helvetia, *in aſphalto nidulans, coloris inter melleum et hyacinthinum intermedii, in fragmenta indeterminata diſſiliens, cryſtallis minutis aggregatis vel ſparſis, diſtinctas interdum easque duplices pyramides tetraëdras referentibus; an diſtincti generis?*

73. SUCCINUM. Leviuſculum, flavum, intus nitens, texturae conchaceae, tenax, frictione aut igne excalefactum ſuaveolens, et corpora leviora reliquis phlogiſtis potentius trahens.

Igne agitatum ſal acidum ſiccum ſui generis praebens.

electricum. 1. Succinum.

Syſt. nat. I. *p.* 167. *n.* 2. Electrum diaphanum ſolidum.

Cartheuſ. miner. 48. Bitumen ſolidum durum nitidum ſuaveolens.

Waller. miner. 200. 201. Succinum pellucidum et opacum. *Waller.*

Copal *potius ad ſuccos vegetabiles pertinet.*

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 108. Succinum durius europaeum.
Cronſt. minéral. §. 145. Succinum.
Habitat frequentiſſimum ad littora maris Baltici, *praeſertim* Boruſſiae *finitima*, *rarius ad littora* maris glacialis, *et in media* terra continente, e. gr. Sibiria, Ruſſia *minori*, Boruſſia *et* Pomerania *utraque*, Marchia Braudenburgica, *Ducatu* Bremenſi (*prope* Oſterholz) *et* Hannoverano (*prope* Blumenau, Wiel *et* Gartow,) Saxonia (*prope* Schmiedeberg, Groſswig *et* Mehren,) Sileſia, Bohemia (e. gr. *prope* Scaliz,) Auſtria (*prope* Grienzing *et* Kirchbach,) Wirtembergia, Helvetia (*prope* Scaphuſium,) Gallia (e. gr. *prope* Bucharach,) Hiſpania, *potiſſimum in Aſturia, in Ducatu* Mutinenſi *et* Sicilia (e. gr. *prope* Cataneam,) *colore flavo nunc in ochroleucum, nunc in vireſcentem, nunc in fuſcum, rarius in nigricantem, frequentius in rubrum vergente, vinaceo, melleo, cereo, hyacinthino, nunc pellucidum, nunc diaphanum, nunc opacum, nunc diaphanum nubeculis veniſque opacis turbidum, polituram egregiam admittens, formae utplurimum communis, rarius ſtalaſtiticae, interdum ligno ſubterraneo adhaerens, aut incluſum, ſaepe inſectis, creberrime ſilvaticis, incluſis, rarius plantarum veſtigiis impreſſis conſpicuum, medicorum uſui, ſuffimentis, vernicibus inſerviens, originis vegetabilis, diuturna tamen infra terram mora mirifice alteratum.*

74. AMBRA. Natans, inconſpicua, opaca, fragilis, cerae inſtar mollis, inter dentes tenax, ut illis adhaereat.
Ambroſiaca, calore aquae bullientis liqueſcens, facile exardeſcens cum flamma alba, et fumo cinereo, tota flamma conſumta.

maritima. 1. AMBRA.
Cronſt. miner. §. 144. Ambra griſea.

ambroſiaca. α) Ambra griſea. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 107. *n.* 1. *Rumpf muſ.* 262. *t.* 53. 54. *Pharm. Wirt.* 13.
Syſt. nat. I. *p.* 167. *n.* 1. Electrum opacum tenax.
Woltersd. miner. 25. Ambra colore griſeo optima.
Waller. miner. 204. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 118. Ambra variegata.

Cartheuſ.

Cartheuſ. miner. 49. Bitumen ſolidum molli opacum ſuaveolens.

vulgatior. *β*) Ambra unicolor fuſco-nigricans. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 107. *n.* 2.
Waller. miner. 205. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 119. *n.* 2. Ambra unicolor.
Woltersd. miner. 25. Ambra colore vario.
Habitat ad littora inſularum Moluccarum, Sumatrae, Madagaſcar, Aethiopiae, Malabariae, *rarior in* borealibus, *in fragmenta cruſtoſa ſecedens, texturae granulatae, oſſium ſepiae fragmenta ſaepe continens, odore ſuo tineis infeſta, hominibus multis grata, in animi deliquiis nervorumque morbis, aliis arcendis efficax, vilior et minus pura unicolor alba, cinerea, nigra, fuſca, flaveſcens, melior ſtriis, punctis, venis, maculis flavis, nigris, albis marmoris inſtar variegata haec pretioſa. An potius excrementum animale?*

75. GRAPHITES.

Ex phlogiſto potiſſimum compoſitus, fixus et non niſi nitro intercedente inflammabilis.

Niger, opacus, attactu pinguiuſculus, molliſſimus, ſubfragilis, inquinans, opacus, nitens, facile in fragmenta indeterminata diſſiliens.

Plumbago. 1. Gr. nitoris metallici, texturae ſchiſtoſae. *Scheele Act. Stockh.* 40. 1779. *p.* 238.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 121. *n.* 1. *α. β.* Molybdaenum tritura caeruleſcente impalpabile et ſubſquamoſum.
Muſ. Teſſin. 54. Zincum fuſco inquinans.
Woltersd. miner. 31. Ferrum nigricans ſplendens, unctuoſum inquinans.
Cronſt. miner. §. 153. 2. 2. 3. Sulphur ferro et ſtanno ſaturatum, textura chalybea micacea et granulata.
Waller. miner. 126. Mica pictoria nigra manus inquinans.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 249. *n.* 14. Ferrum corroſum volatile mineraliſatum, minera nigreſcente ſquamoſa pictoria magneti refractaria.
Habitat, utplurimum in argilla et granite nidulans, in Groenlandia, Scotia (*prope* Dumphrey,) Anglia (*prope* Barro-

Barrodal,) Hiſpania (*prope* Cazella,) Pyrenaeis (*prope* Iſſeaux,) *electoratu* Trevirenſi (*prope* Rheinbreidenbach,) Wirtembergia (*prope* Alpirſpach,) *ad* Ratisbonam, *in* Auſtria (*prope* Hafnerzell *et* Pfaffenmuth,) Hungaria (*prope* Schemniz,) Glazia (*prope* Reinerz,) Bohemia (*prope* Blatte *et* Struncard,) Saxonia (*prope* Johanngeorgenſtadt, Sedisdorf, Ehrenfriedersdorf *et* Marienberg, *et paſſim in* Suecia, *in fragmenta ſubtiliſſime granularia ſecedens, interdum ochra ferri intermiſta in fuſcum colorem vergens, ferri nunquam expers, ut creberrime* $\frac{1}{10}$ *ejus contineat, aëre fixo praeterea praegnans, pennis ſcriptoriis, pileis tingendis, argillae intermiſta catillis fuſoriis inſerviens.*

Carbo. 2. Gr. texturae conchaceae in fragmenta diſcoidea diſſiliens.
Wiedenm bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 609.
Klapr. chem. Ann. 1790. 1. *p.* 293.
v. Fichtel Karpath. p. 666.
Habitat in Hungaria (*prope* Schemniz, *in ſtratis tenuibus aut venis argillae atrae induratae innidulans, prope* Tſcherweniza *matricem opali venae inſtar percurrens;*) Bedemontio, Gallia, Voigtlandia (*prope* Liebſchwiz,) *et* Norwegia (*prope* Kongsberg,) *igne candente* $\frac{9}{10}$ *ſui ponderis amittens, ſuperſtite parte ultra dimidium ex terra aluminari, ceterum ex ferri calce et terra ſilicea conflata.*

Fuligo. 3. G. intus aterrimus, colore nigerrimo inquinans.
Habel Schr. berl. Naturf. 10. *p.* 75. Natürlicher Ruſs.
Habitat in Naſſoviae *fodinis lithanthracum prope* Duttweiler, *ſtrata tenuia his interſerta et incumbentia conſtituens; an diſtincta hujus generis ſpecies?*

76. SULPHUR. Ex vitrioli acido et phlogiſto conflatum.

Leni igne cum tenacitate, colore hepatico odoreque ſibi proprio liqueſcens, accedente aëre in flammam caeruleam exardeſcens, et vaporem ſuffocantem tincturas vegetabiles plurimas delentem eructans.

Cum metallis plurimis in igne colliqueſcens.

nativum. 1. S. nudum purum.
Syſt. nat. I. *p.* 169. *n.* 1. XII. 3. *p.* 113. *n.* 1. Pyrites nudus diaphanus.
Cronſt. miner. §. 150. 4. 1. Sulphur nativum.
Waller. miner. 205. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 123. *n.* 1. Sulphur nativum purum flavum.
Dal. pharmac. 25. Sulphur nativum et vivum.

α) pulvereum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 125. *n.* 1. e. Sulphur vivum flavum pulverulentum aquis effloreſcens.
Vandell. therm. 97. Sulphur thermarum cryſtallinum.

β) ſolidum.

a) purum.

α) formae communis.

† opacum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 124. *n.* 1. c. Sulphur vivum flavum globoſum opacum.

†† diaphanum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 124. *n.* 1. b. Sulphur vivum flavum globoſum pellucidum.

b) fibroſum vel capillare.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 124. *n.* 1. d. Sulphur vivum flavum capillare.

c) cryſtallinum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 124. *n.* 1. a. Sulphur vivum flavum cryſtalliſatum.

b) im-

b) impurum.

Wolt. min. 25. *Muſ. Teſſin.* 42. *n.* 3. Sulphur nudum luteum ignivomorum montium.

Waller, ſyſt. miner. 2. *p.* 125. *n.* 2. Sulphur nativum arſenicale rubrum.

Habitat α) *in* aquis ſulphureis *et* thermis *plurimis, bis innataus, et in canulibus, quos tranſeunt, inque receptaculis, in quibus colliguntur obvium;* β a) *creberrime gypſo innidulans, in* India, Sibiria *et* Ruſſia Wolgae *finitima, inſula* aquarum Lupiarum, Sicilia, Elba, *inſulis* Aeoliis, Italia, Helvetia (*prope* Bex,) Lotharingia, Germania (*prope* Wemlen, Lavenſtein *et* Duingen,) Gallicia (*prope* Widlicuca,) Islandia *et* Hungaria, β b) *ad* Heclam Islandiae, Veſuvium Italiae, *prope* Bex Helvetiae, β c) *tabularum, cuborum, priſmatum tetraëdrorum longitudinaliter et ſubtiliter ſtriatorum, pyramidum ſimplicium triedrorum aut hexaëdrorum, aut duplicium tetraëdrarum in* Italia *prope* Puteolos, Verucca *et in Ducatu* Urbino, *in* Hiſpania, Normannia, Sibiria, *promontorio* Caucaſi *ſeptentrionali prope thermas* S. Catharinae, β b) *arſenico inquinatum aut tinctum, ſandaracae affine; in montium praeſertim* ignivomorum *rimis et fiſſuris, in* Sina, *inſula* aquarum Lupiarum *et* Milo, *etiam in* Tiroli *et* Hungaria, *molle, texturae nunc incurvo-lamelloſae, nunc fibroſae, nunc conchaceae.*

terreum. 2. S. humo aut argillae miſtum, quam deflagrando relinquit, ab acido affuſo non foetens.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 125 *n.* 3. Sulphur nativum mixtionis peregrinae, coloratum.

Habitat frequens in vicinia montium ignivomorum, *in locis, in quibus multis jam annis elapſis, excrementa animalia accumulabantur, ut quoque in aliis locis,* e. gr. *prope* Braciano *territorii* romani, *in lacubus* (Lagoni) Hetruriae, *in* Pedemontio (*prope* Tortonam,) *in* Hiſpania, Alvernia, Germania (*prope* Magdeburg, Pirna *et* Schandau,) *et* Sileſia (*prope* Turnowiz,) *canum aut flavum, vel a bitumine, quo ſimul perfuſum eſt, fuſcum, nigricans, vel nigrum, flamma caerulea, qua ardet, prunis inſperſum, ſulphuris praeſentiam facile et evidenter manifeſtans.*

hepaticum. 3. S. calce aut natro ſolutum, quod ſulphure per flammam conſumto ſupereſt, ſponte vel acido adfuſo foetens.

Habitat

Habitat in vicinia montium ignivomorum, *alias in et inter montes calcarios, nunc forma ſoluta ſcaturiginis, aquae, fontis, paludis vel lacus, quorum aqua ab infuſo acido cum foetore turbatur, ab inſtillato plumbi aceto denigratur, argentum immerſum denigrat, ſaepius calet, frequens in imperio* Ruſſico, *in* Italia e. gr. *in lacubus* Hetruriae, *inter* Romam *et* Neapolin, *in* Sicilia, *inſulis* Oceani *auſtralis, etiam in* Germania, *nunc forma ſolidiori, utplurimum ſedimentum ejusmodi aquarum, etiam in ſalſataris.*

Pyrites. 4. S. ferro intime miſtum coloris aurichalcei nitoris metallici, formae communis.

Syſt. nat. I. *p.* 169. *n.* 4. XII. 3. *p.* 115. *n.* 5. Pyrites (ferri) mineraliſatus amorphus ſcintillans.

Cartheuſ. miner. 51. Sulphur ferro mixtum, informe ponderoſum dilute flavum ſuperficie planiuſcula.

Waller. miner. 207. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 126. *n.* 4. Sulphur ferro mineraliſatum minera difformi pallide flava nitente.

Cronſt. miner. §. 151. 1. Sulphur marte ſaturatum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum pallide luteum ſplendens polymorphum.

Habitat per omnem terrarum orbem, *in montium et foſſilium generibus fere omnibus, tum prioris tum poſterioris fere aetatis, durum, at ſaepe cum nitoris metallici jactura fatiſcens, vagum, ſuperficiale, ſtillatitium, nidulans, punctatim aliis immixtum, aut ipſum venas et ſtrata conſtituens, opacum, fragile, ignis vi facile liqueſcens, interdum magneti obtemperans, praeter ſulphur et ferrum non raro quoque cuprum, arſenicum, aut aluminarem terram continens, in fragmenta indeterminata diſſiliens, texturae varius radiatae, quam compactae, ſuperficie nonnunquam ſpeculi inſtar nitente, aut veſtigiis cubicis vel hexaëdro-pyramidalibus inaequali, aut celluloſa, ſulphuris et vitrioli ferri materies vulgatiſſima.*

Figuratum. 5. S. ferro intime miſtum coloris aurichalcei nitoris metallici, formae rotundatae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 114. *n.* 4. Pyrites mineraliſatus aggregatus figuratus.

Waller. miner. 208. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 129. *n.* 5. Sulphur ferro mineraliſatum, minera globoſa concretum.

Habitat in Germaniae *fodinis frequens, etiam paſſim vagum, nunc globos majores minoresve, magis minus ve perfectos, ſolitarios, aggregatos aut concretos, nunc hemiſphaeria, nunc renes, nunc ova, nunc fructus, nunc fungos, nunc ſtalactitas, nunc conos, nunc fiſtulas, nunc pecten, nunc arbuſculam referens, veterum pyritae ſimile.*

Marcaſita. 6. S. ferro intime miſtum coloris aurichalcei, nitoris metallici, forma cryſtallorum.

Syſt. nat. I. *p.* 169. *n.* 3. XII. 3. *p.* 113. *n.* 3. Pyrites (cryſtallinus) mineraliſatus cryſtalliſatus.

Waller. miner. 211. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 131. *n.* 6. Sulphur ferro mineraliſatum forma cryſtallina.

Cronſt. miner. §. 151. 1. 1, 4. Sulphur marte ſaturatum cryſtalliſatum.

Cartheuſ. miner. 51. Sulphur ferro mixtum cryſtallinum ponderoſum dilute flavum.

α) pyramidale, pyramide.

a) triedra. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 114. *n.* 3. *α.*

a) perfecta.

b) marginibus truncatis. Fig. 37.

b) tetraedra duplici, *rarius ſolitaria aut vaga, frequentius ſtellatim, in ſphaerae, columnae, echini, criſtae, tabulae, turrium, arbuſculae ſpeciem aut cellularum more aggregata.* Fig. 23.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 114. *n.* 3. *б.*

a) perfecta.

b) angulis truncatis.

β) cubicum. Fig. 19.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 114. *n.* 3. *β.*

Geſn. Fig. 13. *f.* 2. *Muſ. Teſſin.* 42. *n.* 4.

a) faciebus convexis.

b) —— planis.

a) —— laevibus.

b) —— ſtriatis.

† ſtriis in ſingulis faciebus ejusdem directionis.

†† ſtriis alternarum facierum longitudinalibus et transverſis.

c) faciebus alternatim planis et convexis.

d) marginibus truncatis.

γ) priſmaticum, priſmatibus capillaribus frequentius ſtellatim, quam paralſele aggregatis.

a) hexaëdris.

b) octaëdris.

δ) dodecaëdricum.

a) dodecaëdris perfectis. Fig. 29. 30.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 114. *n.* 3. *η.* *ϑ.*
Muſ. Teſſin. t. 12. *f.* 3.

b) angulis nonnullis truncatis. Fig. 21.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 114. *n.* 3. *ι.*

c) angulis pluribus truncatis. Fig. 18. 35.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 114. *n.* 3. *κ.* λ.

Habitat paſſim in Sueciae, Angliae, Germaniae *fodinis*, *β) vulgatiſſimum, γ) rariſſimum, praeter formam externam pyritae ſimile.*

CLAS-

CLASSIS IV.

METALLA.

77.	URANIUM.	Calce flava cum borace in vitrum fuſcum, cum oſſium acido in viride abeunte.
78.	WOLFRAMUM.	Calce flava cum borace et oſſium acido in vitrum caeruleum abeunte.
79.	MAGNESIA.	Calce nigra cum borace et oſſium acido in vitrum rubrum abeunte.
80.	STIBIUM.	Calce cinerea in vitrum hyacinthinum abeunte.
81.	ZINCUM.	Calce alba boracem aut oſſium acidum, cum quibus igne colliquatur, vix tingente.
82.	MOLYBDAENA.	Calce alba cum borace in vitrum violaceum, cum oſſium acido in viride abeunte.
83.	STANNUM.	Calce alba cum borace et oſſium acido in vitrum lacteum abeunte.
84.	COBALTUM.	Calce nigra cum borace et oſſium acido in vitrum caeruleum abeunte.
85.	FERRUM.	Calce rubra cum borace in vitrum ex vireſcente fuſcum abeunte.
86.	ARSENICUM.	Calce alba igne in fumum album allium redolentem abeunte.
87.	CUPRUM.	Calce ſpadicea cum borace in vitrum viride abeunte.
88.	NICCOLUM.	Calce viridi cum borace et oſſium acido in vitrum hyacinthinum abeunte.
89.	WISMUTHUM.	Calce tandem rubra facile in vitrum ex luteo fuſcum ignis ſola vi abeunte.
90.	ARGENTUM.	Ignis vi ſola non in calcem convertendum, ſulphure ſolvendum.
91.	PLUMBUM.	Calce tandem rubra ignis vi ſola facile in vitrum flaveſcens abeunte.
92.	HYDRARGYRUM.	Calce rubra volatili.
93.	AURUM.	Ignis vi ſola non in calcem convertendum, non ſulphure quidem, ſed hepate ſulphuris ſolvendum.
94.	PLATINA.	Ignis vi ſola non in calcem convertendum, nec ſulphure, nec hepate ſulphuris ſolvendum.

METALLA.

77. URANIUM. ♅ Duriuſculum, fragile obſcure cinereum, tritura dilute fuſcum, parum nitens, ponderis ſpecifici = 6440 : 1000.

Igne difficilime liqueſcens, ex aqua forti et regis per lixivium ſanguinis colore ſpadiceo, per natrum colore flavo praecipitandum.

Calce cum natro et borace in vitrum fuſcum, cum oſſium acido in viride abeunte.

ochraceum. 1. U. flaveſcens terreum aqua forti totum ſolubile, ferri calci miſtum.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. *p.* 403. Uranites ochraceus luteus.

Habitat ſuperficiale in uranio ſulphureo, *flavedinis nunc dilutioris nunc ſaturatioris, ferri calce nunc magis, nunc minus praegnans, nunc pulverulentum, nunc paulo firmius cohaerens.*

Chalcolithus. 2. U. duriuſculum diaphanum intus nitens texturae lamelloſae, aqua forti totum ſolubile.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. *p.* 403. Uranites ſpathoſus.

Werner Ueberſ. v. Cronſt. Miner. p. 217. Grüner Glimmer.

Werner bergm. Journ. 1789. I. *p.* 376. *n.* 45. Chalcolit.

Habitat nunc ſuperficiale, nunc minoribus majoribusve particulis gneiſſo micaceo, granitae, aut mixto ex quartzo et uranite ſulphureo foſſili inſperſum in Saxonia (*prope* Eibenſtock *et* Johanngeorgenſtadt,) *et electoratu* Trevirenſi (*prope* Rheinbreidenbach,) *rarius cereum, quam cupri calce intermiſta virens, coloris piſtacini, pſittacini, ſmaragdini, pomacei interdum in argenteum vergentis, forma communi aut cryſtallorum exilium nitentium, cubos, priſmata, tabulas hexaëdras aut octoëdras, frequentius tetraëdras tum rectangulas, tum obliquangulas referentium.*

3. U.

ſulphureum. 3. U. duriuſculum ponderoſiſſimum atrum compactum intus nitens.

Klaproth chem. Annal. 1789. 2. *p.* 403. Uranites ſulphuratus.

Wern. bergm. Journ. 1789. 1. *p.* 384. *n.* 141. Pechblende.

Habitat in Saxonia (*prope* Johanngeorgenſtadt,) Thuringia? (*prope* Saalfeld,) *et?* Bohemia (*prope* Joachimsthal,) *nunc integra tenuia ſtrata cum aliis ſtratis alterna conſtituens, nunc majoribus minoribusve partibus aliis inſperſum, ſolum ignis vi vix liqueſcens, cum oſſium tamen acido in vitrum viride abiens, acidis difficilius, optime adhuc aqua forti ſolvendum, cui vini colorem conciliat, nunc obſcure chalybeum plumbi plumbaginis nidulis, ſtriis, venis varium, nunc aterrimum, ut tamen paſſim rubedo intermicet, tritura pauliſper in vireſcentem colorem vergente, nitore lithanthracem referens.*

78. WOLFRAMUM.

Fragile, obſcure fuſcum, intus chalybeum.

Acidis difficilime facilius quam in reliquis, aqua forti ſolvendum.

Calce flava natro tum antiquorum, tum potiſſimum volatili facile ſolvenda, utrumque in ſal medium convertente, cum multo oſſium acido ignis vi in vitrum caeruleum abeunte.

album. 1. W. ponderoſum lamelloſum maxime fragile album a ſuperinfuſa aqua forti calida flavicans.

Cronſt. miner. §. 208. Ferrum calciforme terra quadam incognita intime miſtum.

Cronſt. act. Stockh. 12. *p.* 226. Jernſten.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 253. *n.* 17. Ferrum lapidi vitreſcibili inhaerens, minera alba vel rubente, facie lapidea ſine nitore in igne et magneti refractaria graviſſima.

Scheele et Bergmann nov. act. Stockh. 2. 1781. *p.* 89. *et* 95. Tungſten.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 89. Stannum ſpatoſum.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 575. Scheelium ochraceum album.
Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. *p.* 319.
Habitat rarius in Suecia (*prope* Bipsberg,) Cornubia (*prope* Pengilly,) *frequentius in* Saxoniae (*prope* Marienberg *et* Altenberg) *et* Bohemiae (*prope* Schoenfeld *et* Schlackenwalde) *ſtannifodinis, ex wolframi calce et terra calcaria conflatum accedente utplurimum ferri calce, cujus largiori portione interdum flaveſcit, neque aqua, neque acidis ſolubile, in igne crepitat, verum, ne violentiore quidem, liqueſcens, nunc forma communi, nunc pyramidis tetraëdrae duplicis.*

Spuma lupi. 2. W. ponderoſiſſimum opacum coloris obſcuri tritura ex rubro obſcure fuſca ex wolframi, magneſiae et ferri calce compoſitum.

Syſt. nat. I. *p.* 175. *n.* 4. Ferrum intractabile fibris planiuſculis centralibus nitentibus.
Syſt. nat. XII 3. *p.* 122. *n.* 3. Molybdaenum tritura rubra.
Woltersd. miner. 31. Ferrum nigrum radiatum jovem adulterans.
Cartheuſ. miner. 72. Ferrum mineraliſatum griſeo-nigrum ſplendens, lateribus planis ſtriatis.
Waller. miner. 268. Ferrum arſenico mineraliſatum, minera nigra ſ. fuſca attritu rubente, cryſtalliſata planis nitidis ſplendente.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 330. Magneſia cryſtallina nigra fuſca vel rubra intrinſece ſtriata, attritu rubens.
Cronſt. miner. §. 117. Magneſia cum parva portione martis et jovis mixta.
Lehmann phyſic. chem. Schrift. p. 275. Wolfram.
d'Elhujar chem. Zerglied. des Wolframs Ueberſ. v. Gran. Hal. 1786. 8.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 576. Scheelium ochraceum Spuma lupi.
Vogel mineralſ. p. 178. Spuma lupi.
Habitat rarius in Eſtremadura Hiſpaniae, *frequentius in* Britannia (*prope* Caetanos,) *in* Cornubiae, Saxoniae *et* Bohemiae *ſtannifodinis, non raro ideo ſtanni calce inquinatum, coloris nigri, interdum in fuſceſcentem vergentis, ſuperficie nonnunquam variis coloribus ludente, nitens, texturae recte lamelloſae, rarius radiatae, fragile, molle, in fragmenta indeterminata diſſiliens, in cruſtas incurvas,* angu-

anguloſas aut rectas ſecedens, forma ſaepe communi, interdum priſmatum hexaëdrorum compreſſorum pyramide tetraëdra terminatorum, rarius tabularum tetraëdrarum rectangularum, ſalis communis ſpiritu pro magna parte ſolvendum, eique colorem concilians.

79. MAGNESIA. ♂ Fragilis, macra, opaca, fuſca, intus cana, ferro difficilius igne liqueſcens, ponderis ſpecifici $=6850:1000$.

Acidis plurimis ſolvenda, et affuſo ſanguinis lixivio colore ochroleuco ex his praecipitata.

Calce pro majore minorive phlogiſti ſuperſtitis portione nunc hoc nunc illo colore conſpicua, minima portione vitris addita haec omni tinctu orbante, paulo majori violaceum, adhuc majore nigrum colorem affricante.

regulina. 1. M. inquinans nitoris intus metallici texturae divergenti-radiatae. *Lapeirouſe act. ac. Toloſ.* 1. *p.* 256.
Habitat in ferri fodinis Sem *vallis* pyrenaeae Vie-daſſos, *reniformis, magneti non obtemperans, ſubmalleabilis; an nomine reguli magneſiae revera digna?*

ochracea. 2. M. friabilis inconſpicua terrea.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 194. *n.* 9. Ochra magneſiae pulverea nigra.
Cronſt. miner. §. 114. Magneſia friabilis terriformis.
Habitat in Anglia, Pyrenaeis (*prope* Sem *et* Lapeirouſe,) Franconiae *fodinis* Culmbacenſibus *et* Sibiriae *montibus altaicis utplurimum nigra, rarius ſuperficialis rubra, an ex fatiſcentibus ſpeciebus durioribus nata?*

pictorum. 3. M. nigra friabilis natans, ſiccata, obiter contuſa et cum oleo unguinoſo ſubacta ad aërem liberum ſponte exardeſcens.

 Wedege-

Wedegewood ap. Kirwan mineral. p. 352. *T. Bergm. chem. Annal.* 1784. 2. *p.* 367. *Groſchke chem. Annal.* 1785. 2. *p.* 440. Wad.

Habitat in Angliae *provincia* Derby *ſtrata ſatis ampla hinc inde conſtituens, potiſſimum prope* Portwai, *etiam? in ferrifodina ſylvae* Thuringiacae, v. g. *prope* Melis *ad montem* Glükſtein, *pingendis navibus inſerviens, praeter magneſiam et ferri calcem, plumbi quoque calcem et barytidem continens.*

nitea. 4. M. alba igne fuſceſcens aut nigreſcens, mollis cum nitri acido efferveſcens et aërem hepaticum eructans.

α) texturae radiatim fibroſae.

Cronſt. §. 115. B. 1. *α.* Magneſia alba ſtricte ſic dicta.

β) texturae incurvo-lamelloſae.

Karſt. Lesk. Mineralkab. 2. *p.* 561. Magneſium ochraceum album.

Habitat majoribus aut minoribus portionibus aliis foſſilibus immerſa, reniformis aut globoſa in Norwegia, Wermelandia Sueciae *et* Tranſilvania, *nitoris intus vitrei, vix ſubopaca, leviuſcula, in fragmenta indeterminata diſſiliens, in granularia ſecedens, interdum ſpongioſa, cum borace liquata vitrum rubrum exhibens.*

rubra. 5. M. rubra, vitra colore rubro tingens.

Cronſt. miner. §. 115. B. 1. *β.*

Habitat in Pedemontio *et* (*prope* Sem *et* Lapeirouſe) *in* Pyrenaeis, *ſaepe ſphaerica, ſtellatim fibroſa, ferri inops.*

vulgaris. 6. M. mollis inquinans coloris chalybei nitoris metallici.

Syſt. nat. I. *p.* 176. *n.* 8. Ferrum intractabile fuſcum inquinans, particulis micaceis ſtriatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 121. *n.* 2. Molybdaenum tritura atra.

Cronſt. miner. §. 116. 2. Magneſia parum martialis.

Baum. miner. 1. *p.* 269. Magneſia vitriariorum.

Wolter. d. miner. 31. Ferrum nigricans ſplendens a centro radiatum.

Waller miner. 269. Ferrum mineraliſatum, minera fuliginoſa inquinante, ſtriis ſparſis convergentibus.

Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 328. *n.* 2. Magneſia fuliginoſa, particulis aceroſis nitens fragilis manus inquinans.

Cartheuſ. miner. 72. Ferrum mineraliſatum nigricans obſolete ſplendens fibroſum.

Habitat

Habitat in Suecia, (*ad montem* Skidberg *et prope* Tiwaden,) Anglia (*in collibus* Mendip *et provincia* Sommerſet,) Gallia (*in montibus* pyrenaeis, *potiſſimum* Remié *et* Canigou, *prope* Siverac Roverniae, Davejan Occitaniae,) *inſula* Elba, Hetruria (*prope* Chianciano di bagni,) Venetorum *fodinis prope* Schio, Hungaria (*prope* Felſobanya,) Sileſia (*prope* Conradswalde,) Carniolia (*prope* Paludnig *et* Lolling,) Hennebergia (*prope* Ilmenau,) Saxonia (*prope* Altenberg, Eibenſtock, Annaberg, Johanngeorgenſtadt, Camsdorf *et* Boeſenbrunn,) Thuringia (*prope* Langenwiefe *et in monte* Schneekopf,) *in* Hercynia (*praecipue prope* Ilefeld, *plurimo ferro inquinata prope* Wezlariam *et* Osnabrugum) *tam in montibus ſimplicioribus, quam in ſtratariis, frequentius barytidi, ferri mineris, jaſpidi, argillae ferriferae, quam ſpato aut gypſo immerſa, aëre vitali aut igne torta, aut vitrioli acido irrigata largam copiam exhibens, vitris et cruſtis vitreis aut tingendis, aut omni colore exuendis crebro adhibita, ferro nunquam carens, texturae rarius compactae, aut ſtellatim fibroſae, aut minutim lamellatae, quam ſparſe, ſtellatim vel faſciculate radiatae, in fragmenta utplurimum indeterminata, rarius in feſtucas longas diſſiliens, crebrius in fragmenta granularia quam in cruſtas craſſas ſubincurvas, aut in bacillos ſecedens, ſaepe formae communis, ut tamen etiam forma arbuſcularum, fruticum, fiſtularum, uvarum, tabularum minimarum tetraëdrarum, in pelliculas, columnas, faſciculos aggregatarum, aut priſmatum tetraëdrorum, vel exilium acicularium hexaëdrorum in faſciculos congeſtorum compareat.*

nigra. 7. M. mollis inquinans nigra vix nitens.

Cronſt. miner. §. 116. 2. α. *Waller. ſyſt. miner.* I. *p.* 329. *n.* 2. *b.* Magneſia fuliginoſa ſcoriacea.

Habitat in montibus pyrenaeis, Pedemontio, Helvetia, Wirtembergia, *electoratu* Trevirenſi, Thuringia (*praeſertim prope* Koeniz,) Saxonia (*prope* Camsdorf,) *et* Luſatia (*prope* Sornendorf, *et in monte* Heideberg *prope* Rengersdorf,) *iisdem, quibus vulgaris, uſibus inſerviens, ferro quoque nunquam libera, interdum cupri pauxillum continens, nunc ſuperficialis, nunc minoribus majoribusve partibus aliis foſſilibus immerſa in fuſcum aut caeruleſcentem colorem vergens, aut ſuperficie variis coloribus picta comparens, rarius ſpongioſa, quam compacta, texturae terreae, planae vel conchaceae, ſuperficiei interdum veſti-*

giis ſphaericis impreſſis, formae ſaepe communis, interdum cellulosae, fruticuloſae, pectinatae, botryoidis, aut renum.

Petracorius. 8. M. duriuſcula inquinans nigra, intus nitens, igne rubeſcens.
Waller. ſyſt. miner. 1. *p.* 330. *n.* 3. Magneſia compacta nigra, particulis nitens, dura, inquinans.

Habitat in Galliae *provincia* Perigord, *magnetem non ſequens; ponderoſa, cum borace liquata vitrum rubrum exhibens; an hujus generis?*

roſea. 9. M. roſea lamelloſa non inquinans igne facile et cum ſpuma liqueſcens.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 31. Spatum ſcintillans carneum particulis impalpabilibus, auriferum.
v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 68. Spatum ſcintillans roſeum.
v. Ruprecht phyſ. Arb. eintr. Fr. z. Wien. I. 1. *p.* 59.
Bindheim Schr. berl. Naturf. 5. *p.* 447.

Habitat in Tranſilvania (*prope* Nagyag) *et* Hungaria (*prope* Kapnik,) *auri matrix, in cruſtas tenues et incurvas ſecedens, forma communi, botryoide, aut lentium pyramidumve puſillarum, in ſphaeras, uvas aut pyramides congeſtarum.*

80. STI-

80. STIBIUM. ♁ Fragile, coloris argentei, texturae radiatae, ponderis ſpecifici = 6860 : 1000.

Igne non difficulter fluens, in calcem primo ex cinereo albam abiens, paulo violentiori in vitrum hyacinthinum, tandem in fumum album.

Aqua regis cum colôre aureo ſolvendum, et, lixivio quoque caerulei Berolinenſis et aqua, forma calcis albae, praecipitandum.

nativum. 1. St. ſtannei nitoris, ignis vi liqueſcendo nullum aut ſulphuris aut arſenici odorem ſpirans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 123. *n.* 1. Stibium nudum argenticolorum.

Cronſt. miner. §. 231. *Act. Stockh.* 1748. *p.* 99. Antimonium nativum ſeu Regulus antimonii nativus.

Cartheuſ. miner. 59. Antimonium nudum regulinum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 196. *n.* 1. Antimonii regulus nativus.

Habitat in Sueciae *fodinis* Sahlbergenſibus Carlsort *et* Lâtor, *formae communis, texturae lamelloſae: lamellis rectis, cum hydrargyro facile ſubigendum, poſt liquationem ſolideſcendo facile in cryſtallos abiens.*

arſenicale. 2. St. ſtannei nitoris, ignis vim experiendo arſenicum olens.

Sage act. Pariſ. ann. 1782. *p.* 310.

Habitat in Delphinatu *prope* Allemont, *in* Hercynia *fodina* Abendroethe *prope* Andreasberg, *nativo ſimile, et arſenico parumper inquinatum, in fragmenta indeterminata diſſiliens, in granularia ſecedens.*

rubrum. 3. St. obſcure rubrum fibroſum candeſcendo ſulphuris et arſenici vapores eructans, parum nitens.

Syſt. nat. I. *p.* 172. *n.* 5. XII. 3. *p.* 124. *n.* 4. *Muſ. Teſſin.* 50. Stibium mineraliſatum fibroſum rubrum.

Waller. miner. 239. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 199. *n.* 6. Antimonium ſulphure et arſenico mineraliſatum, rubrum.

Cronſt.

Cronſt. miner. §. 233. Antimonium auripigmento mineraliſatum.

Vogel Mineralſ. 496. Minera antimonii rubra.

Habitat rariùs in Hungaria, Saxonia.

Argentigo. 4. St. fibroſum, ignis vi exagitatum argenti granulum relinquens et ſulphuris vaporem emittens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 194. *n.* 14. Ochra argenti germinans nigra.

Cartheuſ. miner. 76. Argentum fibris rectis tenuiſſimis friabilibus nigricantibus.

Cronſt. miner. §. 172. 2. 1. Minera argenti antimonialis capillaris.

Waller. miner. 291. Argentum ſulphure, arſenico et antimonio mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 339. *n.* 9. Argentum ſulphure, arſenico et antimonio mineraliſatum, minera plumoſa vel radiata.

Habitat, utplurimum quartzo inhaerens in Delphinatu (*prope* Allemont,) Sicilia (*prope* Novara *et* Roccalumiara,) *in* Tranſilvania (*prope* Nagyag,) *in* Hungaria (*prope* Rapnik, Felſobanya, Cremniz, Hodritſch, Malazka, Schemniz, Koenigsberg,) *in* Bohemia (*prope* Joachimsthal,) *in* Hennebergia (*prope* Ilmenau) *et* Saxonia (*prope* Braeunsdorf *et* Freyberg,) *nunquam ultra* $\frac{7}{200}$ *argenti continens, utplurimum pauperrima, nunc arſenici pauxillum habens, nunc carens, creberrime ex atro caeruleum, interdum cinereum aut niveum, fibris capillaribus, lanae inſtar mollibus rectis aut flexuoſis, liberis, aut quodammodo cohaerentibus, ſparſis, interdum parallelis, aut ſtellatim diſpoſitis.*

Stibigo. 5. St. fibroſum candeſcendo ſulphuris vaporem eructans, violentiore paulo igne totum avolans, parum nitens.

Syſt. nat. I. *p.* 172. Antimonium fibris capillaribus ſparſis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 194. *n.* 13. Ochra ſtibii germinans rubra.

Woltersd. miner. 27. Antimonium rubrum plumoſum.

Waller. miner. 238. Antimonium magna copia ſulphuris mineraliſatum, lanae inſtar fibris capillaribus ſeparatis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 197. *n.* 3. Antimonium ſulphure mineraliſatum, lanae inſtar, fibris capillaribus ſeparatis.

Vogel mineralſ. 496. Flores antimonii.

Habitat in Hercynia (*prope* Andreasberg,) Saxonia, Hennebergia, Bohemia, Hungaria, Tranſilvania, Sicilia, Hetru-

Hetruria, Delphinatu et Alvernia, *interdum ſuperficialis, fibris mollibus capillaribus flexilibus, liberis, aut in bacillos, faſciculos, hemiſphaeria, vel ſtellatim congeſtis, creberrime cinereis, interdum nigris, hepaticis, obſcure rubris, violaceis, vireſcentibus, dilute flavis, flavicantibus, aut variegatis, rarius albis.*

vulgare. 6. St. coloris chalybei, nitoris metallici, ponderoſum candeſcendo ſulphuris odorem ſpirans, tandem totum forma fumi albi avolans.

α) texturae compactae.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 198. *n.* 4. Antimonium ſulphure mineraliſatum minera difformi ſolida livido-fuſca.

Cronſt. miner. §. 232. 2. 1. 3.

β) texturae lamelloſae.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 197. *n.* 2. d. Galena antimonii.

γ) texturae radiatae.

Syſt. nat. I. *p.* 172. *n.* 2. Stibium ſtriatum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 123. *n.* 3. Stibium mineraliſatum fibroſum plumbicolorum.

Woltersd. miner. 27. Antimonium albo-griſeum ſplendens ſtriatum.

Cronſt. miner. §. 232. 2. 1. 1. 2. *Waller. miner.* 238. Antimonium ſulphure mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 196. *n.* 2. Antimonium ſulphure mineraliſatum ſtriatum, colore griſeo-caeruleſcente.

Dal. pharmac. 38. Antimonium.

a) radiis parallelis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 197. *n.* 2. a.

b) radiis ſparſis.

Syſt. nat. I. *p.* 172. *n.* 4. *Muſ. Teſſin.* 50. Stibium fibris intercuſſantibus ſpatum.

Waller ſyſt. miner. 2. *p.* 197. *n.* 2. b.

c) radiis faſciculatis.

d) radiis ſtellatis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 123. *n.* 3. γ. *Muſ. Teſſin.* 52. *n.* 6. Stibium fibris concentricis radiantibus.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 197. *n.* 2. e.

δ) texturae fibroſae.

a) formae communis.

b) fiſtuloſum.

c) forma priſmatum hexaëdrorum utplurimum acicularium interdum faſciculatorum.

Syſt.

Syſt. nat. I. *p.* 172. *n.* 3. XII. 3. *p.* 123. *n.* 2. Stibium (cryſtallinum) cryſtalliſatum.

Cronſt. miner. §. 232. 2. 1. 4. *Waller. miner.* 239. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 198. *n.* 5. Antimonium ſulphure mineraliſatum cryſtalliſatum.

Habitat rarius ſuperficiale, quam partibus minoribus majoribusve terris calcariis, argilloſis, fluori, quartzo inſperſum, rarius in bacillos, utplurimum in grana ſecedens, frequens in Hungaria, *potiſſimum ſuperiori*, Temeſia (*prope* Moldawa,) Tranſilvania (*prope* Vayda Hunyad, Staniza *et* Nagyag,) *ad montes* Sudetos, *in* Bohemia (*prope* Przibram,) *in* Carinthia (*prope* Siſliz *et* Lemberg,) *in* Stiria (*prope* Schladming,) *in* Rhaetia, Italia *media* (*prope* Pereta *et* Silvena,) Sicilia (*ad montem* Niſo,) Sardinia, Corſica, Gallia (*prope* Rumpon) *ejusque provinciis* Occitania (*prope* Villefort,) Alvernia (*prope* Lubillac,) Borbonienſi, Lemovicenſi, Andegavenſi, Pictavienſi *et* Britannia, *in* Hiſpania, Suecia (*fodina* Weſtmanniae *et* Stripas,) Norwegia (*fodina* Narverud,) Saxonia (*prope* Braeunsdorf, Freyberg, Johanngeorgenſtadt, Camsdorf, Geyer *et* Voigtsberg,) Thuringia (*prope* Stollberg) *et* Hercynia (*prope* Andreasberg,) α) *in* Hungaria (*prope* Magurca) *et* Saxonia (*prope* Braeunsdorf,) β) *in* Saxonia (*prope* Braeunsdorf,) Tranſilvania (*prope* Nagyag,) *et* Sabaudiae *fodinis* Roſſy, δ) *in* Lappenia, b) *in* Hungaria (*prope* Koenigsberg,) c) *in* Saxonia (*prope* Braeunsdorf) *et* Hungaria (*prope* Cremniz, Felſolangos *et in* Baronia Duroz, *in fodina* Temeſienſi *prope* Dognaſca *articulatis*,) γ a) *vulgatiſſimum, chemicorum, alchemicorum, metallorum reliquorum eſſentiam, aurique ſemina in eo quaerentium, medicorum, oeconomorum, artificum typos fundentium uſibus inſerviens.*

argentiferum. 7. St. coloris chalybei nitoris metallici, tritura albida.

Klaproth chem. Annal. 1790. 1. *p.* 294.

α) formae communis.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 78. 2. *p.* 116. Argentum album, arſenico et cupro ſulphurato mineraliſatum, tritura albida, et argentum album amorphum ſolidum.

β) forma cryſtallorum polyedrarum.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 78. Argentum album cryſtallis polyedris.

Habitat

Habitat in Hungariâ *prope* Cremniz, *in* 100 *partibus ultra* 34 *ſtibii metallici, ultra* 31 *cupri, pene* 15 *argenti*, 11½ *ſulphuris, et ultra* 3 *ferri continens.*

phoſphoratum. 8. St. acicularis ſparſis lamelloſis longitudinaliter ſtriatis ſine fumo notabili incandeſcentibus.

C. a. Raſumowsky chem. Annal. 1786 1. *p.* 291.

Habitat in Sabaudiae *valle* Servoz; *foveis ſtibii vulgaris lamelloſi innidulans, molle, coram tubo ferruminatorio in carbone facile liqueſcens, et in ſcoriam friabilem granis ſtannei coloris innidulantibus conſpicuam abiens, frequentius flavum, aureum, vel album, quam nigrum et metallice nitens.*

muriaticum. 9. St. niveum matris perlarum inſtar nitens parallele radiatum forma tabularum exilium erectarum tetraëdrarum.

Roeſſler, Hacquet, et Klaproth chem. Annal. 1787. 1. *p.* 334. 1788. 1. *p.* 523. *et* 1789. 1. *p.* 9.

Schreiber bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 11. *et* 1789. 1. *p.* 398.

Ferber nov. act. Petrop. 3. *p.* 271.

Habitat in Bohemia (*prope* Przibram, *galenae*,) Saxonia (*prope* Braeunsdorf, *congeneribus inſidens*,) Delphinatu (*in montibus* Chalanches,) *et* Hungaria (*prope* Felſobanya,) *aqua regis totum ſolvendum, majoribus fruſtulis igni expoſitum decrepitans, in pulverem contuſum facile igne liqueſcens et totum ſpecie fumi albi-avolans, cum borace colliquatum metalli granula exhibens.*

81. ZIN-

81. ZINCUM. ZZ Submalleabile, ſubſonorum, ex caeruleſcente album, texturae radiatae aut fibroſae, nitoris conſtantioris, ponderis ſpecifici = 6953 : 1000.

Igne non difficulter liqueſcens, in flammam exardeſcendo coruſcantem vireſcentem et floccos niveos eructando, calcem relinquens, dum calet, flavam, poſt albam, vitris nullum colorem affricantem, cuprum flavo tingens.

Acidis omnibus ſolvendum; acrimoniam eorum delens, colorem nullum concilians.

ochraceum. 1. Z. pulverulentum album inconſpicuum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 193. Ochra zinci albida.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 222. *n.* 8. Zincum pulverulentum terreſtre.
Grill et Engeſtröm act. Stockh. 36, *p.* 77-78.
Habitat in Sina, Sueciae *monte argenteo occidentali, et* Carinthiae *fodinis* Bleybergenſibus, *via humida cum acidis efferveſcens et fere totum ſolubile.*

calciforme. 2. Z. coagmentatum molliſſimum opacum album inconſpicuum.
Cronſt. miner. §. 226. 1. 1. 1. 1. Minera zinci calciformis pura indurata.
Habitat in Sibiria (*fodina* Tſchagirenſi *montium altaicorum*,) Suecia (*in monte* Stollberg,) Sileſia (*prope* Beuthen,) Bohemia (*prope* Commotau,) Hungaria (*prope* Cremniz,) Auſtria (*ad montem* Schwarzenberg, *et prope* Annaberg *et* Tirniz,) *in* Carinthia (*ad montem* Koenigsberg,) Carniolia (*prope* Treviſo,) Venetorum *terris* (*prope* Schio,) Anglia (*prope* Wirkesworth,) *intus terreum aut minutim lamelloſum, rarius compactum, acidis facile cum efferveſcentia et fere totum ſolubile, saepius in cruſtas ſecedens, inter-*

interdum in flavum aut cinereum colorem vergens, nonnunquam celluloſum noduloſum, fruticuloſum, fiſtuloſum, aut ſtiriae forma conſpicuum, a metalli alieni labe ſatis purum.

vitreum. 3. Z. durum pellucidum nitoris vitrei.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 215. *n.* 2? Zincum ſulphure mineraliſatum, minera albeſcente vel griſea, facie vero et textura vitrea.
Habitat in Dauuria, Anglia, Namurcenſi *comitatu*, Carinthia.

ſiliceum. 4. Z. album fibroſum in cruſtas ſecedens cum acidis in gelatinae ſpeciem abiens.
Klaproth 1788. 1. *p.* 391.
Habitat in Scotia (Wanlok Head,) Brisgoviae *plumbo ſpatoſo, forma utplurimum hemiſphaerica inſidens, tertiam partem terrae ſiliceae, metallici praeter zincum nihil continens.*

ſpatoſum. 5. Z. lamelloſum diaphanum igni expoſitum pauliſper decrepitans, neque unquam ſulphur eructans, formae communis aut globuloſae.
Habitat in Angliae (Nottingham,) Auſtriae (*ad montem* Schwarzenberg *et prope* Tirniz,) Carinthiae (*prope* Bleyberg,) Brisgoviae (*prope* Freyburg) *fodinis utplurimum album, interdum ferri calce accedente colore dilute viridi, viridi, flavo, flaveſcente, rufeſcente, ſpadiceo, luteo, nigricante tinctum, terram quoque ſiliceam ſemper continens, nonnunquam adeo copioſam, ut ad chalybem ſcintillet.*

cryſtallinum. 6. Z. lamelloſum diaphanum igni expoſitum pauliſper decrepitans neque ſulphur eructans, formae cryſtallinae.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 125. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 52. *n.* 1. Zincum cryſtalliſatum.
Cronſt. miner. §. 226. 1. 1. 1. 2. Minera zinci calciformis pura indurata druſica.
Habitat in Anglia (*praeſertim provinciis* Nottingham *et* Sommerſet,) Polonia, Carinthia (*prope* Bleyberg,) Auſtria (*prope* Tirniz,) Brisgovia (*prope* Freyburg,) *Ducatu* Weſtphaliae, *et prope* Aquisgranum, *ſpatoſo ſatis ſimile, at forma tabularum rectangularum tetraëdrarum in druſas, globi vel uvae ſpeciem aggregatarum, aut cuborum exilium perfectorum faciebus nunc planis, nunc convexis gaudentium, aut parallelepipedorum, aut pyramidum triedrarum*

drarum vel hexaedrarum, ſaepius ſimplicium quam duplicium, intus crebro cavarum, rariſſime priſmatum hexaëdrorum in pyramidem hexaëdram terminatorum, aut acicularum capillarium interdum flabelli inſtar diſpoſitarum conſpicuum.

Calaminaris. 7. Z. molle tinctum formae communis, texturae terreae aqua forti totum ſolubile opacum inconſpicuum.

Syſt. nat. I. *p.* 174. *n.* 4. Zincum terreſtre.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 126. *n.* 5. Zincum ſubterreum lapideſcens.

Waller. miner. 247. Zinci minera terrea, colore flaveſcente ſ. fuſco.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 216. *n.* 3. Zincum terreſtre vel lapideum, colore flaveſcente vel fuſco.

Woltersd. miner. 27. Zincum argilloſum ponderoſum, colore vario.

Gronſt. miner. §. 226. 1. 2. Minera zinci calciformis impura.

Habitat in nova Hiſpania (*inter* Chilalpan *et* Troizlan,) Sibiria (*prope* Nertſchinsk,) Polonia (*prope* Olkuſch,) Sileſia (*prope* Tarnowiz,) Saxonia (*prope* Hohenhan,) Bohemia (*prope* Tſcheren, Bibshauſen *et* Plan,) Auſtria (*ad montem* Schwartzenberg, *prope* Annaberg *et* Tirniz,) Carinthia (*prope* Bleyberg, Bleyburg *et ad montem* Jauken,) Carniolia (*prope* Treviſo,) *comitatu* Marchiae (*prope* Iterloh,) *Ducatu* Weſtphaliae (*praeſertim prope* Brillon,) *et* Juliacenſi (*prope* Greſnich,) *terra* Leodienſi, Belgii *provinciis* Nemurcenſi *et* Limburgenſi, Galliae Andegavenſi *et* Saumurois, *etiam* Sevennis, *et* Anglia (*in collibus* Meudip, *in provinciis* Derby, Flint, Sommerſet *et* Nottingham,) *parando aurichalco vulgo inſerviens, praeter ferri calcem, qua rarius viridi, frequentius ex flaveſcente cinereo, ſtramineo, iſabellino, auratio, rufeſcente, rubro, creberrime ex rubro fuſco colore tingitur, plumbi calce, galena, ſpato (quo praeſente potiſſimum efferveſcit) inquinatum, in granula ſecedens, argillae ferriferae utplurimum innidulans, rarius texturae feſtucariae.*

Pſeudogalena. Blende. 8. Z. nitoris ſemimetallici texturae lamelloſae igni injectum ſulphuris flammam et vaporem eructans, formae communis.

Cronſt. miner. §. 228. 2. 1. 2. 3. Zincum calciforme cum ferro ſulphuratum.

Funck act. Stockh. 1744. *p.* 58. Sterile nigrum.

Vogel

Vogel miner. 167. *Baum. miner.* 1. *p.* 271. *Pott obſerv.* 2. *p.* 105. *Scopol ann. hiſtor. natur.* 5. *p.* 53. Pſeudogalena.

α) tritura alba.

Sterile. β) tritura cinerea.

Syſt. nat. I. *p.* 174. *n.* 2. Zincum micaceum ſubteſſellatum nigrum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 126. *n.* 6. Zincum ſemiteſſellatum atrum.

Waller. miner. 248. Zincum ſulphure, arſenico et ferro mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 218. *n.* 5. Zincum ſulphure et ferro mineraliſatum, minera ſquamulis vel teſſulis micante obſcura.

Cartheuſ. miner. 61. Zincum mineraliſatum ſquamoſum nigricans nitens.

γ) tritura flava.

rapax. δ) tritura rubra.

Syſt. nat. I. *p.* 174. *n.* 3. XII. 3. *p.* 127. *n.* 8. Zincum micaceum rubicundum tritura rufa.

Waller. miner. 250. Zincum ſulphure, arſenico et ferro mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 220. *n.* 6. Zincum ſulphure et ferro mineraliſatum, minera aut rubente aut pulverem rubicundum exhibente.

Cartheuſ. miner. 61. Zincum mineraliſatum ſquamoſum rubeſcens nitens.

a) purum.

b) cupro fulvo ſubtiliter inſperſo inquinatum, hinc metallice nitens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 125. *n.* 3. Zincum (Swabii) mineraliſatum compactum, atomis albidis.

Cronſt. miner. §. 227. 2. 1. 1. 2. Zincum forma metallica ſulphuratum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 218. *n.* 4. b. Zincum ſulphure et ferro mineraliſatum colore obſcure ferreo, particulis micantibus.

c) galenae miculis interſperſis metallice nitens.

a) *Syſt. nat.* I. *p.* 174. *n.* 1. Zincum canum galena intertextum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 125. *n.* 2. Zincum (mineraliſatum) mineraliſatum compactum ſubſquamoſum.

Waller. miner. 247. Zincum ſulphure plumbo ſ. ferro mineraliſatum obſcurum, particulis micantibus.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 218. *n.* 4. a. Minera zinci minimis ſquamulis nitens.

Cronſt. miner §. 228. 2. 3.

 b) *Muſ.*

b) *Muſ. Teſſin.* 54. *n.* 3. Zincum lamelloſo-imbricatum metallicum.

Cronſt. miner. §. 227. 2. 1. 1. 1.

c) *Syſt. nat.* XII 3. *p.* 126. *n.* 4. Zincum (ſtibiatum) mineraliſatum fibroſum.

Muſ. Teſſin. 54. *n.* 4. Zincum ſtibiatum.

b) *Muſ. Teſſin.* 54. *n.* 2. Zincum lamellis decuſſatis, interſtitiis ferreo-ochreis.

d) argento ſubtiliſſime inſperſo dives.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 150. *n.* 8. Argentum (zincoſum) mineraliſatum zinco ſterilo.

Cronſt. miner. §. 174. 7. Argentum zinco ſulphurato mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 340. *n.* 11. Argentum zinco ſulphurato mineraliſatum, minera nigra vel nigreſcente nitida.

e) argentum aurumque ſubtiliſſime inſperſa continens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 152. *n.* 2. γ. Aurum mineraliſatum pyrite in zinco ſterilo.

Cronſt. miner. §. 165. 2. 1. 3. Aurum ſulphure mineraliſatum medicante zinco aut ferro aut argento.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 357. *n.* 4. Aurum ſulphure, zinco et ferro mineraliſatum, minera pſeudogalenica.

Habitat frequens in Sibiriae, Norwegiae, Sueciae, Scotiae, Angliae, Germaniae, Hungariae, Sabaudiae *fodinis*, d) *in* Sabaudiae (*prope* Sourde,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Bohemiae (*prope* Katieborziz *et* Joachimsthal,) *et* Saxoniae (*prope* Freyberg *et* Schneeberg,) e) *in* Tranſilvaniae (*prope* Cajonell, Boiza *et* Solathna) *et* Hungariae (*prope* Schemniz) *fodinis*, *in grana ſecedens*, *utplurimum quoque partem terrae aluminaris et ſiliceae continens*, *rarius formae globoſae*, *aut texturae in radiatam vergentis*, *aut intus ſpeculi inſtar nitens*, *interdum in tenebris cultri aut calami apice tentatum ſcintillas lucidas emittens*, *creberrime fuſcum aut nigrum*, *at multis quoque flavi rubrique coloris varietatibus conſpicuum*, *rarius viride*, *ochroleucum vel album*, *ſaepe opacum*, *interdum ſubopacum*, *rarius diaphanum*, *ſemipellucidum vel pellucidum*.

cryſtalliſatum. 9. Z. nitoris ſemimetallici, texturae lamelloſae, igni injectum ſulphuris flammam et vaporem eructans, forma cryſtallorum aggregatarum.

Syſt.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 127. *n.* 7. Zincum ſterilum octaëdro-cryſtalliſatum conglomeratum.
Brünn. Cronſt. Miner. §. 228. 2. 4.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 221. *n.* 7. Zincum ſulphure e ferro mineraliſatum, cryſtalliſatum.
Habitat in Scotia (*prope* Airds,) Hercynia (*prope* Lautenthal,) Saxonia (*prope* Scharfenberg *et* Freyberg,) Bohemia (*prope* Raticborziz,) Hungaria, Temeſia (*prope* Dognaska) *et* Tranſilvania, *colore ſimiliter variabili, quam in Pſeudogalena, cui praeter formam ſimile, ſuperficiei colore interdum alio, vireſcente, chalybeo, aut variegato, nunquam opacum aut ſubopacum, nunc pyramides ſimplices tri- vel hexaëdras, nunc duplices tetraëdras, nunc cubos, nunc priſmata tetraëdra obliquangula vel rectangula, nunc dodecaëdra, nunc polyedra referens.*

82. MOLYBDAENA. ♃ Cana, fragilis, ad aërem conſtans, igne difficulter liqueſcens, ab acidis difficulter, a natro nequaquam ſolvenda, magnetem non ſequens, ponderis ſpecifici = 6963 : 1000.

Calce alba volatili cum borace in vitrum violaceum, cum oſſium acido in viride abeunte, acida, aqua ſolvenda: ſolutione ab inſtillato ſanguinis lixivio aut gallarum infuſo colorem ſpadiceum, ab injectis aliis metallis, addita acidi muriae portiuncula, colorem caeruleum induente.

vulgaris. 1. M. molliſſima opaca dilute plumbea attactu pinguis incurvolamelloſa attactu pinguis igne ſulphur eructans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 121. *n.* 1. γ. Molybdaenum tritura caeruleſcente ſublamelloſum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 249. *n.* 1. a. Molybdaena pura membranacea nitens.

Cronſt. miner. §. 153. 2. 1. Molybdaena membranacea nitens.

Scheele act. Stockh. 39. 1778. *p.* 247 &c.

Habitat, saepius feldſpato aut ſaxis ex eo compoſitis innidulans, in Succia (*prope* Biſpberg, Baltnäs, Grosdrum *et* Landäs,) Saxonia (*prope* Altenberg,) Sabaudia (*ad montem* Taliſre,) *et* Calabria (*prope* Squillace, *in valle* S. Simio, *et in montibus* Jejunio *et* S. Niccolai,) *in fragmenta indeterminata diſſiliens, in granula ſecedens, ſulphuris ſat magnam copiam continens, ponderis ſpecifici* = 4569 : 1000 *formae utplurimum communis, rarius tabulas tenues exiles hexaëdras referens.*

83. STANNUM. ♃ Malleabile, molle, mutum, album, ponderis ſpecifici = 7150 : 1000, nitoris conſtantioris.

Igne facilime liqueſcens, et in calcem canum abiens, difficulter in vitrum idque quidem lacteum abeuntem, quem colorem etiam aliis vitris pellucidis conciliat.

Acidis facile, at imperfecte ſolvendum, iisque amarum ſaporem impertiens.

nativum. 1. St. album nitoris metallici purum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 236. *n.* 1. Stannum nudum.

da Coſta et Borlace act. angl. 56. *p.* 35. 305 *et* 69. 1. *p.* 47.

Habitat in Cornubia / *cruſta cryſtallini obductum, an vere nativum?*

aureum. 2. St. aurei coloris facile in flammam caeruleam exardeſcens, et calcem albam relinquens.

Bergman nov. act. Stockh. 2. 1781. *p.* 328.

Gerhard Grundr. mineral. p. 250.

Habitat rarius et minoribus tantum portionibus aliis foſſilibus inſperſum in Sileſia *prope* Gieren.

pyriticoſum. 3. St. chalybei coloris, nitoris metallici, texturae radiatae igne ſulphur eructans, et calcem albam relinquens.
Bergman nov. act. Stockh. 2. 1781. *p.* 328.
Gerhard Grundr. Mineral. p. 250.
Habitat in Sileſia *prope* Gieren *et* Cornubia, *flamma minus lucida ardens.*

mineraliſatum. 4. St. nitens opacum lacteum tritura ex flaveſcente alba.
Gerhard Grundr. Mineral. p. 250.
Habitat in Sileſia (*prope* Gieren,) *quartzo faſciis micae plurimis vario inhaerens.*

ſpatoſum. 5. St. albidum lamelloſum diaphanum ſemipellucidum aut pellucidum.
Syſt. nat. I. *p.* 182. *n.* 6. XII. 3. *p.* 131. *n.* 4. Stannum ſpatoſum ſubdiaphanum album.
Vogel mineralſ. 166. 461. *Juſt. miner.* 120. Stannum ſpati.
Waller. miner. 303. Lapides ſtanniferi ſpathacei.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 322. *n.* 5. Stannum arſenico et ferro mineraliſatum, minera ſpathiformi.
Brünn. Ueberſ. Cronſt. miner. p. 198. Zinnſpath.
Habitat in Bohemiae *ſtannifodinis, facile cum wolframo albo confundendum, difficulter acidis ſolvendum et igne liqueſcens, raro omnis ferri expers, crebro quoque arſenici pecticulas ſubtiliſſimas immixtas habens, una cum carbonibus igni expoſitum ſtannum largiens.*

ligneum. Woodtin. 6. St. dilute ligneum ſtriis alternatim dilutioribus pictum ſtellatim fibroſum ſcintillans, in cruſtas ſecedens, in fragmenta cuneiformia diſſiliens.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 322. *n.* 6? Stannum arſenico et ferro mineraliſatum, minera amianthiformi alba.
Brünnich. act. Stockh. 39. 1778. *p.* 320.
Klaproth Schr. berl. Naturf. 7. *p.* 169. 180. Holzzinn.
Habitat in Cornubia, *potiſſimum in parochiis* S. Columbi, Dyonyſii *et* Rouch, *renis aut globi formam prae ſe ferens, acidis difficulter ſolvendum, igne colorem mutans, et difficilime liqueſcens, opacum, ferri dives, ut tamen ſtanni* $\frac{63}{100}$ *largiatur, ponderis ſpecifici* = 5800 : 1000.

amorphum. 7. St. compactum opacum formae communis coloris obſcuri, tritura dilute cinerea.
Syſt. nat. I. *p.* 182. *n.* 4. XII. 3. *p.* 130. *n.* 3. Stannum amorphum rufo-nigricans.

Waller. miner. 283. Stannum ferro et arſenico mineraliſatum, lapidibus ſimplicioribus ſimile.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 321. *n.* 4. Stannum arſenico et ferro mineraliſatum, minera ſolida, colore obſcure rubente.

Woltersd. mineral. 32. Stannum amorphum petra varia veſtitum.

Cronſt. miner. §. 180. 1. 1. 1. 1. Minera ſtanni vitrea arſenicalis amorpha.

Habitat, interdum libera in montibus accumulatis jacens, in India, *et inſula* Banca, *in regno* mexicano *et* chilenſi, *in* Angliae *provinciis* Devonia *et* Cornubia, *inſulisque* Scilly, *in* Saxonia *et* Bohemia Franconia*que finitimis, in* Sileſia (*prope* Gieren,) Gallicia, *atque inferiori* Hungaria, *cobalti interdum, ſemper fere arſenici, praeſertim albicantis particulis plurimis, crebro ſubtiliſſimis inſperſis, ut igni expoſitum arſenici vaporem eructet, nonnunquam albus arſenici pulvis effloreſcat, igne ceterum difficulter liqueſcens, cum ſtrepitu diſſiliens, et carbonibus interjectis ſtannum exhibens, acidis difficulter ſolvendum, ſaepe ſcintillans, in granula frequentius quam in cruſtas ſecedens, coloris fuſci aut nigri, ponderis ſpecifici = 6750 : 1000, utplurimum parum nitens, interdum ſpeculi inſtar, nonnunquam ſpongioſum.*

granulatum Zwitter. **8.** St. compactum opacum ponderoſum tritura dilute cinerea forma cryſtallorum minorum extrinſecus nitentium.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 130. *n.* 2. Stannum granis cryſtallinis aggregatis.

Waller. miner. 282. Stannum ferro et arſenico mineraliſatum, cryſtallis ſtanni minimis.

Vogel mineral. 461. Minera cryſtallorum ſtanni.

Cronſt. miner. §. 180. 1. 1. 1. 2. 2. Minera ſtanni vitrea arſenicalis cryſtalliſata, cryſtallis minoribus.

α) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 320. *n.* 3. Stannum arſenico mineraliſatum, minera irregulari, cryſtallis mineralibus ſtanni minimis in matrice lapidea aggregatis.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 322. *n.* 7. Stanni minera arenis vel terris immixta.

Habitat cum amorpho, *cryſtallis rarius flavis, flavicantibus aut vireſcentibus, quam rubris, fuſcis aut nigris, nunc quartzo, micae, argillae, lithomargae, fluori, ſpato, ſteatitae, aut compoſito ex his lapidi immerſis, aut in humo arenave liberis, nunc parallelepipeda rectangula, nunc pyramides tetraëdras utplurimum duplices, rarius perfectas,*

ctas, quam ad baſin communem truncatas vel in aciem terminatas, nunc priſmata tetraëdra, utrinque pyramide rarius octaëdra, quam tetraëdra terminata, interdum geminatim pyramidibus cohaerentia, non raro pyramidibus aut angulis, aut marginibus truncatis referentibus, ceterum amorpho ſimile, interdum ſubopacum.

cryſtalli-num. 9. St. compactum opacum ponderoſum tritura dilute cinerea, forma cryſtallorum majorum.

Syſt. nat. I. *p.* 181. *n.* 1. Stannum cryſtallis pyramidatis irregularibus nigris.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 130. *n.* 1. Stannum teſſeris cryſtallinis.

Gronov. ſuppl. 10. *n.* 31-41. *Woltersd. min.* 32. Stannum polyedrum irregulare nigrum.

Waller. miner. 302. Stannum ferro et arſenico mineraliſatum, minera cryſtalliſatione polyedra.

Waller. ſyſt miner 2. *p.* 319. *n.* 2. Stannum arſenico mineraliſatum, minera cryſtalliſata, figura polyedrica, diverſo colore.

Cronſt. miner. §. 180. I. I. I. 2. I. Minera ſtanni vitrea arſenicalis cryſtalliſata, cryſtallis majoribus.

Imper. hiſt. nat. 519. Ingemmatio ſtanni.

Habitat cum amorpho, cui praeter figuram cryſtallorum majorum ſimile, rariſſime album, forma cryſtallorum, interdum granatos referentium, ad granulatum accedens, ab hoc et amorpho vix ſpecie diſtinctum.

84. COBALTUM. K Durum, fragile, nitoris exigui fugacis, coloris chalybei, ponderis ſpecifici = 7600 : 1000.
Igne difficilius cupro liqueſcens, diutius efficaci in calcem nigram abiens, quae vitris caeruleum colorem affricat.
Acidis facile ſolvendum iisque colorem rufeſcentem impertiens, calore in viridem et modo ferri expers fit, in caeruleum tranſeuntem.

nigrum. 1. C. inconſpicuum coloris obſcuri prunis inſperſum nullum arſenici vaporem eructans.

Cronſt. miner. §. 245. Cobaltum calciforme martiale absque arſenico.

α) friabile, inquinans.

Cronſt. miner. § 245. 1. 1. 1. Ochra cobalti nigra.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 183. *n.* 7. a. Ochra cobalti nigra.

β) induratum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 129. *n.* 4. Cobaltum (ſcoriatum) poroſum glauceſcens fuſcum.

Cronſt. miner. §. 245. 1. 1. 2. Minera cobalti vitrea.

Geſn. cadm. 17. *Vog. miner.* 504. Cobaltum ſcoriae ſimile.

Waller. miner. 225. Cobaltum arſenico mineraliſatum, minera glauca.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 180. *n.* 5. Cobaltum mineraliſatum, minera colore nigreſcente vel glauco, ſcoriis ſimili.

Habitat in Auſtria (*prope* Kleinzelle,) Salisburgi, Fürſtenbergiae (*prope* Wittichen,) Hennebergiae (*prope* Schweina,) Thuringiae (*prope* Saalfeld) *et* Saxoniae (*prope* Annaberg, Schneeberg, Camsdorf *et* Oberrehhübel) *fodinis, colore nigro, fuſco, glauco, hepatico, rarius cinereo, ſemper ferri portionem continens, interdum ferro ochraceo interſperſum, β) duriuſculum, compactum, nunc majoribus minoribusve portionibus aliis foſſilibus inſperſum; nunc venarum ad inſtar haec percurrens, aut cruſtae more obducens, formae utplurimum communis, interdum reniforme aut botryoides, nonnunquam argentum larvatum aut nativum continens.*

2. C.

ochraceum. 2. C. inconſpicuum intus terreum, coloris dilutioris, prunis inſperſum arſenici fumum eructans.

Syſt. nat. X. *p.* 47. *Schreb. lith.* 128. Ochra wismuthi rubra.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 193. *n.* 8. Ochra cobalti pulverea fulva.
Waller. miner. 234. Cobalti minera colore rubro ſ. flavo.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 181. *n.* 7. Cobaltum facie et conſiſtentia terrea.
Cartheuſ. miner. 56. *n.* 2. Cobaltum ochraceum rubrum.
Cronſt. miner. §. 246. 2. 1. Minera cobalti calciformis calce arſenici mixta pulverulenta.

Habitat rarius in venis aut ſtratis, rarius in Hungariae (*prope* Topſchau,) Temeſiae (*inter* Bogſchan *et* Dognaska,) Naſſoviae, Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Maynae Britanniae, Galliae (*prope* Baigori *in montibus* Pyrenaeis, (*prope* Allemont *in* Delphinatu *et prope* Fanum S. Mariae, *inter* Lotharingiam *et* Alſatiam *intermedium*,) *paulo frequentius in* Hiſpaniae (*prope* Guſtoa *et* Bielſa Arragoniae,) Pedemontii (*prope* Uſſei,) Sabaudiae, Valeſiae (*prope* S. Maurice,) Wirtembergiae (*prope* Alpisſpach,) Haſſiae (*prope* Biber, Riegelsdorf *et* Schmalkalden,) Hennebergiae (*prope* Schweina,) Sileſiae, Sueciae, *praeſertim* Helſingiae, *et* Norwegiae, *praeſertim autem in* Bohemia (*potiſſimum prope* Joachimsthal,) Saxoniae, Thuringiae (*prope* Saalfeld,) *et* Fürſtenbergiae (*prope* Wittichen *et* Wolfach) *fodinis, utplurimum rubrum, perſici flores colore aemulans, rarius corii colore tinctum; rariſſime flavicans aut album, interdum niccolo, wismutho, cupro ochraceis intermiſtis vireſcens viride aut caeruleum, igne facile in vitrum caeruleum colliqueſcens, rarius particulis majoribus minoribusve aliis foſſilibus inſperſum, quam ſuperficiale, ex aliis cobalti mineris effloreſcens, formae utplurimum communis, rarius botryoides.*

Cobaltigo. 3. C. radiatum rubrum, nitoris vitrei prunis inſperſum arſenici fumum eructans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 195. *n.* 15. Ochra cobalti germinans purpurea.

Cobalti parando vitro caeruleo ſmaltae nomine venienti atque atramento ſympathetico potiſſimum inſervientis regulum primus demonſtravit Act. Upſ. 1733. G. Brandt, *qui ſummus mineralogus chemicus ann. agens* 74. *d.* 29. *Apr.* 1768. *obiit, hiſtoriam naturalem expoſuere* J. A. Geſnerus *hiſtoria cadmiae Berol.* 4 1744. *et* 1747. J. G. Lehmann *Cadmiologia.* Regiom. 1761. 4. *Effloreſcentia colore ſuo perſici flores aemulante ſe prodit.*

Cartheuſ. miner. 56. *n.* 2. Cobaltum ochraceum rubrum. *Geſn. cadm.* 21. *n.* 37. *Henck. miner.* 107. Coboltblüte, Flos cobalti.
Cronſt. miner. §. 246. 2. 1. 2. Ochra cobalti rubra indurata.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 181. *n.* 6. Cobaltum arſenico mixtum, colore rubro vel flavo effloreſcens.
Habitat cum ochraceo, arſenici non calcem, ſed acidum immixtum habens, colore utplurimum perſici flores, interdum coccionellam imitans, vel kermeſinum, ſuperficiale, vel majoribus minoribusve partibus aliis foſſilibus inſperſum, in granula ſecedens, radiis, quos textura oſtendit, nunc latioribus, nunc anguſtioribus, faſciculatis vel ſtellatis, ſaepius formae communis, quam botryoides, aut tabulas minimas rectangulas tetraëdras ad facies terminales in aciem exeuntes, aut aciculas exiles tetraëdro priſmaticas, in faſciculos aut ſphaeras aggregatas referens.

Stercoreum. 4. C. inconſpicuum coloris ſordidi mixti, uſtum et cum plumbo fuſum argenti portionem relinquens.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 345. *n.* 16. Argentum nativum vel mineraliſatum, lapidibus diverſicoloris mixtis inhaerens, colore ſtercoris anſerini.
v. Born Brief. XXII. *p.* 220. *Schreiber bergm. Journ.* 1788. 1. *p.* 43.
Habitat in Norwegiae (*prope* Kongsberg,) Saxoniae (*prope* Ehrenfriedersdorf, Johanngeorgenſtadt *et* Marienberg,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Wirtembergiae (Koenigswart,) *et* Delphinatus (*prope* Allemont) *fodinis, argentum nativum ſemper, nunc parciori, nunc largiori copia (ad* ¼ *usque) continens, ferrum quoque, non raro praeterea niccolum ochraceum, et arſenicum, interdum argillam et hydrargyrum; utrum omne huc ſpectat, an potius ferri mineris accenſendum?*

ſulphuratum. 5. C. nitoris metallici ſtannei coloris prunis inſperſum ſulphuris vaporem eructans, diuque igne agitatum puram cobalti calcem relinquens.
Geyer chem. Annal. 1788. 1. *p.* 67.
Habitat in Suecia *prope* Calmariam.

pyriticoſum. 6. C. nitoris et coloris ſtannei igne agitatum ſulphuris vaporem eructans et carbonum pulvere interſperſo materiem relinquens magneti obtemperantem.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 129. *n.* 2. *Swab act. Holm.* 1746. *Cronſt. minér.* §. 248. Cobaltum ferro ſulphurato mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 178. *n.* 3. Cobaltum ferro ſulphurato mineraliſatum, colore albo, parum nitens.

Habitat in Sueciae (*prope* Riddarhytta,) Saxoniae, Bohemiae (*prope* Joachimsthal) *et* Thuringiae (*prope* Saalfeld) *fodinis, texturae granulatae, in granulis quoque ſecedens, rarius ſuperficiale, ſuperficie interdum ſpeculi ad inſtar nitente, aut ſulcis decuſſantibus exarata, cubos interdum exiles perfectos aut truncatos, ſuperficiebus planis vel convexis conſpicuos, rarius pyramides tetraëdras duplices ad angulos valde truncatas, aut priſmata puſilla hexaëdra, utrinque pyramide tetraëdra terminata referens.*

cryſtallinum. 7. C. nitoris et coloris ex ſtanneo-chalybei, igne agitatum ſulphuris arſenicique vaporem eructans, et materiam relinquens magneti obtemperantem.

Cronſt. miner. §. 249. Cobaltum cum ferro ſulphurato et arſenicato mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 176. *n.* 1. Cobaltum ferro arſenicato cum vel ſine ſulphure mineraliſatum, minera alba, planis aut granulis micans.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 129. *n.* 1. Cobaltum cryſtalliſatum. Fig. 35.

Cartheuſ. miner. 55. Cobaltum mineraliſatum cryſtallinum, cryſtallis polyedris nitidiſſimis albis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 179. *n.* 4. Minera cobalti cryſtalliſata.

Habitat in monte Sueciae Tunaberg Sudermanniae, *ſuperficiei colore interdum in fulvum vergente, ſaepe priſmata referens hexaëdra, utrinque pyramide irregulari hexaëdra terminata, ita ut cryſtallus conſtet tetragonis ſex, ſexagonis* 12, *faciebus tribus proximis eodem ubique modo ſtriatis, et facies tres ſimiles oppoſitas ſibi habentibus, ut alternis ternis ſemper contrarie ſtriatis, ut, quocunque vertas, ſemper ſint latera tria proxima reliquis contrario modo ſtriata; ex his tribus planum medium ſemper tetragonum lateralia hexagona.*

arſenicale. 8. C. nitoris et coloris obſcure chalybei igne agitatum arſenici fumum eructans et materiem relinquens magneti obtemperantem.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 129. *Cronſt. miner.* §. 247. 1. Cobaltum ferro et arſenico metalliformi mineraliſatum.

Waller. miner. 226. Cobalti minera diverſimode figurata.

Waller.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 177. *n.* 2. Cobaltum ferro et arſenico mineraliſatum, minera cinerea difformi, particulis parce vel non nitens.

Habitat in Saxoniae (*prope* Freyberg, Annaberg, Schneeberg, Johanngeorgenſtadt,) Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Stiriae (*prope* Schladming,) Lotharingiae (*prope* Giromagny,) *et* Norwegiae (*prope* Kongsberg) *fodinis, cobalto cum ferro et arſenico conjuncto, texturae nunc granularis, nunc planae ad conchaceam accedentis, rarius parallele, ſtellatim aut faſciculatim fibroſae, formae utplurimum communis, interdum botryoides, nonnunquam arbuſcularum imaginibus nigris pictum.*

hiſpanicum. 9. C. nitoris et coloris chalybei, igne agitatum ſulphuris et arſenici vaporem eructans, et materiem relinquens magneti non obtemperantem.

Habitat in Arragoniae *et* Valeſiae *fodinis, ferri expers, et praeter cobaltum ſulphuris et arſenici ferax.*

85. FER-

85. FERRUM. ♂ Poſt platinam tenaciſſimum, ſumme elaſticum et duriſſimum, ſonorum, nigredinis ſibi propriae, magnetem ſequens, et in magnetem facile convertendum, rubiginem facilime contrahens, ponderis ſpecifici = 7600 : 1000.

Igne facile candens, paulo fortiori ſcintillans elidens, fortiſſimo demum liquandum, facilius in calcem rubram ſquamoſam abiens, quae vitris adjecta vireſcenti, aut ſi vehementius uſta ſit, luteo illa colore perfundit.

Acidis omnibus facile ſolvendum, quibus, acrimonia omni orbans, ſaporem adſtringentem impertitus, per gallarum tincturam colore nigro, per ſanguinis lixivium caeruleo ex illis praecipitandum.

nativum. 1. F. nudum nitoris metallici.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 136. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 56. *n.* 1. Ferrum nudum intractabile.

Waller. miner. 242. Ferrum nativum in granulis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 233. *n.* 1. Ferrum nativum.

Carth. miner. 71. Ferrum nudum malleabile.

Habitat in Islandia, *ducatu* Juliacenſi, Saxonia (*prope* Groscamsdorf *et* Eibenſtock,) Sileſiae, Stiriae, Salisburgi, Bavariae *montibus*, *in* Africa (*ad fluvium* Senegal,) *in* Americae *meridionalis diſtrictu* S. Jacobi del Eſtero, *in* Sibiria *prope montes* Nemiricos *ad fluvium* Jeniſei, *poſterius ramuloſum frigidum quoque malleabile foveolis plenum, hinc inde materia pellucida, difficulter igne liquanda, chryſolithos mentiente, texturae conchaceae refertis; an omne perfecte metallicum, an album vere nativum?*

2. F.

chalybeatum. 2. F. retractorium in grana ſecedens nigrum tritura nigra, texturae compactae, formae communis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 137. *n.* 4. Ferrum retractorium nigricans ſubſcintillans compactiſſimum.

Cronſt. miner. §. 210. 2. 1. 1.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 237. *n.* 4. a. Minera ferri nigra ſolida.

Habitat ad Sibiriae *montium* Urdjumski *radicem*, *in* Sueciae, *potiſſimum* Weſtmanniae, Dalecarliae, Smolandiae *fodinis*, *ſubſcintillans poſt ignitionem malleabile*, *igne facile liqueſcens*, *ferri boni in eximiam chalybem convertendi largam* $\frac{50-60}{100}$ *portionem exhibens*, *igne ſulphur nullum exhalans*.

ſelectum. 3. F. retractorium in grana ſecedens nigrum triturá nigra texturae ſubtiliſſime granulatae, formae communis.

Syſt. nat. I. *p.* 176. *n* 13. Ferrum retractorium ſolidum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 137. *n.* 8. Ferrum retractorium nigrans, particulis ſubimpalpabilibus, ſolideſcens.

Cronſt. miner. §. 210. 2. 1. 2.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 437. *n.* 4. b. *et* d. Ferrum ſulphure inſenſibiliter mineraliſatum, minera nigricante, tritura nigra magneti amica.

rhombeum. β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 137. *n.* 6. Ferrum retractorium nigrans, particulis rhombeis.

Habitat in Americae *ſeptentrionalis* (*prope* Crownpoint,) Lapponiae (e gr. *prope* Kirnuar, Jellivari, Janusvando,) Norwegiae (*prope* Bramble, Lärmſtadt, Tornbiönsbor, Arendal, Koennegen, Gellebeck, Nordſee,) Sueciae *plurimis*, Pyrenaeorum (*potiſſimum inter* Sem *et* Lercoul,) Pedemontii (*prope* Traber *et* Belangero,) Elbae, Sardiniae, Bergami, Breſciae, Stiriae, Carinthiae, Hungariae, Bohemiae *et* Saxoniae *nonnullis fodinis*, *chalybeato ceterum ſimile*, *in fragmenta rhombea* (β) *interdum diſſiliens*.

commune. 4. F. retractorium in grana ſecedens nigrum tritura nigra, texturae evidentius granulatae, formae communis.

Syſt. nat. I. *p.* 177. *n.* 16. XII. 3. *p.* 138. *n.* 10. Ferrum retractorium nigrans, particulis ſubgranulatis inaequalibus.

Cronſt. miner. §. 210. 2. 1. 3.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 238. *n.* 4. c. Minera ferri nigra granularis.

β) *Syſt.*

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 177. *n.* 15. XII. 3. *p.* 138. *n.* 9. Ferrum (granoſum) retractorium nigrans particulis arenaceis.

γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 177. *n.* 19. XII 3. *p.* 138. *n.* 12. Ferrum (talcoſum) retractorium nigrans, talco inſperſum.

δ) *Syſt. nat.* I. *p.* 177. *n.* 20. XII. 3. *p.* 138. *n.* 13. Ferrum (calcarium) retractorium nigrans marmoris.

ε) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 137. *n.* 5. Ferrum (ſidereum) retractorium nigrans, maculis rhombicis minerae ferri inſperſis.

ζ) *Syſt. nat.* I. *p.* 177. *n.* 21. XII. 3. *p.* 138. *n.* 11. Ferrum (molle) retractorium nigrans pyriticoſum.

Habitat cum ſelecto, cui ceterum ſimile, in Sueciae *potiſſimum fodinis, interdum punctatim ſteatitae* (γ), *aut lapidi calcario* (δ) *inſperſum, aut fruſtis majoribus ferro intractabili rubro micaceo immerſum, aut pyriten ſibi inſperſum continens, et ea de cauſſa igne tortum ſulphuris vapores eructans.*

cryſtallinum. 5. F. retractorium nigrum tritura nigra, forma cryſtallorum. Fig. 23.

Syſt. nat. I. *p.* 175. *n.* 1. Ferrum cryſtalliſatum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 137. *n.* 3. Ferrum cryſtalliſatum retractorium conſertum adhaerens.

It. wgoth. 258. Mineta ſtanni.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 234. *n.* 2. Ferrum mineraliſatum cryſtalliſatum.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 136. *n.* 2. Ferrum (teſſellare) cryſtalliſatum retractorium ſolitarium.

Cronſt. miner. §. 201. 2. 1. 5. Minera ferri calciformis inaurata octaëdra.

γ?) *Syſt. nat.* I. *p.* 165. *n.* 4. Alumen talcoſum opacum.

Amoen. acad. 1. *p.* 481. Alumen ſolitarium cinereo-fuſcum ollaris.

Waller. miner. 130. Talcum cubicum octaëdrum.

Habitat in Norwegia (*prope* Bramble,) Sueciae *ferrifodinis*, Gallicia, Carinthia (*prope* Fragant,) Corſica, Delphinatu (*valle* Volyaudemer,) *et* Sabaudia, *utplurimum ſolitarium, nunc liberum, nunc marmori, micanti, quartzo, ſerpentino inhaerens.*

glareoſum. 6. F. retractorium nigrum tritura nigra in grana comminutum.

Syſt. nat. I. *p.* 208. *n.* 8. XII. 3. *p.* 199. *n.* 13. *Muſ. Teſſ.* 112. Arena (ferrea) ferri atra.

Waller. miner. 251. Ferrum arenae mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 255. *n.* 18. Ferrum mineralisatum in formam arenae collectum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum glareoſum atrum magnetem ſequens.

Vogel miner. 80. Arena ferrea.

Cartheuſ. miner. 10. Arena metallica.

Habitat in Italia *ad radicem montium colliumque vulcaniorum, ad* Sibiriae, Groenlandiae, Islandiae, Lapponiae, Fennoniae, Sueciae *fluvios et littora, ad littora maris* Baltici, *ad rivum* Kirniz Luſatiae, *in* Bohemia (*prope* Preſniz,) *in* Tranſilvania (*ad fluvium* Aranjos,) *in* Elba, Britannia (*ad fanum* S. Maclovii,) Jamaica, India, *potiſſimum in maritimis* Coromandel *et* Zeylona, *ex mineris praecedentibus per torrentes et maris undas comminutis et in remota ſaepe loca delatis natum, granis obtuſe angulatis.*

hepaticum. 7. F. retractorium hepaticum, tritura nigra ſubſcintillans, in fragmenta ſubcubica diſſiliens.

Habitat in alpibus Lapponicis, e. gr. Jellivari, *compactum, an diſtincta ſpecies?*

nitens. 8. F. retractorium nigrum compactum tritura rubra, in fragmenta nitentia cubica diſſiliens.

Cronſt. miner. §. 211. 2. 3.

Habitat in Norwegiae *fodinis prope* Arendal, *an diſtincta ſpecies?*

rhombeum. 9. F. retractorium tritura rubra compactum in fragmenta rhombea diſſiliens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 139. *n.* 14. Ferrum (decuſſatum) retractorium rubricoſum rhombeo-ſtriatum.

Habitat in Sueciae *fodinis* Bitsbergenſibus, *an diſtincta ſpecies?*

ſuecicum. 10. F. retractorium compactum nigrum, tritura rubra, in fragmenta indeterminata diſſiliens.

Cronſt. miner. §. 211. 2. 1.

β?) *Syſt. nat.* 177. *n.* 14. XII. 3. *p.* 139. *n.* 15. Ferrum (virens) ſubretractorium rubricoſum particulis impalpabilibus nitidis.

Habitat in Sueciae *fodinis* (*prope* Bilſee,) *β*) *actinoto inhaerens prope* Norberg, Persberg, Grengie, Kengis.

lamelloſum. 11. F. retractorium nigrum lamelloſum, tritura rubra.

Cronſt. miner. §. 211. 2. 4. Minera ferri retractoria tritura rubra lamelloſa.

β) *Syſt.*

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 177. *n.* 17. XII. 3. *p.* 139. *n.* 16. Ferrum (ſquamoſum) ſubretractorium rubricoſum, particulis ſquamoſis.

Habitat in Norwegia (*prope* Gellebeck).

Magnes. 12. F. attractorium compactum formae communis.

Syſt. nat. I. *p.* 176. *n.* 12. XII. 3. *p.* 142. *n.* 27. Ferrum attractorium.

Woltersd. miner. 31. Ferrum amorphum, ferrum attrahens.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 235. *n.* 3. Ferrum mineraliſatum, minera ferrum attrahente et polos mundi oſtendente.

Habitat in Daniae, Norwegiae (*prope* Arendal, Laermſtadt, Bamble,) Sueciae (e. gr. *ad montem* Hoegberg,) Lapponiae (*prope* Januswando,) Sibiriae, *potiſſimum* Uralicis, Indiae, *regni* Peruani, *inſulae* Serpho archipelagi, Elbae, Hungariae (*prope* Taifolz,) Temeſiae (*prope* Dognaska,) Bohemiae (*prope* Platte, Orbicau *et ad montem* Caff,) Saxoniae (*prope* Johanngeorgenſtadt, Ehrenfriedersdorf, Dorfchemnitz, Schmalzgrube *et* Breitenbrunn,) Franconiae (*prope* Lichtenberg) *et* Sueviae (*prope* Aalen) *ferrifodinis, in grana ſecedens, in fragmenta indeterminata obtuſangula diſſiliens, utplurimum, parum nitens, durum, fragile, ferrei aut chalybei coloris, rarius ex caeruleſcente cinerei, fuſci aut ruſeſcentis, tritura rarius rubra, quam nigra, rarius* (e. gr. *in* Norwegia) *globoſum, polos duos monſtrans polos mundi reſpicientes, hinc experimentis phyſicis, navigationi, inveſtigando ferro aliisque uſibus inſerviens.*

granulare. 13. F. attractorium texturae granularis formae communis.

Cronſt. miner. §. 209. 2. 1. 2. 1. 2 *et* 3.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 235. *n.* 3. b. Magnes colore ferreo granularis.

Habitat in Sueciae *ferrifodinis* (Kaerrgrufoe *et prope* Norberg,) *magneti ceterum ſimile.*

fibroſum. 14. F. attractorium texturae fibroſae formae communis.

Karſten Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 442.

Habitat in Suecia, *coloris inter dilute chalybeum et caeruleſcenti-canum intermedii, parum nitens, in grana ſecedens, opacum, molle, fragile, in fragmenta indeterminata non valde obtuſangula diſſiliens, tritura ex caeruleſcenti atra, fibris teneris, rectis faſciculatis.*

ſquamoſum. 15. F. attractorium texturae lamelloſae formae communis.
Cronſt. miner. §. 209. 2. 1. 2. 1. 4.
Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 446.
Danz chem. Annal. 1785. 2. *p.* 426.
Habitat in Norwegia (*prope* Bamble *et* Sandſwer,) *in terris* Rhenanis, *atrum, lamellis craſſis, rectis, tritura rubra.*

ſubtetraëdrum. 16. F. attractorium atrum formae cryſtallinae.
Habitat in Norwegiae (*prope* Bramble,) Saxoniae (*prope* Breitenbrunn) *et* Carinthiae (*prope* Fragant *et* Hüttenberg) *fodinis, interdum una cum cupro fulvo gneiſſo fornacum immerſum, cryſtallis utplurimum pyramidu tetraëdrum duplicem ſaepe exilem, rarius priſma tetraëdrum obliquangulum, aut cuneum hexaëdrum altero fine in aciem, altero in pyramida-tetraëdrum irregularem terminato referentibus.*

baſalticum. 17. F. attractorium ſpadiceum columnas graciles in majores faſciculatas interdum articulatus referens.
Hacquet Schr. berl. Naturf. 4. *p.* 13. *t.* 3. *f.* 1. 2.
Danz chem. Annal. 1785. 2. *p.* 424.
Flurl bergm. Journ. 1789. 2. *p.* 1092.
Reuſs Orogr. des boehm. Mittelgeb. p. 89.
Ferber Bemerk. in Neufchatel &c. p. 5.
Stenz Abh. der boehm. Geſ. 1788. *p.* 174.
Habitat in Ducatus Bipontini *valle* Itas, *etiam prope* Moſchel-Landsberg, *in* Françonia (*prope* Lichtenberg,) Palatinatu *ſuperiori* (*prope* Amberg) *et* Bohemia (*prope* Prizen, Augezd *et monaſterium* Oſſeg,) *ampla utplurimum ſtrata conſtituens, columnis calore et ad aërem a ſe invicem diſcedentibus, ferrum, frictione ad magnetem praeparatum trahens.*

micaceum. 18. F. intractabile ferrei coloris nitens texturae lamelloſae.
Syſt. nat. I. *p.* 176. *n.* 7. XII. 3. *p.* 139. *n.* 18. Ferrum intractabile rubricans micaceum nitens.
Waller. miner. 169. Ferrum arſenico mineraliſatum minera micacea rubra l. attritu rubente.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 242. *n.* 8. Ferrum mineraliſatum, minera micacea ſquamoſa, colore griſeo ſeu ferreo nitens, tritura humida rubra.
Carth. miner. 72. Ferrum mineraliſatum ſquamoſum griſeum ſplendens friabile.
Cronſt. miner. §. 201. 2. 1. 4. Haemalites caeruleſcens ſquamoſus.

β) Syſt.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 177. *n.* 18. Ferrum retractorium particulis ſublaminoſis ſolideſcentibus.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 140. *n.* 19. Ferrum (caeruleſcens) intractabile rubricans, ſquamis ſublaminoſis caeruleſcentibus.

Waller. miner. 257. Minera ferri caeruleſcens laminoſa.

Habitat in Sibiriae (Nefedjewskoi *ad lacum* Onega;) Lapponiae (*prope* Jellivari,) Sueciae (*prope* Grengie *et* Calmar,) Hercyniae (*prope* Oſterodam *et* Zorge,) *comitatus* Sayn (*ad montem* Streitberg,) Franconiae (*ad* Ochſenkopf *montis* piniferi,) Saxoniae (*prope* Altenberg *et* Johanngeorgenſtadt,) Luſatia (*prope* Markersdorff) *et* Hungariae (*prope* Topſchau) *ferrifodinis, utplurimum in grana, rarius in cruſtas, rariſſime in bacillos ſecedens, lamellis ſaepius incurvis, quam rectis; crebro partibus majoribus, interdum minoribus aliis foſſilibus quartzo, fluori, ferro ochraceo, immerſum, rarius ſuperficiale, utplurimum forma communi, interdum forma tabularum hexaëdrarum lateribus coalitarum conſpicuum.*

Speculare. 19. F. intractabile compactum niteris et coloris chalybei, tritura rubra, intus ſpeculi inſtar nitens.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 239. *et* 241. *n.* 6. 7. Ferrum mineraliſatum, minera griſea ſeu albo-caeruleſcente, tritura rubra, magnete refractaria, et: Ferrum mineraliſatum minera caeruleſcente aut nigreſcente, magneti vel amica vel refractaria.

Cronſt. miner. §. 201. 2. 1. 1-3. Minera ferri calciformis indurata caeruleſcens.

β) *Syſt. nat.* I. *p.* 175. *n.* 3. XII. 3. *p.* 140. *n.* 20. Ferrum intractabile rubricans ſcintillans ſolidum rhombeo ſtriatum.

γ) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 140. *n.* 21. Ferrum (celluloſum) intractabile rubricans, lamellis erectis interſtinctis.

Habitat in Norwegiae, Sueciae (*prope* Bitsberg,) Germaniae (*prope* Osnabrügg, Freyberg, Auguſtusburg *et* Altenberg,) *etiam prope* Thurnberg *in* Palatinatu *ſuperiori, in* Lotharingiae (*prope* Framont) *et* Ilvae *ferrifodinis, ſuperficie ſaepe iridis coloribus ludente, nunc in grana, nunc in cruſtas, nunc in bacillos ſecedens, ſaepius forma communi, neque tamen raro forma cryſtallorum, in cellulas aut uvae ſpeciem ſaepius aggregatarum, nunc tabulas hexaëdras nunc lentes exiles, nunc pyramides triedras, duplices et complanatas, vel ſimplices et apice inflexas, nunc cubos, rarius perfectos vel marginibus, quam angulis truncatos, nunc polyëdra preferentium.*

rubricoſum. 20. **F. intractabile rubrum lamelloſum intus micans molliſſimum attactu pingue et inquinans formae communis.**

Syſt. nat I. *p* 176. XII 3. *p.* 141. *n.* 23. Ferrum intractabile rubricans rubrumque, punctis impalpabilibus nitidis.

Cronſt. miner. §. 203. 3. 2. Haematites ruber ſquamoſus.

Waller. miner. 27. Mica ferrea rubra.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 248. *n.* 13. Ferrum ochraceum mineraliſatum rubrum, minera ſquamoſa molli inquinante magneti refractaria.

Habitat in Cambria, Suecia (*prope* Nora, Norberk, *in monte* argenteo occidentali,) Saxonia (*prope* Ehrenfriedersdorf *et* Camsdorf,) Hennebergia (*prope* Suhl,) Hercynia (*in monte* Iberg *et prope* Zorge,) Naſſovia, Hungaria, *colore nunc magis in chalybeum, nunc potius in fuſcum colorem vergente, ſaepius cruſtae more alias ferri mineras obducens, in grana ſecedens, lamellis incurvis nunc majoribus nunc minoribus, in fragmenta indeterminata valde obtuſangula diſſiliens.*

Haematites. Glaskopf. 21. **F. intractabile fibroſum duriuſculum opacum tritura rubra aut flava.**

Syſt. nat. I. *p.* 175. *n.* 5. XII. 3. *p.* 140. *n.* 22. Ferrum intractabile rubricans glanduloſum fragmentis concentratis.

Waller. miner. 249. Ferrum mineraliſatum minera figurata rubra ſ. tritura rubente.

Woltersd. miner. 31. Ferrum rubrum ex centro radiatum, et Ferrum rubrum globoſum extus punctatum.

α) nigrum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 245. *n.* 10. Ferrum ochraceum mineraliſatum, minera nigreſcente plerumque teſtacea aut figurata, tritura rubra magneti refractaria.

β) fuſcum.

Cronſt. miner. §. 202. Haematites nigreſcens.

Blutſtein. γ) rubrum.

Cronſt. miner. §. 203. Haematites ruber.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 245. *n.* 11. Ferrum ochraceum mineraliſatum minera rubra dura utplurimum figurata, magneti refractaria.

δ) flavum, tritura flava.

Cronſt. miner. §. 204. 2. Haematites flavus.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 247. *n.* 12. Ferrum ochraceum mineraliſatum, minera flava plerumque figurata, raſura flava, magneti refractaria.

Habitat

Habitat in Angliae (e. gr. *prope* Durham,) Scotiae, Norwegiae, Sueciae, Sibiriae, (e. gr. *in montibus* uralenſibus *prope* Sinarskoi *et* Bodon,) Hungariae, Carinthiae (*prope* Hüttenberg,) Bohemiae, Saxoniae (e. gr. *prope* Johanngeorgenſtadt *et* Freyberg, *et in monte* Rothenberg,) Haſſiae (e. gr. *prope* Schmalcalden,) Hercyniae (e. gr. *prope* Oſterodam,) Electoratus Trevirenſis (e. gr. *prope* Herrhauſen,) *ducatus* Bipontini (Friſchermuth,) δ) *in* Bohemiae (*prope* Camerhof,) *et* Hungariae (*prope* Scalca, Hiadla, Stiar, Koniz, Taiſolz, Boinik *et* Libeten, γ) *in* Pyrenaeorum (*inter* Sem *et* Lercoul,) Britanniae (*prope* Salles,) Scotiae (*prope* Pitfichie *provinciae* Aberdeen,) Angliae (*prope* Workington Cambriae,) Sueciae (*in monte argenteo occidentali* Weſtmanniae,) Hercyniae (*prope* Hüttenrodam, Oſterodam *et* Andreasberg,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Schneeberg, Altenberg, Schwarzenberg, Eibenſtock, Grosſchirma, Schellerhau *et* Boeſenbrunn,) Luſatiae (*prope* Wehrau,) Bohemiae (*prope* Presniz, Radnik *et* Platte,) Hungariae (*prope* Ruskowa, Sirck, *et* Stoos,) Tranſilvaniae (*prope* Gyaller,) Carinthiae (*prope* Neumarktl,) Auſtriae (*prope* Graskopf,) Wirtembergiae (*prope* Schiltach,) *et* Bipontii (*prope* Moſchellandsberg,) β) *in* Angliae (Hubbadule Derby,) Sueciae (*prope* Norberg,) Saxoniae (*prope* Boeſenbrunn *et* Scheibenberg,) Bohemiae (*prope* Melnik, Hungariae (*prope* Ruskowa, Scalca *et* Boinik,) Carinthiae (*prope* Bleyberg,) Auſtriae (*in monte* Gaſtricenſi,) *et* Bipontii (*prope* Tabernas montanas,) α) *in* Sibiriae (e. gr. *prope* Catharinenberg,) Sueciae (*prope* Bitsberg, Wick, Norberg, Ritterhütte, Langbanshütte &c.,) Norwegiae (*prope* Arendal,) Lapponiae (*prope* Jellivari,) Angliae (*praeſertim* Gloceſtriae,) Hercyniae (*ad montem* Iberg, *prope* Zellerfeld *et* Zorge,) Hennebergiae (*in planitie* Büchebene,) Saxoniae (*prope* Gilsdorf, Voigtsberg, Camsdorf, Scheibenberg, Marienberg, Schwarzenberg *et* Blankenburg,) Luſatiae (*prope* Rengersdorf,) Marchiae Brandenburgicae (*prope* Kiſterniz,) Bohemiae (*prope* Platte,) Moraviae (*prope* Buttenwald,) Hungariae (*prope* Suchodolina, Libeten, Ruſcowa, Stiavncza, Roniz *et* Taiſolz,) Carinthiae, Carnioliae, Ilvae, Briſgoviae (*ad montem* Heuberg,) Sueviae (*prope* Gindelwangen, Ahlen *et* Neuhauſen,) Wirtembergiae (*prope* Neoburgum,) *et* Naſſoviae (*in* Siegenenſi *et* Dillenburgica *parte*) *fodinis*, *rariſſime cruſtae inſtar alia foſſilia obducens*, *ſuperficie interdum*

terdum iridis coloribus ludente, aut argenticoloribus arbuſculis picta, fibris crebrius parallelis, quam faſciculatis vel ſtellatis, in feſtucas longas, aut fragmenta cuneiformia, rarius in diſcoidea diſſiliens, intus interdum cavum, aut extrinſecus quartzo vel chalcedonio quaſi cortice obductum, nunc in grana, nunc in bacillos, nunc in cruſtas ſecedens, rarius formae communis, quam reniforme, botryoides, globoſum, ſtillatitium, fiſtuloſum, aut arbuſculas referens; varietas rubra ſanguinis profluviis ſiſtendis, aliisque medicamentis, poliendis quoque metallis, potiſſimum ferro et chalybi inſerviens.

compactum. 22. F. intractabile compactum duriuſculum opacum tritura rubra aut flava.

Cronſt. miner. §. 202. 203. 204. 2. 3. *et* 5. 1.

Waller. ſyſt. miner. p. 244. 246. 247. *n.* 10. 11. 12. Haematites ſolidus.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 141. *n.* 25. Ferrum (glomeratum) intractabile rubricans octaëdro granulatum.

δ?) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 141. *n.* 24. Ferrum (arenoſum) intractabile nigrans, particulis granulatis opacis.

Habitat in Sibiriae (*prope* Catharinenburg *aliisque*,) Lapponiae (*prope* Jellivari,) Sueciae (*prope* Grengie *et in monte* Taberg,) Hercyniae (*prope* Rübeland,) Franconiae (*prope* Naila *et* Suhl,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Chemniz, Schneeberg, Eibenſtock *et* Johanngeorgenſtadt,) Variſciae (e. gr. *prope* Schlaiz,) Luſatiae (*prope* Wehrau,) Bohemiae (*prope* Toepliz,) Temeſiae, Carnioliae (*prope* Kumpell,) Tirolis, Wirtembergiae (*prope* Heidenheim,) Helvetiae (*in valle* Mühlthal,) Italiae, Navarrae (*prope* Baigory,) *electoratus* Trevirenſis (*prope* Herrhauſen,) Naſſoviae *partis* Siegenenſis, Namurci *fodinis*, *frequentius in grana ſecedens, interdum vagus, crebro in ſtratis aut venis obvius, quas integras conſtituit, nonnunquam aliis foſſilibus inſperſum, flavum, rubrum aut nigreſcens, texturae nunc aequalis, nunc inaequalis, formae crebro communis, alias globuloſum, reniforme, ſtillatitium, fiſtuloſum, celluloſum, aut veſtigiis hexaëdro-pyramidalibus inaequale, aut forma cryſtallorum frequentius adnatarum, quam liberarum, aggregatarum, quam ſolitariarum, rarius tetraëdro-pyramidalium, quam cubicarum, quae intus interdum cavae, et aqua repletae, furno calido impoſitae magno cum ſtrepitu diſſiliunt.*

23. F.

Spatoſum. 23. F. intractabile lamelloſum efferveſcens igne crepitans et nigreſcens, in fragmenta rhomboidalia diſſiliens.

Syſt. nat. I. *p.* 175. XII. 3. *p.* 141. *n.* 26. Ferrum intractabile albicans ſpatoſum.

Woltersd. miner. 31. Ferrum ſpatoſum colore gilvo ſ. badio.

Waller. miner. 244. *n.* 3. Minera ferri alba ſpatiformis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 251. *n.* 16. Ferrum calcareis lapidibus inhaerens, minera alba vel fuſca, facie lapidea, ſine nitore, magnete non attractili.

Vogel mineralſ. 167. Minera martis ſpatoſa.

Cronſt. miner. § 30-33. Terra calcarea marte intime mixta.

β). *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 261. *n.* 24. Ochra ferri fuſca.

Habitat, interdum ſtrata ampliora et matricem aliarum minerarum conſtituens, in regno Tunetano, *in* Hiſpania, *in* Pyrenaeis (*prope* Echaux, *inter* Sem *et* Lercoul, *etiam in comitatu* Ruſcinonenſi,) *in* Delphinatu (*prope* Allemont,) Alſatia (*prope* Rothau,) Pedemontio (*prope* Munaſtero,) *territorio* Bergamenſi *et* Breſciano,) Tiroli (*prope* Schroaz,) Salisburgo, Stiria (*prope* Schladming *et* Eiſenerz,) Carniolia (*prope* Jauberlig,) Carinthia (*prope* Hüttenberg,) Auſtria (*prope* Reichenau,) Hungaria (*prope* Schemniz *et* Schmoelniz,) Sileſia (e. gr. *prope* Creuzburg,) Bohemia (*prope* Ratieborziz, Seketſchan *et* Mayerhoefen,) Saxonia (*prope* Altenberg, Schneeberg, Freyberg, Braeunsdorf, Voigtsberg *et* Camsdorf,) Franconia (*prope* Neila *et* Lobenſtein,) Thuringia (*prope* Koeniz,) Haſſia (*prope* Schmalcalden *et* Wolzhauſen,) Naſſoviae *parte* Saarbrückenſi, Weilburgenſi *et potiſſimum* Siegenenſi, Rheni *ripis* (e. gr. *prope* Benndorf, Wolfſtein, Obernhof, Wienar,) *Ducatu* Bergenſi (*in monte* Windberg,) Hercynia (*prope* Clausthal, Cellerfeld, Lautenthal, Stollberg,) *principatus* Anhaltini *parte* Bernburgenſi, Halberſtadio (*prope* Dankenrode,) *in* Uplandia, Dalecarlia *et alias paſſim in* Suecia, *in* Cambria *et* Glocestria Angliae, *in granas, rarius in cruſtas flexuoſas ſecedens, pruniis inſperſum lucem ſpargens, acidis totum ſolvendum, frequentiſſime album, colore tamen ad aërem fugaci, alias canum, caeruleſcens, rufeſcens, flavum, rubrum, fuſcum, nigricans, nigrum, aut ad ſuperficiem iridis coloribus ludens, rarius fiſtuloſum, globoſum, celluloſum, aut veſtigiis cubicis impreſſis conſpicuum, aut, prouti prope Cremniz, fungiten figura referens, quam formae communis, aut cryſtallorum extrinſecus nitentium utplurimum aggregatarum, rarius pellucidarum, rarius* pyram-

pyramides triëdras aut exiliſſimas tetraëdras, vel cubos, quam lentes puſillas, interdum roſae petalorum inſtar aggregatas, aut ſellae inſtar curvatas, vel rhombos, faciebus ſaepe convexis conſpicuos referentium, parando chalybi prae aliis ferri mineris conducens, ferri calce aëre fixo ſaturata, utplurimum quoque terrae calcariae, et magneſiae calci juncta.

Siliceum. 24. F. intractabile ſcintillans.

Cronſt. miner. §. 54. 1. *et* 65. Quartzum calce ferri atra intrinſece miſtum et Jaſpis martialis, Sinople.

Habitat in Palatinatus *et* Bipontinis, Hercyniae (*prope* Rübeland,) Hungariae (*prope* Schemniz *et* Bakabanya) *fodinis, in his ſaepe auriferum, ceterum ex ferri calce petroſilici, quartzo aut jaſpidi juncta conſtans, interdum quaſi eroſum.*

argillaceum. 25. F. molle opacum inconſpicuum ſiccum.

Cronſt. miner. §. 87? Bolus indurata particulis impalpabilibus.

Habitat in Italiá, Wirtembergia, Naſſovia (e. gr. *prope* Siegen,) Franconia (e. gr. *prope* Neila,) Variſcia, Saxonia (e. gr. *prope* Schneeberg, Chemniz *et* Schmidefeld,) Luſatia (*prope* Wehrau,) Bohemia (*prope* Toepliz,) Hungaria (*prope* Scalca) *et* Temeſia, *nunc vagum, nunc integra ſtrata conſtituens, nunc formae communis, nunc foraminulentum et intus fiſtuloſum, nunc celluloſum, nunc lentes, renes, globulos, ſaepiſſime piſa aequantes, referens, interdum ſchiſtoſum, aut in cruſtas ſecedens, ex ferri calce et argilla compoſitum.*

Ochra. 26. F. intractabile inconſpicuum opacum friabile.

Waller. miner. 205. Ferri terra praecipitata non mineraliſata.

Cronſt. miner. §. 200. 1. 1. 1. Minera ferri calciformis friabilis.

α) *Syſt. nat.* I. *p.* 205. *n.* 1. XII. 3. *p.* 192. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 106. Ochra ferri pulverea lutea.

It. ſcan. 123. Ochra flava.

Woltersd. miner. 31. Ferrum terreum luteum friabile.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 258. Ferrum acido ſolutum et praecipitatum, colore flavo.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 192. *n.* 2. Ochra ferri pulverea rufa.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 259. *n.* 22. Ferrum acido corroſum rubrum.

Habitat

Habitat frequens in aquis ferriferis, *in receptaculis, canalibus* e. c. *in fundum delabens, alias quoque in inſula* Celebes, Perſia, Sibiria (*ad fluvium* Jeſſchanska,) Penſilvania (*prope* Fahlun *et in* Scania,) Anglia, Seelandia, Namurcio, *reliquo* Belgio, *ducatu* Cliveſi, *epiſcopatu* Oſnabrüggenſi, *electoratu* Trevirenſi, Hercynia (e. gr. *in monte* Rammelsberg,) Haſſia, Saxonia, Franconia (e. gr. *prope* Wonſiedel, Neila, Coburg, Norimbergam, Altdorf,) Carinthia (*prope* Hüttenberg *et* Frieſach,) Salisburgo, Alſatia, Helvetia, Italia (e. gr. *circa* Romam,) Hungaria (*prope* Schemniz *et* Stoos,) Tranſilvania (*prope* Gyaller,) Sileſia (e. gr. *prope* Sagan,) *et* Luſatia (*prope* Wehrau,) *rarius ſtellatim fibroſum, luteo rubrove colore crebro in fuſcum vergente, pictoribus uſu ſuo magis natum, quam fuſoribus.*

caeruleum. 27. F. intractabile friabile terreum inconſpicuum ad aërem caeruleum, igne fuſceſcens, a lixivio cauſtico colores mutans.

Cronſt. miner. §. 206. Calx martialis phlogiſto juncta et alcali praecipitata.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 260. *n.* 23. Ferrum ſolutum alcali praecipitatum et phlogiſto junctum caeruleum.

Habitat frequens ad fluvium Schadugna, *prope* Muran *et in aliis* Sibiriae *et* Ruſſiae *oris, in* Islandia, Norwegia, Scaniae *planitiebus*, Scotiae *et* Belgii *paludibus, in electoratu* Hannoverano (*prope* Maſchen,) *epiſcopatu* Hildeſienſi (*prope* Peinam,) Haſſia (*prope* Hirſchfeld,) Suevia (*prope* Babenhuſen,) Briſgovia (*prope* Herdeꝛen,) Carnioliae *alpibus* Vacchinenſibus, Carinthia (*prope* Bleyberg,) Thuringia (*ad montem* Eckartsberg,) Luſatia (*prope* Doberich *et* Olbersdorf,) Sileſiae (*prope* Beuthniz, Pathowiz, Dachenberg, Creuzburg *et* Niederleſchen,) *et* Poloniae (*prope* Cracoviam) *uliginibus, argillae, turfae, humo aut aliis ferri mineris innidulans, infra terram nonnunquam lacteum, et ad aërem demum colorem caeleſtem ſmaltae, aut indicum aſſumens, ferri circiter* ¼ *argillae arenaeque miſtam continens, poſt uſtionem in igne magnetem ſequens, pigmenti loco* e. gr. Tunguſis *inſerviens.*

ſmaltinum. 28. F. intractabile duriuſculum terreum opacum inconſpicuum caeruleum, a lixivio cauſtico colorem non mutans, igne cineraſcens.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. *p.* 91.

Habitat

Habitat in Hungaria *prope* Vorau, *una cum quartzo venam* $\frac{1}{4}$-$\frac{1}{2}$ *pollicis, gneiſſum micaceum album pererrantem conſtituens, cupri expers, jam in fodina caeruleum, candeſcendo cum cineribus clavellatis omnem colorem exuens, acidis non ſolvendum, cum borace in vitrum pellucidum dilute flavum, cum oſſium acido in vitrum coloris expers colliqueſcens, ex ferri calce, terra aluminoſa et ſilicea conflatum.*

ſubaquoſum. 29. F. intractabile inconſpicuum opacum coloris obſcuri humidum.

Syſt nat. I. *p.* 190. XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. Tophus (Tubalcaini) humoſo-ochraceus.

Cronſt. miner. §. 200. 1. 1. 2. Minera ferri calciformis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 255. *n.* 19. Ferrum limoſum, minera fuſca, facie terreſtri vel ſcoriacea, ſubaquoſa.

α) polymorphum. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. δ.
β) placentiforme. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. γ.
γ) nummiforme. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. β.
δ) globiforme. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. ε.
ε) globoſum. *Syſt nat.* XII. 3. *p.* 188. *n.* 7? Tophus (globus) arenoſo-ferreus ſubrotundus.
ζ) grandiniforme. *Muſ. Teſſin.* 74. *n.* 8.
η) piſiforme. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 5. α.
ϑ) Aetites.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 614. *n.* 2. Lithotomi cavitate latente, parietibus nudis donati.

a) *Syſt. nat.* I. *p.* 193. *n.* 3. XII. 3. *p.* 179. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 78. *n.* 2. *Schreb. lith.* 97. Aetites embryone libero terreſtri.

Imperat. hiſt. nat. 738. Aetites geodes.

Waller. miner. 407. Aetites terra incluſa.

b) *Syſt. nat.* I. *p.* 193. XII. 3. *p.* 179. *n.* 2. *Muſ. Teſſin.* 78. *n.* 1. *Gron. ſuppl.* 58. *n.* 1. 3. *Schreb. lith.* 99. Aetites embryone libero lapillulofo.

Imper. nat. 739. Aquilinus.

Waller. miner. 407. *n.* 1. Lithotomi cavitate latente donati.

ι) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 187. *n.* 6. Tophus (Lithoxylon) ferreus ochraceus longitudinaliter enatus.

Habitat ſub aqua in Sibiriae, Ruſſiae (e. gr. Newa) *fluviis, in* Smolandia, Dalecarlia, Norlandia Sueciae, *in* Belgio (*prope* Lugdunum,) Lotharingia (*prope* Dax, Val-S. Amarin &c.,) Normannia, Britannia (*prope* Vitry,) *diſtri-*

diſtrictu Turonenſi (*prope* Prouilly,) Franciae *inſula* (e. gr. *prope* Genicours,) Burgundia, Alſatia, Helvetia, Wirtembergia, *reliqua* Suevia, *comitatu* Salmenſi, *electoratu* Trevirenſi (*prope* Mardorf,) Hercynia (*prope* Ilefeld,) Haſſia, *circulo* Salico (*prope* Halam,) Variſcia, Bohemia, Luſatia (*prope* Tribel,) Sileſia (*prope* Wichelsdorf,) Hungaria, Tranſilvania (*prope* Reſchinar) *ex humo ferrifero, ut videtur, natum, a phoſphori acido inhaerente ferrum exhibens frigidum fragile, utplurimum fuſcum, interdum rubrum, luteum, luteſcens, vireſcens, caeruleum, cinereum, ex chalybeo atrum, nigrum, aut in ſuperficie variegatum, formae communis (tum crebro foraminulentum, alias fiſtuloſum, orbiculare granorum, renis, globi magis minusve perfecti cavi vel ſolidi, majoris vel minoris ſpecie conſpicuum.*

viride. 30. F. coloris pſittacini, nitens.

Hoffmann bergm. Journ. II. I. *p.* 397.

Habitat Schneebergae, *aliis induratis ferri, wismuthi, niccoli cobaltique mineris inſidens, interdum tabulas referens, an ferrum muriae acido junctum? an revera hujus generis?*

arſenicale. 31. F. canum opacum carbonibus injectum arſenici vaporem eructans.

Prouſt annal. de chim. I. *p.* 195.

Habitat in Hiſpaniae *cuprifodina, plumbo cum arſenici acido juncto externo habitu ſimile, aqua et nitri acido, vel bulliente, non ſolvendum, et vaſis clauſis igni expoſitum liqueſcens quidem, ut tamen nullum vaporem emittat.*

ſulphuratum. 32. F. opacum prunis inſperſum vaporem flammamque ſulphuris emittens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 116. *n.* 7. Pyrites (aquoſus) mineraliſatus lividus.

Cronſt. miner. §. 152. Pyrites colore rubeſcente.

Waller. miner. 210. *Syſt. miner.* 2. *p.* 133. *n.* 7. Sulphur ferro mineraliſatum, minera fuſca vel hepatica.

Habitat in Sueciae, Saxoniae, Hercyniae, Rhenanis *fodinis variis, creberrime fuſcum, interdum dilutius, aut coloris inter aurichalceum et chalybeum intermedii, aut chalybei, aut in ſuperficie variegati, in grana utplurimum ſecedens, formae creberrime communis, nonnunquam celluloſum, pectinatum, ſulcis decuſſantibus in ſuperficie*

ficie inſignitum, arbuſculas referens, fiſtuloſum, botryoides, reniforme, ſtillatitium, globoſum, aut forma cryſtallorum tabulas hexaëdras crebro in globos coagmentatas, aut priſmata hexaëdra, frequentiſſime cubos in cellulas aut ſeries aggregatos referentium conſpicuum.

phlogiſticum. 33. F. opacum coloris obſcuri in igne ardens.
Cronſt. miner. §. 160. 6. 2. Minera ferri phlogiſtica.
Habitat in Hungaria (*prope* Schemniz, *hic auri argentique ferax*,) *et* Suecia (*in montibus* Waſchberg *et* Finnberg, *etiam in* Nericia) *lithanthracem externo habitu referens, nunc friabile, nunc firmius cohaerens, alias fixum, cito et cum levi flamma exardeſcens, pauxillum ponderis amittens, et ultra* $\frac{30}{100}$ *ferri ſaepe continens, alias ſub fornice docimaſtica totum fere avolans, perparum modo calcis ferreae relinquendo.*

86. ARSENICUM. ⚯

Fragile, coloris plumbei, cum nitore tamen fugacis, ponderis ſpecifici = 8308 : 1000.

Carbonibus inſperſum ſpecie fumi albi album quodammodo redolentis ſapore dulciuſculi avolans.

Calce alba, aqua ſolubili, acidi nitri ope acidum verum ſui generis evolvente.

nativum. 1. A. nudum nitoris metallici.
Cronſt. miner. §. 237. Arſenicum nativum.

teſtaceum. α) A. in cruſtas ſphaericas ſecedens.
Syſt. nat. I. *p.* 170. *n.* 5. XII. 3. *p.* 117. *n.* 1. Arſenicum nudum, fragmentis convexis concaviſque albidis.
Cronſt. miner. §. 237. 1. Arſenicum nativum particulis impalpabilibus teſtaceum.
Waller. miner. 217. Arſenicum ferro mineraliſatum teſtaceum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 162. *n.* 3. Arſenicum nativum forma metallica teſtaceum.

Vog.

Vog. miner. 294. *Gesn. cadm.* 19. *n.* 29. Cobaltum teſtaceum.

Juſt. miner. 180. Scherbencobald.

ſquamoſum. β) A. particulis micaceis. *Cronſt. miner.* §. 237. 2. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 117. *n.* 2.

poroſum. γ) A. friabile et poroſum. *Cronſt. miner.* §. 237. 3. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 117. *n.* 3.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 161. *n.* 2. Arſenicum nativum forma metallica nigrum.

a) faciebus ſpeculi inſtar nitentibus.

Cronſt. miner. §. 237. 3. 1.

Habitat in Norwegia (*prope* Kongsberg,) Hercynia (*prope* Andreasberg,) Alſatia (*prope fanum* S. Mariae,) Wirtembergia (*prope* Alpirſpacum,) Fürſtenbergia (*prope* Wittichen,) Carinthia (*prope* Seltſchach *et* Geisberg,) Tranſilvania (*prope* Nagyag,) Bohemia (*prope* Joachimsthal,) *et* Saxonia (*potiſſimum prope* Annaberg *et* Freyberg,) *ſpato, barytidi, feldſpato ſaepe innidulans, galenae, arſenici argentique minerarum frequens comes, duro corpori allidens ſonitum edens, cultro ſecandum, vix ferro carens, interdum cobaltum, rarius wismuthum, argentumve ſibi immixtum habens, rarius fibroſum, quam minutim lamelloſum, interdum* γ) *poroſum et quaſi eroſum, faciebus* γ a) *ſpeculi inſtar nitentibus, aut concavis, aut convexis conſpicuum, haud raro reniforme.*

calciforme. 2. A. album, aqua ſolubile.

Cronſt. miner. §. 238. 2. 1. Calx arſenici nativa pura.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 160. *n.* 1. Arſenicum nativum album ſalino-calcareum.

α) farinaceum.

Cronſt. miner. §. 238. 2. 1. 1.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 160. *n.* 1. a.

β) cryſtalliſatum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 117. *n.* 1. *Cartheuſ. miner.* 57. Arſenicum nudum cryſtallinum purum.

Cronſt. miner. §. 238. 2. 1. 2.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 160. *n.* 1. b.

γ) terra immiſtum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 169. *n.* 16. Arſenicum terra mineraliſatum.

Habitat in Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Saxoniae (e. gr. *prope* Giesbübel,) Bohemia (*prope* Joachimsthal,) Hungariae (*prope* Schmoelnitz) *argentifodinis, nativo rarius, aliis*

aliis arſenici mineris inſidens, pyramidas (β) interdum tetraëdras duplices referens.

Auripigmentum. 3. A. ponderoſum flavum incurve lamelloſum nitoris intus cerei igne agitatum multam ſui partem relinquens.

Syſt. nat. I. *p.* 169. *n.* 2. XII. 3. *p.* 113. *n.* 2. Pyrites nudus flavus micis auratis ♆ oo.

Waller. miner. 226. Arſenicum ſulphure, lapide ſpatoſo et micaceo mineraliſatum, minera flaveſcente.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 163. *n.* 5. Arſenicum nativum ſulphure mixtum planis micans flavum.

Woltersd. miner. 28. Arſenicum luteum lamellatum micaceum.

Cronſt. miner. §. 239. 2. I. I. Calx arſenici ſulphure mixta flava.

Habitat in Hungaria (*prope* Felſobanya *et* Neuſol,) Wallachia, Buckowina, Georgia (*prope* Gumiſchcana,) Natolia *et reliquo* Oriente, *diaphanum, formae communis ſandaraca difficilius igne liqueſcens, igne leviori rubeſcens, fortiori arſenici fumum ſulphurisque flammulam eructans pictoribus, atramento ſympathetico, liquori vini probatorio, Turcis parando, quod vocant* Rusma *inſerviens, ex arſenici calce, ſulphure et tertia adhuc incognita parte conflatum.*

Sandaraca. Rauſchgelb. 4. A. ſubponderoſum rutilum tritura aurantia recte lamelloſum igne agitatum facile liqueſcens, et fumi arſenicalis albi et flammulae ſulphureae ſpecie avolans.

Syſt. nat. I. *p.* 170. *n.* 2. XII. 3. *p.* 117. *n.* 4. Arſenicum nudum rubrum ♆.

Waller. miner. 224. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 163. *n.* 4. Arſenicum nativum ſulphure mixtum rubrum.

Woltersd. miner. 28. Arſenicum rubrum.

Cronſt. miner. §. 239. 2. I. 2. Calx arſenici ſulphure mixta rubra.

Habitat in Siciliae (*etiam prope* Cataldo,) *et regni* Neapolitani (*ad* Veſuvium *et* Solfataram) *montibus ignivomis, eorumque vicinia, in* Hungariae (*prope* Schemniz, Tajeba *et* Felſobanya,) Tranſilvaniae (*prope* Nagyag,) Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) Saxoniae, Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Bipontii *fodinis, etiam in* Japoniae *inſula* Ximeo (*prope* Mungo,) *aurorae colore tinctum vel coccineum, in grana ſecedens, nunc ſuperficiale, nunc quartzo, barytidi, fluori, argillae, arenario, lavae,*

lavae, bitumini, creberrime arſenico nativo inſperſum, opacum, ſubopacum, diaphanum, ſemipellucidum aut pellucidum, rarius forma cryſtallorum conſpicuum.

ſulphuratum. Rauſchgelbkies. 5. A. nitoris metallici ex cinereo caeruleſcens durum igne agitatum fumum arſenici album, flammulamque ſulphuris caeruleam eructans.

Syſt. nat. I. *p.* 170. *n.* 7. XII. 3. *p.* 118. *n.* 5. Arſenicum mineraliſatum cinereo-caeruleſcens micans ♀ ♂.

Cronſt. miner. §. 241. 3. 1. Arſenicum ferro ſulphurato mineraliſatum.

Cartheuſ. miner. 58. Arſenicum mineraliſatum informe particulis planis albis nitidis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 167. *n.* 8. Arſenicum ſulphure et ferro mineraliſatum, minera difformi, granulis cinereo-caeruleſcentibus, micante.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 168. *n.* 9. Arſenicum pyrite ſulphureo mineraliſatum ſolidum flaveſcens.

Habitat in Succiae (*prope* Tavaſtehas, Löſås, Tahlberg,) *interdum mollius, creberrime durum, ut ad chalybem ſcintillas edat arſenicum dentes, ad aërem nitorem metallicum cito exuens, igne agitatum ſandaracam exhibens, texturae inaequalis utplurimum granularis, rarius lamelloſae aut radiatae.*

albicans. Miſpickel. 6. A. nitoris et coloris ſtannei durum igne agitatum arſenici fumum album eructans.

Syſt. nat. I. 174. XII. 3. *p.* 118. *n.* 6. Arſenicum mineraliſatum, fragmentis planis nitidis ♂.

Waller. miner. 227. Arſenicum ferro mineraliſatum; minera albeſcente teſſulis et planis micante.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 165. *n.* 6. Arſenicum ferro mineraliſatum, minera albeſcente granulis vel planis micante.

Cronſt. miner. §. 241. 3. 2. Arſenicum metalliforme ferro mixtum.

Woltersd. miner. 28. Arſenicum albicans ſplendens.

Juſt. miner. 181. Miſſpiekel.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 166. *n.* 7. Arſenicum ferro mineraliſatum, minera albeſcente cryſtalliſatum.

Cronſt. miner. §. 241. 3. 2. 3. Arſenicum metalliforme ferro mixtum cryſtalliſatum.

a) pyramidibus tetraëdris duplicibus.

Syſt. nat. I. *p.* 170. *n.* 3. XII. 3. *p.* 118. *n.* 7. Arſenicum (cryſtallinum) mineraliſatum cryſtalliſatum octaëdrum nigricans ♂.

Waller. miner. 218. Arſenicum ferro mineraliſatum, minera teſſulari livido-nigra.

b) priſmatibus, tetraedris obliquangulis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 118. *n.* 8. Arſenicum (cubicum) mineraliſatum cryſtalliſatum cubicum.

Habitat in Cornubiae, Pyrenaeorum (*prope* Ouillere *et* Lanoucadé,) Fürſtenbergiae (*prope* Wittichen, Salisburgi, Stiriae (*prope* Schladming,) Bohemiae, Sileſiae (*prope* Kupferberg *et* Rudolſtadt,) Saxoniae (*prope* Altenberg, Ehrenfriedersdorf, Schneeberg, Hohenſtein *et* Freyberg,) Thuringiae (*prope* Sangerhauſen,) Hercyniae *et* (*prope* Sahlberg, Dannemora, Utö, Riddarhytta, *monte argenteo occidentali*) Sueciae *fodinis, ſtanni mineris ſaepe ſubtiliſſime inſperſa, in grana, rarius in bacillos ſecedens, in argenti colorem non raro vergens, nitoris tenacius, quam ſulphuratum, igne vaſis clauſis agitatum arſenicum album praebens, ſuperficie interdum ſulcis decuſſatis exarata, aut arbuſculis nigris picta, formae utplurimum communis, rarius rotundatae, aut cryſtallorum aggregatarum.*

argentiferum. 7. A. nitoris argentei texturae ſubtiliſſime granularis in grana ſecedens, igne agitatum arſenici fumum, et cum plumbo fuſum argenti granum exhibens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 150 *n.* 7. Argentum (arſenicale) mineraliſatum arſenicale ⚯, ♂.

Cronſt. miner. §. 171. Argentum ferro et arſenico ſulphurato mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 340. *n.* 10. Argentum arſenico, ſulphure et ferro mineraliſatum, minera albo colore nitente.

Habitat in Saxoniae (*prope* Braeunsdorf *et* Freyberg,) Bohemiae (*prope* Ratieborziz,) Salisburgi (*in cuniculo* S. Floriani,) *et* Stiriae (*prope* Schladming) *fodinis, ex arſenico, ſulphure, ferro, et pauciſſimo argento conflatum.*

87. CU-

87. CUPRUM. ♀ Ductile, malleabile, rubrum, elaſticum, durum, ſonorum, ponderis ſpecifici = 8876 : 1000.

Aeruginem facile contrahens, acidis natro, oleis colore caeruleo aut viridi, ipſo ſulphure facile ſolvendum.

Igne difficilius fluens, et liquatum, aquae infuſum maxima cum violentia diſſiliens, antequam cendat, vivaciſſimis coloribus ludens, diuturno igne in calcem ſpadiceum abiens, vitrum viridi colore tingens.

nativum. 1. C. nudum nitoris metallici.

Syſt. nat. I. *p.* 178. *n.* 1. Cuprum nudum minerae inhaerens.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 143. *n.* 2. Cuprum nudum minerae inhaerens.
Cartheuſ. miner. 69. Cuprum nudum malleabile.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 274. *n.* 1. *Gronſt. miner.* §. 191. 1. Cuprum nativum.

praecipitatum. β) C. praecipitatum ſupra ferrum arenoſo coaleſcens.
Syſt. nat. I. *p.* 178. *n.* 3. *Gronov. ſuppl.* 12. Cuprum praecipitatum.
Waller. miner. 277. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 275. *n.* 2. Cuprum purum ex ſolutione vitriolica praecipitatum.

cryſtalliſ-num. γ) C. cryſtalliſatum octaedrum. *Syſt. nat.* I. *p.* 178. *n.* 2. XII. 3. *p.* 143. *n.* 3. *Muſ. Teſſin.* 60. (Fig. 23.)

Habitat in cupri *inſula ad littus* Camtſchatcae *orientale*, *in* Sibiria e. gr. *in montium altaicorum fodina* Loctewskenſi, (*prope* Caſan, Umba, Konzoſer, *et ad montem* Schlangenberg,) *in* Islandia *et inſulis* Feroë, *in* Sueciae (*prope* Norberg, Sunnerſkog, Fahlun, Riddarhytta, *fodina* Heſlekulle,) Thuringiae (*prope* Islebam, Blankenburg, *et* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Freyberg, Annaberg, Marienberg, Baerenſtein, Kaſchau, Johanngeorgenſtadt,) Bohemiae (*prope* Grasliz *et* Catharinenburg,) Temeſiae (e. gr. *prope* Saska *et* Moldawa,) Tranſilvaniae (*prope* Deca,) Hungariae (*prope* Kapnik, Laposbanya, Rudno-

Rudnobanya, Misbanya, Illowa, Schmoelniz,) Auſtriae (*prope* Spiz,) Carinthiae (*prope* Fragant,) Tirolis (*prope* Schwaz,) Sueviae (*prope* Alpiſſpacum *et* Rippolrsau,) Rhenanis (*prope* Rheinbreidenbach,) *in* Galliae (Haux Pyrenaeorum, Baygory Navarrae, *et* Choinée Lugdunenſis,) Cornubiae (*prope* Redroth *et* Wheal-Spernon,) Hetruriae (*prope* Paris) *fodinis*, *etiam in faſtigio montis* Mutinenſis Modino, *texturae uncinatae*, *interdum granulatae rarius lamelloſae*, *ponderoſum*, *malleabile*, *rubrum*, *ſuperficie interdum aeruginoſa aut nigra*, *flava*, *fuſca*, *variegata*, *interdum ſuperficiale*, *formae utplurimum communis*, *verum quoque botryoides*, *capillare*, *filiforme*, *fruticulas*, *arbuſculas*, *dentes*, *cryſtalloſve exiles referens*, *nunc cubicas*, *interdum in uvae ſpeciem*, *nunc pyramides tetraëdras duplices*, *interdum in ramos aut gemmae ſpeciem aggregatus.*

lateritium. 2. C. rubrum molle nitoris metallici expers.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 193. *n.* 6. Ochra (cyprii) cupri vitrati pulverea obſcure ferruginea.

Cronſt. miner. §. 192. 2. I. I. 3. Minera cupri calciformis pura rubra.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 290. *n.* 16. Cuprum corroſum et ſolutum a mineris cupri deſtructis, praecipitatum rubrum.

Habitat in Saxoniae (*prope* Camsdorf) *et* Temeſiae *fodinis*, *in igne decrepitans et nigreſcens*, *acidis et natro volatili fere totum ſolvendum*, *fuſione cupri ultra dimidium ſui ponderis exhibens*, *texturae utplurimum terreae*, *rarius imperfecte conchaceae*, *ſaepius cruſtae inſtar alia foſſilia obducens.*

rubrum. 3. C. obſcure rubrum duriuſculum nitoris metallici expers.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 145. *n.* 9. Cuprum rubrum ochraceo-induratum.

Cronſt. miner. §. 193. Minera cupri calciformis pura et indurata, colore rubro.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 276. 277. *n.* 3. a. Cuprum minera ſolida, colore rubro mineraliſatum.

Habitat in Indiae, Sibiriae (*ad montes* altaicos, Schlangenberg, Uralenſes, *praeſertim* gumeſchewkenſibus,) Norwegiae (*prope* Ordal,) Cornubiae, Saxoniae (*prope* Camsdorf *et* Freyberg,) Franconiae (*prope* Naila,) Rhenanis (*prope* Rheinbreidenbach,) Temeſiae (*prope* Saska, Dognaska, Oraviza, Moldava *et* Neumoldawa,) *hinc inde in*

ſtatuis

ſtatuis ſolidis ex cupro fabrefactis paſſim diffractis, *ex* 100 *libris ad* 70 *cupri praebens*, *acidis et natro volatili fere totum ſolvendum*, *in igne decrepitans*, *et nigreſcens*, *nunc compactum*, *nunc lamelloſum*, *colore utplurimum coccionellam aemulans*, *interdum kermeſino aut obſcurius rubro* (mordoreroth,) *forma ſaepius communi*, *interdum ſtillatitia*, *aut cryſtallorum*, *utplurimum aggregatarum et nitentium*, *ſaepe diaphanarum*, *et in igne omnem pelluciditatem exuentium*, *rarius cubos aut rhombos*, *aut priſmata tetraëdra*, *aut pyramides triëdras*, *aut duplices truncatas hexaëdras*, *quam duplices tetraëdras*, *aut priſmata hexaëdra*, *interdum utrinque pyramide hexaëdra terminata*, *nonnunquam capillaria*, *et tunc interdum ſtellatim aggregata referentium.*

hepaticum. 4. C. fuſcum molle nitoris metallici expers.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 276. *n* 3. b. c. Cuprum minera ſolida colore hepatico, mineraliſatum.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 338. *n.* 8. Argentum ſulphure, arſenico et antimonio mineraliſatum, minera fuſca.

Cronſt. miner. §. 172. 5. 1. Argentum antimonio ſulphurato mineraliſatum.

Habitat, *creberrime cum cupro rubro*, *in* Sueciae (*prope* Fahlun,) Saxoniae (*prope* Camsdorf,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) *rhenanis* (*prope* Mehlbach,) Wirtembergiae (*prope* Dornſtetten,) Tirolis (*prope* Schwaz,) Auſtriae (*prope* Reichenau *et* Granigberg) *et* Temeſiae (e. gr. *prope* Saska,) β) *pauxillum argenti immixtum continens*, *in* Stiriae (*prope* Schladming,) Saxoniae (*prope* Freyberg *et praeſertim prope* Braeunsdorf,) *et* Hercyniae (*prope* Blankenburg) *fodinis*, *ex cineraſcente*, *flavicante aut rubro fuſcum*, *nunc pulverulentum aut friabile intus terreum*, *nunc induratum et ſaepius compactum*, *interdum in cruſtas concentricas ſecedens aut ſtillatitium.*

piceum. 5. C. atrum duriuſculum nitoris metallici expers.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 280. *n.* 6. Cuprum ferro et pauxillo ſulphuris mineraliſatum, minera nitente nigra.

Habitat in Hercyniae (*prope* Lauterberg,) Auſtriae (*prope* Spiz) *et* Temeſiae *fodinis*, *texturae modo lamelloſae*, *modo imperfecte conchaceae*, *ferro ſemper gravidum*, *ex* 100 *libris* 7-8 *cupri continens.*

fuliginoſum. 6. C. nigrum ſuperficiale.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 291. *n.* 17. Cuprum corroſum et ſolutum, a mineris cupri deſtructis, praecipitatum nigrum.
Cronſt. miner. §. 194. 2. 1. 2. Ochra cupri impura friabilis ferro mixta.
Habitat in Hungariae, Saxoniae (*prope* Freyberg,) *et* Sueciae (*prope* Fahlun) *fodinis, cupro fulvo fatiſcenti inſidens, ferri calcis partem continens.*

caeruleum. 7. C. molle nitoris metallici expers ab acidis colorem caeleſtem in viridem mutans, et ſine effervescentia in his ſolvendum.
Syſt. nat. I. *p.* 205. XII. 3. *p.* 192. *n.* 4. Ochra cupri pulverea caerulea.
Carthenſ. miner. 70. Cuprum corroſum caeruleum terreſtre.
Waller. miner. 280. *n.* 1. Cuprum ſolutum praecipitatum caeruleum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 289. *n.* 15. Cuprum corroſum et ſolutum a mineris deſtructis praecipitatum caeruleum.
Armenus. β) C. caeruleum calcarium. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 146. *n.* 14.
Vog. miner. 111. *Baum. miner.* 1. *p.* 184. Lapis armenus.
Cronſt miner. §. 35. 2. 1. *et* §. 194. 2. 2. 3.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 289. *n.* 15. f. Caeruleum montanum lapidi calcareo ſenſibiliter miſtum.
Habitat in Oriente, Armenia, Sibiria, Hungaria, Europa *auſtrali, electoratu* Trevirenſi (*in* Langenheke,) Haſſiae (*prope* Thalitter,) Saxoniae (*prope* Camsdorf,) Cornubiae *fodinis, interdum in viridem colorem vergens, ſaepe friabile et terreum, pigmento inſerviens, ſaepe* (*prope* Thalitter) *margae ſchiſtoſae, aut* (β) *marmori inſperſum.*

Cuprigo. 8. C. nitoris metallici expers ab acidis colorem caeruleum in viridem mutans, et totum cum effervescentia in his ſolvendum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 194. *n.* 12. *Muſ. Teſſin.* 108. Ochra (Cuprigo) cupri germinans caerulea.
Coſt. foſſil. 105. Ochra ponderoſa elegantiſſime caerulea.
Cronſt. miner. §. 34. 2. Terra calcarea croco ſeu calce veneris intime mixta. *et* §. 194. 2. 1. Ochra veneris terra calcarea mixta.
Woltersd. miner. 30. Cuprum caeruleum plumoſum.
Habitat in Permiae *aliarumque* Sibiriae *partium*, Lapponiae (*prope* Ruſſenika,) Sueciae (*prope* Sunnarſkog,) Saxoniae (*prope* Schneeberg, Freyberg *et* Camsdorf,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Hercyniae (*prope* Cellerfeld,) Weſtphaliae

phaliae (*prope* Stadtbergen,) rhenanis (Langenhecke, *prope* Wolfſtein, Moſchellandsberg, Caudebach *et in monte* Stahlberg,) *in* Alſatiae, Lotharingiae, Occitaniae, Pyrenaeorum (*ad montem* Bere *et prope* Loubia,) *in provinciae* Lugdunenſis (*prope* S. Bel,) *ad* Siciliae (*in monte* Niſo,) Hetruriae (*prope* Maſſa di Maremma,) Wirtembergiae (*prope* Bulach,) Tirolis (*prope* Thierberg *et* Schwaz,) Hungariae (*prope* Neuſol) *et potiſſimum* Temeſiae *fodinis, pigmento caeruleo eximie inſerviens, in grana, rarius in cruſtas ſecedens, nunc ſuperficiale aliis cupri mineris inſidens, nunc majoribus minoribusve partibus aliis foſſilibus inſperſum, colore azureo, ſmaltae aut caeleſti, modo pulverulentum, modo friabile intus terreum, inconſpicuum, formae communis aut botryoidis, modo duriuſculum rarius inconſpicuum et intus terreum, quam nitens texturae radiatae forma ſaepius communi, interdum cryſtallorum, in agmen, globuli, gemmae, uvae, faſciculi, ſtellae ſpeciem aggregatarum, modo lentes quadrangulas, modo priſmata tetraëdra rectangula vel obliquangula, nonnunquam pyramide tetraëdra terminata referentium.*

viride. 9. C. dilute aeruginoſum acidis ſine effervescentia ſolvendum, a natro volatili colorem viridem in caeruleum mutans inconſpicuum texturae conchaceae.

Habitat in Sibiriae (*prope* Catharinenburg,) Saxoniae (*prope* Camsdorf,) *et* Thuringiae (*prope* Saalfeld) *fodinis, opacum, igne nigreſcens, nunc ſuperficiale, nunc aliis foſſilibus innidulans formae communis, botryoides aut reniforme.*

argilloſum. 10. C. molle viride intus nitens texturae conchaceae.

Renovanz Nachr. v. altaiſch. Gebirg. p. 53.

Habitat in montibus Sibiriae altaicis, *ab argilla inhaerente linguae adhaerens, laetius aut obſcurius viride, vel gramineum, gypſi inſtar, ſectile,* 24-30 *libras cupri ex* 100 *exhibens; an diſtincta ſpecies?*

talcoſum. 11. C. thalaſſinum molliſſimum inquinans nitens.

Renovanz Nachr. v. altaiſch. Geb. p. 51.

Habitat in montium altaicorum *fodinis* loktewskenſibus, *minerarum argillarumque metalliferarum foveolis inhaerens, talci miculas immixtas habens, nonnunquam pallidius, hinc inde metalli inſtar nitens aut diaphanum nunc lamelloſum, nunc ſtellatim fibroſum.*

Aerugo. 12. C. viride adfuſo natro volatili caeruleum tinctum adſciſcens acidis cum efferveſcentia ſolvendum opacum nitoris metallici expers.

Waller. miner. 278. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 286. *n.* 14. Cuprum corroſum et ſolutum, a mineris deſtructis praecipitatum viride.

aeris. α) *Syſt. nat.* I. 205. XII. 3. *p.* 192. *n.* 3. Ochra (aeris) cupri pulverea viridis.

Coſt. foſſil. 100. Ochra viridis, Chryſocolla ſ. Viride montanum.

Cartheuſ. miner. 70. Cuprum arroſum viride terreſtre.

Cronſt. miner. §. 192. 2. 1. 1. 2. Minera cupri calciformis pura viridis.

Malachites. β) *Syſt. nat.* I. *p.* 179. *n.* 7. Cuprum viride.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 146. *n.* 15. Cuprum viride gypſeum.

Woltersd. miner. 30. Cuprum viride plumoſum compactum polituram admittens.

Carth. miner. 69. Cuprum arroſum viride durum glabrum nitens.

Cronſt. miner. §. 36. Terra gypſea venere mixta *et* §. 194. 2. 2. 1. Minera cupri calciformis impura indurata gypſo mixta.

Vog. miner. 183. Malachites.

Aerugo. γ) *Syſt. nat.* I. *p.* 205. *n.* 4. XII. 3. *p.* 194. *n.* 11. Ochra cupri germinans viridis.

Cartheuſ. miner. 30. Cuprum arroſum viride ſtriatum.

Woltersd. miner. 30. Cuprum viride plumoſum.

Habitat in Africae (*regni* Congo,) Sibiriae (*prope* Catharinenburg,) Temeſiae (*praeſertim prope* Moldawa,) Hungariae (*prope* Kisbanya,) Tirolis (*prope* Schwaz,) Wirtembergiae (*prope* Bulach,) Haſſiae (*prope* Thalitter,) Weſtphaliae (*prope* Stadtbergen,) Naſſoviae (*prope* Siegen, Dillenburg, Weilmünſter,) Hercyniae (*prope* Cellerfeld,) Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Freyberg, Boeſenbrunn, Oberſchlema,) Angliae (*prope* Aldarby, *et* Middleton, *comitatus* Ruſcinonenſis, *et* Hetruriae (*prope* Maſſa di Maremna) *fodinis, quartam ad dimidium uſque partem aëris fixi continens, igne nigreſcens, in grana aut cruſtas, interdum valde incurvas ſecedens, intus radiatum, fibroſum aut compactum, texturae planae, terreae aut imperfecte conchaceae,* (*tunc egregiam polituram admittens,* Malachites,) *duriuſculum, rarius friabile, utplurimum obſcure gramineum, nonnunquam coloris inter gramineum et pomaceum, vel*

poma-

plumbeum et aeruginoſum intermedii, ſuperficiale, aut minoribus majoribusve partibus aliis foſſilibus inſperſum, forma communi, renum, globorum, clavarum aut cryſtallorum acicularium vel capillarium ſericeo nitore conſpicuarum, interdum diaphanarum, ſtellatim, faſciculatim, in uvae, renis, globi ſpeciem aggregatarum.

ferruginoſum. 13. C. olivacei coloris ab adfuſo natro volatili in caeruleum abeuntis nitoris metallici expers.

Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 425. Cuprum ochraceum ferruginoſum.

Habitat nunc obſcurius aut coloris in porraceum vergentis, et tunc intus nitens et texturae conchaceae, in Saxoniae (*prope* Camsdorf,) *nunc coloris altioris ad pſittacinum accedentis, intus terreum et ſine nitore in* Thuringiae (*prope* Saalfeld) *et* Hercyniae (*prope* Lauterberg) *fodinis, ferreae calcis multum continens.*

arſenicale. 14. C. exſolete olivacei coloris ab adfuſo natro volatili in caeruleum abeuntis, in vaſis clauſis igni expoſitum nullum, in carbone arſenici fumum eructans, et cuprum ductile relinquens.

Klaproth Schr. berl. Naturf. 7. *p.* 160.

Habitat in Sileſia (*prope* Jonsbach) *et* Cornubia (*prope* Carrarach,) *cryſtallis hexaëdro-priſmaticis pyramide hexaëdra terminatis, aut acicularibus, ſolitariis vel faſciculatim ſtellatimve aggregatis, arſenici acidum continens.*

teſſellatum. 15. C. obſcure viridi igni expoſitum arſenici fumum eructans, cryſtallis nitidis exilibus cubicis aggregatis.

Klaproth Schr. berl. Naturf. Geſ. 7. *p.* 160.

Habitat in Cornubia (*prope* Carrarach) *quartzi cryſtallis innidulans, igne intumeſcens, et tardius, quam arſenicale, cupri granum exhibens, praeter arſenicum ferri portionem continens.*

albidum. Weiserz. 16. C. duriuſculum albidum metallice nitens in igne arſenici fumum eructans.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 145. *n.* 8. Cuprum mineraliſatum arſenicale album ☉☉, ♀, ♂.

Cronſt. mineral. §. 197. Cuprum ferro et arſenico ſulphurato mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 280. *n.* 7. Cuprum arſenico et ferro mineraliſatum, minera albeſcente.

Habitat ſequentibus ſpeciebus rarius, una cum aliis cupri mineris in Sibiriae (*prope* Catharinenburg,) Temeſiae, Hungariae (*prope* Schemniz *et* Herrengrund,) Sabaudiae, Franconiae (*prope* Cronach,) Saxoniae (*prope* Freyberg,) Haſſiae (*prope* Frankenberg,) Hercyniae, Angliae (*prope* Middleton Lyas) *fodinis, minoribus particulis majoribusve fruſtis aliis foſſilibus inſperſum, coloris flammei aut argentei interdum in aureum vergentis, forma utplurimum communi, rarius pyramidis duplicis tetraëdrae, praeter cuprum, ferrum, arſenicum et ſulphur, inſperſum quoque, verum rarius, argentum nativum continens.*

purpureum. 17. C. duriuſculum metallice nitens fragile rubrum aut caeruleum.

Syſt. nat. I. *p.* 178. *n.* 5. Cuprum purpuraſcens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 1.4. *n.* 5. Cuprum mineraliſatum pyriticoſum rubro-azureum durum.

Gronov. ſuppl. 12. *n.* 14-28. Cuprum violaceum.

Woltersd. miner. 30. Cuprum nigricans ſplendens plerumque violaceum.

Waller. miner. 281. 282. Cuprum mineraliſatum, minera fractura nitente fragili.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 278. *n.* 5. Cuprum ſulphure et ferro parce admixtis mineraliſatum, minera ſolida nitente violacea vel caeruleſcente fragili.

Cartheuſ. miner. 70? Cuprum arroſum caeruleum durum glabrum nitens.

Cronſt. miner. §. 196. 2. 2. Minera cupri lazurea.

Habitat, utplurimum una cum aliis cupri mineris in America *ſeptentrionali* (Newyerſey,) Sibiria (*prope* Catharinenburg *et ad lacum* Onega,) Lapponia (*prope* Swappawari,) Norwegia (*prope* Ordal,) Saxonia (*prope* Glashütte, Annaberg *et* Camsdorf,) *comitatu* Mansfeldenſi, Wirtembergia (*prope* Schiltach,) *et* Temeſia (*prope* Oraviza *et* Dognaska,) *formae communis, ſuperficiale, vel minoribus particulis majoribusve fruſtis ſpato, quartzo, margae ſchiſtoſae inſperſum, colore tombacum, cuprum vel chalybem induratam aemulans, utplurimum violaceo aut purpureo, fracturae frequentius minutim conchaceae, quam ſchiſtoſae, aut ſtellatim fibroſae, praeter cuprum, arſenicum et ſulphur, pauxillum quoque ferri continens, interdum* e. gr. *prope* Neoſolium ($\frac{2-10}{3200}$) *argenti, cupri ad* $\frac{4-5}{16}$.

18. C.

cinereum. 18. C. duriuſculum fragile metallice nitens compactum coloris
Fahlerz. chalybei.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 144. *n.* 7. Cuprum mineraliſatum pyriticoſum cinereum o-o, ♂.

Syſt. nat. I. *p.* 178. *n.* 4. Cuprum cinereum.

Gronov. ſuppl. 13. *n.* 38. Cuprum argento et arſenico mixtum.

Waller. miner. 283. Cuprum arſenico, ferro et argento mineraliſatum, minera albeſcente.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 281. *n.* 8. Cuprum arſenico ſulphure et ferro plerumque una cum argento mineraliſatum, minera cinerea vel nigra.

Cronſt. miner. §. 196. 2. 1. Pyrites cupri griſeus.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 150. *n.* 6. Argentum (cinereum) mineraliſatum cupri cinerei, tritura rubra 🜍, ♁, ♀, ♂.

Waller. miner. 290. Argentum arſenico, cupro et ferro mineraliſatum, minera griſea.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 337. *n.* 7. Argentum arſenico, ſulphure, cupro et ferro mineraliſatum, minera ſolida griſea.

Woltersd. miner. 30. Cuprum pallido-griſeum ſplendens argenti dives.

Habitat frequens minoribus particulis majoribusve fruſtis quartzo, barytidi, terris calcariis, ferri cuprique calcibus nativis innidulans, in inſula Timor (e. gr. *prope* Dilil, Ade) *in* Sibiriae (*in* Tſchudarum *terra*, *et ad montes* altaicos,) Lapponiae (*prope* Ruſſenika *et* Eſchavelok,) Norwegiae (*prope* Bramble,) Sueciae (*prope* Sunnerſkog,) Scotiae (*prope* Erskin,) Pyrenaeorum (*prope* Aſtoeſcoria,) Lotharingiae (*prope fanum* S. Mariae,) Siciliae (*prope* Ali) Hetruriae (e. gr. *prope* Seravezza,) Pedemontii (*prope* Dallagna,) Carinthiae (*prope* Roſſeg *et* S. Hermageras,) Salisburgi, Styriae (*prope* Schladming,) Tirolis (*prope* Groſengogel, Roehrbüchel *et* Schwaz,) Wirtembergiae (*prope* Schiltach, Bulach, Dornſtette *et* Freudenſtatt,) rhenanis (*prope* Fiſchbach, Mehlbach, *in monte* Stahlberg, *prope* Nohfelden, Kerſchweiler, Moſchellandsberg, *et* Langeheke,) Hercyniae, Thuringiae (*prope* Saalfeld,) Saxoniae (*prope* Camsdorf, Scharfenberg, Freyberg, Tſchoppau, Annaberg *et* Johanngeorgenſtadt,) Bohemiae (*prope* Catharinenberg,) Hungariae (*prope* Goellniz, Schmoelniz, Czinobanya, Kapnik,) Tranſilvaniae (*prope* Salatnum,) *et* Temeſiae (*prope* Dognaska *et* Saska) *fodinis,*

molybdaenae acidum continet; an interdum etiam pauxillum ſulphuris et arſenici? an praeter ſibiricum ſpecimen reliqua etiam colore certe pauliſper accedentia huc ſpectent, analyſis docebit.

flavum. 9. Pl. flavum nitoris metallici expers formae cryſtallinae molle in igne crepitans aqua forti et muriae acido fere totum ſolvendum! poſteriori ſolutione inſpicata caerulea.

v. Wulfen ap. Jacquin miſcellan. auſtriac. 2. *Vienn.* 1781. *et Abhandl. vom kaernthniſch. Bleyſpate. Wien.* 1785. *fol.*

Klaproth Schr. berl. Naturf. 10. *p.* 95. &c.

Habitat rarius in Scotiae (Leadhill's,) Britanniae (*prope* Poullaouen,) Burgundiae (*prope* S. Prix ſous-Bouvray,) Hercyniae (alten Teutſchen *prope* Cellerfeld,) Temeſiae (*prope* Dognaska,) *et* Auſtriae (*prope* Annaberg,) *quam in* Carinthiae (*prope* Bleyberg) *fodinis, flavedinis et nitoris gradu mirifice varians, ſaepe galenae innidulans, aut una cum pſeudogalena marmori inſidens, plumbi calce cum molybdaenae calce conjuncta ponderoſum, rarius priſmata hexaëdra, quam cubos rhomboſve convexis faciebus interdum conſpicuos, vel tabulas tetraëdras aut octaëdras, in cellularum ſpeciem aggregatas referens.*

virens. 10. Pl. vireſcens ponderoſum in fragmenta indeterminata diſſiliens in pulverem flavum conterendum, aqua forti bulliente ſine efferveſcentia fere totum ſolvendum, in igne difficilius liqueſcens, et refrigeratum polyëdra referens.

Syſt. nat. I. *p.* 180. *n.* 3. Plumbum nitri ſpatoſi utrinque truncati.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 134. *n.* 7. Plumbum cryſtallis hexaëdro-priſmaticis utrinque truncatis &c.

Waller. miner. 296. Plumbum arſenico mineraliſatum, minera ſolida cryſtalliſata viridi.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 308. *n.* 7. Plumbum terreſtre vel lapideum, minera ſpathiformi viridi.

Woltersd. miner. 32. Plumbum ſpatoſum viride priſmaticum.

Cronſt. miner. § 184. 1. A. 2. 3. 2. Minera plumbi calciformis pura indurata cryſtalliſata viridis.

Habitat in novae Hiſpaniae, Sibiriae (*prope* Catharinenburg,) Scotiae (Leadhill's) Angliae (*prope* Monegash *et* Elton,) Britanniae (*prope* Huelgoat,) Lotharingiae (*prope* La Croix,) Alſatiae (*prope* Erlenbach,) Briſgoviae (*prope* Freyburg,) Bohemiae (*prope* Mies *et* Przibram,) Saxoniae (*prope* Johanngeorgenſtadt, Tſchopau, Schwarzenberg,

berg, Freyberg, Kleinvoigtsberg, Groſſchirma,) Hercyniae (*prope* Clausthal *et* Cellerfeld) *et* rhenanis (*prope* Rheinbreidenbach) *fodinis, cum plumbi calce praeter pauxillum calcis ferreae phoſphori acido conjuncta, ita ut cum carbonum pulvere vaſis incluſum et igne agitatum, verum phoſphorum, ex* 200 *libris* 9 *libros exhibeat, molle, utplurimum, diaphanum, interdum ſubopacum, in fragmenta indeterminata diſſilient, texturae inaequalis, et minutim granularis, viredine utplurimum olivacea, nonnunquam pſittacina aut graminea, aut in flavum rubrumve colorem vergente, rarius ſuperficiale, quam particulis minoribus maſſive majoribus aliis foſſilibus inſperſum, rarius forma communi aut ſtillatitia conſpicuum, quam cryſtallorum variae magnitudinis extrinſecus nitentium et laevium, nunc parallelepida exilia, ſaepius priſmata hexaëdra, crebro alterutro vel utroque fine pyramide hexaëdra terminata, vario modo cohaerentia, vel in bacillorum ſpeciem aggregata, aut pyramides hexaëdras aciculares acuminatas, ſperſas vel in muſci ramoſi ſpeciem aggregatas referentium.*

jaſpideum. 11. Pl. fuſcum durum opacum formae communis.

v. Fichtel Karpath p. 348.

Habitat in fodina Temeſienſi *prope* Saska, *ex centenario* 36 *libras plumbi, et* 10 *argenti drachmas, cujus ſingulae ſemilibrae quatuor auri denarios continent, largiens.*

fuliginoſum. 12. Pl. nigrum inconſpicuum inquinans, aqua forti non totum ſolvendum, igne agitatum ſulphuris flammam vaporemque emittens, et refrigeratum granum polyedrum relinquens.

Karſt. Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 489. *n.* 3. 4? Plumbum ochraceum brunum et nigrum.

Laumont ap. la Metherie journ. de phyſ. 1787. 1. *p.* 383.

Habitat in Saxoniae? (*prope* Tſchopau *et* Freyberg,) Britannia *prope* Huelgoat, *praeter plumbi calcem et phoſphori acidum ſulphur continens, utrum propria ſpecies, an potius galena fatiſcens, plumbo virenti inſperſo foeta?*

arvernicum. 13. Pl. ex vireſcente flavum, nitoris metallici expers carbonibus inſperſum non decrepitans, at ebulliens, arſenici fumum eructans, et grana polyedra relinquens.

Sage ap. la Mether. journ. de phyſ. 1789. 2. *p.* 53.

Fourcroy annal. de chim. 2. 1789. *p.* 29.

Habitat in Alvernia *prope* Rofieres, *praeter plumbi calcem et phoſphori acidum, et arſenici acidum calcemve continent, quartzo ferruginoſo innidulans, nunc formae communis, nunc priſmata hexaëdra in globos imperfectos aggregata referens.*

arſenicatum. 14. Pl. inconſpicuum in prunis facile candens, difficilim liqueſcens, fortiori demum arſenici fumum eructans et plumbum metallicum relinquens.

Prouſt et Sage ap. la Metherie journ. de phyſ. 1787. 1. p. 394. et 1789. 2. p. 53.

Habitat in Burgundiae *et* Andaluſiae *fodinis, poſt liquationem refrigeratum cryſtallinae formae expers, neque colorem penitus immutans, nunc pulverulentum et flavum galenae ſuperficiem obducens, nunc inſigni coloris viridis et flavi varietate, a gramineo ad cereum uſque, ut etiam nitore et pelluciditatis gradu ceram aemuletur, forma granulorum aggregatorum interdum galenae nucleum includentium, quartzo et feldſpato innidulans.*

duplex. 15. Pl. inconſpicuum prunis inſperſum arſenici ſulphuriſque vaporem et flammam eructans.

Sage ap. la Mether. journ. de phyſ. 1789. 2. p. 53.

Habitat in Alvernia *prope* Rofieres, *plumbi calce duobus acidis, arſenici et vitrioli juncta.*

vitriolatum. 16. Pl. albidum nitoris metallici expers fixiſſimum igne ſine ſtrepitu et ebullitione liqueſcens cum acidis non efferveſcens.

Gadolin chem. Annal. 1778. 1. p. 147.

Prouſt ap. la Mether. journ. de phyſ. 1787. 1. p. 394.

Habitat in Scotiae (*prope* Strontian,) Angliae (*in* Angleſea,) *et* Andaluſiae *fodinis, difficilime aqua ſolvendum, album vel canum, magis minusve pellucidum, nunc ſuperficiei galenae eroſae adſperſum, ex qua fatiſcente ortum, nunc cryſtallorum forma comparens, difficilius plumbum ſuum dimittens.*

corneum. 17. Pl. album nitoris metallici expers igne facilime liqueſcens, paulo fortiori totum avolans.

Spielmann journ. de phyſ. 1774. Dec. p. 455.

Ferber n. act. Petrop. 3. p. 269.

Habitat rarius in Lotharingiae (*prope* la Croix) *et* Bohemiae (*prope* Mies *et* Pzibram) *fodinis.*

Saturnites. 18. Pl. nitoris metallici expers igne facile liqueſcens et avolans poſt liquationem refrigeſcens acicularum formam aſſumens cum plumbo coire renuens.

Monnet apud la Metber. journ. de phyſ. 1786. I. *p.* 168.

Habitat in Britannia *prope* Poullaouen, *an foſſile revera diſtinctum? an hujus generis?*

Plumbago. 19. Pl. metallice nitens igne facile cum ſulphuris vapore et flamma liqueſcens, et meracum plumbum ſine argento relinquens.

Cronſt. miner. §. 185. Plumbum ſulphure mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 305. *n.* 5. Plumbum ſulphure et arſenico mineraliſatum, minera ſolida plumbeo colore fere malleabili.

β) *Karſt. Lesk. Mineralkab.* 2. *p.* 488. *n.* 2. Plumbum mineraliſatum caeruleum.

Habitat in Norwegiae (*comitatu* Jarlsberg,) Sueciae (*prope* Hälleſors,) Scotiae (Leadhill's,) Angliae (*prope* Matlok *et* Aſhover,) Hiſpaniae (*prope* los Aranios,) Siciliae (*prope* Novarra,) Carinthiae (*in monte* Rabl, *et prope* Bleyberg *et* Bleyburg,) Hercyniae (*in monte* Rammelsberg, *prope* Cellerfeld *et* Clausthal,) *in* Weſtphaliae, β) *colore inter plumbeum et caeruleum indicum intermedio diſtinctum, in* Saxoniae (*prope* Tſchoppau) *fodinis; utplurimum coloris et nitoris chalybei vel plumbei, intus parum nitens, extrinſecus interdum ſpeculi ad inſtar crebrius compactum, quam radiatum aut lamelloſum, crebrius in fragmenta indeterminata, quam cubica diſſiliens, utplurimum formae communis, interdum* (β) *priſmata hexaëdra faſciculata referens, praeter plumbum nihil niſi ſulphur continens.*

Galena. Bleyglanz. 20. Pl. nitoris et coloris plumbei ponderoſum molle in grana ſecedens, in fragmenta cubica diſſiliens, igne cum vapore flammaque ſulphuris liqueſcens, et in vitrum mutato plumbo argenti granum relinquens. Fig. 19.

Syſt. nat. I. *p.* 120. *n.* 4. XII. 3. *p.* 133. *n.* 3. Plumbum mineraliſatum, particulis cubicis ♄, ☽.

Cronſt. miner. §. 186. Plumbum argento ſulphurato mineraliſatum.

Waller, miner. 242. Plumbum ſulphure et argento mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 302. *n.* 2. Plumbum ſulphure mineraliſatum et argento mixtum, minera teſſulis majoribus minoribus vel granulis micante.

Woltersd. miner. 188. Plumbum caeſio - griſeum ſplendens teſſulatum.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 133. *Carthenſ. miner.* 66. Plumbum (compactum) mineraliſatum continuum albo - caeruleſcens nitens.

γ) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 132. *n.* 2. Plumbum (cryſtallinum) teſſulato - cryſtalliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 304. *n.* 3. Plumbum ſulphure mineraliſatum argento mixtum, colore albo - caeruleſcente, cryſtalliſatum.

δ) *Syſt. nat.* I. *p.* 180. *n.* 5. XII. 3. *p.* 133. *n.* 4. Plumbum mineraliſatum punctis ſuboccultatis ♎, ☽.

Waller. miner. 297. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 310. *n.* 11. Plumbum minera galenica mineraliſata lapidi inſenſibiliter immixta.

Woltersd. miner. 32. Plumbum caeſio - griſeum ſplendens punctatum.

Habitat frequentiſſimum in Sibiriae *et* Europae *fere omnis fodinis, rarius ſuperficiale, quam minoribus particulis* (δ) *majoribusve maſſis aliis foſſilibus, potiſſimum calcariis innidulans, ſaepe cum pyrita, cupro fulvo, ferro ſpatoſo, pſeudogalena obvium, intus multum nitens, praeter plumbum* (*ad* $\frac{4}{5}$) *et ſulphur argenti quoque minorem majoremve copiam* ($\frac{1}{1600}$ - $\frac{1}{20}$), *rarius* (e. gr. *in* Tranſilvaniae *et* Hungariae *fodinis*) *auri ſimul portiunculam continens, lamelloſum, ut tamen textura interdum ad fibroſam aut* (β) *compactam accedat, lamellis interdum ita diſpoſitis, ut pars ſuperficiei obumbretur, ſaepe formae communis, ſuperficie interdum ſpeculi inſtar nitente, aut ſulcis longitudinalibus vel cancellatis exarata, vel veſtigiis hexaëdro - pyramidalibus, aut cubicis, aut ſphaericis, aut cellulis tetraëdris inaequali, vel arbuſcularum imaginibus picta, interdum quaſi eroſum, vel quaſi liquatum, ſtillatitium, botryoides, fruticulos, arbuſculas, cryſtallos* (γ), *utplurimum exiles, rarius ſolitarias, et vagas, arenae nonnunquam miſtas, quam aggregatas et connatas, faciebus ſphaerica convexis aut excavatis interdum conſpicuas, et quidem rhombos vel cubos perfectos* (Fig. 19.), *aut* (Fig. 20.), *ad angulos omnes truncatos, aut pyramides tetraëdras, utplurimum* (Fig. 23.) *duplices, non raro ad apices* (Fig. 24.), *interdum quoque ſimul ad angulos* (Fig. 25.), *truncatas, aut priſmata hexaëdra, pyramide triedra vel tetraëdra interdum terminata referens.*

Ferrife- 21. Pl. metallice nitens, cum ſulphuris vapore et flamma [illegible]
rum. galena difficilius liqueſcens, et fortiori igne vitrum nigrum exhibens.

Cronſt. miner. §. 187. Plumbum, ferro et argento ſulphurato mineraliſatum.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 134. *n.* 6. Plumbum (baſalticum) mineraliſatum, faſciculis decuſſatis ſtriatum.

Wallen. miner. 294. Galena ſtriata.

Habitat in Sueciae *fodinis* (*monte* argenteo occidentali, β) *in* Dalecarliae Skihshytta,) *pariter in fragmenta cubica diſſiliens et in grana ſecedens, praeter plumbum et ſulphur ferrum argentumque continens.*

Stibiatum. 22. Pl. coloris et nitoris plumbei fibroſum in cruſtas ſecedens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 133. *n.* 5. Plumbum mineraliſatum fibroſo-ſtriatum ♃, ♂, ☽.

Cronſt. miner. §. 188. Plumbum antimonio et argento ſulphurato mineraliſatum.

Woltersd. miner. 32. 5. Plumbum caeſio-griſeum ſplendens radiatum.

Walker. ſyſt. miner. 2. *p.* 305. *n.* 4. Plumbum antimoniali minera mineraliſatum, argento mixtum.

Habitat in Sibiriae (Nertſchinskenſibus,) Sueciae (*prope* Sahlberg,) Hercyniae (*potiſſimum prope* Lautenthal,) Hungariae (*prope* Schemniz) *et* Hiſpaniae (*prope* Synares) *fodinis, igne agitatum ſulphuris vaporem flammamque emittens, praeter plumbum quippe ſulphur, ſtibium et argentum continens, cruſtis, in quas ſecedit, rectis aut incurvis, craſſioribus vel tenuioribus, fibris craſſioribus vel ſubtilioribus, parallelis vel faſciculatis.*

[illegible] 23. Pl. cum cupro et ſtibio, pauciore ferro et ſulphure, pau-
cum. ciſſimo argento conjunctum, metallice nitens.

Klaproth chem. Annal. 1790. 1. *p.* 295. Weisgülden.

Habitat in Hercyniae *fodina* (Andreaſcreuz *prope* Andreasberg, *in* 100 *partibus ultra* 34 *plumbi*, 16¼ *cupri*, 16 *ſtibii*, 13½ *ferri*, 10 *ſulphuris*, 2¼ *argenti continens.*

Cornubi- 24. Pl. cum ſtibio, pauciori cupro et ſulphure, pauciſſimo
cum. ferro conjunctum, metallice nitens.

Klaproth chem. Annal. 1790. 1. *p.* 294. Fahlerz.

Habitat in Cornubiae *fodina prope* Nanslo, *dimidia fere parte ex plumbo conſtans, praeterea in* 100 *partibus* 21 *ſtibii, ultra* 13 *cupri*, 7 *ſulphuris, et vix ultra unam ferri continens.*

88. NICCOLUM. ♁ Malleabile coloris albi in rufeſcentem vergentis, ponderis ſpecifici = 9000 : 1000.

Acidis facile ſolvendum, colorem viridem iis impertiens, natro quoque volatili, colorem caeruleum huic concilians.

Igne fixiſſimum, et aeque difficulter liquandum, ac ferrum cuſum, diutius efficaci igne in calcem viridem abiens, cum borace in vitrum hyacinthinum colliquandam.

ochraceum. 1. N. viride inconſpicuum nitoris expers formae communis.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 197. *n.* 5. Ochra cupri Nickoli pulverea viridi-flaveſcens.

Cronſt. miner. §. 253. Ochra niccoli martialis.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 191. *n.* 2. Niccolum colore viridi efflorescens.

Habitat in niccoli *mineris fatiſcentibus, earum ſuperficiei inſidens, utplurimum ſuperficiale, in* Saxoniae (*prope* Johanngeorgenſtadt, Annaberg, Freyberg,) Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Haſſiae (*prope* Riegelsdorf,) Sueciae (*prope* Loos Helſingiae,) *rarius argillae innidulans, in* Sueciae (*prope* Normardi Wermelandiae) *fodinis, coloris utplurimum dilute pomacei, rarius laete viridis, aut graminei, aut ex caeruleo viridis, praeter niccoli calcem ſemper etiam aliquid ferreae calcis continens.*

metallicum. 2. N. metallice nitens, aqua forti totum ſolvendum prunis inſperſum arſenici fumum eructans.

Habitat in Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) Saxoniae (*prope* Johanngeorgenſtadt *et* Schneeberg,) *et* Hercyniae (*prope* Andreasberg) *fodinis, nunc rubens, nunc fulvum, nunc ochroleucum, praeter niccolum, ferrum, cobaltum, et* ($\frac{16-25}{100}$) *arſenicum continens.*

3. N.

ſulphuratum. 3. N. metallice nitens, aqua forti non penitus ſolvendum, prunis inſperſum arſenici fumum et ſulphuris vaporem flammamque eructans.

Syſt. nat. I. *p.* 170. *n.* 5. Arſenicum rubens cupreum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 146. *n.* 16. Cuprum (Nickolum) mineraliſatum arſenicale fulvum ♀, ∞, ♂.

Vogel miner. 409. Cuprum Nicolai.

Woltersd. miner. 28. Arſenicum fulvum ſplendens ſ. Pſeudocobaltum.

Cartheuſ. miner. 58. Arſenicum mineraliſatum informe, particulis rubicundis nitidis.

Waller. miner. 228. Arſenicum ſulphure et cupro mineraliſatum, minera difformi aëris modo rubente.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 189. *n.* 1. Niccolum ferro et cobalto arſenicatis et ſulphuratis mineraliſatum, minera difformi flavo-rubente.

Cronſt. miner. §. 254. Niccolum ferro et cobalto arſenicatis et ſulphuratis mineraliſatum.

Cronſt. act. Stockh. 1751. 1754. Niccolum.

Juſt. miner. 184. Kupfernickel.

Geſn. cadm. 20. *n.* 32. Cobaltum aëris modo lucens.

Habitat una cum cobalto, in Sibiriae, Sueciae (*prope* Loos Helſingiae,) Cornubiae (*prope* Triego,) Arragoniae (*prope* Guitoam,) Delphinatus (*prope* Allamont,) Hercyniae (*prope* S. Andreasberg,) Haſſiae (*prope* Biber *et* Riegelsdorf,) Thuringiae (*prope* Saalfeld *et in comitatu* Mansfeld,) Saxoniae (*prope* Hohenſtein, Annaberg, Schneeberg *et* Johanngeorgenſtadt,) Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) *et* Stiriae (*prope* Schladming) *fodinis, igni expoſitum calcem viridem relinquens, et ſaepe cum jactura nitoris ſuperficialis tincta viridi effloreſcens, coloris cuprei, rarius ochroleuci vel cinerei, nunc compactum, nunc minutim lamelloſum, praeter niccolum ferrum, cobaltum arſenicum et ſulphur continens, interdum wismutum aut cuprum, rarius argentum, rariſſime aurum inſperſum habens.*

89. WISMUTUM. W. Molle, fragile, lamelloſum, argenticolor, cum jactura nitoris ſuperficialis colorem flavicantem vel rufeſcentem mutans, ponderis ſpecifici = 9700 : 1000.

Igne facilime liquandum et in calcem primo flavicantem tum rubram abiens, quae vitris fuſcum colorem impertitus.

Solutione in acidis excolore, per aquam meracam lacteſcente et praecipitanda.

nativum. 1. W. nudum aqua forti totum ſolvendum, metallice nitens.

Syſt. nat. I. *p.* 173. *n.* 1. XII. 3. *p.* 128. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 52. *n.* 1. *Carth. miner.* 54. Wismutum nativum.

Cronſt. miner. §. 220. *Juſt. miner.* 158. *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 205. *n.* 1. Wismutum nativum.

Waller. miner. 242. Wismutum nativum tenuibus lamellis adhaerens.

Woltersd. miner. 28. Bismutum nudum nativum.

β) *Waller. ſyſt. miner.* 2. *p.* 208. *n.* 4. Minera wismuti verſicolor.

Habitat, frequentiſſime una cum cobalto, rarius omni arſenico argentove carens, utplurimum quartzo, barytidi, petroſilici, vel arenario inhaerens, in Sueciae, (Dalecarliae, *paroecia* Stora Skedwi, *etiam prope* Loos *et* Löfaſen,) Sevennarum Galliae (*prope* S. Sauveur,) Saxoniae, Bohemiae (*prope* Joachimsthal,) Wirtembergiae (*prope* Alpirſpach,) Temeſiae, *et* (*prope* Salathna,) Tranſilvaniae *fodinis, argentum ſaepe colore et nitore aemulans, aut in ſuperficie rufeſcens, pomaceum iridisve coloribus ludens in grana ſecedens, nunc ſuperficiale, nunc venae inſtar matricem percurrens, nunc majoribus fruſtis huic innidulans, lamelloſum, rarius compactum aut ſtellatim fibroſum, aut texturae ad radiatam accedentis, ſuperficie interdum arbuſcularum imaginibus picta, aut ſulcis decuſſantibus exarata, aut plumae inſtar ſtriata, interdum*

hydrargyro et ſulphure conflatum, ut [illegible] *exhibeat, coccineum, aut intermedii inter coccineum et coccionellae, aut inter coccineum et hermeſinum tinctus, aut hermeſinum, aut obſcure rubrum, crebrius lamelloſum, quam compactum aut parallele vel ſtellatim fibroſum, interdum pulverulentum, friabile aut inquinans, frequentius duriuſculum, ſuperficie nunc laevi, nunc aſpera, ſtriata, decuſſatim ſulcata, vel celluloſa, forma creberrime communi, interdum tubulorum cohaerentium, hemiſphaeriorum aut globulorum, aut cryſtallorum exilium magis minuſve diaphanorum, utplurimum aggregatarum ſaepe ſtriatarum, frequentius ad rubinum colore ſuo accedentium, quam coccinearum, nunc lentes, nunc pyramides triëdras ſimplices aut duplices aut tetraëdra, duplices nunc priſmata triëdra pyramide triëdra terminata, aut tetraëdra, aut hexaëdra nunc (β) cubos, nunc polyëdra referentium.*

hepaticum. 7. H. ponderoſum formae communis igni expoſitum cum flamma caerulea exardeſcens, at magnam ſui partem relinquens.

Brünnich ap. Cronſt. miner. 236. B. 1.

Habitat in Carnioliae (*prope* Idriam) *et* Naſſoviae (*prope* Kirchheim) *fodinis, hydrargyro dives, at coloris rarius coccionellae aemuli, ſed utplurimum, etiam in tritura obſcurioris, quam cinnabaris, hepatici vel in plumbeum vergentis, aut ab interſperſis cupri calcibus, paſſim caerulei aut viridis, compactum, rarius ſchiſtoſum.*

cupriferum. 8. H. ex atro cinereum texturae vitreae, igni expoſitum crepitans flammamque ſulphuris emittens, et diu ſatis agitatum cupri granum in carbone relinquens.

Syſt. nat. I. *p.* 171. XII. 3. *p.* 120. *n.* 5. Hydrargyrum (crepitans) petroſum 🜍, ♀.

Cronſt. mineral. §. 217. Mercurius ſulphurato cupro mineraliſatus.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 151. *n.* 3. Mercurius ſulphure et cupro mineraliſatus, minera nigreſcente.

Habitat in Bipontii (*prope* Moſchellandsberg) *et* Sumatrae *fodinis, ponderoſum, tritura rubra, ardeſiae, talco, quartzo, plumbi mineris innidulans, praeter hydrargyrum ſulphur et cuprum continens.*

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 308. *n.* 5. Wismutum ſulphure et ferro mineraliſatum in minera lamellis cuneiformibus compoſita.

Habitat in Norwegia (*prope* Gellebek,) *texturae radiatae, praeter wismutum et ſulphur ferrum continens.*

90. ARGENTUM. ☽ Summopere malleabile et ductile, ſonorum, album, coloris et nitoris tenacius, ponderis ſpecifici = 10595 : 1000.

Igne difficilius liquandum, meracum vix in calcem vitrumve convertendum, ipſi plumbi vitro pertinaciſſime reſiſtens, fixum, calce vitris opalinam turbiditatem conciliante.

Acidis, quibus ſolvitur, nullum colorem impertiens.

nativum. 1. A. malleabile ductile intus metallice nitens, aqua forti totum ſolvendum.

Syſt. nat. I. *p.* 183. *n.* 1. XII. 3. *p.* 148. *n.* 1. Argentum nudum.

Woltersd. miner. 29. *Waller. miner.* 307. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 328. *n.* 1. Argentum nativum.

Cronſt. miner. §. 167. Argentum purum nativum.

Cartheuſ. miner. 75. Argentum nudum malleabile.

Habitat nunc ſuperficiale, (e. gr. *in* Norwegiae *prope* Kongsberg, Angliae, Saxoniae (*prope* Johanngeorgenſtadt, Schneeberg, Freyberg *et ad* Baerenſtein, Wirtembergiae v. gr. *prope* Schiltach *et in* Chriſtophsthal, Auſtriae *prope* Annaberg, Hungariae *prope* Kapnik *fodinis, nunc venae inſtar matricem percurrens, nunc fruſtis majoribus, vel* (*larvatum*) *particulis minutiſſimis nudo certe oculo non uſurpandis aliis foſſilibus omnis fere claſſis et generis inſperſum, in regni* Peruani (*prope* Potoſi,) Chilenſis, Mexicani *fodinis,* Sibiriae *montibus* altaicis, *praeſertim monte* Schlangenberg, Norwegiae (*prope* Kongsberg,) Sueciae (*prope* Utö, Normark, Sunnerſkog, Dal *et* Löfäſen,) Hiſpa-

Cartheuſ. miner. 77. Aurum nudum genuini coloris.
Waller. miner. 321. Aurum nativum radicatum.
Habitat in Africae *regionibus pluribus*, *praeſertim littore occidentali*, *in regno* Peruano *et* Chilenſi (*prope* Copiapo, Quaſco, Coquimbo, Petorca, Ligua, Tilcil, Putaendo, Carén, Alhué, Chibato *et* Huilli-Patagua,) nova Hiſpania (*prope* Mexquital,) Java (*in montibus* Parrang *et* Megeneddon,) Sibiriae *montibus*, *potiſſimum* Kolywanicis *et* altaicis, e. gr. Schlangenberg *et fodina* Semenowenſi,) Tranſilvania (*prope* Trzeſtian, Abrubanya, Staniza, Herczigan, Ginel, Boiza, Ololapos, Abrudzellar, Gerter, Bucſum, Fueſes, Salatna, Barkura, Cajonell, Ruda, Cuiczum, Facebai, Nagyag, Kirnik, Trojka; *in montibus* Volcai, Vöröſpatak *et* Rota,) Temeſia (*prope* Dognaska,) Hungaria (*prope* Kapnik, Magurka, Andreasfulva, Ujbanya, Bakabanya, Rimazombat, Deutſchlipſch, Bugyanz, Koenigsberg, Cremniz, Roſenau, Schmoelniz, Hoderitſch, *et* Schemniz,) Bohemia (*prope* Eula, *varius prope* Schwarzenthal *et* Bergreichenſtein) *et* Salisburgo (*prope* Ramingſtein, *etiam prope* Fuſch, Muhrwinkel *et in valle* Zillerthal,) *parcius in* Lapponia (*prope* Swappawari,) Suecia (*prope* Aedelfors *et* Riddarhytta,) Saxonia (*prope* Reichmansdorf, Ottendorf, Braeunsdorf, Munzig, Schwarzenberg, Johanngeorgenſtadt, *et ad montem* Rabenberg,) Tiroli (*valle* Zillerthal,) Carinthia (*prope* Groskirchheim *et in* Goldzeche,) Stiria (*prope* Mandling,) Haſſia (*prope* Herzhauſen *et* Buchenberg,) Delphinatu (*prope* la Gardette,) Valeſia, Pedemontio (*in valle* Aoſta,) *et* Hiſpania, *utplurimum terrae ſuperficiei ſatis vicinum*, *rariſſime omni alieno metallo*, *argento*, *cupro*, *ferro liberum*, *nunc pallidius*, *nunc ſaturatius flavum*, *interdum a cupri majori copia inhaerente fulvum*, *nunc ſuperficiale aut bracteis tenuioribus aliis foſſilibus adhaerens*, *nunc flammarum*, *venarum*, *granorum ſpecie vel maſſis quoque majoribus ſpato*, *quartzo*, *gypſo*, *humo*, *argillae*, *trapezio*, *gneiſſo fornacum*, *aut metallifero*, *feldſpato*, *petroſilici*, *jaſpidi*, *pyritae*, *molybdaenae*, *arſenico nativo*, *ſtibio communi*, *pſeudogalenae*, *galenae*, *ferri argentive mineris inhaerens*, *forma communi*, *aut tabaci hiſpanici more matrici adſperſum*, *ſulcis decuſſantibus in ſuperficie exaratum*, *cellulоſum*, *flocсоſum*, *dentium*, *ramorum*, *ſetarum*, *capillorum*, *cryſtallorum quoque exilium*, *utplurimum aggregatarum tabulas hexaëdras*, *priſmata rectangula tetraëdra in aciem terminata*, *aut*

aut imperfecta utrinque pyramide tetraëdra terminata, cubos, pyramides ſimplices triëdras aut duplices tetraëdras referentium ſpecie conſpicuum.

arenarium. 2. A. granorum micularumque auri colore fulgentium ſpecie arenae granis mixtum.

Syſt. nat. I. *p.* 208. *n.* 9. XII. 3. *p.* 198. *n.* 12. Arena (aurea) auri difformis.

Waller. miner. 208. Aurum nativum terrae et arenae inhaerens, ſolutum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 358. *n.* 5. Aurum nudum vel veſtitum diverſo colore terrae vel arenis inhaerens.

Cronſt. miner. §. 164. 1. 4. Aurum nativum lotum.

Habitat in Americae *meridionalis inſularumque oppoſitarum fluviis plurimis*, Africae Nilo, Nigro, Zair, Axime *et* Senegal, Arabiae Artemidoro *et aliis*, Cappadociae Thermodoonte, Caramaniae Hynami, Bithyniae Chryſorrhoo, Mingreliae Phaſi, Lydiae Hermo *et* Pactolo, Bactriae Octro, Indiae Gange *et aliis, fluviis inſulae* Timor, *regni* Tibetani Altançol, Sinenſis Junnam, Ruſſici Danà, Thraciae Hebro, Tranſilvaniae Burcia, Avanjos, Maroſch, Temeſiae Nera *et* Meniſch, Hungariae Grieſche *et aliis*, Poloniae Warta, Sileſiae Bober, Baruſch, S. Georgenbach, Goldbach, Goldbrunn, Piel, Kazbach, Zaks *et* Iſari, Bohemiae Saſſawa, Niſſa, Saxowa, Ottawa, Planiz, Mulda, Albi, Gizera, Worliz, Moraviae Viadro, Germaniae Danubio *et* (*jam in* Alſatia) Rheno, Auſtriae Waga, Carnioliae Savo, Carinthiae Gravo, Saliſburgi Mura *et* Salza, Brixiae Sila, Tirolis Atheſi *et* Dravo, Bavariae Fürd, Silvae *nigrae* Goldbrunn, Franconiae Cronach, Goldbrunn *et* Sala, *montis piniferi* Egra, Moeno *et* Rödach, Vennonum Fontana, Luſatiae Eliſtro, Goldbach *et* Sprea, Saxoniae Iliſſo, Voigtlandiae, Weida, Seiffenbach, Goelſch, Gera *et* Alſtera, Thuringiae Schwarza *et* Unſtruth, Haſſiae Edera *et* Oerz, Hercyniae Helm, Weſtphaliae Amaſo, Sailla *in* Moſellam *exeunte*, Cevennenſium Ceyis *et* Gardonis, Burgundiae Dubis, Pyrenaeorum Ariega, Benagues, Ferriet, Garonna *et* Salata, Hiſpaniae Tago, Italiae Pado, Rhaetiae Adda *et* Oeno, Helvetiae Amma, Arola, Goldbach *et* Urſa, Valleſiae Dala *et* Rhadano, *magis minusve ponderoſum, aurique nunc majorem nunc minorem copiam, ſaepius adeo exiguam continens, ut operam in eo extrahendo*

benda collocatam non compenſet, auri particulis per hydrargyrum vel aquam regis eliciendis nunc majoribus nunc minoribus, interdum pulvereis.

larvatum. 3. A. ſubtiliſſimis particulis aliis foſſilibus intermixtum, hydrargyri ope eliciendum.

Habitat in Sibiriae (*monte* Schlangenberg, *etiam prope* Onaburg *et in terra* Tſchudarum,) Tranſilvaniae (*prope* Trojka, Gertes, Boiza, Kisbanya, Nagyag, Salatnam, Caſonell, Stuniza, Facebai, Fuſes, Ginel, Herczigan, Kirnik, Barkura, Criczum, Ruda, *montium* Rota,) Hungariae (*prope* Kapnik, Bakabanya, Schemniz, Hoderitſch, Cremniz, Magurka,) Sileſiae (*prope* Reichenſtein,) Bohemiae (*prope* Eula *et* Schwarzenthal,) Saxoniae *prope* Munzig, Schwarzenberg *et* Braeunsdorf,) Sueciae (*prope* Edelfors) Carinthiae (Goldzeche *et prope* Groskirchheim,) Salisburgi (*ad montem* Rathhausberg) *et* Americae *fodinis, creta, ſpato, argilla, porphyrio ſchiſtoſo, jaſpide, quartzo, ligno ſubterraneo, ſtibio communi, arſenico nativo, et albicante, pſeudogalena, galena, cinnabari, ferro ſpatoſo et ſulphurato, cupri argentique mineris variis, et pyrite potiſſimum matricem praebentibus, in qua, oculis, quamvis armatis non conſpiciendum aurum latet.*

molybdaenae. 4. A. inquinans plumbei coloris et nitoris igni expoſitum ſulphuris vaporem et flammam emittens, violentiſſimo auri granum nudum relinquens.

v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 68. Aurum molybdaena mineraliſatum.

Habitat in Tranſilvaniae (*prope* Nagyag) *et* Hungariae (*prope* Rimazombat) *fodinis, ex auro, molybdaenae calce et ſulphure conſtans.*

ſtibiatum. 5. A. coloris chalybei, candeſcendo ſulphuris vaporem flammamque cum fumo albo emittens.

v. Born ind. foſſ. 1, *p.* 68. Aurum antimonio mineraliſatum.

Habitat in Hungaria (*prope* Deutſchlipſch) *et* Tranſilvania (*prope* Nagyag) *ex auro et ſtibio vulgari conflatum, ſuperficie interdum plumae inſtar ſtriata.*

rufeſcens. 6. A. rufeſcens, candeſcendo ſulphuris flammam emittens.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 69. Aurum pſeudogalena rubeſcente mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 357. *n.* 4. Pſeudogalena aurifera.

Habitat

Habitat nunc ſtannei coloris et nitoris, pauxillum quoque ferri continens, majoribus minoribusve partibus aliis inſperſum, argento dives, in Hercyniae *fodinis, prope* Andreasberg, *nunc ochroleucum, durum, intus fibroſum argenti* $\frac{8}{10}$ *continens, nunc molle, ut ſecari cultro queat, et incurva lamelloſum, argenti minerem* $(\frac{2-3}{100})$ *copiam continens, in* Hiſpaniae *fodinis prope* Guadalcanal, *ut plurimum ex mero argento et arſenico nativo conſtans.*

molybdaenatum. 8. A. metallice nitens, lamellis tenuibus flexilibus.

Ferber nov. act. Petrop. 3. p. 267.

Habitat in Hungaria (*prope* Deutſchpilſen) *ex argento, molybdaena et ferro conſtans.*

Nagyagense. 9. A. metallice nitens, lamellis flexilibus, coloris inter ſtanneum et ferreum intermedii.

Karſt. Lesk. Mineralk. Vowede.

Habitat in Tranſilvaniae *fodinis prope* Nagyag, *ad aurum* Nagyagense *externa facie proxime accedens; an huc ſpectat?*

vitreum. 10. A. plumbicolor facilime et cum vapore flammaque ſulphurea igne liqueſcens opacum ponderoſiſſimum molle tenax.

Syſt. nat. I. *p.* 183. *n.* 2. Argentum malleabile.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 148. *n.* 3. Argentum mineraliſatum ſectile malleabile plumbicolorum ♁.

Cartheuſ. miner. 75. Argentum mineraliſatum griſeum ſplendens malleabile.

Woltersd. miner. 29. Argentum plumbei coloris ſplendens malleabile.

Waller. miner. 308. Argentum ſulphure mineraliſatum, minera malleabili vitrea, candelae igne liquabili.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 329. *n.* 2. Argentum ſulphure mineraliſatum, minera malleabili vitrea facile fuſibili.

Cronſt. miner. §. 168. 2. 1. Argentum ſulphure mineraliſatum.

Habitat in Sibiriae *monte* Schlangenberg, *in* Norwegiae (*prope* Kongsberg,) Hercyniae (*prope* Andreasberg,) Saxoniae (*prope* Freyberg, Braeunsdorf, Oberſchoena, Schneeberg, Annaberg, Johanngeorgenſtadt, *et in monte* Rammelsberg,) Bohemiae (*prope* Joachimsthal, Aberdam, Przibram, Jungwoſchiz, Ratieborziz, *olim quoque* Kuttenplan,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Wirtembergiae (*prope* Reinerzau *et* Eberſpach,) Fürſtenbergiae

(*prope*

bracteat- 11. A. coloris ferrei lamellis flexilibus conſtans candeſcendo
tum. fumans et granum ductile nitoris colorisque argentei relinquens.

Scopol. ann. hiſtor. natur. 3. *p.* 107.

v. Ruprecht phyſic. Arb. eintr. Fr. z. Wien. I. 1. *p.* 86.

Habitat in Tranſilvania *prope* Nagyag, *cultro ſectile, praeter aurum aqua etiam regia extrahendum ferrum, plumbum, argentum et ſulphur, interdum quoque ſtibium, vel praeterea wismutum, cuprum atque arſenicum continens, quartzo vel magneſiae roſeae minoribus particulis, vel majoribus fruſtis, innidulans, forma aut communi aut tabularum hexaëdrarum.*

94. PLATINA. ☽☉

Coloris argentei nitorisque tenaciſſima, duriſſima, ſonora, ſummopere malleabilis et ductilis, ponderis ſpecifici = 24000 : 1000.

Igne fixiſſimum, neque ſulphure, neque ſulphuris hepate, neque plumbi vitro domanda, cum nitro tamen detonans, difficilime, et ferro ipſo longe difficilius liqueſcens.

Aqua regis ſolvenda, ex hac per ſal ammoniacum colore aurantio praecipitanda.

granulata. 1. Platina.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 365. *n.* 7. *Cronſt. miner.* §. 178. *Vogel miner.* 517. Platina del Pinto.

Watſon act. angl. 46. *n.* 496.

Lewis Zuſamenh. d. Künſt. I. 1. *p.* 211. &c.

Marcgraf chem. Schrift. 1. *p.* 1. *ſqq.*

Scheffer, Cronſtedt et Wallerius act. Stockh. 14. *p.* 275. 284. 19. *p.* 303. 26. *p.* 228. 27. *p.* 167.

Habitat in regno Peruano *prope* Quito, *in* nova Granada *prope* S. Fé, *et* Choco, *etiam in* Barbados, *interdum in*

nitens. 12. A. nitens coloris plumbei ponderoſum, lamelloſum fragile igne facile liqueſcens.

Renovanz v. alt. Geb. p. 137.

Habitat in Sibiriae *monte* Schlangenberg, *petroſilicis fiſſuras explens, igne dum liquatur in duas partes cuprum quod vocant nigrum, et argentum vitreum abiens, poſteriori quoque, dum conteritur, ob majorem tenacitatem facile ſeparando, ut ex cupro vitrato, et argento vitreo conflatum eſſe videatur, aquam etiam fortem et ſalis ammoniaci ſpiritum caerulea colore perfundens, dimidium ſui ponderis argentum,* $\frac{16-17}{100}$ *cupri, interdum etiam pauxillum auri continens.*

rubrum. Rothgülden. 12. A. ponderoſum tritura rubens intus parum nitens, igne decrepitans et paulo poſt arſenici vaporem eructando liqueſcens.

Syſt. nat. I. *p.* 183. *n.* 5. Argentum rubeſcens polyedrum glanduloſum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 149. *n.* 4. Argentum rubeſcens tritura rubra 🜍, oo.

Woltersd. miner. 29. Argentum rubrum diaphanum et opacum.

Cronſt. miner. §. 169. Argentum ſulphure, ferro et arſenico mineraliſatum.

Cartheuſ. miner. 76. Argentum mineraliſatum rubrum ſplendens.

Waller. miner. 315. Argentum arſenico, pauco ſulphure et ferro mineraliſatum, minera rubra ante ignitionem liquabili.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 333. *n.* 4. Argentum arſenico et ſulphure mineraliſatum, minera rubra ante ignitionem fuſibili.

Habitat in Sibiriae (*in monte* Schlangenberg,) novae Hiſpaniae, *regni* Peruani *et* Chilenſis, Hiſpaniae (*prope* Cazalla *et* Guadalcanal,) Galliae (*prope* Allamont *et* fanum S. Mariae,) Fürſtenbergiae (*prope* Wittichen, Wirtembergiae (*prope* Reinertsau *et* Schiltach,) Hercyniae (*prope* Clausthal, *et* S. Andreasberg,) Saxoniae (*prope* Freyberg, Braeunsdorf, Oberſchoena, Gros- *et* Kleinvoigtsberg, Tſchopau, Ehrenfriedersdorf, Marienberg, Schneeberg, Annaberg, Raſchau *et* Johanngeorgenſtadt, Bohemiae (*prope* Joachimsthal, Aberdam, Altwoſchiz, Jungwoſchiz, *et* Ratieborziz,) Hungariae (*prope* Cremniz, Schemniz, *et inter* Schemniz *et* Koenigsberg,) *et* Tranſilva-

niae

niae (prope Boiza) *fodinis, ſaepe cum pyrite, arſenico nativo, galena, argento vitreo, aliisque argenti mineris nunc ſuperficiale, nunc minoribus particulis majoribusve maſſis quarzo creberrime et petroſilici inſperſum, eave penetrans et tingens, pro aliqua tantum parte aqua forti ſolvendum, quantum argenti ad* ¾ *contineat, arſenico* ($\frac{27}{100}$), *ſulphuri* ($\frac{13}{100}$), *et interdum quoque exiguae ferri portioni juncti, pelluciditatis gradu, coloris intenſitate, textura et forma externa varians, opacum ſubopacum (obſcurius tinctum) diaphanum, (in cryſtallis) ſemipellucidum, aut pellucidum, coloris laetioris, lateritii, cinnabarini, aut inter ſanguineum et coccionellae aemulum intermedii, vel obſcurioris, coccionellae aemuli, kermeſini, adeo plumbei, et ferrei, ut tamen tritura ſemper rubente, utplurimum compactum, texturae planae, conchaceae vel inaequalis, rarius lamelloſum, forma creberrime communi, interdum cryſtallorum utplurimum aggregatorum, polyedra, vel priſmata hexaedra, interdum longitudinaliter ſtriata, ſaepe acicularia, alterutro vel utroque fine pyramide triedra, vel hexaedra terminata, faſciculata vel in reticuli ſpeciem diſpoſita, vel pyramides ſimplices triedras, frequentius hexaedras elongatas acuminatas, interdum ad apicem altera triedra auctas, ſparſim, faſciculatim aut ſtellatim congeſtas referentium.*

album. Weißgülden. 14. A. opacum metallice nitens compactum ponderoſum coloris dilute plumbei triturae ſimilis, igni expoſitum ſulphuris arſenicique vaporem emittens, fragile.

Syſt. nat. I. *p.* 183. *n.* 4. Argentum albidum informe fragile.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 149. *n.* 5. Argentum mineraliſatum cupri arſenicalis tritura albida ○○, ♀, 🜺.

Woltersd. miner. 29. Argentum albo-griſeum ſplendens cupro mixtum.

Cronſt. miner. §. 170. 3. 2. Argentum arſenico cupro et ferro ſulphurato mineraliſatum.

Waller. miner. 315. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 334. *n.* 5. Argentum arſenico, ſulphure et cupro mineraliſatum minera micante alba.

Cartheuſ. miner. 75. Argentum mineraliſatum albeſcens ſplendens.

Habitat in Saxoniae (*prope* Freyberg,) Bohemiae (*prope* Ratieborziz *et* Wohezniz?) Hungariae (*prope* Cremniz, Schemniz *et* Kapnik?) Tranſilvaniae (*prope* Facebai?) Siciliae (*ad montem* Niſa *et prope* Fondachelli,) *et* Altaiae

LARVATA.

95. ANTHROPOLITHUS. Corpus humanum ejusve partes referens.

totalis. 1. A. totum corpus humanum referens.
Syſt. nat. I. *p.* 201. *n.* 1. XII. 3. *p.* 156. *n.* 1. *Geſn. petrif.* 73. Zoolithus hominis.
Cartheuſ. miner. 81. Anthropolithus totius corporis.
Heppel Schatkamm. 579. *Henckel flor. ſaturn.* 532. Petrificatum hominis.
Cronſt. miner. §. 282. 2. 1. 1. 1. *et* §. 285. 3. 1.
Inventus Fahlunae *in* Suecia, *vitriolo ferri et pyrita conditus, in lapidem durum, ut fertur converſus,* 1585 Aquis ſextiis Galliae, Reattlingae *in* Suevia, Freybergae *in* Saxonia.

partialis. 2. A. cranii vel aliorum oſſium.
Grew muſ. ſoc. reg. p. 332.
Kundmann promtuar. p. 255.
Inventus traditur in montibus Remis Campaniae gallicae *viciniis.*

96. ZOOLITHUS. Corpus mammalis cujusdam ejusve partes referens.

Turcoſa. 1. Z. dentium duriuſculus ex viridi caeruleſcens.
Syſt. nat. I. *p.* 201. *n.* 4. XII. 3. *p.* 156. *n.* 4. Zoolithus dentis viridi caerulei.
Reaumur act. pariſ. 1718. *p.* 230. Turcoſa gallica.
Waller. miner. 359. Petrificata animalia dentium quadrupedum, nitorem et polituram gemmeam admittentia, colore cyaneo.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 575. *n.* 5. Zoolithi mineraliſati dentium quadrupedum colore cyaneo nitorem et polituram gemmeam admittentes cuprei.
Cronſt. mineral. §. 287. 2. 1. 1. 1.
Habitat in Perſia, Sibiria, Bohemia (*prope* Leſſa, Thurgovia Helvetiae, Occitania inferiori, *et provincia* Nivernenſi

---

Non confundenda cum his larvatis oſſa et ligna mere foſſilia, animalia et vegetabilia eorumque partes cortice lapideo obducta, aut inſecta et vegetabilia mineralibus incluſa. Anthropolithi plurimi maxime dubii.

Habitat rarius aliis foſſilibus, majoribus praeſertim fruſtis inſperſum, quam ſuperficiei minerarum plumbi fatiſcentium inhaerens, aërem fixum continens, ut tamen 40-75 plumbi libras ex centum largiatur, non raro cretam ſibi immixtam habens, aut ferri calce interſita (*in* Saxonia *prope* Freyberg *et* Tſchopau,) Hercynia (*prope* Wildenman,) *electoratu* Trevirenſi (*in* Langenhecke,) *cinereo, aut* (*in* Scotiae Leadhills) *caeruleſcente, aut* (*in* Angliae Lathgilldalemine) *flavicante, aut in eadem fodina, in* Scotiae Leadhills, *in* Sibiriae *fodinis* Bereſowkenſibus) *flavo colore tinctum, alias* e. gr. *in* Sueciae *monte* Chriſtiersberg, *in* Angliae *fodinis prope* Elton *et* Lathgilldale, *in* Hercynia *prope* Lettenbruchen, *in* Saxonia *prope* Johanngeorgenſtadt, *album, coram tubo ferruminatorio in carbone primo candens tum liqueſcens, ex ſolutione in aqua forti per muriae et vitridi acidum forma ſedimenti albi, per zincum et ferrum forma metallica praecipitandum.*

terreum. 3. Pl. inconſpicuum intus terreum aqua forti cum efferveſcentia ſolvendum.

Waller. ſyſt. miner. 2. p. 310. *n.* 10. *et p.* 313. *n.* 13. e. Plumbum terreſtre vel lapideum calcareo lapide mineraliſatum, et Terra plumbaria rubra.

Cronſt. miner. §. 38. *et* §. 184. 1. A. 2. Terra calcarea ceruſſa nativa intime mixta et Ceruſſa nativa indurata.

Habitat in Sueciae *monte* Chriſtiersberg, *in* Angliae (*praeſertim comitatus* Derbyenſis *prope* Winſter, *etiam prope* Alſtonmtor Cambriae *et prope* Paris mountain,) Britanniae (*prope* Poullacuen,) Lotharingiae, Alſatiae (*prope* Geroldsek,) Bipontii (*prope* Nohfelden,) Eifaliae (*prope* Call,) Hercyniae (*potiſſimum prope* Cellerfeld,) Saxoniae (*prope* Freyberg, Tſchoppau *et* Johanngeorgenſtadt,) Bohemiae (*prope* Mies *et* Bleyſtadt,) Carinthiae (*prope* Bleyberg, Tirolis, Auſtriae (*prope* Tirniz,) Hungariae (*prope* Schemniz,) Temeſiae (*prope* Saska) *et* Sibiriae *fodinis, ſaepius maſſis majoribus aliis foſſilibus innidulans, rarius ſtillatitium, album, caeruleſcens aut caeruleum, quam formae communis, cinereum, flavicans, ſulphureum, flavum, rubrum, rufeſcens, ſpadiceum, fuſcum, nigricans vel atrum.*

micaceum. 4. Pl. attactu pingue lamelloſum, nitore et colore ad argentum accedens.

v. Boſe Schr. berl. Naturf. 8. p. 204.

Habitat,

Habitat, utplurimum una cum plumbo ſpatoſo, in Hercyniae *fodina* (Bergmanstroſt *prope* Andreasberg,) *lamellis creberrime pluribus ſibi incumbentibus.*

vitreum. 5. Pl. ſemipellucidum fragile texturae nitoriſque vitrei, formae communis.

Woulf act. angl. 66. 2. *n.* 43. *exp.* 13.

Habitat, crebro una cum galena aut plumbo ſpatoſo aliis foſſilibus innidulans, in Angliae (*provinciae* Sommerſet *et* Platomine,) Britanniae (Poullaouen,) Rhenanis (*prope* Lahr *et* Langenheke,) Hercyniae (n. S. Joachim *et* Bleyfeld *prope* Cellerfeld,) Saxoniae (*prope* Tſchopau,) Bohemiae (*prope* Przibram,) Carinthiae (*prope* Bleyberg,) Hungariae (*prope* Schemniz,) *et* Sibiriae (Semenowenſi *ad montes* altaicos) *fodinis, cum aqua forti non effervescens, interdum diaphanum, texturae nunc potius conchaceae, nunc feſtucariae hyalinum, album, cinereum, vel ex virescente flavicans.*

ſpatoſum. 6. Pl. intus et extrinſecus nitens molle album in igne crepitans, cum acidis effervescens, formae utplurimum cryſtallinae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 135. *n.* 9. Plumbum fragmentis ſpatoſis.

Woltersd miner. 32. Plumbum ſpatoſum album.

Waller. miner. 275. Plumbum arſenicale mineraliſatum, minera ſpatiformi alba ſ. griſea.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 307. *n.* 6. Plumbum terreſtre vel lapideum, minera ſpathiformi alba vel griſea.

Cronſt. miner §. 184. 1. A. 2. 2 *et* 3. Minera plumbi calciformis pura indurata.

Vogel miner. 166. Spatum plumbiferum.

Laborie act. pariſ. extran. 9.

Woulf act. angl. 66. 2. *n.* 43.

β) Plumbum ſpati cubici. *Muſ. Teſſin.* 64. *n.* 5.

Habitat rarius globuloſum aut celluloſum, quam cryſtallinum in Scotiae (Leadhill's,) Angliae (Mendiphills,) Irlandiae, Britanniae (*prope* Poullaouen,) Burgundiae, Lotharingiae (*prope* La Croix,) Alſatiae (*prope* Geroldsek,) Brisgoviae (*prope* Freyburg,) Naſſoviae, *Ducatus* Montani (*in monte* Wildberg,) Hercyniae (*potiſſimum* Bleyfeld *et* Glüksrad *prope* Cellerfeld,) Saxoniae (*prope* Tſchoppau, Schwarzenberg *et* Johanngeorgenſtadt,) Bohemiae (*prope* Przibram,) Auſtriae (*prope* Tirniz,) Hungariae (*prope* Schemniz) *et* novae Hiſpaniae *fodinis, non raro*

cupro

Carthauſ. miner. 77. Aurum nudum genuini coloris.
Waller. miner. 321. Aurum nativum radicatum.

Habitat in Africae *regionibus pluribus, praeſertim littore occidentali, in regno* Peruano *et* Chilenſi (*prope* Copiapo, Quaſco, Coquimbo, Petorca, Ligua, Tilcil, Putaendo, Carén, Alhué, Chibato *et* Huilli-Patagua,) nova Hiſpania (*prope* Mexquital,) Java (*in montibus* Parrang *et* Megeneddon,) Sibiriae *montibus, potiſſimum* Kolywanicis *et* altaicis, e. gr. Schlangenberg *et fodina* Semenowenſi,) Tranſilvania (*prope* Trzeſtian, Abrubanya, Staniza, Herczigan, Ginel, Boiza, Ololapos, Abrudzellar, Gerter, Bucſum, Fuckes, Salatna, Barkure, Cajonell, Ruda, Cuiczum, Facebai, Nagyag, Kirnik, Trojka, *in montibus* Volcai, Vöröſpatak *et* Rota,) Temeſia (*prope* Dognaska,) Hungaria (*prope* Kapnik, Magurka, Andreasfulva, Ujbanya, Bakabanya, Rimazombat, Deutſchlipſch, Bugyanz, Koenigsberg, Cremniz, Roſenau, Schmoelniz, Hoderitſch, *et* Schemniz,) Bohemia (*prope* Eula, *varius prope* Schwarzenthal *et* Bergreichenſtein) *et* Salisburgo (*prope* Ramingſtein, *etiam prope* Fuſch, Muhrwinkel *et in valle* Zillerthal,) *parcius in* Lapponia (*prope* Swappawari,) Suecia (*prope* Aedelfors *et* Riddarhytta,) Saxonia (*prope* Reichmansdorf, Ottendorf, Braeunsdorf, Munzig, Schwarzenberg, Johanngeorgenſtadt, *et ad montem* Rabenberg,) Tiroli (*valle* Zillerthal,) Carinthia (*prope* Groskirchheim *et in* Goldzeche,) Stiria (*prope* Mandling,) Haſſia (*prope* Herzhauſen *et* Buchenberg,) Delphinatu (*prope* la Gardette,) Valeſia, Pedemontio (*in valle* Aoſta,) *et* Hiſpania, *utplurimum terrae ſuperficiei ſatis vicinum, rariſſime omni alieno metallo, argento, cupro, ferro liberum, nunc pallidius, nunc ſaturatius flavum, interdum a cupri majori copia inhaerente fulvum, nunc ſuperficiale aut bracteis tenuioribus aliis foſſilibus adhaerens, nunc flammarum, venarum, granorum ſpecie vel maſſis quoque majoribus ſpato, quartzo, gypſo, humo, argillae, trapezio, gneiſſo fornacum, aut metallifero, feldſpato, petroſilici, jaſpidi, pyritae, molybdaenae, arſenico nativo, ſtibio communi, pſeudogalenae, galenae, ferri argentive mineris inhaerens, forma communi, aut tabaci hiſpanici more matrici adſperſum, ſulcis decuſſantibus in ſuperficie exaratum, cellulosum, floccoſum, dentium, ramorum, ſetarum, capillorum, cryſtallorum quoque exilium, utplurimum aggregatarum tabulas hexaëdras, priſmata rectangula tetraëdra in aciem terminata,*

aut

aut imperfecta utrinque pyramide tetraëdra terminata, cubos, pyramides ſimplices triëdras aut duplices tetraëdras referentium ſpecie conſpicuum.

arenarium. 2. A. granorum micularumque auri colore fulgentium ſpecie arenae granis mixtum.

Syſt. nat. I. *p.* 208. *n.* 9. XII. 3. *p.* 198. *n.* 12. Arena (aurea) auri difformis.

Waller. miner. 208. Aurum nativum terrae et arenae inhaerens, ſolutum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 358. *n.* 5. Aurum nudum vel veſtitum diverſo colore terrae vel arenis inhaerens.

Cronſt. miner. §. 164. 1. 4. Aurum nativum lotum.

Habitat in Americae *meridionalis inſularumque oppoſitarum fluviis plurimis*, Africae Nilo, Nigro, Zair, Axime *et* Senegal, Arabiae Artemidoro *et aliis*, Cappadociae Thermodoonte, Caramaniae Hynami, Bithyniae Chryſorrhoo, Mingreliae Phaſi, Lydiae Hermo *et* Pactolo, Bactriae Oxo, Indiae Gange *et aliis, fluviis inſulae* Timor, *regni* Tibetani Altancol, Sinenſis Junnam, Ruſſici Danà, Thraciae Hebro, Tranſilvaniae Burcia, Avanjos, Maroſch, Temeſiae Nera *et* Meniſch, Hungariae Grieſche *et aliis*, Poloniae Warta, Sileſiae Bober, Baruſch, S. Georgenbach, Goldbach, Goldbrunn, Piel, Kazbach, Zaks *et* Iſari, Bohemiae Saſſawa, Niſſa, Saxowa, Ottawa, Planiz, Mulda, Albi, Gizera, Worliz, Moraviae Viadro, Germaniae Danubio *et* (*jam in* Alſatia) Rheno, Auſtriae Waga, Carnioliae Savo, Carinthiae Gravo, Salisburgi Mura *et* Salza, Brixiae Sila, Tirolis Atheſi *et* Dravo, Bavariae Fürd, Silvae *nigrae* Goldbrunn, Franconiae Cronach, Goldbrunn *et* Sala, *montis piniferi* Egra, Moeno *et* Rudach, Vennonum Fontana, Luſatiae Eliſtro, Goldbach *et* Sprea, Saxoniae Iliſſo, Voigtlandiae, Weida, Seiffenbach, Goelſch, Gera *et* Alſtera, Thuringiae Schwarza *et* Unſtruth, Haſſiae Edera *et* Oerz, Hercyniae Helm, Weſtphaliae Amaſo, Sailla *in* Moſellam *exeunte*, Cevennenſium Ceyis *et* Gardonis, Burgundiae Dubis, Pyrenaeorum Ariega, Benagues, Ferriet, Garonna *et* Salata, Hiſpaniae Tago, Italiae Pado, Rhaetiae Adda *et* Oeno, Helvetiae Amma, Arola, Goldbach *et* Urſa, Valleſiae Dala *et* Rhadano, *magis minusve ponderoſum, aurique nunc majorem nunc minorem copiam, ſaepius adeo exiguam continens, ut operam in eo extrahendo*

benda collocatam non compenſet, auri particulis per hydrargyrum vel aquam regis eliciendis nunc majoribus nunc minoribus, interdum pulvereis.

larvatum. 3. A. ſubtiliſſimis particulis aliis foſſilibus intermixtum, hydrargyri ope eliciendum.

Habitat in Sibiriae (*monte* Schlangenberg, *etiam prope* Onaburg *et in terra* Tſchudarum,) Tranſilvaniae (*prope* Trojka, Gertes, Boiza, Kisbanya, Nagyag, Salatnam, Cajonell, Stuniza, Facebai, Fuſes, Ginel, Herczigan, Kirnik, Barkura, Criczum, Ruda, *montium* Rota,) Hungariae (*prope* Kapnik, Bakabanya, Schemniz, Hoderitſch, Cremniz, Magurka,) Sileſiae (*prope* Reichenſtein,) Bohemiae (*prope* Eula *et* Schwarzenthal,) Saxoniae *prope* Munzig, Schwarzenberg *et* Braeunsdorf,) Sveciae (*prope* Edelfors) Carinthiae (Goldzeche *et prope* Groskirchheim,) Salisburgi (*ad montem* Rathhausberg) *et* Americae *fodinis, creta, ſpato, argilla, porphyrio ſchiſtoſo, jaſpide, quartzo, ligno ſubterraneo, ſtibio communi, arſenico nativo, et albicante, pſeudogalena, galena, cinnabari, ferro ſpatoſo et ſulphurato, cupri argentique mineris variis, et pyrite potiſſimum matricem praebentibus, in qua, oculis, quamvis armatis non conſpiciendum aurum latet.*

molybdaenae. 4. A. inquinans plumbei coloris et nitoris igni expoſitum ſulphuris vaporem et flammam emittens, violentiſſimo auri granum nudum relinquens.

v. Born ind. foſſil. 1. *p.* 68. Aurum molybdaena mineraliſatum.

Habitat in Tranſilvaniae (*prope* Nagyag) *et* Hungariae (*prope* Rimazombat) *fodinis, ex auro, molybdaenae calce et ſulphure conſtans.*

ſtibiatum. 5. A. coloris chalybei, candeſcendo ſulphuris vaporem flammamque cum fumo albo emittens.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 68. Aurum antimonio mineraliſatum.

Habitat in Hungaria (*prope* Deutſchlipſch) *et* Tranſilvania (*prope* Nagyag) *ex auro et ſtibio vulgari conflatum, ſuperficie interdum plumae inſtar ſtriata.*

rufeſcens. 6. A. rufeſcens, candeſcendo ſulphuris flammam emittens.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 69. Aurum pſeudogalena rubeſcente mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 357. *n.* 4. Pſeudogalena aurifera.

Habitat

Habitat in Tranſilvania *prope* Nagyag, *lamelloſum, nitoris ſemimetallici, praeter aurum zinci ferrique calcem et ſulphur continens.*

cinereum. 7. A. duriuſculum fragile compactum coloris chalybei, candeſcendo ſulphuris flammam et arſenici fumum edens.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 68. Aurum minera argenti cinerea mineraliſatum.

Habitat in Tranſilvania (*prope* Nagyag) *cupro cinereo externo habitu ſimile, et hujus more praeter aurum, ſulphur, arſenicum, cuprum et pauxillum argenti continens.*

albidum. 8. A. albidum intus flavicans fibroſum candeſcendo ſulphuris flammam et arſenici fumum emittens.

v. Born ind. foſſ. 1. *p.* 69. Aurum ferro et arſenico ſulphurato mineraliſatum, textura filamentoſa flaveſcente, facie argenti arſenicalis.

Habitat in Tranſilvania *prope* Nagyag, *praeter aurum ſulphur arſenicum et ferrum continens, externo habitu arſenicum argentiferum referens.*

vireſcens. 9. A. ex aurichalceo vireſcens obſcurius nitens texturae minutim granulatae candeſcendo ſulphuris vaporem flammamque emittens.

Bindheim Schr. berl. Naturf. 4. *p.* 396. Grüner Goldkies.

Habitat in Tranſilvania *prope* Nagyag, *quartzo innidulans praeter aurum, ſulphur et ferrum, cuprum quoque et magneſiam continens, ſaepe aurum bracteatum intermiſtum continens.*

pyriticoſum. 10. A. aurichalceum candeſcendo ſulphuris flammam emittens.

Syſt. nat. I. *p.* 184. *n.* 2. Aurum nudum minerae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 152. *n.* 2. Aurum (mineraliſatum) pyrita.

Cronſt. miner. §. 165. 2. 1. 1. Aurum ſulphure mineraliſatum mediante ferro.

Woltersd. miner. 29. Aurum minera varia veſtitum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 356. *n.* 2. Aurum ſulphure et ferro cum vel ſine cupro mineraliſatum, minera pyritacea flava vel virideſcente.

Habitat in Sumatra, nova Hiſpania, Suecia (*prope* Aedelfors,) Stiria (*prope* Mandling,) Saliſburgo (*prope* Fuſch *et* Muhrwinkel,) Hungaria (*prope* Magurka *et* Kimazombat) *et* Tranſilvania (*prope* Facebai,) *interdum fatiſcens aut* e. gr. *in* Sabaudia *prope* Sourde, *cryſtallorum ſpecie, praeter aurum ſulphur et ferrum continens.*

11. A.

bractea-tum. 11. A. coloris ferrei lamellis flexilibus conſtans candeſcendo fumans et granum ductile nitoris colorisque argentei relinquens.

Scopol. ann. hiſtor. natur. 3. *p.* 107.

v. Ruprecht phyſic. Arb. eintr. Fr. z. Wien. I. 1. *p.* 86.

Habitat in Tranſilvania *prope* Nagyag, *cultro ſectile, praeter aurum aqua etiam regia extrahendum ferrum, plumbum, argentum et ſulphur, interdum quoque ſtibium, vel praeterea wismutum, cuprum atque arſenicum continens, quartzo vel magneſiae roſeae minoribus particulis, vel majoribus fruſtis, innidulans, forma aut communi aut tabularum hexaëdrarum.*

94. PLATINA. ☽☉

Coloris argentei nitorisque tenaciſſima, duriſſima, ſonora, ſummopere malleabilis et ductilis, ponderis ſpecifici = 24000 : 1000.

Igne fixiſſimum, neque ſulphure, neque ſulphuris hepate, neque plumbi vitro domanda, cum nitro tamen detonans, difficilime, et ferro ipſo longe difficilius liqueſcens.

Aqua regis ſolvenda, ex hac per ſal ammoniacum colore aurantio praecipitanda.

granulata. 1. PLATINA.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 365. *n.* 7. *Cronſt. miner.* §. 178. *Vogel miner.* 517. Platina del Pinto.

Watſon act. angl. 46. *n.* 496.

Lewis Zuſamenb. d. Künſt. I. 1. *p.* 211. &c.

Marcgraf chem. Schrift. 1. *p.* 1. *ſqq.*

Scheffer, Cronſtedt et Wallerius act. Stockh. 14. *p.* 275. 284. 19. *p.* 303. 26. *p.* 228. 27. *p.* 167.

Habitat in regno Peruano *prope* Quito, *in* nova Granada *prope* S. Fé, *et* Choco, *etiam in* Barbados, *interdum in*

vicinia

Woltersd. miner. 188. Plumbum caeſio-griſeum ſplendens teſſulatum.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 133. *Cartheuſ. miner.* 66. Plumbum (compactum) mineraliſatum continuum albo-caeruleſcens nitens.

γ) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 132. *n.* 2. Plumbum (cryſtallinum) teſſellato-cryſtalliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 304. *n.* 3. Plumbum ſulphure mineraliſatum argento mixtum, colore albo-caeruleſcente, cryſtalliſatum.

δ) *Syſt. nat.* I. *p.* 180. *n.* 5. XII. 3. *p.* 133. *n.* 4. Plumbum mineraliſatum punctis ſuboccultatis ♀, ☽.

Waller. miner. 297. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 310. *n.* 11. Plumbum minera galenica mineraliſata lapidi inſenſibiliter immixta.

Woltersd. miner. 32. Plumbum caeſio-griſeum ſplendens punctatum.

Habitat frequentiſſimum in Sibiriae *et* Europae *fere omnis fodinis, rarius ſuperficiale, quam minoribus particulis* (δ) *majoribusve maſſis aliis foſſilibus, potiſſimum calcariis innidulans, ſaepe cum pyrita, cupro fulvo, ferro ſpatoſo, pſeudogalena obvium, intus multum nitens, praeter plumbum* (*ad* $\frac{41}{50}$) *et ſulphur argenti quoque minorem majoremve copiam* ($\frac{1}{1600}$ - $\frac{1}{20}$), *rarius* (e. gr. *in* Tranſilvaniae *et* Hungariae *fodinis*) *auri ſimul portiunculam continens, lamelloſum, ut tamen textura interdum ad fibroſam aut* (β) *compactam accedat, lamellis interdum ita diſpoſitis, ut pars ſuperficiei obumbretur, ſaepe formae communis, ſuperficie interdum ſpeculi inſtar nitente, aut ſulcis longitudinalibus vel cancellatis exarata, vel veſtigiis hexaëdro-pyramidalibus, aut cubicis, aut ſphaericis, aut cellulis tetraëdris inaequali, vel arbuſcularum imaginibus picta, interdum quaſi eroſum, vel quaſi liquatum, ſtillatitium, botryoides, fruticulos, arbuſculas, cryſtallos* (γ), *utplurimum exiles, rarius ſolitarias, et vagas, arenae nonnunquam miſtas, quam aggregatas et connatas, faciebus ſphaerice convexis aut excavatis interdum conſpicuas, et quidem rhombos vel cubos perfectos* (Fig. 19.), *aut* (Fig. 20.), *ad angulos omnes truncatos, aut pyramides tetraëdras, utplurimum* (Fig. 23.) *duplices, non raro ad apices* (Fig. 24.), *interdum quoque ſimul ad angulos* (Fig. 25.), *truncatas, aut priſmata hexaëdra, pyramide triedra vel tetraëdra interdum terminata referens.*

21. Pl.

ferrife- 21. Pl. metallice nitens, cum ſulphuris vapore et flamma [illegible]
rum. galena difficilius liqueſcens, et fortiori igne vitrum nigrum exhibens.

Cronſt. miner. §. 187. Plumbum, ferro et argento ſulphurato mineraliſatum.

β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 134. *n.* 6. Plumbum (baſalticum) mineraliſatum, faſciculis decuſſatis ſtriatum.

Wallen. miner. 294. Galena ſtriata.

Habitat in Sueciae *fodinis* (*monte* argenteo occidentali, β) *in* Dalecarliae Skinshytta,) *pariter in fragmenta cubica diſſiliens* [illegible] *in grana ſecedens, praeter plumbum et ſulphur ferrum argentumque continens.*

ſtibiatum. 22. Pl. coloris et nitoris plumbei fibroſum in cruſtas ſecedens.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 133. *n.* 5. Plumbum mineraliſatum fibroſo-ſtriatum ♁, ♂, ☽.

Cronſt. miner. §. 188. Plumbum antimonio et argento ſulphurato mineraliſatum.

Woltersd. miner. 32. 4. Plumbum caeſio-griſeum ſplendens radiatum.

Walker. ſyſt. miner. 2. *p.* 305. *n.* 4. Plumbum antimoniali minera mineraliſatum, argento mixtum.

Habitat in Sibiriae (Nertſchinskenſibus,) Sueciae (*prope* Sahlberg,) Hercyniae (*potiſſimum prope* Lautenthal,) Hungariae (*prope* Schemniz) *et* Hiſpaniae (*prope* Synares) *fodinis, igne agitatum ſulphuris vaporem flammamque emittens, praeter plumbum quippe ſulphur, ſtibium et argentum continens, cruſtis, in quas ſecedit, rectis aut incurvis, craſſioribus vel tenuioribus, fibris craſſioribus vel ſubtilioribus, parallelis vel faſciculatis.*

[illegible] 23. Pl. cum cupro et ſtibio, pauciore ferro et ſulphure, pau-
cum. ciſſimo argento conjunctum, metallice nitens.

Klaproth chem. Annal. 1790. 1. *p.* 295. Weiſsgülden.

Habitat in Hercyniae *fodina* (Andreaecreuz *prope* Andreasberg, *in* 100 *partibus ultra* 34 *plumbi*, 16¼ *cupri*, 16 *ſtibii*, 13¾ *ferri*, 10 *ſulphuris*, 2¼ *argenti continens.*

cornubi- 24. Pl. cum ſtibio, pauciori cupro et ſulphure, pauciſſimo
cum. ferro conjunctum, metallice nitens.

Klaproth chem. Annal. 1790. 1. *p.* 294. Fahlerz.

Habitat in Cornubiae *fodina prope* Nanslo, *dimidia fere parte ex plumbo conſtans, praeterea in* 100 *partibus* 21 *ſtibii, ultra* 13 *cupri*, 7 *ſulphuris, et vix ultra unam ferri continens.*

LARVATA.

95. ANTHROPOLITHUS. Corpus humanum ejusve partes referens.

totalis. 1. A. totum corpus humanum referens.
Syſt. nat. I. *p.* 201. *n.* 1. XII. 3. *p.* 156. *n.* 1. *Geſn. petrif.* 73. Zoolithus hominis.
Carthevſ. miner. 81. Anthropolithus totius corporis.
Heppel Schatkamm. 579. *Henckel ſlor. ſaturn.* 532. Petrificatum hominis.
Cronſt. miner. §. 282. 2. 1. 1. 1. *et* §. 285. 3. 1.
Inventus Fahlunae *in* Suecia, *vitriolo ferri et pyrita conditus*, *in lapidem durum*, *ut fertur converſus*, 1585 Aquis ſextiis Galliae, Reattlingae *in* Suevia, Freybergae *in* Saxonia.

partialis. 2. A. cranii vel aliorum oſſium.
Grew muſ. ſoc. reg. p. 332.
Kundmann promtuar. p. 255.
Inventus traditur in montibus Remis Campaniae gallicae *viciniſ.*

96. ZOOLITHUS. Corpus mammalis cujusdam ejusve partes referens.

Turcoſa. 1. Z. dentium duriuſculus ex viridi caeruleſcens.
Syſt. nat. I. *p.* 201. *n.* 4. XII. 3. *p.* 156. *n.* 4. Zoolithus dentis viridi caerulei.
Reaumur act. pariſ. 1718. *p.* 230. Turcoſa gallica.
Waller. miner. 359. Petrificata animalia dentium quadrupedum, nitorem et polituram gemmeam admittentia, colore cyaneo.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 575. *n.* 5. Zoolithi mineraliſati dentium quadrupedum colore cyaneo nitorem et polituram gemmeam admittentes cuprei.
Cronſt. mineral. §. 287. 2, 1. 1. 1.
Habitat in Perſia, Sibiria, Bohemia (*prope* Lelſa, Thurgovia Helvetiae, Occitania inferiori, *et provincia* Nivernenſi

---

Non confundenda cum his larvatis oſſa et ligna mere foſſilia, animalia et vegetabilia eorumque partes cortice lapideo obducta, aut inſecta et vegetabilia mineralibus incluſa. Anthropolithi plurimi maxime dubii.

Amalgama. 2. H. ponderoſum coloris, nitorisque argentei ſolidiuſculum igne agitatum argentum purum relinquens.

Cronſt. miner. §. 215.

Habitat rarius maſſis majoribus quartzo, petroſilici ſpato inniduiulans, quam ſuperficiei aliarum hydrargyri minerarum inſidens, in Hungariae (*prope* Zlana,) Bipontii (*prope* Moſchellandsberg *et in monte* Stahlberg) *et* Sueciae (*prope* Sahlberg) *fodinis, utplurimum ſatis fragile et formae communis, interdum polyëdra exilia oblonga referens.*

Larvatum. 3. H. terreum ſubponderoſum igne hydrargyrum dimittens.

Habitat in Sicilia (*prope* Butachino) *hume, in* Hiſpania (*prope* Alicante) *arenae*, Carniolia (*prope* Idriam) *ardeſiae ſpeculi inſtar nitenti, argillae, margae intertritum, quae omnia igni in vaſis clauſis expoſita, quamvis nullo alio corpore adjecto, hydrargyrum largiuntur, quod oculis non obvium forſan calcis forma continent.*

Sublimatum. 4. H. nitoris metallici expers igne totum fere forma fumi albi, ſine vapore flammave ſulphuris avolans.

Woulfe exp. made in ord. to aſcert. th. nat. of ſom. ſubſt. Lond. 1777. 4.

Suckow Beſchr. des natürl. Turp. &c. Mannh. 1782. 8.

Baumer hiſt. merc. corn. Haſſiac. natural. &c. Gieſs. 1785.

Habitat in Haſſiae, (*olim*) Palatinatus (*prope* Wolfſtein *et* Moersfeld) *et* Bipontii (*prope* Moſchellandsberg) *fodinis, utplurimum una cum nativo, hydrargyro cum vitrioli et muriae acido conjuncto, ita ut nunc hoc, nunc illud dominatus, in foveolis matricis, rarius pulverulentum, quam induratum, in cruſtas concentricas aliquando ſecedens, forma communi, aut globulorum ſolitariorum vel aggregatorum, vel cryſtallorum exilium ſpeculi inſtar nitentium, rarius priſmata hexaëdra, quam cubos in ſphaeras aut majores cubos aggregatos referentium, viride, vireſcens, citrinum, flavum, flaveſcens, album, canum, cinereum, ex cinereo atrum, aut nigrum.*

Aethiops. 5. H. nigrum inconſpicuum igne facile liqueſcens, et paulo fortiori totum cum vapore flammaque ſulphuris avolans.

Berber n. act. Petrop. 3. *p.* 268.

Hacquet Beytr. z. chem. Annal. vol. 3. *p.* 481.

Habitat in Naſſoviae (*prope* Kirchheim,) *et* Carnioliae (*prope* Idriam) *fodinis, in his utplurimum una cum cinnabari lamelloſa.*

97. ORNITHOLITHUS. Corpus avis ejusve partem referens.

roſtri. 1. O. roſtri. *Syſt. nat.* L. *p.* 200. *n.* 2. XII. 3. *p.* 157. *n.* 2. *Waller. miner.* 360. *ſyſt. miner.* 2. *p.* 567. *n.* 4. a. Xyloſtea roſtrorum avium.
Inventus circa Jenam *et* Vinariam, Thuringiae Reutlingam Sueviae, *et in ſuillo ſchiſtoſo impreſſus* Jeningae *ad fines* Sueviae Helveticos.

oſſium. 2. O. oſſium.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 567. *n.* 4. Ornitholithi avium, *et p.* 568. *n.* 7. Typolithi oſſium avium.
Hermann marlograph. 2. *c.* 9. *p.* 224.
Habitat in Sileſia.

plumarum. 3. O. plumarum.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 566. *n.* 2. Ornitholithi plumarum avium, *et p.* 568. *n.* 6. Typolithi plumarum avium.
Scheuchz. querel. et vindic. piſc. p. 14. *t.* 2.
Walch Naturg. *Verſtein.* II. 2. *p.* 182.
Inventus potiſſimum Oeningae *ad fines* Sueviae Helveticos *ſuillo ſchiſtoſo impreſſus.*

98. AMPHIBIOLITHUS. Corpus amphibii ejusve partem referens.

teſtudinis. 1. A. teſtudinis. *Geſn. petrif.* 41.
Inventus totalis in Helvetiae *ardeſia* Glaronenſi, *in topho montis* S. Petri *prope* Trajectum *ad* Molam *potius typolithus*, *partialis in ardeſia* Glaronenſi *et prope* Berlingam Helvetiae, *in* Malta, Lipſiae *et in aliis* Saxoniae *partibus*, *in* Angliae *quoque*, *praeſertim* Oxfordiae *lapidicinis obvius*.

ranae. 2. A. ranae. *Geſn. petrif. p.* 40. 41.
Spener miſcell. Berolin. p. 102. Lapis ingentis magnitudinis bufonem exhibens.
Inventus partialis capitis ranae in ardeſia Helvetiae Glaronenſi, *totalis bufonis in ſuillo ſchiſtoſo* Oeningenſi.

crocodili. 3. A. totalis ſceleti crocodili. *Geſn. petrif.* [illegible]
Miſcell. Berol. 1710. *p.* 103. *f.* 24. [illegible] ſceleton e fodinis thuringicis Kupferſuhlienſibus ad 50 ulnarum profunditatem.

A8.

---

lithi *plurimi potius typolithi*, *alii heic omiſſi ad incruſtata referendi.*

Act. Lipſ. 1718. *p.* 188. *t.* 11. Sceleton Crocodili in ſchiſto. *Stuckeley act. angl. n.* 360. *p.* 936. *cum ic.*
Inventus in Anglia (*prope* Elſton) *in argilla indurata*, *in* Aquitania (*prope* Dax) *in* Hennebergia (*prope* Suhl) *et* Wirtembergia (*prope* Boll) *in lapide ſchiſtoſo.*

99. ICHTHYOLITHUS. Corpus piſcis ejusve partem referens.

niger. 1. I. in lapide ſchiſtoſo nigro.
Fiſchſchiefer. *Syſt. nat.* I. *p.* 198. *n.* 1. XII. 3. *p.* 159. *n.* 1. *Schreb. lithogr.* 106. Ichthyolithus totalis ſchiſti.
Geſn. petrif. p. 37. *Wolf. halſ. t.* 13-20. *Davil. curioſ.* 3. *t.* 4. *Myl. ſaxon.* 1. *p.* 4. *f.* 1-3. *et p.* 47. *f.* 12. *Braun miner.* 2. *t.* 7. 8. Piſces petrificati.
Geſn. fig. 161. Lapis islebianus.
J. J. Scheuchzer querelae et vindiciae piſcium. Tigur. 1708. 4. *p.* 15.
β) *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 158. *n.* 5. Amphibiolithus totalis Nantis.
Invenitur in marga bituminoſa, vel ardeſia, piſce ipſo, vel ipſius parte nunc bitumine, nunc pyrita, nunc cupro fulvo perfuſa, in monte Vicentino Viale, *in montibus* Helvetiae Glaronenſibus, *in* Wirtembergia *prope* Boll, *in comitatu* Iſenburgico (*prope* Haingründa,) *prope* Münſterappel *ad* Rhenum, *in* Haſſia (*prope* Riegelsdorf) *in comitatu* Mansfeld (*prope* Islebiam, Rotenburgum,) *et* Henneberg (*prope* Ilmenau,) Sileſia (*prope* Mansbach,) *et inſula* Angliae Sheppey, *piſcibus ipſus ad muraenae, xiphiae, gadi, ſcorpaenae, pleuronectis, ſpari, labri, percae, ſcombri, ſilari, ſalmonis, eſocis, mugilis, clupeae, cyprini baliſtae, ſyngnathi, rajae genus pertinentibus, interdum merus typolithus.*

pallidus. 2. I. in lapide ſchiſtoſo pallido.
Syſt. nat. I. *p.* 198. *n.* 2. XII. 3. *p.* 159. *n.* 2. *Muſ. Teſſin.* 100. *Schreb. lith.* 107. *Rumpf muſ. t.* 59. *f.* H. Ichthyolithus totalis marmoris.
Scheuchz. muſ. 97. 104. *querel.* 17. *herbar.* 40. 115. Marmor ſ. lapis fiſſilis marmoreus candidus ſ. ſubflavus eichſtadienſis ſ. pappenheimenſis cum dendritis piſciumque impreſſionibus.
Krüger Geſch. d. Erde. Hall. 1746. 8. Piſcis in lapide.
Habitat in Palaeſtinae Libano, Veronenſi *monte* Bolca, Romania Italiae *mediae* (*prope* Scapezzano *et* Mondolfo,)

 Helve-

Helvetiae *pago* Uri, *in confiniis* Sueviae Helveticis (*prope* Oeningen,) *comitatu* Pappenheimenſi, Bavaria, *principatu* Eichſtadienſi *et* Onoldino, *piſcibus*, *varius marinis*, e. gr. *ſcorpaena*, *pleuronecte*, *ſcaro*, *labro*, *ſcombro*, *trigla*, *exocoeto*, *quam fluviatilibus muraenis*, *percis*, *cobitide*, *ſalmonibus*, *eſocibus*, *cyprinis*, *eorumve capitibus*, *branchiarum operculis et oſſiculis*, *aliisve oſſibus*, *pinnis*, *caudis*, *cirrhis*, *ſquamis ſuillo ſchiſtoſo cineraſcenti*, *aut marmori fiſſili impreſſis*, *interdum quoque bitumine perfuſis*.

Bufonites. 3. I. dentis molaris anarhichae.

Syſt. nat. I. *p.* 198. *n.* 4. *Muſ. Teſſin.* 100. *n.* 4. *Schreb. lithol.* 109. Ichthyolithus dentis hemiſphaerici.

Act. angl. 200. *p.* 750. *Lugd. lithoph.* 70. *Mort. northb.* 244 Bufonites majuſculus atro-rubens inſtar capſulae glandis quercinae.

Boët. lap. 301. Lapidis bufonitis varietas prima.

Merret pin. 210. Bufonius.

Geſn. lap. 161. Batrachita ſ. Crapodina.

Habitat cum gloſſopetris e. gr. *in* Wirtembergia, *lapidicinis* Saxoniae Querfurtenſibus, *extrinſecus nitens laevis*, *ſaepiſſime niger*.

Gloſſopetra. 4. I. dentis ſquali.

Syſt. nat. I. *p.* 198. XII. 3. *p.* 158. *n.* 6. *Schreb. lith.* 108. Amphibiolithus dentis ſquali.

Olear. muſ. t. 21. *Büttn. diluv.* 242. *t.* 24. B. 9. γ. A. 7. *Lerch. oryctol.* 39. *Vogel miner.* 211. *Wolff balſ. t.* 21. *J. Reiske de gloſſopetr. Luneburg. Lipſ.* 1684. 4.

α. anceps ſerratus. *Geſn. fig.* 162. *f.* A. B. *Worm. muſ.* 67. *f.* 4. *Bocc. obſ.* 314.

β. anceps incurvus integerrimus. *Schreb.* α.

γ. anceps rectus integerrimus. *Schreb.* β.

δ. ſubanceps baſi bifurca. *Schreb.* γ. *Geſn. fig.* 162. *f.* I. *Worm. muſ.* 67. *f.* 1.

ε. teres rectus ſtriatus trifidus. *Schreb.* δ.

ζ. ſubulatus ſtriatus. *Schreb.* η.

Habitat in Archipelagi *inſulis*, *frequens in* Melita, Italia (*prope* Creuzzo *et* Veronam,) Helvetia, Wirtembergia (*prope* Echterdingam, Bebenhuſam, Pfullingam,) Palatinatu (*prope* Alzey,) *prope* Aquisgranum, *et* Luneburgum, *in* Holſatia, Haſſia, Mansfeldia, Saxonia (*praeſertim prope* Querfurtum,) Carniolia, Carinthia, Bohemia

mia (*prope* Pragam) Sileſia, Boruſſia, Scotia; Anglia, Gallia, *duriuſculus*, *extrinſecus nitens*, *intus fibroſus*, *variae magnitudinis*, *ſaepe minimus*, *ſolitarius et gregarius*, *liber aliisve foſſilibus infixus*, *utplurimum glaucus*, *ater aut badius*, *rarius thalaſſinus*.

100. ENTOMOLITHUS. Inſectum aut partem ejus referens.

Cancri. 1. E. cancri. *Syſt. nat.* I. *p.* 197. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 98.
Vogel mineralſ. 208. Aſtacolithus ſ. Gammarolithus.
Zannich. muſ. 54. 29. 32. *Scheuchz. quer.* 29. *t.* 4. Cancer lapideus.
Geſn. petrif. 59. Aſtacolithus.

α. brachyuri.
a. piſi. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
b. vocantis. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
c. craniolaris. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
d. maenadis. *Davil. catal.* III. *t.* 3. H. h.
e. dromiae. *Aldrov. muſ. metall. p.* 152.
f. paguri.
Bourguet petrif. 113. *Teſſ. muſ.* 98. *Rumpf muſ. t.* 6. *f.* 1. 2. 3. Cancer lapidefactus.
Geſn. fig. 167. *Davil. catal.* 3. *t.* 3. *f.* G. Pagurus lapideus.
g. chabri. *d'Annon. miner. Beluſt.* 5. *t.* 3. *f.* 1. 2?
h. criſtati. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 153.
i. longipedis. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 153.
k. cruentati. *Kundm. rar. nat. et art. t.* 4. *f.* 10.

β. macrouri.
a. paraſitici. *Kundm. rar. nat. et art. t.* 4. *f.* 9.
b. aſtaci.
Scheuchz. ſacr. 64. *t.* 56. *Davil. catal.* 3. *t.* 3. *f.* I. Aſtacus petrificatus.
c. carcini. *Baier monim. rar. petrif. p.* 13. 14. *t.* 8. *f.* 1. 2.
d. ſquillae. *Baier monim. rar. petrif. t.* 8. *f.* 10. 12. *Kundm. rar. nat. et art. t.* 4. *f.* 12.
e. crangonis. *Knorr Verſtein. t.* 15. *f.* 6?
f. mantis.
v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 4. Entomolithus cancri macrouri.
g. policis.
Klein dub. 36. *f.* E. Z. Pulex petrificatus.
h. ſtagnalis.
v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 4. Entomolithus cancri macrouri ſtagnalis.

aut imperfecta utrinque pyramide tetraëdra terminata, cubos, pyramides ſimplices triëdras aut duplices tetraëdras referentium ſpecie conſpicuum.

arenarium. 2. A. granorum micularumque auri colore fulgentium ſpecie arenae granis mixtum.

Syſt. nat. I. *p.* 208. *n.* 9. XII. 3. *p.* 198. *n.* 12. Arena (aurea) auri difformis.

Waller. miner. 208. Aurum nativum terrae et arenae inhaerens, ſolutum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 358. *n.* 5. Aurum nudum vel veſtitum diverſo colore terrae vel arenis inhaerens.

Cronſt. miner. §. 164. 1. 4. Aurum nativum lotum.

Habitat in Americae *meridionalis inſularumque oppoſitarum fluviis plurimis*, Africae Nilo, Nigro, Zair, Axime *et* Senegal, Arabiae Artemidoro *et aliis*, Cappadociae Thermodoonte, Caramaniae Hynami, Bithyniae Chryſorrhoo, Mingreliae Phaſi, Lydiae Hermo *et* Pactolo, Bactriae Oxo, Indiae Gange *et aliis*, *fluviis inſulae* Timor, *regni* Tibetani Altancol, Sinenſis Junnam, Ruſſici Danà, Thraciae Hebro, Tranſilvaniae Burcia, Avanjos, Maroſch, Temeſiae Nera *et* Meniſch, Hungariae Grieſche *et aliis*, Poloniae Warta, Sileſiae Bober, Baruſch, S. Georgenbach, Goldbach, Goldbrunn, Piel, Kazbach, Zaka *et* Iſari, Bohemiae Saſſawa, Niſſa, Saxowa, Ottawa, Planiz, Mulda, Albi, Gizera, Worliz, Moraviae Viadro, Germaniae Danubio *et* (*jam in* Alſatia) Rheno, Auſtriae Waga, Carnioliae Savo, Carinthiae Gravo, Salisburgi Mura *et* Salza, Brixiae Sila, Tirolis Atheſi *et* Dravo, Bavariae Fürd, Silvae *nigrae* Goldbrunn, Franconiae Cronach, Goldbrunn *et* Sala, *montis piniferi* Egra, Moeno *et* Rùdach, Vennonum Fontana, Luſatiae Eliſtro, Goldbach *et* Sprea, Saxoniae Iliſſo, Voigtlandiae, Weida, Seiffenbach, Goelſch, Gera *et* Alſtora, Thuringiae Schwarza *et* Unſtruth, Haſſiae Edera *et* Oerz, Hercyniae Helm, Weſtphaliae Amaſo, Sailla *in* Moſellam *exeunte*, Cevennenſium Cevis *et* Gardonis, Burgundiae Dubis, Pyrenaeorum Ariega, Benagues, Ferriet, Garonna *et* Salata, Hiſpaniae Tago, Italiae Pado, Rhaetiae Adda *et* Oeno, Helvetiae Amma, Arola, Goldbach *et* Urſa, Valleſiae Dala *et* Rhadano, *magis minusve ponderoſum, aurique nunc majorem nunc minorem copiam, ſaepius adeo exiguam continens, ut operam in eo extrahendo*

benda collocatam non compenſet, auri particulis per hydrargyrum vel aquam regis eliciendis nunc majoribus nunc minoribus, interdum pulvereis.

larvatum. 3. A. ſubtiliſſimis particulis aliis foſſilibus intermixtum, hydrargyri ope eliciendum.

Habitat in Sibiriae (*monte* Schlangenberg, *etiam prope* Onaburg *et in terra* Tſchudarum,) Tranſilvaniae (*prope* Trojka, Gertes, Boiza, Kisbanya, Nagyag, Salatnam, Caſonell, Stuniza, Facebai, Fuſes, Ginel, Herczigan, Kirnik, Barkura, Criczum, Ruda, *montium* Rota,) Hungariae (*prope* Kapnik, Bakabanya, Schemniz, Hoderitſch, Cremniz, Magurka,) Sileſiae (*prope* Reichenſtein,) Bohemiae (*prope* Eula *et* Schwarzenthal,) Saxoniae *prope* Munzig, Schwarzenberg *et* Braeunsdorf,) Sueciae (*prope* Edelfors) Carinthiae (Goldzeche *et prope* Groskirchheim,) Salisburgi (*ad montem* Rathhausberg) *et* Americae *fodinis, creta, ſpato, argilla, porphyrio ſchiſtoſo, jaſpide, quartzo, ligno ſubterraneo, ſtibio communi, arſenico nativo, et albicante, pſeudogalena, galena, cinnabari, ferro ſpatoſo et ſulphurato, cupri argentique mineris variis, et pyrite potiſſimum matricem praebentibus, in qua, oculis, quamvis armatis non conſpiciendum aurum latet.*

molybdaenae. 4. A. inquinans plumbei coloris et nitoris igni expoſitum ſulphuris vaporem et flammam emittens, violentiſſimo auri granum nudum relinquens.

v. Born ind. foſſil. I. *p.* 68. Aurum molybdaena mineraliſatum.

Habitat in Tranſilvaniae (*prope* Nagyag) *et* Hungariae (*prope* Rimazombat) *fodinis, ex auro, molybdaenae calce et ſulphure conſtans.*

ſtibiatum. 5. A. coloris chalybei, candeſcendo ſulphuris vaporem flammamque cum fumo albo emittens.

v. Born ind. foſſ. I, *p.* 68. Aurum antimonio mineraliſatum.

Habitat in Hungaria (*prope* Deutſchlipſch) *et* Tranſilvania (*prope* Nagyag) *ex auro et ſtibio vulgari conflatum, ſuperficie interdum plumae inſtar ſtriata.*

rufeſcens. 6. A. rufeſcens, candeſcendo ſulphuris flammam emittens.

v. Born ind. foſſ. I. *p.* 69. Aurum pſeudogalena rubeſcente mineraliſatum.

Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 357. *n.* 4. Pſeudogalena aurifera.

Habitat

Habitat in Aegypto, America, Japonia, Sina (*prope* Canton,) Java, India (Tranquebariae, *et ad littora* Coromandel *et* Malabar,) *in* Italia (*prope* Vicentium, *et in parte tenarum* Venetarum Veronenſi *prope caſtellum* S. Felicis, *in valle* Donega, *ad radicem montis* S. Leonhardi, *et prope* Caſa di Chiafarin di Cema,) *in* Helvetiae *montibus* Lagerberg, Schneckenberg *et* Glaronenſibus, *in comitatu* Pappenheimenſi, *terra* Eichſtadienſi, *et* (*prope* Solenhofen) Onoldina, *in terris* Brunsvicenſibus (*prope* Helmſtaedt *et* Gehrden,) *terra* megalopolitana (*prope* Altſtargard,) Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam *in monte* S. Petri,) Gallia (*prope* Dax, Dieulouard *et* Angers,) Hiſpania, *et* Angliae *inſula* Sheppey, *nunc integrum animal, nunc ſcutum dorſale, chelas, pedes, caudam vel lapillos referens, in ardeſia et marmore fiſſili, frequentius, quam in aliis foſſilibus* e. gr. *arenario, argilla indurata, obvius.*

monoculi. 2. E. monoculi polyphemi.
(*Andreae*) *Br. aus der Schweiz. p.* 32. *t.* 4.
Habitat in marmore fiſſili Onoldino (*prope* Solenhofen.)

paradoxus. 3. E. oniſci paradoxi.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 160. *n.* 2. *Muſ. Teſſin.* 98. *t.* 3. *f.* 1. 2.
Act. Stockh. 1759. *p.* 19. *t.* 1. *f.* 1-4.
Act. petropol. 1766. Oniſcus petrificatus.
It. oel. 147. *f.* 147. Petrificatum valvulam echiei referens.
Schreb. lithol. p. 48. Conchites anomius valvulis trilobis.
It. wgoth. 87. *f.* 88. Petrificatum ignotum.
Woltersd. miner. 41. *Lehm. Floezg.* 72. *t.* I. A. B. Conchites tribus lobis ſcarabaeum referens.
Lindawes ap. J. Mayer Samml. phyſ. Auff. p. 39-42.
β) *It. wgoth* 24. *ſcan.* 121. Petrificatum inſecti coleoptrati.
Bromel act. Upſal. 1729. *p.* 494. *t.* 496. 497. *lithol.* 2. *p.* 494. 525. 526. 528. Lapis fiſſilis niger aluminaris inſectorum veſtigia exhibens.
γ) *It. ſcan.* 122. Petrificatum alterum piſiforme.
Bromel act. Upſal. 1729. *p.* 527. Petrificatum.
Habitat in Angliae *provinciis* Shrop (*prope* Colebrookdale,) Stafford *et* (*prope* Dudley) Worceſter, *in* Oſtrogothia, Weſtrogothia, Oelandia *et* Scania Sueciae, *in monte* Boruſſiae Cyngalerberg *prope* Gedanum, *ducatu* Megalopolitano (*prope* Roſtochium, Stargard *et* Gnoym,) Marchia Uckerana *et reliqua* Brandenburgica (*prope* Berolinum, *novum* Ruppinum *et* Francofurtum,) Bohemia (*prope* Coſors

bracteatum. 11. A. coloris ferrei lamellis flexilibus conſtans candeſcendo fumans et granum ductile nitoris colorisque argentei relinquens.

Scopol. ann. hiſtor. natur. 3. *p.* 107.

v. Ruprecht phyſic. Arb: eintr. Fr. z. Wien. I. 1. *p.* 86.

Habitat in Tranſilvania *prope* Nagyag, *cultro ſectile, praeter aurum aqua etiam regia extrahendum ferrum, plumbum, argentum et ſulphur, interdum quoque ſtibium, vel praeterea wismutum, cuprum atque arſenicum continens, quartzo vel magneſiae roſeae minoribus particulis, vel majoribus fruſtis, innidulans, forma aut communi aut tabularum hexaëdrarum.*

94. PLATINA. ☽☉

Coloris argentei nitorisque tenaciſſima, duriſſima, ſonora, ſummopere malleabilis et ductilis, ponderis ſpecifici = 24000 : 1000.

Igne fixiſſimum, neque ſulphure, neque ſulphuris hepate, neque plumbi vitro domanda, cum nitro tamen detonans, difficilime, et ferro ipſo longe difficilius liqueſcens.

Aqua regis ſolvenda, ex hac per ſal ammoniacum colore aurantio praecipitanda.

granulata. 1. Platina.

Waller. Syſt. miner. 2. *p.* 365. *n.* 7. *Cronſt. miner.* §. 178. *Vogel miner.* 517. Platina del Pinto.

Watſon act. angl. 46. *n.* 496.

Lewis Zuſamenh. d. Künſt. I. 1. *p.* 211. &c.

Marcgraf chem. Schrift. 1. *p.* 1. *ſqq.*

Scheffer, Cronſtedt et Wallerius act. Stockh. 14. *p.* 275. 284. 19. *p.* 303. 26. *p.* 228. 27. *p.* 167.

Habitat in regno Peruano *prope* Quito, *in* nova Granada *prope* S. Fé, *et* Choco, *etiam in* Barbados, *interdum in* vicinia

ϑ. ophiurae.
in marmore, potiſſimum fiſſili, mantuano Italiae, Onoldino Germaniae, *radiis ſolitariis etiam prope* Rotenburgum *ad* Tubarim *obviis, in arenario micante flavo in* Hennebergia *prope* Oberlantes.

ι. pectinatae.
in marmore fiſſili Pappenheimenſi *et* Onoldino.

κ. multiradiatae.
b?. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 166. Helmintholithus (alveatus) cylindricus aggregatus confertim oblique annulatus.
radiis avulſis aggregatis in ducatu Megalopolitano *prope* Stargard,

λ. capitis meduſae.
paſſim radii ſolitarii.

Habitat paulo rarior, in montibus cretaceis, calcariis, arenariis, ſaepius tantummodo impreſſus.

echini. 2. H. echinorum.
a. integrorum.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 166. *n.* 10. *Muſ. Teſſin.* 94. *Schreb. lithol.* 103. a. Helmintholithus (Echinites) echini.
Olear. muſ. 22. 21. *Wolterſd. miner.* 36. *Geſn. petrif.* 34. *n.* 1-12. *Geſn. figur.* 168. b. 1. 2. *et* 156. b. 1. 2. *Rumpf muſ. t.* 50. *f.* 7. 9. *et t.* 59. *f.* C. E. F. Echinites.

a. eſculenti.
in Anglia, Hildeſia, Saxonia (*prope* Halam *et* Lipſiam,) Temeſia (*prope* Moldawa,) *principatu* Neocomenſi, *creta, marmore, marga, pyromacho, achate, pyrita fartus.*

b. excavati. *Klein echinod. ad. Lesk. p.* 95. *t.* 44. *f.* 3. 4.
in marmore Veronenſi *ex flavo cinereo.*

c. globuli?
in Angliae, Belgii (*prope* Trajectum *ad* Moſam) Weſtphaliae (*prope* Ludenberg *et* Bürwenich,) Hercyniae (*prope* Goslariam,) Haſſiae (*prope* Bibra,) *epiſcopatu* Baſileenſi (*prope* Pfeffingen) *utplurimum calcariis rarius pyromacho.*

d. ſaxatilis.
in marmore Auſtriae *ſuperioris prope ſalifodinas obvia.*

e. ovarii.
in Angliae, Normandiae, Helvetiae *montibus cretaceis et calcariis.*

f. diadematis.
in Helvetiae *monte* Randberg, Weſtphaliae Rothenberg,

g. circinati. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 119. *t.* 45. *f.* 10.

h. cida-

h. cidaridis.
in Angliae, Saxoniae (*in* Plauiſchen Grund *prope* Dresdam,) Franconiae (*inter* Bambergam *et* Erlangam,) Wirtembergiae, (*ad montem* Teck,) Sueviae (*prope* Giengen) *pyromacho*, Wirtembergiae (*prope* Blabyram) *marmore*, *etiam prope* Pfullingam, *in* Helvetiae *monte* Randberg, *valle* Hemmerthal *et prope* Babendorf, *in* Hildeſiae *monte* Galberg *obvius*.

i. mammillati.
in Melita, Helvetiae *monte calcario* Legerberg, Lotharingiae (*prope* Basville) *minera ferri*.

k. lucuntris.
in Angliae *montibus cretaceis*, Veronenſibus.

l. coronalis. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 136. *t.* 8. A. B.
in Angliae *potiſſimum*, *creta et pyromacho*.

m. aſterizantis. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 141. *t.* 8.
creta repletus, *teſta in ſpatum converſa*.

n. teſſellati. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 153. *t.* 11. G.
in Baſileae *montibus calcariis*.

o. botryoidis. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 154. *t.* 11. H.

p. ſinuati. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 157. *t.* 12.
in Angliae *creta et marmore*.

q. ſemigloboſi. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 158. *t.* 43. *f.* 1.
in Sileſiae, Helvetiae *montibus calcariis*.

r. quinquelabiati. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 159. *t.* 41. *f.* 3.
in Helvetiae *montibus calcariis*.

s. conoidei. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 159. *t.* 43. *f.* 2.

t. albo-galeri. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 162. *t.* 13. A. B.
in Angliae, *creta*, Saxoniae *inferioris marmore*.

u. depreſſi. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 164. *t.* 40. *f.* 5. 6.
in Saxoniae *inferioris*, Helvetiae *calcariis*.

x. vulgaris.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 507. Echinitae fibulares.
in Angliae, Germaniae, Sileſiae *calcariis frequens*.

y. quadrifaſciati. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 170. *t.* 47. *f.* 3-5.

z. ſexfaſciati. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 170. *t.* 50. *f.* 1. 2.

aa. ſubuculi. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 171.

bb. ſcutati. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 175.
in Angliae, Daniae *creta*.

cc. ovati. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 178. *t.* 53. *f.* 3. *t.* 42. *f.* 5. *et t.* 8. *f.* G.

dd. puſtuloſi. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 180. *t.* 16. A. B.
in Angliae *creta*, Germaniae *marmore*.

ee. qua-

ee. quadriradiati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 182. *t.* 54. *f.* 2.
in Holſatiae *marmore rudi.*

ff. minoris. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 183. *t.* 16. C. D. *et*
t. 17. a. b. c. d.

gg. dubii. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 184. *t.* 44. *f.* 5.

hh. roſacei.
in Occitaniae *montibus* Sevennis.

ii. alti. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 189. *t.* 53. *f.* 4.

kk. orbiculati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 194. *t.* 41. *f.* 2.
in Helvetiae *montibus calcariis.*

ll. ſubrotundi.
(*Andreae*) *Br. a. d. Schweiz t.* 5. *f.* g.

mm. corollati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 209. *t.* 40. *f.* 4.

nn. Orbiculi.
in terrae Venetorum *parte* Veronenſi *et* Vicentina, Occitania, (*prope* Bardenburg) Weſtphalia.

oo. placentae.
in Melita.

pp. cordis anguini.
Luid lithop. brit. p. 47. n. *et fig.* 964-969.
in Angliae *creta*, Germaniae *marmore rudi.*

qq. lacunoſi.
Scill. corp. mar. t. 7. *f.* 1. *t.* 10. *f.* 4. *et t.* 25. *f.* 2.

rr. radiati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 234. *t.* 25.
Walch diluv. monum. p. 182. *t.* E. 14. *n.* 1. 2.

ss. complanati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 238. *t.* 51. *f.* 1. 2.
in Helvetiae *marmore rudi.*

tt. ſubgloboſi. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 240. *t.* 54. *f.* 2. 3.
in Angliae *creta*, Helvetiae *marmore rudi.*

uu. Ananchytis. *Leſk. ap. Klein. echinod. p.* 243. *t.* 53. *f.* 1. 2.

xx. bicordati. (*Andreae*) *Br. a. d. Schw. p.* 16. *t.* 2. *f.* c.
in Helvetia.

yy. carinati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 245. *t.* 51. *f.* 2. 3.
in Norico.

zz. ſpatagi.
in Angliae *creta frequens*, *in* Belgii (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) *topho*, *ducatus* Juliacenſis *et* Bergenſis (*prope* Blaxheim *et* Steinen,) *comitatus* Regenſtein (*prope* Thale,) Helvetiae (*ad* Birſam *prope* Baſileam, Vergiae, Melitae *marmore.*

aaa. briſſoidis. *Scill. corp. mar. t.* 10. *f.* 1.

bbb. ovalis. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 253. *t.* 41. *f.* 5.
in Helvetia.

ccc. pyri-

ccc. pyriformis. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 255. *t.* 44. *f.* 7. *et t.* 51. *f.* 5. 6.

ddd. lapidis cancri. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 256. *t.* 49. *f.* 10. 11.

eee. patellaris. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 256. *t.* 53. *f.* 5-7.

β. partium.

a. aculeorum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 165. *n.* 9. Helmintholithus (judaicus) obovatus crenulato-ſtriatus ſubpetiolatus.

Muſ. Teſſin. 94. Helmintholithus judaicus lapis dictus.

Imperat. hiſt. nat. 743. *f.* 1-4. *Volkm. ſileſ.* 1. *t.* 27. *f.* 32. *Aldrov. muſ.* 711. *Calceol. muſ.* 298. *Worm. muſ.* 69. *Wagn. lap. judaic. Hal.* 1724. 4.

(*Andreae*) *Br. u. d. Schw. p.* 266. Lapis judaicus.

a. tenuiſſimi, teretes.

prope Aquisgranum.

† recti.

1. cylindrici.

in Helvetiae *monte* Randberg.

2. conici.

in Helvetiae *monte* Randberg, Bohemiae *ſuillo prope* Coſors.

†† incurvi.

prope Veronam.

b. craſſiores.

in Helvetia, Sueciae (*prope* Giengen) *pyromacho*, *laeves*, *granulati*, *nodoſi*, *aculeati*.

c. forma digiti.

d. fuſiformes.

e. triquetri.

in Helvetiae *monte* Randberg, *in* Suevia *prope* Giengen.

f. clavati.

in carpathicorum *montium marmore*, Veronenſi (*in* Scoglio della Limpia,) *ducatus* montani (*prope* Paffrath,) Saxoniae (*prope* Querfurtum) *pyromacho*, *vagi et fixi*, *acaules et ſtipitati*, *laeves*, *ſtriati*, *granulati*, *nodoſi*, *verrucoſi*, *denticulati*.

g. cucumerini.

in Bohemiae (*prope* Coſors) *ſuillo*, Veronenſium *montium marmore*, *in* Helvetiae *monte* Randberg *et pago* Baſileenſi, Wirtembergiae *alpibus prope* Ehningen, Pfullingen, Nebelloch, Thalheim, *monte* Rosberg, *ducatu* Juliacenſi (*prope* Nethberg.

h. glan-

Helvetiae pago Uri, *in confiniis* Sueviae Helveticis (*prope* Oeningen,) *comitatu* Pappenheimenſi, Bavaria, *principatu* Eichſtadienſi *et* Onoldino, *piſcibus*, *rarius marinis*, e. gr. *ſcorpaena*, *pleuronecte*, *ſcaro*, *labro*, *ſcombro*, *trigla*, *execoeto*, *quam fluviatilibus muraenis*, *percis*, *cobitide*, *ſalmonibus*, *eſocibus*, *cyprinis*, *eorumve capitibus*, *branchiarum operculis et oſſiculis*, *aliisve oſſibus*, *pinnis*, *caudis*, *cirrhis*, *ſquamis ſuillo ſchiſtoſo cineraſcenti*, *aut marmori fiſſili impreſſis*, *interdum quoque bitumine perfuſis*.

Bufonites. 3. I. dentis molaris anarhichae.
Syſt. nat. I. *p.* 198. *n.* 4. *Muſ. Teſſin.* 100. *n.* 4. *Schreb. lithol.* 109. Ichthyolithus dentis hemiſphaerici.
Act. angl. 200. *p.* 750. *Lugd. lithoph.* 70. *Mort. northh.* 244. Bufonites majuſculus atro-rubens inſtar capſulae glandis quercinae.
Boet. lap. 301. Lapidis bufonitis varietas prima.
Merret pin. 210. Bufonius.
Geſn. lap. 161. Batrachita ſ. Crapodina.
Habitat cum gloſſopetris e. gr. *in* Wirtembergia, *lapidicinis* Saxoniae Querfurtenſibus, *extrinſecus nitens laevis*, *saepiſſime niger*.

Gloſſopetra. 4. I. dentis ſquali.
Syſt. nat. I. *p.* 198. XII. 3. *p.* 158. *n.* 6. *Schreb. lith.* 108. Amphibiolithus dentis ſquali.
Olear. muſ. t. 21. *Büttn. diluv.* 242. *t.* 24. B. 9. γ. A. 7. *Lerch. oryctol.* 39. *Vogel miner.* 211. *Wolff balſ. t.* 21.
J. Reiske de gloſſopetr. Luneburg. Lipſ. 1684. 4.
α. anceps ſerratus. *Geſn. fig.* 162. *f.* A. B. *Worm. muſ.* 67. *f.* 4. *Bocc. obſ.* 314.
β. anceps incurvus integerrimus. *Schreb.* α.
γ. anceps rectus integerrimus. *Schreb.* β.
δ. ſubanceps baſi bifurca. *Schreb.* γ. *Geſn. fig.* 162. *f.* 1. *Worm. muſ.* 67. *f.* 1.
ε. teres rectus ſtriatus trifidus. *Schreb.* δ.
ζ. ſubulatus ſtriatus. *Schreb.* η.
Habitat in Archipelagi *inſulis*, *frequens in* Melita, Italia (*prope* Creuzzo *et* Veronam,) Helvetia, Wirtembergia (*prope* Echterdingam, Bebenhuſam, Pfullingam,) Palatinatu (*prope* Alzey,) *prope* Aquisgranum, *et* Luneburgum, *in* Holſatia, Haſſia, Mansfeldia, Saxonia (*praeſertim prope* Querfurtum,) Carniolia, Carinthia, Bohemia

mia (*prope* Pragam) Sileſia, Boruſſia, Scotia, Anglia, Gallia, *duriuſculus*, *extrinſecus nitens*, *intus fibroſus*, *variae magnitudinis*, *ſaepe minimus*, *ſolitarius et gregarius*, *liber aliisve foſſilibus infixus*, *utplurimum glaucus*, *ater aut badius*, *rarius thalaſſinus*.

100. ENTOMOLITHUS. Inſectum aut partem ejus referens.

Cancri. 1. E. cancri. *Syſt. nat.* I. *p.* 197. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 98.
Vogel mineralſ. 208. Aſtacolithus ſ. Gammarolithus.
Zannich. muſ. 54. 29. 32. *Scheuchz. quer.* 29. *t.* 4. Cancer lapideus.
Geſn. petrif. 59. Aſtacolithus.
α. brachyuri.
a. piſi. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
b. vocantis. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
c. craniolaris. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
d. maenadis. *Davil. catal.* III. *t.* 3. H. h.
e. dromiae. *Aldrov. muſ. metall. p.* 152.
f. paguri.
Bourguet petrif. 113. *Teſſ. muſ.* 98. *Rumpf muſ. t.* 6. *f.* 1. 2. 3. Cancer lapidefactus.
Geſn. fig. 167. *Davil. catal.* 3. *t.* 3. *f.* G. Pagurus lapideus.
g. chabri. *d'Annon. miner. Beluſt.* 5. *t.* 3. *f.* 1. 2?
h. criſtati. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 153.
i. longipedis. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 153.
k. cruentati. *Kundm. rar. nat. et act. t.* 4. *f.* 10.
β. macrouri.
a. paraſitici. *Kundm. rar. nat. et act. t.* 4. *f.* 9.
b. aſtaci.
Scheuchz. ſacr. 64. *t.* 56. *Davil. catal.* 3. *t.* 3. *f.* I. Aſtacus petrificatus.
c. carcini. *Baier monim. rar. petrif. p.* 13. 14. *t.* 8. *f.* 1. 2.
d. ſquillae. *Baier monim. rar. petrif. t.* 8. *f.* 10. 12. *Kundm. rar. nat. et art. t.* 4. *f.* 12.
e. crangonis. *Knorr Verſtein. t.* 15. *f.* 6?
f. mantis.
v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 4. Entomolithus cancri macrouri.
g. policis.
Klein dub. 36. *f.* E. Z. Pulex petrificatus.
h. ſtagnalis.
v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 4. Entomolithus cancri macrouri ſtagnalis.

Habitat in Aegypto, America, Japonia, Sina (*prope* Canton,) Java, India (Tranquebariae, *et ad littora* Coromandel *et* Malabar,) *in* Italia (*prope* Vicentium, *et in parte tenarum* Venetarum Veronenſi *prope caſtellum* S. Felicis, *in valle* Donega, *ad radicem montis* S. Leonhardi, *et prope* Caſa di Chiafarin di Cema,) *in* Helvetiae *montibus* Lagerberg, Schneckenberg *et* Glaronenſibus, *in comitatu* Pappenheimenſi, *terra* Eichſtadienſi, *et* (*prope* Solenhofen) Onoldina, *in terris* Brunsvicenſibus (*prope* Helmſtaedt *et* Gehrden,) *terra* megalopolitana (*prope* Altſtargard,) Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam *in monte* S. Petri,) Gallia (*prope* Dax, Dieulouard *et* Angers,) Hiſpania, *et* Angliae *inſula* Sheppey, *nunc integrum animal, nunc ſcutum dorſale, chelas, pedes, caudam vel lapillos referens, in ardeſia et marmore fiſſili, frequentius, quam in aliis foſſilibus* e. gr. *arenario, argilla indurata, obvius.*

monoculi. 2. E. monoculi polyphemi.
(*Andreae*) *Br. aus der Schweiz. p.* 32. *t.* 4.
Habitat in marmore fiſſili Onoldino (*prope* Solenhofen.)

paradoxus. 3. E. oniſci paradoxi.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 160. *n.* 2. *Muſ. Teſſin.* 98. *t.* 3. *f.* 1. 2.
Act. Stockh. 1759. *p.* 19. *t.* 1. *f.* 1-4.
Act. petropol. 1766. Oniſcus petrificatus.
It. oel. 147. *f.* 147. Petrificatum valvulam echiei referens.
Schreb. lithol. p. 48. Conchites anomius valvulis trilobis.
It. wgoth. 87. *f.* 88. Petrificatum ignotum.
Woltersd. miner. 41. *Lehm. Floezg.* 72. *t.* 1. A. B. Conchites tribus lobis ſcarabaeum referens.
Lindawes ap. J. Mayer Samml. phyſ. Auff. p. 39-42.
β) *It. wgoth* 24. *ſcan.* 121. Petrificatum inſecti coleoptrati.
Bromel act. Upſal. 1729. *p.* 494. *t.* 496. 497. *lithol.* 2. *p.* 494. 525. 526. 528. Lapis fiſſilis niger aluminaris inſectorum veſtigia exhibens.
γ) *It. ſcan.* 122. Petrificatum alterum piſiforme.
Bromel act. Upſal. 1729. *p.* 527. Petrificatum.
Habitat in Angliae *provinciis* Shrop (*prope* Colebrookdale,) Stafford *et* (*prope* Dudley) Worceſter, *in* Oſtrogothia, Weſtrogothia, Oelandia *et* Scania Sueciae, *in monte* Boruſſiae Cyngalerberg *prope* Gedanum, *ducatu* Megalopolitano (*prope* Roſtochium, Stargard *et* Gnoym,) Marchia Uckerana *et reliqua* Brandenburgica (*prope* Berolinum, *novum* Ruppinum *et* Francofurtum,) Bohemia (*prope*

mia (*prope* Pragam) Sileſia, Boruſſia, Scotia, Anglia, Gallia, *duriuſculus, extrinſecus nitens, intus fibroſus, variae magnitudinis, ſaepe minimus, ſolitarius et gregarius, liber aliisve foſſilibus infixus, utplurimum glaucus, ater aut badius, rarius thalaſſinus.*

100. ENTOMOLITHUS. Inſectum aut partem ejus referens.

Cancri. 1. E. cancri. *Syſt. nat.* I. *p.* 197. *n.* 1. *Muſ. Teſſin.* 98. *Vogel mineralſ.* 208. Aſtacolithus ſ. Gammarolithus. *Zannich. muſ.* 54. 29. 32. *Scheuchz. quer.* 29. *t.* 4. Cancer lapideus.
Geſn. petrif. 59. Aſtacolithus.
α. brachyuri.
a. piſi. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
b. vocantis. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
c. craniolaris. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 152.
d. maenadis. *Davil. catal.* III. *t.* 3. H. h.
e. dromiae. *Aldrov. muſ. metall. p.* 152.
f. paguri.
Bourguet petrif. 113. *Teſſ. muſ.* 98. *Rumpf muſ. t.* 6. *f.* 1. 2. 3., Cancer lapidefactus.
Geſn. fig. 167. *Davil. catal.* 3. *t.* 3. *f.* G. Pagurus lapideus.
g. chabri. *d'Annon. miner. Beluſt.* 5. *t.* 3. *f.* 1. 2?
h. criſtati. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 153.
i. longipedis. *Walch Naturg. Verſtein.* I. *p.* 153.
k. cruentati. *Kundm. rar. nat. et act. t.* 4. *f.* 10.
β. macrouri.
a. paraſitici. *Kundm. rar. nat. et act. t.* 4. *f.* 9.
b. aſtaci.
Scheuchz. ſacr. 64. *t.* 56. *Davil. catal.* 3. *t.* 3. *f.* I. Aſtacus petrificatus.
c. carcini. *Baier monim. rar. petrif. p.* 13. 14. *t.* 8. *f.* 1. 2.
d. ſquillae. *Baier monim. rar. petrif. t.* 8. *f.* 10. 12. *Kundm. rar. nat. et art. t.* 4. *f.* 12.
e. crangonis. *Knorr Verſtein. t.* 15. *f.* 6?
f. mantis.
v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 4. Entomolithus cancri macrouri.
g. policis.
Klein dub. 36. *f.* E. Z. Pulex petrificatus.
h. ſtagnalis.
v. Born ind. foſſ. 2. *p.* 4. Entomolithus cancri macrouri ſtagnalis.

δ. ophiurae.

in marmore, potiſſimum fiſſili, mantuano Italiae, Onoldino Germaniae, *radiis ſolitariis etiam prope* Rotenburgum *ad* Tubarim *obviis*, *in arenario micante flavo in* Hennebergia *prope* Oberlantes.

ε. pectinatae.

in marmore fiſſili Pappenheimenſi *et* Onoldino.

ζ. multiradiatae.

b?. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 166. Helmintholithus (alveatus) cylindricus aggregatus confertim obliquè annulatus.

radiis avulſis aggregatis in ducatu Megalopolitano *prope* Stargard.

λ. capitis meduſae.

paſſim radii ſolitarii.

Habitat paulo rarior, in montibus cretaceis, calcariis, arenariis, ſaepius tantummodo impreſſus.

echini. 2. H. echinorum.

α. integrorum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 166. *n.* 10. *Muſ. Teſſin.* 94. *Schreb. lithol.* 103. 2. Helmintholithus (Echinites) echini.

Olear. muſ. 22. 21. *Wolterſd. miner.* 36. *Geſn. petrif.* 34. *n.* 1-12. *Geſn. figur.* 168. b. 1. 2. *et* 156. b. 1. 2. *Rumpf muſ. t.* 50. *f.* 7. 9. *et t.* 59. *f.* C. E. F. Echinites.

a. eſculenti.

in Anglia, Hildeſia, Saxonia (*prope* Halam *et* Lipſiam,) Temeſia (*prope* Moldawa,) *principatu* Neocomenſi, *creta, marmore, marga, pyromacho, achate, pyrita fartus.*

b. excavati. *Klein echinod. ad. Lesk. p.* 95. *t.* 44. *f.* 3. 4.

in marmore Veronenſi *ex flavo cinereo.*

c. globuli?

in Angliae, Belgii (*prope* Trajectum *ad* Moſam) Weſtphaliae (*prope* Ludenberg *et* Bürwenich,) Hercyniae (*prope* Goslariam,) Haſſiae (*prope* Bibra,) *epiſcopatu* Baſileenſi (*prope* Pfeffingen) *utplurimum calcariis rarius pyromacho.*

d. ſaxatilis.

in marmore Auſtriae *ſuperioris prope ſalifodinas obvia.*

e. ovarii.

in Angliae, Normandiae, Helvetiae *montibus cretaceis et calcariis.*

f. diadematis.

in Helvetiae *monte* Randberg, Weſtphaliae Rothenberg.

g. circinati. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 119. *t.* 45. *f.* 10.

h. cida-

h. cidaridis.
in Angliae, Saxoniae (*in* Plauiſchen Grund *prope* Dresdam,) Franconiae (*inter* Bambergam *et* Erlangam,) Wirtembergiae, (*ad montem* Teck,) Sueviae (*prope* Giengen) *pyromacho*, Wirtembergiae (*prope* Blabyram) *marmore*, *etiam prope* Pfullingam, *in* Helvetiae *monte* Randberg, *valle* Hemmerthal *et prope* Babendorf, *in* Hildeſiae *monte* Galberg *obvius*.

i. mammillati.
in Melita, Helvetiae *monte calcario* Legerberg, Lotharingiae (*prope* Basville) *minera ferri*.

k. lucuntris.
in Angliae *montibus cretaceis*, Veronenſibus.

l. coronalis. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 136. *t.* 8. A. B.
in Angliae *potiſſimum*, *creta et pyromacho*.

m. aſterizantis. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 141. *t.* 8.
creta repletus, *teſta in ſpatum converſa*.

n. teſſellati. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 153. *t.* 11. G.
in Baſileae *montibus calcariis*.

o. botryoidis. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 154. *t.* 11. H.

p. ſinuati. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 157. *t.* 12.
in Angliae *creta et marmore*.

q. ſemigloboſi. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 158. *t.* 43. *f.* 1.
in Sileſiae, Helvetiae *montibus calcariis*.

r. quinquelabiati. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 159. *t.* 41. *f.* 3.
in Helvetiae *montibus calcariis*.

s. conoidei. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 159. *t.* 43. *f.* 2.

t. albo-galeri. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 162. *t.* 13. A. B.
in Angliae, *creta*, Saxoniae *inferioris marmore*.

u. depreſſi. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 164. *t.* 40. *f.* 5. 6.
in Saxoniae *inferioris*, Helvetiae *calcariis*.

x. vulgaris.
Waller. ſyſt. miner. 2. *p.* 507. Echinitae fibulares.
in Angliae, Germaniae, Sileſiae *calcariis frequens*.

y. quadrifaſciati. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 170. *t.* 47. *f.* 3-5.

z. ſexfaſciati. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 170. *t.* 50. *f.* 1. 2.

aa. ſubuculi. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 171.

bb. ſcutati. *Klein echinod. ed. Lesk. p.* 175.
in Angliae, Daniae *creta*.

cc. ovati. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 178. *t.* 53. *f.* 3. *t.* 42. *f.* 5. *et t.* 8. *f.* G.

dd. puſtuloſi. *Lesk. ap. Klein echinod. p.* 180. *t.* 16. A. B.
in Angliae *creta*, Germaniae *marmore*.

ee. qua-

ee. quadriradiati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 182. *t.* 54. *f.* 2.
in Holſatiae *marmore rudi.*

ff. minoris. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 183. *t.* 16. C. D. *et t.* 17. a. b. c. d.

gg. dubii. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 184. *t.* 44. *f.* 5.

hh. roſacei.
in Occitaniae *montibus* Sevennis.

ii. alti. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 189. *t.* 53. *f.* 4.

kk. orbiculati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 194. *t.* 41. *f.* 2.
in Helvetiae *montibus calcariis.*

ll. ſubrotundi.
(*Andreae*) *Br. a. d. Schweiz t.* 5. *f.* g.

mm. corollati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 209. *t.* 40. *f.* 4.

nn. Orbiculi.
in terrae Venetorum *parte* Veronenſi *et* Vicentina, Occitania, (*prope* Bardenburg) Weſtphalia.

oo. placentae.
in Melita.

pp. cordis anguini.
Luid lithop. brit. p. 47. n. *et fig.* 964-969.
in Angliae *creta*, Germaniae *marmore rudi.*

qq. lacunoſi.
Scill. corp. mar. t. 7. *f.* 1. *t.* 10. *f.* 4. *et t.* 25. *f.* 2.

rr. radiati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 234. *t.* 25.
Walch diluv. monum. p. 182. *t.* E. 14. *n.* 1. 2.

ss. complanati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 238. *t.* 51. *f.* 1. 2.
in Helvetiae *marmore rudi.*

tt. ſubgloboſi. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 240. *t.* 54. *f.* 2. 3.
in Angliae *creta*, Helvetiae *marmore rudi.*

uu. Ananchytis. *Leſk. ap. Klein. echinod. p.* 243. *t.* 53. *f.* 1. 2.

xx. bicordati. (*Andreae*) *Br. a. d. Schw. p.* 16. *t.* 2. *f.* e.
in Helvetia.

yy. carinati. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 245. *t.* 51. *f.* 2. 3.
in Norico.

zz. ſpatagi.
in Angliae *creta frequens, in* Belgii (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) *topho, ducatus* Juliacenſis *et* Bergenſis (*prope* Blaxheim *et* Steinen,) *comitatus* Regenſtein (*prope* Thale,) Helvetiae (*ad* Birſam *prope* Baſileam, Vergiae, Melitae *marmore.*

aaa. briſſoidis. *Scill. corp. mar. t.* 10. *f.* 1.

bbb. ovalis. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 253. *t.* 41. *f.* 5.
in Helvetia.

ccc. pyri-

ccc. pyriformis. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 255. *t.* 44. *f.* 7. *et t.* 51. *f.* 5. 6.

ddd. lapidis cancri. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 256. *t.* 49. *f.* 10. 11.

eee. patellaris. *Leſk. ap. Klein echinod. p.* 256. *t.* 53. *f.* 5-7.

β. partium.

a. aculeorum.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 165. *n.* 9. Helmintholithus (judaicus) obovatus crenulato-ſtriatus ſubpetiolatus.

Muſ. Teſſin. 94. Helmintholithus judaicus lapis dictus.

Imperat. hiſt. nat. 743. *f.* 1-4. *Volkm. ſileſ.* 1. *t.* 27. *f.* 32. *Aldrov. muſ.* 711. *Calceol. muſ.* 298. *Worm. muſ.* 69. *Wagn. lap. judaic. Hal.* 1724. 4.

(*Andreae*) *Br. u. d. Schw. p.* 266. Lapis judaicus.

a. tenuiſſimi, teretes.

prope Aquisgranum.

† recti.

1. cylindrici.

in Helvetiae *monte* Randberg.

2. conici.

in Helvetiae *monte* Randberg, Bohemiae *ſuillo prope* Coſors.

†† incurvi.

prope Veronam.

b. craſſiores.

in Helvetia, Sueciae (*prope* Giengen) *pyromacho*, *laeves*, *granulati*, *nodoſi*, *aculeati*.

c. forma digiti.

d. fuſiformes.

e. triquetri.

in Helvetiae *monte* Randberg, *in* Suevia *prope* Giengen.

f. clavati.

in carpathicorum *montium marmore*, Veronenſi (*in* Scoglio della Limpia,) *ducatus* montani (*prope* Paffrath,) Saxoniae (*prope* Querfurtum) *pyromacho*, *vagi et fixi*, *acaules et ſtipitati*, *laeves*, *ſtriati*, *granulati*, *nodoſi*, *verrucoſi*, *denticulati*.

g. cucumerini.

in Bohemiae (*prope* Coſors) *ſuillo*, Veronenſium *montium marmore*, *in* Helvetiae *monte* Randberg *et pago* Baſileenſi, Wirtembergiae *alpibus prope* Ehningen, Pfullingen, Nebelloch, Thalheim, *monte* Rosberg, *ducatu* Juliacenſi (*prope* Nothberg.

h. glan-

b. glandiformes.
in Weſtphalia (*potiſſimum prope* Bensberg,) Helvetiae *monte* Randberg, Lotharingia (*prope* Basville.)

b. verrucarum.
in Helvetiae *monte* Randberg.

c. ſcutellarum.
in Helvetiae *monte* Randberg, *prope* Ehningen *et* Pfullingen *in* Wirtembergia.

d. denticulorum.
in Auſtriae *ſuperioris* (*prope ſalifodinas*,) *et* Thuringiae (*prope* Vinariam *et* Jenam) *marmore*.

β. teſtaceorum.

a. multivalvium.

chitonis. 3. H. chitonis.
prope Creazzo *in* Venetorum *terris*.

lepadis. 4. H. lepadis.

α. balani.
in Pedemontii (*prope* Montaſia) *arenario*, *in* Melita, Occitania, (*prope* Dresdam) Saxonia.

β. balanoidis.
in Pedemontio.

γ. tintinnabuli.
in Pedemontii, *potiſſimum vallis* d'Andona *marmore*, *etiam in* Cevennis *montibus*.

δ. mitellae.
in Pedemontii (*prope* Montaſia) *marmore*.

pholadis. 5. H. pholadis.
Habitat calcariae aut ſiliceae indolis in pago et epiſcopatu Baſileenſi (e. gr. *prope* Dickten,) *in* Pedemontio, *terra* Sienenſi, *etiam prope* Staggio Hetruriae, *prope* Bononiam *et* Tergeſtum.

b. bivalvium.

Muſculites. 6. H. myae.
in Arabia, Anglia, Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Alſatia (*prope* Buchsweiler,) Helvetia (e. gr. *prope* Berlingen,) Suevia (*prope* Oeningen,) Wirtembergia (*prope* Tuttlingen, Balingen, *in monte* Hangberg, *prope* Thalheim, Nachren, Pfullingen, Grosbettlingen, Bebenhauſen, Echterdingen, Boll, Heidenheim, Franconia (*prope* Altdorf, Wertheim, Herbipolin, Memeldorf,) Thuringia (*prope* Arnſtadt, Jenam *et* Vinariam,) Haſſia (*prope*

(*prope* Gudensberg,) Hercynia (*prope* Goslar,) *ducatu* Brunsvicenſi, Hildeſiae *montibus* Oſterberg *et* Galberg, *ducatu* Bergenſi (*prope* Gerresheim) *et prope* Aquisgranum.

Solenitas. 7. H. ſolenis.
in Hiſpania (*prope* Anchuela,) Helvetia (*prope* Caſtelen, Schenkenberg, Gysliſfluh, Hotwil, Oberſtachs, Schinznach,) Suevia (*prope* Oeningen *et* Reutlingen,) Wirtembergia (*prope* Pfullingen, Thalheim, Oſterdingen, Boll, Heydenheim,) Franconia (*prope* Winkelheid *et* Herbipolin,) Saxonia, Thuringia (*prope* Gruuſen *et* Waidenbach,) Hercynia (*prope* Bleicherrode, *in monte* kleiner Kazenberg *et* Tilgenwieſe *prope* Goslar,) Hildeſia (*in monte* Galberg,) *et ducatu* Bergenſi (*prope* Ringersheid *et* Gerresheim,) *interdum merus typolithus aut nucleus, calcarius, arenarius, pyritaceus, aut ferrugineſus.*

Tellinites. 8. H. tellinae.
in Italiae *ſuperioris*, Helvetiae (*in monte* Randberg,) Hungariae, Bohemiae (*prope* Pragam,) Franconiae (*prope* Solenhofen,) Megalopolis (*prope* Neuſtreliz,) Hildeſiae (*prope* Dikholzen,) Hercyniae (*in* Otterfeld *prope* Goslar,) Alſatiae (*prope* Gundershofen) *in marmore, typolithus in* Auſtriae (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha) *argilla.*

α. H. linguae felis.
in Helvetiae *et* Wirtembergiae *montibus calcariis.*

β. H. tellinae roſtratae.
in Wirtembergia *prope* Boll *et* Nachren, *vagus, calcarius.*

γ. H. tellinae donacinae.
calcarius prope Herbipolin.

Bucardites. 9. H. cardii.
in America *meridionali*, Campania *gallica*, Italia (*prope* Bononiam,) Croatia (*prope* Samabor,) Tranſilvania, Temeſia, Bohemia (*prope* Duchomierziz,) Auſtria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha *et* Brunn,) Wirtembergia (*in monte* Hungberg, *prope* Heydenheim, Thalheim, Echterdingen, Boll,) Franconia (*prope* Altdorf,) Thuringia (*prope* Jenam *et* Vinariam,) Hercynia (*ad montem* Kalkberg *prope* Goslar,) *in circulo* Germaniae weſtphalico (*prope* Gerresheim *et* Bergheimersdorf,) *nucleus utplurimum vagus, marmoreus, ſuillus, arenarius, vel pyritoſus.*

a) H.

α. H. cardiſſae.
in Auſtria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha.)
β. H. cardii tuberculati.
in Tranſilvaniae *montibus*, Bohemia, Campania *gallica*, Barbaria (*prope* Algeriam.)
γ. H. cardii ruſtici.
in Wirtembergia (*prope* Bebenhuſam) *ſuillus*.
δ. H. lithocardium.

maſtrae. 10. H. maſtrae.
in Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum, *et reliqua ſuperiore* Italia (e. gr. *prope* Veroniam,) Alſatia (*prope* Waldenheim, Thuringia, Anglia, *utplurimum marmoreus*.

Donacites. 11. H. donacis.
α. H. ſcorti.
in circulo Weſtphalico Germaniae (*prope* Ringerheid.)
β. H. iri.
in Wirtembergia (*prope* Boll,) Alſatia (*prope* Gundershofen,) *pago* Helvetiae Baſileenſi (*prope* Tammingen.)

veneris. 12. H. veneris.
α. puberis.
a. H. Diones.
in pago Helvetiae Baſileenſi (*prope* Ariſtorf *et* Tenneken,) Alſatia (*prope* Buchsweiler,) Wirtembergia (*prope* Roſenfeld *et* Pfullingen,) Franconia (*prope* Herbipolin,) Thuringia (*prope* Jenam) *et* Temeſia, *utplurimum marmoreus*, *ſaepe nucleus*.
b. H. Paphiae.
in Americae Continente, *in* Curacao, Melita, Alſatia (*prope* Gundershofen.)
c. H. Dyſerae.
in Hungaria (*prope* Oedenburg.)
β. impuberis.
a. ſubcordatae.
α. laeviſſimae.
in Hercyniae (*prope* Oſterwalde) *argilla*, *circuli* Weſtphalici (*prope* Dollendorf *et* Kebinghauſen,) Thuringiae (*prope* Vinariam,) *et* Wirtembergiae (*prope* Blabigram, Boll *et* Bebenhuſum) *marmore*.
b. ſubtiliter ſtriatae.
in Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum,) Occitania (*prope* Monſſort,) Alſatia (*prope* Stichhofen,) *marggraviatu* Badenſi, Wirtembergia (*prope* Thalheim

(*prope* Gudensberg,) Hercynia (*prope* Goslar,) *ducatu* Brunsvicenſi, Hildeſiae *montibus* Oſterberg *et* Galberg, *ducatu* Bergenſi (*prope* Gerresheim) *et prope* Aquisgranum.

Solenitas. 7. H. ſolenis.
in Hiſpania (*prope* Anchuela,) Helvetia (*prope* Caſtelen, Schenkenberg, Gysliſluh, Hotwil, Oberſlachs, Schinznach,) Suevia (*prope* Oeningen *et* Reutlingen,) Wirtembergia (*prope* Pfullingen, Thalheim, Oſterdingen, Boll, Heydenheim,) Franconia (*prope* Winkelheid *et* Herbipolin,) Saxonia, Thuringia (*prope* Gruuſen *et* Waidenbach,) Hercynia (*prope* Bleicherode, *in monte* kleiner Kazenberg *et* Tilgenwieſe *prope* Goslar,) Hildeſia (*in monte* Galberg,) *et ducatu* Bergenſi (*prope* Ringersheid *et* Gerresheim,) *interdum merus typolithus aut nucleus, calcarius, arenarius, pyritaceus, aut ferruginoſus.*

Tellinites. 8. H. tellinae.
in Italiae *ſuperioris*, Helvetiae (*in monte* Randberg,) Hungariae, Bohemiae (*prope* Pragam,) Franconiae (*prope* Solenhofen,) Megalopolis (*prope* Neuſtreliz,) Hildeſiae (*prope* Dikholzen,) Hercyniae (*in* Oſterfeld *prope* Goslar,) Alſatiae (*prope* Gundershofen) *in marmore, typolithus in* Auſtriae (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha) *argilla.*

α. H. linguae felis.
in Helvetiae *et* Wirtembergiae *montibus calcariis.*

β. H. tellinae roſtratae.
in Wirtembergia *prope* Boll *et* Nachren, *vagus, calcarius.*

γ. H. tellinae donacinae.
calcarius prope Herbipolin.

Bucardites. 9. H. cardii.
in America *meridionali*, Campania *gallica*, Italia (*prope* Bononiam,) Croatia (*prope* Samabor,) Tranſilvania, Temeſia, Bohemia (*prope* Duchomierziz,) Auſtria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha *et* Brunn,) Wirtembergia (*in monte* Hungberg, *prope* Heydenheim, Thalheim, Echterdingen, Boll,) Franconia (*prope* Altdorf,) Thuringia (*prope* Jenam *et* Vinariam,) Hercynia (*ad montem* Kalkberg *prope* Goslar,) *in circulo* Germaniae weſtphalico (*prope* Gerresheim *et* Bergheimersdorf,) *nucleus utplurimum vagus, marmoreus, ſilex, arenarius, vel pyritaceus.*

a) N.

δ. cancellatae.

in Occitania (*prope* Mouſſon,) *et* Wirtembergia (*prope* Thalheim.)

ſpondyli. 13. H. ſpondyli.

α. gaederopodis.

in America, Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg,) Wirtembergia (*prope* Bebenhuſam, Pfullingen, Naehren, Groſsbettlingen, Maehren *et* Echterdingen) *et* Flandria (*prope* Inſulas,) *non raro pyritoſus.*

β. regii.

in Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*) *marmoreus.*

Chamites. 14. H. chamae.

α. cordis.

in Italia (*prope* Bononiam,) Campania gallica, Auſtria (*prope* Prugg, Brunn *et* Ottokrin,) Bohemia (*prope* Duchomierziz,) *et* Hildeſia (*prope* Hohenbruche.)

β. gigantis.

in India, *et* (*ferri minera*) Wirtembergia (*prope* Heidenheim.)

γ. hippopedis.

in Italia (*prope* Veronam) *et* Sileſia (*prope* Naumburg *ad fluvium* Queis) *in arenario.*

δ. caliculatae.

ε. Lazari.

ζ. gryphoidis.

in Anglia (*prope* Weymouth,) Occitania (*prope* Mouſſon,) Bavaria (*prope* Ratiſbonam) *et* Temeſia (*prope* Valcabanya.)

η. bicornis.

in Occitania (*prope* Monſpelium) *et* Lotharingia (*prope* Verdun.)

ϑ. foliaceae.

in Campania gallica.

Arcae. 15. H. arcae.

hinc inde in Germania, e. gr. Saxonia (*prope* Dresdam,) Thuringia (*prope* Jenam,) *terris* Hannoveranis (*prope* Neuſtadt,) Haſſia, Helvetia e. gr. (*prope* Roche) *et* Italia (*prope* Bononiam.)

α. arcae Noae.

in Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum,) *et* Venetorum *terra* (*prope* Creazzo) *nucleus.*

β. foſſilis. *Schroet. n. Litterat.* 2. *f.* 3. 4.

γ. antiquetae.

in America *meridionali*, Temeſia (*prope* Valcabanya.)

δ. gra-

δ. granoſae.

in Hungaria (*prope* Oedenburg) *et* Angliae *comitatu* Oxford.

ε. pectunculi.

prope Trajectum *ad* Moſam, *marmoreus.*

ζ. nummariae?

in Franconia (*prope* Herbipolin,) Suevia (*prope* Reutlingam,) Wirtembergia (*prope* Pfullingen, Thalheim, Nachren, Bebenhauſen, Heidenheim,) *marmoreus aut ferri minera, interdum nucleus aut typolithus.*

Oſtreae. **16.** H. oſtreae.

Pectinites. **α.** radiatae.

in Anglia (*prope* Wittney *et* Graveſand,) Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Gallia (*prope* Buchsweiler *et* Avenio-res,) Melita, Italia (*prope* Bononiam,) Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg,) Wirtembergia (*in monte* Achalm *et* Hangberg (*prope* Tuttlingen, Pfullingen, Nebelloch, Bezingen, Maehringen, Thalheim, Nachren, Echterdingen, Bebenhauſen, Boll, Heidenheim,) *in marcgraviatu* Badenſi *et reliqua* Suevia (*in valle* Kinzingenſi, *prope* Hechingen, Biberach, Giengen *et* Halam,) *in* Franconia (*prope* Altdorf *et* Herbipolin,) Haſſia, *electoratu* Treviren-ſi (*prope* Liſſingen) Hildeſia (*prope* Dickholzen *et in monte* Galberg,) Saxonia (e. gr. *prope* Dresdam *et* Sachſenburg,) Bavaria (*prope* Ratisbonam,) Auſtria (e. gr. *prope* ſalinas *et* Prugg *ad fluvium* Leutha,) Hungaria (*in comitatu* Marmoros,) Temeſia, Sileſia (*prope* Schweidniz) *cretaceus, marmoreus, ſuillus, margaceus, pyromachus, arenarius, pyritica ſus, ferruginoſus, ſaepe nucleus, interdum typolithus.*

a. maximae.

in terris Venetorum (*montibus* Vicentinis,) Melita, Croatia (*prope* Samabor, Hungaria (*prope* Oedenburg *et ſalinas* Marmaroſenſes,) Gallicia (*prope* Weliczka,) Bohemia (*prope* Presniz,) Auſtria (*prope* Brunn,) *et* Suevia (*prope* Giengen,) *magnus, marmoreus, arenarius, aut ferri minera.*

b. jacobaeae.

in Pedemontio (*prope* Arignano,) Germania (*prope* Camelingen *circuli* Bavarici, Paſſau, *et* Brunn Auſtriae,) Hungaria (*prope* Oedenburg *et* Lapos,) *et* Belgio (*prope* Malsbroek *et* Theodonis villam,) *marmoreus aut arenarius.*

c. ziczac.
in Belgio (*prope* Theodonis villam) *et* Alſatia (*prope* Gundershofen.
d. minutae.
in Auſtria (*prope* Brunn,) *et* Bohemia (*prope* Libochowiz,) *marmoreus aut margaceus.*
e. ſtriatae.
in Saxonia (*prope* Querfurt) *et* Thuringia (*prope* Vinariam,) *marmoreus.*
f. pleuronectis.
in Suevia (*prope* Reutlingen) *et* Thuringia (*ad montem* Ettersberg, *prope* Schoendorf *et* alte Burg.)
g. pallii.
in Bohemia (*prope* Odolca,) Saxonia (*prope* Quedlinburg,) Alſatia (*prope* Waldenheim) *et* Helvetia (*in monte* Randberg *et prope* Ariſtorf,) *utplurimum marmoreus.*
h. nodoſae.
in Alſatia (*prope* Buchsweiler.)
i. puſionis.
in Belgio (*prope* Malsbroek,) Marchin (*prope* Francofurtum) *et* Bohemia (*prope* Duchomierziz,) *marmoreus.*
k. glabrae.
in circulo Germaniae Saxonico ſuperiori (*prope* Quedlinburg) *et* Bavarico (*prope* Camelingen.)
l. faſciatae.
in Bohemia (*prope* Odolca.)
m. limae.
in Helvetiae *pago* Baſileenſi (*prope* Ariſtorf.)

Oſtracites. β. rudis.
frequens, ſolitarius vel aggregatus, vagus vel fixus, interdum nucleus aut typolithus, utplurimum marmoreus, in Italia *media* (*prope* Sienam *et in monte* Rozzi,) *et ſuperiori* (*in* Pedemontio *prope* Alice *et in valle* d'Andona, *in* Venetorum diſtrictu Vicentino *et* Veronenſi,) Helvetia (*prope* Hüitlingen, *in monte* Randberg, *prope* Brittmingen, Aluttenz, Ariſtorf, *et ad ripas* Birſae,), Alſatia (*prope* Buchsweiler,) Wirtembergia (*in monte* Hangberg, *prope* Tuttlingen, Nebelloch, Pfullingen, Mehringen, Thalheim, Naehren, Bebenhauſen, Echterdingen, Grosbettlingen, Boll) *et reliqua* Suevia (*prope* Bibera *et* Giengen,) Franconia, Hercynia (*in* Oſterfeld *prope* Goslar,) Hildeſia (*in monte* Galberg *et* Zunnerpals,) *terris* Hanoveranis (*ad montem* Rübenberg,) *circulo* Weſtphalico (*prope* Duisburg, Mühlheim, Dahlbenden *et* Weier,) Belgio

Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Anglia (*prope* Oxford *et* Hedington,) Scania, Thuringia (*parte* Vimarienſi *et prope* Quedlinburg,) Saxonia (*prope* Sachſenberg, Marolderodam *et* Dresdam,) Hungaria (*prope* Budam,) Marmoros *et montibus hoc regnum* a Tranſilvania *diſcernentibus*, *et* Temeſia (*prope* Vaſiabanya.)

α. diluvianae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 165. *n.* 8. Helmintholithus (diluvianus) Oſtreae diluvianae.

Davil. curioſ. 1. *t.* 19. *f.* X. Oſtrea indica Feuillé.

in Suecia (*praeſertim* Scaniae *monte* Balsberg,) Germania, Alſatia, *marmoreus.*

β. folii.

in Suevia (*prope* Giengen) pyromachus, *in* Alſatia, *marmoreus.*

c. edulis.

in Hungaria (*prope* Oedenburg, Budam, Marmoros) *marmoreus.*

anomites. 17. H. anomiae.

Syſt. nat. I. *p.* 1150. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. *Muſ. Teſſin.* 88. Helmintholithus anomiae deperditae.

interdum vagus, crebrius fixus, aggregatus, aliis quoque larvatis intermiſtus, utplurimum marmoreus, interdum cretaceus, pyritaceus, aut ferruginoſus, frequenter nucleus, in Scania (*prope* Andrarum,) Anglia (*prope* Wittney *et* Graveſand,) Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Germania, *et circulo quidem* Weſtphalico (e. gr. *prope* Bensbergen, Lirbach, Paffrath, Gerresheim, Solingen, Minden, Elberfeld, Call, Nothberg, Bloch,) *terris* Trevirenſibus (*prope* Liſſingen,) Saxonia *inferiori* (e. gr. *prope* Lubeccam, *in monte* Hildeſienſi Galberg, Goettingenſi Heimberg,) Thuringia (*prope* Jenam, Vinariam, Schlotheim, Marolderode *et* Sachſenburg,) Franconia (*prope* Bayreuth *et* Altdorf,) Bohemia (*prope* Carlſtein *et* Tüchmeriz,) Bavaria (*prope* Waldenburg,) Auſtria *inferiori* (*prope* Viennam,) *et anteriori* (*prope* Eutingen *et* Rotenburg,) Suevia (*prope* Reutlingam *et* Halam,) Wirtembergia (*frequentiſſimus*,) Alſatia (*prope* Buchsweiler,) Helvetia (*in pago* Baſileenſi, *etiam in montibus* Lagerberg *et* Randberg,) Pedemontio, Venetorum *terra* (*montibus* Veronenſibus Ronca *et* Scoglio della Limpia.)

α. craniolaris.

Syſt. nat. I. *p.* 1150. *n.* 216. XII. 3. *p.* 164. *n.* 6. *Faun. ſuec.* 2150. *f.* 2150. Helmintholithus (craniolaris) anomiae craniolaris.

Act. Upſal. 2. *p.* 560. *t.* 52. *Stobaei numm.gr.* 1732. *f.* 1. 2. Nummus brattensburgenſis.

in Suecia, *praeſertim* Scaniae *monte* Balsberg, *et* Eifalia (*prope* Steinfeld.)

β. pectinatae.

Syſt. nat. I. *n.* 217. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. α.

γ. gryphi.

Syſt. nat. I. *p.* 1151. *n.* 226. XII. 3. *p.* 164. *n.* 7. Helmintholithus (Gryphites) Anomiae Gryphi.

Columm. aq. 54. *t.* 52. *Bocc. obſ.* 304. *f.* 1. Concha lapidea gibboſa.

Woltersd. miner. 42. Conchites oblongus rugoſus, roſtro valde adunco.

Liſt. angl. 238. *t.* 4. *f.* 45. *Worm. muſ.* 80. *f.* 1. Conchites anomius rugoſus, roſtro ſubtereti inſigniter adunco.

Muſ. Teſſin. 92. *t.* 5. *f.* 9. *Scheuchz. diluv.* 743. *Annon. baſil.* 1748. *p.* 3. *t.* 3. *f.* 5. *Vogel miner.* 225. *Rumpf muſ. t.* 59. *f.* B. Gryphites.

ſaepius vagus et teſta ſolitaria majore, quam utraque conjuncta, utplurimum marmoreus, interdum pyromachus aut pyriticoſus, crebro nucleus, in terrae Venetorum *parte* Veronenſi (*monte* Scoglio della Limpia,) Helvetia (e. gr. *in monte* Turicenſium Legerberg *et prope* Baſileam,) Gallia (*prope* Veſuntionem Burgundiae *ſuperioris*, Mezieres Campaniae *et* Buchsweiler Alſatiae,) Wirtembergia (e. gr. *prope* Balingen, Duslingen, Tubingen, Bebenhauſen,) Suevia (*prope* Ahlen,) *prope* Ratisbonam *et* Francofurtum *ad* Moenum,) *prope* Norimbergam *et paſſim in reliqua* Franconia, *in* Auſtria (*prope ſalinas et* Varing,) Bohemia (e. gr. *prope* Duchomierziz *et* Squorez,) *Gallicia* (*prope* Wieliczea,) Saxonia *ſuperiori* (*prope* Dresdam, Altenburg, Koeniz, Gera, Eckartsberg,) Magdeburgo (*prope* Orsleben,) Hercynia (*prope* Blanckenburg, Goslar *et ad* Hüttenſteig,) Hildeſia (*prope* Altwalmoden,) Weſtphalico *circulo* (*prope* Osnabrügg, Bensberg, Kaenenberg *et* Soetenich,) *in* Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.

δ. pectinis.

Syſt. nat. I. *n.* 227. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. β.

vagus

vagus aut fixus, ſolitarius aut aggregatus, valva alterutra vel utraque, interdum typolithus, crebro nucleus, creberrime calcareus, interdum pyritaceus, rarius ferrugineſus aut pyromachus in Anglia (*prope* Wittney,) Belgio (*prope* Namuriam *et* Vilet,) Germania, *et circulo quidem* weſtphalico (*prope* Keburghauſen, Ringensheide, Paffrath, Geroldſtein, Heiſtert, Dollendorf, Corneli-Münſter,) ſaxonico *inferiori* (*prope* Brunsvicum) *et ſuperiori* (e. gr. *prope* Lipſiam,) franconico (*prope* Altdorf,) bavarico (*prope* Ratisbonam,) auſtriaco (*in monte* innerer Bleyberg Carinthiae, *prope* Prugg Auſtriae, *in* Tiroli,) ſnevico (*prope* Heydenheim, Nebelloch, Pfullingen, *in monte* Achalm, *prope* Bezingen, Nachren, Echterdingen, Boll, Ludwigsthal Wirtembergiae, *prope* Ahlen *et* Hohenzollern) *in* Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg,) Italia, Boruſſia, Sileſia (e. gr. *prope* Schweidniz, Malſelt *et in montibus* giganteis.)

ε. ſtriatulae.

Syſt. nat. I. *n.* 228. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. γ.

marmoreus, rarius pyritaceus, in Anglia (*prope* Wittney,) Bohemia (*prope* Krannich,) Wirtembergia (*prope* Blieſpach,) Alſatia (*prope* Buchsweiler,) *et* Helvetia (*in pago* Baſileenſi *et, prope* Huitlingen, Bernenſi.

ζ. reticularis.

Syſt. nat. I. *n.* 230. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. δ. *Muſ. Teſſin. t.* 5. *f.* 5.

marmoreus, rarius pyritaceus in Germania, *circulo* Weſtphalico (*prope* Paffrath, Geroldſtein *et* Dollendorf, Wirtembergia (e. gr. *prope* Echterdingen,) Bohemia (*prope* Coſorz,) Hungaria (*ad lacum* Baladon,) *et* Campania gallica (*prope* Courtagnon.)

η. plicatellae.

Syſt. nat. I. *n.* 231. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. ε.

marmoreus in Eiſalia (*prope* Blankenheim,) Suevia (*in alpibus quos vocant, in monte* Hangberg, *prope* Boll *et* Pfullendorf,) *in* Alſatia (*prope* Buchsweiler.)

ϑ. criſpae.

Syſt. nat. I. *n.* 232. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. ζ. *Muſ. Teſſin. t.* 5. *f.* 7.

calcarius, rarius pyritaceus in Wirtembergia (e. gr. *alpibus, etiam prope* Mehringen *et* Echterdingen.)

ι. lacunoſae.

Syſt. nat. I. *n.* 233. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. η. *Muſ. Teſſin. t.* 5. *f.* 6.

marmoreus, rarius ferruginoſus, in Hercynia (*prope* Goslariam,) Wirtembergia (*prope* Blabyram, Heidenheim, Denkendorf, Echterdingen,) Alſatia (*prope* Buchsweiler) *et* Campania gallica (*prope* Courtegnon.)

κ. farctae.

Syſt. nat. I. *n.* 235. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. ϑ.

marmoreus, in Sueciae Gothlandia, Campania gallica (*prope* Mezieres,) *et* Auſtria (*prope* Varing.)

λ. capitis ſerpentis.

marmoreus, in Eifalia *prope* Benndorf.

Terebratulites. μ. terebratulae.

creberrime nucleus, frequentius fixus, quam vagus, calcareus, interdum ſiliceus aut ferruginoſus, nonnunquam creta aut ſpato farctus in Anglia (e. gr. *prope* Wittney *et* Graveſand,) Germaniae *circulo* Weſtphalico (*prope* Benndorf *et* Minden,) ſaxoniae (e. gr. *prope* Jenam,) franconico (*prope* Bayreuth *et* Altdorf,) bavarico (*prope* Ratisbonam,) auſtriaco (*prope* Varing, Euringen *et* Rotenburg, ſuevico (*prope* Reutlingam, Giengam, Halam,) *et* Wirtembergia *praeſertim in montibus, quos Alpes vocant, porro* Hangberg *et* Heuberg, *prope* Heidenheim, Blabyram, Nebelloch, Tuttlingen, Balingen, Oſterdingen, Duslingen, Naehren, Bezingen, Imenhauſen, Bebenhauſen, Echterdingen,) Alſatia (*prope* Buchsweiler *et* Waldenheim,) *in* Helvetia (*prope* Muttenz, *in montibus* Randberg *et* Lagerberg,) *et in* Pedemontio (*prope* Arignano.)

ν. angulatae.

Syſt. nat. I. *n.* 238. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. *i. Muſ. Teſſin. t.* 5. *f.* 4.

in Saxonia, Wirtembergia (*in alpibus*,) Helvetia (*in monte* Randberg,) *et* Campania gallica (*prope* Courtagnon.)

Hyſterolithus. ξ. hyſteritae.

Syſt. nat. I. *p.* 1154 *n.* 239. XII. 3. *p.* 164. *n.* 5. Helmintholithus anomiae hyſteritae.

Muſ. Teſſin. 90. *t.* 50. *f.* 2. *Worm. muſ.* 83. *t.* 83. *Wolff. halſ.* 29. *t.* 3. *f.* 3. 4. 5. *Baum. miner.* 1. *t.* 28. Hyſterolithus.

Woltersd. miner. 42. Cochlites rotundus altera parte vulvam prae ſe ferens.

Vogel mineralſ. 226. Lapis hyſtericus et Anomia gleich Geburtsgliedern.

nucleus, creberrime ferruginoſus, interdum ſiliceus, praeſertim arenarius in Germania, e. gr. Haſſia, *electoratu* Mogun-

Moguntino (*prope* Oberlahnſtein,) Trevirenſi (*prope* Ehrenbreitſtein *et* Marienbürg,) *circulo* Weſtphalico (*prope* Lülſtorp, Bechen, Hoeckeswagen, Wipperfurth,) Hercynia (*in monte* Schulenberg,) *in* Sueciae Gothlandia.

ο. bilobae.

Syſt. nat. I. *n.* 240. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. *κ.*

in Anglia, *et marmoreus in* Wirtembergia (*prope* Naehren.)

π. ſpinoſae.

Syſt. nat. I. *n.* 242. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. *λ.*

in Wirtembergiae *monte* Achalm?

ρ. novemſtriatae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 163. *n.* 4. *μ.*

σ. echinatae.

in Helvetiae *pago* Baſileenſi (*prope* Muttenz) *et* Wirtembergia (*prope* Naehren.)

τ. criſtatae.

in Suevia (*prope* Pfullendorf) *et* Wirtembergia *praeſertim* (*prope* Nebelloch, Bezingen, Maehringen, Echterdingen.)

Sandaliolithus. υ. ſandalii.

in Bohemia (*prope* Coſors?) *et* Eifaſia (*prope* Keldenig, Soetenich &c.) *rarius valva utraque conjuncta, utplurimum calcarius.*

Peridiolithus. φ. peridii.

in circulo Germaniae weſtphalico (*prope* Münſtereifel) *valva utraque conjuncta.*

Mytilites. 18. H. mytili.

α. criſtae galli.

utplurimum marmoreus et vagus, frequentius valva utraque, quam alterutra, ſaepe inſignis magnitudinis, in Melita, *montibus* Sevennis, *in* Occitanio (*prope* Boutenet,) Normandia (*prope* Dive,) Alſatia (*prope* Waldenheim,) Helvetia (e. gr. *prope* Ariſtorf *pagi* Baſileenſis,) Suevia (e. gr. *principatu* Fürſtenbergenſi,) Wirtembergia (*prope* Blabyrum, Thalheim, Echterdingen,) Bohemia (*prope* Odolce,) *et circulo* Germaniae weſtphalico (*prope* Duisburg.)

β. hyotidis.

marmoreus in Helvetia (*prope* Ariſtorf) *et* Alſatia (*prope* Waldenheim.)

γ. frondis.

in Suecia (*prope* Chriſtianſtadt,) Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Suevia (*prope* Giengen *et* Gmünd,) Alſatia

(*prope* Buchsweiler,) Normandia, Occitania (*prope* Monspelium) *et* Melita, *marmoreus*, *arenarius*, *aut ſiliceus.*

δ. margaritiferi.

a. valvae integrae.

in Helvetia (*prope* Ariſtorf.)

b. tendinis ad cardinem poſiti.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 165. Helmintholithus (Androdamas) mytili margaritiferi cardinis viridis.

Muſ. Teſſ. 24. *n.* 2. Penna pavonis viridi caeruleſcens. *opacus quidem, ſed egregiam polituram admittens, et pro ſitu et flexione verſus lucem vividiſſimis coloribus varians.*

ε. unguis.

in Hercynia (*prope* Goslariam) *in argilla.*

ζ. lithophagi.

in Wirtembergia (*prope* Thalheim.)

η. rugoſi.

marmoreus in Auſtria (*prope* Varing.)

θ. edulis.

utplurimum fixus et calcarius, interdum arenarius aut ferruginoſus in Pedemontio (*prope* Vico,) Wirtembergia (*prope* Boll *et* Tuttlingen,) *reliqua* Suevia (*prope* Halam,) Auſtria (*prope* Eutingen *et* Prugg *ad fluvium* Leutha, Bohemia (*prope* Tuchmeriz,) Franconia (*prope* Herbipolin,) Thuringia (e. gr. *prope* Vinariam,) *et* Saxonia (*prope* Querfurt.)

ι. angulati.

marmoreus in Saxonia (e. gr. *prope* Lipſiam) *et* Haſſia.

κ. Modioli.

utplurimum fixus et marmoreus, in Wirtembergia *et* Thuringia (*prope* Longoſaliſſam *et* Vinariam.)

λ. cygnei.

magnus in Wirtembergia (*prope* Thalheim.)

μ. anatini.

marmoreus in Wirtembergiae (*alpibus, quos vocant, praeſertim prope* Thalheim.)

ν. rubri.

in Helvetiae (*prope* Heutlingen) *ardeſia*, Saxoniae (*prope* Pirnam) *arenario*, *et* Hercynia (*prope* Blankenburg.)

Pinnites. 19. H. pinnae.

in Pedemontio, Helvetia (*prope* Ariſtorf,) Franconia, *et* (*prope* Pirnam *et* Dresdam) Saxonia.

c. uni-

c. univalvium.

Nautili- 20. H. nautili.
tes. α. ſpiralis.

a. anfractu exteriore reliquos multum ſuperante.

frequentiſſimus, utplurimum marmoreus, interdum pyritaceus, rarius ſiliceus in Africa? Italia (*in* Venetorum *terris* vicentina *et* veronenſi,) Gallia (*in monte* aureo, *et prope* Ketel *et* Mezieres Campaniae, *in* Anglia (*in comitatibus* Northampton *et* Kent, *etiam prope* Richmond, *et in inſula* Sheppey, *in* Belgio (*prope* Vilet,) *in* Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Paffrath *et* Bensberg,) Hildeſia (*in* Oſterfeld,) *terris* Brunsvicenſibus (*prope* Sheppenſtaedt *et* Neuſtadt *ad montem* Rübenberg,) Hercynia (*prope* Harzburg *et* Goslariam *in monte* S. Petri,) Thuringia (*prope* Longoſaliſſam, Arnſtadt, Sondershauſen, Eſperſtaedt, Vinariam, Marolderadam, Schlotheim,) Saxonia (*prope* Querfurt,) Franconia (*prope* Coburgum, Herbipolin, Norimbergam,) Suevia (*prope* Gmünd) *et potiſſimum* Wirtembergia, (*in alpibus, quas vocant, prope* Kirchteccam, Boll, Bebenhuſam, Jetenburg, Bezingen, Naehren, Thalheim, Durlingen, Balingen) *principatibus* Hohenzollerano (*prope* Hechingen) *et* Fürſtenbergenſi, *marcgraviatu* Badenſi (*prope* Lütgeren,) Helvetia (*prope* Baſileam *et* Ariſtorf *ejusdem pagi, in montibus* Legerberg *et* Randberg, *prope* Deutichbüren, Geisberg, Gysliſluh, Mandach *et* Veltheim Barnatium, *etiam prope* Genevam,) *in* Auſtria *ſuperiori* (*prope* ſalinas) *et inferiori* (*prope* Varing,) Hungaria (e. gr. *prope* Oedenburg,) Temeſia (*prope* Moldawa,) *et* Tranſilvania (*prope* Kalataszeg.)

Ammoni- b. ſpirae anfractibus introrſum ſenſim decreſcentibus.
tes. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 162. *n.* 1. Helmintholithus nautili teſta ſpirali, apertura cordata, anfractibus contiguis rugoſo-inaequalibus.

Vogel mineralſ. 220. *Wolff. halſ. t.* 7. *f.* 1-3. *et t.* 8. *f.* 6. Cornu ammonis lapideum.

Woltersd. miner. 40. Cochlites polythalamius, ſpira utrinque apparente, ſiphunculo ad marginem exteriorem.

Muſ. Teſſin. 86. *t.* 4. Helmintholithus teſtacei nautili.

Geſn. petrif. 47. *Geſn. fig.* 164. *f.* 4. Ammonites.

1. *Muſ. teſſin. f.* 11. ambitu acuto integro, diſco compreſſo, ſuturis flexuoſis.

2. *Muſ. Teſſin. f.* 10. ambitu carinato integro, diſco compreſſo, ſulcis bifidis.

3. *Muſ.*

3. *Muſ. Teſſin. f.* 9. *Worm. muſ.* 91. ambitu carinato crenato, diſci ſulcis elevatis remotis.
4. *Muſ. Teſſin. f.* 7. *Worm. muſ.* 86. ambitu obtuſo, diſco compreſſiuſculo ſtriato.
5. *Muſ. Teſſin. f.* 2. ambitu obtuſo, diſco depreſſo, *ſulcis* dorſi bifidis.
6. *Muſ. Teſſin. f.* 8. ambitu depreſſo, diſci lateribus nodoſis.
7. *Muſ. Teſſin. f.* 3. ambitu depreſſo, diſci ſtriis acutis.
8. *Muſ. Teſſin. f.* n. 6. ambitu ſubquadrato carinato, ſulcis acutis remotis.
9. *Muſ. Teſſin. f.* 1. ambitu rotundato nodoſo, ſulcis transverſis flexuoſis.

frequentiſſimus ubique, rarius nucleus aut typolithus, utplurimum marmoreus, interdum ſuillus, margaceus, argillaceus, petroſiliceus, achatinus, pyritaceus, aut ferruginoſus, nonnunquam camexis interioribus ſpato farctis, magnitudine, forma, ſuperficie, colore in infinitum varians.

ε. helicitae.

marmoreus, vagus aut fixus, ſolitarius aut aggregatus in Lapponia, Gothlandia, Hiſpania, Gallia (*prope* Sueſſonem, Lutetias, Chaumont *et in monte* Caeſareo,) Italia (*prope* Brendola, Bononiam *et in monte* Veronenſi Ronca,) Hungaria (*prope* Penjescova,) Tranſilvania (*prope* Torda,) Auſtria *ſuperiori* (*prope* ſalinas, *prope* Prugg *et* Gmünd,) Stiria (*prope* Turrik,) Helvetia (*prope* Aubrig, Neoromum, *aquas* Fabarienſes, *in pago* Baſileenſi, *monte* Pilati.)

β. elongati, rectiuſculi.

Lituites. a. litui.

fixus utplurimum marmoreus, haud raro typolithus in Sueciae Gothlandia *et* Oelandia, Normandia, Italia (*in monte* Veronenſi del Caſtello di S. Felice,) Bohemia (*prope* Colors,) *et ducatu* Megalopolitano (*prope* Stargard *et* Neuſtreliz.)

Orthoceratites. b. orthocerae.

Syſt. nat. I. *p.* 1164. *n.* 289. XII. 3. *p.* 162. *n.* 2. Helmintholithus nautili orthocerae.

Muſ. Teſſin. 86. *Schreb. lithol.* 102. *n.* 13. Helmintholithus nautili recti.

Breyn polyth. 28. *Vogel mineralſ.* 216. Orthocerotes.

Scheuchz. diluv. 938. *helv.* 7. *f.* 8. Alveolus.

J. G. Gmelin act. petrop. 3. *p.* 246. Radius articulatus.

Wolters-

Woltersd. miner. 38. Tubulites polythalamius coniformis ſiphunculis et thalamis &c.

Klein tubul. 7. *t.* 2-8. Tubulus concameratus.

vagus aut fixus, ſolitarius aut gregarius rarius typolithus aut nucleus, utplurimum marmoreus, interdum ſpatoſus, ardeſia, arenarius, pyritaceus aut ferruginoſus, in Sibiria, Suecia (*in* Oelandia, Gothlandia, Weſtrogothia, Oſtrogothia, Dalecarlia, *in monte* Kinnekulle,) Anglia, Gallia (Normandia, *prope* Avenionem, Gundershofen *et* Buchsweiler, Alſatiae,) Suevia (*prope* Gmünd,) *et praeſertim* Wirtembergia (*prope* Heydenheim, Boll, Gomaringen, Pfullingen, Naehren, Bebenhauſen, Echterdingen,) Helvetia, Pedemontio (*prope* Arignano,) Tranſilvania (*prope* Kismunſchol,) Bohemia (*prope* Slivenez, Coforz, Brunik *et* Tettin,) Boruſſia (*prope* Gedanum,) Pomerania, Marchia (e. gr. *prope* Francofurtum,) *ducatu* Megapolitano (e. gr. *prope* Stargard *et* Neuſtreliz,) Hercynia (e. gr. *prope* Blankenburg) *et circulo* Germaniae weſtphalico (*prope* Nothberg, Bensberg, Paffrath, Kebinghauſen, Keldenich, Call, Dahlbenden, Dotleben *et* Aquisgranum.)

Belemnites. c. belemnitae.

Syſt. nat. I. *p.* 1295. *n.* 7. XII. 3. *p.* 170. *n.* 22. Helmintholithus Alcyonii lyncurii.

Muſ. Teſſin. 88. *Gron. lap.* 71. Helmintholithus nautili conici.

Schreb. lith. p. 47. Petrificata vermium holothuriorum.

Woltersd. miner. 38. Tubulites polythalamius coniformis, cavitate coniformi baſeos.

Klein gedan. 1731. 4. *t.* 7. 8. 9. Tubulus marinus.

Geſn. lap. 92. *Dal. pharm.* 50. *Rumpf. muſ. t.* 50. *f.* 1-5. *Bauh. boll. f.* 32.

Breyn. polythal. 41. *f.* 1. 7. Belemnites pruſſicus.

Aldrov. muſ. 618. *Worm. muſ.* 7. *Geſn. petr.* 46. *Geſn. figur.* 91. Belemnites.

Erhart diſſ. Wien. 1727. 4. *f.* 2. Belemnites ſuevicus.

frequentiſſimus, vagus aut fixus, rarius ſolitarius, quam aggregatus, crebro merus nucleus, rarius typolithus non raro diaphanus, ſuccineus, ſubfuſcus, albidus, frequentius niger, utplurimum cinereus, rectus vel pauliſper arcuatus, cylindricus, conicus, ſubclavatus vel fuſiformis, compreſſiuſculus, acuminatus vel obtuſiuſculus, ſulco, interdum duobus vel tribus apicem verſus exaratus, cavus intus vel farctus tenuis vel craſſus in Creta (*monte* Ida,) Dalma-

Dalmatiae *montibus*, Hetruria, Italia *ſuperiori*, *praeſertim* Pedemontio (e. gr. *prope* Auguſtam Taurinorum,) Helvetia (e. gr. *in pago* Bernenſi, *in monte* Randberg, *in pago* Baſileenſi *ad fluvium* Birſam, *prope* Muttenz, *et* Prattelen,) *in* Alſatia, Lotharingia, Galliae *provinciis* Lugdunenſi, Forez, *et* Beaujolois, Hiſpania, Belgio (*prope* Sichem *et* Trajectum *ad* Moſam,) Anglia (e. gr. *prope* Warwick,) Scotia, Daniae *inſula* Moen, Sueciae *provinciis* Scania *et* Gothlandia, Boruſſia (*potiſſimum diſtrictu* Angerburgenſi,) Sileſia, Bohemia (*prope* Miſchek, Coſors *et* Tettin,) Tranſilvania (*prope* Kiesmunſchel,) Auſtria *ſuperiori* (*prope* ſalinas,) Bavaria, Suevia (*prope* Laufenburg *et* Gmünd,) *et praeſertim* Wirtembergia (*in alpibus, quos vocant,*) *prope* Pfullingen, Thalheim, Nachren, Gemaringen, Mezingen, Bebenhauſen, Echterdingen, Nüslingen, Boll, Tuttlingen,) Franconia (*prope* Altdorf *et* Norimbergam, *in principatibus* Baruthino *et* Coburgenſi,) *in* Marchia Brandenburgica (*prope* Potsdam *et* Françofurtum,) Saxonia, Thuringia (*prope* Vinariam,) Hercynia (*prope* Goslariam,) Hildeſia (*prope* Hallam, Oſterwalde, Izamerpaſo, *et* Marienburg,) *terris* Brunsvicenſibus (e. gr. *in monte* Goettingenſium, Heimberg, *prope* Salzthal, Hertenhauſen,) Holſatia (*prope* Lubeccam *et* Niemdorp,) *et circulo* Germaniae Weſtphalico (*prope* Paffrath, Dottelen, Bensberg, Erkrath, Olsbach, Call, Dahlbenden, Keldenig, Eigelshoven, Nothberg, Richterich *et* Aquisgranum,) *marmoreus*, *ſuillus*, *jaſpideus*, *arenarius*, *pyritaceus*, *aut ferruginoſus*.

coni. 21. H. coni.
rarior, *utplurimum nucleus marmoreus*, *in* Pedemontio, Helvetia (*prope* Neocomum,) *et* Tranſilvania (*prope* Kiesmunſchel.)

Porcellanites. 22. H. cypreae.
marmoreus in Pedemontio (e. gr. *prope* Auguſtam Taurinorum,) Auſtria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha) *et ducatu* Megalopolitano (*prope* Sternberg.)

Bullites. 23. H. bullae.
in ducatu Juliacenſi *prope* Nothberg.

Cylindrites. 24. H. volutae.
utplurimum marmoreus in Helvetia (Turicenſium *monte* Hexenberg,) Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum *et* Canale,) Venetorum *terris* (*prope* Veronam,) Auſtria (*prope*

(*prope* Varing,) Saxonia (*prope* Dreſdam,) *circulo* Germaniae Weſtphalico (*prope* Gerresheim.)

buccini. 25. H. buccini.

α. ampullacei.

in circulo Germaniae weſtphalico (*prope* Rotenburg, Ludenburg, Galgenberg, Hartenberg *et* Gravenberg.)

β. caſſidei.

marmoreus in Italiae *mediae monte* Cria.

γ. bezoardici.

ſaepius nucleus, utplurimum calcarius, rarius pyriticoſus in Anglia (e. gr. *in collibus prope* Hampton,) Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Helvetia (e. gr. *prope* Baſileam,) Pedemontio (e. gr. *prope* Auguſtam Taurinorum,) Hetruria (*prope* Sienam,) Venetorum *terris* (*prope* Veronam *et* Brendolam,) Melita, Dalmatia (*in collibus* Morlachicis,) Hungaria (*prope* Budam *et* Schemnitz,) Tranſilvania (*prope* Kismunſchel,) Carniolia (*prope* Crapt,) Auſtria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha *et* Mannersdorf,) Bavaria, Saxonia (*prope* Dresdam,) *Ducatu* Megalopolitano (*prope* Sternberg,) Hercynia (*prope* Goslariam,) Hildeſia (*prope* Lambſpring *et* Upnerpaſs,) *et in circulo* Germaniae Weſtphalico (*prope* Bensberg, Nettberg, Call, Richterich.)

δ. detriti.

in Pedemontio.

a. harpae.

b. marginati.

ε. turriti.

utplurimum nucleus marmoreus, rarius chalcedonyx, in Helvetia (*pago* Baſileenſi,) Wirtembergia (*prope* Boll, Pfullingen *et* Schwappelau,) Palatinatu rhenano (*prope* Weinheim,) Françonia (*prope* Herbipolin,) Saxonia (*prope* Querfurt,) Halberſtadio (*prope* Regenſtein,) Thuringia (*prope* Jenam,) Haſſia, Hercynia (*in monte* Roſtenberg *prope* Goslariam,) *terris reliquis* Brunsvicenſibus (e. gr. *prope* Neuſtadt *ad montem* Rübenberg,) Germaniae *circulo* Weſtphalico (*prope* Bensberg *et* Aquisgranum,) Belgio (*prope* Spauven,) Suecia, Boruſſia (*praeſertim diſtrictu* Angerburgenſi,) *et* Sileſia.

ſtrombi. 26. H. ſtrombi.

α. digitati.

a. chiragrae.

marmoreus in Hungaria (*prope* Oedenburg.)

β. lobati.

Alatites. β. lobati.

marmoreus in Auſtria (*prope* Mannersdorf.)

a. lentiginoſi.

marmoreus in Hungaria (*prope* Oedenburg.)

b. ſiniſtri.

in Helvetia.

γ. ampliati.

a. Luciferi.

δ. turriti.

in Wirtembergia *prope thermas* Bollenſes.

muricis. 27. H. muricis.

α. ſpinoſi.

rariſſimus, marmoreus in Auſtria *ſuperiori prope ſalinas.*

a. triacanthi.

β. frondoſi.

in Temeſia.

a. ſaxatilis.

γ. turriti.

a. fuſcati.

marmoreus in Venetorum *terris prope* Brendolam.

b. granulati.

marmoreus aut arenario farctus in Italia (*prope* Boneniam *in monte* della guardia) *et* Auſtria (*prope* Viennam.)

c. hexagoni.

Trochilites. 28. H. trochi.

α. conici.

varius fixus, quam vagus, utplurimum marmoreus, interdum arenarius, pyritaceus aut ferrugineus in inſulis Feroë, Norwegia, Suecia, Dania, Anglia (e. gr. *prope* Bath,) Campania gallica (*prope* Remos,) Alſatia (*in valle* Jaegerthal,) Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum,) Helvetia (*prope* Bernam, Boettſtein, Litgeneu, Fanum D. Galli, *in monte* Randberg,) Wirtembergia (e. gr. *in montibus* Achalm *et* Hangberg, *prope* Pfullingen, Nachren, Boll,) *et reliqua* Suevia (*prope* Biberacum, Ulmam, Giengam,) Bavaria (*prope* Sulzburg,) Auſtria *ſuperiori* (*prope* ſalinas,) Franconia (*prope* Hesſpruck, Norimbergam, Cronach,) Saxonia *ſuperiori* (*prope* Dresdam,) *et inferiori* (*prope* Regenſtein, Schoeppenſtedt, Hildeſiam, *in* Tilgenwieſe *prope* Goslariam,) *in circulo* Germaniae weſtphalico (*prope* Gerresheim, Mühlheim *ad* Roram, Düſſeldorf, Nothberg, Bensberg *et* Richterich.)

a. zizy-

a. zizyphini.
in Wirtembergia (*prope* Pfullingam.)
β. convexi.
utplurimum marmoreus, *rarius ſiliceus in* Suevia (*prope* Giengam) *et* Italia (*in monte* Bononienſi della guardia.)
a. perſpectivi.
in Franconia (*prope* Vierzehenheiligen.)
γ. turriti.
a. taleſcopii.
marmoreus in Venetorum *terris* (*prope* Brendola.)

Turbinites. 29. H. turbinis.
α. ſolidi.
marmoreus, *quartzoſus vel arenarius in* Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum,) *circulo* germaniae weſtphalico (*prope* Call, Keldenig, Bensberg, Paffrath, Nothberg, Bürvenich, Mühlheim *ad* Roram, Poncet, Richterich *et* Aquisgranum,) *et* Temeſia.
a. littorei.
interdum ſpato farctus, *aut arbuſcularum imaginibus pictus*, *in* Helvetia (*in monte* Randberg,) Suevia (*prope* Biberach *et* Noerdlingen) *et* Auſtria (*prope* Viennam.)
b. cochli.
in Helvetia (*prope* Dieſenhofam.)
c. rugoſi.
in Belgio (*prope* fanum S. Didonis) *et* Franconia (*prope* Norimbergam.)
d. marmorati.
interdum pyriticoſus in Wirtembergia (*in monte* Achalm, *prope* Thalheim *et* Boll.)
e. ſarmatici.
f. argyroſtomi.
in Wirtembergia (*prope* Pfullingen.)
β. cancellati.
in chalcedonium converſus in Italia.
a. ſcalaris.
rariſſimus in Helvetiae (Turicenſium *monte* Hexenberg) *et* Hetruriae (*monte* Algino.)
b. ſtriatuli.
marmoreus in Hungaria *prope* Schemniz.
γ. turriti.
Utplurimum aggregatus et fixus, *marmoreus*, *pyromachus*, *chalcedonius*, *arenarius*, *pyritaceus*, *interdum ſpato farctus in* Anglia (*e. gr. prope* Hampton *et* Portland,) Bel-

gio (*prope* Valenciennes,) Gallia (*prope* Merignac Aquitaniae, Iſſy, Remoulin *et* Pontamouſſon Occitaniae, Saverne *et* Buchsweiler Alſatiae,) Helvetia (e. gr. *in pago* Baſileenſi, *prope fanum* D. Galli, Solodurum Novomum,) Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum *in valle* d'Andona,) *in* Italia *media* (*prope* Sienam *et in monte* Bononienſi della guardia,) venetorum *terris* (*prope* Bredola, *et in monte* Veronenſi Ronca,) Tiroli (*prope* Predaz,) Auſtria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha, Mannersdorf Ottocrin *et* Viennam,) Tranſilvania, Sileſia, Bohemia (*prope* Tüchmeriz,) Saxonia (e. gr. *prope* Querfurt,) Thuringia (e. gr. *prope* Wettersleben *et* Jenam,) Hercynia (*prope* Regenſtein *et* Goslariam,) Hildeſia (*in monte* Spizhutberg,) Hannoveranis *terris* (*prope* Neuſtadt *ad montem* Rübenberg,) *circulo* Germaniae weſtphalico (*prope* Gerresheim, *et* Aquisgranum,) *et* rhenano (*prope* Moguntium, Francofurtum, Alzey,) *in* Haſſia (e. gr. *prope* Leuten *et* Adolphseck,) *et* Wirtembergia (*in monte* Achalm, *prope* Ehningen, Birſen, Mehringen, Imehauſen *et* Boll.)

a. imbricati.

in Gallia (*prope* Merignac,) Tiroli (*ad fines* Italiae,) *et* Bohemia (*prope* Colors,) *marmoreus aut ſuillus.*

b. replicati.

marmoreus in Gallia (*prope* Merignac.)

c. acutanguli.

in marga Siciliae (*prope* Palermo.)

d. exoleti.

marmoreus in Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum.)

e. terebrae:

marmoreus in Bavaria.

f. variegati.

marmoreus in Hercynia (*prope* Blankenburg.)

Helicis. 30. H. helicis.

α. complanatae.

vagus aut fixus, ſolitarius aut gregarius, aut miſtus, marmoreus, pyromachus, arenarius aut pyritaceus, in Anglia, Belgio (*prope* Louanium,) Alſatia (*prope* Gundershofen *et* Buchsweiler,) Helvetia, Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum,) Hungaria, Stiria (*prope* Tiefar,) Suevia (*prope* Giengam *et* Reutlingam,) *et praeſertim* Wirtembergia (*prope* Pfullingen, Echterdingen, Boll *et in monte* Hangberg,) *prope* Francofurtum *ad* Moenum, *in* Haſſia, Thuringia (*prope* Jenam,) *et* ducatu montano (*prope* Paffrath *et* Bensberg.)

β. re-

β. rotundatae.
in Venetorum *terris* (*prope* Veronam,) Pedemontio (e. gr. *prope* Auguſtam Taurinorum,) Helvetia (*prope* Scaphuſium,) *et* Germaniae *circulo* Weſtphalico (*prope* Soeteuich, Keldenig, Richterich, Nothberg, Paffrath, Bensberg *et* Gerresheim.)

γ. ovato-acuminatae.
utplurimum marmoreus, interdum arenarius aut pyriticoſus in Anglia, Gallia (*prope* Iſſy,) Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg,) Wirtembergia (*prope* Naehren, Mehringen, Pfullingen, Echterdingen, Boll *et* Kirchoteccam,) *et reliqua* Suevia (*prope* Ulmam, Giengam *et* Nordlingam,) Auſtria *ſuperiori* (*prope* ſalinas,) Bohemia (*prope* Worzech, Duchomierzitz *et* S. Johann,) Saxonia *ſuperiori* (*prope* Farenſtedt,) *et inferiori* (*prope* Quedlinburg *et in Ducatu* Brunsvicenſi,) *circulo* Germaniae Weſtphalico (*prope* Gerresheim) *et* rhenano (*prope* Francofurtum *et in* Haſſia.)

a. Pomatiae.
in Carniolia (*prope* Crapt.)

Neritites. 31. H. neritae.
utplurimum marmoreus in Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum,) Helvetia (*in valle* Hemmerthal *et prope* Scaphuſium,) Carinthia, Auſtria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha *et* Varing,) *ducatu* Megalopolitano (*prope* Sternberg,) *et* Brunsvicenſi, Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Bleybur, Keldenig, Nothberg, Paffrath *et* Bensberg.)

a. perverſi.

auricularis. 32. H. haliotidis.
rarus utplurimum typolithus, in Temeſia, *Ducatu* Montano (*prope* Düſſeldorf) *et* Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

α. perverſae.

β. plicatae.
prope Hildeſiam.

Patellaria. 33. H. patellae.
frequentius typolithus, in Anglia, *Ducatu* Brunsvicenſi, Helvetia (e. gr. *prope* Botning *et* Prattelen,) Italia *praeſertim* Pedemontii *montibus*, *et* Temeſia.

α. ſaccharinae.

β. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 163. *n.* 3. Helmintholithus (Conchedium) patellae? bilocularis.

Muſ. Teſſin. 90. *t.* 5. *f.* 8. Conchidium.
in Sueciae Oelandia, Gothlandia *frequens*.

Dentalites. 34. H. dentalii.
marmoreus, jaſpideus aut chalcedonius in Temeſia, *Italia media* (*prope* Sienam, *et in monte* Crea *et* Bononienſi della guardia,) Venetorum *terris* (*montibus* Veronenſibus;) Pedemontio, Helvetia (e. gr. *pago* Bernenſi,) Wirtembergia (*prope* Tubingam *et* Blabyam,) Franconia (*prope* Rotenburgum,) Bohemia (*prope* Pragam,) Sileſia, Marchia Brandenburgica (e. gr. *prope* Francofurtum, Poeſeneck,) Saxonia (*prope* Querfurt,) Magdeburgo (*prope* Halam,) Thuringia, *prope* Lubeccam, *in ducatu* Juliaco (*prope* Bürvenich) *et in* Belgio (*in monte* S. Petri *prope* Trajectum *ad* Moſam.)

α. radulae,
β. interrupti.
γ. vitrei.
omnium in Pedemontio.

δ. ſexanguli.
in Italia *prope* Loretto.

Tubulites. 35. H. ſerpulae.
α. rectiuſculae.
in Temeſia, Suevia (*prope* Elwangam) *et* Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam *et* Malsbroek.)
a. polythalamiae.
b. penis?

Vermiculites. β. flexuoſae vel contortae.
marmoreus aut arenarius, rarius ferrugineus aliis crebro larvatis teſtaceorum inſidens, in Melita, Venetorum *terris* (*prope* Veronam,) Pedemontio (*prope* Annone,) Helvetia (e. gr. *in valle* Hemmerthal, *monte* Randberg, *pago et epiſcopatu* Baſileenſi *prope* Muttenz *et ad fluvium* Birſa,) Wirtembergia (*prope* Tuttlingen, Bahlingen, Ebhauſen, Nebelloch, Blabyrak,) *et reliqua* Suevia (*prope* Memmingam *et* Pappenheim,) Franconia (*prope* Solenhofen,) Hildeſia (*in monte* Galberg,) *ducatu* montano (*in monte* rubro,) *et* Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

a. ſpirilli.
in Wirtembergia (*alpibus, quos vocant*) *et* Anglia (*inſula* Sheppey.)

b. filogranae.
rarus in Magdeburgo (*prope* Halam,) *niſi mere calcinatus*.

c. glo-

β. rotundatae.
in Venetorum *terris* (*prope* Veronam,) Pedemontio (e. gr. *prope* Auguſtam Taurinorum,) Helvetia (*prope* Scaphuſium,) *et* Germaniae *circulo* Weſtphalico (*prope* Soeteuich, Keldenig, Richterich, Nothberg, Paffrath, Bensberg *et* Gerresheim.)

γ. ovato-acuminatae.
utplurimum marmoreus, interdum arenarius aut pyriticoſus in Anglia, Gallia (*prope* Iſſy,) Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg,) Wirtembergia (*prope* Naehren, Mehringen, Pfullingen, Echterdingen, Boll *et* Kirchoteccam,) *et reliqua* Suevia (*prope* Ulmam, Giengam *et* Nordlingam,) Auſtria *ſuperiori* (*prope* ſalinas,) Bohemia (*prope* Worzech, Duchomierzit *et* S. Johann,) Saxonia *ſuperiori* (*prope* Farenſtedt,) *et inferiori* (*prope* Quedlinburg *et in Ducatu* Brunsvicenſi,) *circulo* Germaniae Weſtphalico (*prope* Gerresheim) *et* rhenano (*prope* Francofurtum *et in* Haſſia.)

a. Pomatiae.
in Carniolia (*prope* Crapt.)

Neritites. 31. H. neritae.
utplurimum marmoreus in Pedemontio (*prope* Auguſtam Taurinorum,) Helvetia (*in valle* Hemmerthal *et prope* Scaphuſium,) Carinthia, Auſtria (*prope* Prugg *ad fluvium* Leutha *et* Varing,) *ducatu* Megalopolitano (*prope* Sternberg,) *et* Brunsvicenſi, Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Bleybur, Keldenig, Nothberg, Paffrath *et* Bensberg.)

a. perverſi.

auricularis. 32. H. halictidis.
rarus utplurimum typolithus, in Temeſia, *Ducatu* Montano (*prope* Düſſeldorf) *et* Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

α. perverſae.

β. plicatae.
prope Hildeſiam.

Patellaria. 33. H. patellae.
frequentius typolithus, in Anglia, *Ducatu* Brunsvicenſi, Helvetia (e. gr. *prope* Botning *et* Prattelen,) Italia *praeſertim* Pedemontii *montibus, et* Temeſia.

α. ſaccharinae.

β. *Syſt. nat.* XII. 3. *p.* 163. *n.* 3. Helmintholithus (Conchedium) patellae? bilocularis.

α. verrucariae.
marmoreus in Venetorum *monte* Vicentino Berico.

β. turbinatae. S. N. 6.
marmoreus in Gothlandia, Anglia (*provincia* Derby,) Gallia (*prope* Avenionem,) Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg, *et prope* Pfeffingen *pagi* Baſileenſis,) Iſtria (*prope* Tergeſtum,) Auſtria (*prope ſalinas*,) Suevia (*prope* Giengen,) *et* Wirtembergia *praeſertim* (*prope* Blabyram,) *ducatu* montano (*prope* Bensberg) *et* Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

γ. Porpitae. *Syſt. nat. 7. Muſ. Teſſin.* 96. *n.* 14.
utplurimum vagus, marmoreus, jaſpideus aut pyromachus, in Helvetia (e. gr. *prope* Ormelingen *pagi* Baſileenſis,) Hungaria (*prope* Schemniz,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*) Saxonia (*prope* Dresdam,) *ducatu* Megalopolitano (*prope* Gnoyen,) *terris* Brunsvicenſibus (*prope* Scheppenſtedt, Lüdersdorf, Hittfeld) *et* Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Lohberg.)

δ. Fungitae.
in Gothlandia, Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) *ducatu* montano (*prope* Paffrath,) Hercynia (*prope* Blankenburg, Lohdebleck *et* Goslar,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*,) Tiroli, Suevia (*prope* Memmingam *et* Giengam) *et praeſertim in* Wirtembergia (e. gr. *prope* Blabyram *et* Nebelloch,) *et* Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg, *prope* Hobel Solodurii, *ad fluvium* Birſam, *prope* Pfeffingen *et* Nushof *pagi et epiſcopatus* Baſileenſis,) *utplurimum marmoreus, rarius ardeſia.*

ε. pilei.
marmoreus, rarius quartzoſus, in Gothlandia, Hercynia (*prope* Lohdebleck,) Bohemia (*prope* Duſchcowiz,) Wirtembergia (e. gr. *in* alpibus, *quos vocant*) *et* Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg.)

ζ. agaricitae.
in Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

η. labyrinthicae.
calcarius in Gothlandia, Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) *et* Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*.)

θ. maeandritae.
utplurimum marmoreus in Occitania, Helvetia (*prope* Pfeffingen *pagi* Baſileenſis) *et* Eifalia (*prope* Weier.)

ι. Areolae.

κ. favoſae.

marmo-

marmoreus, *in* Helvetia, Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*,) Wirtembergia (*in alpibus*, *quos vocant*, e. gr. *prope* Blabyram,) *et* Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Call, Keldenig, Paffrath *et* Bensberg.)

λ. Ananas. *Syſt. nat.* 15.

marmoreus in Gothlandia *et* Gorizii *montibus*.

μ. polygamae.

marmoreus in Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*.)

ν. arenoſae.

marmoreus in Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*.)

ξ. folioſae.

in Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

ο. aſtroitae.

marmoreus, *rarius chalcedonius*, *arenarius aut ferruginoſus*, *in* Anglia (*prope* Hedington *et* Wittney,) Belgio (*in monte* S. Petri *prope* Trajectum *ad* Moſam,) *in* Eiſalia (*prope* Soetenich *et* Keldenig,) *ducatu* montano (*prope* Paffrath,) Haſſia (e. gr. *prope* Villinghauſen,) Hercynia (*in monte* Schulenberg,) Saxonia, Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*,) Wirtembergia (*prope* Echterdingen, *et in alpibus*, *quos vocant*, e. gr. *prope* Blabyram *et* Nebelloch,) Helvetiam (e. gr. *prope* Pfeffingen *et ad fluvium* Birſa *pagi et epiſcopatus* Baſileenſis,) *et in* Sardinia.

π. calicularis.

in Eiſaliae *monte* Danzberg *prope* Keldenig.

ρ. truncatae. S. N. 24.

marmoreus in Suevia (*prope* Giengam,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*,) *et* Gorizii *montibus*.

σ. ſtellaris. S. N. 25.

marmoreus in Eiſalia (*prope* Herkelſtein.)

τ. organi. S. N. 26.

υ. muſicalis.

ſaliceus aut marmoreus in Campania gallica (*prope* Mezieres,) Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Bohemia (*prope* Coſorz) *et* Gorizii *montibus*.

φ. divergentis.

in Aegypto.

χ. ceſpitoſae.

marmoreus aut ſiliceus, *in* Helvetiae *pago* (*prope* Pfeffingen) *et epiſcopatu* Baſileenſi, Wirtembergia (*prope* Heidenheim,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*,) *et* Angliae *fodina* Derbyenſi (Plato *prope* Winſter.)

ψ. flexuoſae. S. N. 29.

in Angliae *fodina* Plato.

α. verrucariae.
marmoreus in Venetorum *monte* Vicentino Berico.

β. turbinatae. S. N. 6.
marmoreus in Gothlandia, Anglia (*provincia* Derby,) Gallia (*prope* Avenionem,) Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg, *et prope* Pfeffingen *pagi* Baſileenſis,) Iſtria (*prope* Tergeſtum,) Auſtria (*prope ſalinas*,) Suevia (*prope* Giengen,) *et* Wirtembergia *praeſertim* (*prope* Blabyram,) *ducatu* montano (*prope* Bensberg) *et* Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

γ. Porpitae. *Syſt. nat. 7. Muſ. Teſſin.* 96. *n.* 14.
utplurimum vagus, marmoreus, jaſpideus aut pyromachus, in Helvetia (e. gr. *prope* Ormelingen *pagi* Baſileenſis,) Hungaria (*prope* Schemniz,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*) Saxonia (*prope* Dresdam,) *ducatu* Megalopolitano (*prope* Gnoyen,) *terris* Brunsvicenſibus (*prope* Scheppenſtedt, Lüdersdorf, Hittfeld) *et* Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Lohberg.)

δ. Fungitae.
in Gothlandia, Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) *ducatu* montano (*prope* Paffrath,) Hercynia (*prope* Blankenburg, Lohdebleck *et* Goslar,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*,) Tiroli, Suevia (*prope* Memmingam *et* Giengam) *et praeſertim in* Wirtembergia (e. gr. *prope* Blabyram *et* Nebelloch,) *et* Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg, *prope* Hobel Solodurii, *ad fluvium* Birſam, *prope* Pfeffingen *et* Nushof *pagi et episcopatus* Baſileenſis,) *utplurimum marmoreus, rarius ardeſia.*

ε. pilei.
marmoreus, rarius quartzoſus, in Gothlandia, Hercynia (*prope* Lohdebleck,) Bohemia (*prope* Duſchcowiz,) Wirtembergia (e. gr. *in* alpibus, *quos vocant*) *et* Helvetia (e. gr. *in monte* Randberg.)

ζ. agaricitae.
in Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

η. labyrinthicae.
calcarius in Gothlandia, Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) *et* Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*.)

ϑ. maeandritae.
utplurimum marmoreus in Occitania, Helvetia (*prope* Pfeffingen *pagi* Baſileenſis) *et* Eifalia (*prope* Weier.)

ι. Areolae.

κ. favolae.

marmo-

α. alcicornis.

marmoreus in Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Herkelſtein, Dollendorf, Berndorf, Paffrath, Bensberg, *et* Kebinghauſen,) Suevia (*prope* Giengen,) *et* Gorizii *montibus.*

β. aſperae.

in Germaniae *circulo* Weſtphalico (*prope* Birbach *et* Bensberg.)

γ. ſolidae.

in Succiae Gothlandia, Wirtembergia (*prope* Heidenheim) *et* Carniolia (*prope* Cormons.)

δ. pumilae.

ε. reticulatae.

in ducatu montano (*prope* Kebinghauſen.)

ζ. celluloſae.

η. ſpongitae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 167. Helmintholithus ramoſus angulatus imbricatus poroſus.

Muſ. Teſſin. 128. *n.* 3. *t.* 11. *f.* 2.* Corallinum ramoſum ramis angulatis imbricatis paſſim coadunatis.

θ. coriaceae.

in Gothlandia, Eifalia (*prope* Heiſtert,) Hildeſia, Sileſia, Helvetia (*e. gr. pago* Baſileenſi.)

ι. polymorphae.

in Sileſia *et* Helvetia.

κ. ignotae.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 167. *n.* 15. Helmintholithus milleporae orbicularis punctatus.

Cellepori-tes. 41. H. celleporae.

α. ſpongitae.

β. pumicoſae.

γ. verrucoſae.

marmoreus aut arenarius in Gothlandia, *ducatu* montano (*prope* Bensberg) *et principatu* Halberſtadienſi.

Iſidis. 42. H. iſidis.

α. hippuridis.

articuli ſolitarii in Anglia, Helvetia (*prope* Scaphuſium,) *et* Sicilia (*prope* Meſſanam.)

β. entrochae.

Syſt. nat. I. *p.* 1288. *n.* 4. XII. 3. *p.* 168. *n.* 17. Helmintholithus (Entrochites) iſidis entrochae.

Schreb. lithol. p. 51. Petrificata animalia articulorum compoſitorum.

Muſ. Teſſin. 96. *n.* 15. Helmintholithus reptilis.

Harenb. encrin. t. 1. *f.* 8-10. Aſteria columnaris articulis crenatis.

Woltersd. miner. 37. Caput meduſae articulis utrinque figurâ ſolari, radiis denſioribus excurrentibus.

Volkm. ſileſ. 1. *t.* 27. *f.* 9. 10. Entrochus.

articulis ſolitariis disjunctis aut pluribus adhuc in columnam coadunatis, utplurimum marmoreis, rarius ſiliceis ut arenariis in Succiae Gothlandia, Anglia, (*e. gr. prope* Monegush *comitatus* Derbyenſis,) Hiſpania, Gallia, *praeſertim* Lotharingia, Belgio (*prope* Vilet *et* Olhe,) Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Dottelen, Keldenig, Call, Soetenich, Dahlbenden, Zinsheim, Bürvenich, Bleybur, Glehn, Heldenkopf, Schwerſel, Ruhr, Heiſtert, Dollendorf, Düſſeldorf, Mühlheim, Flingeren, Gerresheim, Höckerswagen, Lindlar, Wipperfürth, Bensberg, Iversheim, Münſter, Heiligenhoven, Reuſchenberg, Schlenderhan, Froczheim, Almerode, Vlatten, Steinbach, Altkirchen, Cirten, Grimmlinghauſen *et* Voltmeſſen,) *electoratu* Trevirenſi (*prope* Liſſingen,) Haſſia (*prope* Spangenberg *et* Mundelshauſen,) Hildeſia (*in* Kuhle, *et in montibus* Rozberg *et* Oſterberg,) *prope* Lubeccam, *in principatu* Goettingenſi (*prope* Azenhauſen *et in monte* Heimberg,) *in* Hercynia (*prope* Goslar *et* Blankenburg,) *in* Thuringia (e. gr. *in monte* Vinarienſi Ettersberg *prope* Schrappelau, *inter* Tobau *et* Himmelsberg,) *in* Saxonia (e. gr. *prope* Halam, Querfurt, Sachſenburg,) Marchia Brandenburgica (*prope* Arneburg, Havelberg, Francofurtum, Boruſſia (*prope* Gedanum *et* Angerburg,) Sileſia (e. gr. *prope* Maſſel,) Bohemia (*prope* Pragam *et* Coſors,) Franconia (e. gr. *in principatu* Coburgenſi,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas,*) *et anteriori* (*prope* Eutingen,) Suevia (*prope* Halam,) *et* Wirtembergia *praecipue* (*prope* Nebelloch, Kirchoteccam, Echterdingam, Boll, Heidenheim,) Helvetia (*in montibus* Randberg *et* Legerberg *et ad fluvium* Birſam,) *et* Venetorum *terris* (*in montes* Scoglia della Limpia *prope* Reccaro.)

a. laevis.

α. margine vix inciſo.

β. margine undulatim repando.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 162. *n.* 16. Helmintholithus (ſaturatus) iſidis geniculis repandis.

Wolff. haſſ. t. 4. *f.* 1. 6. *Geſn. fig.* 89. b.

b. verrucoſus.

c. aculeatus.

d. pun-

d. punctatus.
e. transverſim ſtratus.
f. articulis elevatis.
g. dichotome ramoſus.
γ. aſteriae,
a. angulis obtuſioribus.
Syſt. nat. I. *p.* 1288. *n.* 5. XII. 3. *p.* 168. *n.* 18. Helmintholithus (Aſteria columnaris) Iſidis aſteriae.
Woltersd. miner. 37. Caput meduſae articulis utrinque ſtella pentaphyllea.
Scheuchz. helv. 10. *f.* 3. *Lang fig.* 67. *t.* 19. *f.* 2. Modiolus ſtellatus.
Roſin. ſtell. 35. *t.* 5. Aſteria pentagona pentaphyllea.
Ritter calenb. f. 4. a. *f.* 4. c. *Annon. baſil.* 2. *t.* 2. *f.* e. *Scheuchz. helv.* 6. *p.* 323. *f.* 152. *Geſn. fig.* 37. Aſteria columna angulis acutis ſ. obtuſis.
Volkm. ſileſ. 1. *t.* 27. *f.* 22. *J. Baub. bolleuſ. t.* 31. Stella marina.
Wagn. judaic. 11. *f.* 26. Lapis judaicus pentagonus angulis obtuſis.
b. angulis acutis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 169. *n.* 19. Helmintholithus (Stella columnaris) iſidis ſtellularis.
Wagn. judaic. 11. *f.* 27. Lapis judaicus pentagonus angulis acutis.
c. orbiculares.
d. altero fine orbiculares, altero angulatae.
frequentiſſimus gregarius, cum priori (β), *ut plurimum marmoreus vagus aut fixus, interdum ſiliceus aut pyritaceus, fixus, articulis ſolitariis, aut in columnam, rarius incurvam vel ramoſam coadunatis, laeves aut verrucoſae, raro tri- aut hexagonae, rariſſime tetragonae in* Helvetia (*prope* Solodurium *et in monte* Randberg,) Wirtembergia (*in montibus* Hangberg *et* Achalm, *prope* Bezingen, Maehringen, Naehren; Oſterdingen, Omehauſen, Bebenhauſen, Echterdingen, Boll,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas praeſertim ad* Kimpach,) Franconia (e. gr. *prope* Oberſtillbach *ditionis* Coburgenſis,) Saxonia (*prope* Chemnitium,) Hercynia (*prope* Hatzburg,) *ducatu* montano (*prope* Bensberg,) Eifalia (*prope* Iversheim,) Gallia (*prope* Deppam,) *et* Anglia.
δ? epitonium.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 170. *n.* 24. Helmintholithus diſſepimentis orbiculatis diſtantibus filo centrali connexis.

Ham-

Harenb. encrin. t. 1. *f.* 8-10. Aſteria columnaris articulis crenatis.

Woltersd. miner. 37. Caput meduſae articulis utrinque figurâ ſolari, radiis denſioribus excurrentibus.

Volkm. ſileſ. 1. *t.* 27. *f.* 9, 10. Entrochus.

articulis ſolitariis disjunctis aut pluribus adhuc in columnam coadunatis, utplurimum marmoreis, rarius ſiliceis aut arenariis in Sueciae Gothlandia, Anglia, (*e. gr. prope* Moneguſh *comitatus* Derbyenſis,) Hiſpania, Gallia, *praeſertim* Lotharingia, Belgio (*prope* Vilet *et* Olhe,) Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Dottelen, Keldenig, Call, Soetenich, Dahlbenden, Zinsheim, Bürvenich, Bleybur, Glehn, Heldenkopf, Schwerfel, Ruhr, Heiſtert, Dollendorf, Düſſeldorf, Mühlheim, Flingeren, Gerresheim, Höckerswagen, Lindlar, Wipperfürth, Bensberg, Iversheim, Münſter, Heiligenhoven, Reuſchenberg, Schlenderhan, Froczheim, Almerode, Vlatten, Steinbach, Altkirchen, Cürten, Grimmlinghauſen *et* Voltmeſſen,) *electoratu* Trevirenſi (*prope* Liſſingen,) Haſſia (*prope* Spangenberg *et* Mundelshauſen,) Hildeſia (*in* Kuhle, *et in montibus* Rozberg *et* Oſterberg,) *prope* Lubeccam, *in principatu* Goettingenſi (*prope* Azenhauſen *et in monte* Heimberg,) *in* Hercynia (*prope* Goslar *et* Blankenburg,) *in* Thuringia (e. gr. *in monte* Vinarienſi Ettersberg *prope* Schrappelau, *inter* Tobau *et* Himmelsberg,) *in* Saxonia (e. gr. *prope* Halam, Querfurt, Sachſenburg,) Marchia Brandenburgica (*prope* Arneburg, Havelberg, Francofurtum, Boruſſia (*prope* Gedanum *et* Angerburg,) Sileſia (e. gr. *prope* Maſſel,) Bohemia (*prope* Pragam *et* Coſors,) Franconia (e. gr. *in principatu* Coburgenſi,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas*,) *et anteriori* (*prope* Eutingen,) Suevia (*prope* Halam,) *et* Wirtembergia *praecipue* (*prope* Nebelloch, Kirchoteccam, Echterdingam, Boll, Heidenheim,) Helvetia (*in montibus* Randberg *et* Legerberg *et ad fluvium* Birſam,) *et* Venetorum *terris* (*in montes* Scoglia della Limpia *prope* Reccaro.)

a. laevis.

α. margine vix inciſo.

β. margine undulatim repando.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 161. *n.* 16. Helmintholithus (ſaturatus) iſidis geniculis repandis.

Wolff. baſſ. t. 4. *f.* 1. 6. *Geſn. fig.* 89. b.

b. verrucoſus.

c. caculeatus.

d. pun-

d. punctatus.
e. transverſim ſtratus.
f. articulis elevatis.
g. dichotome ramoſus.
γ. aſteriae.
a. angulis obtuſioribus.
Syſt. nat. I. *p.* 1288. *n.* 5. XII. 3. *p.* 168. *n.* 18. Helmintholithus (Aſteria columnaris) Iſidis aſteriae.
Woltersd. miner. 37. Caput meduſae articulis utrinque ſtella pentaphyllea.
Scheuchz. helv. 10. *f.* 3. *Lang fig.* 67. *t.* 19. *f.* 2. Modiolus ſtellatus.
Roſin. ſtell. 35. *t.* 5. Aſteria pentagona pentaphyllea.
Ritter calenb. f. 4. a. *f.* 4. c. *Annon. baſil.* 2. *t.* 2. *f.* e. *Scheuchz. helv.* 6. *p.* 323. *f.* 152. *Geſn. fig.* 37. Aſteria columna angulis acutis ſ. obtuſis.
Volkm. ſileſ. 1. *t.* 27. *f.* 22. *J. Baub. belleuſ. t.* 31. Stella marina.
Wagn. judaic. 11. *f.* 26. Lapis judaicus pentagonus angulis obtuſis.
b. angulis acutis.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 169. *n.* 19. Helmintholithus (Stella columnaris) iſidis ſtellularis.
Wagn. judaic. 11. *f.* 27. Lapis judaicus pentagonus angulis acutis.
c. orbiculares.
d. altero fine orbiculares, altero angulatae.
frequentiſſimus gregarius, cum priori (β), *ut plurimum marmoreus vagus aut fixus, interdum ſiliceus aut pyritaceus, fixus, articulis ſolitariis, aut in columnam, rarius incurvam vel ramoſam coadunatis, laeves aut verrucoſae, raro tri- aut hexagonae, rariſſime tetragonae in* Helvetia (*prope* Solodurium *et in monte* Randberg,) Wirtembergia (*in montibus* Hangberg *et* Achalm, *prope* Bezingen, Maehringen, Naehren, Oſterdingen, Omehauſen, Bebenhauſen, Echterdingen, Boll,) Auſtria *ſuperiori* (*prope ſalinas praeſertim ad* Kimpach,) Franconia (e. gr. *prope* Oberſtillbach *ditionis* Coburgenſis,) Saxonia (*prope* Chemnitium,) Hercynia (*prope* Hartzburg,) *ducatu* montano (*prope* Bensberg,) Eifalia (*prope* Iversheim,) Gallia (*prope* Deppam,) *et* Anglia.
δ? epitonium.
Syſt. nat. XII. 3. *p.* 170. *n.* 24. Helmintholithus diſſepimentis orbiculatis diſtantibus filo centrali connexis.

Ham-

pennatulae. 50. H. pennatulae.

α. phoſphoreae.

typolithus in Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) *principatu* Waldeccenſi, *et* Veronenſium *monte* Baldo.

β. encrini.

a. expanſi.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 169. *n.* 20. Helmintholithus (portentoſus) iſidis filiformis ramoſae apicibus faſciculatis.

Geſn. petrif. 32. *n.* 5. Zoophytolithus ſtellae compoſitae radiis ſecundariis ex eodem trunco numeroſis.

Hiemer cap. meduſ. Stuttg. 1724. 4. *t.* 1. *Act. Lipſ.* 1725. *p.* 376. c. *fig.* Caput meduſae.

pyritiroſus aut ſuillus, rarius pyromachus, interdum typolithus margaceus in Wirtembergia (*prope* Boll.) *comitatu* Pappenheimenſi, Bohemia (*prope* Wiſcherad *et* Colors,) Saxonia *inferiori* (*prope* Goslariam *et* Guelpherbytum,) *et ducatu* Juliacenſi (*prope* Schaumburg *et* Zweybruggen.)

b? contracti.

Syſt. nat. XII. 3. *p.* 169. *n.* 21. Helmintholithus (Encrinus) iſidis faſciculo conferto.

Gronov. ſuppl. 18. *n.* 10. Helmintholithus meduſae ramoſiſſimus, ramis parallelis angulatis, articulis multifidis.

Davil. curioſ. 3. *t.* 1. Encrinites.

Harenb. encrin. 1229. *t.* 1. *f.* 1. 3. 4. 7. *Ritter gosl. t.* 1. *f.* 1. Encrinus ſ. Lilium lapideum.

Geſn. petrif. 31. *n.* 4. Zoophytolithus ſtellae compoſitae radiis ſecundariis decem.

Woltersd. miner. 37. Encrinus.

Scheuchz. lith. 1. *f.* 4. Aſteria columnaris entrocho ſimilis arcuata.

marmoreus, totalis aut partialis in Lotharingia *et ſuperiori* Burgundia, Helvetia (e. gr. *prope* Schinznach, *et ad fluvium* Birſa *pagi* Baſileenſis,) Saxonia (*prope* Querfurt.) Thuringia (*prope* Longoſaliſſam *et* Vinariam,) Saxonia *inferiori* (*prope* Goslariam, Aſſe, *diſtrictu* Calenbergico, Gandersheim, Lucklum *et* Erkerode, Hildeſiae *monte* Oſterberg,) *et in circulo* weſtphalico (*prope* Swerfel.)

102. PHY-

ζ. lyncurii.
in Helvetiae *monte* Randberg.
η. burſae?
in Helvetiae *pago* Baſileenſi (*prope* Pfeffingen.)
ϑ. cydonii.
in Helvetiae *pago* Baſileenſi (*prope* Pfeffingen.)
ι. ficus.
in Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)
κ. gelatinoſi?
in Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Cornelimünſter.)

ſpongiae. 45. H. ſpongiae?
α. crateriformis?
in ducatu montano (*prope* Paffrath.)
β. typhae?
in Franconia.

Eſcharites. 46. H. fluſtrae.
arenarius aut calcarius in Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam,) Haſſia (*prope* Bibra,) Franconia (*prope* Glücksbrunn) *et* Helvetia (*prope* Nushof *et in monte* Randberg.)
α. *utrinque poroſae.*
a. foliaceae. } *in terra* Poeſenek *et* Haſſia (*prope* Bibra.)
b. truncatae. }
c. piloſae.
in Belgio (*in monte* S. Petri *prope* Trajectum *ad* Moſam,) Eifalia (*prope* Dollendorf) *et ducatu* montano (*in lapidicina*) *marmoreus.*
d. lutoſae.
in Helvetiae *pago* Baſileenſi.
β. *alterutro tantum latere poroſae.*
marmoreus in Gothlandia.

tubulariae. 47. H. tubulariae.
in Gothlandia, Halberſtadio, *et* Helvetiae *pago* Baſileenſi (*prope* Muttenz,) *marmoreus aut arenarius.*
α. indiviſae.

corallinae. 48. H. corallinae.
marmoreus typolithus in Bohemia (*prope* Koſors) *et* Venetorum *terris* Vicentinis (*prope* Brendola.)
α. corniculatae.
β. barbatae.

ſertulariae. 49. H. ſertulariae.
typolithus e. gr. *in montibus* Galliae Sevennis, *in* Belgio (*prope* Trajectum *ad* Moſam.)

50. H.

ζ. ſtellatarum e. gr. gulii, aſperulae.
in fodinis carbonariis e. gr. Angliae, Occitaniae (*prope* Alais) *aliiſque* Galliae (v. gr. S. Imbert *comitatus* Lar,) Weſtphaliae (*prope* Eigelshoven *et* Eſchweiler,) Saxoniae, Sileſiae (*prope* Laeſſig.)

η. buxi.
in ſuillo ſchiſtoſo et ardeſia bituminoſa circuli Germaniae weſtphalici e. gr. Kettwig, Eſchweiler, Mühlheim *ad* Roram, Richterich, Morsbach *et* Scherberg.

θ. myoſotidis ſcorpioidis.

ι. pulmonariae.
in Galliae *fodinis* carbonariis (*prope* S. Imbert.)

κ. athamantae.
in Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Eſchweiler *et* Morsbach) *et* Sileſia.

λ. laſerpitii.
in Angliae *provincia* Shrop (*prope* Colebroekdale.)

μ. chaerophylli.
in Sileſia, *et* Germaniae *circulo* weſtphalico.

ν. foeniculi.
in Auſtria *ſuperiori* (*prope* Schlimbach,) *et* Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Adamsmühl.)

ξ. herniariae.

ο. ericae.
in Gallia (*prope* Firmini, Chambon, *et* St. Genet-Lerpt.

π. myriophylli.
in Anglia *et* Sileſia (*prope* Mannebach.)

ρ. euphorbiae.
in Sileſiae *et circuli* Germaniae Weſtphalici *argilla*.

σ. cacti.
in Angliae, *montium* Cevennenſium, *circuli* Germaniae weſtphalici (*prope* Würſelen, Eſchweiler *et* Badenberg) *et* Sileſiae (*prope* Liebersdorf *et* Rudolphsdorf) *fodinis carbonariis*.

τ. ceratophylli.
in Anglia, Thuringia (*prope* Islebiam) *et* Sileſia (*prope* Mannebach.)

υ. nigellae.
in Sileſia.

φ. anemones, *praeſertim* ſilveſtris *et* hepaticae.
in Galliae *fodinis carbonariis* (*prope* S. Imbert.)

χ. geranii.
in Occitania (*prope* Alais.)

ψ. pinus

ψ. pinus.
in Helvetia *et* Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Eſſenium *et* Mühlheim *ad* Rorum.)
ω. zoſterae.
in Temeſiae *marga*, *in* Gallia (*prope* Firmini, Chambon *et* St. Genet-Lerpt.)
αα. fumariae.
in Germaniae *circuli* weſtphalici (*prope* Eſchweiler) *argilla ſchiſtoſa.*
ββ. viciae.
in Germaniae *circuli* weſtphalici *fodinis carbonariis* (*prope* Eſchweiler *et* Morsbach.)
γγ. ornithopodii.
in Venetorum *montibus* Veronenſibus.
δδ. galegae.
in Venetorum *montibus* Veronenſibus.
εε. ſyngeneſiarum, e. gr. inulae, aſteris, Chryſanthemi, centaureae, *praeſertim* cyani.
in Sileſia (*prope* Laeſſig,) Hercynia (*prope* Ilefeld,) *et* Occitania (*prope* Alais.)
ζζ. equiſeti.
in Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Badenberg,) Saxonico *inferiori* (*prope* Koenigslutter, Halam *et* Wettin,) *et ſuperiori* (*prope* Sangerhauſen *et* Dresdam,) *et* franconico (*prope* Ilmenau) *in* Sileſia (*prope* Maunebach) *et* Anglia.
ηη. filicum.
Syſt. nat. I. *p.* 202. *n.* 2. XII. 3. *p.* 171. *n.* 2. Phytolithus filicis.
Juſſieu act. Pariſ. 1718. Herbae capillares petrificatae.
Volkm. ſileſ. 1. *t.* 1. *f.* 23. *t.* 12. *f.* 1-5. *et t.* 13. *f.* 1-16.
Mylii ſaxon. 1. *p.* 19. *f.* 1. 2. 6. 10. 11. *et t.* 26. *f.* 2-8.
Filix petrefacta.
in marga ſchiſtoſa et bituminoſa, ſuilloque ſchiſtoſo lithanthracum ſtrata obtegentibus, interdum in argilla, ardeſia, aut arenario in Anglia (*praeſertim provinciis* Northumbria, Cumberlandia, Wallia *ſeptentrionali et* Glóceſtria,) Gallia (e. gr. *prope* Firmini, Chambon *et* S. Ginet-Lerpt, *montibus* Cevennis, Occitania *prope* Alais, *provincia* Forez *ad fluvium* Furens, *et* Lugdunenſi *prope* S. Chaumont,) Helvetia, Italia (*prope* Bononiam *et in montibus* Veronenſibus,) *in* Sileſia (e. gr. *prope* Conradswalde, Altwaſſer *et* Mannebach, Bohemia (*in montibus* giganteis, *prope* Coſors *et* Joachimsthal,) Saxonia (e. gr. *prope* Peſterwiz,

ſterwiz, Zaukerode, Dresdam,) Thuringia (*prope* Botendorf,) Magdeburgo (*prope* Wettin,) Hercynia (*prope* Ilefeld, Germaniae *circulo* Weſtphalico (*prope* Eſſen, Badenberg, Richterich, Morsbach *et* Eichweiler,) *et* Naſſovia (*prope* Saripontum.)

a. osmundarum.

in circuli weſtphalici *fodinis carbonariis* (*prope* Rothberg, Durwis, Wallemſtein, Badenberg, Eſſen *et* Morsbach)

a. regiae.

in Gallia *et* Saxonia (*prope* Zwickau.)

b. ſtruthiopteridis.

in Magdeburgo (*prope* Wettin) *et* Sileſia (*prope* Mannebach)

c. ſpicanthi.

in montibus Cevennis.

d. criſpae.

in Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Willemſtein.)

b. acroſtichi.

a. ſeptentrionalis.

in Sileſia.

b. thelypteridis.

prope Altwaſſer *in* Sileſia.

c. pteridis.

a. aquilinae.

in montibus Cevennis, Bohemia (*prope* Commotau,) *et* Sileſia (*prope* Mannebach.)

d. aſplenii.

a. linguae cervinae.

in Galliae *rivo* Furens.

b. cetarach.

in Galliae *rivo* Furens, *argillae micaceae impreſſus.*

c. trichomanoidis.

in Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Bademberg,) *in* Bohemia (*prope* Commotau,) *et* Venetorum *montibus* Veronenſibus.

d. rutae murariae.

in Germaniae *circulo* weſtphalico (*inter* Borbeck *et* Eſſen)

e. adianti nigri.

in Germaniae *circulo* weſtphalico (*inter* Borbeck *et* Eſſen) *et in* Galliae *rivo* Furens.

e. polypodii.

a. vulgaris.

in Sileſia (*prope* Mannebach) *et in* Venetorum *montibus* Veronenſibus.

b. cri-

β. criſtati.
in Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Badenberg.)
ε. filicis maris.
in Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Muhlheim *ad* Roram,) *in* Thuringia (*prope* Rotenburg *ad* Salam) *et* Sileſia (*prope* Mannebach.)
δ. rhaetici.
in Sileſia (*prope* Altwaſſer.)
ε. dryopteridis.
in Germaniae *circuli* weſtphalici *fodinis carbonariis* (*prope* Badenberg *et* Rothberg.)
ζ. adianti.
in Hercynia (*prope* Ilefeld,) Germaniae *circulo* weſtphalico (*inter* Borbeck *et* Eſſen,) *et* Galliae *rivo* Furens.
33. muſcorum.
in Venetorum *montibus* Veronenſibus (*in marga* ſchiſtoſa,) *et* Saxonia (*prope* Zwickau *in argilla figulina.*)
a. lycopodii clavati.
in Sileſia (*prope* Altwaſſer.)
u. algarum.
in Pappenhemii *marmore fiſſili.*
a. fuci veſiculoſi.
in Temeſiae *marga.*

Rhizolithus. 2. Ph. radicis. *Syſt. nat.* I. *p.* 202. *n.* 3.
Waller. miner. 335. Petrificatum radicis arborum et plantarum.
rarior, niſi radices ſubterraneas in pulverem ſeu humum dilapſuras, aut excavatas, et foſſili quodam farctas, aut cortice lapideo obductas pro radice in foſſile converſa habens, occurrit tamen marmoreus in Galliae Campania, Italia (e. gr. *in ruderibus* Pompejae, *et ad lucum* dei Tartari,) Hungaria (*prope* Badam *et* Liſſohca,) *in* Wacca, *in* Bohemia (*prope* Joachimsthal,) *porcellaneus in* Japonia, *achatinus in* Franconiae *principatibus* Coburgenſi *et* Baruthino,) *ferri vitriolo impraegnatus in* Sibiria (*prope* Koltſchedanskaja *ad fluvium* Iſet) *et* Suecia (*in palude monti argenteo occidentali vicina,*) *et ferri calce perfuſus in* Fennonia (*in lacu* Langelmo) *et* Bohemia (*prope* Orbriſſan.)

trunci. 3. Ph. trunci. *Syſt. nat.* I. *p.* 202. *n.* 4. *Schreb. lithol.* 116. *Carth. miner.* 93.
a. herbarum.
typolithus argilloſus in Saxonia (*prope* Dresdam) *et ducatu* Brunsvicenſi (*inter* Salzthal *et* Azum.)

β. graminum.

utplurimum typolithus in Hungariae (*prope* Lehotca) *pyrmacho*, Siléſiae (*prope* Mannebach,) Germaniae *circuli* weſtphalici (e. gr. *prope* Willemſtein,) Lotharingiae (*prope* Lach,) *et montium* Cevennenſium *marga bituminoſa et ſuillo ſchiſtoſo.*

Lithoxylon. *γ.* arborum.

nunc trunci integri una cum ramis, ut interdum e. gr. *in* Belgio, Daniae Seelandia, *ducatu* Weſtphaliae *ſilvas ſubterraneas referat, nunc partis; nunc crudi et ſani, nunc carioſi, aut per teredines exeſi, in carbones converſi, clavis perfoſſi, aut aſciae aliorumque inſtrumentorum ope in varias formas redacti, cortice denudati aut adhuc induti, nonnunquam ita, ut ligni ſpecies adhuc dignoſci queat, querni, fagini, pinei, abiegni, ſaligni.*

a. *marmoreus intus ſaepe ſpato farctus.*

in Irlandia, Volhynia, Marchia Brandenburgica (*prope* Arendſee,) Bohemia (*prope* Joachimsthal,) Franconia (*prope monaſterium* Banz *et* Ilmenau,) Saxonia *inferiori* (*prope* Goslariam *et in monte* Hildeſienſi Creuzberg,) Wirtembergia (*prope* Boll, Dolfingen, Duslingen, Nachren, Ofterdingen,) Helvetia (*ad fluvium* Birſa *pagi* Baſileenſis,) Hungaria *inferiori* (*prope* Schemniz.)

b. ſuillus.

in Wirtembergia (*prope* Boll.)

c. gypſoſus.

in Bohemia *et* Pedemontio (*prope* la Morra *et* Alice.)

d. argilloſus.

in Hungaria *inferiori* (*prope* Creuz.)

e. ſiliceus.

in Sina, *inſula* Martinica, Irrlandia (*in lacu* Loughneagh,) Anglia, Lotharingia, Helvetia (*in fluvio* Birſa *pagi* Baſileenſis,) Italia (e. gr. *prope* Rivalta, *et in* Pedemontio *prope* Strevi, Ferrere, Alice *et* la Morra,) Temeſia, Tranſilvania (*prope* Deva, Walye *et* Cronſtadt,) Hungaria (*prope* Creuz, Cremniz, Boldagko,) Sileſia (*prope* Landshut,) Marchia Brandenburgica (*prope* Schmüllen,) Bohemia (e. gr. *in montibus* giganteis, *prope* Neu-Packov, Falkenau, Altſattel, Coſors, Wilkiſchen, *thermas* Toeplizenſes *et* Carolinas,) Saxonia (e. gr. *in monte* Keulenberg, *prope* Dresdam, *et* Hilbersdorf, *in comitatu* Lohenſtein,) Thuringia (*inter* Tolau *et* Himmelsberg,) Franconia (*in principatibus* Coburgenſi *prope* Schlettach, Waldſachſen, Lüzelbuch, Bambergenſi *prope* Ferchheim, Herbipoli

bipolitano, Baruthino *prope* Adelsdorf *et* Erlangam *etiam prope* Norimbergam,) *in* Carinthia, Carnioliae *et* Stiriae *alpibus*, *in* Auſtria *inferiori* (*prope* Brünn.)

e. achatinus.

Hoffmann bergm. Journ. 1788. 1. *p.* 289. *Karſten Lesk. Mineralkab.* 1. *p.* 136. Holzſtein.

in Sibiria (*prope* Kolywan,) Hungaria (*prope* Tokai,) Saxonia (*prope* Chemniz,) Thuringia (*prope* Osmannſtadt,) *rarius vagus, ſubopacus in fragmenta indeterminata vel feſtucas rudes diſſiliens, parum nitens, politura tamen eximium nitorem adipiſcens, intus fibroſus, texturae tamen conchaceae, utplurimum variegatus, maculoſus aut ſtriatus, frequentiſſime nigricans aut infumatus, interdum ruber, rarius ochraceus, aut viridis.*

δ. opalinus.

Karſten Lesk. Mineralkab. 1. *p.* 170. Holzopal.

Habitat in Hungariae *ſuperioris comitatu* Liptovienſi, *ſubdurus, opacus vel ſubopacus, in fragmenta indeterminata vel feſtucas longas diſſiliens, in cruſtas ſecedens, utplurimum parum nitens, longitudinaliter fractus fibras, transverſe ſuperficies convexas offerens, utplurimum variegatus, coloribus albo, cineraſcente, fuſco, ochraceo et hyacinthino per ſtrias alternantibus.*

ε. arenarius.

in Sileſia (*prope* Altwaſſer,) Bohemia (*prope* Altſattel,) Thuringia (*prope* Küffhauſen,) Magdeburgo (*prope* Halam,) *prope* Aquisgranum, *in* Suevia (*prope* Halam,) *et praeſentim* Wirtembergia (*prope* Stuttgardiam.)

f. aluminoſus.

ſtratis interdum amplis, in Anglia, Jemtia (*in* paroecia Näs,) Weſtrogothia, Sueciae (*prope* Billing[illegible],) Scania (*prope* Andrarum,) *principatu* Goettingenſi (*prope* Mundam,) Haſſia (*prope* Almerodam *et in monte* Weiſener,) Saxonia (*prope* Düben,) Bohemia (*prope* Commotau *et* Altſattel,) Auſtria (*prope* Hainfeld) *et* Pedemontio (*prope* la Morra.)

g. vitriolo ferri perfuſus.

in Boruſſia (*ſtratis ſuccino ſuperincumbentibus*,) Stiria (*prope* Leoben) *et* Wirtembergia (*prope* Boll.)

h. vitriolum cupri protrudens.

in Hungaria *inferiori prope* Herrengrund.

i. bituminoſus.

integras hinc inde ſilvas ſubterraneas conſtituens, in imperio ruſſico (*potiſſimum ad fluvium* Iſet,) Scania Sueciae (*pro-*

pe Boſerup et Andrarum,) Dania (potiſſimum Skelandia,) Islandia, Anglia (potiſſimum provincia Lincola,) Irrlandia, Hiſpania (potiſſimum Aſturia et Andaluſia,) Gallia (potiſſimum Normandia et Burgundia ſuperiori prope S. Agnes,) Belgio (e. gr. Hollandia et Flandria) Germaniae circulo weſtphalico (prope Cuſter, Caar, et in ... Vena,) Naſſovia (parte Dillenburgenſi, Diezenſi, Hamarenſi, prope Oberſtein,) Haſſia (prope Gieſſam, Sagerhauſen, in montibus Heersberg et Weiſener,) terra Hannoverania (parte Luneburgenſi, prope Cellas, Gottingam, Mundam,) Thuringia (prope Erfordiam et Artern,) Magdeburgo (prope Altenwedding, Beichliz Beyderſſee, Halam,) Quedlinburgo, Marchia Brandenburgica (prope Francofurtum, Koenigswalde, Freyenwalde,) Boruſſia (in arenae ſtratis ſuccino ſuperincumbentibus,) Saxonia (prope Sangerhauſen, Peſterwiz, Lipſiam, Mehren, Düben, Altenburg,) Luſatia (prope Wehrau et Oberſchwerta,) Bohemia (prope Toepliz,) Franconia (prope Norimbergam,) Bavaria (prope Ratisbonam,) Wirtembergia (prope Laureacum et thermas Bollenſes,) Stiria (prope Leoben ad fluvium Canoch,) Auſtria ſuperiori (prope Lambach,) Hungaria (prope Roniz et Schreibersdorf,) Temeſia, Dalmatia (parte Morlachica,) Italia (prope Spoletum, in Hetruria, prope Rivolta, in Pedemontio prope la Morra et Auguſtam Taurinorum, etiam in valle d'Aoſta) et Helvetia (e. gr. in pago Tigurino et Thurgovia.)

k. pyritaceus.

in Lotharingia, ducatu montano (prope Bensburg,) Hildeſia, Saxonia (prope Lipſiam,) Franconia (prope Norimbergam,) et Wirtembergia (prope thermas Bollenſes.)

l. ferri calce perfuſus.

in Helvetia (pago Bernenſi,) Hungaria (prope Schemnia,) Bohemia (prope Oſſeg, Altſättel, Presniz,) Haſſia (prope Gieſſam,) comitatu Laubacenſi (ad lacum Martiſſee,) et in ducatu montano (e. gr. prope Gerresheim.)

m. cupri calce gravidus.

in Sibiria, Suecia, Haſſia (prope Grosbuſek.)

Lithophyllum. 4. Ph. folii. Syſt. nat. I. p. 202. n. 5. Geſn. petrif. 22. Woltersd. miner. 43. n. 3. Lithobiblium.

typolithus ſatis frequens, diverſiſſimarum plantarum praeſertim arborum folia referens, in marmore, topho, ſuillo, marga, argilla, arenario, rarius in pyromacho aut ferri calce indurata.

5. Ph.

Antholithus. 5. Ph. floris. *Syſt. nat.* I. *p.* 202. *n.* 6.

α. ſpicarum graminis.

Waller. miner. 287. Minera cupri figurata ſpicam referens.

Geſn. petrif. 22. Minera cupri et argenti.

Wolff. haſſ. ſubt. t. 5. *f.* 5. Spica frumenti metallaris.

in Sileſia, Franconia (*prope* Ilmenau,) Germaniae *circulo* weſtphalico (*prope* Mühlheim *ad* Roram) *et montibus* Cevennis.

a. phalaridis bulboſae.

cupro albido, cinereo aut vitrato, interſperſo interdum ſubtiliſſime argento, perfuſum in Haſſia (*prope* Frankenberg *et* Thalitter.)

β. herbarum.

niſi merus ludus, ſemper typolithus, lapidi fiſſili compreſſus.

a. galii.

in Anglia *et montibus* Cevennis.

b. heliotropii.

in marga bituminoſa Islebienſi.

c. alſines.

in Sileſia.

d. ranunculi.

in epiſcopatu Conſtantienſi (*prope* Oeningen.)

e. myagri.

in Anglia.

f. aſteris.

in Sileſia (*prope* Laſſig,) *et* Hercynia (*prope* Ilefeld.)

g. centaureae.

in Sileſia.

h. filicis.

in Helvetia, *et circuli* Germaniae weſtphalici *fodina carbonaria* (*prope* Badenberg.)

Carpolithus. 6. Ph. fructus. *Syſt. nat.* I. *p.* 202. *n.* 7.

in Sileſiae, Bohemiae *marga et arenario, rari, frequentius, niſi meri naturae luſus, typolithi.*

α. ſeminum nudorum.

a. glandium.

in Angliae *fodinis carbonariis.*

β. capſularum.

in Pedemontii *arenario* (*prope* la Morra.)

a. fagi ſylvaticae.

in comitatu Laubacenſi.

γ. ſtrobilorum.

in Sileſia (*prope* Landshut,) Hungaria (*prope* Litſchca *comitatus* Liptovienſis,) Auſtria (*prope* Viennam,) Helvetia (Tiguri *turfa*) *et* Pedemontii *arenario*.

δ. nicium.

a. coryli.

in Angliae *fodinis carbonariis*.

ε. druparum.

a. juglandis.

in Pedemontii *arenario* (*prope* la Morra,) *et* Burgundia ſuperiori (*prope* Lois-le-Sonier.)

ζ. leguminum.

in Angliae *fodinis carbonariis*.

Quid properaſſe juvat, quid pauca dediſſe quieti
Tempora? quid nocti conſeruiſſe diem?
Si ſemel hic ſtandum eſt.

ADDENDA QUAEDAM.

p. 105. poſt l. 5.

phoſphoricum. 13. M. compactum diaphanum, niveum, frictione in tenebris lucens. *Craydon in Cabinett. mineralog. del Collegio Nazareno di Roma* 1. *p.* 156. 157.

Habitat in montium Veſuvii Somma, Ottajano *ſtratis primitivis, in aqua forti cum viva efferveſcentia fere totum ſolvendum, micanti ſatis ſimile, an vere diſtinctum? An huc quoque ſpectat lapis ruber, cum acidis efferveſcens, ſcorliten immixtum habens, in monte* S. Gotthardi *obvius, a* Cl. Pini *memor. della ſocieta patriotica di Milano,* P. I. *commemoratus? In tenebris ſi fricetur, aut contuſus ferro candenti inſpergatur, lucem ſpargit.*

Dolomiaei. 14. M. tardius cum acidis efferveſcens, igni expoſitum vitreo cortici ſe obducens. *Sauſſure journ. de phyſ.* 1792. 1. *p.* 161.

Habitat in montibus Tirolenſibus, *interdum ad chalybem ſcintillans, et mallei icta in fragmenta convexa diſcedens, in* 10000 *partibus* 4600 *aëris fixi,* 4429 *cretae,* 5860 *aluminaris,* 1400 *magneſiae,* 740 *calcis ferreae continens, ne igitur, ſi pondere praedominantem partem reſpicias, potius ad argillaceas ſpectet.*

elaſticum. 15. M. elaſticum ochroleucum ferro candenti inſperſum lucens. *Fleurian de Bellevue journ. de phyſ.* 1792. *Hoüt, p.* 86. &c.

Habitat in vallibus Levantino *et* Campo longo *monti* S. Gotthardi *confinibus, ſtratum* 50 *pedes altum, et per* 100 *orgyas extenſum conſtituens, tremoliten ſaepe inſperſum habens, in* 2000 *partibus* 925 *aëris fixi, ultra* 640 *cretae,* 340 *aluminaris ferruginoſae,* 20 *micae, et* 7 *magneſiae continens.*

p. 117. poſt l. ult. I.

PICROSPATUM. Ex terra calcaria et vix minori magneſiae parte conflatum. Paraſiticum, ſubdurum.

cryſtallinum. 1. Picrospatum. *Lindacker ap. J. Mayer Samml. phyſic. Auſſ.* 2. *p.* 284.

Cabinett. mineralog. del Colleg. Nazar. di Roma. 1. *p.* 163. *Karſten bergm. Journ.* 1792. *Vol.* 2. *p.* 80. Bitterſpath. *Habitat in* Auſtriae *ſuperioris*, Salisburgi, Tirolis *ſmectide, ſerpentino fiſſili, rufeſcens aut flaveſcens, duritie ſpatum ſuperans, ad fluorem ſpatoſum propius accedens, cum acidis parum et tarde efferveſcens; diaphanum vel pellucidum, longitudinaliter diffractum fibroſum, transverſe fractum in fragmenta imperfectius convexa ſecedens, ſæpius ſecundum longitudinem ſtriatum, coloris mellei, rufeſcentis aut ſubfulvi, rarius forma communi, quam primatum hexaëdrorum, acutangulorum nitentium, ſcabrorum aut glabrorum, utplurimum compreſſorum et in pyramides imperfectas terminatorum, faciebus rhombeis conſpicuorum comparens, in* 100 *partibus* 52 *terrae calcariae*, 45 *magneſiae, et* 3 *calcis ferreae continens.*

p. 158. poſt l. ult. l.

Lepidolithus. 9. M. ſquamis ſparſis planis cohaerentibus dilute violaceis. *Karſten et Klaproth bergm. Journ.* 1792. *Vol.* 2. *p.* 80. Lillalit, Lepidolit. *Habitat in* Moraviae *montibus, rupeſtris, in* 10000 *partibus ex* 5450 *terrae ſiliceae*, 3825 *aluminaris*, 75 *calcis ferreae et magneſiae nigrae, et* 250 *aquae conſtans; an hujus generis?*

p. 168. poſt l. 4. l.

veſuvianus. 6. Sc. diaphanus fulvus, cryſtallis hexaëdro-prismaticis. *Ferber Brief. aus Welſchl. p.* 167. Gelblicher Hyacinth- oder Topasfarbiger ſechsſeitiger Schoerl. *la Metherie journ. de phyſ.* 1792. *Nov. p.* 356. Hyacinthine, Hyacinthe des volcans. *Habitat in* Veſuvii lavis *ſparſus, duritie ad gemmas accedens, ut harum nomine ſaepe veneat, et congeneres ſuperet, genuinum* v. g. = 1500 : 1100 *frictione electricus.*

poſt l. 14. l. *β*) Zeylanites, cryſtallis dodecaedricis: marginibus truncatis. *La Metherie journ. de phyſ.* 1792. *Aug. p.* 156.

p. 173. poſt l. 27. *β*?) Euclaſius cryſtallis tetraedro prismaticis in pyramides anomalas tetraedras terminatis; faciebus prismatis obliquis. *La Metherie journ. de phyſ.* 1792. *Aug. p.* 155.

p. 175.

p. 175. poſt l. 8. l. *β*) Augites Werneri.

p. 177. l. ult. l. *an huc ſpectat ſcorlus ruber ?* ?

Granadillus. 16. G. dura ſubponderoſa rubra texturae parallele fibroſae igne difficulter liquanda at coniecem emittens, cryſtallis priſmaticis acicularibus.
Ferber 3 *Briefe mineralog. Innhalts. p.* 21. Rothes ſtrahlichtes Foſſil.
v. Fichtel mineralog. Bemerkung. von den Karpathen. 2. *p.* 59.
Bindheim chemiſch. Annal. 1792. *Vol.* 2. *p.* 317. Rother Schoerl.
Habitat in monte Helvetico S. Gotthardi, *montibus* pyrenaeis, Caſtiliae, Hungariae (*prope* Murany,) *et* Sibiriae (*prope* Sarapulskoi,) *colore kermeſino, ſanguineo aut florum perſici aemulo, diaphana, transverſe fracta convexas ſatis facies oſtendens, extrinſecus nitens, in fragmenta acuta diſſiliens, ponderis ſpecifici* = 3100 : 1000, *politura egregium nitorem acquirens, aciculis nunc ſparſis, nunc in clavae, nunc in retis ſpeciem aggregatis, quartzo aut granitae innidulans, in* 200 *partibus* 114 *terrae ſiliceae,* 70 *aluminaris,* 1 *magneſiae albae,* 10 *calcis ferreae magneſia nigra contaminatae continens.*

p. 181. poſt l. ult. l.

fibroſum. 6. F. fibroſum, fibris parallelis in ſtrata diſtinctis.
Lindackeo ap. J. Mayer Samml. phyſ. Auff. 2. *p.* 278. &c.
Habitat vagus in Bohemia *ad* Moldavae *ripas, interdum quartzi micaeve veſtigia adnata ſibi habens, in fragmenta indeterminata (an igitur hujus generis ?) diſſiliens, quartzi cryſtallis haud raro durius, utplurimum fuſcum, intus paulisper, matris perlarum in modum nitens.*

p. 219. l. 7. l. actinoti l. granadilli.
l. 9. l. prope Genev. l. *egregiam polituram admittens, ſpiculis nunc flavicantibus nunc rubellis, nunc obſcurius rubris quartzo pellucido excolori immerſis.*

poſt l. 9. l.

acicularis. 60. Gr. ex quartzo pellucido et actinoti ſpiculis compoſitus.
Habitat vagus ad radicem montium ſabaudicorum *prope* Genevam.

l. 14. 15. del. *nunc flavicantibus rubris.*

p. 291.

p. 291. poſt l. ult. l.

Arenae cuidam nigrae, pulverem pyrium mentienti, cum quantxi albi granulis permiſtae in valle paroeciae Cornubienſis Menaken (*a qua etiam* Menacanitae *nomine inſignita fuit*) *ad ripas rivi cujusdam obviae, magneti obſequioſae, in pulverem tenuiſſimum facile comminuandae et ſatis ponderoſae* ($= 4, 427 : 1000$) *praeter ferrum metallum ſui generis inhaerere nuper ſuſpicatus, et nonnullis experimentis comprobare annisus eſt* Cl. Gregor (*chemiſch Annal.* 1791. Vol. I. p. 40. &c. 103. &c. Vol. 2. p. 55.) *ſolvitur autem acido vitrioli quod amethyſti inde tinctum nanciſcitur, atque ex eo per lixivium caerulei Berolinenſis forma pulveris albi, per tincturam vero gallarum forma pulveris ex rubro aurantii praecipitatur, et ſua praeſentia lixivium illud impedientem, quo minus ferrum caerulei berolinenſis facie praecipitet: At donec catalogo metallorum inſeratur, plura adhuc exſpectare juvat experimenta.*

p. 362. poſt l. ult. l.

Argentum rubrum, ſaltem in Hercyniae *et* Saxoniae *fodinis obvium nihil arſenici, at ſtibium* ($\frac{25-30}{100}$ *et plus*) *continere, accurata docent Virorum Clariſſimorum* Klaprothi (*bergmaenn. Journ.* 1792. Vol. 1. p. 141. &c.) *et* Weſtrumb (*chem. Annal.* 1792. Vol. 1. p. 318. &c.) *ſcrutinia.*

CRY-

CRYSTALLI
LAPIDOSAE.

in Tabulis *adjectis* 1. 2. 3.

Latera, Plana.

1. *Figura* 18edrum: rectangulis 6. Trigonis 12.
longitudinalibus.
Columna oblonga hexaëdra aequalis. *Pyramides* hexaëdrae aequales.

2. *Figura* 18edrum: rectangulis 6. Trigonis 12.
tranſverſis.
Columna abbreviata hexaëdra aequalis. *Pyramides* hexaëdrae aequales.

3. *Figura* 12edrum: rectangulis 0. Trigonis 12.
columna 0. *Pyramides* hexaëdrae aequales.

4. —— 18edrum: rectangulis 6. Trigonis 12.
2 *oppoſitis latis*: 2 *oppoſitis truncatis.*
Columna oblonga hexaëdra inaequalis. *Pyramides* hexaëdrae inaequales.

5. *Figura* 8edrum: rectangulis 6. Hexagonis 2.
aequalibus.
Columna oblonga hexaëdra aequalis. *Pyramides* 0.

6. *Figura* 8edrum: rectangulis 6. Hexagonis 2.
alternis anguſtis.
Columna oblonga hexaëdra inaequalis. *Pyramides* 0.

7. *Figura* 8edrum: Pentagonis 4. Rectangulis 4.
alternatis alternatis.
Columna oblonga tetraëdra inaequalis, utroque fine in aciem terminata.

8. *Figura* 10edrum: Pentagonis 4. Rhomboidibus 4. Trapeziis 2.
Columna oblonga hexaëdra inaequalis, utroque fine in aciem terminata.
planis 2 *oppoſitis latioribus.*

9. *Figura* 14edrum: rectangulis 6. Trigonis 4. Trapeziis 4.
2 *oppoſitis anguſtis* *priori alternis.*
Columna oblonga tetraëdra inaequalis. *Pyramides* tetraëdrae inaequales.
planis 2 *oppoſitis latioribus. planis* 2 *oppoſitis latioribus truncatis.*

10. *Figura* 12edrum: Pentagonis 6. Pentagonis 6.
alternis anguſtis, aequalibus.
Columna oblonga hexaëdra inaequalis. *Pyramides* triedrae contrariae aequales.

11. *Figura* 12edrum: Pentagonis 6. Pentagonis 6.
aequalibus aequalibus
Columna brevis hexaëdra aequalis. *Pyramides* triedrae contrariae aequales.

12. *Figura*

Latera. *Plana.*

12. *Figura* 14ëdrum: Pentagonis 6. Trapeziis 6. Trigonis 2.
Columna oblonga hexaëdra aequalis. *Pyramides* triedrae contrariae truncatae.

13. *Figura* 12ëdrum: Trigonis 6. Pentagonis 6.
alternatis.
Columna abbreviata hexaëdra aequalis. *Pyramides* triedrae contrariae planiuſculae.

14. *Figura* 12ëdrum: Pentagonis 4. Trapeziis 8.
Columna depreſſa hexaëdra inaequalis. *Pyramides* triedrae hinc contrariae.
planis 2 *latioribus verticalibus.*

15. *Figura* 10ëdrum: Hexagonis 2. Trapeziis 4. Pentagonis 4.
Columna oblonga hexaëdra inaequalis, utroque fine ſimili modo in aciem terminata.
planis 2 *oppoſitis latioribus.*

16. *Figura* 14ëdrum: Tetragonis 6. Trapeziis 8.
2 *diſci.*
Teſſera depreſſa tetragona: *marginibus* duplicatis, *angulisque* truncatis.

17. *Figura* 10ëdrum: Rhombis 2. Trapeziis 8.
magnis.
Teſſera depreſſa rhombea: *marginibus* duplicatis.

18. *Figura* 18ëdrum: Tetragonis 6. Hexagonis 12.
Teſſera cubica: *marginibus* truncatis.

19. *Figura* 6ëdrum: Tetragonis 6.
aequalibus.
Teſſera cubica: *marginibus* integris.

20. *Figura* 14ëdrum: Hexagonis 6. Trigonis 8.
Teſſera cubica: *angulis* parum truncatis.

21. *Figura* 12ëdrum: Rhombis 4. Tetragonis 2. Trigonis 8.
Teſſera cubica: *angulis* penitus truncatis.

22. *Figura* 6ëdrum: Rhombis 6.
aequalibus.
Teſſera cubica, in rhombum obliquata.

23. *Figura* 8ëdrum: Trigonis 8.
Teſſera octaëdra aequalis.

24. *Figura* 14ëdrum: Hexagonis 8. Tetragonis 2. Rhombis 4.
Teſſera octaëdra: *angulis* truncatis.

25. *Figura* 26ëdrum: Hexagonis 8. Rectangulis 12. Octogonis 6.
Teſſera octaëdra: *marginibus et angulis* truncatis.

26. *Figura* 12ëdrum: Rhombis 6. Rhombis 6.
alternatis.
Teſſera dodecaëdra aequalis.

27. *Figura*

Latera. *Plana.*

27. *Figura* 12ëdrum: Rhomboidibus 6. Rhombis 6.
alternatis.
Teſſera dodecaëdra elongata.
28. *Figura* 36ëdrum: Rhombis 12. Hexagonis 24.
alternatis. *linearibus.*
Teſſera dodecaëdra: *marginibus* truncatis.
29. *Figura* 12ëdrum: Pentagonis 2. Trapeziis 10.
Teſſera pentagona depreſſa.
30. *Figura* 12ëdrum: Pentagonis 2. Pentágonis 10.
Teſſera decàëdra aequalis.
31. *Figura* 12ëdrum: Scalenis 12.
proximis paribus.
Teſſera ſ. columna nulla: *Pyramidibus* duplicato-triëdris contrariis.
32. *Figura* 18ëdrum: Hexagonis 6. Rhombis 12.
Teſſera ſubcolumnaris hexaëdra: *Pyramidibus* hexaëdris aequalibus.
33. *Figura* 22ëdrum: Hexagonis 4. Trapeziis 4. Pentagon. 12. Hexagon. 2.
proximis paribus.
Columna hexaëdra inaequalis: *Pyramidibus* hexaëdris truncatis.
planis 2 *oppoſitis latioribus.*
planis 2 *oppoſitis duplicatis.*
34. *Figura* 14ëdrum: Rectangulis 2. Hexagonis 8. Rhombis 4.
Columna hexaëdra inaequalis: *Pyramidibus* tetraëdris cuneatis.
planis 2 *oppoſitis alternis.* *planis oppoſitis minoribus.*
35. *Figura* 18ëdrum: Hexagonis 12. Tetragonis 6.
Teſſera cubica: *marginibus* truncato-planis.
planis 3 *proximis*
aequaliter ſtriatis.
36. *Figura* 10ëdrum: Trigonis 8. Tetragonis 2.
alternis.
Teſſera cubica: angulis 2 proximis totis truncatis.
37. *Figura* 10ëdrum: Trigonis 4. Hexagonis 6.
linearibus.
Teſſera 4ëdra: *marginibus* truncatis.
38. *Figura* 12ëdrum: Tetragonis 2. Hexagonis 4. Rhombis 6.
Teſſera rhombea inaequalis: *marginibus* 2 proximis truncatis.
39. *Figura* 18ëdrum: Hexagonis 6. Rhombis 6.
Columna hexaëdra aequalis: *pyramidibus* hexaëdris aequilateris.
differt a 32, *uti columna a teſſera.*

Hexaë-

Hexaëdrae. 19. 22.
Octaëdrae. 5. 6. 7. 23.
Decaëdrae. 8. 15. 17. 36. 37.
Dodecaëdrae. 3. 10. 11. 13. 14. 26. 27. 29. 30. 31. 38. 39.
14ëdrae. 9. 12. 16. 20. 21. 24. 34.
18ëdrae. 1. 2. 4. 18. 32. 35. 40.
24ëdrae. 34.
26ëdrae. 25.
36ëdrae. 28.
A. Rhombus.
B. Rhomboides.
C. Rectangulum.
D. Trapezium.
E. Scalenum.

INDEX

ALPHABETICUS NOMINUM IN HOC TOMO OBVIORUM.

Abich 70
Achates 181, 237
  anguloſa 237
  annulata ib.
  colores reflectens 161
  duriſſima 237
  faſciata ib.
  fere pellucida 161
  figurata 208
  islandicus 154
  muſcoſa 237
  opalina 205
  pellucida 197
  ruderalis 237
  ruralis ib.
  ſtellaris ib.
  unguium colore 159
  vix pellucida 206
  vix ſemipelluci-da 208
Acicularis 55
Acida 44, 48
Acidum.
  aëreum 44, 48
  arſenici ib.
  boracis ib.
  fluoris mineralis ib.
  lapidis ponderoſi ib.
A. molybdenae 44, 48
  muriaticum 44
  nitroſum ib.
  oſſium 58
  phoſphori 44, 48, 58
  ſalis communis 48
  ſuccini 44, 48
  vitriolicum 44, 48, 264, 267
Acria 56
Actinotus 61, 65, 75, 76
  fibroſus 75
  vitreus 76
  vulgaris. ib.
Acus 54
Adamantina 61, 63, 67
Adamantinus 61, 67, 213
Adamas 61, 66, 211, 212
  ruber 170
Adhaerentia 56
Adularia 181
Aër.
  hepaticus 49
  inflammabilis ib.
Aerugo 344
Aethiops 375
Aëtites 54, 332.
  marmoreus 91
  ſiliceus 206
Agaricus mineralis 46
Aggregatae 54, 55, 62, 63, 67
Alabaſtrites 99
Alabaſtrum 118
Alatites 416
Albatre 102
Alcali
  aëratum 257
  fixum 258
  minerale 58, 257, 258
  orientale 257
  vegetabile 48
  volatile 258
Alcalia 257
Alcalina 56
Aldrovandi 80, 122, 397
Alumen 62, 256, 267-270
  bituminoſum 269
  butyraceum 268
  commune 269
  fiſſilis ib.
  lapidoſum 170, 171, 199, 211
  marmoris 269
  muriaticum 267
  nativum ib.
  nitens 269

Hexaëdrae. 19. 22.
Octaëdrae. 5. 6. 7. 23.
Decaëdrae. 8. 15. 17. 36. 37.
Dodecaëdrae. 3. 10. 11. 13. 14. 26. 27. 29. 30. 31. 38. 39.
14ëdrae. 9. 12. 16. 20. 21. 24. 34.
18ëdrae. 1. 2. 4. 18. 32. 35. 40.
24ëdrae. 34.
26ëdrae. 25.
36ëdrae. 28.

A. Rhombus.
B. Rhomboides.
C. Rectangulum.
D. Trapezium.
E. Scalenum.

INDEX

ALPHABETICUS NOMINUM IN HOC TOMO OBVIORUM.

Abich 70
Achates 181, 237
angulofa 237
annulata ib.
colores reflectens 161
duriſſima 237
faſciata ib.
fere pellucida 161
figurata 208
islandicus 154
muſcoſa 237
opalina 205
pellucida 197
ruderalis 237
ruralis ib.
ſtellaris ib.
unguium colore 159
vix pellucida 206
vix ſemipellucida 208
Acicularis 55
Acida 44, 48
Acidum.
aëreum 44, 48
arſenici ib.
boracis ib.
fluoris mineralis ib.
lapidis ponderoſi ib.
A. molybdenae 44, 48
muriaticum 44
nitroſum ib.
oſſium 58
phoſphori 44, 48, 58
ſalis communis 48
ſuccini 44, 48
vitriolicum 44, 48, 264, 267
Acria 56
Actinotus 61, 65, 75, 76
fibroſus 75
vitreus 76
vulgaris. ib.
Acus 54
Adamantina 61, 63, 67
Adamantinus 61, 67, 213
Adamas 61, 66, 211, 212
ruber 170
Adhaerentia 56
Adularia 181
Aër.
hepaticus 49
inflammabilis ib.
Aerugo 344
Aethiops 375
Aetites 54, 332
marmoreus 91
ſiliceus 206
Agaricus mineralis 46
Aggregatae 54, 55, 62, 63, 67
Alabaſtrites 99
Alabaſtrum 118
Alatites 416
Albatre 102
Alcali
aëratum 257
fixum 258
minerale 58, 257, 258
orientale 257
vegetabile 48
volatile 258
Alcalia 257
Alcalina 56
Aldrovandi 80, 122, 397
Alumen 62, 256, 267-270
bituminoſum 269
butyraceum 268
commune 269
fiſſilis ib.
lapidoſum 170, 171, 199, 211
marmoris 269
muriaticum 267
nativum ib.
nitens 269

nudum

A. nudum 267
phoſphoreum ib.
quartzoſum 199
romanum 269
ſchiſti ib.
ſolitarium 321
ſolutum 268
ſpatoſum 129
talcoſum 321
terreum 268
turfae 270
Aluminaris 61, 66, 133
nativa 133
Aluminoſae 39, 56, 62, 63, 66
Aluminoſus 39, 269
Aluta montana 75
Alveolus 412
Alwärſten 106
Amalgama 375
Amara 56
Amarum 63, 256, 265, 266
animale 266
calcareum 265
genuinum ib.
murale 266
muriaticum 265
nitroſum 266
Amarus 61, 66, 189
amazonius 189
Ambra 62, 275, 283, 284
ambroſiaca 283
griſea ib.
maritima ib.
unicolor 284
variegata 283
vulgatior 284
Amethyſtus 204
Amiantus 72-76
Ammoniacum 262
Ammonites 411
Amorpha 54, 56
Ampelitis 280
Amphibiolithus 62, 385, 388
crocodili 388
ranae ib.
teſtudinis ib.
Amygdalae 54, 55
Amygdalites 62, 67, 238-243
achatoides 242
aeruginoſus 240
albo-fuſcus 243
albo-guttatus ib.
albo-maculatus 242
albo-viridis 243
argillaceus 241
argilloſus ib.
asbeſtinus 239
breceiatus 241
caementarius 239
chalcedonius 241
chloroſtictus ib.
cinereus 243
Cronſtedti 242
durus 241
ferrifer ib.
ferruginoſus 242
fornacum 238
gemmifer 242
glanduloſus 238
granaticus 239
granitoides 241
gypſeus 240
helveticus 243
hetruricus 239
homogeneus ib.
jemticus 242
inconſpicuus ib.
lamelloſus 239
leucochlorus ib.
margodes 242
marmoreus 241
olivinus ib.
piceus ib.
A. primigenius 239
pyromachus 242
quartzifer ib.
radians 241
rhaeticus 238
ſchiſtiferus 242
ſerpentinus 240
ſibiricus 243
ſimilaris 242
ſordidus 240
ſpatoſus 241
ſteatiticus 240
tricolor 243
tuberoſus 240
varioloſus ib.
vulgaris ib.
zeolithicus ib.
Andreae 201, 245, 269, 396, 397
Androdamas 90, 181, 410
Angulata 54, 55
d'Annone 180, 407, 427
Anomites 405-409
Antholithus 439
Anthropolithus 62, 385, 386
partialis 386
totalis ib.
Antimonii.
galena 301
minera 300
ochra ib.
regulus 299
Antimonium 299-301
albo-griſeum 301
auripigmento mineraliſatum 300
fibroſum 301
mineraliſatum 299-302
nativum 299
nudum ib.
rubrum ib.

Apati-

Apatites 61, 65, 130, 131
columnaris 131
octaëdrus 130
priſmaticus *ib.*
rupeſtris *ib.*
tabularis *ib.*
triedrus 131
Aphronitrum 258
Apyra 57
Aqua 8
fortis 58
marina 173
regis 58
Aquamarinſchörl 174
Aquilinus 332
Arboreſcentia 54, 55
Ardeſia 61, 66, 147-158
atrata 149
bituminoſa *ib.*
cinerea 153
compactiſſima 149
ex viridi cinerea 148
purpuraſcens *ib.*
purpurea *ib.*
rubra *ib.*
ſolida *ib.*
tabularis 147
tegularis 148
teſſularis 150
undulata 149
vireſcens 148
Arena 61, 66, 191-193
aurea 380
campeſtris 193
Caſſerita 192
colorata *ib.*
ferrea 321, 322
groſſiuſcula 192, 193
gypſea 118
heterogenea 191, 192
horaria 193
lacuſtris 192
margaris 193
metallica 321
A. micacea 192
mobilis 193
nitida 192
ochracea *ib.*
quartzoſa 192, 193
ruſtica 192
ſaxoſa 191
ſilicea *ib.*
ſubfarinacea 192
ſubtilis 193
Arenarius 62, 67, 248-255
amnigenius 253
argillaceus 252
calcareus 251
coagmentatus 249
cobaltifer 253
coloratus 252
compactus 255
cryſtallinus 250
cuprifer 253
decuſſatus 255
duriuſculus 248
durus 254
fahlunenſis 252
ferruginoſus 253
fiſſilis 252
flexilis 248
foraminulentus 249
friabilis 252
frumentarius 255
fundamentalis 250
glareoſus 253
griſeus *ib.*
Helenae 250
livonicus *ib.*
margaritarius *ib.*
molaris 254
novacularis *ib.*
porcellanus 252
poroſus 249
radians 255
ſeonicus 250
ſtillatitius *ib.*
A. ſtratarius 252
ſulphureus 251
varioloſus 255
Arenatae 24
Argenti
minera 300
ochra *ib.*
Argentigo *ib.*
Argentum 62, 291, 356-364
albidum 363
albo-griſeum *ib.*
album 303, 363
arſenicale 338
arſenicatum 359
butyraceum 357
cinereum 347
corneum 358
diaphanum 358
fibroſum 300
fragile 361
malleabile 360
mineraliſatum 300, 308, 316, 341, 347, 349, 357, 358, 360, 362, 363.
molybdaenatum 360
Nagyagenſe *ib.*
nativum 316, 356
nigrum 357
nitens 362
nudum 356
obſcurum 357
plumbei coloris 360
purum 356
rubeſcens 362
rubrum 362, 444
ſtibiatum 359
vitreum 358
vivum 374
zincoſum 308

Argilla 61, 66, 68-70, 72, 134-143
apyra 134, 135
arcte cohaerens 138
arenaria 141
argentifera 142
arvenſis 141
aurifera 143
bulloſa 138
caeruleſcens 137
cobaltifera 142
communis 137
compoſita 113, 114, 138, 140-142
cruſtacea 136, 137
cuprifera 142
fermentans 141
figulina 137
fiſſilis 136, 138
fiſtularia 135
flaveſcens 139
fullonia 136
fullonica ib.
fullonum ib.
fuſibilis ib.
grandaeva 141
humoſa 142
incarnata 136, 137
indurata 138
intumeſcens 141
lemnia 136
lutea 140
martialis 269
mineralis 142
mixta 113, 114, 138, 140-142
nivea 135
ore liqueſcens 139
pictoria 142
pinguis 139
porcellana 134
pura 134, 269
puteolana 143
rubens 141
A. rudis 114, 134, 137
ſalſa 142
ſcabra 140
ſinenſis 139
ſoluta 141
ſterilis 138
ſubfuſca 114
ſubtilis 135, 136, 139, 140
teſſulata 137
tripolitana 140
tumeſcens ib.
veronenſis ib.
viridis ib.
vitreſcens 136-139, 141
vitriolica 142
vix cohaerens 141
vulcania 47
vulgaris 137
Argillacea 56, 62, 63, 67, 133-169
Argyrolithus 156
Arioſto 278
Armenius 342
Arſenicalia 56
Arſenici
calx 335, 336
Arſenicum 62, 291, 334-338
albicans 337
argentiferum 338
calciforme 335
cryſtallinum 335, 337
cubicum 338
fulvum 353
luteum 336
metalliforme 337
mineraliſatum 334, 336-338, 353
nativum 334-336
nudum ib.
poroſum 335
A. rubens 353
rubrum 336
ſquamoſum 335
ſulphuratum 337
terra mineraliſatum 335
teſtaceum 334
Artis termini 52-5
Asbeſtus 61, 65, 72-7
argentiferus 75
fragilis 73
maturus ib.
tortuoſus 74
vulgaris 73
Aſchendrecker 168
Aſchengebirge 43
Aſchenzieher 168
Aſpera 53
Aſphaltum 279
Aſtacolithus 361
Aſtacus
petrificatus 361
Aſteria 181, 427
columnaris 427, 430
Aſterios 181
Aſtrion 393
Atramentarius 273
Attractoria 57
Augites 443
Auripigmentum 336
Aurum 62, 291, 378-383
albidum 382
arenarium 380
bracteatum 38
cinereum 38
larvatum 381
mineraliſatum 308, 381, 38
molybdenae 381
nativum 378-380
nudum 378-380, 38
pyriticoſum 382
ruſeſcens 3

Bibia-

ſtibiatum 381
vireſcens 382
vanturino 218, 227, 248

Bacillaria 54, 56
Baier 106, 391
Baldaſſari 267
Balſamum 279
Bandachat 237
Bandſtein 124
Bardiglio 107
Bartholinus 91
Barytes 61, 65, 79-83
aërata 79
bononienſis 80
compacta ib.
fluorata 46
lamellata 81
lamelloſa 79
ſtillatitia 83
terreſtris 80
vitriolata 80-83
vulgaris 81
Witheringii 79
Baſalte
pidocchioſo 232
Baſaltes 61, 66, 76, 82, 151-153, 168
caeruleus 165
columnaris 151
cryſtalliſatus 168
pyramidalis 152
ſchiſtoſus 151
tunicatus 152
Batrachita 390
Bauhin (J.) 413, 427
Baumer 87, 118, 119, 128, 142, 147, 151, 170-172, 175, 176, 183, 185, 203, 204, 206-208, 211, 237,
273, 280, 296, 307, 342, 375, 389, 408, 428.
Beckmann 68
Belemnites 413
Bellaria lapidea 401
Bergfleiſch 74
Bergholz ib.
Bergkork ib.
Bergkriſtall 201
Bergleder 75
Bergman (T.) Praef. 44, 45, 79, 117, 164, 167, 172, 173, 293, 296, 310, 311
Bergmeel 86
Bergſeife 137
Bergzunder 75
Beryll 174
Beryllus 173, 174
Beyer 70, 185
Bezoar 17
Bibula 57
Bimsſtein 155
Bindheim 79, 110, 165, 174, 298, 367, 382, 443.
Björklera 138
Biſmuthum 354
Bitterſpath 442
Bitumen 62, 275-277-282
duriſſimum 280
elaſticum 279
fiſſilis 281
fluidiſſimum 277
fluidum 277, 278
friabile 279
hepaticum 125
humi turfae 280
lapideum 281
liquidiuſculum 278
marmoreum 108
ſchiſtoſum 281
B. ſegne 278
ſolidum 279, 280, 282, 284
ſubfriabile 279
ſuillum 108, 109
tenax 278
terrae 280
Bituminoſa 56
Blane 259
Blenda
granatina 78
turmalina ib.
Blende 306
Bleyglanz 371
Bleyſpat 366-368
Bloch 320
Blutſtein 326
Boccone 80, 100, 200, 406
Beet 390
Bolus 138, 139
durior 139
indurata 77, 330
rubra 139
viridis 140
Boracites 61, 65, 132
cubicus 132
Borax 58, 62, 168, 256, 258, 259
calcarius 132
crudus 259
depuratus ib.
electricus 168
lapidoſus 168, 172, 173, 175
margodes 176
nudus 259
ſedativus 258
teſſulatus 176
Borch (c. a.) 227
Borlace 310
Born (Eq. a.) 82, 91-94, 96, 105, 123, 124, 142, 143, 165, 194-196,

196, 199-203, 209, 224, 228, 230, 237, 239, 242-245, 270, 294, 302, 316, 357, 378, 381, 382, 387, 391.
Boſe (a) 365
Botryoides 54
Bouillet 279
Bourguet 391
Boyle 80
Bracteata 56
Brandſchiefer 149
Brandt 271, 315
Breccia 62, 67, 244-247
aegyptia 246
arenaria 247
argilloſa 244
baſaltina 245
calcarea 244
cornea 245
cuprifera 246
fruticuloſa *ib.*
glanduloſa *ib.*
helvetica 245
jaſpidea 246
indeterminata 246, 247
lavina 245
marmorea 244
mixta 245
porphyrea 247
quartzoſa 246
ſaxoſa 247
ſchiſtoſa 244
ſerpentina *ib.*
ſilicina 245
ſterilis 247
verde d'Egitto 246
Breuling 281
Breyn 207, 412, 413
Brislac 269
Brocatello 107
Bromel 17, 392
Brückmann 73, 135, 159, 181, 209, 220, 248.
Brünniche 68, 309, 311, 377, 378
Bacardites 399
Bufonites 390
Bufonius *ib.*
Büttner *ib.*
Bullites 414
Buttermilcherz 357
Byſſus 73
Cacholonius 205
Cadmia 306
Caementum 61, 66, 143-145
columnare 145
Caeruleum montanum 342
Caillon d'Egypte 186
Calaminaris 306
Calcariae 61, 63, 65, 85-132
aëratae 44, 46, 50, 85-117
boraxatae 51
fluoratae 44, 51
phoſphoratae 51
vitriolatae 46, 51
Calcarius 103, 104, 106, 107
ex aqua generatus 88
figuratus 99
micans 103
Calceolarius 106, 397
Calcinabiles 57
Calculus 21, 28
Calx 85, 86, 118
aërata 85
alabaſtrina 118
arſenici 335, 336
A. conchacea 85
hepatica 251
martialis 329
paluſtris 141
pura 86
teſtacea 85
Camehuja 208
Cancer
lapidefactus 391
lapideus *ib.*
Candida 202
Capillaria 54, 55
Caput meduſae 426, 427, 430
Carbo 285
Carioſus 61, 66, 146
anglorum 146
Carneolus 206, 207
albeſcens 207
flaveſcens *ib.*
fuſcus 206
Caro 74
Carpolithus 101, 428, 439
Cartheuſer 35, 69, 71, 86, 88, 90, 93, 98-100, 103, 106, 111-114, 118-121, 134-137, 139, 140, 145, 148, 150, 151, 158, 179, 187, 188, 191-193, 198, 248, 252, 254, 258, 260, 263, 264, 268, 269-273, 277-280, 282, 284, 288, 294, 296, 297, 299, 307, 315-317, 319, 322, 324, 335, 339, 342, 344, 346, 347, 349, 352, 354, 358, 360, 362-364, 372, 376, 378, 379, 386, 431, 435.
Caryophyllites 428

Caryo-

aryophyllus lapi-
deus 428
itophthalmus 181
avallo 47
elleporites 425
ellulae 54-56
enchrites 103
eruſſa
nativa 365
Chalcedonius 61, 66,
205-210
caeruleus 206
cryſtallinus 209
dendriticus 208
faſciatus ib.
fuſcus 206
genuinus ib.
luteus 207
maculatus 208
niger 206
ſtillatitius 209
viridis ib.
Chalcedonyx 237
Chalcitis 273
Chalcolithus 292
Chalkolit ib.
Chalybs 58
Chamites 402
Charbon de terre 281
Charpentier (a.) 118,
228-230, 234, 242
Chaulk 80
Chiriti 102
Chlorites 68
Chloritſchiefer 72
Chlorogranatus 61, 66,
190, 191
dubius 191
verus 190
Chryſoberyllus 174
Chryſocolla 344
Chryſolampis 127
Chryſolithe 98, 164
Chryſolithus 174, 175,
178
colores reflectens 174
Chryſopras 209
Chryſopraſus ib.
Ciampini 73
Cicerchina 245
Cimolia 17
Cineres vulcano-
rum 143
Cinnabaris 376
Cipolinum 227
Circonius 61, 66, 188
zeylanicus 188
Citrinus 203
Coagmentatae 53-55
Cobalti
minera 314-317
ochra 314-316
Cobaltigo 315
Cobaltum 62, 291, 314-
318
aeris modo lu-
cens 353
arſenicale 317
calciforme 314
cryſtallinum 317
cryſtalliſatum ib.
facie terrea 314
hiſpanicum 318
mineraliſatum 314-
317
nigrum 314
ochraceum 314-316
pyriticoſum 316
ſcoriae ſimile 314
ſcoriatum 314
ſtercoreum 316
ſulphuratum ib.
teſtaceum 335
Coboldblüthe 316
Cochlites 411
Cohaerentia 55, 56
Cohaeſio 52
Colites 101
Collini 145
Color 52
Columna 406
Columnae 55, 56
Combuſtibilia 40
Compacta 53
Concha lapidea 406
Conchacea 53
Conchites 392, 406,
408
anomius 392
trilobus ib.
Conchyliolithus 62
Concreta 28
Confetto di Tivoli 101
Connata 55
Connexa 56
Continua 52
Copal 40
Corallia 425
Coralliolithus 62
Coriaceus 225
Corium monta-
num 75
Corneus 77
cryſtalliſatus 151
diaphanus 207, 237
durus 153
fiſſilis 225
lapis opacus 180
mollior 225
rigidus ib.
ſclopetarius 182
trapezius 231, 232
Cornu Ammonis 411
Corticata 56
Corundum 213
Cos 248-255
aquam tranſmit-
tens 249
arenacea 248
caedua 251
calcaria ib.

C. coagmentata 249
colorata 252
compacta 255
coctaria 248
coticularia 258
fiſſilis 252
flexilis 248
foraminulenta 249
friabilis 252
fundamentalis 250
glareoſa 253
molaris 254
mollis caedua 251
porcellanea 252
ſaxoſa 254
ſolidiuſcula 250, 255
ſtrataria 252
tigrina 246
variolaris 255
Coſta (da) 69, 72, 86, 104-109, 113, 115, 136, 137, 139, 146-149, 236, 249, 250, 254, 310, 342.
Coticula 252
Cottonſtone 230
Crapodina 390
Crawford 64
Craydon 441
Crell (a) 248
Cremor 89
Crepitantia 56
Creta 61, 65, 69, 85, 86
argillacea 113
conchacea 85
farinacea 86
fuſca 146
granulata 85
pulverulenta 86
rubra 139
ſcriptoria 86
ſquamoſa *ib.*
teſtacea 85
Crentzkriſtallen 83
Creuzſtein 228
Criſtata 56
Crocodili ſceleton 388
Cronſtedt 37, 68-70, 72, 73, 77, 80-82, 86, 87, 89-91, 93, 95, 98, 100-109, 111-116, 118-122, 124-129, 134-145, 148, 149, 153-158, 161-164, 168, 170-176, 179-184, 186-188, 195-198, 200, 201, 203-212, 214-216, 218, 222-225, 231, 232, 236, 237, 239, 242, 244-255, 257-260, 262, 264, 266, 267, 269, 271, 272, 274, 276-286, 292-297, 299-302, 304-317, 320-342, 344-347, 349-358, 360, 362-368, 371-380, 382, 383, 386, 387.
Croſſopetra 61, 65, 83, 84
hercynica 83
ſcotica 84
Cruſtoſa 54
Cryſtalli 54-56
ſpatoſae 93-95
zeolites 162, 164
Cryſtallus 200-205
aluminiformis 129
colorata 204
gypſea 122
hexagona 91, 201
islandica 90
montana 200-205
natriformis 82
nitriformis 95, 202
C. ſelenitica 123
ſubnitriformis 92-95, 97
tincta 203
ventricoſa 202
Cubus 54, 55
Culter 58
Cuneata 54
Cupri
calx 342-344
minera 116, 340, 347, 351, 439
ochra 340, 342, 344-346
Cuprigo 342
Cuprum 62, 291, 339-351
aëris 344
albidum 345
altaicum 348
argento et arſenico miſtum 347
argilloſum 343
arroſum 344-346
arſenicale 345
aurichalceum 350
caeruleum 342
campanarum 350
cinereum 347
cornubicum 350
corroſum 116, 340, 342, 344
cryſtallinum 339
dalicum 349
eroſum 344, 346
ferruginoſum 345
foetidum 348
fuliginoſum 342
fulvum 349
hepaticum 341
hercynicum 348
lateritium 340
laxenſe 350
lazuli 126

mineraliſatum 340
342, 345 - 349, 351
ativum 339
Nickeli 353
Nicolai *ib.*
nigricans 346
nudum 339
ochraceum 345
pallide griſeum 347
phlogiſticum 351
piceum 341
plumbeum 348
praecipitatum 339
pſittacinum 348
purpuraſcens 346
purpureum *ib.*
purum 339
rubrum 340
ſalitum 49
ſchiſti 116
ſchiſtoſum *ib.*
ſolutum 342
talcoſum 343
teſſellatum 345
violaceum 346
viride 343, 344
vitratum 350
ranites 165
ylindrites 414

Dale 69, 71, 80, 87,
122, 137, 139, 155,
260, 286, 301, 324,
376, 413.
anz 324
urry 276
aubentra 102, 248
avila 389, 391, 405,
430
Decrepitantia 57
Decuſſata 54, 56
Demant 211
Demantſpat 213
Dendrites 208
Dentalites 420
Denticulata 54
Dentiformia *ib.*
Detonantia 57
Diaphana 53
Diſcoidea *ib.*
Diſſolubiles 35
Dodecaëdra 54, 56
Dolomieu (Deod. de)
154, 155, 233, 441
Donacites 400
Ductilia 52
Dura *ib.*
Dutens 181
Dyſodes 109

Echinites 394 - 397
Edelfeld 215, 224
Efferveſcentia 57
Eiſenſanderz 253
Elaſtica 52
Electrica 57
Electrum 282, 283, 359
diaphanum 282
opacum 283
d'Elhujar 294
Elliptica 54
Empyreumatica 56
Encrinites 430
Encrinus *ib.*
Engeſtröm 259, 304
Entomolithus 62, 385,
391, 392
canceri 391
monoculi 392
paradoxus *ib.*
Entrochites 425
Entrochus 426
Epitonium 427
Erde
gelbe 140
phoſphoreſciren-
de 127
Erhart 413
Eroſa 54
Eſcharites 429
Euclaſius 442

Fahlerz 347, 373
Farina foſſilis 86
Farta 54
Faſciculata 53 - 56.
Fatiſcentia 57
Faujas de S. Fond 143
Feldſpat 61, 178
Feldſpatum 66, 179 -
181, 443
cubicum 179
fibroſum 443
lunare 181
variabile 180
vulgare 179
Ferber 82, 95, 104,
110, 129, 143, 145,
165, 173, 174, 209,
227 - 233, 236, 239,
241, 242, 244 - 246,
250, 262, 269, 303,
324, 360, 370, 375,
442, 443.
Ferri
calx 293
minera 100, 188,
320 - 322, 325, 329,
332, 334.
ochra 329, 330
terra 330
Ferrum 62, 291, 319 -
334
acido corroſum 330
acido ſolutum *ib.*
amorphum 188, 323
arenae 321
arenoſum 328
argillaceum 330
arſenicale 333
arſeni-

F. arſenico mineraliſatum 294
attractorium 323
baſalticum 324
caeruleſcens 325
caeruleum 331
calcariis lapidibus inhaerens 329
calcarium 321
calciforme 293
celluloſum 325
chalybeatum 320
commune 320
compactum 328
corroſum 284
cryſtallinum 321
cryſtalliſatum ib.
decuſſatum 322
fibroſum 323
glareoſum 321, 322
glomeratum 328
granoſum 321
granulare 323
hepaticum 322
intractabile 187, 294, 296, 324-326, 329-331.
lamelloſum 322
lapidi vitreſcibili inhaerens 293
limoſum 332
micaceum 324
mineraliſatum 187, 188, 244, 296, 320-334.
ramoſum 99.
molle 321
nativum 319
nigricans 284, 296
nigrum 294
nitens 322
nudum 319
ochraceum 326
pallide luteum 288
phlogiſticum 334
F. retractorium 187, 320, 325
rhombeum 320, 322
rubricoſum 326
rubrum ib.
ſelectum 320
ſidereum 321
ſiliceum 330
ſmaltinum 331
ſolutum ib.
ſpatoſum 329
ſpeculare 325
ſquamoſum 323, 324
ſubaquoſum 332
ſubtetraedrum 324
ſuecicum 322
ſulphuratum 333
talcoſum 321
terreſtre 139
terreum 330
teſſellare 321
virens 322
viride 333
Feſtucaria 53, 54
Fibroſa 53
Fichtel (a) 110, 160-163, 165, 167, 177, 209, 219, 225-227, 285, 369, 443.
Figura 54-56
Figurati 17
Filamentoſi 35
Filiformia 54
Filix petrefacta 433
Filtrum 105, 249
Fiſchſchiefer 389
Fiſſilis:
caeruleſcens 148
calcareus 108
durus 148
friabilis 150
mollior 149
mollis 150
niger 147, 149
F. rudis 148
ſolidus 147
ſubtilior 148
Fiſtula flammipotens 58
Fiſtuloſa 54
Fixa 57
Fleurian de Bellevue 441
Flexilia 52
Fliſsten 109
Flores antimonii 300
Flos
cobalti 315
ferri 99, 258
wiſmuthi 355
Fluida 53
Fluor 61, 65, 127-130, 203-205, 209
compactus 127
cryſtalliſatus 128
cubicus ib.
mineralis ib.
pulverulentus 127
pyramidalis 129
ſpatoſus 128
tabularis ib.
Flurl 324
Foraminulenta 54
Fortis 262
Fosforo minerale 60
Foſſil rothes ſtralichtes 443
Foſſilia 28
Fourcroy (de) 369
Foveolata 53
Fragilia 52
Fragmenta 54
Friabilia 53
Frigida ib.
Fruticoſa 54-56
Fuligo 285
Fulminaris 17
Fumantia 57
Funck 306

Fuſibi-

ibilia 57
ſorii 46

adolin 370
ſten 162
gos 280
lena 371
ntimonii 301
ſtriata 373
mmarolithus 391
ſſendi 248
anthrax 49
ijer 316
mina 56
inma 55, 56, 61, 66, 170-177
alabandica 173
granatica 176
pellucidiſſima 171, 172, 175, 211
d. Stephani 207
emmae 56
eodes 54
eographicus 17
eorgii. Praef.
erbard. Praef. 86, 89, 93, 97, 99, 104-106, 109, 123, 125, 129, 150, 174, 179, 196, 310, 311.
eſner. C. 201, 260, 289, 389, 390, 394, 411, 413, 427.
eſner J. 142, 386-389, 391, 394, 411, 413, 430, 438, 439
eſner J. A. 314, 315, 335, 353
eſtein
porphyrartiges 230
ioeni (Cav. de) 144, 153-155, 167, 216-218, 220, 221, 227, 233.

Gilkſtein 238
Girtanner 168
Glacies Mariae 121
Glandularia 56
Glarea 192, 193
argilloſa 141
indurata 140
mobilis 192
mobiliſſima 193
ſterilis 192
Glas.
Mülleriſches 179
ruſſiſches 156
Glaſamiant 73
Glaskopf 326
Glimmer.
grüner 292
Glimmerſchiefer 223
Globus 54-56, 332
Gloſſopetra 390
Gmelin C. Chrn. 145
Gmelin J. G. 412
Gmelin S. G. 277
Gneis 224
Gneiſſum 62, 67, 222-227
alpinum 222
Altenbergenſe 224
argilloſum 225
baſalticum 226
bicolor ib.
Bornii 224
corneum 225
cotiarium ib.
durum 227
fornacum 222
glanduloſum 227
granaticum 226
granatinum ib.
jemticum 224
lamelloſum 226
lucidum ib.
micaceum 222
micans 227

G. olivinum 226
quadruplex ib.
quartzoſum 227
radians 224
ſaxonum ib.
ſcorlinum 222
ſpatoſum 224
ſplendidum 226
ſquamoſum ib.
ſteatiticum 225
ſyenitícum 226
topazinum 225
triplex 226
Goldkies 382
*Gorſten 108
Graduata 55, 56
Granadillus 443
Granati bianchi di Nepoli 167
Granatus 176
crocis martis et jovis mixtus 176
cryſtalliſatus ib.
figurae indeterminatae 176, 177
martialis 176
veſuvianus 167
vulgaris 176
Granatinae 37
Granites 62, 67, 214-221, 443
acicularis 443
affinis 221
albo-fuſcus 217
argentatus 221
asbeſtinus ib.
baſalticus 215
bavaricus 219
bicolor 218
bracteatus 221
calcarius 216
capillaris 219
chloroſtictus 221
corneus 218

creta-

G. cretaceus 217
dichrous ib.
duriſſimus 220
durus 214
efflorefcens 219
elegans 217
fuſcus 216
Garpenbergenſis 218
gemmaceus 221
genuinus 214
Gioeni 217
glacialis 218
granaticus 215
granatifer 220
granatinus 217
grandaevus 216
helveticus 219
Hoepfneri ib.
homogeneus 220
inconſpicuus 218
lamellatus 221
lamelloſus 217
leucomelas 218
lucidus 221
meloleucas 219
micaceus 216
micans 217
montanus 220
montium 221
muriaticus 218
nitens 217
nitidulus 220
olivinus 221
radiatus 220
ſcorlaceus 216
ſcorlinus 215
ſerpentinus 218
ſimilaris 221
ſimplex 214
ſplendidus 220
ſquamoſus 216
talcifer 220
talcoſus 216
tiroleuſis 219
G. tricolor 217
triplex 218
variegatus 219
varius 217
vireſcens 220
viridis 215
zillenſis 220
Granito di Cortona 233
Granitone 228
Granitporphyr 230
Granulati 53, 54, 56
Graphites 62, 275, 284, 285
Greptolithus 19
Grauwakke 253
Gregor 444
Grenat de Valence 267
Grew 386
Grignardus 119
Grill 259, 304
Gronovius 87, 88, 105, 169, 176, 313, 332, 339, 346, 347, 430, 431.
Groſchke 84, 164, 213, 279, 296
Grünſalz 261
Grünſtein 216
Gryphites 406
Guettard 68
Gur 118
Gurgulio 58
Gypſum 61, 65, 71, 80-82, 118-125
arenaceum 118
argilloſum 120
cryſtalliſatum 82, 122
fibroſum 119
glaciale 122
globoſum 124
lamellare 121
lenticulare 123
G. priſmaticum 123
pyramidale ib.
radiatum 120
ſchiſtoſum ib.
ſolidum 119
ſpeculare 121
ſtillatitium 124
ſtriatum 119
terreſtre 118
terreum ib.
teſſulare 122
tetraëdrum 123
uſuale 120
Gypſus 118, 120

Haarſtein 219
Habel 179, 285
Hacquet 152, 164, 183, 250, 303, 324, 367, 375, 378.
Haemachates 185, 207
Haematites 326
caeruleſcens 324
flavus 326
nigreſcens ib.
ruber ib.
ſolidus 328
Haidinger (de) 251
Halinatron 258
Halotrichon 268
Hamilton 154
Hammites 103
Happel 386
Harenberg 426, 430
Haſſelquiſt 161, 214, 279
Haſſenfratz 164
Helicites 418
Helmintholithus 385, 393-430
alcyonii 428
alveatus 394
arcae 402
aſteriae 393

auricu-

auricularis 419
buccini 415
chitonis 398
coni 414
corallinae 429
craniolaris 406
echini 394-398
gorgoniae 428
helicis 418
iſidis 425
judaicus 397
lepedis 398
mactrae 400
meduſae 430
muricis 416
pennatulae 430
pholadis 398
portentoſus 430
ſabellae 421
ſertulariae 429
ſpondyli 402
ſpongiae 429
ſtrombi 415
teredinis 421
tubulariae 429
veneris 400
enckel 316, 386
epaticus 61, 65, 125
ſolidus 125
ſpatoſus *ib.*
ſquamoſus *ib.*
erbae
capillares petrificatae 433
ermann 387, 388
errmann 165, 219, 227
eteromorpha 35
eyer 83, 132
iärne 142
iemer 430
oefer 258
oepfner. Praef. 189, 215, 229, 234-237, 243.
Hoffmann. Praef. 68, 74, 75, 77, 78, 81, 117, 129, 140, 158, 165, 167, 174, 178, 183, 186, 190, 199, 200, 206, 215, 221, 225, 231, 234, 236, 269, 270, 333, 437.
Holzopal 160, 437
Holzſtein 437
Holzzinn 311
Hornblende 61, 65, 77, 78
baſaltina 78
labradorica 77
vulgaris *ib.*
Hornblendeſchiefer 225
Hornerz 358
Hornporphyr 234
Hornquarzporphyr *ib.*
Hornſchiefer 189, 234
Hornſteinporphyr 234
Huile de petrole 278
Humboldt (de) 178
Humeſcentia 57
Humoſae 21-24
Humus 61, 65, 111-113
aceroſa 112
alpina *ib.*
animalis 85, 111
atra 111
colorata 112, 142
conchacea 85
daedalon 111
damaſcena 113
denſa 277
efferveſcens 112
fibroſa 277
lacuſtris 112
limoſa *ib.*
martialis *ib.*
metallica *ib.*
muriatica 113
H. nigreſcens 111
nigro-brunnea 142
palluſtina 113
pauperata 112
picea 113
pura 111
rubra 112
ruralis 111
ſpongioſa 112
tinctoria 113
vegetabilis 111, 112, 276, 277
Hyacinth
gelblichter 443
Hyacinthe de volcans *ib.*
Hyacinthine *ib.*
Hyacinthus 172
gemma 176
Hyaline 53
Hyaloides 81
Hydrargyrum 62, 291, 374-378
crepitans 377
cryſtallinum 376
cupriferum 377
foetens 378
glanduloſum *ib.*
hepaticum 377
larvatum 375
mineraliſatum 376, 378
nativum 374
nudum *ib.*
phlogiſticum 378
rubrum 374
ſalitum 375
ſublimatum *ib.*
virgineum 374
Hydrophanus 379
Hyodon 95
Hyſterites 408
Hyſterolithus 408

Jacquin (a) 368
Jaſpis 61, 66, 126, 185-187, 189
aegyptia 185
duriſſima 236
faſciata 186
martialis 330
opaca 187
porcellanea 186
pura 210
rubra 187
rudis *ib.*
unicolor 186, 189
variegata 186, 187, 210
vulgaris 186, 187
Jaſponyx 243
Ichthyolithus 62, 385, 389-391
marmoris 389
niger *ib.*
pallidus *ib.*
ſchiſti *ib.*
Jernſten 293
Ignobilia 36
Ilſemann 253
Imperati 106, 207, 313, 332, 397
Impreſſa 29
Inaequalia 53
Incluſa 55
Inconſpicua 53, 56
Incruſtatum 35
Indeterminati 54
Indiſſolubiles 35
Induranda 57
Induratum 35
Inflammabile 57
Ingeminatio 313
Inhaerentia 56
Inodora *ib.*
Inolithus 61, 65, 99, 100, 119
I. aceroſus 99
filamentoſus *ib.*
radians *ib.*
ſtellaris *ib.*
Inordinatim 54-56
Inſipida 56
Intractabilia 57
Intumeſcentia *ib.*
Inverſa 55
Joannes 161
Iris 200
Irregularia 54
Judaicus 397
Juſſieu 433
Juſti. Praef. 36, 170-172, 175, 181, 204, 211, 257, 335, 337, 353-355

Kacholong 205
Kaempfer 277, 279
Kalkſtein 105
Kalm 191
Karſten. Praef. 75, 76, 92, 93, 96, 117, 120, 123, 130, 131, 152, 160, 164, 179, 180, 183, 186, 188, 189, 194 196, 199-201, 207, 209, 215, 225, 231, 232, 234-237, 239, 240, 269, 270, 282, 294, 296, 323, 324, 345, 360, 369, 371, 437, 442
Kellas 450
Khun 248
Killes 150
Kirwan 46-49, 148, 296
Klaproth 127, 158, 164, 167, 173, 188, 213, 285, 292-294, 302, 303, 305, 311, 331, 345, 350, 368, 442, 444.
Klein 394-397,
Knoch 162
Knorr 3[illegible]
Kolm 1[illegible]
Kragenſtein 1[illegible]
Kocide
brianzoner
ſpaniſche 7[illegible]
Kreutzcriſtallen 8[illegible]
Kreutzſtein 22[illegible]
Kroesſtein 12[illegible]
Krüger 3[illegible]
Kundmann 39[illegible]
Kupferglas 350
Kupfernickel 351

Laborie 366
Labradorſtein 180
Lac lunae 86
Laevia 53
Lamelloſa *ib.*
Landſchaftsachat 237
Lange 106, 427
Lapeirouſe (de) 295
Lapides
inſectiferi 17
ſtanniferi 111
Lapidis bufonitae varietas 390
Lapilli
del veſuvio 144
Lapis
aceroſus 76
aluminaris 269
amygdalinus 238
aquilinus 332
arenarius 248-255
armenus 342
atramentarius 273
bononienſis 80
calcarius 103-105
creutzen-

reutzenwaldenſis 46
liaboli 50
lectricus 168
lementaris 181
elinus 109
iltrarius 249
iſſilis niger 148, 392
lepaticus 125
lydrophanus 159
lyſtericus 408
lluminabilis 80
a canalibus 88
slebianus 389
udaicus 397, 398, 427
azuli 126
azulus ib.
ebetum 70
ydius 147
nolaris 254
nutabilis 159
iephriticus 71
phthalmius 42
ſiceus 159
onderoſus 239
ortlandicus 250
raeſtantiſſimus Jaſpis 161
aponarius 70
erpentinus 72
l. Stephani 207
tratarius 106
uillus 108, 109
humenſis 167
ravertina 87
dites 69
vata 62, 64, 385-440
ſus 132, 228, 230, 234, 253
Jone (de) 250
ymont 369
a 61, 66, 153-156
compacta 153
oroſa 155

L. ſcoriacea 154
ſpuria 156
vitrea 154
weiſſe glaſige 178
Lavoiſier 68
Lazuli 126
Lazurus 61, 65, 126
Lehmann 75, 136, 137, 142, 209, 294, 315, 392.
Lekſtein 124
Lemberg (Com. a) 127
Lempe 188
Lens 54-56
Lepidolit. 442
Lepidolithus *ib.*
Lerche 258, 390
Leske 92, 93, 96, 117, 120, 123, 131, 160, 164, 180, 183, 186, 194-196, 199-201, 207, 209, 215, 225, 231, 234, 235, 237, 240, 282, 294, 296, 323, 324, 345, 360-369, 371, 387, 394-397, 437.
Leucargilla 135
Lewis 383
Libera 56
Liebenroth (a) 159
Liegendes todtes 247
Lignum 74, 436-438
Limus 137
Lillalit 442
Linck 106, 348
Lindacker 392, 441, 443
Liquabilia 57
Liſter 264, 406
Lithanthrax 281
Lithobiblium 438
Lithogeneſia. Praef.
Lithoglyphi 32
Lithologia 3

Lithomarga 68, 135, 136
Lithomorphi 32
Lithophyllum 438
Lithophyta 17
Lithotomi 32, 332
Lithoxylon 332, 436
Lituites 412
Lixivioſa 56
Lixivium
causticum 58
ſanguinis *ib.*
Locus 56
Ludus 115
Ludwig 113
Lumachella 244
Lutum 112
Luyd 390, 396
Lydius 61, 66, 189, 190
genuinus 190
ſiliceus 189

Macigno 230
Macera 53
Madrepora 40
Madreporites 421
Madreporus *ib.*
Magnes 323
Magneſia 62, 291, 294-298
aërata 44
alba 296
compacta 297
compoſita 294
cryſtallina 295
friabilis *ib.*
fuligineoſa 296, 297
marti et jovi mixta 294
nigra 297
nitrata 44
nivea 296
ochracea 295

parum

Nephrites 71
Nephriticus ib.
Neritites 419
Neutra 48
Niccolum 62, 291, 352, 353
metallicum 352
ochraceum ib.
ſulphuratum 353
Nierenſtein 71
Nigrica 150
Nihil foſſile 118
Nitor 53
Nitrum 62, 200, 201, 209, 256, 262, 263, 268.
baſaltinum 123
calcarium 260
cubicum 263
flammans ib.
humoſum ib.
inane 202
lapidoſum 172, 200, 201
muriaticum 209
nativum 262, 263
quadrangulare 263
quartzoſum 172
ſemivolatile 263
ſpatoſum 94, 95, 97
ſuillum 109
terra mineralisa-tum 263
truncatum 93
Nobilia 36
Noſe 105, 178, 180, 230, 234, 245
Notae 51-58
Novacula 147
Numus brattenburgenſis 406

Obſidianus 154
Oceanus 13
Occhio di pavone 107
Ochra 330
aeris 344
argenti 300
cobalti 314, 315
cupri 342, 344, 352
cyprii 340
ferri 139, 329, 330
flava 329
magneſiae 295
niccoli 352
nickeli ib.
nigra 113
plumbi 364
ponderoſa 342
rubra 139
ſtibii 300
veneris 342
viridis 344
wismuthi 315, 355
zinci 304
Oculi cancrorum 17
Oculus cati 181
mundi 159
Odor 56
Olearius 390, 394
Oleum
montanum 277, 278
montis zibini 278
Olivaeformis 55
Olivin. 178
Olivinus 61, 66, 178
fibroſus 178
ſpatoſus ib.
vitreus ib.
Werneri ib.
Ollaris 70, 72
Oniſcus
petrificatus 392
Onyx 208

Oolithus 103, 104
Opaca 53
Opalus 61, 66, 159-161, 181
cereus 160
hydrophanus 15
ligneus 16
nobilis 16
Nonnii
piceus 1
vilior 1
vulgaris 1
Ophites 228, 2
Orchiti 1
Ornitholithus 62, 3 3
oſſium 3
plumarum
roſtri
Orthoceratites 4
Oſteocolla
Oſteolithus
Oſtracites

Paederota
Pagurus
lapideus
Pallas. Praef.
Palombino antico
Paraſitica
Patellaria
Pechblende
Pechſtein
Pectinata
Pectinites
Pedionites
Peireſc.
Pelluciditas
Penna pavonis
Perforata
Peridiolithus

Peti

Petra
lucida 80
Moſis 214
Petracorius 298
Petrae. Praef.
Petrificata 386-440
Petrificatum 392
alterum piſiforme 392
cervi 387
hominis 386
ignotum 392
inſecti coleoptrati ib.
radicis 87, 435
valvulum echini referens 392
etroleum 278
induratum 279
tenax 278
etrofilex 61, 66, 184, 185
cryſtallinus 185
diaphanus 184
jaſpideus 185
opacus 184
ſemipellucidus ib.
iacites 104
alloides 101
engites 107
logiſta 62, 64, 275-290
logiſton
argillae miſtum 281
oſphoreſcentia 57
oſphorus 88
ytolithus 62, 385, 431-440
ſilicis 433
totalis 431
ytotypolithus 39
roſpatum 441
Pierre d'Egypte 186
de la lune 181
de Mocca 208
Pietra d'Egitto 186, 232
elaſtica 108
frutilioſa 246
nefritica 232
talchina 228
Pinguia 53
Pini 129, 180, 181, 441
Pinnites 410
Piperites 104
Piſa
carolina 103
Piſces
petrificati 389
Piſcis
in lapide 389
Piſolithus 61, 65, 103, 104
carolinus 103
Pix
montana 279-281
Plana 53
Plaſtica 52
Platina 62, 291, 383
del pinto 383
Plinius 161, 181, 215
Plumbago 284, 371
Plumbi
minera 366
ochra 364
Plumbum 62, 291, 364-374
alvernicum 369
arſenicale 366
arſenicatum 370
baſalticum 373
caeruleum 371
caeſio-griſeum 372
compactum ib.
corneum 370
cornubicum 373
P. cryſtallinum 372
cryſtallis hexaëdris 368
duplex 370
facie terrea 366, 368
ferriferum 373
flavum 368
fuliginoſum 369
hercynicum 373
hexaëdrum 367
hyalinum ib.
jaſpideum 369
lapideum 368
micaceum 365
mineraliſatum 367, 368, 371-374
nativum 364
nitri ſpatoſi 368
nudum 364
ochraceum ib.
rubrum 367
ſabaudicum 374
ſpati cubici 366
ſpatoſum 366-368
ſtibiatum 373
terreſtre 366, 368
terreum 364, 365
virens 368
vitreum 366
vitriolatum 370
Plumoſa 53
Pomum
cryſtallinum 91
Ponderoſae 61, 63, 65, 79, 84
Pondus 54
Porcellana 134
Porcellanjaſpis 186
Porcellanites 414
Porfido
roſſo 235
verde 231
Pori 32

Porphyr 230
hornartiger 234
Porphyrites 236
Porphyrius 62, 67, 227-238
aceroſus 231
acicularis 228
aegyptiacus 232
alpinus 229
amiantinus 236
Angliae 231
antiquus ib.
arenarius 227
asbeſtinus 229
auſtriacus 230
bacillaris 233
baryticus 235
baſalticus 232
bicolor 229
calcarius ib.
chlorogranaticus 231
corneus 235
corſicanus 236
cotiarius 230
cryſtallinus 237
decipiens 233
Delphinatus 231
duriſſimus 235
efferveſcens 237
ferrifer 229
fuldenſis 233
genuinus 235
granaticus 230
granatinus 228
granatifer 237
granitoides 230
helveticus 229
inaequalis 235
lamelloſus 232
metallifer 230
micaceus 228
micans 229
nigerrimus 232

P. nitens 236
nitidulus 233
nothus 234
ocellatus 233
olivinus ib.
pedicularis 232
piceus 234
ponderoſus 227
radians 235
rhaeticus 227
rochlizenſis 235
ſchiſtoſus 234
ſcorlaceus ib.
ſcorlinus 237
ſpadiceus 231
ſpataceus 235
ſpatoſus 232
ſpiculatus 229
ſpurius 228
ſquamoſus 232
talcoſus 227
tinnitans 231
tranſilvanicus ib.
tricolor 235
vulcanius 233
Porphyrſchiefer 235
Porta ſanta 107
Porus
aqueus 88, 100, 115
granaticus 97
igneus 144, 155
arenarius 144
lapideus 154
priſmaticus 145
pulverulentus 89
Pott 108, 307
Poudingſtone 245
Poun 259
Pouzzolana 143
Praſer 197
cryſtalliſirter 164
Praſius 197
Prehnites 164

Priapolithus
Priſma
Prouſt 130, 2 267, 3
Pſeudoachates
Pſeudoadamas
Pſeudoamethyſti
Pſeudobe[illegible]us
Pſeudochryſolith
Pſeudocryſtallus
Pſeudogalena 77 307
Pſeudogemma
Pſeudohyacinthus
Pſeudopalus
Pſeudombinus
Pſeudoſapphirus
Pſeudoſmaragdus
Pſeudotopazius
Pſilander
Pulverulenta
Pumex
cinerarius 1
ſolidus 1
vitreus
vulcanius 1
Punctagat 2
Puteolana 61, 66, 14 1
arenacea 1
aſſimilis 1
genuina
Pyramis 54-5
Pyrites 286, 28
aquoſus 33
colore rubeſcente 333
cryſtallinus 289
cupri 347, 349
embryo 124
ferreo-cupreus 349
ferri 288

minera-

aineraliſatus 288, 349
udus 286, 336
omachus 61, 66, 182, 183
nereus 182
etaceus ib.
yſtallinus 183
mipellucidus ib.
riatus 182

adrum 251
beſcens ib.
rzkriſtälle 132
rtzum 61, 66, 194-205
bum 198
queum ib.
lce ferri miſtum 330
llulofum 195
avatum 202
loratum 198
taceum 196
iſtatum 195
yſtalliſatum 202, 203
bicum 199
lindricum 196
aphanum 198
oſum 194
roſum ib.
ſile 195
raminulentum 194
veolatum ib.
agile 197
obulofum 195
anaticum 176
anulatum 196
ralinum 198
forme ib.
ſteum 197

Q. lamelloſum 195
mobile 196
octaedricum 199
opacum 197
pingue 198
purum 195, 197, 198
pyramidale 199
radiatum 196
rude 205
rupeſtre 197
ſelectum 195
ſolidum 198
ſpongioſum 195
ſtillatitium 197
tabulare 199
tinctum 198
triedrum 199
vagum 196

Radiata 53
Radius articulatus 412
Raepke 70
Ragſtone 48
Rakjord 112
Ramoſa 54-56
Raſpe 350
Rauchtopas 203
Rauſchgelb 336
Rauſchgelbkies 337
Razamowsky (Com. a) 303, 374
Reaumur 386
Redintegrata 29
Regulus antimonii 299
Reiske 390
Rene del Veſuvio 144
Reniformia 54, 56
Renovanz 343, 348, 362
Reticulata 54, 156

Retractoria 57
Reuſs (Chrn. Fr.) 172, 186, 324
Rhizolithus 435
Rhomboidalia 54
Rhombus 55
Richter 268
Rigida 52
Rindenſtein 88
Ringaget 237
Rikman 128, 162
Riſigallum 336
Ritter 427, 430
Roeſchgewächs 361
Roeſsler 303
Rogenſtein 104
Romé de l'Isle 98
Roſacea 56
Roſinus 427
Rothgülden 362
Rottenſtone 146
Rotundata 54
Rovato 259
Rowley. rag. 231
Rubicator 187
Rubicellus 173
Rubinus 170, 173
Rubrica 139
Rumpf 122, 201, 237, 282, 389, 391, 394, 406, 413.
Rupeſtria 56
Ruprecht (a) 298, 383
Rus 285

Sabulum 191
Sage 79, 164, 165, 248, 266, 299, 369, 370
Sal 256-274
alcali 257
alpinum 265
amarum 264

S. ammoniacum 262
caeduum 260
calcarium 258
commune 260, 262
cretae 267
culinare 260
digeſtivum Sylvii 261
fontanum 260
gemmae *ib.*
Glauberi 264
marinum 260
neutrum 264 - 266
perſicum 257
petrefactum 122
purgans 264
ſecretum Glauberi 264
ſedativum 258
Sale di creta 267
ſedativo 258
Salia. Praef. 62, 64
Salmiak 262
Salſa 56
Salzſtein 260
Sammterde 68
Sandalioſithus 409
Sandaracha 336
Sapida 56
Sapo 137
Saponarius 47
Sapparre 165
Sapphirus 171
Sardonyx 208
Sardus 207
Saturnites 371
Saunders 259
Sauſſure (de) Praef. 216, 228, 229, 242
le fils 165, 441
Saxum 214 - 219, 222-225, 230, 231, 236, 239, 242, 243, 245-247, 253.

S. aethereum 246
alpinum 223
amnigenium 253
angermannicum 215
arenarium 249, 254
arenoſo - micaceum 222
calcareum 104
clangoſum 223
compoſitum 153, 216, 218, 222-225, 236, 239.
conglutinatum 246
connatum 239, 245
colaceo - talcoſum 255
cotaceum 214, 218, 252, 254, 255
cotiarium 228
decuſſatum 222
fahlunenſe 252
fatiſcens 216
fiſſile 222, 224
fornacum 222
frumentale 255
fuſarium 214
glanduloſum 240, 242
granoſum 223
impalpabile 153, 223 236, 243
in aëre deliqueſcens 216
mareſtrandenſe 222
metalliferum 219, 230
micaceum 216, 223
molinum 254
montanum 215
morenſe 214
novaculare 224
petroſum 244 - 247
primigenium 239

punctatum 223, 255
radians 255
roeroſienſe 222
rubrum &c. 106
ſchiſtoſum 153, 325
ſcorlinum 223
ſerpentinum 227
ſpatoſum 214
Stenonis 254
talcoſum 222
undulatum 254
viridi - caeruleſcens 216
Scabra 53
Sceletonalces 387
Sceliti 102
Scepterkriſtall 203
Scheele. Praef. 284, 293, 310
Scheelium 294
ochraceum 294
Scheffer 383
Scherbencobolt 335
Scheuchzer (J.) 106, 148, 201, 389, 391, 406, 412, 427, 430
Scheuchzer (J. J.) 388, 389, 391, 431
Schiſtolithus 61
Schiſtoſpatum 65, 98
fiſſile 98
Schiſtoſa 53
Schiſtus 105
aluminaris 269
bituminoſus 149
caeruleus 148
calcarius 105, 108
carbonarius 149
cinereus 151
communis 149
compactiſſimus *ib.*
diverſo colore *ib.*
durus 148
- efferveſ-

effervefcens 108
florentinus 107
fufco-cinereus 109
fuſcus ib.
margaceus 115
mollis friabilis 150
— niger ib.
niger 147, 149
— durus 147
— — rudis 148
— friabilis 150
— pinguis 149
— polituram quodammodo admittens 147
purpurafcens 148
rhombeus 149
ſcriptura atra 150
— cinerea 148
ſolidus craſſus 149
— ducus 148
ſubtilior niger ib.
tabularis 147
terreſtris 149
viridis 115
ſneideſtein 225
ſmecker 130
ſoerl
aquamarinfaerbiger 165
blauer ib.
gelblichter hyacinthfaerbiger 442
grüner 178
rother 443
topasfaerbiger
ſechsſeitiger 442
violetter 167
weiſſer 173
perlit ib.
aber (a) 87, 92, 103, 118, 133, 136, 180, 236, 260, 319, 332, 389, 390, 392, 394, 412, 413, 435
Schreiber 303, 316
Schriftſtein 124
Schroeter 228
Schütz 135
Schultze 230, 431
Schwefelſtein 251
Scilla 396
Scintillantia 57
Scopoli 94, 99, 181, 268, 307, 383
Scoriae pulverulentae 144
Scoria leggiere 155
Scorlites 173
Scorlus 61, 66, 167-169
electricus 168
genuinus ib.
granatinus 167
tabularis ib.
veſuvianus 442
vitreus 167
Scriptura 56
Sedativſpat 132
Segregata 53
Seifenſtein 70
Selb 359
Selenites 122, 123
Seleniticae 39
Selliformia 56
Semimetalla 25, 32, 33, 35-37, 40, 49
Semivolatilia 57
Seriata 54-56
Serpentinſtein 71, 228
Serpentinus 61, 65, 71, 72
cryſtallinus 72
fiſſilis ib.
S. genuinus 71
nephriticus ib.
Serviere (de la) 116
Sevum 281
minerale 282
Silex 159, 181-187
cinereus 182
communis ib.
concretus 245
corneus 182
cretaceus ib.
igniarius 183
margaceus 186
marmoreus 182, 184
opacus 182
polyzonias 184
pyromachus 183
rupeſtris 187, 189, 237
ſchiſtoſus 189
ſemipellucidus 183
vagus 182, 186, 206-208
vireſcens 184
Siliceae 61, 63, 66, 170-212
Sinter 88
Smaragdmutter 197
Smaragdus 175
caeruleo-virideſcens 173
gemma 175
Smectis 69-72, 136
cryſtalliſatus 151
ſubtilis 114, 136
Smiris 61, 66, 187
Solenites 399
Solidus 56
Solitaria 55, 56
Solubilia 57
Solventia 58
Sonora 56
Sonus ib.

Somnus 175
Sory 273
Spada 387
Sparía 55
Spatum 61, 65, 89-98
adamantinum 213
alcalinum 90, 93
arenarium 90
bononienſe 80
botryoides 91
bracteatum *ib.*
calcareum 89, 92, 96
campeſtre 179
celluloſum 91
chryſolithinum 98
columnare 123
compactum 90
confuſum *ib.*
condatum 95
cryſtalliſatum 91-97
cubicum 92
dodecaëdricum 94
druſicum 91
durum 179
ferriferum 329
fixum 178
frictione foeti-
dum 109
fruticuloſum 91
fugax 89
globoſum 91
granaticum 97
gypſeum 119, 121,
hyalinum 90
inane 91
informe 90, 98, 121,
179
lamelloſum 98
lenticulare 97
lucens 128
magneſiatum 117
molle 100
objecta duplicans 90
S. octodecaëdrum 95
opacum 89
orbiculatum 94
pellucidum 90
pentaëdrum 96
pentagonum *ib.*
plumbiferum 366
ponderoſum 80-83
priſmaticum 93, 94
pyramidale 96
reniforme 91
rhombeum 92, 93
rhomboidale 89, 90
ſchiſtaceum 98
ſcintillans 179, 180,
298
ſexangulare 93, 95,
96
ſiliceum 179
ſolidum 127
ſolubile 89, 90
ſpeculare 90
ſtalacticum 91
tetraedrum 93
tinctum 90
triëdrum 93
trigonum 97
undatum 98
Specularia 54
Specularis 121
Spekſtein 70
Spener 388
Sphaerica 54
Sphaeroidea *ib.*
Spica frumenti me-
tallaris 439
Spielmann 370
Spinellus 173
Spongioſa 54
Spuma
lupi 294
maris 68
Spumeſcentia 57
Squamoſa 5
Ställſten 22
Stalactites 65, 87, 88
99, 103, 12
fungiformis 10
globuloſus 10
gypſeus 119, 12
quartzoſus 19
ramuloſus 9
ſolidus 10
ſpatoſus 10
ſtillatitius 10
ſticiacus 9
Stalagmites 100, 10
Stangenſchoerl 16
weiſſer 17
Stangenſpat 8
Stanni
minerae 312, 31
Stannum 62, 291, 310
31
amorphum 310, 31
aureum 31
cryſtallinum 31
cryſtalliſatum 16
17
granulatum 31
ligneum 31
mineraliſatum 31
31
nativum 3
nudum
polyedrum
pyriticoſum
ſpati 80,
ſpatoſum 294,
Steatites 69
Stein
beugſamer
thumer
Steinmark
phoſphoreſciren-
des

Stele-

Stelechites 57
Stellaris 61, 65, 110
Tranſilvaniae 110
Stellata 53-56
Stenkol 281
Sterile 306, 307
nigrum 306
Sternachat 237
Stibigo 300
Stibii
ochra 300
Stibium 62, 291, 299-303
argentiferum 302
arſenicale 299
cryſtallinum 302
fibroſum 300, 301
mineraliſatum 299-301
muriaticum 302
nativum 299
nudum ib.
phoſphoratum 302
rubrum 299, 300
ſtriatum 301
vulgare ib.
Stiernſlag 76
Stiptica 56
Stiria 100
Stirium 99, 119
marmoreum 99
Stobaeus 406
Storr. Praef. 71, 188, 220, 225, 227, 235, 265.
Stoutz 324
Strahlſchoerl 76
Striata 53
Strontianites 64
Stuckeley 389
Stüz 165
Subdulcia 56
Suber 74
montanum ib.
Succinum 62, 275, 282, 283
durius 283
electricum 282
Suckow 375
Suillus 61, 65, 108, 109
cryſtallinus 109
lamelloſus ib.
marmoreus 108
ſchiſtoſus 109
Sulphur 62, 275, 286-290
ferro mineraliſatum 288, 289, 333
ferro mixtum 288, 289
figuratum 288
hepaticum 287
marte ſaturatum 289
nativum 286, 287
nudum ib.
terreum 287
thermarum 286
vivum ib.
vulcanium ib.
vulgare 287
Sulphurea 56
Superficies 53
Swab. Praef. 270, 316
Swedenborg 387
Syenites 215

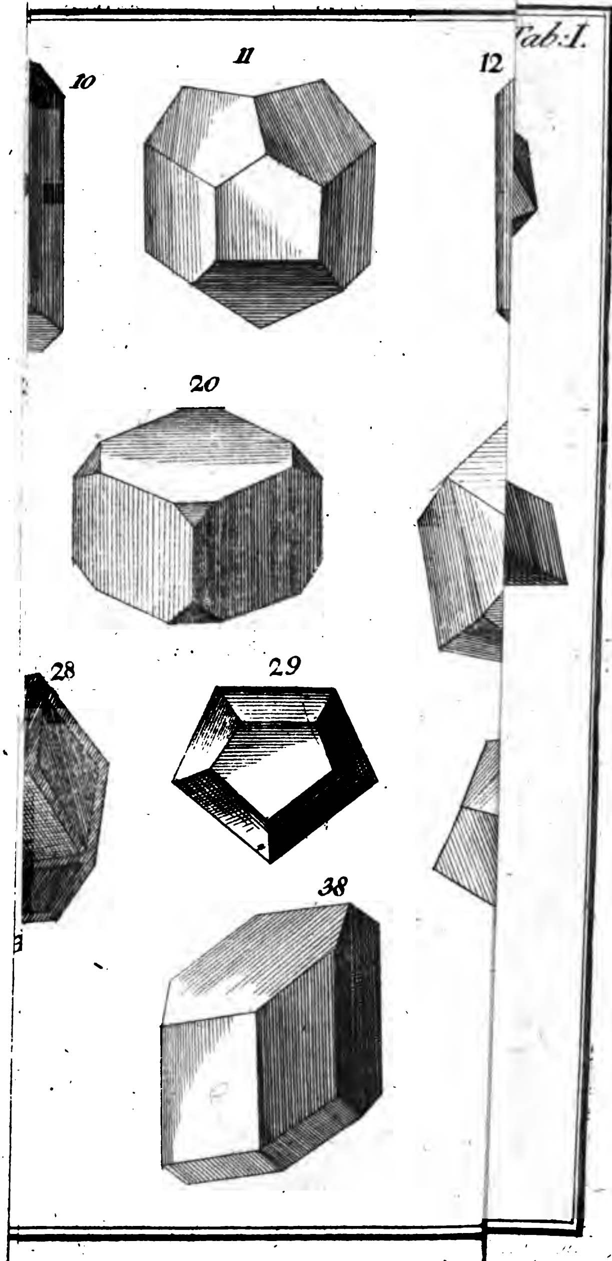
Tabulare 54-56
Taelgſten 106
Talca 50
Talcoſae 61, 63, 65, 68-78
Talcum 61-65, 68-71, 74, 76-77, 225
brianzonicum 69
T. cosmeticum 69
cubicum 321
fullonum 68
lamellare 158, 225
luteum 158
medicinale 69
membranaceum 225
molliuſculum 69, 157
officinarum 69
porcellanum 68
radiatum 69
rubrum 139
ſchiſtoſum 71
ſquamoſum 68
ſubfiſſile 139
ſubfriabile 135
terreum 86
viridens 135
Talkſchiefer 71
Tarras 145
Tartarus
vitriolatus 264
Tellinites 399
Tenacia 52, 53
Tenuia 53
Tepida ib.
Terebratulites 408
Terra
aluminis 133
auſtralis 63
calcaria 108, 125, 266, 329, 342, 364, 365.
colonienſis 17
fiſtularia 135
fullonia 136
fullonum ib.
gypſea 344
lateritia 137
lemnia 136, 137
luſitanica odorata 139

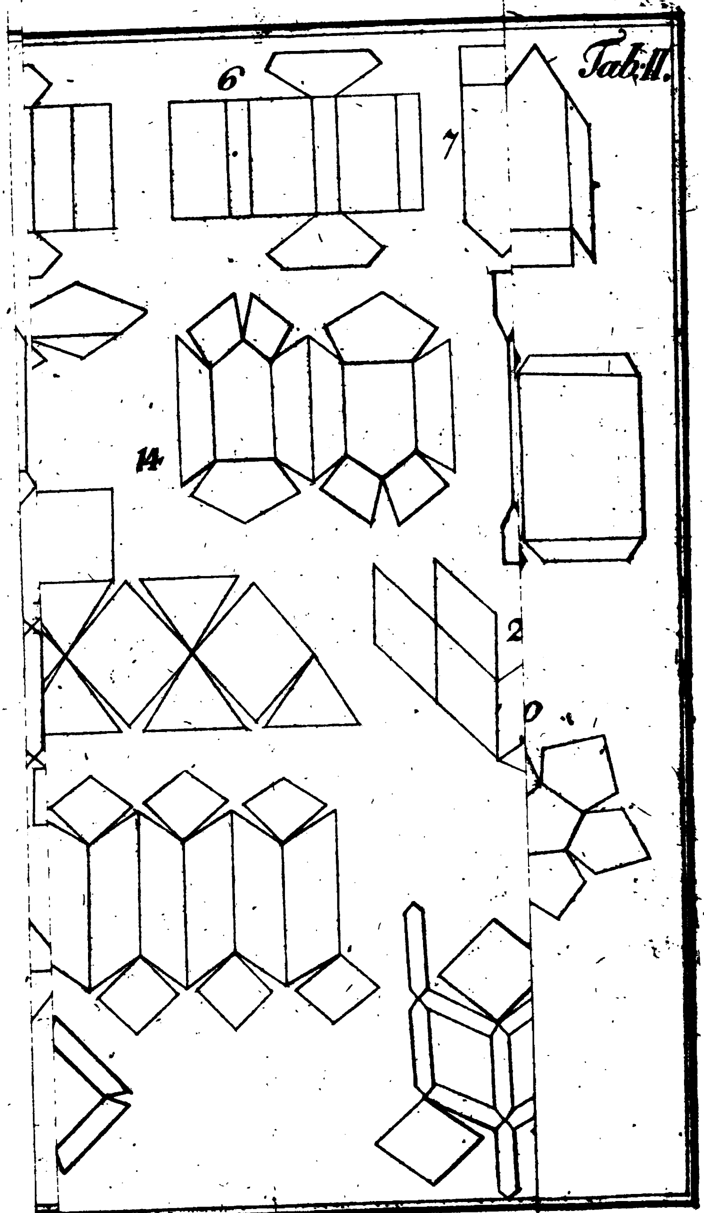
Wolffart 201, 389, 390, 408, 411, 426, 439,
Wolfram 294
Wolframium 62, 291, 293, 294
 album 293
Woltersdorf: Praef. 34, 69-72, 87, 93, 104, 106, 111, 119, 120, 136, 137, 139, 140, 147, 148, 150, 176, 182, 184, 188, 203, 207, 237, 255, 257-264, 267, 271-273, 277 280, 283, 288, 300, 306, 312, 322-330, 336, 337, 342, 344, 346, 347, 353, 356, 360, 362, 363, 372, 373, 375, 392, 394, 406, 408, 411, 413, 426, 427, 430, 438.
Wood-tin 311
Wormius 72, 80, 122, 201, 390, 397, 406, 408, 412, 413.
Woulff 366, 375
Wulffen (a) Praef. 368

Xyloſtea roſtrorum avium 388

Zanichelli 391
Zechſtein 230
Zeolites 126, 163, 168
Zeolithus, 61, 66, 162-166
 argenteus 166
 bohemicus *ib.*
 capillaris 164
 clavatus 163
 columnaris 165
 combuſtus 166
 conglomeratus *ib.*
 cubicus 163
 farinaceus 162
 fibroſus 163
 lamelloſus 162
 priſmaticus 163
 quartzoſus 166
 radiatus 162
 ſcintillans 164
 ſtillatitius 163
 tabularis *ib.*
 varius 166
 viridis 164
Zeylanites 442
Zielona 261
Zimmermann (E. W.) 262
Zinci
 minerae 304-307
 ochra 304
Zincum 291, 304-309
 argilloſum 306
 calciforme 304, 306
 canum 307
 cryſtallinum 305, 308
 cryſtalliſatum 305
 fuſco inquinans 284
 lamellis decuſſatis 308
 lamelloſo-imbricatum *ib.*
 micaceum 307
 mineraliſatum 305, 307
 ochraceum 304
 pulverulentum *ib.*
 ſemiteſſellatum *ib.*
 ſiliceum 305
 ſpatoſum *ib.*
 ſtibiatum 308
 ſubterreum 306
 ſulphuratum 307
 Swabii *ib.*
 terreſtre 306
 vitreum 305
Zingiberites 101
Zinnober 376
Zinnſpat 311
Zoolithus 62, 385-387
 bovis 387
 cervi *ib.*
 cornu cervi *ib.*
 dentis 386
 hominis *ib.*
 roſmari 387
 ſimiae *ib.*
 ſoricis *ib.*
Zwillingskriſtall 203
Zwitter 312

FINIS.

Tab. I.
10
11
12
20
28
29
38

Tab: II.
6
7
14
2